ENERJİDE DÖNÜŞÜM VE LİDERLİK HEDEFİYLE

ENERJİMİZ GELECEĞE

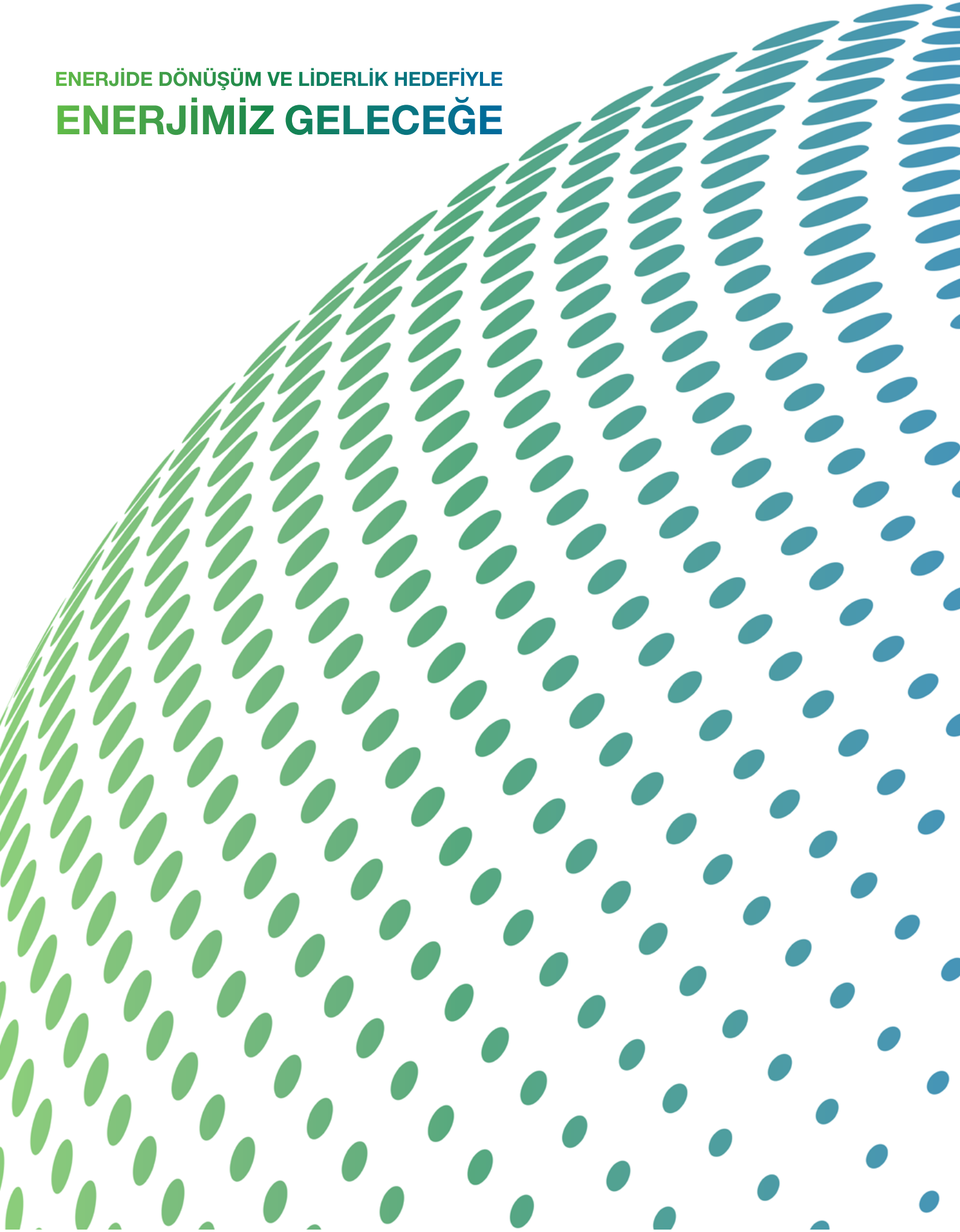

Tüpraş | Enerjimiz Geleceğe

2024 Entegre Faaliyet Raporu

İÇİNDEKİLER

2 Rapor Hakkında ve Sunuş

GENEL KURUL

6 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı

8 Genel Kurul Gündemi

9 Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu

11 Finansal Tablolara İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu (Görüş)

12 Konsolide Bilanço / Konsolide Gelir Tablosu

13 Kâr Dağıtım Politikası

14 Kâr Dağıtım Teklifi

15 Kâr Dağıtım Tablosu

16 2025 Yılı Yönetim Kurulu Üye Adayları

17 Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası

TÜPRAŞ HAKKINDA

20 Genel Müdür'ün Mesajı

24 Bir Bakışta Tüpraş

30 Tüpraş'ta Strateji

36 2024 Yılı Öne Çıkanlar ve Gelişmeler

38 2024 Yılı Küresel ve Sektörel Gelişmeler

42 Başlıca Göstergeler

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

46 Dünden Bugüne Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik

48 İş Modeli ile Değer Üretme

50 Değer Zinciri

52 Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

52 Paydaşlarla Etkileşim

52 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik

58 Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

62 Kurumsal Yönetim

78 Sürdürülebilirlik Yönetişimi

84 Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

85 İş Etiği ve Uyum

93 Vergi Yaklaşımı

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

96 Tüpraş'ta Finansal Değer

109 AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

114 Tüpraş'ta Çalışanlara Değer

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

140 Tüpraş'ta Üretime Değer

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

180 Tüpraş'ta Geleceğe Değer

TÜPRAŞ'TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

216 Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

232 Tüpraş'ta Çevreye Değer

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

254 Hukuki Açıklamalar

256 Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar

268 Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Beyanı

269 Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları

279 Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu

280 Denetimden Sorumlu Komite Raporu

281 Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)

282 Denetimden Sorumlu Komite Raporu

283 Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)

FİNANSAL BİLGİLER

286 1 Ocak-31 Aralık 2024 Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

EKLER

358 İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

376 Performans Göstergeleri

390 Raporlama Kılavuzu

409 Bağımsız Güvence Raporu

412 TSRS Kapsamında Sınırlı Güvence Raporu

414 Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar

416 Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar

417 TSRS Endeksi

472 SASB Endeksi

478 GRI İçerik Endeksi

492 AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar

498 2024 Yılına Ait 27 Mart 2025 Tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısına İlişkin Bilgilendirme Notu

503 Kâr Dağıtım Politikasına İlişkin Değişiklik Önerisi

504 Esas Sözleşme Değişiklikleri ve İlgili Yönetim Kurulu Kararı

506 Yönetim Kurulu Üye Adaylarının Özgeçmişleri

507 Bağımsızlık Beyanları

510 Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu

522 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi

532 Kimlik

RAPOR HAKKINDA VE SUNUŞ

Hesap verebilirliğe ve şeffaflığa odaklı olan Tüpraş 2024 Entegre Faaliyet Raporu'nda finansal ve finansal olmayan performansını paydaşlarına sunmaktadır.

Raporlama Kapsamı

Şirket'in bütünlüğünü doğru bir şekilde yansıtmak amacıyla rapor içerisinde Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları ve iştirakleri olan

- Tupras Trading Ltd
- Opet Petrolcülük A.Ş.
- Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş.
- Körfez Ulaştırma A.Ş.
- Entek Elektrik Üretimi A.Ş.
- Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. (Tupras Ventures)'ne

ait genel tanıtıcı bilgilere yer verilmiştir. Raporda "Tüpraş", "Şirket", ifadelerine yapılan referanslar ile tüm benzer ifadeler, aksi belirtilmedikçe veya bağlam aksini gerektirmedikçe, Tüpraş'a ve konsolidasyona tabi bağlı kuruluşlarına aittir.

Tüpraş 2024 Entegre Faaliyet Raporu, 1 Ocak 2024 - 31 Aralık 2024 dönemini kapsayacak şekilde, Kamu Gözetim Kurumu (KGK) tarafından hazırlanan TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler ve TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar ile tam uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bu rapor Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve bağlı ortaklıkları için 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla hazırlanan yıl sonu konsolide finansal raporu ile aynı dönem ve kapsamda oluşturulmuştur.

Tüpraş, Entegre Faaliyet Raporu IFRS Vakfı (IFRS Foundation) Entegre Raporlama Çerçevesi (Integrated Reporting <IR> Framework) dikkate alınarak, Global Reporting Initiative (GRI) tarafından yayınlanan GRI Universal Standards 2021'e uyumlu olarak hazırlanmıştır.

Şirket, Entegre Faaliyet Raporu aracılığıyla finansal ve finansal olmayan performansını, yıllık faaliyetlerini, çifte önemlilik yaklaşımıyla belirlediği öncelikli konuları ve öncelikli konularının etki boyutlarını, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkısını ve hedeflerini, 6 sermaye öğesi kapsamında paydaşlarına ürettiği değeri, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında gelişmeleri, kurumsal yönetişim ve risk yönetimi anlayışını detaylı olarak paylaşmaktadır. Rapor, Birleşmiş Milletler "Nesiller Boyu Eşitlik Forumu"nun "teknoloji ve inovasyon" alanındaki küresel liderleri arasında yer alan Koç Holding'in rehberliğinde Tüpraş'ın belirlemiş olduğu teknoloji ve inovasyon alanındaki toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerini ve çalışmalarını barındırmaktadır.

Denetim

Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPK) faaliyet raporlamasına ilişkin asgari gereklilikleriyle de uyumlu olarak hazırlanan raporda, finansal bilgiler için Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş tarafından gerçekleştirilen bağımsız denetime dair makul güvence, TSRS 1 ve TSRS 2 raporlaması ve seçilen finansal olmayan bilgiler için Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu tarafından çıkarılmış Uluslararası Güvence Denetimleri Standardı 3000- "Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimleri Standardı"na ("ISAE 3000" Revize) ve Uluslararası Güvence Denetimi Standardı 3410- "Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri Standardı"na ("ISAE 3410") uygun sınırlı güvence alınmıştır. Bağımsız denetçi raporu, güvence beyanları ve raporlama kılavuzu raporun *Ekler* bölümünde yer almaktadır.

TSRS 2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir.

2024 yılında denetlenen finansal olmayan veriler rapor genelinde ✅ ile ifade edilmiştir.

TSRS kapsamında denetlenen konularla ilgili Tüpraş'ın açıklamaları TSRS Endeksi'nde sunulmuştur (bkz. sayfa 417-471).

Standartlar ve Çerçeveler

Entegre Faaliyet Raporu aşağıdaki standart, çerçeveler ve ÇSY derecelendirme şirketlerinin gerekllilikleri de göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

IFRS Vakfı, Entegre Raporlama Çerçevesi

Kamu Gözetim Kurumu (KGK)

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS)

GRI - Küresel Raporlama Girişimi
GRI11: Petrol ve Gaz Sektörü Standardı 2021

SASB - Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu
Petrol ve Gaz Endüstrisi - Rafinaj ve Pazarlama Standardı

TCFD - İklim ile Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi
Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri (UN WEPs)

Navigasyon Paneli

Paydaşlarımız

- İş Ortakları
- Tedarikçiler
- Müşteriler
- Medya
- Finansal Kuruluşlar
- Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları
- Çalışanlar
- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları
- Pay Sahipleri ve Yatırımcılar
- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
- Sendikalar
- Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler

Sermaye Öğeleri

- Finansal Sermaye
- Üretilmiş Sermaye
- Doğal Sermaye
- Fikri Sermaye
- Sosyal ve İlişkisel Sermaye
- İnsan Sermayesi

Rapor içi bağlantıyı ifade eder

Rapor dışı bağlantıyı ifade eder

İçindekiler sayfasını ifade eder

GENEL KURUL

6 Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı
8 Genel Kurul Gündemi
9 Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu
11 Finansal Tablolara İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu (Görüş)
12 Konsolide Bilanço / Konsolide Gelir Tablosu
13 Kâr Dağıtım Politikası
14 Kâr Dağıtım Teklifi
15 Kâr Dağıtım Tablosu
16 2025 Yılı Yönetim Kurulu Üye Adayları
17 Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

Koç Topluğu ve Tüpraş olarak bizler ülkemizin enerji ihtiyacını kesintisiz karşılarken dünyanın sürdürülebilir geleceği için büyük bir azim ve kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz.

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Koç Topluluğu olarak Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına güçlü hedefler, azim ve şevkle adım attık. Mâziden gelen tecrübelerimizi ve geleceğin fırsatlarını değerlendirerek, daha güçlü ve müreffeh bir Türkiye inşâ etme sorumluluğunu hep birlikte taşıyoruz.

Gelecek yıl 100'üncü kuruluş yıldönümünü kutlayacak olan Koç Holding, bünyesindeki tüm şirketleriyle bu önemli sorumluluğu gelecek nesillere aktarmak için büyük bir kararlılıkla faaliyetlerine devam ediyor.

Bu hedef doğrultusunda, Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi Tüpraş, ekonomimize sağladığı katma değer ve geleceğe yönelik stratejik vizyonuyla önemli bir vazife üstlenmiştir.

2024 yılı dünyada ekonomik ve politik belirsizliklerin ve değişim sancılarının hissedildiği zorlu bir yıl oldu.

Küresel düzeyde ekonomik toparlanma süreci, enerji dönüşümü ve teknolojik inovasyonlar, faaliyetlerimizi etkileyen önemli gelişmeler arasında yer alırken, ABD'de Donald Trump'ın ikinci dönem başkan seçilmesiyle birlikte küresel ticaret savaşlarının alevlendiği ve belirsizliklerin artmasının beklendiği yeni bir döneme girildi. Çin ile ABD arasındaki küresel hâkimiyet rekâbetinin raydan çıkarak bir çatışmaya dönmesi ihtimâlinin de piyasaları ziyâdesiyle tedirgin ettiğini hep birlikte müşâhede ediyoruz.

Dünya genelinde enflasyonla mücadelenin öne çıktığı 2024 yılında; jeopolitik gerilimler, yüksek enflasyon, merkez bankalarının fâiz kararları ve iklim değişikliği gibi zorluklar küresel ekonomi üzerinde baskı oluşturmaya devam etti.

ABD Merkez Bankası (Fed), yılın ilk sekiz ayında %5,5 seviyesinde tuttuğu politika faizini kademeli düşürerek Aralık ayında %4,25-4,5 seviyesine indirdi. Yılın büyük bir bölümünde faiz oranının %4,5 seviyesinde seyrettiği Euro Bölgesi'nde ise Avrupa Merkez Bankası (ECB) politika fâizini yine kademeli olarak azaltarak, 2024 yılının son ayı itibarıyla %3,15'e düşürdü.

Ülkemizde ise TCMB parasal sıkılaştırma politikasına devam etti. 2024 yılında enflasyon %44,38 ile beklentiye yakın gerçekleşirken, Aralık ayında alınan kararla da faiz oranı %47,5'e çekildi.

Dünya ekonomisinin büyümesinin uzun vâdeli tahminler doğrultusunda gerçekleştiğine şâhit olduk. IMF'nin Ocak 2025'te açıklanan güncel raporunda, küresel ekonominin 2025 ve 2026 yıllarında %3,3 büyüyeceği, Türkiye ekonomisi için ise bu oranın 2025'te %2,6, 2026'da %3,2 olarak gerçekleşmesinin beklendiği bilgisi yer aldı.

Küresel petrol talebinde dalgalanma

2024 yılında devam eden Rusya Ukrayna savaşı, İsrail Filistin çatışması, Kızıldeniz'deki çatışmalar nedeniyle kapalı olan Süveyş Kanalı'nın ticaret rotalarına olumsuz etkisi ve Aralık ayında komşumuz Suriye'de Beşar Esad rejiminin düşmesi sonrası yaşanan gelişmeler, bizlere bir defâ daha uzun vâdeli planlamada çevik ve stratejik adımların önemini hatırlattı.

Küresel petrol talebi ve rafineri faaliyetlerinde de önemli değişiklikler yaşandı. Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Şubat 2025 tarihli Petrol Piyasası Raporu'na göre, 2024 yılında günlük petrol talebi toplam 870 bin varil arttı. Raporda, 2025 için bu artışın 1,1 milyon varil olmasının beklendiği ifade ediliyor.

Türkiye'de ise akaryakıt talebi güçlü seyrini korudu. EPDK'nın Aralık 2024 raporuna göre motorin talebi yıllık bazda %0,4, jet yakıtı talebi %4,7, benzin talebi ise %20,1 arttı. Ayrıca, ülkemizdeki elektrik tüketimi önceki yılın %4 üzerine çıkarak 348 TWh olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılıyoruz

Topluluk olarak, Türkiye'nin enerji ihtiyacının karşılanmasında öncü rolümüzü büyük bir kararlılıkla sürdürüyoruz. Bu kapsamda, geçen yıl itibarıyla enerji şirketlerimizin grubumuzun kombine gelirleri içerisindeki payı %36; kombine faaliyet kârı içerisindeki payı ise %41 seviyesinde oldu.

Tüpraş, yarım yüzyılı aşkın tecrübesi, dinamizmi ve yüksek nitelikli insan kaynağıyla sektöründeki öncülüğünü devam ettiriyor. Türkiye'nin rafinaj kapasitesinin %70'ini karşılarken benzin, motorin, jet yakıtı ve fuel oilden oluşan toplam akaryakıt pazarında ise liderliğini koruyor.

Tüpraş'ta, 2024 yılında, %93 kapasite kullanımıyla 26,7 milyon ton ✅ üretim ve 23,8 milyon tonu ✅ yurt içi olmak üzere toplam 30,4 milyon ton ✅ satış hacmi ile 810 milyar TL ciro elde ederek hedeflerimize ulaştık. Güçlü bilançomuz, çeşitlendirilmiş portföy yapımız, etkin risk yönetim politikalarımız ve çevik yönetim anlayışımızla 18,3 milyar TL net kâr elde ettik.

Yurt dışında ilk yenilenebilir enerji yatırımı

Tüpraş, "Enerjimiz Geleceğe" sloganıyla başlattığı stratejik dönüşüm planıyla, enerji piyasanın dönüşümüne öncülük ediyor. Şirketimiz, iştirakleriyle birlikte geliştirdiği projelerle çevresel sürdürülebilirliği ve ekonomik kalkınmayı destekliyor. Bu kapsamda, Entek'in Tüpraş bünyesine katılımını, Topluluğumuzun sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji alanındaki büyüme stratejisinin önemli bir hamlesi olarak değerlendiriyorum. Sıfır karbon elektrik kurulu gücü 380 MW'a, toplam kurulu gücü de 492 MW'a ulaşan Entek'in, Romanya'da 214,26 MW'lık güneş enerji santrali kurmak üzere yurt dışında ilk yatırımını gerçekleştirmesinden büyük memnûniyet duyuyoruz.

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olarak, 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketi olma hedefiyle yenilenebilir enerji kaynaklarına ve temiz enerji teknolojilerine yatırım yapmayı sürdürüyoruz. Tüpraş'ın emisyon azaltımına önemli ölçüde katkı sağlayacak Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı (SAF) üretiminde stratejik yatırımlar yaparak Türkiye'nin bu alanda da lider üreticisi olma yolunda kararlılıkla ilerliyoruz. Ayrıca, sürdürülebilir yakıt çözümleri arasında bulunan hidrojen üretimi konusunda da kapsamlı çalışmalar yürütüyoruz. Koç Üniversitesi'nde açılan Hidrojen Teknolojileri Merkezimizin ekosistemin ve pazarın oluşturulmasını destekleyeceğine inanıyoruz.

Bu adımlar, yalnızca Tüpraş'ın değil, aynı zamanda Türkiye'nin enerji sektöründeki dönüşümüne de katkı sağlıyor.

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Tüpraş iştirakleriyle birlikte başarılarını arttırarak, ülkemiz için değer yaratmaya devam ediyor. Taşımacılık alanında faaliyet gösteren iki lider şirket Ditaş ve Körfez Ulaştırma A.Ş., bizlere rekâbet avantajı sağlıyor. 2024 yılında 50'nci yaşını kutlayan Ditaş, deniz taşımacılığında ülkemizin Türk bayraklı en büyük tanker filolarından birine sâhip. Türkiye'nin ilk özel demiryolu taşımacılığı işletmesi olan Körfez Ulaştırma A.Ş. ise yeni yatırımlarla filosunu ve operasyonlarını güçlendiriyor.

Koç Topluluğu olarak, şirketlerimiz arasındaki kıymetli sinerjiden toplumsal faaliyetlerimizde de istifâde ediyoruz. Bunun en güzel örneklerinden birini depremden etkilenen bölgelerde oluşturduğumuz Umut Kentlerde görüyoruz. Tüpraş ve iştirakleri tek vücut olarak Umut Kentlerde yaşayan insanların yanında olmayı sürdürüyor.

Koç Topluğu ve Tüpraş olarak bizler ülkemizin enerji ihtiyacını kesintisiz karşılarken dünyânın sürdürülebilir geleceği için büyük bir azim ve kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz. Bu güçlü vizyon ile daha büyük başarılara ulaşacağımıza yürekten inanıyorum.

Tüm çalışanlarımıza, iş ortaklarımıza ve paydaşlarımıza, destek ve katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL KURUL GÜNDEMİ

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN
27.03.2025 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURULU TOPLANTISININ GÜNDEMİ

1. Açılış ve Toplantı Başkanı'nın seçilmesi,
2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2024 Yılı Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması,
3. 2024 Yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,
4. 2024 Yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,
5. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirketin 2024 yılı faaliyetlerinden dolayı ibra edilmesi,
6. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince, Şirket "Kâr Dağıtım Politikası"nda 2025 yılı ve izleyen yıllara ilişkin olarak yapılacak değişikliğin onaylanması,
7. Şirket'in kâr dağıtım politikası çerçevesinde hazırlanan, 2024 yılı kârının dağıtılması ve kâr dağıtım tarihi konusundaki Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi,
8. Yönetim Kurulu'nun kayıtlı sermaye tavanının artırılması ve geçerlilik süresinin uzatılması amacıyla Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Sermaye" başlıklı 6. maddesinin tadili hakkındaki önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddedilmesi
9. Yönetim Kurulu Üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin seçilmesi,
10. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması,
11. Yönetim Kurulu üyelerinin yıllık brüt ücretlerinin belirlenmesi,
12. Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kurulu ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu düzenlemeleri gereğince Yönetim Kurulu tarafından yapılan Bağımsız Denetim Kuruluşu seçiminin onaylanması,
13. Şirket'in Bağış ve Sponsorluk Politikası kapsamında 2024 yılı içerisinde yaptığı bağışlar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2025 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi,
14. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince Şirketin ve bağlı ortaklıklarının 2024 yılında üçüncü kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi,
15. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu Üyelerine, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395'inci ve 396'ncı maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2024 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
16. Şirketin düşük karbon ekonomisine geçiş için açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı ve Plan kapsamında 2024 yılında yapılan çalışmalar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,
17. Dilek ve görüşler.

YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

EY
Shape the future with confidence

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

1) Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 1 Ocak - 31 Aralık 2024 hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan konsolide finansal bilgiler ile Yönetim Kurulunun Grup'un durumu hakkında yaptığı irdelemeler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen tam set konsolide finansal tablolarla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun *Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ve bağımsız denetimle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Tam Set Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Denetçi Görüşümüz

Grup'un 1 Ocak – 31 Aralık 2024 hesap dönemine ilişkin tam set konsolide finansal tabloları hakkında 17 Şubat 2025 tarihli denetçi raporumuzda olumlu görüş bildirmiş bulunuyoruz.

4) Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514 ve 516'ncı maddelerine ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği'ne ("Tebliğ") göre yıllık faaliyet raporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden sorumludur:

a) Yıllık faaliyet raporunu bilanço gününü izleyen ilk üç ay içinde hazırlar ve genel kurula sunar.

b) Yıllık faaliyet raporunu; Grup'un o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtacak şekilde hazırlar. Bu raporda finansal durum, konsolide finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, Grup'un gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.

YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

c) Faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içerir:

- Faaliyet yılının sona ermesinden sonra grupta meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar,
- Grup'un araştırma ve geliştirme çalışmaları,
- Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, ayni ve nakdî imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

Yönetim kurulu, faaliyet raporunu hazırlarken Ticaret Bakanlığı'nın ve ilgili kurumların yaptığı ikincil mevzuat düzenlemelerini de dikkate alır.

5) Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Amacımız, TTK hükümleri ve Tebliğ çerçevesinde yıllık faaliyet raporu içinde yer alan konsolide finansal bilgiler ile Yönetim Kurulunun yaptığı irdelemelerin, Grup'un denetlenen konsolide finansal tablolarıyla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı hakkında görüş vermek ve bu görüşümüzü içeren bir rapor düzenlemektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDS'lere ve Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanması ile bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan konsolide finansal bilgiler ve Yönetim Kurulunun yaptığı irdelemelerin konsolide finansal tablolarla ve denetim sırasında elde edilen bilgilerle tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Seçkin Özdemir'dir.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Seçkin Özdemir, SMMM
Sorumlu Denetçi

5 Mart 2025
İstanbul, Türkiye

FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU (GÖRÜŞ)

Görüş [1]

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2024 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

[1] Bağımsız Denetçi Raporu görüş sayfasının tamamı sayfa 286-290'da yer almaktadır.

KONSOLİDE BİLANÇO / KONSOLİDE GELİR TABLOSU

Konsolide Bilanço

(bin TL)	2024	2023*	
Dönen Varlıklar	185.591.048	290.417.521	-%36
Duran Varlıklar	268.536.479	239.155.513	%12
Toplam Varlıklar	**454.127.527**	**529.573.034**	**-%14**
Kısa Vadeli Yükümlülükler	148.768.451	224.178.678	-%34
Uzun Vadeli Yükümlülükler	19.111.355	12.390.507	%54
Toplam Yükümlülükler	**167.879.806**	**236.569.185**	**-%29**
Toplam Özkaynaklar	**286.247.721**	**293.003.849**	**-%2**

Konsolide Gelir Tablosu

(bin TL)	2024	2023*	
Hasılat	810.385.588	991.202.993	-%18
Satışların Maliyeti	-742.355.284	-832.772.469	-%11
Brüt Kâr	68.030.304	158.430.524	-%57
Esas Faaliyet Kârı	35.709.966	106.303.044	-%66
Vergi Öncesi Kâr	31.745.504	83.480.454	-%62
Vergi Geliri/Gideri	-12.711.864	-5.700.367	%123
Net Dönem Kârı	19.033.640	77.780.087	-%76
Ana Ortaklık Payları (Dönem Kârı)	18.315.157	77.354.421	-%76
Hisse Başına Kazanç (TL)	9,51	40,15	-%76

*Enflasyon muhasebesine göre yeniden düzenlenmiştir.

KÂR DAĞITIM POLİTİKASI

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır.

Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlke olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabilir dönem kârının tamamı, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece nakit olarak dağıtılır. Genel Kurul veya yetki verilmesi hâlinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir.

Şirket kârına katılım konusunda Esas Sözleşme'de imtiyaz bulunmamaktadır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir. Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtabilir. Kâr dağıtım politikası ve yıllık kâr dağıtım önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.

KÂR DAĞITIM TEKLİFİ

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetimi tarafından Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) esas alınarak hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından denetlenen, 1 Ocak – 31 Aralık 2024 hesap dönemine ilişkin finansal tablolar incelenerek kabul edilmiş ve Genel Kurul'a sunulması uygun görülmüştür.

Söz konusu finansal tablolar ile Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerine uygun olarak tutulan kayıtlarına göre oluşan mali tablolarının incelenmesi sonucunda;

TFRS'ye uygun olarak ve SPK'nın 28.12.2023 tarihli enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin İlke Kararı dikkate alınarak hazırlanan finansal tablolara göre 18.315.157.000,00 TL ana ortaklığa ait net dönem kârı, VUK kayıtlarına göre ise 16.398.289.585,91 TL cari yıl kârı bulunduğu görülerek;

a. Türk Ticaret Kanunu'nun 519. maddesi uyarınca ayrılması gereken %5 oranındaki genel kanuni yedek akçenin, 31.12.2024 itibariyle VUK kayıtlarında mevcut genel kanuni yedek akçe tutarı sermayenin %20'lik sınırına ulaştığı için, 2024 yılı için ayrılmamasına;

TFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre elde edilen 18.315.157.000,00 TL net dönem kârına; 31 Aralık 2024 tarihindeki alım gücüne göre hesaplanan 578.801.000,00 TL tutarındaki bağışların eklenmesi sonucu ulaşılan kâr payı matrahının 18.893.958.000,00 TL olduğu;

Görülmüş olup, buna göre;

b. Sermaye Piyasası mevzuatı ile Şirket Esas Sözleşmesinin 18. maddesine ve 31 Mart 2014 tarihli Genel Kurul'da ortaklar tarafından onaylanan Şirketimiz Kâr Dağıtım Politikası'na uygun olarak; piyasa beklentileri, Şirketimizin uzun vadeli stratejileri, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu da dikkate alınarak kâr payı dağıtımının;

29.300.000.000,00 TL ortaklara kâr payı dağıtımı yapılması,

2.920.366.022,01 TL genel kanuni yedek akçe ayrılması,

şeklinde gerçekleştirilmesinin;

c. Ortaklara ödenecek kâr payı toplamı olan 29.300.000.000,00 TL'nin tamamının nakden ödenmesinin;

d. Yukarıdaki kâr dağıtım teklifinin Genel Kurulca kabulü hâlinde VUK'a göre hazırlanan kayıtlarda, ortaklara ödenecek toplam 29.300.000.000,00 TL kâr payının, 14.883.821.633,17 TL'sinin cari yıl kazançlarından, 7.934.785.911,88 TL'sinin geçmiş yıl kazançlarından, 591.528.189,00 TL'sinin Olağanüstü Yedeklerden ve 5.889.864.265,95 TL'sinin kullanımında kısıt bulunmayan dağıtılabilir nitelikteki Genel Kanuni Yedek Akçelerden karşılanarak ödenmesinin ve 1.478.748.185,33 TL'si cari yıl kazançlarından, 793.478.591,19 TL'si geçmiş yıl kârlarından, 59.152.818,90 TL'si Olağanüstü Yedeklerden ve 588.986.426,59 TL'sinin kullanımında kısıt bulunmayan dağıtılabilir nitelikteki Genel Kanuni Yedek Akçelerden karşılanmak üzere toplam 2.920.366.022,01 TL genel kanuni yedek akçe bırakılmasının, SPK düzenlemelerine göre TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda ise 16.658.900.889,08 TL'sinin cari yıl kazançlarından, 6.751.234.844,97 TL'sinin geçmiş yıl kazançlarından ve 5.889.864.265,95 TL'sinin kullanımında kısıt bulunmayan dağıtılabilir nitelikteki Genel Kanuni Yedek Akçelerden karşılanarak ödenmesinin ve 1.656.256.110,92 TL'si cari yıl kazançlarından, 675.123.484,50 TL'si geçmiş yıl kârlarından ve 588.986.426,59 TL'sinin kullanımında kısıt bulunmayan dağıtılabilir nitelikteki Genel Kanuni Yedek Akçelerden karşılanmak üzere toplam 2.920.366.022,01 TL genel kanuni yedek akçe bırakılmasının;

e. Kâr dağıtımı sonrası; VUK kayıtlarına göre kalan tutarın olağanüstü yedekler hesabına aktarılmasının,

f. Kâr payının iki taksitte ödenmesinin ve bu kapsamda dağıtılmasına karar verilen toplam 29.300.000.000,00 TL'nin %51,19'una isabet eden 15.000.000.000,00 TL tutarındaki ilk taksit için ödeme tarihinin 28 Mart 2025, %48,81'ine isabet eden 14.300.000.000,00 TL tutarındaki ikinci taksit için ise 30 Eylül 2025 olarak belirlenmesinin,

g. Tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklarımıza; 1,00 TL nominal değerli hisse için 1. taksitte %778,49461 oranında ve 7,7849461 TL brüt=net nakit kâr payı; diğer hissedarlarımıza ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %778,49461 oranında ve 7,7849461 TL brüt; %661,72041 oranında ve 6,6172041 TL net nakit kâr payı ödenmesinin, 2. taksit için ise %742,16486 oranında ve 7,4216486 TL brüt=net nakit kâr payı; diğer hissedarlarımıza ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %742,16486 oranında ve 7,4216486 TL brüt; %630,84013 oranında ve 6,3084013 TL net nakit kâr payı ödenmesinin; böylece tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklarımıza; 1,00 TL nominal değerli hisse için toplam %1.520,65948 oranında ve toplam 15,2065948 TL brüt=net nakit kâr payı; diğer hissedarlarımıza ise 1,00 TL nominal değerli hisse için toplam %1.520,65948 oranında ve toplam 15,2065948 TL brüt; toplam %1.292,56055 oranında ve toplam 12,9256055 TL net nakit kâr payı ödenmesinin;

Şirketimizin yapılacak olan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda ortaklarımızın onayına sunulmasına karar verilmiştir.

KÂR DAĞITIM TABLOSU

01.01.2024 - 31.12.2024 HESAP DÖNEMİ KÂR DAĞITIM ÖNERİSİ			
TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş. 2024 Yılı Kâr Payı Dağıtım Tablosu (TL)			
1.	**Ödenmiş / Çıkarılmış Sermaye ***		**1.926.795.598,00**
2.	**Genel Kanuni Yedek Akçe (Yasal Kayıtlara Göre) ****		**7.492.332.331,54**
Esas sözleşme uyarınca kâr dağıtımında imtiyaz var ise söz konusu imtiyaza ilişkin bilgi			
		SPK'ya Göre	Yasal Kayıtlara (YK) Göre
3.	**Dönem Kârı/Zararı**	31.745.504.000,00	18.727.484.717,45
4.	**Vergiler (-)**	12.711.864.000,00	2.329.195.131,54
5.	**Net Dönem Kârı/Zararı (=)**	**18.315.157.000,00**	**16.398.289.585,91**
6.	**Geçmiş Yıllar Zararları (-)**		
7.	**Genel Kanuni Yedek Akçe (-)**		
8.	**NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI (=)**	**18.315.157.000,00**	**16.398.289.585,91**
9.	Yıl içinde yapılan bağışlar **(+)**	578.801.000,00	
10.	**Bağışlar Eklenmiş Net Dağıtılabilir Dönem Kârı**	**18.893.958.000,00**	**16.398.289.585,91**
11.	**Ortaklara Birinci Kâr Payı**		
	- Nakit ***	16.658.900.889,08	96.339.779,90
	- Bedelsiz		
	- Toplam	**16.658.900.889,08**	**96.339.779,90**
12.	İmtiyazlı Pay Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı		
13.	**Dağıtılan Diğer Kâr Payı**	**0,00**	**0,00**
	- Yönetim Kurulu Üyelerine		
	- Çalışanlara		
	- Pay Sahibi Dışındaki Kişilere		
14.	İntifa Senedi Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı		
15.	Ortaklara İkinci Kâr Payı		14.787.481.853,27
16.	Genel Kanuni Yedek Akçe	1.656.256.110,92	1.478.748.185,33
17.	Statü Yedekleri		
18.	Özel Yedekler		
19.	**OLAĞANÜSTÜ YEDEK**	**0,00**	**35.719.767,41**
20.	**Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar**	**12.641.099.110,92**	**14.416.178.366,83**
	- Geçmiş Yıl Kârı	6.751.234.844,97	7.934.785.911,88
	- Olağanüstü Yedekler		591.528.189,00
	- Kanun ve Esas Sözleşme Uyarınca Dağıtılabilir Diğer Yedekler	5.889.864.265,95	5.889.864.265,95
21.	**Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklardan Ayrılacak Yedek Akçe**	**1.264.109.911,09**	**1.441.617.836,68**
	- Geçmiş Yıl Kârından Ayrılacak Yedek Akçe	675.123.484,50	793.478.591,19
	- Olağanüstü Yedeklerden Ayrılacak Yedek Akçe		59.152.818,90
	- Kanun ve Esas Sözleşme Uyarınca Dağıtılabilir Diğer Yedeklerden Ayrılacak Yedek Akçe	588.986.426,59	588.986.426,59

* Tutar tescil edilmiş nominal sermaye tutarı olup, VUK'a göre hazırlanan kayıtlarda 9.080.388.225 TL tutarında sermaye enflasyon düzeltme farkı yer almaktadır.
** Tutar nominal genel kanuni yedek akçe tutarı olup, enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası VUK'a göre hazırlanan kayıtlarda, yasal yedeklere ilişkin 8.883.183.960 TL tutarında enflasyon düzeltme farkı bulunmaktadır.
***Birinci kâr payı tutarı, tescil edilmiş nominal sermaye tutarı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

KÂR PAYI ORANLARI TABLOSU						
	GRUBU	TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI TUTARI		TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI / NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	1 TL NOMİNAL DEĞERLİ HİSSEYE İSABET EDEN KÂR PAYI	
		TUTARI (TL)	BEDELSİZ (TL)	ORAN (%)	TUTARI (TL)	ORAN (%)
NET	A	27.283.217.820,73		148,97	12,9256055	1.292,56055
	C	0,73		0,00	12,9256055	1.292,56055
	TOPLAM	**27.283.217.821,46**	**0,00**	**148,97**		

(*) Dağıtılan net kâr payı hesaplaması, halka kapalı %54,11 oranındaki payların tam mükellef kurumlara ait olması dolayısıyla herhangi bir stopaj hesaplanmayarak, gerçek kişilerden oluşan %0,21 oranındaki halka kapalı paylar ile %45,67 oranındaki halka açık payların tamamının tam mükellef gerçek kişilerden oluştuğu varsayılarak %15 stopaj oranı uygulanarak yapılmıştır. Pay başına bilgiler stopaj uygulanarak hesaplanmıştır.

2025 YILI YÖNETİM KURULU ÜYE ADAYLARI

Ömer M. Koç

Ali Y. Koç

Rahmi M. Koç

Semahat S. Arsel

Levent Çakıroğlu

Yağız Eyüboğlu

Erol Memioğlu

A. Ümit Taftalı

M. Yıldız Günay (Bağımsız)

Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici (Bağımsız)

Dr. Mehmet Cem Kozlu (Bağımsız)

Raporun yayın tarihi itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adayı henüz belli olmamıştır.

- Ümit Taftalı'nın özgeçmişi için bkz. Genel Kurul Bilgilendirme Doküman EK/2 (sayfa *506*), diğer özgeçmişler için bkz. Yönetim Kurulu Özgeçmişleri bölümü (sayfa *256-260*).
- Şirket Genel Kurulu'nca verilen izin çerçevesinde yönetim organı üyelerinin kendisi veya başkası adına yaptığı işlemler ile rekabet yasağı kapsamındaki faaliyetleri hakkında bilgiler için bkz. Bilgilendirme Dokümanı 15 no'lu gündem maddesine ilişkin açıklama (*Sayfa 502*).
- Tüpraş'ın üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdüre doğrudan bağlı direktörler olarak belirlenmiştir. 2024 yılında sağlanan faydalar hakkında bilgiler finansal tabloların 29 numaralı dipnotunda yer almaktadır (*bkz. sayfa 346*).

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER İÇİN ÜCRET POLİTİKASI

Bu politika dokümanı, yönetim kurulu üyelerimiz ve genel müdür, genel müdür yardımcıları ve genel müdüre doğrudan bağlı direktörlerden oluşan üst düzey yöneticilerimizin ücretlendirme sistem ve uygulamalarını tanımlamaktadır.

Türk Ticaret Kanunu ve Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Esas Sözleşmesinin 12'nci maddesine uygun olarak Yönetim kurulu üyelerinin tamamı için geçerli olmak üzere, yönetim kurulu üyeliği fonksiyonları için her yıl olağan genel kurul toplantısında sabit ücret belirlenir. Yönetim kurulu üyelerine, atanma ve ayrılma tarihleri itibariyle görevde bulundukları süre dikkate alınarak kıst esasına göre ödeme yapılır.

İcrada bulunan yönetim kurulu üyelerine, ayrıca aşağıda detayları açıklanan üst düzey yöneticiler için belirlenen politika kapsamında ödeme yapılır.

Şirket faaliyetlerine katkı amacıyla yönetim kurulu üyeliği dışında belli fonksiyonları yürütmekle görevlendirilen üyelere, genel kurulda belirlenen sabit ücrete ek olarak üstlendikleri bu fonksiyon dolayısıyla Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde ayrıca menfaat sağlanabilir.

Şirket yönetim kuruluna şirketin işleyişi ile ilgili her türlü konuda etkin destek verecek olan, yönetim kurulu ile idari yapı arasında koordinasyonu sağlayan yürütme komitesinin başkan ve üyelerine, sağladıkları katkıları, toplantılara katılımları, fonksiyonları esas alınarak yılsonlarında Kurumsal Yönetim Komitesi görüşü çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenen tutarda ayrıca menfaat sağlanabilir. Yürütme Komitesi üyelerine yıl içinde bu kapsamda ödeme yapılmış ise yılsonunda belirlenen tutardan mahsup edilir.

Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlendirmesinde şirketin performansına dayalı ödeme planları kullanılamaz.

Yönetim kurulu üyelerinin şirkete sağladığı katkılar dolayısıyla katlandığı giderler (ulaşım, telefon, sigorta vb. giderleri) şirket tarafından karşılanabilir.

Üst Düzey Yönetici ücretleri ise sabit ve performansa dayalı olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

Ücretlendirme politikamız kapsamında ücret ve yan haklar yönetimi; adil, objektif, yüksek performansı takdir eden, rekabetçi, ödüllendirici ve motive edici olarak düzenlenmekte ve uygulanmaktadır.

Üst Düzey Yönetici sabit ücretleri; piyasadaki makroekonomik veriler, piyasada geçerli olan ücret politikaları, şirketin büyüklüğü ve uzun vadeli hedefleri ve kişilerin pozisyonları da dikkate alınarak uluslararası standartlar ve yasal yükümlülüklere uygun olarak belirlenir. Ücretlendirme politikası ile şirket içi ücret dengeleri ve piyasada rekabet edilebilirlik dikkate alınarak, çalışanların motivasyonunun ve bağlılıklarının artırılması ve şirket stratejik iş hedeflerine ulaşılmasını sağlayacak nitelikli çalışanların kazandırılması amaçlanmaktadır.

Üst Düzey Yönetici primleri ise; şirketin iş hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve üzerine çıkılmasını destekleyecek, sürdürülebilir başarıyı ödüllendirerek üstün performansı teşvik edecek şekilde prim bazı, Şirket performansı ve bireysel performansa göre hesaplanmaktadır. Kriterler ile ilgili bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

- **Prim Bazı:** Prim Bazları, her yılbaşında güncellenmekte olup, yöneticilerin pozisyonlarının iş büyüklüğüne göre değişkenlik göstermektedir. Prim bazları güncellenirken piyasadaki üst yönetim prim politikaları göz önünde bulundurulur.
- **Şirket Performansı:** Şirket performansı, her yılbaşında şirkete verilen finansal ve operasyonel (pazar payı, ihracat, yurt dışı faaliyetler, verimlilik vb.) hedeflerin, dönem sonunda ölçülmesi ile elde edilmektedir. Şirket hedefleri belirlenirken, başarının sürdürülebilir olması, önceki yıllara göre iyileştirmeler içermesi önemle dikkate alınan prensiplerdir.
- **Bireysel Performans:** Bireysel performansın belirlenmesinde, Üst Düzey Yöneticilerin kendi ekipleri ve yöneticileri ile belirledikleri bireysel ve kolektif hedefler ile kilit sonuç göstergeleri dikkate alınmaktadır. Bireysel performansın ölçülmesinde, finansal alanların dışında uzun vadeli sürdürülebilir iyileştirme, Çevre, Toplum ve Kurumsal Yönetişim (ÇSY) politikalarına uyum prensipleri de gözetilmektedir.

Şirketimiz üst düzey yöneticilerinin işten ayrılmaları halinde, çalıştıkları süre, üst düzey yönetici olarak görev yaptıkları süre, sağladıkları katkı, ayrılma tarihinden önceki son hedef primi, son yılda ödenen maaş ve prim bilgileri dikkate alınarak işten ayrılma ikramiyesi ödenebilir.

Yukarıdaki esaslara göre belirlenen ve yıl içinde Üst Düzey Yönetici ve Yönetim Kurulu Üyelerine ödenen toplam miktarlar, izleyen genel kurul toplantısında mevzuata uygun olarak ortakların bilgisine ve/veya onayına sunulur.

TÜPRAŞ HAKKINDA

20 Genel Müdür'ün Mesajı
24 Bir Bakışta Tüpraş
30 Tüpraş'ta Strateji
36 2024 Yılı Öne Çıkanlar ve Gelişmeler
38 2024 Yılı Küresel ve Sektörel Gelişmeler
42 Başlıca Göstergeler

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

Mevcut varlıklarımızı sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara yatırımlar yaparak Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedefliyoruz.

Değerli paydaşlarımız,

2024 yılı, dünyanın farklı coğrafyalarında kilit önemde seçimlerin gerçekleştiği, jeopolitik rekabetin arttığı, uluslararası çatışmaların güç dengelerinde belirleyici rol oynadığı bir dönem olarak hafızalarımızda yerini aldı.

Ekonomik perspektifte baktığımızda, enflasyonun düşmeye devam ettiğini ve küresel ticaretin yeniden canlanmaya başladığını gözlemledik. Rusya-Ukrayna savaşı ve İsrail'in başta Filistin olmak üzere Orta Doğu'da bölge ülkeleriyle yaşadığı gerginlikler risk seviyesini yükseltti.

Rusya'ya yönelik geniş kapsamlı yaptırımlar, Orta Doğu'da devam eden savaş ortamı ve Kızıldeniz'de tırmanan gerilim, enerji arz güvenliğinin küresel politika gündeminin üst sıralarındaki yerini korumasına neden oldu. Asya'nın ham petrol ve petrol ürünlerindeki arz açığı ile Atlantik Havzası'ndaki arz fazlasının küresel-piyasada ticaret hacmini artırdığına tanıklık ettik.

Petrol talebi, Avrupa'da 2023 yılı ile paralel seyrederken küresel ölçekte artarak yılı 102,9 milyon varil/gün seviyesinde tamamladı. Arz tarafında, Rusya ve İran'a uygulanan yaptırımlara rağmen OPEC+ ülkelerinin üretimi 2023 yılına kıyasla yaklaşık 240 bin varil/gün daha düşük gerçekleşti. OPEC+ dışı üretimin ABD öncülüğünde artmaya devam etmesi ve İran üretiminin toparlanması gibi gelişmeler arza yönelik endişeleri kısmen rahatlattı.

Petrol alımlarında optimizasyon ve kaynak çeşitlendirmesi

Söz konusu gelişmelerle, yıla 75,7 ABD doları/varil seviyesinden başlayan Brent ham petrol fiyatı, OPEC+ ülkelerinin mevcut üretim kesintilerini sürdürme yönünde aldıkları karar, Ukrayna'nın Rusya petrol ve rafinaj altyapısına yönelik dron saldırıları ve devam eden jeopolitik gerginliklerin etkisiyle yükselme trendine girdi. Nisan ayında İran'ın İsrail'e saldırısı öncesi 93,4 ABD doları/varil seviyesini gördü.

Yaz aylarında görece güçlü seyrini koruyan Brent ham petrol fiyatı; savaş risk priminin azalması, zayıf ekonomik veriler ve OPEC+'nın üretim kesintisi kararı gibi sebeplerle eylül ayında 70,6 ABD doları/varil seviyelerine düştü, aralık sonunda ise 74,7 ABD doları/varil seviyelerine ulaştı. 2024 yılı ortalama ham petrol fiyatı 80,8 ABD doları/varil ile 2023'ün %2,3 altında gerçekleşti.

Tüpraş 2024 yılında piyasa risklerini ve fırsatlarını yönetmeye odaklandı.

Tüpraş olarak, tedarik zincirinde riski dağıtmak, fiyat ve navlun avantajlarından faydalanmak amacıyla ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine giderek her zamanki gibi üstün gayret gösterdik. Bu doğrultuda, Türkiye dâhil 13 ülkeden 24 farklı çeşit ham petrol alımı gerçekleştirdik.

Ürün marjları, yılın ilk yarısında güçlü seyreden piyasa talep koşulları, Kızıldeniz'de artan tansiyon ve Rus rafinerilerine yönelik dron saldırılarının da etkisiyle, Tüpraş rafineri kârlılıklarını desteklemeyi sürdürdü. Yılın ikinci yarısında ise artan rafineri şarjları nedeniyle kısmi zayıflamalar yaşandı, ilk 6 ayın gerisinde bir performans sergilendi.

Tüm bu gelişmeler doğrultusunda 2024 yılında Tüpraş'ın net rafineri marjı 6,3 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşti.

Satış hacmi 30,4 milyon tona ✅ ulaştı

Tüpraş ülkemizin enerji ihtiyacını "emniyetli işletme" anlayışıyla yerine getirirken, %93 kapasite kullanımıyla üretimini 26,7 milyon tona ✅ ulaştırdı. Yurt içi talebe bağlı olarak, 23,8 milyon ton ✅ satışla piyasa talebinin önemli bir kısmını karşılamanın yanı sıra ihracat ve transit satış dâhil 30,4 milyon ton ✅ toplam satış hacmine erişildi. Sıfır karbonlu elektrik satışımız ise 1.227 GW-saati buldu.

Küresel dalgalanmaların çok arttığı bir yılda, etkin finansman politikaları ve proaktif bir bilanço yönetim stratejisi izleyen Tüpraş güçlü finansal yapısını korudu. Nakit pozisyonumuz, disiplinli nakit yönetimimiz ve sağlam operasyonel performansımızı yansıtarak 700 milyon ABD doları Eurobond ödememizi tamamlamamıza rağmen 2024'ün sonunda 2,1 milyar ABD dolara ulaştı. Ürün marjlarındaki yükseliş, yurt içi ve uluslararası satışlardaki güçlü seyir sonucunda Şirketimizin net kârı ise 18,3 milyar TL'ye ulaştı.

Önümüzdeki dönemde de disiplinli ve etkin finansman politikalarımızla güçlü bilançomuzun devamlılığını sağlayarak Stratejik Dönüşüm Planımızdaki adımları hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Stratejik dönüşüm planımızda 2024 yılı ilerlemeleri

2021 yılında açıkladığımız "Stratejik Dönüşüm Planı" doğrultusunda, mevcut varlıklarımızı sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara yatırımlar yaparak Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedefliyoruz.

Sürdürülebilir Rafinaj çalışmalarımızla enerji verimliliği alanında da önemli mesafe katettik. Gerçekleştirilen 59 adet enerji verimliliği projesi sayesinde 1.732 TJ seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu ile 135 bin ton CO_2 emisyon azaltımı sağladık. Enerji verimliliği ve operasyon iyileştirme çalışmalarıyla enerji yoğunluğu endeksini sürekli olarak düşürmeyi amaçlıyoruz. Dünyadaki rafinerilerin enerji verimliliği performansını ölçmede kullanılan enerji yoğunluğu endeks değerimiz 2008 yılına göre 28 puan iyileşme kaydederek 92,3 olarak gerçekleşti. Hayata geçirdiğimiz projelerle 2024 yılı sonu itibarıyla 2017 baz yılına göre, Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarımız %18 oranında azaltmayı başardık.

Sürdürülebilir Rafinaj alanındaki bir diğer önemli gelişme ise çalışmalarımızı daha etkin şekilde yönetmek amacıyla Genel Müdürlük ve Rafinerilerimizin ilgili ekipleri ile "Üretim Strateji Planımızı" devreye almamız oldu. Verimliliği artırmayı, maliyetleri düşürmeyi ve üretim süreçlerini stratejik hedeflerle uyumlu hâle getirmeyi amaçlayan Üretim Strateji Planımızla rafinerilerde çevik dönüşüm sürecini başlattık.

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

İzmit ve İzmir rafinerilerinizde Sürdürülebilir Rafinaj hedeflerimize ulaşmamızı sağlayacak iki yeni projeyi hayata geçiriyoruz. 256 milyon ABD doları bedelindeki yatırımla İzmit ve İzmir rafinerilerimizde, petrokimya endüstrisinde kullanılabilecek saflıkta propilen üretmemizi sağlayacak "Propilen Splitter" ve buna bağlı Depolama ve Satış Sistemleri Tesisi" için fiili saha çalışmalarına başladık.

Sıfır Karbon Elektrik alanındaki yatırımlarımızla sektörümüze örnek uygulamaları hayata geçiriyoruz. Rafinerilerimizde güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulumuna yönelik çalışmalarımız kapsamında 36,3 MW kurulu güce sahip GES tesislerimizi devreye aldık. 92,4 MW'lık kurulu güce sahip projelerimiz devam etmekte olup, Tekirdağ'daki 41,2 MW'lık GES projemiz ÇED süreci aşamasındadır.

Şirketimiz, sürdürülebilirlik vizyonu ile havacılık sektöründeki çevreci yakıt üretimini üst seviyelere taşımayı ve Türkiye'nin lider Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı ("SAF") üreticisi olmayı hedefliyor. Bu kapsamda, İzmir Rafinerisi'nde mühendislik çalışmalarımız devam etmekte olup, 2025 yıl sonuna kadar nihai yatırım değerlendirmesini tamamlamayı öngörüyoruz. Üretim aşamasına geçtiğimizde hammadde tedarikini güvenilir kılma amacıyla adımları da attık. Bu bağlamda, 1 Ocak 2029'dan itibaren geçerli olmak üzere 10 yıl süre ile Tüpraş'ın yıllık 450 bin ton olarak öngörülen atık hammadde ihtiyacının asgari 300 bin tonluk kısmının tedariğini yaptığımız anlaşmalarla bugünden güvence altına aldık.

Geleceğin sürdürülebilir yakıt çözümleri arasında yer alan hidrojeni, sıfır karbonlu elektriğin tamamlayıcısı olarak görüyor; ülkemizde temiz hidrojen ekosisteminin ve pazarının oluşturulmasına öncülük etmek amacıyla yetkinliklerimizi geliştiriyoruz.

Hedeflerimizi destekleyecek iş birlikleri geliştirmek ve bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla Avrupa odaklı yeşil hidrojen çalışmalarına yön veren Hydrogen Europe kuruluşunun üyesiyiz. Ayrıca, Topluluk şirketlerimizin iş birliğiyle Koç Üniversitesi'nde açılan Hidrojen Teknolojileri Merkezi'nin de kurucu üyeleri arasında yer alıyoruz.

Diğer yandan, su risklerinin belirlenmesi bağlamında rafinerilerimizin bulunduğu havzalar için uluslararası boyutta kabul görmüş WRI Aqueduct metodu ile risk bazlı değerlendirmeler yapıyoruz. Atık suyun geri kazanımı ve su ihtiyacında tasarruf gibi uygulama projeleri ile 1 milyon m^3'ün üzerinde su tasarrufu sağladık.

Bunların yanı sıra Ar-Ge çalışmalarımızla sürdürülebilirlik değer odağında yenilikçi teknolojiler geliştirmeye devam ediyoruz. Avrupa destekli Ar-Ge projeleriyle "Karbon yakalama, dönüşüm, depolama", "temiz hidrojen", "yenilenebilir yakıtlar", "sıfır karbonlu elektrik/enerji verimliliği", "döngüsel ekonomi" ve "yenilikçi proses teknolojileri" alanlarında inovatif çalışmalar yapıyoruz.

Tüpraş Ar-Ge Laboratuvarımız, önemli bir başarıya imza atarak Birleşmiş Milletler tarafından karbon nötr bir geleceğe geçişte önemli bir ölçüt olarak tanınan "Yeşil Laboratuvar Sertifikası" sahibi oldu.

Sürdürülebilirliği ve dijitalleşmeyi eş zamanlı yürüteceğimiz birbirini tetikleyecek ve hızlandıracak süreçler olarak görüyoruz. Türkiye'nin lider sanayi şirketi olarak veri analitiği, yapay zekâ, otonom robot teknolojileri, S/4 Hana dönüşümü, kültürel dönüşüm ve operasyonel verimlilik alanlarında öncü ve örnek uygulamalarla enerji sektörünün geleceğine yön veriyoruz.

İştiraklerimizle dönüşüyoruz

İştiraklerimiz gerçekleştirdikleri başarılı çalışmalarla stratejik hedeflerimize değerli katkılar sunuyor. Ditaş, toplam 16 tanker ve 662 bin DWT'luk taşıma kapasitesi ile Tüpraş'ın ham petrol taşımalarının %86,4'ünü, petrol ürünü taşımalarının ise %96,7'sini rafinerilerimizin ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirdi.

Körfez Ulaştırma A.Ş., 2024 yılında 2,2 milyon ton akaryakıt ürünü ile ara ürünlerimizin tamamını kendi trenleri ile taşıdı. Sektöründe özel demiryolu taşımacılık işletmeleri arasında en büyük filoya sahip olan Körfez Ulaştırma A.Ş., 12 lokomotiflik filosuna dizel/elektrikli modlarında 2 yeni hibrit lokomotifi daha ekledi

Tupras Trading Ltd, ikmal ve satış zincirimize sağladığı katma değerle piyasa fırsatlarını yakından takip etmemize imkân tanıyor. Bu kapsamda, toplam 4,7 milyon ton ürün ticareti yaptık ve rafinerilerimizin ihtiyacına yönelik yaklaşık 6,6 milyon tondan fazla spot ham petrol bağlantısı ve 1,4 milyon ton üçüncü taraf ticareti gerçekleştirdik.

Entek'in sıfır karbon elektrik kurulu gücü 380 MW'a, toplam kurulu gücü de 492 MW'a erişti. Entek, yenilenebilir enerji portföyünü uluslararası yatırımlarla büyütme hedefine bir adım daha yaklaştı. Şirketimiz, Romanya'da 214,26 MWm kapasiteli güneş enerjisi santrali izinlerine sahip Eco Sun Niculeşti S.R.L. ve Euromec-Ciocanari S.R.L. şirketlerinin hisselerini satın aldı.

Opet, 1.882 istasyonu ve 1,1 milyon m^3'lük depolama kapasitesiyle, beyaz ürünlerde %18,6, siyah ürünlerde ise %32,0 olmak üzere toplam %18,4 pazar payı elde ederek yılı başarıyla tamamladı.

Tupraş Ventures, şu ana kadar fonlar aracılığıyla 34 girişime yatırımcı oldu. Tupraş Ventures, robotik teknolojiler, hidrojen, yakıt hücreleri, enerji depolama gibi alanlarda toplam 5 teknoloji girişimine doğrudan yatırım gerçekleştirdi.

Sürdürülebilirliği esas alan kapsayıcı yaklaşımla ilerliyoruz.

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesinin (UNGC) ve Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensiplerinin (UN WEPs) imzacısı olan Şirketimiz, kapsayıcı, eşitlikçi, adil, insan haklarına saygılı ve emniyetli bir çalışma ortamını tüm süreçlerinin merkezinde tutuyor.

"Eşitlik için Enerjimiz Bitmez" diyerek her yeni işe alımda iki kişiden birinin kadın olması hedefiyle çalışmaya devam ediyoruz. Bu doğrultuda 2024 yılında yapılan işe alımlarda kadın çalışan oranımız %31 olarak gerçekleşti.

Koç Holding'in Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'ndaki küresel liderliği doğrultusunda, teknoloji ve inovasyon alanında açıkladığı taahhütlerine katkı sağlamak için 2026'ya kadar 100.000 kız öğrenciye ulaşmayı hedefliyoruz. Hedeflediğimiz "Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı' kapsamında Teknoloji ve Tasarım Atölyelerimizle 57.930 kız öğrenciye ulaştık.

Stratejik Dönüşüm Planımıza paralel olarak; çevresel, sosyal ve yönetsel konulara yönelik çalışmalarımız sürdürülebilirlik endekslerinde yer almaya devam ediyor.

Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemizin enerjisini sağlamaya, çalışanlarımız, iş ortaklarımız, hissedarlarımız ve tüm paydaşlarımız için değer üretmeye devam edeceğiz.

Emniyetli ve özverili çalışmalarıyla Şirketimize katkı sağlayan tüm çalışma arkadaşlarıma, destekleriyle bize güç veren tüm paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Saygılarımla,

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

Tüpraş'ın kökleri, 1955 yılında yerli ham petrolün işlenmesi amacıyla kurulan Batman Rafinerisi'ne kadar uzanmaktadır. İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman'da kurulu dört rafinerinin faaliyetleri 1983 yılından bu yana Tüpraş çatısı altında devam etmektedir. Tüpraş'ın dört rafinerisinde yıllar içinde gerçekleştirdiği önemli kapasite ve dönüşüm ünite yatırımları sonucunda rafinerilerinin ham petrol işleme tasarım kapasitesi 30 milyon tondur.

Tüpraş bugün üretim kompleksleri ve bağlı ortaklıklarıyla

- ham petrol rafinajı,
- rafine edilmiş petrol ürünleri üretim ve satışı,
- petrol ürünü perakende satışı,
- depolama ve uluslararası ticaret,
- deniz ve karayolu taşıma,
- elektrik üretim,
- enerji projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık

alanlarında faaliyet gösteren entegre bir enerji şirketidir.

Tüpraş, Türkiye ve İngiltere başta olmak üzere farklı coğrafyalarda geliştirdiği tecrübesi, 6.000'den fazla insan kaynağı ve 5.000'e yakın tedarikçi ağı ile 4.000'i aşan müşterisine kesintisiz ve kaliteli hizmet sunmaktadır.

Yarattığı katma değer ve 2024 yılında elde ettiği 810,4 milyar TL'lik cirosuyla dünyanın 36., Avrupa'nın 7. büyük rafineri şirketi, Türkiye'nin ise en büyük sanayi kuruluşudur. Türkiye'nin depolama kapasitesinin yaklaşık %53'üne ve Türkiye akaryakıt ürünleri pazarında toplam %51 paya sahip olan Şirket, kimyasallar kategorisinde ülkemizin ihracat şampiyonudur.

Tüpraş, 2024 yılında 6,6 milyon ton, 3,8 milyar ABD doları katma değerli yakıt ve ham petrol türevi ürün ihracatı gerçekleştirmiştir. Yüksek üretim ve dönüşüm kapasitesi ile Akdeniz havzası başta olmak üzere yakın coğrafyadaki en önemli rafinaj şirketleri arasındadır.

Yükselen jeopolitik risk faktörlerinin piyasalardaki arz-talep dengesinde yarattığı fırsatları değerlendirebilecek şekilde konumlanan Tüpraş, operasyonel esnekliği, geniş ürün portföyü ve akredite laboratuvarları ile güvenilir ve tercih edilen bir tedarikçi olmuştur. Tüpraş; "sıfır risk politikası" ile ileri derece uyum kontrollerini gerçekleştirerek her geçen gün müşteri portföyünü genişletmekte ve mevcut müşterileriyle yeni ticari bağlantılar geliştirmektedir. Şirket, mevcut ürünlerine yeni pazarlar bulmakta, piyasada talep gören ve katma değeri yüksek yeni kalitelerdeki ürünleri ise operasyonel esneklik dâhilinde üreterek ihraç ürün portföyünü genişletmektedir.

Tüpraş 9,5'lik ortalama Nelson Kompleksite Endeksi ile Akdeniz'in yüksek kompleksiteye sahip az sayıdaki rafinerileri arasında bulunmaktadır.

BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

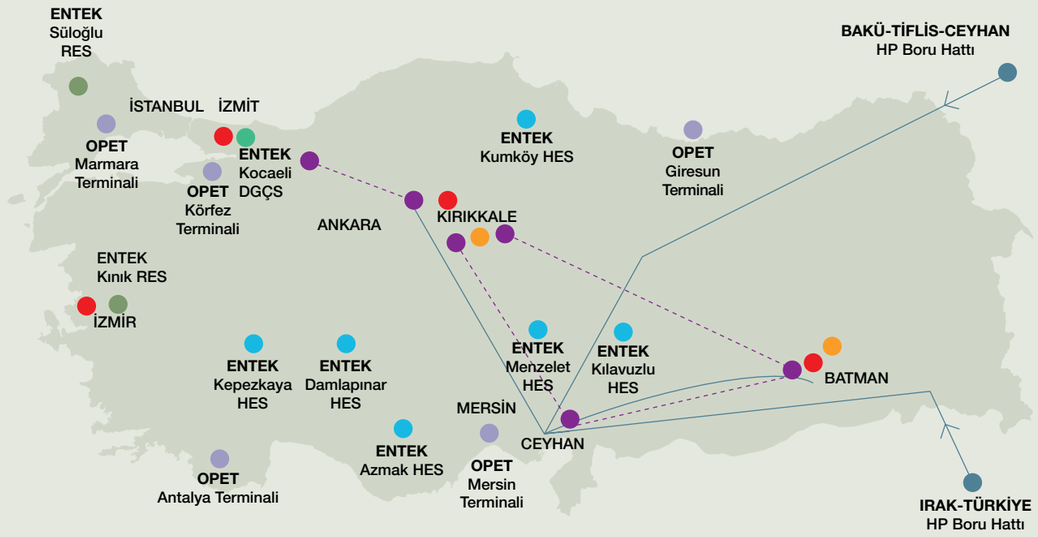

Demiryolu | HP Boru Hattı | Terminal | Rafineri | RES | HES | DGÇS | GES

Tüpraş, yarattığı katma değer ve cirosuyla Türkiye'nin en büyük sanayi şirketidir.

Türkiye akaryakıt ürünleri pazarındaki toplam payı %51'dir.

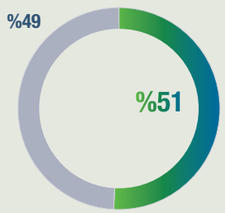

Tüpraş, Türkiye'nin mevcut rafinaj kapasitesinin %70'ine sahiptir.

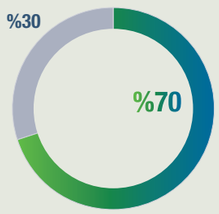

Tüpraş, Türkiye'nin mevcut depolama kapasitesinin %53'üne sahiptir.

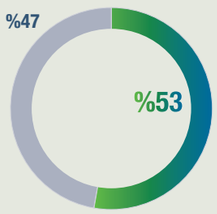

30 milyon ton/yıl
rafinaj kapasitesi

4 RAFİNERİ

İZMİT RAFİNERİSİ

İZMİR RAFİNERİSİ

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

BATMAN RAFİNERİSİ

1,1 milyon m³
depolama kapasitesi

5 TERMİNAL

OPET TERMİNALLER

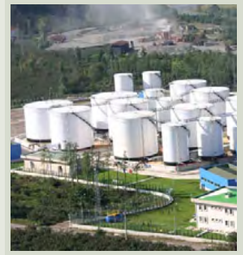

1.882 İSTASYON

153'ünde Elektrikli Araç Şarj İstasyonu

OPET İSTASYONLARI

661.787 DWT
taşıma kapasitesi

16 TANKER*

DİTAŞ

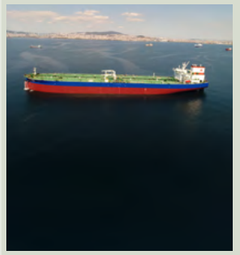

14 LOKOMOTİF
551 AKARYAKIT VE PLATFORM VAGONU

KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.

492 MW
kurulu güç

8 HES, 2 RES, 1 DGÇS

ENTEK

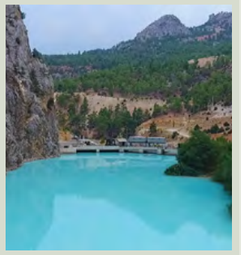

* Ditaş'ın sahip olduğu

BİR BAKIŞTA TÜPRAŞ

İş ortakları hakkında detaylı bilgiye *web sitesinden* ulaşabilirsiniz.

İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar

Tüpraş Trading

Tüpraş, Tupras Trading Ltd'in %100 hissesine sahiptir.

İngiltere'de bulunan şirket, Tüpraş'ın mevcut dış ticaret operasyonlarına yardımcı olmanın yanı sıra ikmal ve satış zincirinden ilave katma değer yaratmaktadır.

Ditaş

Tüpraş Ditaş'ın %79,98 hissesine sahiptir.

Tüpraş'a, önemli bir operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, raporlama tarihinde toplam sahip olduğu 16 tanker ve yaklaşık 662 bin DWT'luk taşıma kapasitesi ile Türkiye'nin en büyük akaryakıt ürün taşıma filosuna sahiptir.

ENTEK

Tüpraş, Entek'in %99,23 hissesine sahiptir.

Toplam kurulu gücü 492 MW olan Entek, toplam 718,3 MW kapasiteli 12 adet projenin geliştirme ve izin süreçlerinin tamamlanmasının ardından sıfır karbonlu elektrik kurulu gücünü artırmayı ve hidroelektrik kaynak ağırlıklı portföyünü çeşitlendirmeyi amaçlamaktadır.

Opet

Tüpraş, Opet'in %41,67 hissesine sahiptir.

1.882 adet istasyona ve yaklaşık 1,1 milyon m^3 depolama kapasitesine sahip olan Opet, beş terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte, müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.

Körfez Ulaştırma

Tüpraş, Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin %100 hissesine sahiptir.

Körfez Ulaştırma A.Ş. ülkemizin ilk özel demiryolu işletmecisidir.

Tüpraş | Ventures

Tüpraş, Tupras Ventures'ın %100 hissesine sahiptir.

Tüpraş, açık inovasyon çalışmalarını ileri taşıyarak, start-uplara doğrudan yatırım yapılması kurulan için Tupras Ventures'ın iş ortakları hakkında detaylı bilgiye *web sitesinden* ulaşabilirsiniz.

Rafineriler

Tüpraş, 11,3 milyon ton İzmit Rafinerisi, 11,9 milyon ton İzmir Rafinerisi, 5,4 milyon ton Kırıkkale Rafinerisi ve 1,4 milyon ton Batman Rafinerisi olmak üzere toplam 30 milyon ton/yıl rafinaj kapasitesine sahiptir.

Dünya'nın en büyük 36. rafineri şirketi	Avrupa'nın en büyük 7. rafineri şirketi	Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu
36.	7.	1.

Rafineriler hakkında detaylı bilgiye *web sitesinden* ulaşabilirsiniz.

Özelleştirme sonrasında 7,9 milyar ABD doları yatırım	Grup bünyesinde çalışan dönem sonu çalışan sayısı	İhracat rekoru sahipleri arasında, kimyasal kategorisinde 1.
7,9	6.062	1.

Tüpraş, Türkiye'nin mevcut rafinaj kapasitesinin %70'ine sahiptir.	Tüpraş'ın Türkiye akaryakıt ürünleri pazarındaki toplam payı %51'dir.	Tüpraş, Türkiye'nin mevcut depolama kapasitesindeki toplam %53'üne sahiptir.
%70	%51	%53

Stratejik Dönüşüm Planı

Tüpraş'ın öncelikli hedefi, gelişen Türkiye'nin artan ve çeşitlenen enerji ihtiyacını, çevre, sosyal ve yönetişim (ÇSY) gibi alanlarda devamlı iyileştirmeler yaparak, emniyetli, kesintisiz ve sürdürülebilir bir şekilde karşılamaktır.

70 yıldır Türkiye enerji sektörünün öncüsü konumundaki Tüpraş, iklim kriziyle mücadele ve düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğunu, Koç Holding'in ortaya koyduğu vizyona paralel şekilde belirlemektedir. Bu doğrultuda Tüpraş, geleceğin enerjisini üretme hedefiyle oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planı'nı ilk defa 2021 yılında paydaşlarına açıklamıştır.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında mevcut rafinaj operasyonlarını sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yönetirken, sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF), sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen gibi düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyen yeni alanlara da yatırım yaparak Türkiye enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmeyi hedeflemektedir. Tüpraş bu plan doğrultusunda, emisyonlarını azaltarak dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm yolculuğunu başlatmıştır.

Sürdürülebilir bir dünya ve yaşamın dengesi gözetilerek "Enerjimiz Geleceğe" mottosuyla geleceğin Tüpraş'ını inşa ederken, ürün ve hizmetlerin tüm paydaşların beklentilerine cevap verecek şekilde dönüştürüleceği yol haritası belirlenmiştir. Şirket, yol haritası kapsamında dönüşüm için gereken kaynağı mevcut varlıklarından elde ederken, enerji verimliliği, verimlilik artışı ve katma değerli ürün yatırımları ile rafinaj operasyonlarını daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak için çalışmaktadır.

Stratejik Dönüşüm Planı'nın ilk duyurusunun ardından, küresel jeopolitik gerginlikler ve ekonomik belirsizlikler enerji sektöründe önemli dalgalanmalara yol açmıştır. Rusya-Ukrayna savaşı ve Kızıldeniz krizi gibi jeopolitik olaylar artarken, otomotiv şirketlerinin ertelenen elektrikli araç (EV) planları bu alandaki odağın zayıflamasına neden olmuş ve şirketlerin dönüşüm odaklarından uzaklaşarak fosil yatırımlarında artış trendi başlamıştır. Paris Anlaşması ile ön plana çıkan sürdürülebilirlik odağı, son 2-3 yılda yerini enerji güvenliğine bırakmıştır.

Sektörel gelişmeler ve enerji arzına yönelik endişeler göz önünde bulundurulduğunda, petrolün lider pozisyonunu kademeli bir şekilde düşük karbonlu alternatif enerji kaynaklarına bırakacağı, ancak uzun yıllar en önemli enerji kaynaklarından birisi olmaya da devam edeceği yönündedir. 2021 Stratejik Dönüşüm Planı beklentilerine kıyasla, rafinaj faaliyetleri oldukça güçlü bir performans sergilemektedir. Tüpraş'ın güçlü bilançosu ve ana rafinaj ürünlerindeki talebinin önümüzdeki dönemde de yüksek devam edeceğinin beklentisiyle, Sürdürülebilir Rafinaj FAVÖK'e önemli ölçüde katkı sağlamaya devam edecek ve öncelikli yatırım alanları olarak konumlandırılan SAF, sıfır karbon elektrik ve yeşil hidrojen için kaynak niteliği taşıyacaktır.

Küresel sektörel gelişmeler sürekli olarak takip edilmekte ve Stratejik Dönüşüm Planının sektörel gelişmeler ile uyumu yakından izlenmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki her bir iklim hedefine yönelik ilerleme, Tüpraş Üst Yönetimi'ne, Koç Holding'e ve Yönetim Kurulu üyesi olan Enerji Grubu Başkanı'na yılda bir kez gerçekleştirilen Strateji Gözden Geçirme toplantısında raporlanmaktadır. Bu toplantıda, mevcut hedeflerdeki ilerlemelerin izlenmesine fırsat yaratılırken, aynı zamanda küresel piyasalardaki hedeflerdeki değişimler veya hedefler doğrultusunda ilave yükümlülüklerin ortaya çıkma durumu da değerlendirilmektedir.

	2022-2030		2031-2035	
	Yatırım Payı	FAVÖK Payı	Yatırım Payı	FAVÖK Payı
Sürdürülebilir Rafinaj	~%60	~%90	~%30	~%70
Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı	~%40	~%10	~%70	~%30
Sıfır Karbon Elektrik				
Yeşil Hidrojen				
Baz Yıl 2017 Kapsam 1 ve 2 CO_2 Emisyon azaltımı	%27		%35	

Sürdürülebilir ve Kârlı Tüpraş

2022-2035

Ortalama FAVÖK >1 milyar ABD doları/yıl	Ortalama Yatırım Harcamaları / ~350 milyon ABD doları/yıl	Ortalama Kullanılan Sermaye Getirisi >%25	Net Borç/FAVÖK <2,0x	Ortalama Temettü Dağıtım Oranı ~ %80

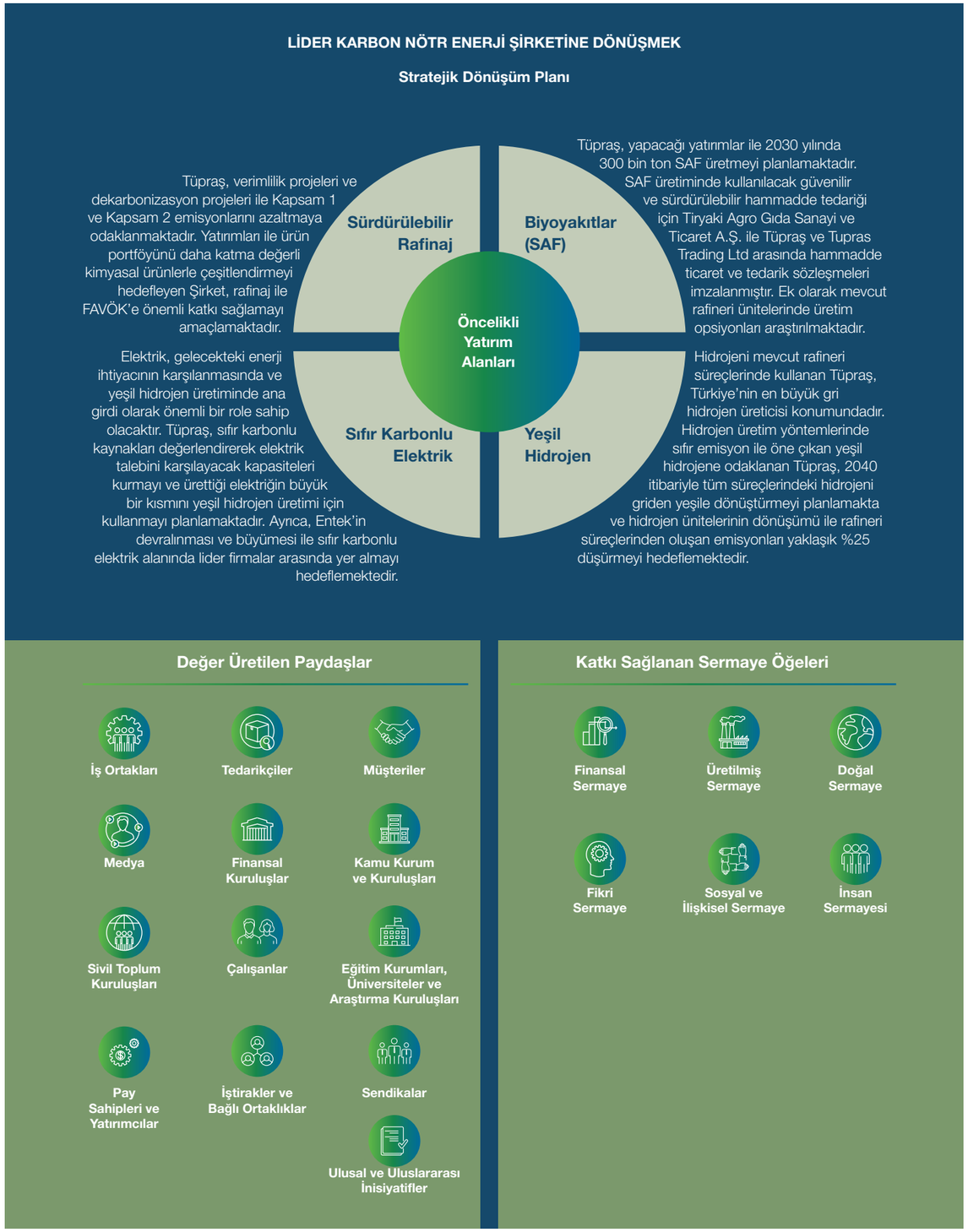

Tüpraş'ın Sürdürülebilirlik Anlayışı ve Stratejileri

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı ile üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve 2 emisyonlarını 2017'ye göre 2030 yılında %27 oranında, devam eden yatırımlarla 2035 yılında %35 oranında azaltmayı, 2050 yılı itibarıyla ise karbon nötr bir enerji şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmeyi hedeflemektedir.

Küresel Gelişmeler Işığında Stratejik Dönüşüm Planı

Sürdürülebilir Rafinaj

Rafinaj Tüpraş'ın en güçlü kası ve temel dönüşüm alanlarından biri olarak değerlendirilmektedir. Enerji piyasasındaki birçok kurumun öngörüleri takip edilmekte olup, kurumların baz senaryolarında petrol talep öngörülerinin yukarı yönlü revize edildiği görülmektedir. Petrolün lider pozisyonunu kademeli bir şekilde düşük karbonlu alternatif enerji kaynaklarına bırakacağı ancak uzun yıllar en önemli enerji kaynaklarından birisi olmaya da devam edeceği beklenmektedir. Güncel öngörüler, petrol talebindeki zirvenin 2030'dan 2035'e kaydığını göstermektedir. Ayrıca 2050 yılında bugünkü seviyenin %90'ına denk gelen bir petrol talebi öngörülmektedir.

Tüpraş, dönüşüm yolculuğu çerçevesinde, 2022 yılından başlayarak 2035 yılına kadar enerji verimliliği, modernizasyon, karbonsuzlaştırma ve katma değerli ürün geliştirme projeleri dâhil olmak üzere sürdürülebilir rafinaj alanında 2,3 milyar ABD doları yatırım yapmayı planlamaktadır.

Tüpraş, rafinajdan elde edilecek kaynağın büyük bir kısmını karbon ayak izini azaltmaya ve yeni yatırım alanlarına aktarırken, aynı zamanda geçmişten beri sürdürdüğü mevcut temettü dağıtma politikasını da devam ettirmeyi hedeflemektedir. Bu iş modeli, Tüpraş'ın ortalama %80 oranında temettü ödenmesine imkân vermektedir.

Sürdürülebilir rafinaj alanında katma değeri yüksek kimyasal ürünler üretme hedefimize ulaşmamızı sağlayacak iki farklı proje bulunmaktadır. 2024'te yatırım kararı alınan Propilen Projesi yatırımları İzmit ve İzmir Rafinerileri'nde yapılacaktır. Toplam 256 milyon ABD doları yatırım tutarı olan proje ile yılda 180 bin ton propan/propilen üretilmesi ve ünitelerin 2027 yılı ikinci çeyrekte devreye alınması hedeflenmektedir.

İzmit ve İzmir Rafinerileri'nde temel mühendislik çalışmaları tamamlanmış olan Alkilasyon projesi ile ilgili değerlendirmeler devam etmektedir. Proje ile yılda 345 bin ton alkilat üretilmesi hedeflenmekte olup, fizibilitelerin uygun olması hâlinde ünitelerin 2030 yılı son çeyrekte devreye alınması öngörülmektedir.

Bu projelerle ülkenin geleceğine yatırım yapılırken; ürün portföyü, katma değeri yüksek kimyasal ürünlerle çeşitlendirilerek rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca petrokimya sektörüne satılacak ürünler ile yanma kaynaklı Kapsam 3 emisyonlarımızda azaltım sağlanacaktır.

Rafinajda emisyon azaltım odaklı projelere veya kısa vadede geri dönüşü olan yatırımlara odaklanılarak mevcut varlıklarla daha değerli ürünler daha düşük emisyonla üretilecektir. Tüpraş rafinerilerinde enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında 2024 yılında 59 adet enerji verimliliği projesi gerçekleştirilmiş ve 1.732 TJ seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu ile 135 bin ton CO_2e emisyon azaltımı sağlanmıştır.

Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planına paralel olarak çevresel, sosyal ve yönetsel konulara yönelik çalışmaları Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik 25 Endeksi başta olmak üzere, FTSE4Good, MSCI ESG Rating, Sustainalytics, Moody's ve Bloomberg GEI gibi endekslerde değerlendirilmektedir. Sürdürülebilir rafinaj ve sürdürülebilirlik alanında yaptığı tüm çalışmaların neticesinde *Tüpraş'ın güncel endeks skorları* 2020 yılına kıyasla %67 iyileşme göstermiştir.

Biyoyakıtlar

Havacılıkta karbonsuzlaşma için Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı (SAF) kullanımı büyük önem taşımakta ve havacılık sektörünün sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasına katkı sağlamaktadır. Uluslararası ve yerel regülasyonlar, havacılık sektöründe SAF kullanımını teşvik etmekte ve zorunlu kılmaktadır. Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği'nin (IATA) 2050 yılı itibariyle net sıfır karbon emisyonu hedefi bulunmaktadır. Bu hedefe ulaşmak için, 2021-2035 döneminde uluslararası uçuşların karbon nötr olması planlanmaktadır. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) de havacılık sektörünün karbon emisyonlarını azaltma hedefi doğrultusunda önemli adımlar atmakta olup, 2030 yılı itibariyle yeni jenerasyon düşük emisyonlu yakıtlar tüketerek %5 emisyon azaltımı hedefi bulunmaktadır. Avrupa Birliği ise Refuel EU regülasyonu ile 2025 yılından başlayarak Avrupa Birliği'ndeki jet yakıtı içerisinde en az %2 oranında sürdürülebilir havacılık yakıtı karıştırılmasını zorunlu hâle getirmiştir. Türkiye'de havacılık sektörünün düzenlenmesi, denetlenmesi ve geliştirilmesinden sorumlu olan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) ulusal ve uluslararası havacılık faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılması için çalışmakta ve Türkiye'de SAF kullanımını teşvik etmek için uygulanacak talimat üzerine çalışmaktadır.

Tüpraş, Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı'na (SAF) odaklanarak ülkemizin global ölçekteki lider sektörlerinden olan havacılık sektörünün, bugün olduğu gibi gelecekte de en büyük destekçisi ve iş ortağı olmaya devam ederken, emisyon azaltım hedeflerine de önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. İzmir Rafinerisi'nde kurulacak tesiste yılda 400 bin ton bitkisel ve hayvansal bazlı atık hammaddenin SAF, yenilenebilir dizel ve diğer ürünlere dönüştürülmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında UOP Ecofining™ teknolojisinin kullanımı için dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Honeywell ile lisans anlaşması imzalamıştır. Kurulacak Ecofining Ünitesi için temel mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, detay mühendislik çalışmaları devam etmektedir. Ecofining Ünitesi ile yaklaşık 300 bin ton SAF üretiminin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Ecofining Ünitesine ek olarak mevcut rafineri ünitelerinde üretim opsiyonları araştırılmaktadır.

2024 yılı içerisinde, güvenilir ve sürdürülebilir hammadde tedariği için, Tiryaki Agro Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Tüpraş ve Tupras Trading Ltd arasında hammadde ticaret ve tedarik sözleşmeleri imzalanmıştır. Yapılan anlaşmalar çerçevesinde, 1 Ocak 2025 tarihi itibariyle Tupras Trading Ltd tarafından atık yağ ticareti için süreç başlamış olup, 1 Ocak 2029'dan itibaren 10 yıl süre ile Tüpraş'ın yıllık 450 bin ton olarak öngörülen bitkisel ve hayvansal atık yağ ihtiyacının asgari 300 bin tonluk kısmının tedariği, Tiryaki Agro ve/veya iştiraklerinden sağlanacaktır.

Tüpraş, Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı'na (SAF) odaklanarak havacılık sektörünün, bugün olduğu gibi gelecekte de en büyük destekçisi ve iş ortağı olmaya devam ederken, emisyon azaltım hedeflerine de önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Sıfır Karbonlu Elektrik

Elektrik, hem gelecekteki enerji ihtiyacının doğrudan ve çok daha verimli bir şekilde karşılanmasında, hem de yeşil hidrojen üretiminde ana girdi olarak enerji sektöründe önemli role sahip olacaktır.

Tüpraş, oluşacak elektrik talebini karşılayacak kapasiteleri kurarken, iklim değişikliği ile mücadele anlayışına uyumlu şekilde, sıfır karbonlu kaynakları değerlendirmektedir. Şirket, kuracağı tesislerde üreteceği elektriğin büyük bir kısmını entegrasyon amacıyla yeşil hidrojen üretimi için kullanırken zaman zaman optimizasyon ve tüketiciye sıfır karbonlu elektrik sağlamak amacıyla da elektrik satışı yapmayı planlamaktadır. Tüpraş, üretim ve olası satın alımlarla kurulu gücünü artırarak sıfır karbonlu elektrik alanında lider firmalar arasında yer almayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, Şirket'in 2022 yılında bünyesine kattığı Entek'in 2024 sonu itibarıyla toplam kurulu gücü 492 MW'a ulaşmıştır. Entek; Kahramanmaraş, Karaman, Samsun ve Mersin'de kurulu toplam 264 MW'lık 8 adet hidroelektrik santral (HES), Edirne ve İzmir'de kurulu 116 MW'lık iki adet rüzgâr enerji santrali (RES)

ve Kocaeli'de kurulu 112 MW'lık doğal gaz çevrim santrali (DGÇS) ile üretim yapmaktadır.

Entek tarafından, depolama tesisi kurmak taahhüdü ile ön lisans onayı alınmış, geliştirme süreci devam eden toplam 718,3 MW'lık 12 adet depolamalı projeden, Teknik Etkileşim Analizi (TEA) başvurusu yapılan 10 proje için olumlu sonuç alınmıştır. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci devam eden projelerden 99,9 MW kapasiteye sahip olacak Büyükkışla RES ve 55 MW Eren RES projeleri için "ÇED olumlu" kararı çıkmıştır.

Entek'in devralınması ve büyümeye devam etmesi ile Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan kurulu güç hedeflerine ulaşmada önemli bir aşama kaydedilmiş; bir yandan da rafinerilerde güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulumuna yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda;

- Kırıkkale Rafinerisi'nde 57,9 MW kurulu güce sahip olması planlanan GES lisanslı hibrit tesisin 1. ve 2. etap fazları olan 29,3 MW'lık kısmının kurulumu tamamlanmış ve üretime başlanmıştır. 28,6 MW kapasiteli 3. etap GES projesinin ise ÇED olumlu kararı yayınlanmış ve EPC ihalesi tamamlanmıştır.
- Kırıkkale Rafineri sahasında kurulması planlanan 50,0 MW lisanssız GES, Tekirdağ'daki 41,2 MW lisanssız GES projelerinin ÇED ve imar süreçleri devam etmektedir.
- Batman Rafinerisi'nde ise 5,0 MW kapasiteli GES projesi tamamlanmış ve 7,0 MW kapasiteli GES kurulu güce ulaşılmıştır. Eylül 2024'te Batman 5 MW lisanslı santralin kabul süreçleri tamamlanmış ve şebekeye elektrik satışına başlanmıştır.
- İzmir'deki 1,2 MW lisanslı GES saha çalışmaları başlamış olup, 12,6 MW lisanslı RES projesinin ise ihale çalışmaları devam etmektedir.
- Yurt içindeki kapasite gelişimlerine ek olarak, Entek ilk yurt dışı satın almasını tamamladı, 214,26 MW kurulu güce sahip GES projesi kurulumuna başlanması için yatırım süreçleri devam etmektedir.

Türkiye'nin lider sıfır karbon elektrik üreticisi olma hedefi yolunda sıfır karbon elektrik yatırımlarına devam eden Tüpraş, 2030'da 1 GW ve 2035'te 2,5 GW kurulu güce ulaşmayı hedeflemektedir.

Tüpraş, üretim ve olası satın alımlarla kurulu gücünü artırarak sıfır karbonlu elektrik alanında lider firmalar arasında yer almayı hedeflemektedir.

Yeşil Hidrojen

Hidrojeni mevcut rafineri süreçlerinde kullanan Tüpraş, Türkiye'nin en büyük gri hidrojen üreticisi konumundadır. Stratejik Dönüşüm Planı'nda hidrojen üretim yöntemleri içinde sıfır emisyon ile ön plana çıkan elektrolizörlerle yeşil hidrojen üretmeye odaklanılacağı duyurulmuştur. Bu kapsamda hem farklı elektroliz teknolojileri hem de potansiyel sektör ve uygulamaları takip edilmektedir. Pandemi sonrası elektrolizör yatırım maliyetlerinin beklenti ve öngörülere kıyasla beklenenin dört kat üzerinde seyretmesi nedeniyle, yeşil hidrojen adaptasyonu beklenen ivmeyi yakalayamamıştır. Tüpraş sektörel gelişmeleri yakından takip ederek dönemsel olarak değerlendirmelere devam etmektedir. Bu kapsamda, 20 MW'lık pilot elektrolizor kurulumuna yönelik temel mühendislik çalışması tamamlanmıştır.

Tüpraş;

- 20 MW'lık elektrolizör kurulumu ile başlayacağı yeşil hidrojen üretiminde 2030 yılına kadar kurulu elektrolizör kapasitesini kademeli olarak 400 MW'a çıkartmayı,
- 2030 yılından itibaren lojistik ve ağır taşımacılık alanında yeşil hidrojen satışı yapmaya başlamayı, geleceğin yakıtı olan yeşil hidrojen değer zincirinde farklı alanlarda da faaliyet göstermeyi, ulaşım başta olmak üzere farklı birçok sektöre hizmet vermeyi, ihracat potansiyellerini değerlendirerek çok yönlü bir oyuncu olmayı,
- 2035 yılında 1 GW elektrolizör kapasitesine ulaşmayı,
- 2040 itibariyle tüm süreçlerindeki hidrojeni griden yeşile dönüştürmeyi planlamakta ve hidrojen ünitelerinin dönüşümü ile rafineri süreçlerinden oluşan emisyonları yaklaşık %25 düşürmeyi

hedeflemektedir.

Tupras Ventures, yeşil hidrojen üretimi için enerji verimli, güvenli ve modüler sistemler geliştiren Iongenics, yüksek kapasiteli yeşil hidrojen üretim teknolojisi geliştiricisi Verdagy ve yeşil hidrojen üretim sisteminde kullanılan özel malzemeleri geliştiren Ionomr şirketlerine yatırım yapmıştır. Ayrıca, yeşil hidrojen alanında üniversite-sanayi iş birliğiyle yeni teknolojilerin geliştirileceği Koç Üniversitesi Hidrojen Teknolojileri Araştırma Merkezi'nin (KUHytech) kurulmasına katkıda bulunarak, ülkemizde temiz hidrojen ekosisteminin ve pazarının oluşturulmasına öncülük etmek amacıyla Ar-Ge ve teknoloji yetkinliklerini geliştirmektedir.

İklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilirlik kurumsal stratejimizin ayrılmaz bir parçasıdır

Tüpraş iklim değişikliği ile mücadele ve sürdürülebilirliği kurumsal stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak görmekte, stratejisinin ve operasyonlarının merkezinde konumlandırmaktadır.

- Düşük / sıfır karbonlu satın almalar,
- yatırım portföyünde düşük karbonlu projelere yatırım yapılması,
- enerji verimliliği, modernizasyon ve rafineri operasyonlarına sıfır karbonlu elektrik entegrasyonu,
- sürdürülebilir rafinaj, biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen başta olmak üzere karbon yönetimi,
- akıllı bilişim teknolojileri, Endüstri 4.0, enerji verimliliği, çevre, geri dönüşüm ve atık yönetimi alanlarında yurt içi ve yurt dışı teknoloji girişimlerine yatırım,
- emisyon, enerji ve su yönetiminde rafineri operasyonlarının hem mutlak hem de yoğunluk bazlı takibi,
- rafinaj operasyonlarında operasyonel mükemmelliği artırma,
- rafinaj operasyonlarında fosil kaynak hacmini ve kapasitesini artırmama taahhüdü,
- katma değerli ürün üretimi,
- stratejik odak alanlar dâhil su riskinin farkında olarak su tasarrufu ve su verimliliği projeleri ile doğal kaynak tüketiminin azaltılması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı,
- sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) üretiminde lisansörlerle yapılan biyoyakıt üretimi iş birliğine ek olarak üretim aşamasında güvenli ve sürdürülebilir atık bitkisel ve hayvansal hammadde kullanımı

şeklindeki örnekler Tüpraş'ın strateji ve sürdürülebilirlik arasındaki bütünsel yaklaşımları olarak değerlendirilmektedir.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda;

i) döngüsel ekonomiye katkı ve düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğunda aldığı sorumlulukları ileri taşıyarak ve ii) emisyonları azaltarak dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm yolculuğunu başlatmıştır.

Küresel sektörel gelişmeler sürekli olarak takip edilmekte ve Stratejik Dönüşüm Planının sektörel gelişmeler ile uyumu yakından izlenmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki her bir iklim hedefine yönelik ilerleme, Tüpraş Üst Yönetimi'ne, Koç Holding'e ve Yönetim Kurulu üyesi olan Enerji Grubu Başkanı'na yılda bir kez gerçekleştirilen Strateji Gözden Geçirme toplantısında raporlanmaktadır. Bu toplantıda, mevcut hedeflerdeki ilerlemelerin izlenmesine fırsat yaratılırken, aynı zamanda küresel piyasalardaki hedeflerdeki değişimler veya hedefler doğrultusunda ilave yükümlülüklerin ortaya çıkma durumu da değerlendirilmektedir.

2024 YILI ÖNE ÇIKANLAR VE GELİŞMELER

YÖNETİŞİM

- Yönetim Kurulu'nda %27 kadın üye oranı ✅
- Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu (ISO 500)
- "Suç Gelirlerinin Aklanması, Terörizm ve Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Engellenmesi Politikası" kabulü
- Moody's uzun vadeli yabancı ve yerel para cinsinden kredi notu "Ba3"e yükseltilmiş, görünüm "Pozitif"
- İlk Entegre Faaliyet Raporu
- Piyasa değeri 273 milyar TL
- 10 üzerinden 9,72 puan Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Derecelendirmesi
- "İçsel Bilgilerin Gizliliğinin Korunması ve Bilgi Suistimalinin Önlenmesi Politikası" kabulü
- 2024 yılında toplam 6,8 milyar TL tahvil ihracı
- Yatırımcılara dağıtılan toplam temettü tutarı 43 milyar TL

ÇEVRE

- Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarında 2017 baz yılına göre %18 azaltım
- Kapsam 3 emisyonlarındaki tüm kategorilerin kamuoyu ile ilk defa paylaşımı*
- Enerji geri kazanımı ve baca gazı arıtımına yönelik İzmir Rafinerisi U4000 FCC ünitesi revamp projesinin başlatılması
- Su tasarrufu: 1 milyon m^3 *
- Atık Geri Dönüşüm Oranı: %97* ✅
- 2 yeni hibrit lokomotifin Körfez Ulaştırma A.Ş. filosuna dahiliyeti
- 59 adet enerji verimliliği projesi ile 135 bin ton CO_2e emisyon azaltımı*
- Batman Rafinerisi'nde 5 MW kapasiteli GES elektrik satışına başlanması
- Tüpraş Ar-Ge Laboratuvarı 'Yeşil Laboratuvar Sertifikası" almaya hak kazanması
- Tiryaki Agro ile SAF üretimine yönelik hammadde tedarik anlaşması
- Tupras Ventures'dan yeşil hidrojen alanında iki start-up şirketine yatırım

SOSYAL, OPERASYONEL VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- Toplam çalışan sayısı: 6.062 ✅
- Tüm yönetici seviyesinde kadın çalışan oranı: %25
- 113,4 milyon TL eğitim harcaması ✅
- Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi'nde 2021 yılından beri dahiliyet
- BIST Sürdürülebilirlik 25 Endeksi'nde yer alma başarısı
- Kadın çalışan sayısı: 749 ✅
- 356.854 saat eğitim ✅
- 495.489 kişi x saat İSG eğitimi* ✅
- 481,8 milyon TL bağış* ✅
- FTSE4Good Endeksi'nde puanımızı dört yıl üst üste artırarak dördüncü kez yer alma
- "İzmit ve İzmir Rafinerisi Propilen Splitter Projesi" ve "İzmir Rafinerisi Propan Propilen Depolama ve Satış Sistemi Tesisi Projesi" ile katma değerli ürün üretimi yatırımlarına başlanması
- Kırıkkale Rafinerisi maksimum kârlılık ve minimum enerji tüketimi sağlayacak Geniş Kapsamlı Optimizasyon (RWO) Projesi ile üretim süreçlerinin dijitalleştirilmesi
- İzmit Rafinerisi Fuel Oil Dönüşüm Tesisi Planlı Duruşu
- İstanbul Havalimanı Jet Yakıtı Tedarik İhalesi'nin kazanılması
- TUPRISE S/4 HANA'nın hayata geçirilmesi

* Tüpraş solo

2024 YILI KÜRESEL VE SEKTÖREL GELİŞMELER

2024 yılı, küresel ekonominin dirençli kaldığı, enflasyonun düşmeye devam ettiği ve küresel ticaretin yeniden canlanmaya başladığı bir yıl olmuştur. Ancak, artan jeopolitik gerilimler, özellikle Orta Doğu'daki çatışmaların şiddetlenmesi ve bölgeden petrol arz güvenliğine yönelik risklerin ortaya çıkması, kısa vadede olumsuz riskler oluşturmaya devam etmiştir.

Küresel Gelişmeler

Uluslararası petrol ticareti 2024 yılında Rusya'ya yönelik geniş kapsamlı yaptırımlar, Orta Doğu'da devam eden savaş ortamı ve Kızıldeniz'deki kritik nakliye koridorundan geçen tankerlere yapılan saldırılar nedeniyle önemli sınavlar vermiştir. Bu dönemde, enerji arz güvenliği küresel politika gündeminin merkezi bir unsuru olmaya devam etmiştir. Asya'nın ham petrol ve petrol ürünlerindeki büyüyen arz açığı ve Atlantik Havzası'ndaki sürekli artan arz fazlası, küresel petrol piyasasında yeni ticaret rotaları yaratmaktadır. Bu doğuya (özellikle Çin ve Hindistan olmak üzere OECD dışı Asya) doğru kayma, enerji dönüşümünün hız kazanmasıyla petrol piyasası faaliyetini yönlendiren bir dizi yeni değişimi de beraberinde getirmiştir.

2024 yılı ilk çeyrek döneminde yıllık bazda 0,6 milyon varil/gün daralan küresel talep artışı, yılın 2., 3. ve 4. çeyreklerinde sırasıyla 1,2, 1,0 ve 0,6 milyon varil/gün artarak yılı 102,9 milyon varil/gün seviyesinde tamamlamıştır. Yılın tamamında bu artışın 0,2 milyon varil/gün'ü Çin'den gelmek üzere toplamda 1,0 milyon varil/gün olduğu tahmin edilmektedir. 2024 yılında, Avrupa talebinin 2023 yılı ile hemen hemen aynı kaldığı bir dönemde, OECD bölgesinde toplam talep sınırlı kalarak sadece 0,1 milyon varil/gün artmıştır.

Arz artışı OPEC+ dışından geldi.

OPEC+ ülkelerinin sene içerisinde farklı aylarda kesinti kararlarını ertelediği bir dönemde, OPEC+'ın en büyük petrol ihracatçıları olan Rusya ve İran'a uygulanan yaptırımların ve alınan kararların arz açığına yol açması endişe konusu olmuştur. 2024 yılında arz artışında ABD 0,7 milyon varil/gün, Kanada ve Guyana ise 0,2 milyon varil/gün'lük artışla öne çıkmışlardır. OPEC+ ülkelerinin üretimi, 2023 yılına kıyasla yaklaşık 240 bin varil/gün daha düşük gerçekleşmiştir. ABD öncülüğünde OPEC+ dışı üretimin artmaya devam etmesi ve İran üretiminin toparlanması gibi etkenler arz endişelerini sınırlarken, 2024 yılında OPEC+ dışı üretim ABD'nin de öncülüğünde 900 bin varil/gün artmıştır.

AB ülkelerinin almadığı Rus ham petrol ve ürünleri, Asya başta olmak üzere yeni rotalara yönelirken, AB, Orta Doğu, Asya, Afrika ve Amerika'dan ithalatını artırarak arz açığını kapatmıştır. Ukrayna'da süregelen savaş tıkanma noktasına gelirken, G7 ve AB'nin yaptırımlarına rağmen doğal gaz arzında sıkıntılar yaşanmış ve AB'de boru hattı ile gelen doğal gaz kesintileri rekor fiyatlara yol açmıştır. Ham petrol tarafında, AB ve G7 ülkelerinin yerini Çin ve giderek daha güçlü bir şekilde Hindistan alırken, Avrupa'da dönem dönem yaşanan endişeler krize dönüşmeden atlatılmıştır. Bu süreçte, Rus motorini Brezilya, Afrika ve Türkiye pazarlarına yönelirken, AB'nin ithalatında Asya, Orta Doğu ve ABD'nin payı artmıştır. Yılın büyük bölümünde, Rus ham petrolü ve ürünleri G-7 tavan fiyatının altında kaldığı için yaptırımlara takılmadan AB dışındaki pazarlara yönlendirilmiştir.

Petrol fiyatlarında yaşanan artışlar kalıcı olmadı.

2024 yılında artan talep ortamında, OPEC+ ülkelerinin arz kesintilerini sürdürmeleri ve Suudi AraBISTan ile Rusya'nın ilave kesinti ve ihracat azaltmaları, petrol fiyatlarını yıl boyunca desteklemiştir. Yüksek sezonda fiyatlar 85 ABD doları/varil seviyesine kadar yaklaşmış, ancak sıkı para politikası ortamında imalat aktivitelerinin zayıf seyretmesi, OPEC+ dışı arz artışı, İran üretiminin artması ve Venezuela yaptırımlarının hafifletilmesi, petrol fiyatlarındaki artışın kalıcı olmasını engellemiştir. Kızıldeniz'de tırmanan gerilim ve artan jeopolitik tansiyon, fiyatları yeniden 80 ABD doları/varil seviyesine taşısa da 2024 yılı genelinde arz açığı beklenmemesi fiyat artışlarını sınırlı tutmuştur. Bu ortamda, yıla 80,3 ABD doları/varil seviyesinden başlayan Brent tipi ham petrol fiyatı, yıl içinde en yüksek seviyesini 93 ABD doları/varil düzeyinde görmüş, arz endişelerinin azaldığı dönemlerde ise 70-75 ABD doları/varil seviyelerine inerek en düşük 70 ABD doları/varil seviyelerine kadar gerilemiştir. İlave kesintiler fiyatları yeniden 80 ABD doları/varil seviyesinin üzerine çıkarmış olsa da Aralık başı itibarıyla 2024 yılında küresel talep artışının 1 milyon varil/gün seviyelerinde kalacağı beklentisi, fiyatların yeniden 80 ABD doları seviyesinin altına inmesine neden olmuştur.

2023 yılında küresel ham petrol stoklarının ortalaması, 2024 yılı ile benzer seviyede gerçekleşmiştir. Benzin ve orta distilat stoklarında ise geçtiğimiz yıla göre çok sınırlı bir artış görülmüştür. Geçtiğimiz yıl oluşan olumlu rafineri kârlılığı ortamı 2024 yılında da devam etmiştir. 0,8 milyon varil/günlük net rafineri kapasite artışına karşın, kapasite artışını geçen talep 2024 yılında rafineri kârlılığını desteklemiştir. Bu yıl rafineri kârlılığını destekleyen bir diğer önemli etken, yaşanan beklenmedik duruşlar ve yeni kapasitelerin devreye girmesinde yaşanan gecikmeler olmuştur. 2024 yılında ortalama rafineri duruş ve bakımları 2019 yılının 1,4 milyon varil/gün altında gerçekleşmiştir. Yıl ortalamalarına bakıldığında benzin, motorin, jet yakıtı, nafta crack marjları sırasıyla 2019 yılının %85, %33, %24, %5 üzerinde; fuel oil marjı ise %14 altında gerçekleşmiştir. 2024 yılı, önceki yıla göre geri çekilmeler yaşasa da hafif ve orta distilat marjlarında dengelenme yılı olmuştur.

2020'de tarihin en düşük seviyelerini gören petrol sektörü 2021'den itibaren hızlıca toparlanmış, 2024 yılında ise en yüksek talep seviyesine gelmiştir. Orta vadeye bakıldığında, 2030 yılına kadar olan dönemde rafinaj sektöründe konsolidasyonun devam etmesi ve yaklaşık 3,3 milyon varil/günlük net kapasiteye ulaşılması beklenmektedir. Aynı dönemde rafineri ürünleri talebinin yaklaşık 3,0 milyon varil/gün artacağı, bunun LPG/etan ve jet yakıtı öncülüğünde gerçekleşeceği öngörülmektedir. Bu ilk bakışta oldukça cesaret verici görülse de âtıl rafinerilerin geri dönmeye başladığı ve bölgesel dengeleri etkileyecek önemli yeni kapasitelerin devreye gireceği dikkate alındığında önümüzdeki dönemde rekabetin daha da artması ancak genel anlamda rafinaj sektörü için olumlu bir dönem olması beklenmektedir.

Türkiye'deki Gelişmeler

2024 yılı sektörde ürün kârlılıklarında normalleşme yılı oldu.

Türkiye'de ise EPDK'nın Aralık 2024 verilerine göre petrol ürünleri talebi bir önceki yıla kıyasla %2,7 artmıştır. Motorin talebi %0,4, jet yakıtı talebi %4,7 artarken benzin %20,1 ile talebi en çok büyüyen ürün olmuştur.

Rafinaj sektörü açısından bakıldığında, 2024 yılında fuel oil hariç tüm ürünlerde talep 2023 yılının üzerinde gerçekleşmiştir.

Benzin talebi 0,8 milyon ton artarken, motorin talebi zayıf ekonomik aktiviteye bağlı olarak 93 bin ton artmış ve 2019 seviyesini yakalamıştır.

Elektrik sektöründeki gelişmeler

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) verilerine göre, 2024 yıl sonunda Türkiye'nin elektrik kurulu gücü %4 artışla 116 GW'a ulaşmıştır. Türkiye kurulu gücünde

- özel sektör üretim santralleri %62,
- kamuya ait üretim santralleri %19,
- lisanssız santraller %16,
- Yap-İşlet ve Yap-İşlet-Devret modelleriyle çalışan üretim santralleri ise %3

paya sahiptir.

Kurulu gücün

- %28'ini hidroelektrik santralleri,
- %21'ini doğal gaz santralleri,
- %19'unu kömür santralleri,
- %17'sini güneş enerjisi santralleri,
- %11'ini rüzgâr enerji santralleri,
- %4'ünü ise diğer yenilenebilir ve termik santraller

oluşturmaktadır.

Türkiye'de 2024 yılında önceki yılın %4 üzerinde 348 TWh elektrik tüketilmiştir.

2024 yılı için 1 milyon kWh/yıl olan Son Kaynak Tedarik Tarifesi limiti; 2025 yılının Şubat ayından itibaren mesken aboneleri için yıllık 5.000 kWh, ticarethane ve sanayi aboneleri için ise yıllık 15.000 kWh olarak belirlenmiştir. Ayrıca, 2024 yılı için serbest tüketici limiti 950 kWh/yıl olup, 2025 için ise limit 750 kWh/yıl seviyesine indirilmiştir.

1 Temmuz 2024 tarihine kadar 2.700 TL/MWh olarak uygulanan EPİAŞ Gün Öncesi Piyasası tavan fiyatı 1 Temmuz 2024 tarihinden itibaren 3.000 TL/MWh olarak güncellenmiştir.

2024 yılı boyunca Piyasa Takas Fiyatı (PTF) aritmetik ortalaması 2023 yılına kıyasla %2,1'lik artışla 2.235 TL/MWh olarak gerçekleşmiştir.

Üreticiler için Sistem Kullanım Değişken Bedeline ve Sistem İşletim Bedeline 1 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla geçerli olacak şekilde %50,7 zam uygulanmıştır.

2025'te Değişken İletim Sistemi Bedeline, üretimde %23,2 ve tüketimde %10,6 indirim yapılmıştır.

28 Ekim 2024 tarihli ve 32706 sayılı Resmî Gazete'de YEKA RES, 4 Kasım 2024 tarihli ve 32712 sayılı Resmî Gazete'de ise YEKA GES yarışmalarına ait duyuru ve detaylar paylaşılmıştır. Buna göre 5 farklı ilde toplam 1.200 MW kapasiteli rüzgâr enerjisine dayalı tesis ve 6 farklı ilde toplam 800 MW kapasiteli güneş enerjisine dayalı tesis kurulması amaçlanmaktadır.

Ulusal elektrik tarifeleri 1 Temmuz 2024 itibarıyla güncellenmiştir. Sanayi tarifesinde değişiklik olmazken, ticarethane tarifesine %20, konut elektrik tarifesine ise %38 zam uygulanmıştır.

3 Ocak 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Elektrik Piyasası Kapasite Mekanizması Yönetmeliğindeki değişiklik ile yerli doğal gaz santralleri ve ithal kömür santralleri kapasite mekanizması kapsamından çıkarılmıştır.

Denizyolu Taşımacılığında Gelişmeler

2024 yılında denizyolu petrol taşımacılığı, jeopolitik belirsizlikler ve çevresel zorlukların etkisiyle önemli değişimlere uğramıştır. Kızıldeniz bölgesindeki çatışmalar, ticaret yollarında güvenlik sorunlarına yol açarak Süveyş Kanalı geçişlerini azaltırken, Panama Kanalı'ndaki kuraklık, gemi geçişlerini sınırlayarak lojistik ağları ciddi şekilde etkilemiştir. Bu gelişmeler, birçok tankerin daha uzun rotalar kullanmasını zorunlu hâle getirmiş, özellikle Ümit Burnu gibi alternatif rotaların kullanımı artmıştır. Bu rota değişiklikleri, sefer sürelerini uzattığı için yakıt tüketimini ve sigorta maliyetlerini yükseltmiştir. Ancak, kanal geçişlerindeki kısıtlamaların (uzunluk, genişlik, draft), alternatif rotalarda olmaması, daha büyük kapasiteli gemilere yönelime sebep olmuştur. Bu da ton başına maliyetleri düşürdüğü için genel taşıma maliyetlerinde önemli bir değişim gözlemlenmemiştir.

Rotaların uzaması, denizyolu ham petrol taşımacılığında ton-mil bazında %2,3'lük bir artışa neden olurken, taşınan toplam ham petrol miktarı ton bazında %0,7 azalarak 39,6 mv/g seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde petrol ürünleri taşımacılığı ton bazında %0,4 artarak 23,1 mv/g seviyesine ulaşırken, ton-mil bazında %7,6'lık önemli bir büyüme göstermiştir.

Küresel tanker filosu tarafında ise 2024'te %0,8 seviyesinde bir büyüme yaşanmış ve filo 695 milyon DWT'a ulaşmıştır. Bu büyümenin %80'i petrol ürün tankeri filosundan kaynaklanırken, ham petrol tanker filo kapasitesinde 2024'te kaydadeğer bir değişim olmamıştır.

Demiryolu Taşımacılığında Gelişmeler

Ülkemiz demiryolu yük taşımacılığı alanında özel sektör girişimlerinde artış görülmeye başlanmıştır. Yüksek miktarlı yük üreten veya yük havuzuna sahip firmalar demiryolu tren işletmeciliğine (DTİ) yönelmiştir. Bu doğrultuda ülkemizde özel sektör DTİ lisansına sahip firma sayısı 9'a ve fiilen lokomotif işleten DTİ sayısı 3'e ulaşmıştır.

Türkiye; Asya ve Avrupa arasında doğal bir köprü konumunda yer almaktadır. Bu güçlü lokasyonun potansiyelini ortaya çıkarmak adına Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Demiryolu Hattı, Marmaray, Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Zengezur Koridoru gibi projeler hayata geçirilmiştir. Ülkemizi yakından ilgilendiren yeni proje olarak Kalkınma Yolu Projesi kapsamında Irak'ın Fav Limanı'ndan Londra'ya kesintisiz bir ulaşım ağı kurulması ve bu projeyle 2030 yılına kadar 1.200 kilometrelik çift yönlü otoyol ve demiryolu inşa edilmesi planlanmaktadır.

Demiryolu sektörü düşük karbon emisyonu ve enerji verimliliği ile Yeşil Mutabakat çevre hedeflerine ulaşılmada önemli rol oynamaktadır. Türkiye "Yeşil Mutabakat Eylem Planı" ile enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, döngüsel ekonomi ve karbon emisyonlarının azaltılması için AB ile uyum hedeflerini belirlemiştir. Bu çerçevede Enerji Yönetimi ve İklim Değişikliği Eylem planı aksiyonları yayınlanmıştır. Karayolundan çok daha önce elektrifikasyonda yol kat etmiş demiryolu sektöründe elektrikli hatlar Avrupa coğrafyasında %50 civarında bir paya sahiptir. Elektrifikasyonun tüm hatlara yaygınlaştırılması yüksek maliyetli yatırım olduğundan, bataryalı ve hidrojenli lokomotiflere dönük projeler gündemde yerini korusa da hâlen düşük bir paya sahiptir. Enerji verimliliği adına hidrojenli trenlerin orta vadede öncelikle şehir içi/yakın şehirler arası yolcu taşımacılığında gelişmesi, yük taşımacılığı için daha uzun vadede kısmi bir penetrasyon sağlayacağı tahmin edilmektedir.

2030: Türkiye enerji sektörü için önemli bir kırılma noktası

Tüpraş, hız kazanan "Yeşil Dönüşüm"ün hedeflerine ulaşmada birçok fırsat sunduğunun farkındadır. Şirket, yeşil dönüşümün merkezindeki AB'ye komşu olması ve büyüyen iç pazar talebiyle özel bir konumda yer almaktadır.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 2024 yılında elektrikli araç satışlarının %21 artışla 17 milyon adete ulaşacağını raporlamaktadır. Küresel pazar, Çin liderliğinde büyümeye devam ederken, geleneksel araçların yasaklanmasına yönelik iddialı hedeflerde ertelemeler dikkat çekmektedir. IEA'nın Belirtilen Politikalar Senaryosu'na göre, 2035 yılında elektrikli araçların pazar payının yaklaşık %50 olması beklenmektedir. Öte yandan, 41 hükümet tarafından imzalanan Sıfır Emisyonlu Araçlar Bildirgesi'ne göre, tüm yeni otomobil ve kamyonet satışlarının küresel olarak 2040 yılına kadar ve önde gelen pazarlarda en geç 2035 yılına kadar sıfır emisyonlu olacağı beyan edilmiştir. 2024 Haziran itibarıyla, dünya genelinde kayıtlı 93 bin hidrojen yakıtlı araç bulunmaktadır. Hidrojenin yakıt olarak kullanımının 2030'dan itibaren kademeli olarak artacağı ve esas ivmesini 2040 sonrasında kazanacağı öngörülmektedir.

Dünyanın önde gelen havacılık sektörlerinden birine sahip olan ülkemizde, 2030'a gelindiğinde, Tüpraş'ın havacılık yakıtı satışlarının yaklaşık %10'unun Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı'ndan (SAF) oluşması beklenmektedir. Daha uzun vadede ise sentetik ve hidrojen bazlı sürdürülebilir yakıtların da bu havuza dâhil olması öngörülmektedir.

Bu beklentiler doğrultusunda, Türkiye'de fosil yakıt tüketiminin 2030'da zirveye ulaşacağı ve 2030 sonrasında özellikle dizel talebinin kısmen hidrojen ve elektrikli araçlarla yer değiştirmeye başlayacağı tahmin edilmektedir. Buna rağmen, günümüzde büyük bir ithalat pazarı olan dizelde mevcut yerli rafinaj kapasitesine uzun bir süre daha ihtiyaç duyulacaktır.

Türkiye'de fosil yakıt tüketiminin 2030'da zirveye ulaşacağı ve 2030 sonrasında özellikle dizel talebinin kısmen hidrojen ve elektrikli araçlarla yer değiştirmeye başlayacağı tahmin edilmektedir.

BAŞLICA GÖSTERGELER

Finansal ve Operasyonel Göstergeler

Net Satışlar	Faaliyet Kârı	Vergi Öncesi Kâr
810,3 milyar TL	35,7 milyar TL	31,7 milyar TL
Vergi Sonrası Kâr*	**FAVÖK**	**Özkaynak Kârlılığı**
18,3 milyar TL	51,3 milyar TL	%6,5
Net İşletme Sermayesi	**Yatırım Harcaması**	
-6,5 milyar TL	376 milyon ABD doları	

* Ana Ortaklık Payı

Operasyonel Göstergeler

Üretim	Toplam Satış
26,7 milyon ton	30,4 milyon ton
Üretimde Beyaz Ürün Oranı	**Yarı Mamul Dâhil Kapasite Kullanım Oranı**
%77,9	%92,7

Öne Çıkan ÇSY Taahhütleri

- Kapsam 1 ve 2 sera gazı emisyonları azaltım hedefi: 2050 yılında karbon nötr şirket olmak (2024: %18)
- Yönetim Kurulu'nda kadın üye oranı taahhüdü: 5 yıl içinde %25 (2024: %27)
- Yeni işe alımlardaki kadın oranı hedefi: %50 (2023: %37, 2024: %31)
- STEM pozisyonlarında çalışan kadın oranını artırma taahhüdü (2021 baz yılı %23, 2022: %25, 2023: %29, 2024: %30, 2026 hedefi %40)
- 2026 yılına kadar Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı STEM eğitimleriyle 100.000 kız çocuğuna ulaşma taahhüdü (2023: 15.000, 2024: 57.930)

Uluslararası Platformlar

- BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri (UN WEPs) — WOMEN'S EMPOWERMENT PRINCIPLES
- Processes4Planet — ASPIRE (PROCESSES4PLANET RESEARCH ASSOCIATION)
- BM Küresel İlkeler Sözleşmesi (UNGC) — UN GLOBAL COMPACT
- BM Kadın Birimi, Nesiller Boyu Eşitlik Forumu, Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu (UN Women Action Coalition) — UN WOMEN
- Hydrogen Europe — Hydrogen Europe
- Water Europe — Water Europe, Technology & Innovation

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE DEĞER

46 Dünden Bugüne Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik
48 İş Modeli ile Değer Üretme
50 Değer Zinciri
52 Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı
52 Paydaşlarla Etkileşim
52 Tüpraş'ta Çifte Önemlilik
58 Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı
62 Kurumsal Yönetim

DÜNDEN BUGÜNE TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Tüpraş, dünden bugüne sürdürülebilirlik yolculuğunu ileriye taşıyarak entegre iş modeli ve stratejisi ile paydaşları için değer üretmektedir. Değer zinciri boyunca sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal, yönetişimsel ve ekonomik olmak üzere tüm boyutlarında etkisine önem veren Şirket, Stratejik Dönüşüm Planı'nın temelini oluşturan etkin sürdürülebilirlik anlayışı ile çalışmalarına devam etmektedir. Şirketin 2007 yılında ilk Kurumsal Sosyal Sorumluluk raporunu yayımlamasıyla başlayan sürdürülebilirlik raporlaması yolculuğu, 2022 yılında ilk Entegre Raporu'nu, 2023 yılında ilk Entegre Faaliyet Raporu'nu ve 2024 yılında da Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) ile uyumlu Entegre Faaliyet Raporu'nu yayımlaması ile devam etmektedir. "Enerjimiz Geleceğe" vizyonuyla sürdürülebilirlik yaklaşımını tüm operasyonlarının merkezine koyan Tüpraş, raporlama döneminde değer zincirindeki olası etkilerini değerlendirerek çifte önemlilik yaklaşımını ortaya koymuştur.

DÜNDEN BUGÜNE TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

2007
- İlk KSS Raporu
- Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası

2008
- GRI uyumlu KSS Raporu
- Entegre Yönetim Sistemi (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001)

2013
- ISO 50001:2011 Enerji Yönetim Sistemi
- ISO/IEC 27001:2005 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

2015
- İlk defa COP'a katılım

2017
- UN WEPs imzacılığı
- ISO 14064 Sera Gazı Doğrulama

2020
- Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi

2021
- COP26'ya katılım
- Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı ve 2050 Karbon Nötr hedefi
- Tüpraş Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Komitesi
- Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içinde %25 kadın üye hedefi
- Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Bağış ve Sponsorluk, İnsan Hakları ve Yönetim Kurulu Çeşitlilik politikaları
- Rekabet Hukuku Uyum, Hediye ve Ağırlama ile Tedarik Zinciri Uyum politikaları
- Etik İlkeler
- Uyum ve Toplumsal Yatırım politikaları

2022
- COP27'ye katılım
- Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi
- İlk Entegre Rapor (GRI, SASB, TCFD, IIR)
- Sürdürülebilirlik Performans Göstergelerine yönelik ilk sınırlı güvence çalışması
- 82 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi için sınırlı güvence çalışması
- 19 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi ilk defa açıklandı
- TCFD destekçiliği
- Entek Elektrik Üretimi A.Ş. devralındı
- SAF üretme hedefiyle Honeywell ile lisans anlaşması
- Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. kuruldu
- Hydrogen Europe üyeliği
- İhbar, Disiplin ve Kişisel Verilerin Korunması Çerçeve Politikaları
- Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Politikası

2023
- COP28'e katılım
- İlk Entegre Faaliyet Raporu
- 271 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi için sınırlı güvence çalışması
- 85 adet Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi ilk defa açıklandı
- Sürdürülebilirlik Performans Göstergelerinde tüm iştiraklerin konsolidasyonu
- İlk Avrupa Birliği Taksonomisi uyumluluk raporlaması
- 2017-2023 Kapsam 3 emisyonları ISO14064 doğrulaması ve kamuoyu ile ilk defa paylaşımı
- CDP İklim Değişikliği ve Su Güvenliği programlarında B "Yönetim Seviyesi" notu
- Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Programı
- Water Europe platformuna üye olan İlk Türk Sanayi Şirketi
- Institutional Investor araştırması - En iyi Çevresel, Sosyal, Kurumsal Yönetim - ÇSY Programı ödülü
- Kocaeli Sanayi Odası - Büyük Ölçekli İşletme Kategorisi - Sürdürülebilirlik Birincilik Ödülü
- Batman Üniversitesi iş birliğiyle yürütülen "Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı" ilk mezunları

2024
- COP29'a katılım
- TSRS Uyumlu Entegre Faaliyet Raporu
- Kapsam 3 emisyonları tüm kategorilerin kamuoyu ile ilk defa paylaşımı
- BIST Sürdürülebilirlik 25 Endeksi'nde yer alma başarısı
- Küresel Refinitiv Endeksi'nde 405 sektör şirketi arasında 15. sıraya yükseliş
- 4 yıl üst üste puan artışı ile dördüncü kez FTSE4Good Endeksi'nde yer alma
- Tupras Ventures'dan yeşil hidrojen alanında iki start-up şirketine yatırım
- Yapay Zekâ Fabrikası 2024 Sürdürülebilirlik ve Etki Altın Ödülü

İŞ MODELİ İLE DEĞER ÜRETME

Sürdürülebilir bir dünya için "Enerjimiz Geleceğe" vizyonumuzla... ...tüm paydaşlarımıza değer üretiyoruz.

	ÖNCELİKLİ KONULAR	GİRDİLER	ÇIKTILAR	ÜRETİLEN DEĞER	İLİŞKİLİ RİSKLER	SKA KATKISI	PAYDAŞLAR İÇİN DEĞER
FİNANSAL SERMAYE	- Operasyonel Mükemmellik - Kurumsal Yönetim - Paydaş Yönetimi - İklim Değişikliğiyle Mücadele - Enerji Dönüşümü	- 286.247 milyon TL toplam özkaynak - 454.127 milyon TL toplam aktifler - 54.546 milyon TL net borç - 376 milyon ABD doları konsolide yatırım harcaması - 29,2 milyon Euro Entek Romanya GES Santrali satın alımı - 17,7 milyon ABD doları konsolide sıfır karbonlu elektrik yatırım harcaması - Entegre risk yönetim anlayışı	- 810,4 milyar TL net satışlar - 51,3 milyar TL FAVÖK - 18,3 milyar TL net kâr (ana ortaklık payı) - %6,5 özkaynak kârlılığı - 316 milyar TL ödenen vergi ve benzeri yükümlülük ödemeleri - 144 milyar TL ihracat geliri - 43 milyar TL temettü - 9,72 Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu - Türkiye Yeşil Taksonomisi ve AB Taksonomisi Raporlaması - Avrupa'nın en büyük 7., dünyanın en büyük 36. rafineri şirketi	- Sürdürülebilir ekonomik büyüme - Pay sahipleri ve yatırımcılar nezdinde artan güven - Ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı katkı	- Finansal Risk - Stratejik Risk - Ticari Risk - İklimle Bağlantılı Risk	Doğrudan: 8, 16, 17 Dolaylı: 10	- İş Ortakları - Tedarikçiler - Müşteriler - Çalışanlar - Finansal Kuruluşlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Sendikalar
İNSAN SERMAYESİ	- Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri - Proses Emniyeti - Yetenek Yönetimi - Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	- Çeşitli, eşit, kapsayıcı, güvenli iş yeri kültürü ve destekleyici politikalar - 6.062 ✅ adet çalışan ile yetenekli iş gücü - 7,6 yıl ortalama iş tecrübesi - 812 ✅ adet işe alınan çalışan sayısı - 113,4 milyon TL ✅ eğitim harcamaları - 17,3 milyar TL çalışanlara yapılan ödemeler - Adil ve performansa dayalı ödüllendirme sistemleri	- 356.854 saat toplam eğitim - Çalışan başına ortalama 59 saat ✅ eğitim - %12 kadın çalışan oranı - %26 ✅ orta kademe kadın yönetici oranı - %16 ✅ çalışan devir oranı - %84 ✅ çalışan bağlılığı anketine katılım oranı ve %51 ✅ çalışan bağlılık oranı - 1.874 adet düzenli performans ve kariyer gelişimi değerlendirmesine tabi tutulan çalışan sayısı - İç adaylarla doldurulan 122 adet açık pozisyon sayısı - 495.489 kişi*saat ✅ toplam İSG eğitimi - 119 ✅ adet etik hatta bildiren ihbar sayısı ve %87 çözülme oranı - 0,16 LTI ✅ frekans, 5,06 LTI ✅ şiddet (Solo Tüpraş)	- Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı ile mutlu çalışanlar - Kariyer ve yetenek gelişimi - Çalışanların elde tutulması ve yüksek çalışan bağlılığı - Çalışanların mental ve fiziksel sağlığı - Kapsayıcı ve eşit iş ortamı	- Operasyonel Risk - Teknik Emniyet ve Çevre Riski - Stratejik Risk - İtibar Riski - Uyum ve Yasal Risk	Doğrudan: 3, 5, 8, 10 Dolaylı: 4, 17	- Çalışanlar - İş Ortakları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
ÜRETİLMİŞ SERMAYE	- Operasyonel Mükemmellik - İklim Değişikliyle Mücadele - Enerji Dönüşümü	- 4 adet rafineri (30 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi) - 15 milyon m^2 rafinaj üretim tesisi - 8 adet Hidroelektrik Santrali, 2 adet Rüzgar Enerjisi Santrali, 3 adet Güneş Enerjisi Santrali - 416,6 MW ✅ sıfır karbonlu elektrik kurulu güç kapasitesi - Gelişmiş lojistik ve dağıtım ağı - 16 adet tanker (661.787 DWT), 12 adet römorkör, 6 adet palamar botu, 1 adet servis botu, 2 adet acente botu, 1 adet pilot botu ve 1 adet katı atık teknesi - 14 adet lokomotif (9 adet hibrit), 551 adet akaryakıt ve platform vagonu - 5 adet depolama terminali (1,1 milyon m^3) - 1.882 adet akaryakıt istasyonu	- 26,7 milyon ton ✅ petrol ürünleri üretimi - 30,4 milyon ton ✅ petrol ürünleri satışı - 1.295 GWh ✅ sıfır karbonlu elektrik üretimi - %51 Türkiye akaryakıt ürünleri pazarındaki toplam pay - Türkiye rafinaj kapasitesinin %70'i - 10,5 milyon ton ham petrol ve 6,9 milyon ton petrol ürünü (Denizyolu taşımacılığı ile) - 2,2 milyon ton akaryakıt ürünü, ara ürün, 20 bin ton demir cevheri (Demiryolu taşımacılığı ile) - 4,7 milyon ton ürün ticareti ve 6,6 milyon ton spot ham petrol ve 1,4 milyon ton üçüncü taraf işlemi - 95,1 emre amadelik oranı	- Sektör liderliği ve güçlü pazar payı - Üretimde verimlilik - Yeni iş alanlarında yaratılan fırsatlar ile geleceğe hazırlık - Düşük karbon ekonomisine geçişte öncü konum ve artan sürdürülebilir marka algısı	- Stratejik Risk - Ticari Risk - Operasyonel Risk - Teknoloji Riski - İklimle Bağlantılı Risk	Doğrudan: 8, 12, 17 Dolaylı: 3, 4, 6, 9, 11, 13, 14	- Tedarikçiler - Müşteriler - Çalışanlar - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
FİKRİ SERMAYE	- Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik - Dijitalleşme - Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik - İklim Değişikliyle Mücadele - Enerji Dönüşümü	- 72 kişi ar-ge çalışan sayısı - 229,3 milyon TL ✅ ar-ge harcamaları - Globalde ve ülkemizde girişimcilik ekosistemi ile entegrasyon çalışmaları, hızlandırma programları ve konsorsiyumlarda yer alma - İnovasyon ve Girişim Sermayesi Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Inowhatif 360 Programı - Tupras Ventures'ın kurulması - Tupras Ventures'in ABD ve Avrupa'da yeni teknolojilere yatırım yapan 2 girişim sermayesi fonuna yatırımcı olması - 5 yeni kurum içi girişimcilik projesi toplam 49 proje - ODTÜ Teknokent ve İTÜ Teknokent Veri Analitiği Ofisleri - 69 adet dijital dönüşüm projesi - 11 milyon ABD doları dijital dönüşüm harcamaları	- 103 patent başvurusu, 50 tescilli marka, 43 bilimsel yayın (kümülatif) - 8 adet devam eden, 14 adet başarıyla tamamlanmış, 3 adet yeni kabul alan uluslararası ar-ge projesi - Tupras Ventures ile doğrudan ve dolaylı olarak 39 girişime yatırım, 3 yeşil hidrojen, 1 robotik ve 1 termal enerji depolama alanında olmak üzere 5 teknoloji girişimine doğrudan yatırım - Tüpraş içi 60'tan fazla paydaş ve 16 farklı departman ile iş birliği - 12'den fazla ülkeden start-up ile iş birlikleri - 40'tan fazla startup ile demo ve PoC çalışmaları - 4 Ufuk2020, 4 adet Ufuk Avrupa projesi	- Fikri mülkiyet - Yenilikçi ürün ve hizmetler - Düşük karbon ekonomisine geçişte Ar-Ge ve inovasyon ile yenilikçi projeler	- Operasyonel Risk - Stratejik Risk - Ticari Risk - Finansal Risk	Doğrudan: 8, 9, 12 Dolaylı: 7, 13, 17	- Çalışanlar - Tedarikçiler - İş Ortakları - Müşteriler - Sivil Toplum Kuruluşları - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları
SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE	- Sürdürülebilir Tedarik Zinciri - Müşteri Deneyimi - İnsan Hakları - Paydaş Yönetimi	- 5.000 adet tedarikçi - 4.000 adet müşteri - 579 milyon TL ✅ toplum yararına yapılan ödemeler	- Enerjimiz Öğrencilere Fen Deneyleri Projesi ile ulaşılan 422 bin öğrenci - Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi ile ulaşılan toplam 118.736 bin ✅ öğrenci - %88 ✅ müşteri memnuniyeti - %85 ✅ tedarikçi memnuniyeti - %88 ✅ yüklenici memnuniyeti - Endirekt tedarikçiler ile 35,3 milyar TL iş hacmi - Direkt tedarikçiler ile 574 milyar TL iş hacmi - Sürdürülebilirlik endekslerindeki olumlu sonuçlar, bilinirlik ve ödüller - 7.234 saat Etik İlkeler ve Davranış Kuralları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele ve İnsan Hakları Eğitimleri	- Güçlü marka itibarı - Sürdürülebilir tedarik ağı ile sağlanan iş sürekliliği - Kaliteli müşteri deneyimi ile yüksek müşteri bağlılığı - Toplumsal yatırım çalışmalarıyla toplumda bilinirlik ve güven - Tüm paydaşlar ile şeffaf ve etkin etkileşim - Tüpraş ekosistemindeki güçlü paydaş ilişkileri - Kuvvetli tedarik ağı, tedarikçi iletişim kanalları ve sürdürülebilir tedarik zinciri uygulamaları - MEB iş birliği ile "Enerjimiz Geleceğe: Kodluyorum Modelliyorum, Üretiyorum" programının deprem bölgelerinde devamlılığı	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski - Piyasa Riski - Rekabet Riski - İklimle Bağlantılı Risk	Doğrudan: 4, 5, 10, 17 Dolaylı: 8, 11	- İş Ortakları - Medya - Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Tedarikçiler - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler - Sivil Toplum Kuruluşları
DOĞAL SERMAYE	- İklim Değişikliğiyle Mücadele - Enerji Yönetimi - Hava Kalitesi - Su Yönetimi - Döngüsel Ekonomi - Biyoçeşitlilik - Enerji Dönüşümü	- 16 ile 47 API arasında değişen gravitelerde Türkiye dâhil 13 ülkeden 24 farklı çeşit toplam 25,5 milyon ton ham petrol alımı - 18,3 milyon m^3 ✅ ham su çekimi - 6,9 milyon m^3 geri kazanılmış belediye atık su kullanımı - 91.079 TJ ✅ toplam enerji tüketimi - 3.848 milyon TL emisyon azaltımı ile ilgili harcamalar - 2.508 milyon TL su ile ilgili operasyonel iyileştirmeler için yapılan harcamalar - 80 ✅ adet enerji verimliliği projesi - 6.493 milyon TL çevresel yatırımlar ve harcamalar	- Yenilenebilir elektrik üretimiyle Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarından 23.777 ton CO_2e ✅ emisyon azaltımı - Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarında 2017 baz yılına göre %18 azaltım - Enerji verimliliği projeleriyle yıllık 141.581 ✅ ton CO_2e azaltımı - %73,25 ✅ geri kazanılan suyun toplam su çekimine oranı - %97 ✅ atık geri kazanım oranı - Atık geri kazanımı ve endüstriyel simbiyoz ile 115 milyon TL ✅ ekonomik kazanç - 36.937 ton ✅ atığın döngüsel ekonomi faaliyetleri kapsamında geri dönüşümü	- Sorumlu kaynak kullanımı ve sorumlu üretim - İklim değişikliği ile mücadelede güçlü adımlar - BM biyolojik çeşitlilik sözleşmesi çerçevesinde oluşturulan biyoçeşitlilik rehberi	- İklimle Bağlantılı Risk - Teknik Emniyet ve Çevre Riski - İtibar Riski - Operasyonel Risk - Stratejik Risk - Uyum ve Yasal Riskler	Doğrudan: 7, 12, 13, 14, 15 Dolaylı: 6, 17	- İş Ortakları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Tedarikçiler - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar - Müşteriler - Sivil Toplum Kuruluşları

DEĞER ZİNCİRİ

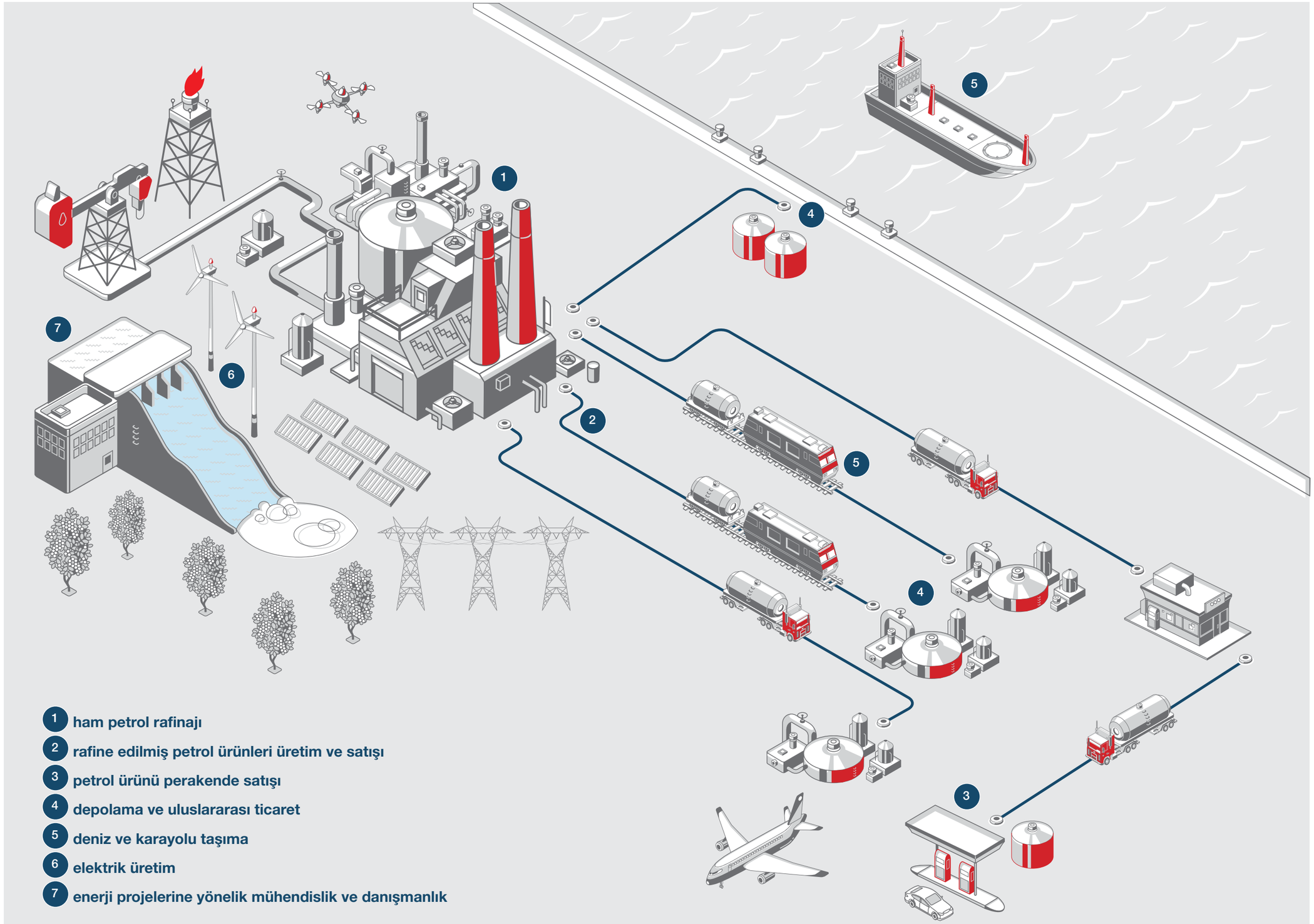

1 ham petrol rafinajı
2 rafine edilmiş petrol ürünleri üretim ve satışı
3 petrol ürünü perakende satışı
4 depolama ve uluslararası ticaret
5 deniz ve karayolu taşıma
6 elektrik üretim
7 enerji projelerine yönelik mühendislik ve danışmanlık

TÜPRAŞ'TA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMI

Türkiye'de enerji sektörünün öncüsü konumundaki Tüpraş, geleceğin enerjisinde de lider üretici olma hedefiyle mevcut varlıklarını sürdürülebilir kârlılık yaklaşımıyla yöneterek ve yeni alanlara yatırım yaparak ülkemizde enerji sektörünün dönüşümüne öncülük etmektedir. Bu doğrultuda "Enerjimiz Geleceğe" vizyonuyla hareket eden Şirket, sürdürülebilirlik anlayışını ve bu kapsamdaki risk ve fırsatları da iş stratejisine entegre ederek Stratejik Dönüşüm Planı'nı oluşturmuştur.

Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında Tüpraş, sürdürülebilir rafinaj, sıfır karbonlu elektrik, biyoyakıtlar ve yeşil hidrojen olmak üzere sürdürülebilirlik odaklı stratejik alanlarında belirlediği kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri ile iş süreçlerinin sürdürülebilir şekilde geleceğe taşınması için somut adımlar atmaktadır. Değer zincirinin her aşamasında çevresel, sosyal, yönetişimsel ve ekonomik etkileri etkin bir şekilde yönetmeyi hedefleyen Şirket, operasyonlarını yürütürken, çevresel kaynakları koruma, sosyal sorumlulukları yerine getirme, etik iş uygulamalarını sürdürme ve iş süreçlerini geliştirirken finansal kârlılığını güçlendirme konularında kararlılıkla hareket etmektedir.

Öncelikli amacı ülkenin enerji ihtiyacını güvenli ve kesintisiz bir şekilde karşılamak olan Tüpraş, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyüyle emisyonlarını kademeli olarak azaltmayı ve 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketi olmayı hedeflemektedir. Şirket, bu hedeflere ulaşmak için attığı kararlı adımlarla Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni rehber edinerek faaliyetlerini sürdürmekte, politikalarını oluşturmakta ve sürdürülebilirlik stratejisini iş stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak güçlendirmeye devam etmektedir. Şirket'in sürdürülebilirlik odaklı iş stratejisi raporun *Tüpraş'ta Strateji* bölümünde yer almaktadır.

PAYDAŞLARLA ETKİLEŞİM

Paydaş İlişkisi kapsamında şeffaflık ve hesap verebilirlik temelli ilişkiler ve paydaşları ile sürdürülebilir bir diyalog içinde olmaya önem veren Tüpraş, bu iletişimden elde ettiği geri bildirimleri, önerileri ve talepleri, kurumsal stratejilerin geliştirilmesi, öncelikli alanların, risklerin ve fırsatların belirlenmesi ve yönetimi, politikaların oluşturulması ve güncellenmesi, toplumsal yatırım programlarının geliştirilmesi gibi ekonomik, sosyal ve çevresel olmak üzere Şirket'in değer yaratma kabiliyetini etkileyecek pek çok alanda, yol gösterici birer girdi olarak değerlendirmektedir. Tüpraş'ın etkileşimde bulunduğu 13 adet paydaş grubu bulunmaktadır. Her bir paydaş grubu için i) Tüpraş için önemi, ii) Tüpraş'ın nasıl değer ürettiği, iii) iletişim yöntemi ve sıklığı ve iv) *Öncelikli Konular web sayfasında* detaylıca verilmektedir.

TÜPRAŞ'TA ÇİFTE ÖNEMLİLİK

Tüpraş, paydaş beklentilerini ve küresel trendler ışığında sürdürülebilirlik önceliklerini düzenli olarak dinamik önceliklendirme yaklaşımıyla gözden geçirmektedir. Şirket, 2024 yılında öncelikli konularını gözden geçirerek Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kapsamında Çifte Önemlilik (Double Materiality) yöntemini benimsemiş; Şirket faaliyetlerinin çevre ve insan üzerindeki etkilerini "çevresel ve sosyal açıdan önemlilik", çevresel ve sosyal konuların Şirket faaliyetleri üzerindeki etkilerini ise "finansal açıdan önemlilik" bakımından değerlendirmiştir.

Analiz kapsamında, i) küresel trendler ve dış çevre analizi, ii) peer analizi ve iii) öncelikli konuların etkilerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi olmak üzere 3 adımdan oluşan süreç tamamlanmıştır.

1. Küresel Trendler ve Dış Çevre Analizi

Tüpraş'ın öncelikli konularının belirlenmesi sürecinde ilk olarak Sürdürülebilirlik Muhasebesi Kurulu Standartları (SASB), Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum - WEF), S&P ve MSCI gibi kuruluşların küresel ve sektör özelinde ortaya koydukları değerlendirmeler incelenmiştir. Küresel trendler, sektör gelişmeleri, rakip analizi ve olası regülasyonların yönü odağında gerçekleştirilen kapsamlı literatür taraması doğrultusunda öncelikli konu listesi şekillenmiş, öncelikli konular Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (European Sustainability Reporting Standards - ESRS) ile hizalanmıştır. Benzer şekilde 2023 yılında gerçekleştirilen paydaş analizi anketinin sonuçları öncelikli konular belirlenirken önemli bir değerlendirme kriteri olmuş, paydaşların Tüpraş'ın stratejisine ve varlığını sürdürmesine olan etkileri değerlendirme sırasında göz önüne alınmıştır.

2. Peer Analizi

Hem uluslararası iyi örnekler hem de sektör liderlerinin enerji piyasası ve paydaş yönetimi yaklaşımında temel aldıkları öncelikli konular detaylı olarak incelenmiştir. Ayrıca, sektör liderlerinin enerji verimliliği, karbon ayak izi azaltma ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş gibi konulardaki yaklaşımları da dikkate alınarak, Şirket'in öncelikli konularında güncelleme yapılmıştır.

Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü bünyesinde bulunan İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü ve Kurumsal Risk Direktörlüğü bünyesinde bulunan Kurumsal Yönetim Müdürlüğü tarafından Şirket'in Stratejik Dönüşüm Planı göz önünde bulundurularak 22 adet öncelikli konu belirlenmiştir.

3. Öncelikli Konuların Etkilerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Belirlenen öncelikli konular, Strateji ve Sürdürülebilirlik, Teknik Emniyet, Çevre, Ar-Ge, İnovasyon, Dijitalleşme, İnsan Kaynakları, Tedarik Zinciri ve Müşteri Deneyimi bölümlerinden sorumlu kişilerin katılımıyla çevre ve insan üzerindeki pozitif ve negatif etkiler, gerçekleşme potansiyelleri ve vadelerine göre belirlenmiş, insan haklarına yönelik olası etkiler değerlendirilmiştir. Şirket, her bir etki konusunu Şirket'in risk yönetim yaklaşımı ile ele alarak, değer zincirinin hangi noktasında Şirket'i etkilediğine ilişkin içgörülerde bulunmuştur. Ayrıca her bir etki, "çevresel ve sosyal açıdan önemlilik" kapsamında ölçek, kapsam, telafi edilemez nitelik, şiddet ve olasılık boyutlarında ele alınmış, "finansal açıdan önemlilik" finans ekibinin katılımıyla şiddet ve olasılık boyutları göz önünde bulundurularak finansal etkilere ilişkin öngörülerde bulunulmuştur. Gerçekleştirilen çalıştaylarda elde edilen sonuçlar doğrultusunda, Çifte Önemlilik Matrisi hazırlanmıştır.

Tüpraş Çifte Önemlilik Matrisi

TÜPRAŞ'TA ÇİFTE ÖNEMLİLİK

Kısa vade (Raporlama yılı) Orta vade (≤5 yıl) Uzun vade (>5 yıl)

Düşük Öncelikli Orta Öncelikli Öncelikli

Yüksek Öncelikli Çok Yüksek Öncelikli

	Etki Önemliliği									
Öncelikli Konu	**Etki Açıklaması**	**Etki Türü**	**İlişkili Risk**		**Vade**	**Paydaş Grubu**	**İnsan Haklarına Etki**	**Önemlilik Derecesi**	**Finansal Önemlilik**	**Finansal Etki**
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri	İş kazalarının yaşanması sonucu çalışanların yaralanması ve iş gücü kaybı	−	- Teknik Emniyet ve Çevre Risk - Operasyonel Risk		Orta	- Çalışanlar - İş Ortakları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	Var			Nakit Akışı
	Gelişmiş farkındalık seviyesi ile çalışanlar ve alt yüklenicilerde meydana gelen kaza sayısında azalma	+			Orta		-			Nakit Akışı
Yetenek Yönetimi	Çalışan deneyimini iyileştirme aksiyonlarıyla çalışan bağlılığı ve memnuniyetinin artması, çalışanların işçi haklarını gözetilmesi sonucu insana yakışır iş uygulamalarıyla itibar artışı, tercih edilen şirket olarak çalışan memnuniyetinin sağlanması	+	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk		Uzun	- Çalışanlar - İş Ortakları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-			Finansal Performans
	Doğru yetkinlikte işe alım yapılmaması sebebiyle iş sürekliliğinde aksama ve yeteneği elde tutma kabiliyetinde azalma, yüksek potansiyelli çalışanların kaybedilmesi	−			Uzun		-			Finansal Performans
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	Şirket içinde fırsat eşitliğinin sağlanması sonucu adil çalışma ortamının yaratılması	+	- Operasyonel Risk		Orta	- Çalışanlar - İş Ortakları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-			Finansal Performans
	Eşitlik ve kapsayıcılık uygulamalarının şirket içerisinde yeterli düzeyde uygulanmaması sonucu çalışan kaybı ve olası insan hakları ihlallerinin oluşması	−			Uzun		Var			Finansal Performans
Kurumsal Yönetim	Şeffaf ve etkin kurumsal yönetim uygulamalarına uyulmaması nedeniyle düzenleyici otoritelerden alınacak cezai yaptırım	−	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski		Orta	- Çalışanlar - İş Ortakları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler	-			Nakit Akışı
	Operasyonel etkinliğin sağlanması ile Stratejik Dönüşüm Planı'nın gerçekleştirilmesi ve operasyonların sorunsuz yönetimi	+			Uzun		-			Nakit Akışı
İş Etiği ve Uyum	İş etiği ihlalleri sonucu yaptırım ve cezalar	−	- İtibar Riski - Uyum ve Yasal Risk		Orta	- Tüm Paydaşlar	Var			Nakit Akışı
	Etik ilkelerin iç ve dış paydaşlarda içselleştirilmesine katkıda bulunma	+			Orta		-			Nakit Akışı
Operasyonel Mükemmellik	Operasyonların emre amade olarak gerçekleşmesi	+	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski		Orta	- Kamu Kurum ve Kuruluşları - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Çalışanlar - İş Ortakları - Tedarikçiler - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-			Finansal Performans
	Kesintisiz enerji arzı ile hizmet kalitesinin sağlanması	+			Uzun		-			Finansal Performans
Dijitalleşme	Dijital süreçlerin entegrasyonu ile rekabet ortamında konumun güçlenmesi	+	- Operasyonel Risk - Finansal Risk - Ticari Risk - Stratejik Risk		Uzun	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Müşteriler - Tedarikçiler - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-			Finansal Performans
	İş gücünün yeni teknolojilere adaptasyonunun sağlanamaması sonucu yeni fırsatların yakalanamaması	−			Uzun		-			Finansal Performans
Ar-Ge ve İnovasyon	Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan 4 ana odak alanı başta olmak üzere enerji dönüşümü ve operasyonel mükemmeliyet alanında tekniğin bilinen durumunu (state of the art) geliştirecek yeni teknolojilerin gelişilmesine co-innovation projeleri yaparak ve ilk kullanıcısı/uygulayıcısı olarak katkı sağlama	+	- Operasyonel Risk - Finansal Risk - Ticari Risk - Stratejik Risk - İklim ile Bağlantılı Riskler		Uzun	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Müşteriler - Tedarikçiler - Sivil Toplum Kuruluşları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-			Finansal Performans
	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve Avrupa Komisyonu teşvik ve destek programlarından faydalanılamaması	−			Orta		-			Finansal Performans
	Operasyonel mükemmeliyet, kaynak verimliliği, yenilebilir enerji çözümleri ve atık yönetimi çözümleri sunan startup teknolojilerinin uygulanması ile verimlilik artışı ve karbon ayak izinin azaltılması	+			Uzun		-			Finansal Performans
Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik	Yapay zekâ ve deepfake teknolojileri kullanılarak daha karmaşık ve hedefli saldırıların özellikle kimlik avı ve sosyal mühendislik teknikleri kullanılarak kolaylıkla düzenlenebilmesi	−	- Operasyonel Risk - Finansal Risk - Ticari Risk - Stratejik Risk		Orta	- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - İş Ortakları - Çalışanlar - Müşteriler - Tedarikçiler - Sivil Toplum Kuruluşları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-			Finansal Performans
	Enerji, su, ulaşım gibi kritik altyapı sektörlerine yönelik siber saldırılarda artış yaşanması	−			Orta		-			Finansal Performans
Sürdürülebilir Tedarik Zinciri	Tedarikçilerin tüm sürdürülebilirlik süreçlerine entegrasyonu ile çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik ilkelerinin değer zincirinde yaygınlaştırılması	+	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski - Piyasa Riski - Rekabet Riski - İklim ile Bağlantılı Riskler		Uzun	- Tedarikçiler	-			Finansal Performans
	Tedarik zinciri politikalarına ve davranış kurallarına uyulmaması sonucu insan hakları ve çevresel ihlaller	−			Orta		Var			Nakit Akışı

TÜPRAŞ'TA ÇİFTE ÖNEMLİLİK

Kısa vade (Raporlama yılı) Orta vade (≤5 yıl) Uzun vade (>5 yıl)

Düşük Öncelikli Orta Öncelikli Öncelikli

Yüksek Öncelikli Çok Yüksek Öncelikli

	Etki Önemliliği									
Öncelikli Konu	**Etki Açıklaması**	**Etki Türü**	**İlişkili Risk**		**Vade**	**Paydaş Grubu**	**İnsan Haklarına Etki**	**Önemlilik Derecesi**	**Finansal Önemlilik**	**Finansal Etki**
Müşteri Deneyimi	Müşterilerle kurulan şeffaf iletişim, geri bildirimlere istinaden alınan iyileştirme aksiyonları, kolaylaştırıcı dijital çözümler ile müşteri deneyiminin geliştirilmesi, müşteri memnuniyet ve bağlılığında artış sağlanması (Müşteri memnuniyet & Müşteri tavsiye skoru)	+	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - Piyasa Riski - Rekabet Riski		Kısa	- Müşteriler	-	Yüksek	Orta	Finansal Performans
	Müşteri memnuniyetinin azaldığı durumlarda Pazar payı kaybı	−			Kısa		-	Orta	Düşük	Finansal Performans
İnsan Hakları	HRDD - Şirket içerisinde yürütülen tüm operasyon ve süreçlerin insan hakları ihlallerine sebebiyet vermeyecek şekilde yürütülmesi ve düzenli olarak gözden geçirilmesi	+	- İtibar Riski		Kısa	- Tedarikçiler - İş Ortakları - Müşteriler - Çalışanlar - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-	Yüksek	Düşük	Sermayeye Erişim
	Şirket faaliyetleri nedeniyle çalışanların, müşterilerin, tedarikçilerin ve yerel toplulukların insan haklarına ihlal içeren süreçlerle karşılaşması	−			Kısa		İnsan	Yüksek	Düşük	Sermayeye Erişim
Risk Yönetimi	Etkin risk yönetimi uygulamaları ile operasyonel süreçlerin güvenliği ve iş sürekliliği	+	- İtibar Riski - Finansal Risk		Kısa	- Çalışanlar - İş Ortakları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler - Pay Sahipleri ve Yatırımcılar - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler	-	Yüksek	Yüksek	Finansal Performans
	Risklerin etkin yönetilmemesi ile itibar kaybı yaşanması	−			Kısa		-	Orta	Orta	Sermayeye Erişim
Paydaş Yönetimi	Paydaşlarla gerçekleştirilen uzun vadeli iş birlikleri ile toplumsal itibar ve marka algısının güçlenmesi	+	- İtibar Riski - Rekabet Riski		Uzun	- Sivil Toplum Kuruluşları - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları - Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler - Finansal Kuruluşlar - Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Medya	-	Yüksek	Orta	Sermayeye Erişim
	Şirket faaliyetleriyle ilgili kamuoyu ile paylaşılacak detayların gecikmesi sonucu toplumsal eleştirilere maruz kalınması	−			Kısa		-	Orta	Düşük	Nakit Akışı
Proses Emniyeti	Proses emniyeti ihlali nedeniyle yangın, patlama gibi büyük ölçekli kazaların yaşanması	−	- İtibar Riski - Operasyonel Risk - Stratejik Risk - Teknik Emniyet ve Çevre Riski		Kısa	- Çalışanlar - İş Ortakları - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	İnsan	Orta	Düşük	Nakit Akışı
	Büyük kaza senaryoları eğitimleri ile çalışanlarda farkındalık oluşturulması ve yetkinliklerinin geliştirilmesi	+			Kısa		-	Orta	Orta	Nakit Akışı
İklim Değişikliğiyle Mücadele	Küresel ortalama sıcaklığın artışının sınırlanmasına yönelik hedeflere katkı sağlanması, Düşük karbonlu ekonomiye geçiş kapsamında gerekli aksiyonların alınması	+	- İklim ile Bağlantılı Riskler - Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri - İtibar Riski - Stratejik Risk		Uzun	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları	-	Orta	Düşük	Sermayeye Erişim
	CO_2 emisyonlarındaki artış nedeniyle iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunamama	−			Uzun		-	Orta	Düşük	Sermayeye Erişim
	İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında paydaşlarla iş birliği yapılması ve enerji geçiş hedefleriyle uyumlu finansal kaynaklara erişim sağlanması	+			Uzun		-	Orta	Düşük	Sermayeye Erişim
Enerji Yönetimi	Enerji verimliliği projeleri sayesinde kaynakların verimli kullanılması ve sera gazı emisyonlarının azaltılması	+	- Operasyonel Risk - İklim ile Bağlantılı Riskler		Kısa	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-	Yüksek	Yüksek	Sermayeye Erişim
Hava Kalitesi	Hava kalitesi standartlarına uyum sağlanması	+	- Operasyonel Risk - İklim ile Bağlantılı Riskler		Kısa	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları	-	Orta	Düşük	Nakit Akışı
Döngüsel Ekonomi	Döngüsel ekonomi prensiplerine uygun olarak atık miktarının azaltılması	+	- İtibar Riski - Operasyonel Risk - Uyum ve Yasal Risk - İklim ile Bağlantılı Riskler		Uzun	- Müşteriler - Çalışanlar - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları	-	Orta	Düşük	Finansal Performans
	Çevresel hukuki sorumluluk - cezalar vb.	−			Uzun		-	Düşük	Düşük	Nakit Akışı
Su Yönetimi	Su stresi yüksek coğrafyada faaliyet gösterilmesi nedeniyle operasyonel devamlılığın sekteye uğraması	−	- Operasyonel Risk - İklim ile Bağlantılı Riskler		Kısa	- Müşteriler - Tedarikçiler - İş Ortakları - Çalışanlar - Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	-	Orta	Yüksek	Finansal Performans
	Atık su geri kazanımı vb. sistemlerle su kaynaklarının sorumlu kullanımı	+			Kısa		-	Orta	Yüksek	Finansal Performans
Biyoçeşitlilik	Habitat kaybı ve bozulması	−	- Stratejik Risk - Uyum ve Yasal Risk - İtibar Riski - İklim ile Bağlantılı Riskler		Kısa	- Tüm Paydaşlar	-	Orta	Düşük	Sermayeye Erişim
Enerji Dönüşümü	Uzun vadede rekabet avantajı	+	- Stratejik Risk - Operasyonel Risk - İtibar Riski - İklim ile Bağlantılı Riskler		Uzun	- Tüm Paydaşlar	-	Yüksek	Yüksek	Finansal Performans
	Yeni teknolojilere ve altyapıya yapılan yatırımların yüksek maliyetleri	−			Uzun		-	Orta	Yüksek	Finansal Performans

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HEDEFLERİ VE SKA'LARA KATKI

Öncelikli Konu	Hedef	Sürdürülebilirlik Performans Göstergesi	Birim	Baz Yıl		Gerçekleşme		Hedef Yılı			Üst Yönetim Ücretlendirmesine Yönelik Performans Hedefi midir?	Katkı Sağlanan Sürdürülebilir Kalkınma Amacı
						2023	2024	2026	2030	2035		
İklim Değişikliğiyle Mücadele	Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının azaltılarak 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm*	Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının azaltım oranı	%	2017		%15 azaltım	%18 azaltım	-	%27 azaltım	%35 azaltım	Evet	
İklim Değişikliğiyle Mücadele Enerji Dönüşümü	Sıfır karbonlu elektrik üretiminde kurulu gücün artırılması*	Sıfır karbonlu elektrik kurulu güç kapasitesi	MW	2021		416,6 MW	416,6 MW ✅	-	1 GW	2,5 GW	Evet	
İklim Değişikliğiyle Mücadele Enerji Yönetimi	Enerji verimliliği projeleri ile enerji yoğunluğu endeks değerinin düşürülmesi*	Enerji yoğunluk endeksi	Endeks	2008		92,4 olarak gerçekleşti. Baz yıla göre 26,7 puan düşüş sağlandı.	92,3 olarak gerçekleşti. Baz yıla göre 26,8 puan düşüş sağlandı.	-	88,7	-	Evet	
İklim Değişikliğiyle Mücadele Operasyonel Mükemmellik	Operasyonel emre amadeliğin Solomon bazında birinci çeyrek benchmark değerine ulaşılması*	Operasyonel emre amadelik	Endeks	2008		95,1 ile ikinci çeyrek	95,1 ile ikinci çeyrek	-	96,2	-	Evet	
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	Yeni işe alımlarda kadın oranının artırılması	İşe alınan kadın çalışan oranı	%	2021		%37	%31	%50	%50	%50	Evet	
Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık	Yönetim Kurulu'nda kadın temsilinin artırılması	Yönetim Kurulu'nda kadın üye oranı	%	2021		%18	%27	%25	-	-	Evet	
Yetenek Yönetimi	STEM (bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik) pozisyonlarında kadın temsilinin artırılması	STEM pozisyonlarındaki kadın çalışan oranı	%	2021		%29	%30	%40	-	-	Evet	
Ar-Ge ve İnovasyon	Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı STEM eğitimleriyle ulaşılan kız çocuğu sayısının artırılması	Eğitim kapsamında erişilen kız çocuğu sayısı	# kişi	2021		15.000	57.930	100.000	-	-	Evet	
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri Proses Emniyeti	Proses emniyeti kaza frekansının azaltılması	Proses emniyeti kaza frekansı	Frekans	2021		0,34	0,37 ✅	-	0,25	-	Evet	
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri Proses Emniyeti	Kayıp günlü kaza şiddet oranının azaltılması	LTI Şiddet OSHA - Kayıp günlü kaza şiddet oranı (1 milyon / çalışma saati)	Frekans	2021		11,82	5,06 ✅	-	4	-	Evet	
Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri Proses Emniyeti	Kayıp günlü kaza sıklık oranının azaltılması	LTI Frekansı OSHA - Kayıp günlü kaza sıklık oranı (1 milyon / çalışma saati)	Frekans	2021		0,18	0,16 ✅	-	0,13	-	Evet	

* İklim Hedefi

TÜPRAŞ'TA YÖNETİŞİM İLE DEĞER

62 Kurumsal Yönetim
78 Sürdürülebilirlik Yönetişimi
84 Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
85 İş Etiği ve Uyum
93 Vergi Yaklaşımı

KURUMSAL YÖNETİM

Tüpraş entegre bir enerji şirketi olarak kurguladığı etkin kurumsal yönetim yapısını adillik, şeffaflık, sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkeleri temelinde yönetmektedir.

Şirket, paydaşları için ürettiği değeri odağına alarak tüm faaliyetlerini Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından belirlenen kurumsal yönetim ilkelerine tam uyum hedefiyle sürdürmektedir. Bu doğrultuda Tüpraş, yürürlükte bulunan ve Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında zorunlu tutulan tüm ilkelere tam uyum sağlamış, zorunlu olmayan ilkelerin büyük çoğunluğuna uymuştur. Şirket, zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde de tam uyum seviyesine ulaşmayı hedeflemekte ve bu konuda çalışmalarını sürdürmektedir.

Şirket, SPK'nın "uy ya da açıkla" yaklaşımı ile hazırladığı "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ve uygulaması zorunlu olmayan ilkelerin birçoğuna uymaktadır. Detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları* bölümünde bulunmaktadır. Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) ilgili hükümleri uyarınca Genel Kurul'un devredilemez yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Şirket'in tüm işleri ve idaresi Genel Kurul tarafından TTK hükümleri ve SPK düzenlemeleri çerçevesinde seçilecek en az beş (5) kişiden oluşacak bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülmektedir. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilmektedir. Bu doğrultuda Tüpraş'ın kurumsal yönetim ilkelerine ve stratejik hedeflerine uygun olarak yönetilmesinden sorumlu Yönetim Kurulu, entegre düşünce yaklaşımı ile risk ve fırsatlarının etkin yönetimini ve Şirket'in uzun vadeli başarısını desteklemektedir.

Tüpraş, kurumsal yönetim ilkelerine verdiği önem ve dinamik süreç yönetimi ile 2007 yılında dâhil olduğu Kurumsal Yönetim Endeksi'nde, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notunu her yıl geliştirerek 2024 yılında 9,72'ye yükseltmiştir.

Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Sektöründe lider firma olan Şirket'in hisseleri, 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BIST"te işlem görmektedir.

İşlem kodu	**TUPRS**
Pazar	**Borsa İstanbul Yıldız Pazar - Grup 1**

Sektöründe lider firma olan Şirket'in hisseleri, 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BIST"te işlem görmektedir. Şirket "TUPRS" kodu ile Borsa İstanbul Yıldız Pazar - Grup 1'de işlem görmekte olup, BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK 25 / BIST KATILIM 50 / BIST 100 / BIST BANKA DIŞI LİKİT 10 / BIST TÜM / BIST 50 / BIST 500 / BIST KATILIM 30 / BIST KİMYA, PETROL, PLASTİK / BIST KOCAELİ / BIST YILDIZ / BIST KATILIM TÜM / BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK / BIST 30 / BIST KURUMSAL YÖNETİM / BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KATILIM / BIST SINAİ / BIST KATILIM 100 endekslerinde yer almaktadır.

Şirket'in BIST'e kayıtlı %46,78 oranında hissesi mevcuttur. Şirket'in sermaye ve ortaklık yapısına ilişkin detaylı bilgiler *Hukuki Açıklamalar* bölümünde yer almaktadır.

Yönetim Kurulu

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

Ali Y. Koç
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Rahmi M. Koç
Yönetim Kurulu Üyesi

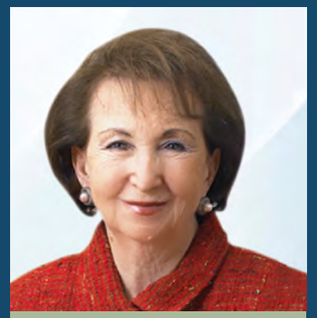

Semahat S. Arsel
Yönetim Kurulu Üyesi

Levent Çakıroğlu
Yönetim Kurulu Üyesi

Erol Memioğlu
Yönetim Kurulu Üyesi

Yağız Eyüboğlu
Yönetim Kurulu Üyesi

Zekeriya Kaya
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi ve ÖİB Temsilcisi

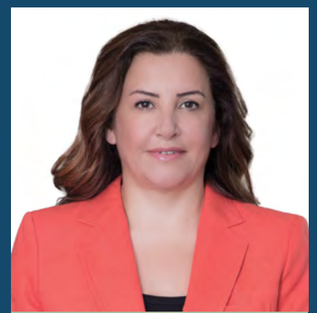

Şadan Kaptanoğlu Dikici
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

M. Yıldız Günay
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

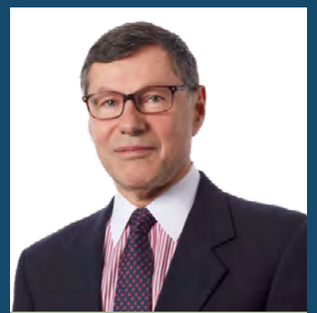

Mehmet Cem Kozlu
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Tüpraş Yönetim Kurulu üyelerinin detaylı özgeçmişleri için bkz. sayfa 256-260 bölümünden ulaşabilir.

Yönetim Kurulu Yapısı

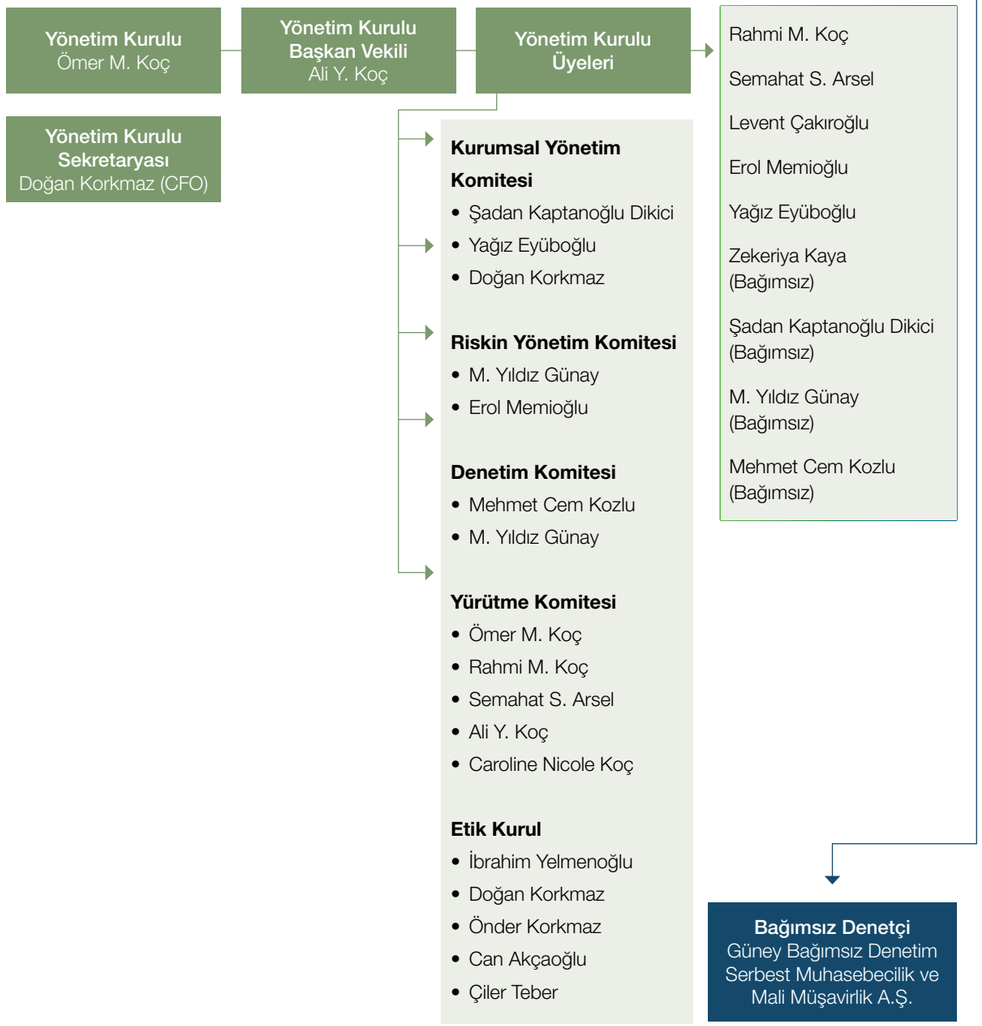

Tüpraş, kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde oluşturduğu etkin yönetişim anlayışını en yüksek yönetim organı olan Yönetim Kurulu ile yürütmektedir. Şirket'in Yönetim Kurulu, finansal uzmanlığının yanı sıra sektörel uzmanlığı doğrultusunda Şirket'in yönetişim uygulamalarını düzenli olarak gözden geçirmekte, paydaşlarının ihtiyaçlarını izleyerek sürdürülebilir büyümeye odaklanmaktadır. Şirket'in Yönetim Kurulu üyeleri en fazla 1 yıl süreyle görevlendirilebilmektedir. Görev süreleri sona eren Yönetim Kurulu üyeleri tekrar seçilebilmektedir. Raporlama döneminde, Tüpraş Yönetim Kurulu, 1 Başkan, 1 Başkan Vekili ve 4'ü bağımsız olmak üzere toplam 11 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilmektedir.

Tüpraş, denetim ve yönetim fonksiyonlarını birbirinden ayırarak güçlü bir yönetim anlayışı benimsemektedir. Bu kapsamda, Şirket'te Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Genel Müdürlük görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Kurul'un tüm üyeleri SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan üyelerden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu çalışmaları ile ilgi detaylar raporun *Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar* bölümünde yer almaktadır.

Yönetim Kurulu'na bağlı olarak Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi faaliyet göstermektedir. Detaylı bilgiler raporun Komite ve Politikalar başlığında yer almaktadır. Kurumsal Yönetim Komitesi her yıl, Yönetim Kurulu'nun yapısı ve verimliliğinin değerlendirmesini yapmakta, Yönetim Kurulu'nun performansı ile komitelerinin ve yöneticilerin etkinliğini kapsamlı bir şekilde gözden geçirmektedir. 2024 yılında Yönetim Kurulu tarafından yürütülen faaliyetleri değerlendiren komite, yıl içinde fiziken gerçekleştirilen stratejik toplantılarda

- Şirket'in strateji ve faaliyetleri ile ilgili yeterli ve şeffaf bilgi alınarak stratejik değerlendirmelerde bulunulmasına imkân sağlandığı
- Yönetim Kurulu Üyeleri'nin Şirket'in performansı ve gelişmelerle ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirildiği
- Yıl içinde alınan tüm kararların Şirket'in stratejik hedeflerine uygun ve zamanında gerçekleştirildiği

konusunda görüş birliğine ulaşmıştır.

Tüpraş, imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi İlkeleri (UN WEPs) ve Tüpraş Etik İlkeleri ışığında her seviyede fırsat eşitliği sunmayı, çeşitlilik ve kapsayıcılığı sağlamayı amaçlamaktadır. İş hayatında ve özellikle karar alma mekanizmalarında çeşitliliğin sağlanmasının performansa doğrudan katkı sağlayacağına inanan Şirket, Yönetim Kurulu'nun çeşitlilik ve kapsayıcılığını Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası ile garanti altına almıştır. Şirket, Yönetim Kurulu düzeyinde bilgi birikimi ve deneyimle birlikte üyeler nezdinde çeşitliliğin sağlanmasına önem vermektedir. Bu doğrultuda, raporlama döneminde Tüpraş Yönetim Kurulu'nda 3 kadın üye bulunmaktadır. Tüpraş, Mart 2021'de kabul ettiği politikada ilan ettiği "Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içerisinde %25 kadın üye oranına ulaşılması" hedefine 2024 yılı itibarıyla ulaşmıştır.

Tüpraş, denetim ve yönetim fonksiyonlarını birbirinden ayırarak güçlü bir yönetim anlayışı benimsemektedir.

KURUMSAL YÖNETİM

Bir Bakışta Yönetim Kurulu

%27,3
Yönetim Kurulu Kadın Üye Oranı

Güçler Ayrılığı
Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür'ün ayrı kişiler olması

%93,2
Yönetim Kurulu Üyelerinin Yönetim Kurulu toplantısına katılım oranı

11
Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Başkanı

Bağımsız olmayan üye
%63,6

Bağımsız üye
%36,4

25
Türk Ticaret Kanunu'nun 390. maddesinin 4. fıkrası uyarınca elden dolaştırma yoluyla alınan karar sayısı

8
3'ü stratejik konuların görüşüldüğü fiziki toplantı sayısı

33
alınan karar sayısı

10 yıl
ortalama görev süresi

2024 yılı Yönetim Kurulu Çalışmaları

Küresel ekonomide ekonomik ve politik açıdan belirsizlikler, jeopolitik gerilimler, yüksek enflasyon, merkez bankalarının faiz kararları ve iklim değişikliği gibi zorlukların yaşandığı 2024 yılında Yönetim Kurulu "karbon nötr şirket olma" stratejisi doğrultusunda kısa ve orta vadeli hedeflerine doğru ilerlemeye, iş sağlığı ve güvenliği, risk ve fırsatlara odaklanmıştır.

2025 yılında ise, Yönetim Kurulu ve Yürütme Komitesi Karbon nötr stratejisinin uygulanması, hedeflere doğru ilerleme, iklim değişikliği ve adil geçişin sağlanması konularına odaklanmaya devam edecektir.

Karar Alma Sürecinde Hissedarlar

OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI (%)

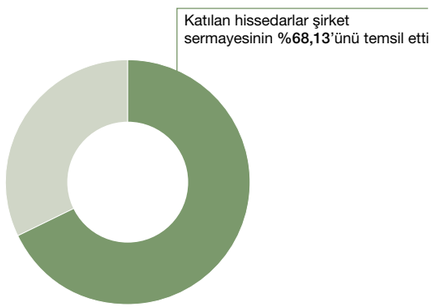

12
Sunulan tüm teklifler onaylandı

%93,3
Teklifler hazır bulunan sermaye lehine ortalama oy oranında kabul edildi

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI

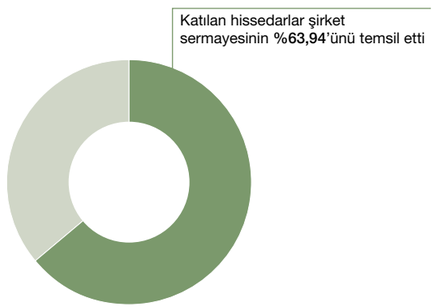

2
Sunulan tüm teklifler onaylandı

%99,9
Teklifler hazır bulunan sermaye lehine ortalama oy oranında kabul edildi

Yönetim Kurulu Yetkinlik Matrisi*

TECRÜBE ALANLARI (%)

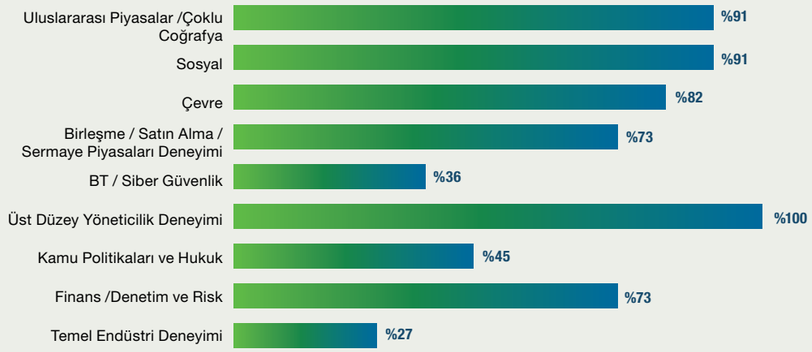

* Glass Lewis Yönetim Kurulu Yetenek Matrisine göre hazırlanmıştır.

EĞİTİM DURUMU (kişi)

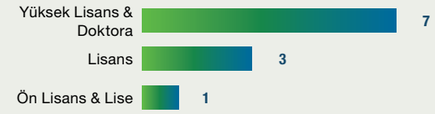

TOPLANTILARA KATILIM ORANI (kişi)

İŞ TECRÜBESİ (kişi)

ŞİRKET YÖNETİM KURULUNDA GÖREV SÜRESİ (kişi)

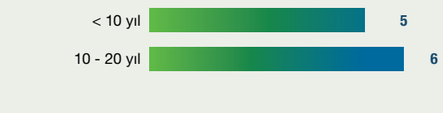

Tüpraş'ta çıkar çatışmalarının önlenmesine ve hafifletilmesine yönelik çalışmalar

Yönetim Kurulu, Şirket'in faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışmasına yol açma olasılığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte; Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Yönetim Kurulu, ilişkili taraf işlemlerinde düzenlemelere uyumun yanı sıra, Yönetim Kurulu tarafından olası suiistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemlerini titizlikle ele almaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine veya yöneticilere Tüpraş tarafından borç verilmesi, kredi kullandırılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak bir işlem söz konusu değildir.

Yönetim Kurulu üyelerinin TTK'nın Şirketle İşlem Yapma, Şirkete Borçlanma yasağı başlıklı 395'inci maddesinin birinci fıkrası ve Rekabet Yasağı başlıklı 396'ncı maddeleri çerçevesinde işlem yapabilmeleri Genel Kurul'un onayı ile mümkündür.

SPK'nın 1.3.6. numaralı zorunlu Kurumsal Yönetim İlkesi uyarınca, yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ile ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının, ortaklık veya bağlı ortaklıkları ile çıkar çatışmasına neden olabilecek önemli bir işlem yapması ve/veya ortaklığın veya bağlı ortaklıklarının işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması ya da aynı tür ticari işlerle uğraşan bir başka ortaklığa sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi durumunda; söz konusu işlemler, ayrıntılı bilgi verilmek suretiyle ve ayrı bir gündem maddesi olarak Tüpraş Genel Kurul gündemine alınmakta ve tutanağa işlenmektedir. Anılan kanuni düzenlemeler gereği, konu işlemlere izin verilmesi Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır. Yıl içinde bu nitelikte gerçekleştirilen işlemler varsa pay sahipleri bilgilendirilmektedir.

Tüpraş'ta yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ile ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının bir kısmı, Şirket ile benzer faaliyet konusu olanlar dâhil diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 2024 yılı içerisinde, Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 1.3.6 numaralı ilkesi kapsamında bilgilendirme gerektiren önemli bir işlem olmamıştır. Tüpraş'ta raporlama döneminde herhangi bir çıkar çatışması yaşanmamıştır.

Organizasyon Şeması

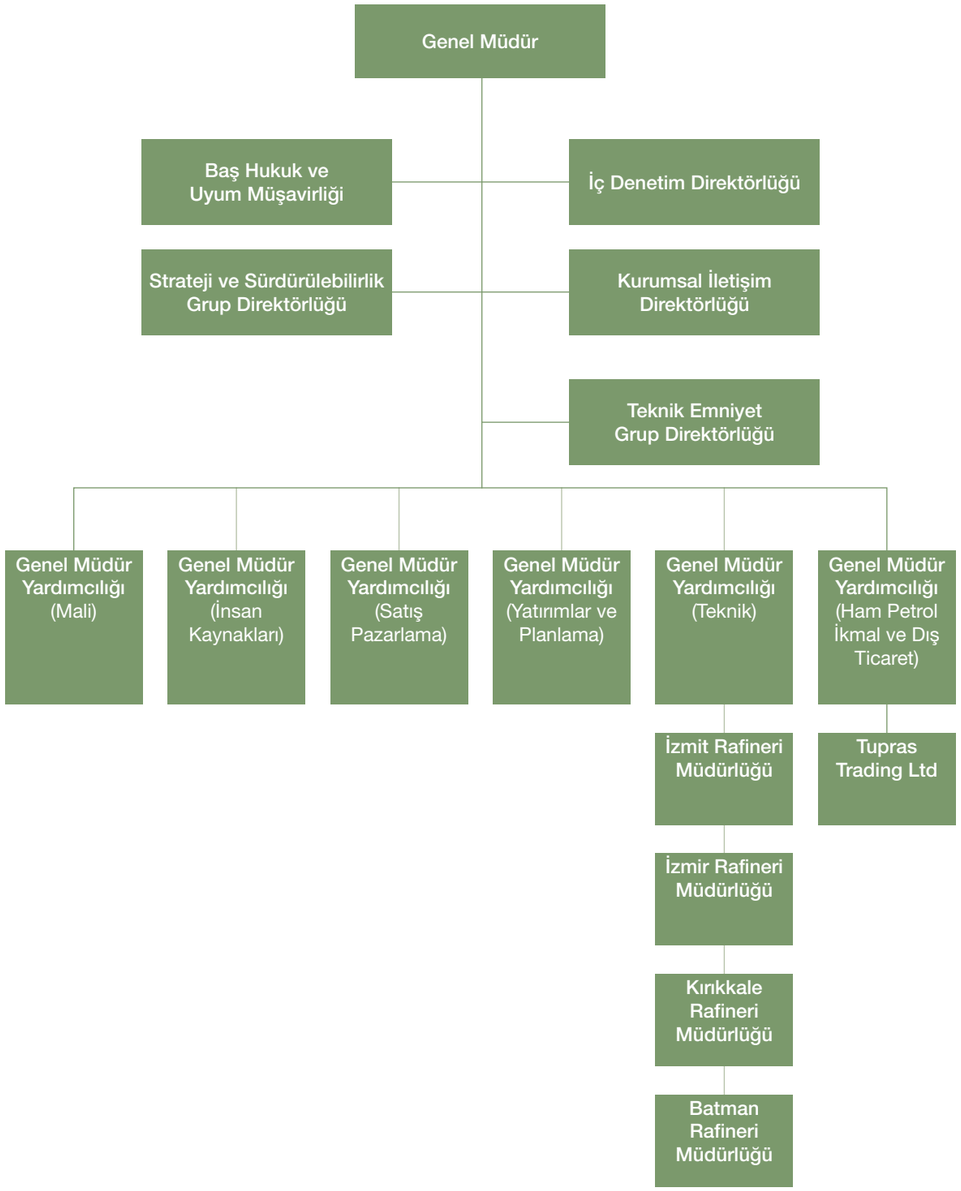

İcracı görevi olan Genel Müdür'ün liderlik ettiği üst yönetim ekibi, Tüpraş'ta günlük iş döngüsünün gerektirdiği faaliyetleri koordine etmektedir. Raporlama tarihi itibarıyla Tüpraş'ın üst yönetim kadrosu Genel Müdür ve 6 Genel Müdür Yardımcısı'ndan oluşmaktadır. Tüpraş, tüm kilit yönetim pozisyonları için halefiyet planı oluşturmaktadır. Bu halefiyet planı, Genel Müdür onayının ardından Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayına sunularak nihai hâline getirilmektedir.

Üst Yönetim

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

1 2 3 4 5 6 7

Doğan Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(Mali)

1 2 3 4 5 6 7

Levent Zağra
Genel Müdür Yardımcısı
(Yatırımlar ve Planlama)

1 2 3 4 5 6 7

Atilla Ulusu
Genel Müdür Yardımcısı
(Satış Pazarlama)

1 2 3 4 5 6 7

Sarp Yeletayşi
Genel Müdür Yardımcısı
(Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret)

1 2 3 4 5 6 7

Önder Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(İnsan Kaynakları)

1 2 3 4 5 6 7

Murat Şimşek
Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

1 2 3 4 5 6 7

ÜST DÜZEY YÖNETİM ORTALAMA GÖREV SÜRESİ (kişi)

EĞİTİM DURUMU (kişi)

KOMİTELER

1. Bilgi Güvenliği Komitesi
2. Risk Takip Komitesi
3. Sürdürülebilirlik Komitesi
4. Etik Kurul
5. Uyum Komitesi
6. Sıfır Tabanlı Bütçe Komitesi
7. Çeşitlik Eşitlik Kapsayıcılık Komitesi

Üst yönetim özgeçmişleri için bkz. sayfa *260-261*.

Komite ve Politikalar

Tüpraş'ın faaliyetlerinin denetim ve gözetimi için Yönetim Kurulu'na bağlı 4 adet komite bulunmaktadır:

- Kurumsal Yönetim Komitesi
- Risk Yönetim Komitesi
- Denetim Komitesi
- Yürütme Komitesi

Komitelerin yapısı ve etkinliği düzenli olarak kontrol edilmektedir. Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu'na bağlı komiteler, onaylanan politikalar ve üst yönetim Şirket'in etkin yönetişimini ve kurumsal kültürünü güçlendirmektedir.

Yönetim Kurulu komitelerine ek olarak Tüpraş'ta

- Etik Kurul ve Disiplin Kurulu
- Sürdürülebilirlik Komitesi
- Bilgi Güvenliği Komitesi
- Uyum Komitesi
- Operasyonel Teknolojiler ve Siber Güvenlik Komitesi
- Çeşitlilik Eşitlik ve Kapsayıcılık Komitesi
- Veri Yönetişimi Komitesi

bulunmaktadır.

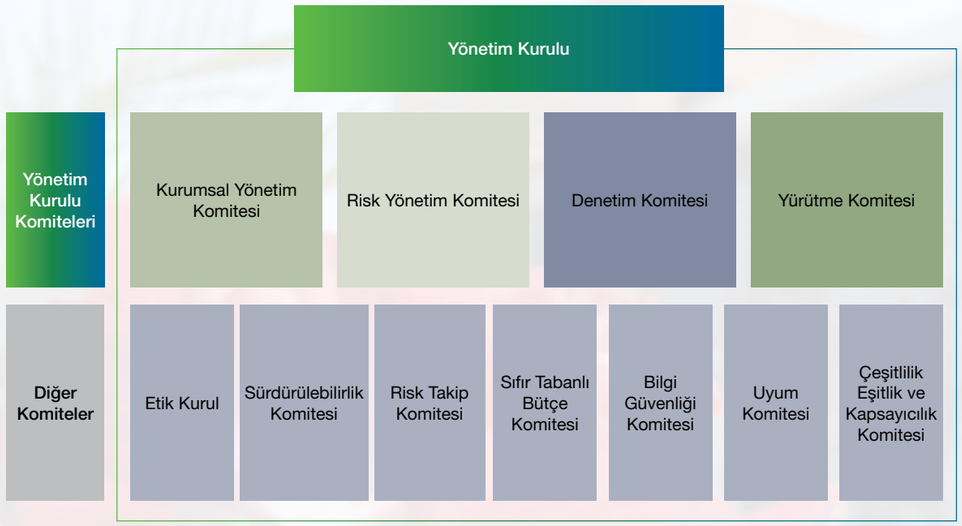

Tüpraş'ta Uygulanan Politikalar

Şirket'in uyum alanındaki risklerinin daha etkin yönetimini sağlamak, yerel ve uluslararası paydaşlarının uyum alanındaki beklentilerine daha iyi cevap verebilmek amacıyla Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen politikalara ilişkin detaylara, web linklerinden ve/veya raporda yer aldıkları bölümlerden ulaşılabilir.

Etik İlkeler	Bağış ve Sponsorluk Politikası	Bilgilendirme Politikası	Ücretlendirme Politikası
Kâr Dağıtım Politikası	İnsan Hakları Politikası	Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası	Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası
Rekabet Hukuku Uyum Politikası	Tedarik Zinciri Uyum Politikası	Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri Politikası	Hediye ve Ağırlama Politikası
Toplumsal Yatırım Politikası	Uyum Politikası	Kişisel Verilerin Korunması Çerçeve Politikası	İhbar Politikası
Bilgi Güvenliği Yönetimi Politikası	Gizlilik Politikası	Güvenlik Politikası	Sağlık, Emniyet ve Çevre Politikası
Müşteri İlişkileri Politikası	Enerji Yönetimi Politikası	Çevre Yönetimi Politikası	Entegre Yönetim Sistemi Politikası
Çeşitlik Eşitlik Kapsayıcılık Politikası	Disiplin Politikası	Suç Gelirlerinin Aklanması, Terörizm ve Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Engellenmesi Politikası	İçsel Bilgilerin Gizliliğinin Korunması ve Bilgi Suistimalinin Önlenmesi Politikası

Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri

	Kurumsal Yönetim Komitesi	Risk Yönetim Komitesi	Denetim Komitesi	Yürütme Komitesi
Sorumluluk	Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumu izler ve bu konuda iyileştirici çalışmalarda bulunur. Yönetim Kurulu'nun yapısı ve verimliliği hakkında değerlendirmeler yapar ve değişikliklere ilişkin tavsiyelerde bulunur. Yönetim Kurulu adaylarının önerilmesi ve değerlendirilmesinden sorumludur. Yönetim Kurulu ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esaslarına yönelik önerilerde bulunur. Yatırımcı İlişkileri Birimi ve Şirket'in Sürdürülebilirlik ile ilgili çalışmalarını gözetir, iyileştirici tavsiyelerde bulunur. Sürdürülebilirlikle ilgili çalışmaları gözetir ve iyileştirici tavsiyelerde bulunur.	Şirket'in mevcut ve olası risk unsurlarının Kurumsal Risk Yönetimi sistematiği çerçevesinde tanımlanmasını, değerlendirilmesini, izlenmesini ve karar mekanizmalarında yer almasını sağlar. Risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerinin Şirket'in kurumsal yapısına entegrasyonunu sağlar. Risk Yönetim Sistemlerini yılda en az 1 defa gözden geçirir. Teknik iflasın erken teşhisini ve Yönetim Kurulu'nun bu konuda uyarılmasını, önlemlere ilişkin önerilerin geliştirilmesini sağlar.	Şirket'in iç kontrol ve iç denetim sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapar. Bağımsız denetim kuruluşu seçimini yapar ve bağımsız denetim kuruluşunun her aşamadaki çalışmalarını gözetir. Yıllık ve ara dönem finansal tablolara ilişkin Şirket'in sorumlu yöneticileri ve bağımsız denetçilerinin görüşlerini alarak, kendi değerlendirmeleriyle birlikte Yönetim Kurulu'na bildirir.	Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanacak hususların önce faaliyetlere etki, finansal boyut, hukuki durum, stratejik önceliklere uyum gibi konularda gerekli hazırlık, analiz ve değerlendirmelerin tamamlanmış olmasını sağlar. Şirket'in faaliyet gösterdiği sektörde, ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkileri değerlendirir, rekabet gücünü artırıcı stratejileri belirler. Belirlenen stratejiler doğrultusunda, sektör dinamiklerinin izleyerek oluşabilecek fırsatları belirler. Yönetim Kurulu'nun kabul ettiği strateji ve projelerin yönetimini takip eder. Faaliyetleri etkileyebilecek önemli hukuki gelişmeleri ve etkilerini değerlendirir.
Toplanma Sıklığı	Görevinin gerektirdiği sıklıkta	Görevinin gerektirdiği sıklıkta	En az üç ayda bir olmak üzere, yılda en az dört kere	Görevinin gerektiği sıklıkta, daha sık toplanılması gerekmedikçe en az ayda bir
	2024: 7 toplantı	2024: 6 toplantı	2024: 6 toplantı	2024: 12 toplantı
Başkan	Şadan Kaptanoğlu Dikici	Mine Yıldız Günay	Mehmet Cem Kozlu	Ömer M. Koç
Üyeler	Yağız Eyüboğlu Doğan Korkmaz	Erol Memioğlu	Mine Yıldız Günay	Rahmi M. Koç Semahat S. Arsel Ali Y. Koç Caroline Nicole Koç
Toplantı Katılım Oranı*	%100	%100	%100	%100

*Komite üyelerinin Komite Toplantılarına katılım oranıdır.

Komitelerin çalışma esasları Şirketin internet sitesinde *https://www.tupras.com.tr/tr/yatirim-kurumsal-yonetim* yer almaktadır.

Denetimden Sorumlu Komite 2024 yılında, başta vergi düzenlemelerine uyum ile iç denetime ilişkin çalışmalar olmak üzere denetim ile ilgili faaliyetlerin değerlendirildiği dört toplantının yanı sıra; bağımsız denetçi seçimine ve kamuya açıklanacak yıllık ve ara dönem finansal raporların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin görüşlerini Yönetim Kurulu'na yazılı olarak bildirdiği altı karar almıştır.

Kurumsal Yönetim Komitesi 2024 yılında, Şirket'in kurumsal yönetim uygulamalarını ve Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu ile Sürdürülebilirlik İlkeleri Kapsamında Hazırlanan Açıklamalarını değerlendirmiş, Yatırımcı İlişkileri Birimi'nin faaliyetleri hakkında Yönetim Kurulu'na bilgi sunmuştur. Yönetim Kurulu çalışmalarının etkinliği ile bağımsız Yönetim Kurulu üye adaylarının belirlenmesiyle ve Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerine sağlanan menfaatlerle ilgili çalışmalarda bulunmuştur.

Risk Yönetim Komitesi 2024 yılında, Şirket'in risk durumunun değerlendirilmesi ve riskli görülen konularda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, SPK'nın VII-128.9 Sayılı Bilgi Sistemleri Tebliği ile halka açık şirketler için getirilen yükümlülükleri kapsamında Şirketin bilgi sistemleri uygulamalarına ilişkin çalışmaları değerlendirmiş, uyum risklerinin gözetimi ve ilgili çalışmaların takibi ile sürdürülebilirlik risklerinin değerlendirilmesi ile faaliyet raporunda yer alacak risk yönetimine ilişkin kısımların hazırlanması amacıyla çalışmalar yürütmüştür. Şirketin risk yönetimi politikaları ile Risk Yönetimi Komitesi'nin faaliyetlerine ilişkin açıklamalar raporun 269. sayfasında yer almaktadır.

Yürütme Komitesi 2024 yılında, Şirket faaliyetlerinin Yönetim Kurulu kararlarına ve iş planlarına uygun şekilde yürütüldüğünü kontrol etmiş, Şirketin faaliyet gösterdiği sektördeki ekonomik, sosyal ve siyasal çevredeki gelişmeleri takip ederek etkilerini değerlendirmiş, stratejileri belirlemiş ve sektör dinamiklerinin izlenerek oluşabilecek tehdit ve fırsatlar konusunda Şirket Yönetimini yönlendirmiş, Şirketin stratejik hedeflerine ulaşabilmesini sağlayacak büyüme imkânlarını takip etmiş, iş programının oluşturulması, dış ortamdaki gelişmelere göre gerekli revizyonların yapılması ve iş programının performans ölçütü olarak kullanılmasını sağlayacak sistemin işlerliğini gözetmiş, finansman imkânlarının çeşitlendirilmesine yönelik çalışmaları gözetmiş, Yönetim Kurulu'nun kabul ettiği strateji ve projelerin yönetimini takip etmiştir.

2024 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi yönetmelikleri uyarınca yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş ve oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde toplanmış ve çalışmaları hakkında bilgileri ve yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlarını Yönetim Kurulu'na sunmuşlardır. Komite üyelerinin tüm toplantılara katılım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir. Yönetim Kurulu tarafından, Komitelerin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği ifade edilmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİŞİMİ

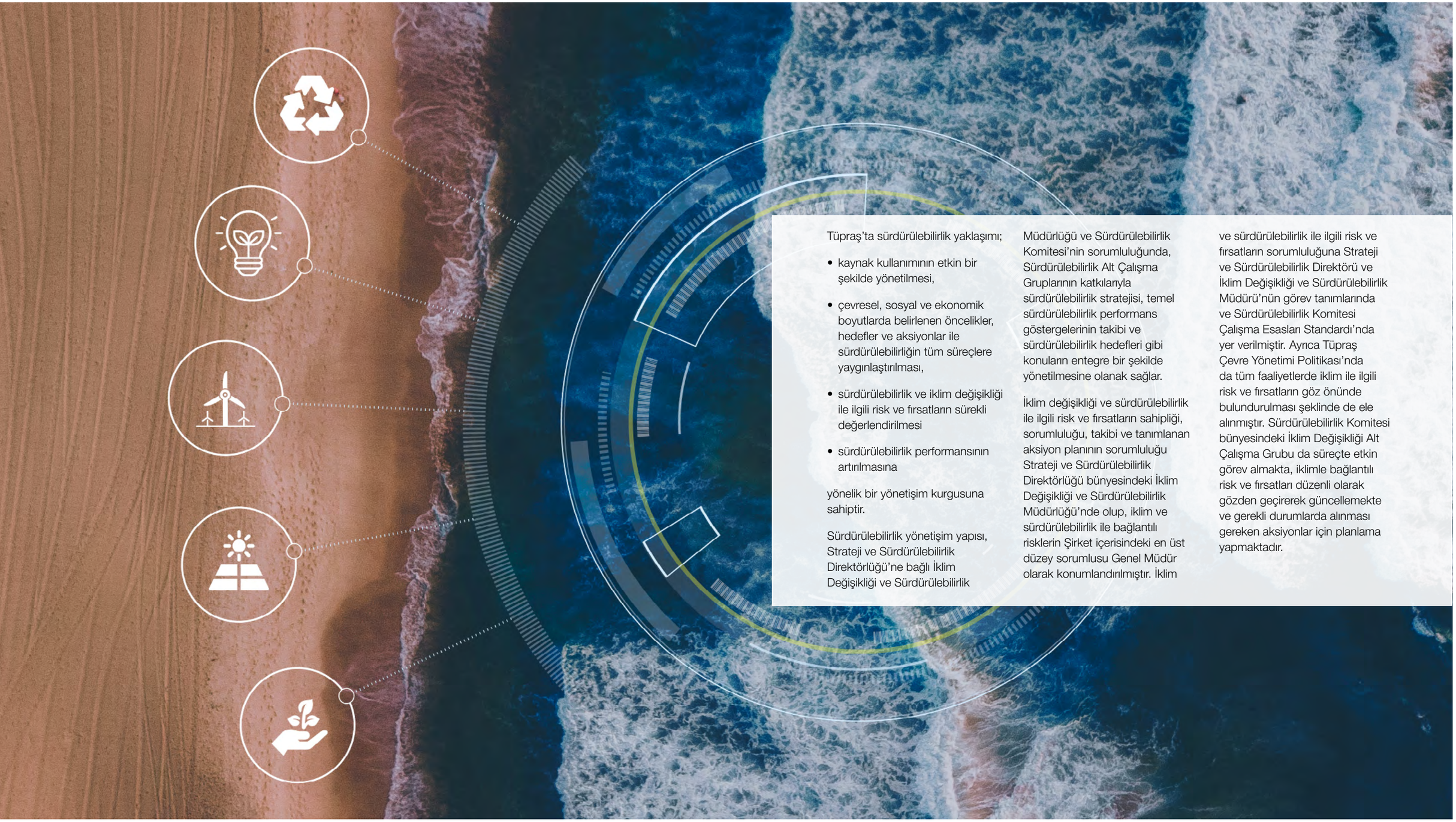

Tüpraş'ta sürdürülebilirlik yaklaşımı;

- kaynak kullanımının etkin bir şekilde yönetilmesi,
- çevresel, sosyal ve ekonomik boyutlarda belirlenen öncelikler, hedefler ve aksiyonlar ile sürdürülebilirliğin tüm süreçlere yaygınlaştırılması,
- sürdürülebilirlik ve iklim değişikliği ile ilgili risk ve fırsatların sürekli değerlendirilmesi
- sürdürülebilirlik performansının artırılmasına

yönelik bir yönetişim kurgusuna sahiptir.

Sürdürülebilirlik yönetişim yapısı, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü'ne bağlı İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü ve Sürdürülebilirlik Komitesi'nin sorumluluğunda, Sürdürülebilirlik Alt Çalışma Gruplarının katkılarıyla sürdürülebilirlik stratejisi, temel sürdürülebilirlik performans göstergelerinin takibi ve sürdürülebilirlik hedefleri gibi konuların entegre bir şekilde yönetilmesine olanak sağlar.

İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların sahipliği, sorumluluğu, takibi ve tanımlanan aksiyon planının sorumluluğu Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü bünyesindeki İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü'nde olup, iklim ve sürdürülebilirlik ile bağlantılı risklerin Şirket içerisindeki en üst düzey sorumlusu Genel Müdür olarak konumlandırılmıştır. İklim ve sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların sorumluluğuna Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü ve İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürü'nün görev tanımlarında ve Sürdürülebilirlik Komitesi Çalışma Esasları Standardı'nda yer verilmiştir. Ayrıca Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası'nda da tüm faaliyetlerde iklim ile ilgili risk ve fırsatların göz önünde bulundurulması şeklinde de ele alınmıştır. Sürdürülebilirlik Komitesi bünyesindeki İklim Değişikliği Alt Çalışma Grubu da süreçte etkin görev almakta, iklimle bağlantılı risk ve fırsatları düzenli olarak gözden geçirerek güncellemekte ve gerekli durumlarda alınması gereken aksiyonlar için planlama yapmaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİŞİMİ

Tüpraş Yönetim Kurulu'nda Sürdürülebilirlik Konularının Takibi

Tüpraş'ta, sürdürülebilirlik mekanizması Yönetim Kurulu tarafından gözetilmektedir. Yönetim Kurulu, sürdürülebilirlik yönetimi konusundaki stratejik kararları alma konusunda kritik bir rol oynamaktadır. Yürütme Komitesi'nde takip edilen sürdürülebilirlik konuları fiziki olarak düzenlenen Yönetim Kurulu toplantılarının gündeminde de ayrıca yer almaktadır.

Tüpraş'ın sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında "Enerjimiz Geleceğe" stratejisi altında yönettiği konuların birçoğu, SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi ile örtüşmektedir. Tüpraş, sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarını Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum raporlaması kapsamında Kurumsal Yönetim Komitesi aracılığıyla Yönetim Kurulu'na raporlamaktadır.

Sürdürülebilirliğin şirket stratejilerine en üst seviyede entegre edilmesini sağlamak için, Yönetim Kurulu üyelerinden Koç Holding Enerji Grubu Başkanı ile Genel Müdür, sürdürülebilirlik alanında yapılan çalışmaları her çeyrekte Yönetim Kurulu'na raporlar ve sürdürülebilirlik stratejilerinin geliştirilmesini sağlar.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi

Komitenin amacı; Tüpraş'ta çevre, sosyal ve kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirmek, bu uygulamaların şirket çapında benimsenmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlamak, Üst Yönetim'e tavsiyelerde bulunmak, performans ve ilerlemeleri ölçmek ve raporlamaktır. Komitenin başkanlığını Genel Müdür yürütürken, koordinasyonu ise Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü'nün sorumluluğundadır. Komite, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Rafineri Müdürleri, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü ve Kurumsal Risk Direktörü olmak üzere toplam 13 üyeden oluşmaktadır. Sürdürülebilirlik ile ilgili gündem ve nihai kararlarda ve risk ve fırsat teşkil eden konularda Üst Yönetim nihai sorumluluğu üstlenmektedir. Takip edilen ve karar verilmesi gereken konular Genel Müdür aracılığıyla Yürütme Komitesi ve Yönetim Kurulu gündemine doğrudan raporlanır.

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi toplantılarına komite üyeleri dışında, Tüpraş Üst Yönetimi, İç Denetim, Kurumsal İletişim, Ar-Ge, İnovasyon, Çevre, Hukuk, Enerji, Proses ve Ekipman Geliştirme, Finansal Raporlama, Siber Güvenlik, Yatırımcı İlişkileri, Risk, Kurumsal Yönetim, Uyum, İnsan Hakları ve Resmî İşler departman yöneticilerine ilave olarak Körfez Ulaştırma A.Ş., Ditaş, Entek ve Tupras Trading Ltd iştirak şirketlerinin Genel Müdürleri, Mali İşler Genel Müdür Yardımcıları ve Sürdürülebilirlik Yöneticileri davet edilmektedir. İlgili faaliyet yılı içinde gerçekleştirilecek tüm toplantı davetleri yılın başında üyelerin, davetlilerin ve Alt Çalışma Gruplarının takvimlerine iletilmektedir. Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi 2024 yılında 4 kez toplanmıştır.

Tüpraş, iklim ve sürdürülebilirlik ile risk ve fırsatları yönetme konusundaki kişi ve organların kapasite, bilgi ve deneyimini geçmiş çalışmalara, aldıkları eğitimlere / sertifikalara, tecrübesine, katılım sağlanan / panelist olunan konferanslara, ulusal ve uluslararası katılım sağlanan / temsilcisi olunan STK / Çalışma Grupları / Yuvarlak Masa toplantılarına bakarak yıllık olarak değerlendirmektedir. Yeterliliklerin eksik görülmesi durumunda, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik alanında eğitim veya dış uzman desteği sağlamakta, uygun rehber kaynak ve rapor paylaşımı ile kapasite geliştirme çalışması yürütmektedir. Yönetim Kurulu ve Sürdürülebilirlik Komite üyeleri arasında İklim Platformu Sözcülüğü yapan, Dünya Ekonomik Forumu'nun Yeşil Mutabakat kapsamında kurulan CEO Eylem Grubu'nda Türkiye'yi temsil eden, enerji dönüşümü ve iklim krizi gibi küresel sorunları gündemine alan Dünya Ekonomik Forumu'nun DAVOS Zirvesi ve Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı (COP) başta olmak üzere çeşitli İklim, Sürdürülebilirlik ve Enerji Zirvelerinde konuşmacı olarak yer alan üyeler bulunmaktadır.

Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü

Sürdürülebilirlik ile ilgili konularının koordinasyonu, takibi ve geliştirilmesi için 2021 yılında Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü kurulmuştur. Stratejinin uygulanması ve Şirket içerisinde farklı iş birimler ile koordinasyonun sağlanması Genel Müdür'e bağlı Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü ve İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

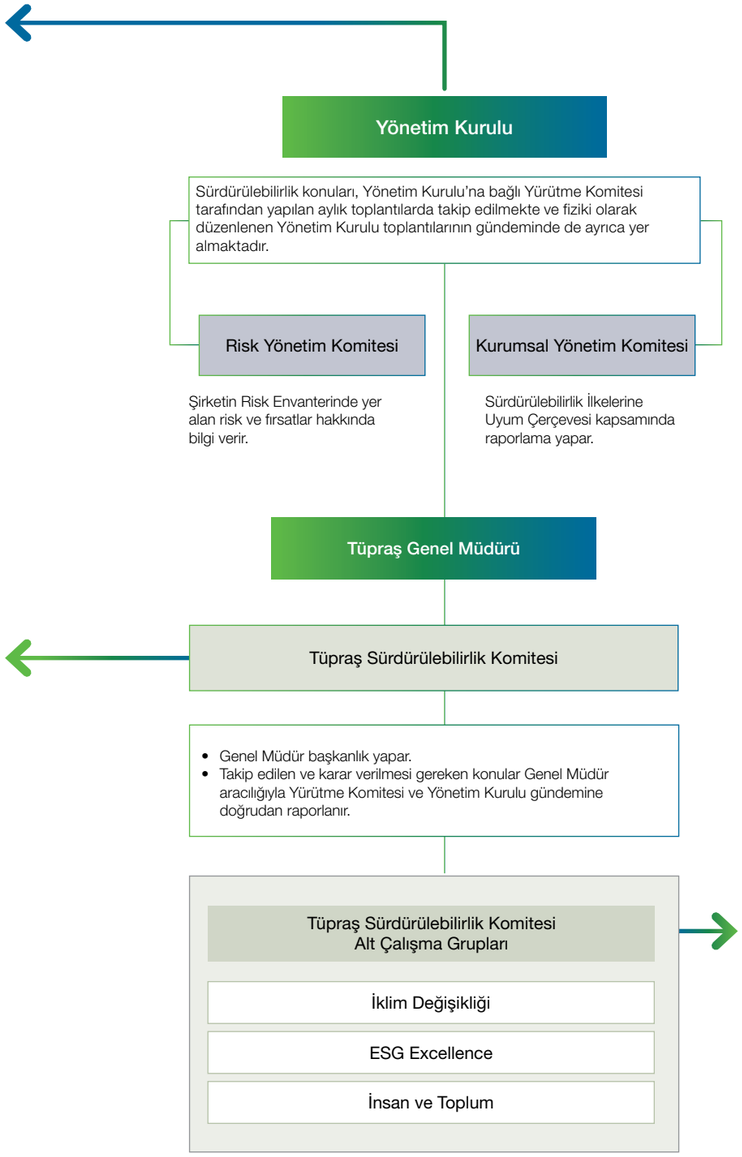

Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi Alt Çalışma Grupları

Stratejik Dönüşüm Planı ile uyumlu olacak şekilde ve paydaş beklentileri de gözetilerek İklim Değişikliği, ESG Excellence, İnsan ve Toplum olmak üzere Sürdürülebilirlik Komitesi'ne bağlı çalışan 3 adet Alt Çalışma Grubu (AÇG) oluşturulmuştur. AÇG üyeleri, ilgili odak çalışma alanlarını temsilen Komite çalışmalarına katılır ve katkı sağlar. Her AÇG bir Grup Sorumlusu belirler. Grup Sorumlusu, ilgili AÇG'nin koordinasyonu ve çalışma çıktılarının Komite'ye raporlanmasından sorumludur. AÇG'ler, kendi çalışma takvimlerine göre ayda en az bir kere toplanır. AÇG'lerin çoğu haftalık toplantılar ile çalışmalarını yürütmektedir. Grup Sorumlusu, ilgili AÇG'nin koordinasyonu ve çalışma çıktılarının Komite'ye raporlanmasından sorumludur. Komite, gerekli gördüğünde AÇG'lerin yapısında, sayısında, katılımcılarında ve çalışma konularında değişiklik yapma yetkisine sahiptir. Böylelikle Şirket içinde tüm fonksiyonların güncel sürdürülebilirlik konuları ve çalışmalarına vereceği katkı da ivmelendirilir.

ESG Excellence AÇG, sürdürülebilirlik endeksleri, sürdürülebilirlik raporlama çerçeveleri ve sürdürülebilirlik standartları kapsamında periyodik olarak kıyaslama (benchmarking) çalışmaları yürütmektedir. Bu AÇG'nin temel işlevi; sürdürülebilirlik endeksleri ve sürdürülebilirlik çerçeveleri boşluk analizi çalışmasının gerçekleştirilmesi, boşluk olarak tespit edilen konuların kısa ve orta vade planlamasının yapılması, bir çatı görevi görerek çıktıları ile diğer AÇG'lerin çalışacağı konular hakkında yönlendirmelerde bulunulması ve sorumlu AÇG ve iş birimleri ile takibinin sağlanmasıdır. Sürdürülebilirlik endeks girişleri de bu ekip tarafından gerçekleştirilerek takip edilmektedir. Boşluk analizi çalışmasını detaylı olarak her yıl yinelemek ve takip etmek ilgili AÇG'nin görevidir. Böylelikle Sürdürülebilirlik Komitesi AÇG'lerinin küresel gelişmeler ve uluslararası en iyi pratiklere uyumlu olarak, Şirket'e sürdürülebilirlik alanında etki etmesi muhtemel risk ve fırsatlara yönelik konular hakkında güncel çalışmalar yapması hedeflenmektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİŞİMİ

Sürdürülebilirlik Alt Çalışma Grupları ve Katkı Sağlanan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	ESG EXCELLENCE	İNSAN VE TOPLUM
İklim ile Bağlantılı Risk ve Fırsatlar	Sürdürülebilirlik Raporlama Çerçeveleri	Paydaş İlişkileri
Kapsam 1, 2, 3 Emisyonları	Sürdürülebilirlik Standartları	Uyum ve Etik
Karbon Fiyatlandırma	Sürdürülebilirlik Endeksleri	Çeşitlilik, Eşitlik, Kapsayıcılık
Karbon Denkleştirme	Boşluk Analizi	İş Sağlığı ve Güvenliği
Enerji Verimliliği		İnsan Hakları
Su ve Atık Su Yönetimi		Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
Atık ve Döküntü Yönetimi		Müşteri Deneyimi
Döngüsel Ekonomi		Sürdürülebilir Tedarik Zinciri
Biyoçeşitlilik		
Ulusal ve AB Politikaları		
Yaşam Döngüsü Analizi / Ürün Ayak İzi		

Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim Ücretlendirmesinde Sürdürülebilirlik Performans Kriterleri

Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası kapsamında ücret ve yan haklar yönetimi; adil, objektif, yüksek performansı takdir eden, rekabetçi, ödüllendirici ve motive edici olarak düzenlenmekte ve uygulanmaktadır. Sürdürülebilirlik performansı Objective Key Result'lar (OKR) kapsamında takip edilmektedir. Üst yönetim, performanslarının değerlendirildiği OKR'larını her yılın başında tüm çalışanlarla paylaşarak yön göstermekte ve yıl sonunda bu OKR'lar üzerinden değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, 2024 yılı içerisinde Üst Yönetim tarafından belirlenen dört OKR bulunmaktadır ve tamamı Stratejik Dönüşüm Planına adreslenerek sürdürülebilirlik temelli olarak belirlenmiştir. Finansal alanların dışında uzun vadeli sürdürülebilir gelişme ve sürdürülebilirlik politikalarına uyum prensipleri de gözetilmektedir. Üst Yönetimin hedefleri arasında "Operasyonel Mükemmelliğin Sürdürülmesi", "Sürdürülebilir Rafinericilik Odağında En Rekabetçi Rafineri Olunması", "Dönüşüm Yolculuğu Çerçevesinde Ayak İzinin Azaltılması ve Ölçümlenmesi" ve "Lider Karbon Nötr Enerji Şirketine Dönüşümün İlerletilmesi" hedefleri yer almaktadır.

Öne çıkan diğer alt başlıklar arasında karbon emisyonlarının azaltılması, su tasarrufu çalışmaları, enerji verimliliği çalışmaları, sıfır karbonlu elektrik üretimi çalışmaları, yeşil hidrojen çalışmaları ve SAF üretimi ile ilgili çalışmalar yer almakta ve performans değerlendirmesinde göz önünde bulundurulmaktadır.

Yönetim Kurulu, Yürütme Komitesi aracılığıyla Şirket'in dönüşüm yolculuğunda sürdürülebilirlik performans ve hedeflerini izleyerek uyumluluğunu denetler.

Sürdürülebilirlik Endeksleri ve Derecelendirmeleri

Tüpraş, ulusal ve uluslararası sürdürülebilirlik endeks ve derecelendirmelerinde yer almaktadır. Şirket, bu endeks ve derecelendirme çerçevelerindeki konumunu yukarıya taşımak ve performansını sürekli olarak geliştirmek için ESG Excellence AÇG öncülüğünde çalışmalar yürütmektedir. 2007 yılından bu yana BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan Tüpraş, Borsa İstanbul şirketlerini uluslararası sürdürülebilirlik ölçülerine göre değerlemeye tabi tutan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne oluşturulduğu 2014 yılında dâhil olmuştur. 2024 yılında tüm endekslerde 2023 yılına göre olumlu yönde gelişme sağlanmıştır. Özellikle, 2024 yılında açıklanan sonuçlara göre Tüpraş Küresel Refinitiv endeksinde petrol & gaz sektöründe yer alan 405 kuruluş içerisinde 15. olarak oldukça önemli bir başarıya imza atmıştır. Tüpraş puanlarını 4 yıl üst üste artırarak 2024 yılında dördüncü kez FTSE4Good Endeksi'nde yer almıştır. 2020 yılına kıyasla 2024 yılı sürdürülebilirlik endeksleri derecelendirmelerine göre ortalama %67 artış sağlanmıştır.

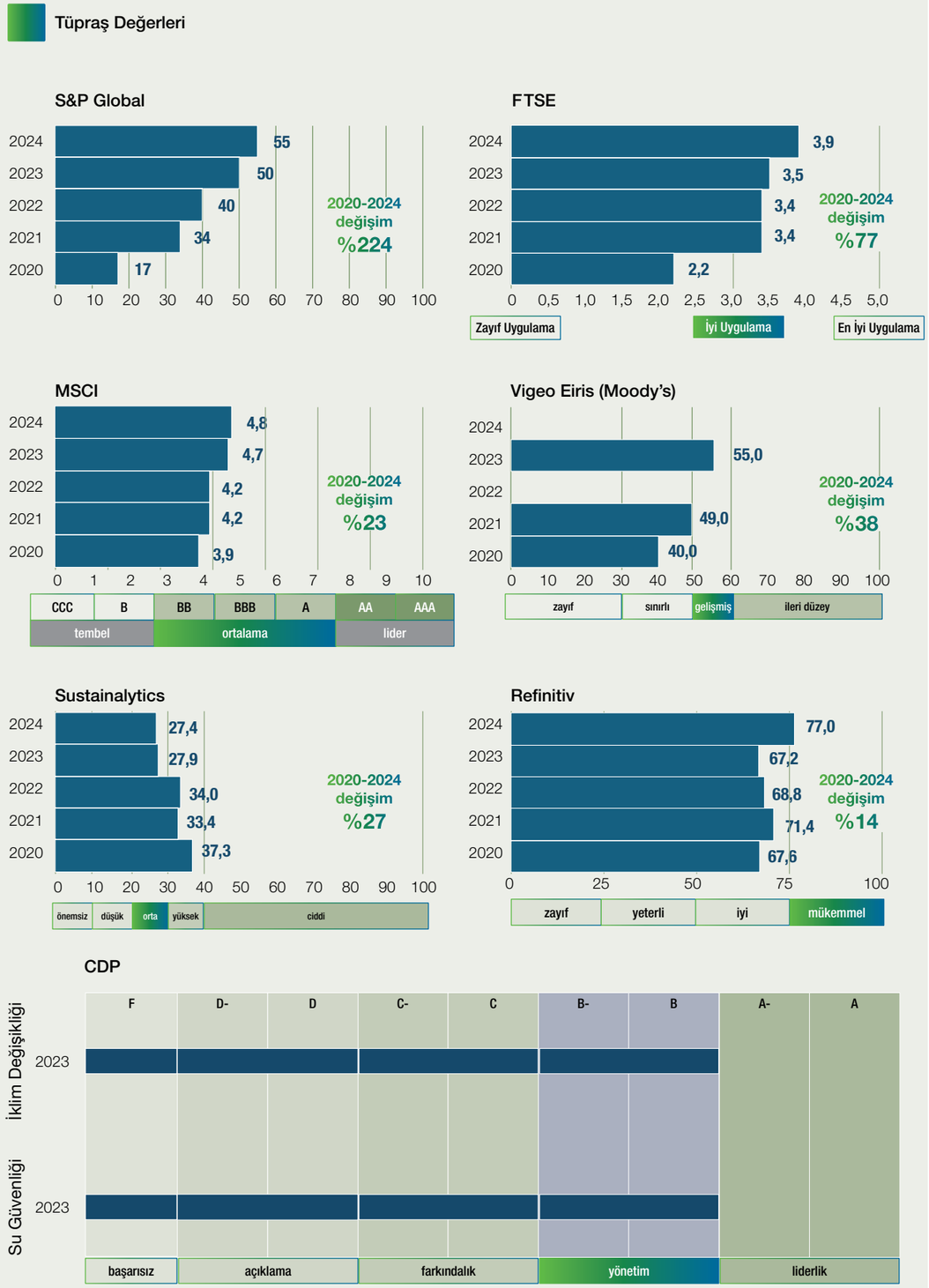

RİSK YÖNETİMİ, İÇ KONTROL SİSTEMİ VE İÇ DENETİM

Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı

Tüpraş'ta kurumsal risk yönetimi süreci, Şirket'in mevcut değerlerini koruyup paydaşlar için yeni değerler yaratırken, Yönetimin kabul edilebilir seviyede değerlendirdiği risk iştahına uygun olarak tüm fonksiyonlarda tanımlanan risklerin birimler ve süreçler arasındaki iletişimini etkin şekilde sağlayacak şekilde geliştirmiştir.

Kurumsal risk yönetimi süreci, Tüpraş Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan Risk Yönetim Komitesi tarafından gözetilmekte ve gerekli bilgiler Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır. Komite, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamlılığını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Şirket, kurumsal risklerini Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcısına bağlı Kurumsal Risk Direktörlüğü aracılığı ile takip etmektedir. Risk yönetimi yazılım sistemleri ile sürekli olarak takip edilen riskler, Risk Takip Komitesi tarafından önceliklendirilmekte, aksiyonlar ve güncel durum düzenli olarak Risk Takip Komitesi'ne raporlanmaktadır.

Tüm politikalarını Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde oluşturarak kurumsal kültürünü güçlendirmek için iyi yönetişim uygulamalarını hayata geçiren Şirket, bu doğrultuda, risk yönetim sürecini ISO 31000 Risk Yönetim Standardı'nı dikkate alarak ve Tüpraş Kurumsal Risk Yönetimi Politikası kapsamında sürdürmektedir.

Tüpraş'ın kurumsal risk yönetimi yaklaşımı ve bu kapsamda kurumsal risk envanterinde takip ettiği teknik emniyet ve çevre riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler, stratejik riskler, uyum ve yasal riskler, itibar riskleri, iklim ile bağlantılı riskler olmak üzere 8 risk kategorisine yönelik detaylı bilgiye raporun *Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları* bölümünden ve *İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar* bölümünden ulaşabilirsiniz.

İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi; iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, İç Denetim Müdürlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir. Tüpraş ve bağlı ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile Şirket'in faaliyetleri mali, operasyonel, yasal ve Şirket kurallarına uygunluk çerçevesinde denetlenmektedir. Denetim tespitleri, Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşılarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının, Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir. Aksiyonların tamamlanma durumu Şirket Yönetimi tarafından yakından takip edilmekte olup konu hakkında Genel Müdür seviyesinde sunum yapılmaktadır.

Yönetim Kurulu nezdinde yer alan Denetim Komitesi, yıl içinde iç kontrol sisteminin etkinliğini takip etmekte, denetim departmanının programı, iş sonuçlarını ve tavsiyelerini, ayrıca bunlarla ilgili uygulama ve sonuçları yıllık olarak gözden geçirilmektedir.

Daha detaylı bilgiye raporun *Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları* bölümünden ulaşabilirsiniz.

İŞ ETİĞİ VE UYUM

Tüpraş, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile sürdürülebilir ekonomik ve toplumsal katkı sağlamanın yanı sıra insana ve topluma saygılı bir çalışma ortamı oluşturmanın da sorumluluğunu taşımaktadır. Bu doğrultuda Şirket, tüm iş ve eylemlerinde; yasalara, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uymayı, doğruluk ve dürüstlük esasları çerçevesinde hareket etmeyi, hesap verebilirliği ve şeffaflığı ilke edinmiştir.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne uyumlu olarak oluşturulan ve Tüpraş Yönetim Kurulu tarafından 4 Kasım 2021'de onaylanarak yürürlüğe giren Tüpraş Etik İlkeleri; çalışanlar ve iş ortaklarının yüksek etik değerlere uygun davranmasını temin eden en önemli araçlardan birisidir. Tüpraş Etik İlkeleri, Şirket'in uyum alanındaki risklerinin daha etkin yönetimini sağlamak, yerel ve uluslararası paydaşların uyum alanındaki beklentilerine daha iyi cevap verebilmek amacıyla, Tüpraş çalışanları ve iş ortaklarına yol gösterici bir ilkeler bütünü olarak oluşturulmuştur. Şirket'in temel davranış ilkelerini kapsayan Etik İlkeleri, çalışanlar ve iş ortaklarının yüksek etik değerlere uygun davranmasını temin eden en önemli araçlardandır.

Etik İlkeler; Şirket'in yasal sorumluluklarının yanı sıra müşterilerine, çalışanlarına, hissedarlarına, tedarikçi ve iş ortaklarına, rakiplerine, topluma ve insanlığa karşı sorumluluklarını da içermektedir. Şirket ve çalışanları, iş ilişkisinde bulunduğu ülkelerin yasal düzenlemelerine, Tüpraş Etik İlkeleri'ne ve Koç Topluluğu Etik İlkeleri'ne uygun olarak hareket etmektedir. Bu kapsamda, çalışanlar her işi ve verilen her kararı en yüksek etik standartlara uygun olarak gerçekleştirirler; tarafsız olmalarını engelleyebilecek, kendilerine veya yakınlarına menfaat sağlayabilecek veya bu izlenimi uyandırabilecek, çıkar çatışmalarının söz konusu olabileceği herhangi bir durum içerisinde olmamaya özen gösterirler.

Tüpraş Etik İlkeleri'nde ve ilgili politikalarında detaylandırıldığı üzere, Şirket'in taraf olduğu bağış ve sponsorluk faaliyetleri kapsamında siyasi amaçlarla herhangi bir politikacıya, siyasi partiye, belediyeye veya hükümet görevlisine, doğrudan veya dolaylı olarak bir üçüncü şahıs aracılığıyla fayda sağlama amacı taşımamasına dikkat edilmektedir. Tüpraş herhangi bir siyasi partiye bağış veya herhangi bir adla ayni veya nakdi katkıda bulunmaz. Bu kural doğrultusunda 2024 yılında da Şirket herhangi bir siyasi partiye katkıda bulunmamıştır.

Buna karşın Şirket, çalışanların yasal siyasi faaliyetlere gönüllü katılımlarına saygı göstererek herhangi bir sınırlama yapmamaktadır. Ancak siyasi faaliyetler veya bu amaçla yapılacak kişisel bağışlar için Tüpraş kaynakları (çalışma zamanları, araç, bilgisayar, e-posta vb.) kullanılamaz. Tüpraş'ın çalışma alanları dâhilinde siyasi amaçlarla gösteri, propaganda ve benzeri faaliyetlere izin verilmez.

Uyum Programı

Tüpraş'ta, Etik, İnsan Hakları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Kara Para Aklamasının Önlenmesi, Uluslararası Yaptırımlar, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ve Rekabet Hukuku alanları başta olmak üzere Şirket'in tüm işlemlerinde ilişkili mevzuata uymasını ve çalışanların davranış kurallarına uygun bir şekilde hareket etmesini sağlamaya yönelik kapsamlı ve sürekli gelişen bir Uyum Programı bulunmaktadır. Uyum Programı, kurumsal uyum kültürünün ve Tüpraş genelinde yazılı hâle getirilen standartların, tüm çalışanların katılımıyla uygulanmasını sağlamaktadır. Tüpraş'ın Uyum Programı kapsamındaki yükümlülükleri sadece zorunlu düzenlemelere veya sözleşmesel yükümlülüklere uyumla sınırlı olmayıp aynı zamanda Tüpraş'ın, politikaları ve prosedürleri gibi organizasyonel standartları veya gönüllü olarak üstlenilen uyum taahhütlerini de kapsamaktadır.

Tüpraş'ta 2021 yılında, Risk Komitesi aracılığı ile Yönetim Kurulu'na ve Genel Müdür'e raporlama yapacak şekilde Hukuk ve Uyum Müşavirliği yetkilendirilmiş, bu kapsamda Baş Hukuk ve Uyum Müşaviri 'ne bağlı olarak Uyum Müdürlüğü kurulmuş ve Uyum'dan sorumlu irtibat adresinin Uyum Müdürlüğü olduğu duyurulmuştur. Uyum Müdürlüğü, Risk Komitesi aracılığı ile Yönetim Kurulu ve Genel Müdür'e raporlama yapmaktadır. Bu kapsamda diğer önceliklendirilmiş risk alanlarında olduğu gibi rüşvet ve yolsuzluk riskleri hakkında rüşvet başta olmak üzere yolsuzluk türleri ve yolsuzlukla mücadele yöntemleri hakkında yılda iki kez Yönetim Kurulu'nu bilgilendirmektedir. Ayrıca iş birimleri ile periyodik olarak sistematik uyum risk değerlendirmeleri yapmakla görevli olup; bu doğrultuda faaliyetlerin, çalışanların ve/veya iş ortaklarının maruz kalabilecekleri uyum risklerini analiz etmektedir. Analiz sonucu gerekli olması hâlinde, yürürlükteki politika ve prosedürler gözden geçirilerek gerekli güncellemeler yapılmakta ya da yeni politika ve prosedürler hazırlanarak Şirket'e uyarlanmaktadır. Riskli görülen konularla ilgili düzenli olarak uyum eğitimi verilmektedir.

2022 yılından bu yana, Tüpraş bağlı ortaklıkları ve iştiraklerinde Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Rekabet Hukuku, KVKK ve İnsan Hakları konularında sistematik uyum risk değerlendirmeleri yapılmıştır. Uyum riskleri belirlenerek asgari seviyelere indirgenmesi için alınan aksiyonların Uyum Risk Envanterinde takibi etkin bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Üçüncü Taraflar

Tüpraş, Uyum Programı kapsamında 3. taraf kayıt süreçlerinde mevzuata, politikalarına ve sözleşmesel yükümlülüklerine uygun olarak 3. tarafı tanıma amaçlı tarama ve durum tespit çalışmaları gerçekleştirmektedir. 2024 yılı itibarıyla, 3. tarafların hukuki, finansal, itibari, cezai ve ÇSY risklerini, gerçek zamanlı, entegre veriler ve gelişmiş risk profilleme yöntemleri ile daha verimli, güvenli ve etkin bir şekilde yönetmek, merkezi olarak arşivleyerek sürekli denetimini sağlamak amacıyla Koç Diligence online platformuna geçilmiş ve 3. taraflar uluslararası yaptırım ve olumsuz medya kaydı tarama motorunda taranmaya başlanmıştır.

Koç Diligence'ın Tüpraş'ın ERP sistemi ile entegre olarak çalışması sebebiyle, tanıma ve durum tespit çalışmaları sonucunda herhangi bir risk saptanmazsa, 3. taraflar kayıt süreci için gerekli belgeleri platform üzerinden tamamlayarak ERP sistemine otomatik olarak kaydedilebilecektir. Çift taraflı entegrasyon sayesinde ERP sisteminde yer alan 3. taraflar günlük bazda yaptırım mevzuatları nezdinde taranarak gerektiğinde bloke edilebilmektedir. Bu suretle iş ilişkisinin devamı boyunca da 3. tarafların uyum durumları etkin bir şekilde takip edilmektedir. Detaylı bilgiler raporun *Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi* bölümünde yer almaktadır.

Gemi kabul süreçlerine ilişkin olarak hem yaptırım hem de daha önce uğranan limanlar, taşınan yükler, olumsuz medya kayıtları gibi detayları içeren ilave bir tarama motoru kullanılmaktadır. Bu tarama motorlarından çıkan sonuçlar, ulusal ve uluslararası mevzuata, şirket politikalarına ve sözleşmesel yükümlülüklere uyum bakımından, Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği'nce, gerektiğinde ilgili iş birimi, üst yönetim, Koç Holding ekipleri ve/veya dış danışmanlar dâhil edilerek, titizlikle değerlendirilir. Tüpraş, 3. taraf değerlendirme ve gemi kabul süreçlerinde, ulusal ve uluslararası mevzuata, politikalarına ve sözleşmesel yükümlülüklerine uyum bakımından herhangi bir risk öngörmesi hâlinde ilgili tarafla çalışmaya başlamaz, ilgili gemi reddedilir ve alternatifler değerlendirilir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na Uyum

2024 yılında faaliyetleri, mevzuat değişikliğine uyuma yoğunlaşmıştır. 12 Mart 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun Değişikliği) ile 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda (Kanun) değişiklikler yapılmıştır. Kanun Değişikliği doğrultusunda, aydınlatma ve rıza metinleri gözden geçirilerek, mevzuata uygun hâle getirilmeye başlanmıştır. Buna ek olarak, ilgili iş birimleriyle yapılan görüşmeler sonrasında yurt dışına veri aktarımı olan tüm süreçler belirlenmiştir. 1 Eylül 2024 tarihi itibarıyla yurt dışına aktarım yapılan 66 iş ortağı ile iletişime geçilmiş ve standart sözleşmeler imzalanmaya başlanmıştır. İş ortaklarıyla yurt dışına aktarımda uygun güvencelerin sağlanması adına görüşmeler devam etmektedir.

Genel Müdürlük ve rafinerilerde; kişisel verilerin korunması ve bu konuda dikkat edilmesi gerekenler hakkında kanun değişikliğinin de detaylı bir şekilde işlendiği yüz yüze eğitimler düzenlenmiştir.

Kişisel veri sahiplerinden gelen talepler, değerlendirilerek yasal süreler içinde yanıtlanmaktadır. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemleri denetimleri kapsamında Kişisel Verilerin Korunması hukukuna uyum çalışmalarının bağımsız bir kurum tarafından denetimi yapılmaktadır. Kişisel verilerin saklama sürelerini yöneterek imha ve anonimleştirmesini otomatik olarak gerçekleştiren uygulamalar edinilmiştir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a Uyum

2024 yılında, Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları dâhil tüm çalışanlarına yüz yüze rekabet hukuku eğitimi verilmiştir. Ayrıca yeni işe giren çalışanların alması zorunlu eğitimler arasına online rekabet hukuku eğitimi eklenmiştir. Tüpraş'ın yanı sıra Ditaş ve Körfez Ulaştırma A.Ş.'de yerinde inceleme simülasyonu çalışmaları gerçekleştirilerek çalışanların farkındalığı arttırılmış ve risklere işaret edilmiştir.

Rekabet kapsamına girebilecek faaliyetleri olan insan kaynakları ve satış gibi iş birimlerinin yerinde inceleme süreçlerinde nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Bu kapsamda hizmet alımı ile incelemeler ve raporlamalar gerçekleştirilmiştir. Şirket'in rekabet hukuku kapsamında önem taşıyabilecek yeni iş, proje ve faaliyet alanlarına dair görüş istendiği durumlarda değerlendirme yapılmıştır. Tüpraş ve bağlı ortaklarının projelerinde rekabet hukukuna uygunluk açısından değerlendirmeler yapılmaktadır.

Etik Bildirim Hattı Kullanımı ve Etik Kurul

Şirkete, Etik Hat aracılığıyla iletilen Etik İlkeler ve Uyum Programı ihlallerinin yanı sıra yürürlükteki mevzuatlara aykırı durumlar ve insan hakları ihlalleri de dâhil olmak üzere dile getirilen tüm bildirimler kayıt altına alınarak İç Denetim Müdürlüğü ve Uyum Müdürlüğü tarafından değerlendirilmekte ve iddialara yönelik tüm soruşturmalar, şikâyetin alınmasını müteakip en kısa süre içerisinde gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş, Etik Hat'ta bildirimde bulunanların gizliliğini ve anonimliğini korumaktadır. Bildirimler isimsiz yapılabilmekte ve Etik Hat, bağımsız hizmet sağlayıcısı tarafından yönetilmektedir. Tüpraş'ın faaliyetlerinden etkilenen tüm iç ve dış paydaşların erişimine açık olan Etik Hat, bildirimde bulunan çalışan ve paydaşların gizliliği ve anonimliği korunmakta, dürüstlük ve iyi niyet çerçevesinde hareket edildiği müddetçe mesleki yaşamının olumsuz etkileneceğinden endişe duyulmaması için gerekli önlemler alınmaktadır. Tüpraş, Etik Hat'ta bildirimde bulunan kişiye karşı misilleme yapılmasına hiçbir şekilde müsamaha göstermez. Endişelerin dile getirilmesi amacıyla kurulan ihbar mekanizmaları ve ihbar bildirim yükümlülüğüne ilişkin bilgilendirmeler Tüpraş Etik İlkeleri ve İhbar Politikası'nda yer verilmiş olup, ihlal durumunda uygulanacak disiplin kuralları ve yaptırımlara ayrıca hazırlanan ve çalışanların erişimine açık olan Tüpraş Disiplin Politikasında yer verilmiştir. Tüpraş Etik Hat dışında, Müşteri Bildirim Yönetimi sistemi üzerinden müşterilerinin bildirimlerini almakta, müşteriler iletişim bilgilerini paylaşmak istemezse "anonim" bildirim oluşturabilmektedir. Ayrıca, Tüpraş yılda bir kez Ekim ayında gerçekleştirdiği "Müşteri Memnuniyeti Araştırması"nda bağımsız bir araştırma şirketi ile çalışarak müşterilerinin memnuniyetlerini ölçmekte ve şikâyetlerini toplamaktadır. Anket, müşterilerin anonim cevaplamasına olanak vermekte, iletişim bilgileri gizli tutularak araştırma firması tarafından Tüpraş ile paylaşılmamaktadır.

Koç Holding ve İştiraklerinin Kullanımına Yönelik Etik Hat

50'den fazla ülkede online erişim

https://www.koc.com.tr/ihbar-bildirim

Online olarak 35 dilde telefon aracılığıyla 15 dilde hizmet

0850-577-1926 ve
0850-220-3845 (ETIK)

Tüm paydaşların kullanımına açık

- 7/ 24 erişilebilen Etik Hat, bağımsız hizmet sağlayıcısı tarafından yönetilmektedir. Bu sayede, Etik Hat'ta bildirimde bulunanların gizliliği ve anonimliği korunmaktadır.
- Online olarak 35 farklı dilde hizmet veren Etik Hat, telefon aracılığıyla 15 dilde hizmet vermektedir ve 50'den fazla ülkede online olarak erişime açıktır.
- Tüpraş, bildirimin iyi niyetle, makul gerekçelerle yapılması ve mağduriyet yaratma, zarar verme veya şahsi menfaat sağlama maksadıyla yapılmaması şartıyla, ihbarın doğruluğu yapılan soruşturma ile ispat edilemese dahi ihbarda bulunan kişileri korumaktadır.

Etik Kurul ve İhlal Durumları

Tüpraş'ta Etik İlkeler ve Uyum Politikalarına aykırılık teşkil eden durumların değerlendirilmesi amacıyla Etik Kurul bulunmaktadır. Etik Kurul; Genel Müdür, Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, İnsan Kaynaklarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Kurumsal İletişim Direktörü ve Baş Hukuk ve Uyum Müşaviri'nden oluşmaktadır. Gerek duyulması hâlinde ilgili bölüm yöneticileri Genel Müdür tarafından Kurul'a davet edilmektedir.

2024 yılında, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları genelinde Etik Hat'ta 113* adet vaka bildirilmiştir. 31 Aralık 2024 itibarıyla bu bildirimlerden 98'i soruşturulmuş ve incelemeler sonuçlandırılmıştır. Söz konusu 113 vakanın konu özelinde dağılımı ve gerçekleştirilen soruşturmaların sonuçları özet olarak tabloda sunulmuştur.

Türüne Göre Ortaya Çıkan Konular**	
Çalışan aleyhine eylemler	71
Şirket aleyhine eylemler	33
İş ortakları kaynaklı ihlaller	5
Özel kanun ihlalleri	4

Tüpraş İhbar Politikasında belirtildiği üzere, Tüpraş'ta gerçekleştirilen soruşturmalarda, tarafsızlığı ve bağımsız karar vermeyi etkileyebilecek herhangi bir hiyerarşik veya işlevsel çıkar çatışmasının olması, incelemeye yetkili departman çalışanlarının bildirimde yer alması, kapsamlı bir inceleme yapılması gerekliliği veya soruşturmanın Tüpraş'ın merkezinin bulunduğu ülkeden farklı bir lokasyonda gerçekleştirilmesi gibi geçerli sebeplerin bulunması hâlinde soruşturmalar bağımsız 3. taraf hizmet sağlayıcılar tarafından gerçekleştirilebilmektedir.

Soruşturma Sonuçları	
İddia doğrulanamadı/ belirsiz	55
İddia doğrulandı	28
Uyum ile ilgili olmadığı sonucuna ulaşıldı	12
Bildirimde yetersiz bilgi bulunması nedeniyle soruşturulamadı	3

Tüpraş çalışanlarını ve paydaşlarını korumayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, uyum politikalarının ihlal edildiğinin tespit edildiği durumlarda tabloda detayları belirtildiği şekilde gerekli aksiyonları almaktadır.

Aksiyon Planı	
Politika/süreç iyileştirme	32
İş akdinin feshi	5
Disiplin cezası	4
Hukuki işlem	1
Tedbir önerisi gerekli görülmedi	55
Eğitim	1

Gerçekleştirilen soruşturma sonuçlarına göre insan hakları ile ilgili aykırılık tespit edilen vakalar tabloda sunulmuştur.

İnsan Hakları ile İlgili Aykırılık	
Yolsuzluk veya rüşvet	1
Ayrımcılık ve taciz	2
Müşteri verilerinin gizliliği	1
Çıkar çatışması	1
Suç gelirlerinin aklanması veya içsel bilgilerin korunmasına aykırılık	1

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele

Tüpraş, imzacısı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin "yolsuzluğun her türüne karşı olmak" ilkesini gözeterek rüşvet ve yolsuzluğa karşı sıfır tolerans prensibiyle çalışmaktadır. Şirket, rüşvet, yolsuzluk, yolsuzluğa teşvik, usulsüz fayda, kolaylaştırma ödemeleri veya uygunsuz hediye verilmesi ve alınmasına kesinlikle müsamaha göstermediği gibi bu risklerin oluşmasını engellemeye yönelik mevzuatlara uygun hareket etmektedir.

Tüpraş'ın *Hediye ve Ağırlama Politikası*'na kurumsal web sitesinden ulaşılabilmektedir. Çalışanlar rüşvet talebi veya teklifi durumunda konuyu bir üst yöneticisine, İç Denetim Direktörlüğü'ne, Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği'ne, İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcılığı'na ya da Etik Hat'ta bildirimde bulunabilmektedir.

Tüpraş çalıştığı 3. tarafları da rüşvet ve yolsuzlukla mücadele süreçlerine dâhil eder. Bu kapsamda, tedarikçiler, Tüpraş'ın Tedarikçi Kayıt Portalında bulunan, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve kara para aklamanın önlenmesi, çıkar çatışması gibi maddeler içeren Tedarik Zinciri Politikasını kabul ederek, buna uygun davranacaklarını beyan ederek çalışmaya başlayabilir.

* Bu sayı, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına Etik Hat aracılığı ile bildirilen ve incelemesi gerçekleştirilen bildirimleri temsil etmektedir.
**Tüpraş İhbar Politikası'nda tanımları, raporlama yapısı ve soruşturma süreciyle ilgili detaylara bakınız.

Koç Diligence 3. taraf kabul platformu ile,

- Tüpraş ve iştiraklerine ve iş koluna özel tasarlanmış soru setleri ile 3. tarafların etik, yaptırım, rüşvet ve yolsuzluk, suç gelirlerinin aklanması, terörizmin ve kitle imha silahlarının finansmanı, faaliyet konusu, ülke ve ÇSY risklerinin, dijital ve tek bir platform üzerinden yönetiminin sağlanması,
- Özelleştirilmiş süreç akışı ve yetkilendirme sağlanarak, detaylı analitik raporlama araçları ile entegre ve merkezi olarak arşivlenebilmesi,
- TOBB şirket bilgilerinin entegrasyonu ile Türkiye'de mukim 3. tarafların şirket bilgilerinin veri doğrulamalarının yapılması,
- Dinamik risk algoritması sayesinde, kabul süreçlerinde firmalara yöneltilen sorulara verdikleri yanıtlara göre oluşan risk sınıfına göre KYC (3. Tarafını Tanı) yenilemelerinin belirli periyotlarla otomatik tekrarlanması

amaçlanmıştır.

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası kapsamında, rüşvet ve yolsuzluk riskinin asgari seviyelere indirgenmesi amacıyla 2022 yılı itibarıyla düzenli risk değerlendirmeleri gerçekleştirilmeye başlanmış, şirketin faaliyet, personel ve/veya iş ortakları kaynaklı maruz kalabilecekleri rüşvet ve yolsuzluk risklerinin analizi yapılmaktadır. Programın işleyişi izlenerek olası zayıflıkları ve riskleri tespit edilip, risk seviyesine göre önceliklendirerek iyileştirme önerileri sunulmaktadır. Bu çalışma sadece zorunlu mevzuat veya sözleşmesel yükümlülüklere uyumla sınırlı olmayıp aynı zamanda üçüncü kişilerle yapılan sözleşmeler, satış/hizmet uygulamaları, kredi kuruluşlarına verilen taahhütler, organizasyonel standartlar veya gönüllü olarak üstlenilen Uyum taahhütlerini kapsamaktadır.

Devlet/kamu görevlileri ve siyasi nüfuz sahibi kişiler ile kurulacak iş ilişkilerinde istihdam kararlarının etik bir şekilde alınmasına ve asla bir devlet/kamu görevlisinin yolsuzluğa teşviki veya usulsüz fayda elde etmek için bir yöntem olarak kullanılmasına müsaade edilmemektedir. Bu doğrultuda, ilgili işlemin meşru bir amaca hizmet etmesi; kişinin, usulsüz fayda elde etmek veya mevzuata aykırı bir eylemin gerçekleştirilmesi karşılığında işe alındığı algısına yol açmaması; objektif olarak değerlendirildiğinde, istihdam edilecek kişinin ilgili pozisyon için aranan niteliklere sahip olması, ücret ve diğer ödeneklerin iş ile kişinin niteliklerine uygun belirlenmesine dikkat eder. Bu konudaki iş süreçlerinin politikaya uygunluğu Uyum Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen İnsan Hakları Sistematik Risk Değerlendirmeleri ile teyit edilmektedir.

2024 yılında kamu otoritelerinden yolsuzluk ve rüşvetle ilgili herhangi bir uygulama nedeniyle, Şirket ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında uygulanan idari, adli yaptırım ya da para cezası bulunmamaktadır.

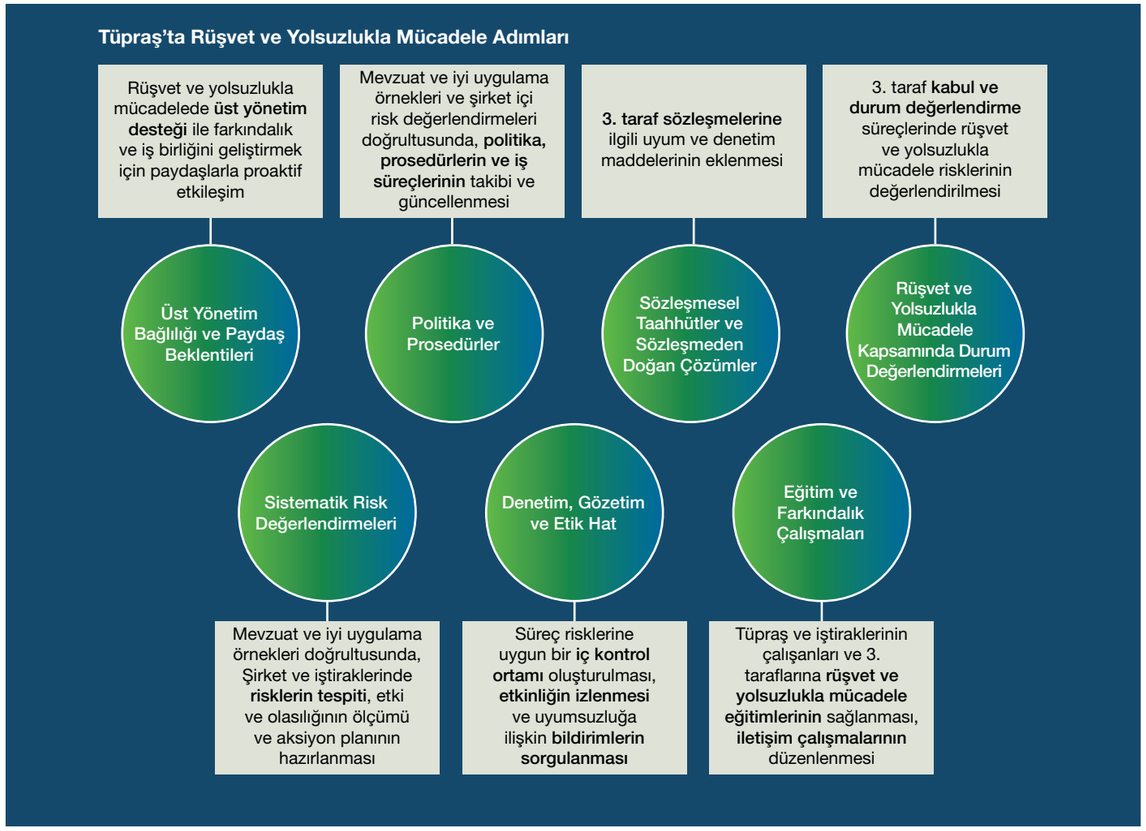

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Risklerini değerlendirirken;

- Tüpraş'ın sıfır risk politikası, yönetimin riskler konusundaki farkındalığı,
- faaliyet alanları ve faaliyet gösterilen sektörler,
- ürün ve hizmetler,
- piyasanın rekabet koşulları,
- yasal ortam,
- potansiyel müşteriler ve iş ortaklıkları,
- farklı ülkelerle yapılan işlemler ve ödemeler,
- faaliyet konusuna göre gümrük, acente, satış danışmanı, distribütör, lojistik gibi alanlarda çalışılan 3. taraflar,
- hediyeleşme süreçleri,
- seyahat ve ağırlama faaliyetleri,
- işletmenin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi/ sürdürebilmesi için alması gereken lisanslar ve izinler bağlamında belediyeler/ bakanlıklar gibi kamu kurumlarıyla ilişkiler,
- hayır kurumlarına yapılan katkılar,
- muhasebe süreçlerinin şeffaflığı ve finansal kontrol ortamının yeterliliği

dikkate alınmaktadır.

Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları

Tüpraş ve bağlı ortaklık çalışanları ile iş ortakları, etik ve uyum kurallarına uygun davranmaları için bilgilendirilmekte ve desteklenmektedir. Bu doğrultuda, tüm çalışanlar, ilk işe girişte Tüpraş Etik İlkeleri, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası ile ilgili bilgilendirilir ve politikaların kabulüne ilişkin taahhütleri alınır.

2023 yılı itibarıyla çalışanlardan Tüpraş Etik İlkeler ve Uyum Politikalarına uyum taahhütleri yıllık olarak alınmaya başlanmıştır. 2024 yılında 2.449 kişiden (aylık ücretli çalışanların %96'sı) uyum taahhüdü alınmıştır.

Çalışanların farkındalığını arttırma amacıyla online ortamda Etik İlkeler, İnsan Hakları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele, Kara Para Aklanmasının Önlenmesi, Uluslararası Yaptırımlar, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Rekabet Hukuku konularında uyum eğitimler vererek eğitimlerin tamamlanma durumları düzenli olarak kontrol edilmekte ve belirli aralıklarla eğitimlerin tekrar edilmesini sağlamaktadır. Ayrıca Tüpraş'ta görev alan uyumdan sorumlu çalışanlara teknik mesleki eğitimler, İç Denetim ekibine ise sürekli mesleki gelişim ve Uluslararası İç Denetim Standartları'na uyum çerçevesinde eğitim şirketlerinden periyodik eğitim sağlanmaktadır.

Raporlama döneminde;

- Tüpraş ve iştiraklerinde 2.619 çalışan online Etik İlkeler eğitimine katılmış olup toplam 3.929 saat eğitim verilmiştir.
- Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından Tüpraş iştirakleri ve bağlı ortaklıklarının çalışanlarına yönelik online etik ve uyum eğitimlerine ek olarak, Tüpraş Etik İlkeleri ve Uyum Politikaları konusunda pratik hayata yönelik vakalar üzerinden farkındalığı artırmaya yönelik 947 çalışana toplam 2.721 saat sınıf içi eğitim sağlanmıştır. Eğitim kapsamında; etik ilkeler, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, üçlü savunma hattı ve sorumluluk dağılımı, hediye ve ağırlamalar, bağış ve sponsorluklar, kamu/devlet görevlileri ve siyasi nüfuz sahibi kişiler ile ilişkiler, ihbar kanalları ve soruşturma süreçleri ile insan hakları gibi konulara yer verilmiştir.
- Tüpraş ve iştiraklerinde 1.462 çalışan rüşvet ve yolsuzlukla mücadele online eğitimine katılmış olup toplam 2.193 saatlik eğitim verilmiştir.
- 3. taraflara verilecek online etik ve uyum eğitimleri Koç Diligence uygulamasına entegre edilmiştir.

VERGİ YAKLAŞIMI

Tüm uygulamalarında kamu faydasını gözeterek hareket eden Tüpraş; yürürlükteki vergi ve düzenleyici kanunlara eksiksiz uyarak vergi yükümlülüklerini yerine getirmekte, yerel ekonomiye desteğini ortaya koymaktadır. Şirket çalışmalarını vergi mevzuatına uygun şekilde gerçekleştirerek vergi risklerini değerlendirmeyi ve yönetmeyi amaçlamaktadır.

Genel Müdürlük Mali İşler Direktörlüğü bünyesinde kurulan Vergi ve Teşvik Uygulama Müdürlüğü (VTUM) vergi stratejisinin oluşturulması, vergi incelemelerinin yönetilmesi ve paydaşlardan gelen soruların cevaplanmasını içeren geniş bir sorumluluk yelpazesine sahiptir. Birim, bir müdür ve müdüre doğrudan raporlayan beş kişilik bir ekipten oluşmuştur. Birim müdürü, Tüpraş'ın vergi stratejisine uyumdan sorumlu kişisidir. Genel Müdürlük'ün yanı sıra Tüpraş'ın dört rafinerisinde yapılandırılmış mali işler birimleri de VTUM'a faaliyetlerinde dolaylı katkı sunmaktadır.

Vergi makamlarıyla iletişimi VTUM kurmaktadır. Söz konusu iletişim döngüsünün tamamı etik ilkeler ve yasal düzenlemeler kapsamındadır. Ortaya çıkan ya da çıkabilecek uygulama sorunlarının kamuya ve Tüpraş'a iş yükü oluşturmadan (gereksiz yazışmaların önlenmesi gibi) çözülebilmesine yönelik çalışmalar şeffaf bir şekilde yürütülmektedir. Faaliyet gösterdiği tüm ülkelerde vergi şeffaflığına ve adaletine, vergi yasalarına uymayı taahhüt eden Tüpraş, paydaşlarının beklentilerini karşılamaktadır. Tüpraş'ın paydaşları Şirket'in vergiyle ilgili politika ya da uygulamaları hakkındaki olası endişeleri, Tüpraş Müşteri Hizmetleri birimine veya Etik Hat'a da bildirebilmektedir.

VTUM, Genel Müdürlük'te ve dört rafineride yapılan işlemlerin tamamının yürütülebilmesi için vergiye temas eden bütün konularla ilgili bilgi notları yayınlamakta, açıklamalara göre hareket edilip edilmediğinin kontrolünü gerçekleştirmektedir. Birimlerden gelen veriler VTUM tarafından birleştirerek yasal düzenlemelerle tam uyumlu beyannameler düzenlenmektedir.

Birim olası risklerin önceden görülebilmesi amacıyla düzenli mevzuat takibi yapmaktadır. Risklerin tanımlanmasında Koç Holding vergi birimince yayınlanan düzenlemeler de kullanılmaktadır. Ayrıca Koç Holding vergi ekibiyle düzenli görüşmeler yapılarak riskli konularla ilgili bilgi alışverişinde bulunulmakta; toplantıların çıktıları VTUM kontrolünde Tüpraş'ta hayata geçirilmektedir.

Tüpraş, bir bağımsız denetim firması olan Ernst & Young'dan tam tasdik hizmeti almakta, her hesap dönemi sonunda bütün hesapları ve vergi işlemleri yeminli mali müşavirler tarafından incelenerek onaylanmaktadır. Yeminli mali müşavirler 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında kamu adına denetim yapan birimlerdir. Yeminli mali müşavirler tarafından düzenlenen raporlar Tüpraş için bir dış güvence oluşturduğu gibi vergi dairesi müdürlükleri nezdinde de kabul edilen ve işleme alınan raporlardır.

Şirket'in vergi yükümlülükleri ve ödemeleri konusundaki detaylı bilgiler *Finansal Performans* bölümünde yer almaktadır. Ayrıca Şirket'in geçmiş yıllarda yayınlanan faaliyet raporlarından ilgili bilgilere ulaşılabilir.

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

96 Tüpraş'ta Finansal Değer

109 AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar

KATKI SAĞLANAN SKA

Doğrudan

Dolaylı

İlgili Paydaşlar

- İş Ortakları
- Çalışanlar
- Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Tedarikçiler
- Finansal Kuruluşlar
- Pay Sahipleri ve Yatırımcılar
- Müşteriler
- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
- Sendikalar

Tüpraş çeşitlendirilmiş portföy yapısı, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri aracılığıyla daha güçlü bir gelecek için yeni fırsatlara yatırım yapma konusundaki çalışmalarına devam etmektedir. Tüpraş yüksek özsermaye getirisi, dirençli likidite yapısı ve sektördeki güçlü konumunun yanı sıra sürdürülebilir alanlara yaptığı yatırımlar ve düzenli temettü ödemeleriyle paydaş güvenini güçlendirirken; operasyonel verimlilik, kalite yönetimi, maliyet optimizasyonu, inovasyon ve dijital girişimler gibi alanlarda rekabet avantajı elde etmeyi hedeflemektedir. Şirket, Stratejik Dönüşüm Planı ile sürdürülebilirlik odaklı büyümeye verdiği önem ile düşük karbonlu ekonomiye dönüşümün temellerini atarken, Türkiye'nin kalkınma hedeflerine katkı sağlamaktadır.

Finansal Performans

Tüpraş'ın finansal sermayesini kullanma stratejisi, hissedar değeri üretmeye odaklıdır. Şirket bu stratejisini, uzun vadede başarıya ulaştırmak için dengeli bir yaklaşımla, diğer hedeflerini de göz önünde bulundurarak, güçlü ve entegre finansal planlama kapsamında sürdürmektedir. 2024 yılında küresel ölçekte artan belirsizlik ortamı çeşitli riskleri beraberinde getirirken Tüpraş'ın istikrarlı finansal sermaye yönetim politikaları sayesinde işletme sermayesi ve bilanço yapısı güçlü devam etmiştir. Şirket, disiplinli ve etkin finansal sermaye yönetimi ile pandemi öncesi performans seviyesinin de üstüne çıkmış, izlediği etkin finansman politikaları ile proaktif bilanço yönetiminden ödün vermeden, 2024 ve sonrasında da operasyonlarını ve büyümesini destekleyecek güçlü bir mali yapının sürdürülebilirliğini sağlamıştır.

2024 yılı başında Rusya-Ukrayna Savaşı'nın devam etmesi, Kızıldeniz'de başlayan saldırılar ve İsrail-Hamas-İran Gerginliği nedenleriyle artan jeopolitik tansiyon ham petrol fiyatlarını Nisan ayında 90 ABD doları/varil seviyelerinin üzerine yükseltmiştir. Ancak yüksek sezon talep artışının küresel ekonomideki yavaşlamaya paralel beklentilerin altında kalmasıyla Eylül ayında ortalamada 74 ABD doları/varil seviyelerine gerilemiştir. OPEC+'ın kesintilerini azaltma kararını ertelemesiyle yıl sonuna kadar petrol fiyatları bu seviyelerde seyretmiştir. Tüm bu gelişmeler sonucunda 2024 yılında Brent petrol fiyat ortalaması 80,76 ABD doları/varil ile 2023 yılının %2 altında gerçekleşmiştir.

Ürün marjları, yılın ilk yarısında Kızıldeniz'de artan tansiyon sonrası uzayan rotalar ve Rus rafinerilerine yönelik drone saldırılarının da etkisiyle Tüpraş rafineri kârlılığını desteklemeyi sürdürmüştür. Yılın ikinci yarısında ise artan rafineri şarjları ve talep artışının beklentilerin altında kalmasıyla kısmi zayıflayarak ilk 6 ayın gerisinde bir performans sergilemiştir. Tüm bu gelişmeler doğrultusunda 2024 yılında Tüpraş'ın net rafineri marjı 6,3 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomik dalgalanmaların varlığında Tüpraş, optimizasyon çalışmaları ve operasyonel iyileştirmelerle %93 kapasite kullanımı, 26,7 milyon ton ✅ üretim ve 30,4 milyon ton ✅ satış hacmi sağlamıştır. Ayrıca, 2024 yılında toplam Entek tarafından 1,2 milyar kWh'ı yenilenebilir enerji kaynaklarından olmak üzere toplam 2,7 milyar kWh elektrik satışı gerçekleştirilmiştir. Şirket'in cirosu ise 2024 yılında 810,4 milyar TL olmuştur.

Yurt içi ve uluslararası satışlardaki güçlü seyir, etkin finansman yönetimi ve güçlü işletme sermayesi ile Tüpraş 2024 yılında 31,7 milyar TL vergi öncesi kâr üretmiştir.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planını açıklamasından bu yana geçen üç yıllık süre zarfında önemli yatırımları hayata geçirmiştir. Entek'in sıfır karbonlu elektrik üretimi için yapılan kapasite başvuruları, sürdürülebilir havacılık yakıtı üretimine yönelik Honeywell lisans anlaşması, Avrupa hidrojen pazarının lider paydaş kuruluşu Hydrogen Europe'a üyelik ve Tupraş Ventures'ın yeşil hidrojen alanında iki start-up şirketine yatırımı söz konusu atılımlar arasında yer almıştır.

2025 yılı ve sonrasında da Tüpraş'ın operasyonlarını destekleyecek güçlü bir mali yapının sürdürülebilirliği, etkin finansman yönetiminin ana hedefi olmaya devam edecektir.

TÜPRAŞ'TA FİNANSAL DEĞER

FİNANSAL GÖSTERGELER (milyon TL)	2023*	2024
Net Satışlar	991.203	810.386
Faaliyet Kârı	106.303	35.710
Vergi Öncesi Kâr	83.480	31.746
Vergi Sonrası Kâr**	77.354	18.315
FAVÖK	140.522	51.315
Net Borç	(90.522)	(54.546)
Özkaynak Kârlılığı (RoE) (%)***	%26,7	%6,5
Net Borç/ FAVÖK (%)	(0,6)	(1,1)
Net İşletme Sermayesi	(18.845)	(6.531)
Yatırım Harcaması (milyon ABD doları)****	354	376

*Enflasyon muhasebesine göre yeniden düzenlenmiştir.
**Ana Ortaklık Payı
***Ana Ortaklık Payı ve Ortalama sermaye tutarları kullanılmıştır.
****Tüpraş konsolide

OPERASYONEL GÖSTERGELER - RAFİNAJ (bin ton)	2023	2024
İşlenen Ham Petrol	23.226	25.500 ✅
Üretim	24.940	26.748 ✅
Toplam Satış	30.109	30.435 ✅
Yurt İçi Satış	23.813	23.845 ✅
Uluslararası Satış	6.123	6.456 ✅
Transit Satış	173	134 ✅
Ürün Dış Alımı	6.247	4.976
Üretimde Beyaz Ürün Oranı (%)	79,6	77,9
Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı (%)	77,4	85,0
Yarı Mamul Dâhil Kapasite Kullanım Oranı (%)	87,5	92,7

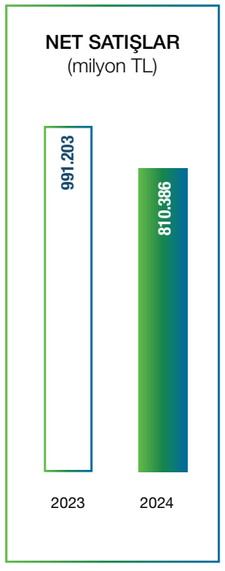

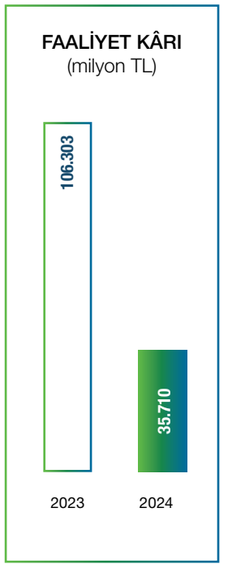

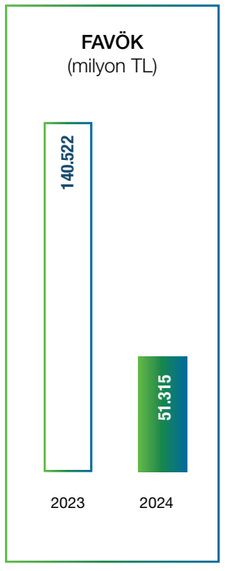

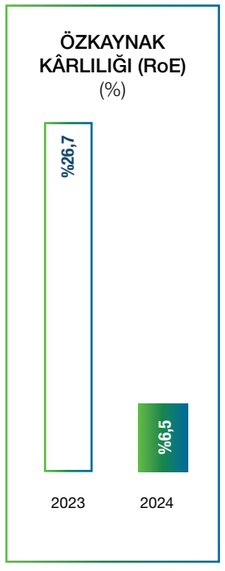

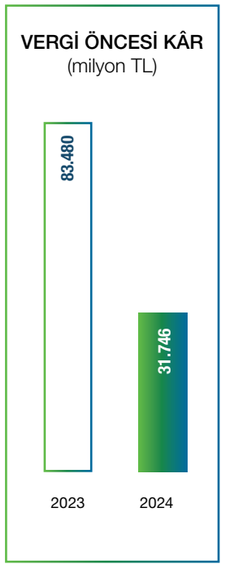

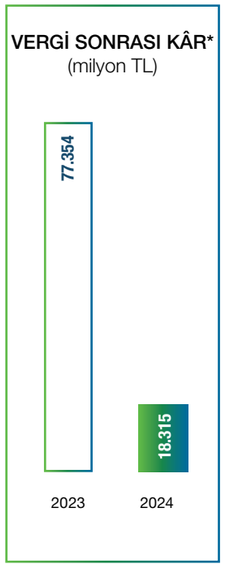

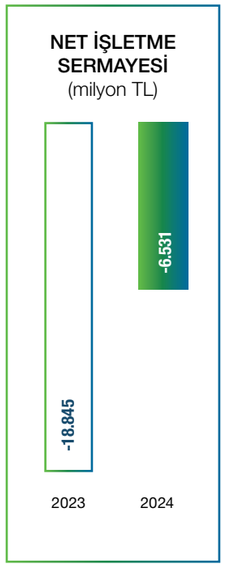

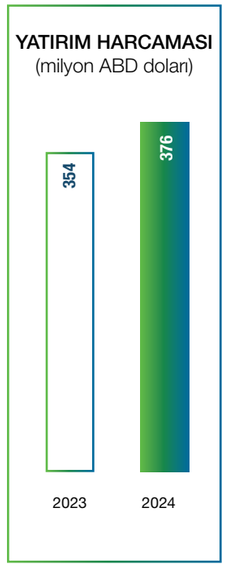

* Ana Ortaklık Payı

TÜPRAŞ'TA YARATILAN VE DAĞITILAN DEĞER (*)

YARATILAN DEĞER DAĞITILAN DEĞER

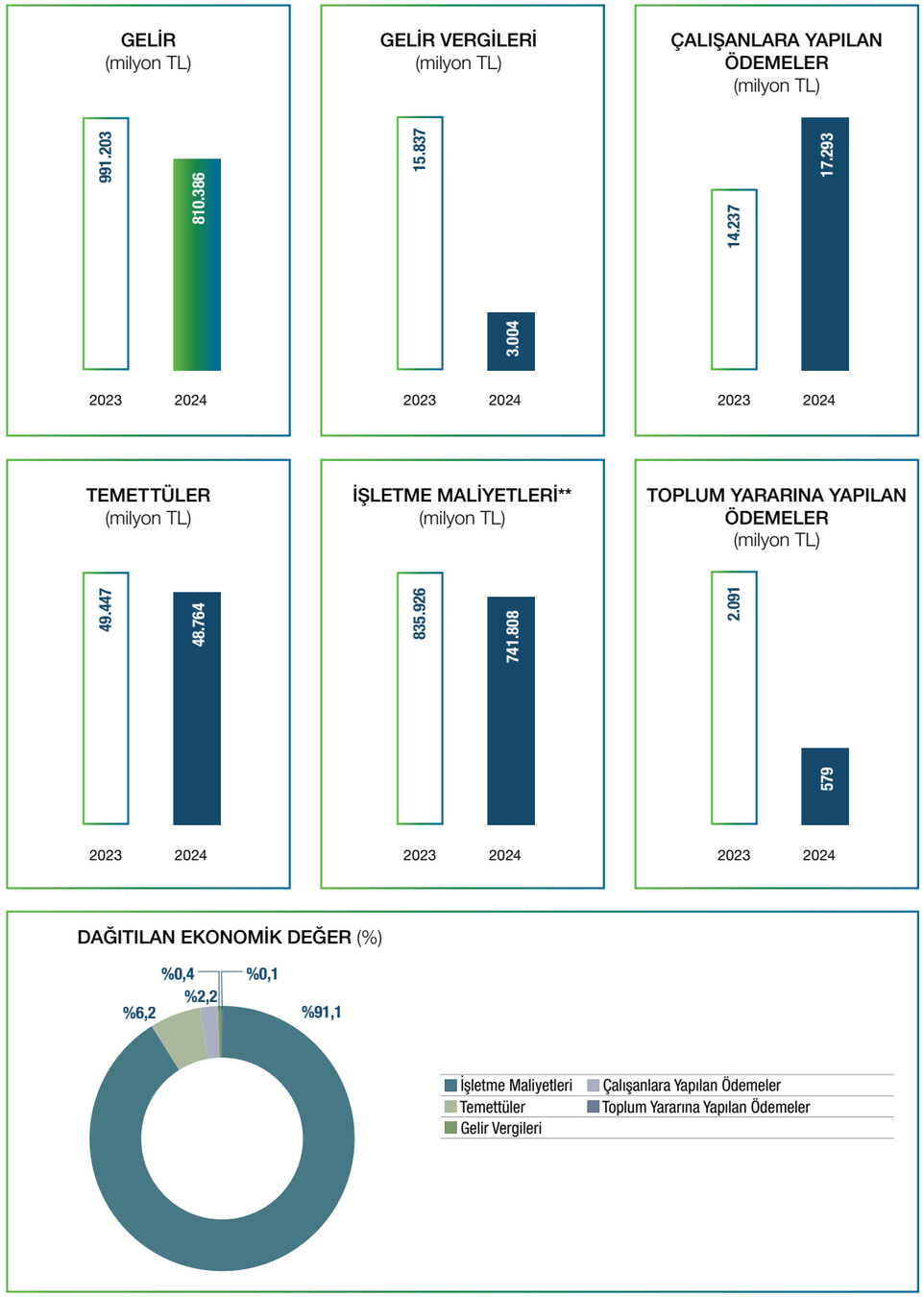

*Enflasyon Endeksli rakamlardır.
**Çalışanlara Yapılan Ödemeler Hariç

Tüpraş İştiraklerinin Finansal Performansı

İngiltere'de faaliyetlerini sürdüren Tupras Trading Ltd, akaryakıt ticareti faaliyetlerine ek olarak spot ham petrol ticaretiyle Tüpraş'ın finansal sermayesine katkı sağlamaktadır. Şirket, 2024 yılında toplam 4,7 milyon tondan fazla ürün ticareti yapmış, Tüpraş rafinerilerinin ihtiyacına yönelik yaklaşık 6,6 milyon ton spot ham petrol bağlantısı ve 1,4 milyon ton üçüncü taraf işlemi gerçekleştirmiştir. Bu faaliyetler sonucunda, Tupras Trading Ltd'in cirosu 170 milyar TL olmuştur.

Opet, 1.882 istasyonu ile beyaz ürünlerde %18,55, siyah ürünlerde %31,96 olmak üzere toplam %18,44 pazar payı alarak yılı başarılı bir performansla tamamlamıştır.

Opet 2024 yılında 366 milyar TL ciro elde etmiştir. Opet finansalları özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmektedir.

Türkiye'nin en büyük petrol ürünleri tanker filosuna sahip Ditaş, 2024 sonu itibarıyla gerçekleştirdiği yatırımla sahip olduğu tanker sayısını 16'ya filo kapasitesini ise 661.787 DWT'a ulaştırmıştır. Ditaş, 2024 yılını 13.312 milyon TL ciro ile tamamlamıştır.

Ülkemizin ilk özel demiryolu işletmecisi Körfez Ulaştırma A.Ş., 2024 yılında 2,2 milyon ton hidrokarbon taşımış, 20 bin ton demir cevheri taşımasında organizatörlük rolü üstlenmiştir. 2024 yılında yeni bir iş kolu olarak başlatılan konteyner taşımaları alanında ise 2 farklı şirkete toplam 46 adet konteyner taşıması emniyetli bir şekilde tamamlanmıştır. Körfez Ulaştırma A.Ş. yılı 2.262 milyon TL ciro ile tamamlamıştır.

Entek 2024'te 2,7 milyar kWh mertebesinde satış gerçekleştirmiş, bunun 1,5 milyar kWh'lik kısmını kendi üretiminden karşılamıştır. Şirket'in yenilenebilir enerji kaynaklarından üreterek sattığı enerji miktarı 1,2 milyar kWh'tir. Entek, 2024 yılında 10.771 milyon TL ciro elde etmiştir.

Tupras Ventures; 3 yeşil hidrojen, 1 robotik ve 1 termal enerji depolama alanında olmak üzere 5 teknoloji girişimine doğrudan yatırım yapmış, ayrıca ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapan 2 girişim sermayesi fonu ile iş birliğine giderek yatırımcı olmuştur. Bu fonlar aracılığıyla 2024 yıl sonu itibarıyla 34 girişime yatırım, 2 girişimden çıkış yapılmıştır.

Yatırımcı İlişkileri

Ortaklık Yapısı

Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu'na "SPK" kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BIST"te işlem görmektedir. Şirket'in BIST'e kayıtlı %46,78 oranında hissesi mevcuttur.

Tüpraş'ın ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

Halka Açık
%46,8

Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK) kayıtlıdır ve hisseleri, 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BIST"te "TUPRS" kodu ile Borsa İstanbul Yıldız Pazar - Grup 1'de işlem görmektedir.

Detaylı bilgi için:

https://www.kap.org.tr/tr/sirket-bilgileri

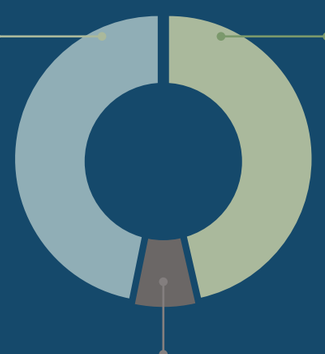

Enerji Yatırımları A.Ş.
%46,4

Enerji Yatırımları A.Ş., Tüpraş'ın %51 oranındaki kamu hisselerinin özelleştirilme sürecinde 2005 yılında kurulmuştur. 12 Eylül 2005 yapılan ihaleyi 4,14 milyar ABD doları ile kazanmış ve 26 Ocak 2006 tarihinde Tüpraş'ın %51 hissesini devralmıştır. Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

Detaylı bilgi için:

www.enerjiyatirimlari.com.tr

Koç Holding*
%6,8

1926 yılında temelleri atılan Koç Topluluğu; gelirleri, ihracatı, Borsa İstanbul'daki payı ve yarattığı istihdam ile Türkiye'nin en büyük şirketler topluluğudur. Dünya çapında ise Koç Holding Fortune Global listesindeki en büyük 500 şirket arasında yer alan tek Türk şirketidir. Tüm paydaşları için yarattığı katma değeri artırmayı amaçlayan Koç Topluluğu, 100 yıla yakın süre önce başlayan yolculuğunu, uzun vadeli değer yaratma hedefi ve küresel büyüme vizyonu çerçevesinde devam ettirmektedir.

Detaylı bilgi için: *www.koc.com.tr*

*Koç Holding, Koç Ailesi Üyeleri ve Koç Ailesi Üyeleri tarafından sahip olunan şirketler

Bilgilendirme Çalışmaları

Tüpraş, yatırımcılarla açık, şeffaf ve güvenilir bir iletişim kurmayı temel ilke olarak benimsemektedir. Bilgilendirme Politikası kapsamında finansal ve operasyonel performansına dair doğru, eksiksiz ve zamanında bilgi paylaşımında bulunmak Şirket'in temel önceliğidir. Tüm paydaşların ihtiyaç duyduğu bilgilere kolayca ulaşabilmeleri için faaliyet sonuçları, stratejik hedefler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak düzenli şekilde paylaşılır.

Yatırımcı ilişkileri ekibi, tüm paydaşlarla açık bir diyalog geliştirmek ve Tüpraş'ın stratejik hedeflerine katkıda bulunmak amacıyla yıl boyunca aktif bir iletişim süreci yürütmektedir. Tüpraş, şirket içi ve dışı tüm platformlarda mevzuata ve etik değerlere uygun şekilde bilgi paylaşımı gerçekleştirir.

2024 yılında ABD, İngiltere, Çek Cumhuriyeti ve Türkiye'de toplam 9 adet konferans ve 1 adet roadshowa katılım sağlanmış, fon yöneticileriyle ve analistlerle 300'e yakın bire bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Toplantıların yanı sıra yazılı ve sözlü olarak yerli ve yabancı kurumsal yatırımcılardan, yerli bireysel yatırımcılardan ve analistlerden gelen sorulara yanıt verilmiştir. Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı'nın katılımı ile çeyrek dönemlerde düzenlenen telekonferanslar aracılığıyla yatırımcıların Tüpraş ve sektörel gelişmelerle ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.

Pay sahipleri ve şirket yönetimi arasındaki ilişkinin çift taraflı olarak sağlıklı şekilde işlemesini teminen hisse senedi piyasasındaki önemli gelişmeler ve Tüpraş'ı etkileyen konular ve Tüpraş'tan beklentiler düzenli olarak Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır.

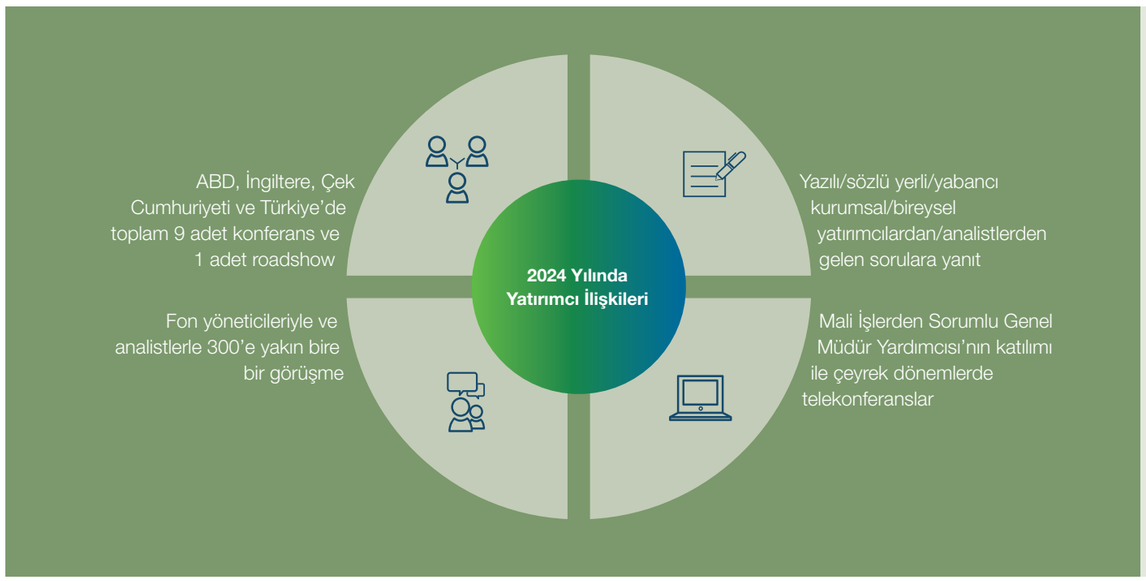

Tüpraş Hissesindeki Yatırımcı Kompozisyonu

Tüpraş hisselerinin %46,78'i Borsa İstanbul'da (BIST) işlem görmektedir. Şirket'in yatırımcı portföyü çeşitlilik ve zenginlik göstermektedir. Bu durum, Tüpraş hissesinin yatırımcılar nezdinde güven ve istikrarla ilişkilendirilen bir intibaya sahip olduğunun göstergesidir.

Kote Edilen/ İşlem Gören Sermaye Piyasası Aracının Türü	Kotasyon/ İşlem Görmeye Başlama Tarihi	İlgili Piyasasının/ Borsanın Bulunduğu Ülke	İlgili Piyasanın / Borsanın İsmi	Piyasanın Borsanın İlgili Pazarı
Hisse Senedi	28 Mayıs 1991	Türkiye	Borsa İstanbul	Yıldız Pazar-Grup 1
TRSTPRS72614 ISIN Kodlu Tahvil 4 milyar TL	23 Temmuz 2024	Türkiye	Borsa İstanbul	-
TRSTPRS82613 ISIN Kodlu Tahvil 2,8 milyar TL	12 Ağustos 2024	Türkiye	Borsa İstanbul	-

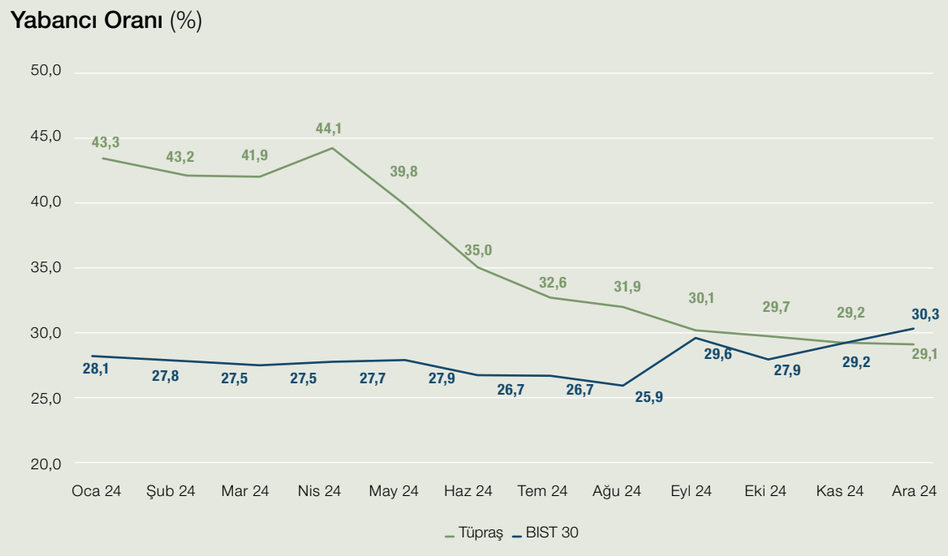

Hisse Performansı ve Piyasa Değeri Gelişimi

2024 yılında operasyonel kârlılığındaki artışı sürdüren Tüpraş'ın yıl sonu piyasa değeri, 2023 yıl sonuna göre TL bazında %13 artış göstermiş ve 273 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında ürün marjlarında, önceki yılın yüksek seviyelerine kıyasla normalleşme gözlemlenmiştir. Kapasite kullanım oranında ve satış hacminde görülen artış, Tüpraş'ın operasyonel ve finansal performansını artırmıştır. Şirket'in piyasa değeri ise 2022 ve 2023 yıllarına oranla yukarı yönlü gelişme göstermiştir.

Güçlü operasyonel sonuçların etkisiyle 51,3 milyar TL FAVÖK elde edilmiştir.

HİSSE FİYAT SEYRİ
(TL/Hisse)*

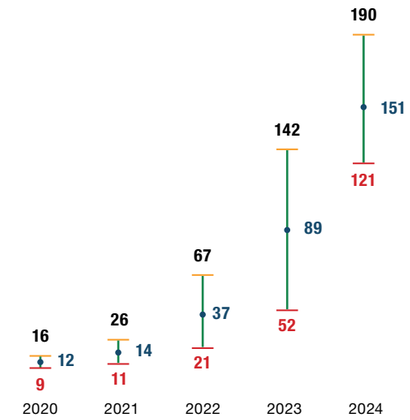

*Günlük kapanış fiyatına göre min-maks değerler gösterilmiştir.

PİYASA DEĞERİ DEĞİŞİMİ
(milyar TL)

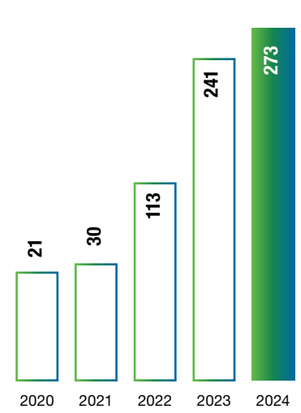

Hisse Senedi Getiri Performansı (31.12.2023 endeks değeri =100) ve Hacim Analizi (TL)

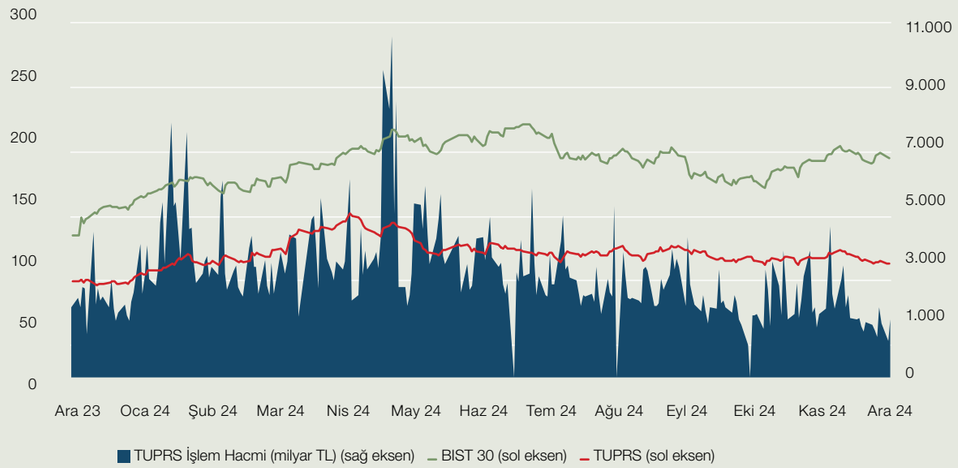

Neden Tüpraş?

Büyüme Odaklı

- Türkiye'nin enerji devi ve enerji dönüşümünde öncü
- Gelecek fırsatlara odaklanmayı kolaylaştıran kompleksitesi yüksek faaliyet yapısına sahip genç bir rafineri
- Motorin arz açığı olan, jet yakıtı ve benzin ürünlerinde gelişen talep dinamiklerine sahip yerel piyasaya güçlü arz yetkinliği
- Devam eden lojistik ve altyapı yatırımları ile akaryakıt ürünleri ve ham petrol ticareti kabiliyeti
- Ham petrol ve ara ürün ithalatında çeşitliliğe ve maliyet avantajına sahip

Dirençli

- Güçlü bilanço yapısı
- Etkin net işletme sermayesi yönetimi
- Yetkin ve deneyimli insan kaynağı

Kârlı ve Sürdürülebilir

- Orta distilat ürün verimi yüksek faaliyet yapısı
- Proaktif finansal risk yönetimi ile kârlılık öngörüleri paylaşan beklenti yönetimi
- Yüksek temettü dağıtım potansiyeli
- Stratejik Dönüşüm Temettü Planı

Şirket yıl içerisinde Kâr Dağıtım Politikası, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumunu dikkate alarak biri Nisan diğeri Eylül ayı içerisinde olmak üzere toplamda 43 milyar TL temettü dağıtmıştır.

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi

BIST tarafından Kasım 2014'te oluşturulan ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin yer aldığı BIST Sürdürülebilirlik Endeksi (XUSRD), şirketlere ekonomik, çevresel ve sosyal performanslarını değerlendirmenin yanı sıra kurumsal şeffaflık ve hesap verebilirliklerini ve sürdürülebilirlik konularına ilişkin risk yönetim becerilerini geliştirme imkânı sağlamaktadır.

Borsa İstanbul şirketlerinin uluslararası sürdürülebilirlik ölçülerine göre değerlemeye tabi tutan BIST Sürdürülebilirlik 25 Endeksi'nde yer alan Tüpraş'ın notu 2024 yılında LSEG tarafından 77 olarak belirlenmiştir.

Kredi Notları

Uluslararası derecelendirme kuruluşları Tüpraş'ın finansal ve operasyonel performansını yakından takip etmektedirler.

2024 yılında:

- Fitch Ratings Temmuz 2024'te yaptığı güncellemede Tüpraş'ın uzun vadeli yabancı para cinsinden kredi notunu "BB-" ye yükseltmiş, görünümünü ise "durağan" olarak korumuştur.
- Moody's Investors Service, 19 Temmuz 2024 tarihinde Türkiye'nin yabancı para cinsinden kredi notu "B3"ten "B1"e yükseltmesini ve ülke görünümü "Pozitif" olarak korumasını takiben, Tüpraş'ın uzun vadeli kredi notunu "B2"den "Ba3"e çıkartmış, görünümünü ise "pozitif" olarak teyit etmiştir.
- Kredi derecelendirme kuruluşu JCR Eurasia Rating, Tüpraş'ın uzun vadeli ulusal notunu en yüksek not seviyesi olan "AAA (tr)", kısa vadeli ulusal notunu "J1+ (tr)", görünümlerini ise "durağan" olarak belirlemiştir.

TEMETTÜ PERFORMANSI

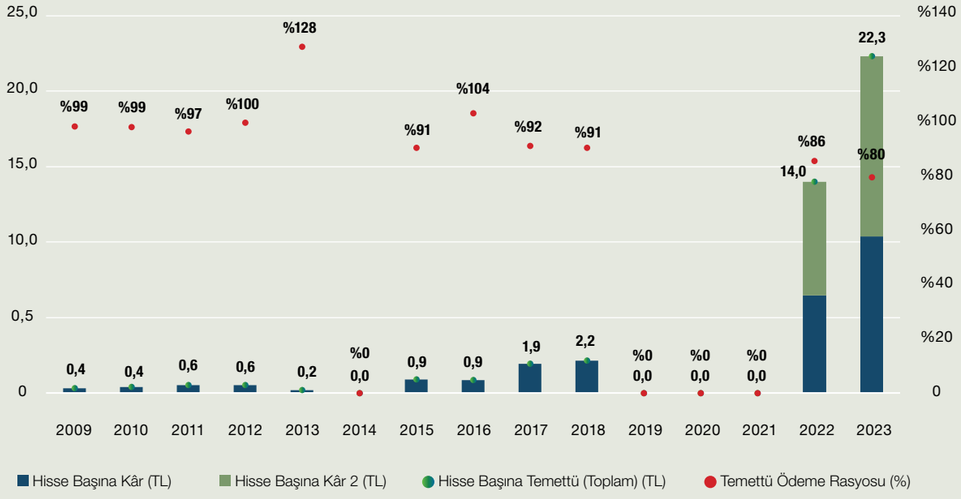

Tüpraş'ın güncel iş modeli, yüksek temettü ödeyen şirket kimliğini korumasına ve geliştirmesine katkıda bulunmaktadır.

Tüpraş Kredi Notu

Kredi Derecelendirme Kuruluşu	Son Güncelleme	Derecelendirme Türü	Kredi Derecelendirme Notu	Görünüm
Moody's Investors Service	Temmuz 2024	Uzun Vadeli Kurumsal Kredi Notu	Ba3	Pozitif
Fitch Ratings	Temmuz 2024	Uzun Vadeli Kurumsal Kredi Notu	BB-	Durağan
JCR Eurasia Rating	Aralık 2024	Uzun Vadeli Ulusal Kredi Notu	AAA (tr)	Durağan

Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim

Tüpraş, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda, ticari sır niteliğinde olmayan bilgilerin, pay sahiplerine, kamuya ve menfaat sahiplerine, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir ve kolay erişilebilir şekilde sunulmasını amaçlamaktadır. Bu bilgilerin sağlanmasında, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri gözetilmektedir. Kurumsal Yönetim İlkeleri ile ilgili açıklamalara raporun *Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu* bölümünden ulaşabilirsiniz.

Tüpraş'ın, 2007 yılında dâhil olduğu Kurumsal Yönetim Endeksi'nde 7,91 olarak belirlenen Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu yıllar boyunca gelişme kaydetmiştir. Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu 2024 yılında 9,72'ye yükselmiştir.

Yatırımcıların ihtiyaçları olan kurumsal bilgilere, raporlara, tarihsel ve ilgili dönem finansal tablo ve faaliyetlere, özel durum açıklamalarına Şirket'in kurumsal web sitesindeki *Yatırımcı İlişkileri* bölümünden ulaşılabilmektedir.

2024 KURUMSAL YÖNETİM NOT KIRILIMI (%)

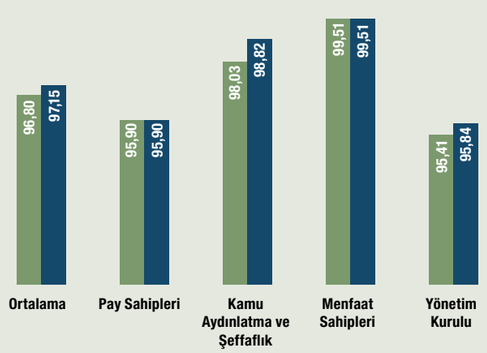

KURUMSAL YÖNETİM DERECELENDİRME NOTLARI

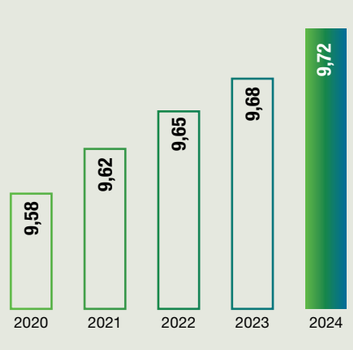

AB TAKSONOMİSİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIMLAR

Tüpraş düşük ve sıfır karbonlu teknolojiler, ürün kalitesinin artırılması, proses iyileştirme, operasyonel mükemmellik, çevre, enerji verimliliği, iş sağlığı ve güvenliği ve yasal uyumluluk konularında teknolojik gelişim, değişim ve dönüşüme odaklı bir dizi stratejik yatırım karar almaya devam etmektedir. Tüpraş'ın yatırım stratejileri kapsamında öne çıkan unsurların başında sürdürülebilirlik yatırımları gelmektedir. Bu kapsamda Şirket, ilk defa 2023 yılında AB taksonomi raporlama yükümlülüklerine göre gönüllü olarak AB Taksonomisi'ne uyumluluk çalışması yürütmüştür. Tüpraş ve bağlı ortaklıkları Entek, Ditaş, Körfez Ulaştırma A.Ş. ve Tupras Trading Ltd'in i) konsolide yatırım harcamaları, ii) konsolide operasyonel harcamaları ve iii) konsolide ciro elde ettiği faaliyetleri AB Taksonomi Yönetmeliği'ne göre aşağıda belirtilen altı iklim ve çevre hedefine uyum düzeyi açısından uygun ve uyumlu olarak sınıflandırılmıştır.

a) İklim değişikliğini azaltma

b) İklim değişikliğine uyum

c) Su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması

d) Döngüsel ekonomiye geçiş

e) Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü

f) Biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ile restorasyonu

Değerlendirme esas olarak iki temel aşamadan oluşur. Bir ekonomik faaliyet, İklim Yasası bünyesinde ana kapsamı tanımlanmışsa faaliyetin yasa kapsamındaki her bir ekonomik faaliyetin altında detayları açıklanan teknik tarama kriterlerine uyma durumuna bakılarak "Taksonomiye uygun (eligible)" olarak sınıflandırılır. "Taksonomiye uyumlu"luğunun (aligned) değerlendirilmesi sürecin ikinci aşamasında gerçekleştirilir. Herhangi bir ekonomik faaliyet, aşağıda yer alan koşullara uyuyorsa taksonomi ile uyumlu nitelendirilerek "çevresel olarak sürdürülebilir" olarak sınıflandırılır.

a) çevresel hedeflerden en az bir tanesine önemli katkı sağlama

b) kalan çevresel hedeflerden herhangi birine önemli derecede zarar vermeme

c) her faaliyet için eşik değeri ve özel gereklilikleri içeren teknik tarama kriterlerini karşılama

d) asgari sosyal güvenlik önlemlerine uyma - insan ve çalışma hakları, yolsuzlukla mücadele prosedürleri ve sosyal sorumluluk

Tüpraş ve bağlı iştiraklerinin i) yatırım harcamaları (CapEx) tarafındaki taksonomi ile uyumlu çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetleri arasında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi (hidroelektrik enerjiden elektrik üretimi, rüzgar enerjisinden elektrik üretimi, güneş fotovoltaik teknolojisi kullanılarak elektrik üretimi), bilgi teknolojileri ve operasyonel teknolojiler veri odaklı çözümlerin sağlanması, yenilenebilir enerji teknolojilerinin kurulumu, bakımı ve onarımı (kolaylaştırıcı aktivite), enerji verimliliği ekipmanlarının kurulumu, bakımı ve onarımı (kolaylaştırıcı aktivite), atık ısı kullanarak ısı ve soğutma üretimi, atık su toplama ve arıtmanın yenilenmesi, biyo-atıkların kompostlanması ve tehlikeli olmayan atıklardan malzeme geri kazanımı ile pazar araştırması, geliştirme ve inovasyona yakın (kolaylaştırıcı aktivite) şeklinde geniş yelpazedeki süreçler bulunmaktadır.

ii) Operasyonel harcamaların (OpEx) taksonomiye uyumluluğunun değerlendirilmesi sürecinde ise Tüpraş ve iştiraklerinin tesis/ünite/lokomotif/gemi bazında varlıkları ile faaliyetlerinin taksonomi tüzüğüne uygun olacak şekilde bakım onarım, işletme malzemeleri, kiralama giderleri, alınan dış hizmetler ve araştırma geliştirme faaliyetleri kapsamında analiz süreci gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Tüpraş ve iştiraklerinin operasyonel harcamalarının uygun aktivitelerle eşleştirilmesi noktasında lokasyon / masraf yeri bazlı gider kalemlerinin ayrımının net olarak yapılabiliyor oluşu gözetilmiştir ve aynı lokasyonda birden fazla aktivitenin bulunduğu durumlarda belirsizliği en aza indirmek adına genel harcama kalemleri OpEx kapsamına alınmamıştır.

AB TAKSONOMİSİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIMLAR

iii) Ciro (Turnover) kapsamındaki çalışmada ise Tüpraş, senelik finansal açıklamalarında konsolide ciro açıkladığından payda kısmını bu veri oluştururken pay kısmında çevresel olarak sürdürülebilir ve taksonomi uyumlu aktivitelerde Tüpraş ve iştiraklerinden gelen katkılar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Ciro açısından taksonomi uyumlu aktiviteler arasında Entek'in yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi (hidroelektrik enerjiden elektrik üretimi, rüzgar enerjisinden elektrik üretimi, güneş fotovoltaik teknolojisi kullanılarak elektrik üretimi), Entek'in yenilenebilir enerji teknolojilerinin kurulumu, bakımı ve onarımı (kolaylaştırıcı aktivite) ve Tüpraş'ın yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi (güneş fotovoltaik teknolojisi kullanılarak elektrik üretimi) dâhil edilmiştir.

Yatırım harcamaları, operasyonel harcamalar ile ciro bazında taksonomiye uygun ancak uyumlu olmayan faaliyetlerin incelenmesinde Ditaş'ın denizyolu, Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin ise demiryolu vasıtasıyla fosil bazlı yakıt taşımacılığı ve dağıtım operasyonları ile Entek'in doğal gaz çevrim santralinden elektik üretimi göz önünde bulundurulmuştur.

Tüpraş içerisinde 2024 yılında gerçekleştirilen yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları ile Çevre, Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, İnsan Hakları, İş Etiği ve Uyum ekiplerinden oluşturulan Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin oluşturulmasından başlayarak olgunlaştırma süreçlerindeki değerlendirme aşamalarında taksonomi görüşü verilmesi zorunlu hâle getirilmiştir. Yatırımların çevresel olarak sürdürülebilir olma durumlarının değerlendirilme sürecinde yatırımın doğru ekonomik faaliyet ile eşleştirilme durumu, iklim değişikliği ve çevre hedeflerinden en az birine önemli ölçüde katkıda sağlama durumu, diğer iklim değişikliği ve çevre hedeflerine önemli ölçüde zarar vermeme durumu, asgari sosyal güvenlik önlemlerine uyma durumu ve belirlenen teknik kriterleri sağlama durumu bu uzman ekip tarafından iklim ve sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında değerlendirilmektedir.

YATIRIM HARCAMALARI*
(CapEx) (%)

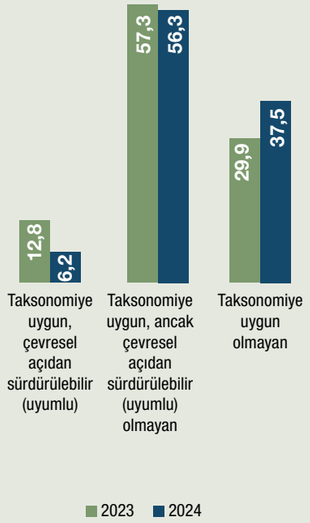

2024 YATIRIM HARCAMALARI
(milyon ABD doları)

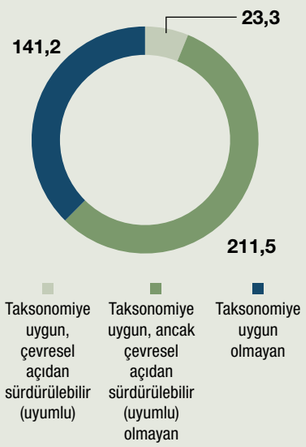

OPERASYONEL HARCAMALAR*
(OpEx) (%)

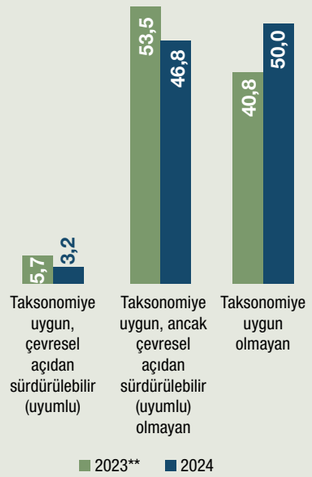

2024 OPERASYONEL HARCAMALAR
(milyon ABD doları)

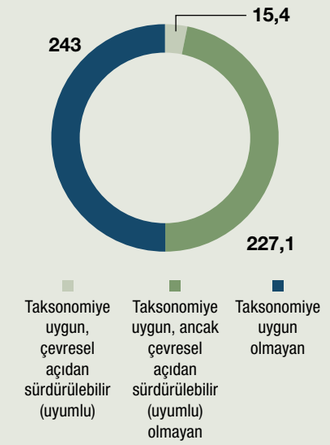

CİRO*
(%)

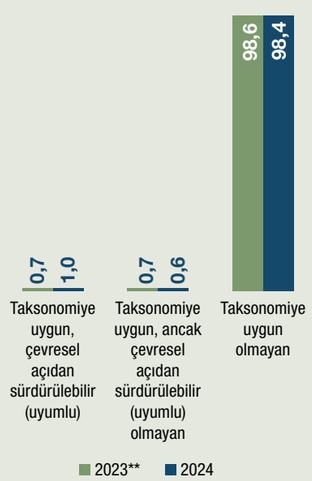

2024 CİRO
(milyon ABD doları)

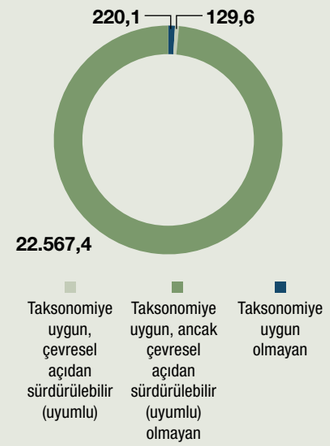

* Yatırım harcamaları (CapEx), operasyonel harcamalar (OpEx) ve ciro değerleri Tüpraş ile iştiraklerinin (Entek, Ditaş, Körfez Ulaştırma A.Ş., Tupras Trading Ltd) dâhil olduğu konsolide değerlerdir.
** Operasyonel harcamalar (OpEx) ve ciro değerlerinde 2024 yılında alokasyon tekrar değerlendirilmiş olup, 2023 değerleri revize edilmiştir.

TÜPRAŞ’TA ÇALIŞANLARA DEĞER

114 Tüpraş’ta Çalışanlara Değer

KATKI SAĞLANAN SKA

Doğrudan

Dolaylı

İlgili Paydaşlar

Çalışanlar | **İş Ortakları** | **İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar**

Tüpraş, sürdürülebilir başarısının itici gücü olarak yetkin insan kaynağını görmektedir. Şirket, amaca yönelik ve eşitlikçi istihdam fırsatları sunarken, aynı zamanda farklılıkları kapsayan, çeşitliliği destekleyen bir kültürü teşvik etmektedir. Bu anlayışla insan haklarına saygılı ve insana yakışır iş prensiplerine bağlı bir çalışma ortamı sağlamaktadır.

Tüpraş, çalışanların potansiyellerine ulaşmalarına yardımcı olacak mesleki ve kişisel gelişimleri için geniş fırsatlar yaratmaktadır. Şirket, çalışanların üretkenlikleri ve motivasyonlarını iş-yaşam dengesini kurgulayarak iyileştirirken, çalışma performanslarını olumlu yönde geliştirmek için "Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri" sunmayı temel sorumluluğu olarak görmektedir.

Şirket, bu doğrultuda "Tüpraş'ta İnsan" esenlik markası ile mental, fiziksel, sosyal, mesleki ve finansal esenlik temalarını destekleyecek pek çok uygulamayı hayata geçirmektedir. Bu temalardaki çalışmalar 2024 yılında "Tüpraş İnsan Kaynaklarında Dönüşüm", "Tüpraş İnsan Kaynaklarında Gelişim" ve "Tüpraş İnsan Kaynaklarında Yaşam" başlıkları altında yürütülmeye başlanmıştır. Söz konusu çalışmalar kapsamında 2024 yılında çalışan bağlılığında, işveren markası sıralamasında ve fark yaratan şirket deneyiminde başarılı sonuçlara ulaşılmıştır.

2024 Koç Topluluğu Çalışan Bağlılığı Araştırmasında tüm kategorilerde bir önceki yıla göre yükseliş gerçekleşmiştir. Tüpraş'ın son 10 yılda sonuçlanan en yüksek ofis çalışan bağlılığı skoruna ulaşmıştır. Genel bağlılık skoru(*) %48 olarak sonuçlanırken, ofis çalışanları bağlılığı %78, saha çalışanı bağlılığı ise %34 olarak sonuçlanmıştır.

2024 yılında, Koç Topluluğu'nda bulunan 28 şirketin 125'ten fazla lokasyonda bulunan işyerleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, Tüpraş "Fark Yaratan İşyeri" ödülünü kazanan 6 şirketten biri olarak seçilmiştir.

* Tüpraş Solo

İnsan Kaynaklarında Dönüşüm

Stratejik İşgücü Planlama Çalışması

İşgücü konumlandırmasının iş hedefleri ve ihtiyaçlarıyla daha uyumlu hâle getirilmesi, böylelikle doğru sayıda insan kaynağının doğru yere tahsis edilmesini sağlamak amacıyla şirket genelinde stratejik işgücü planlama çalışması yürütülmüştür. Çalışma kapsamında her iş biriminin işgücüne etki eden faktörler belirlenerek iş yükü ihtiyacı veriye dayalı bir metodolojiyle modellenmiştir.

İnsan Analitiği Süreçleri

Global uygulamalar üzerinde çalışan üç veri kaynağı tek bir sistemde entegre edilerek analitik süreçlerde ve raporlamalarda kullanılmak üzere veri havuzu oluşturulmuştur. Yedi farklı dashboard ile 30 farklı sayfa ve 100'den fazla grafik oluşturulmuştur.

İnsan Analitiği kapsamında iki farklı analitik sürece başlanmıştır:

- **Yetenek Analitiği:** Çalışanların özlük, performans, envanter sonuçları gibi 150'den fazla metrik kullanılarak verilerin analiz edilmesiyle yetenek olarak işaretlenen çalışanların ortak özelliklerini keşfetmeyi ve gelecekte yetenek olarak tanımlanacak potansiyel yetenekleri tespit etmeyi hedeflemektedir.
- **OKR Analitiği:** OKR süreci tamamlandıktan sonra performans sistemi üzerinden çalışan ile ilgili elde edilen OKR metin verilerinin doğal dil işleme yöntemleriyle analiz edilip, benzer OKR'ların tespit edilmesi ve OKR önerileri yapılması öngörülmektedir.

Tüpraş 2024 yılında Stratejik Dönüşüm Planı'na hizmet edecek insan kaynağını ve organizasyon yapısını geleceğe hazır duruma taşıyacak birçok uygulamayı devreye almıştır.

İnsan Kaynaklarında Gelişim

Yetenek Yönetimi

Tüpraş'ta çalışanların yetkinliklerini geliştirmeye yönelik güçlü bir yetenek yönetimi anlayışı ile bugünün ve geleceğin ihtiyaçlarına yanıt veren bir gelişim stratejisi oluşturulmuştur.

Şirket, yeteneklerin gelişimine destek sağlamak amacıyla açık pozisyonlarını öncelikle Şirket içerisindeki adaylarla doldurmayı önemsemektedir. Bu doğrultuda Koç Kariyerim platformu üzerinden hem Tüpraş hem de Koç Topluluğu çalışanlarına açık olacak şekilde ilanlar yayınlanmaktadır. Pozisyonun gereklilikleri düşünülerek objektif değerlendirmeler test ve envanterlerle sağlanmaktadır. Terfi kriterlerinden biri olan rotasyonu desteklemek amacıyla insan kaynakları planlama toplantılarında rotasyon fırsatları görüşülmekte ve teşvik edilmektedir. 2024 yılında açılan pozisyonlarla 188 iç adayın farklı pozisyon, rol ve sorumluluklara geçişi sağlanmıştır. Ayrıca, kurum içi terfi sürecinin bir parçası olarak yetkinlik bazlı mülakat, vaka çalışmaları, simülasyonlar ve rol oyunlarını içeren değerlendirme merkezi uygulamaları üçüncü taraf firmalar aracılığıyla yapılmaktadır. 2024 yılında 82 yönetici ve yönetici adayı değerlendirme süreçlerine dâhil edilmiş; bir üst role hazırlık durumları test edilmiş ve rapor sonuçlarına göre gelişim planları hazırlanmıştır.

Yetenek yönetimi kapsamında elde edilen bu veriler yıllık bazda gerçekleştirilen Stratejik İnsan Kaynakları Toplantılarında gözden geçirilmektedir. Bu toplantılarda performans ve potansiyel değerlendirmesi yapılmakta, kritik roller belirlenmekte ve yönetici pozisyonları için yedekleme planlamaları oluşturulmaktadır. İç yedekleme sistemi ile kritik pozisyonlar ve yönetim pozisyonlarının yedekleme planları oluşturulurken potansiyel yetenek havuzu kullanılmakta ve olası adaylar değerlendirilmektedir. Böylelikle hem yönetim pozisyonlarına aday olan kişiler yetiştirilmekte hem de olası yönetim değişikliklerinde Tüpraş yönetimini aksatacak durumların önüne geçilmektedir.

Yedeklemeler yapılırken;

- Yedekleme doluluk oranı,
- Rotasyon yapmış yedek sayısı,
- Kadın yedek sayısı,
- Yedeklerin yaş ortalaması,
- Yedeklenen pozisyon sayısı

gibi kritik göstergeler takip edilmektedir.

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

İnsan Kaynakları Göstergeleri

DÖNEM SONU ÇALIŞAN SAYISI (%)

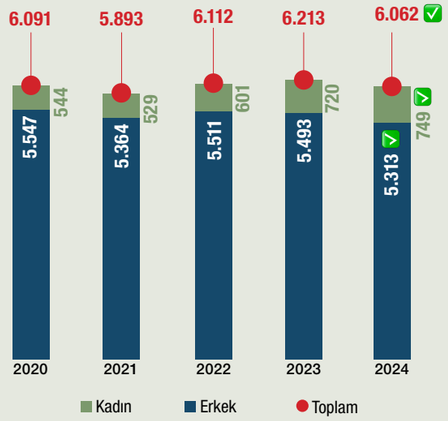

İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN DAĞILIMI (%-KİŞİ)

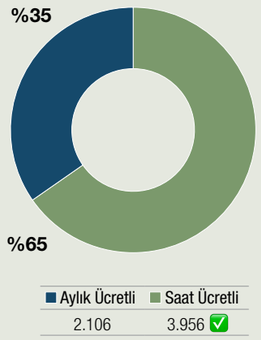

İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN ORANI- AYLIK ÜCRETLİ (%)

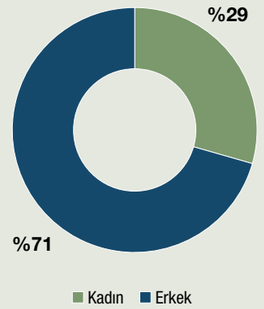

İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN ORANI- SAAT ÜCRETLİ (%)

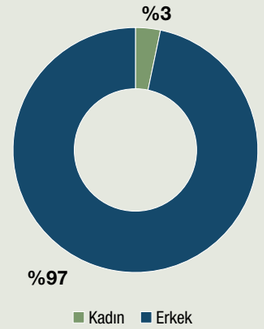

TOPLAM ÇALIŞAN ORANI (%)

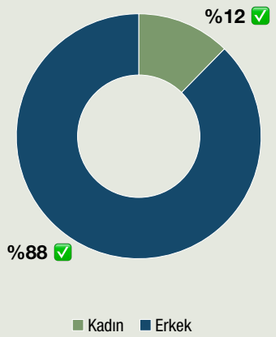

YAŞA GÖRE ÇALIŞAN ORANI (%)

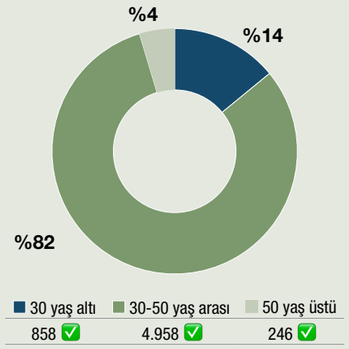

ÇALIŞAN DEVİR ORANI (%)

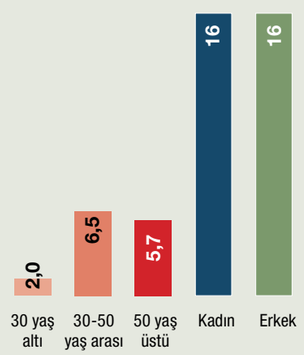

İŞE ALINAN ÇALIŞAN ORANI (%)

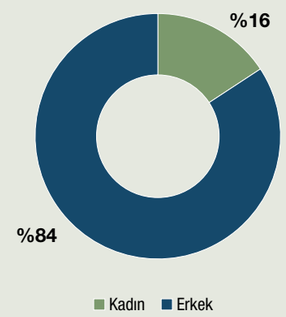

ORTA KADEME VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİ DAĞILIMI (%)

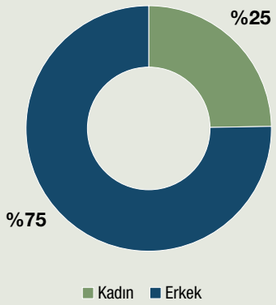

ORTA KADEME KADIN YÖNETİCİ ORANI (%)

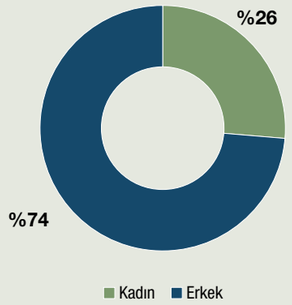

ÇALIŞANLARIN LOKASYON DAĞILIMI (%)

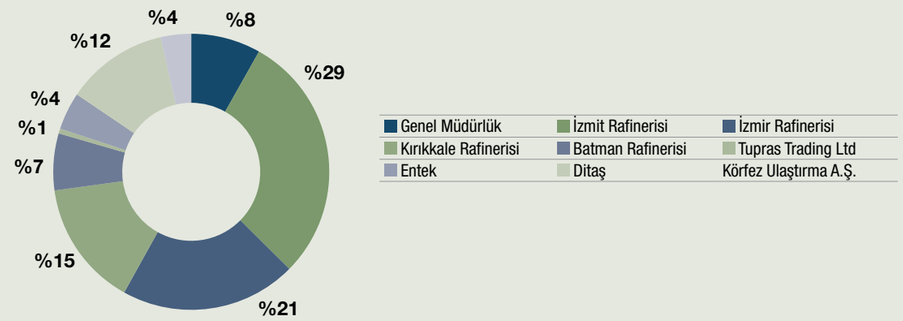

Yetenek Kazanımı

Tüpraş, Yetenek Kazanımı stratejisi ile Şirket'i geleceğe taşıyacak, nitelikli, yeniliğe ve değişime açık, kendisini ve işini geliştirme potansiyeli olan, çevik öğrenme becerisi yüksek, Şirket değerlerini benimseyen ve koruyan, işin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışa sahip yetenekleri bünyesine kazandırmayı amaçlamaktadır.

Tüpraş, genç yetenekleri bünyesine kazandırma sürecinde yürüttüğü iletişim çalışmaları kapsamında birlikte çalıştığı ajansların desteği ile en etkili ve hedef kitleye ulaşacak planlama ile ilerlemektedir. Şirket, kariyer ve sosyal medya platformları üzerinden genç yeteneklere erişim ağını mümkün olduğunca geniş tutmaktadır. Sosyal medya platformlarını yanı sıra, online üniversite buluşmalarına, zirvelere, kariyer fuarlarına ve mülakat simülasyonu uygulamalarına katılarak, sponsorluk desteği sağlayarak, kariyer kulüpleri ile bağlantılar kurarak ve de rafinerilerinde teknik gezi fırsatları sunarak geniş bir çerçevede iletişim faaliyetleri sürdürmektedir.

Yetenekli çalışanların Tüpraş'a kazandırılma sürecinde adayların deneyimleri önemsenmekte ve anketler ile memnuniyet seviyeleri ölçülmektedir.

Şirket, işe alım süreçlerini yürüten çalışanlarının gelişimlerine özel önem vermektedir. Bu doğrultuda işe alım profesyonellerine Koç Üniversitesi ve Society for Human Resource Management (SHRM) iş birliği ile tasarlanan Re-pap (Recruitment Professionals Accreditation Program) eğitim programları sunulmaktadır. Söz konusu programlar ile ilgili Şirket çalışanlarının en objektif, doğru ve adil aday değerlendirme yöntemleri ile aday deneyimi bakış açısı kazanmaları desteklenmektedir. 2024 yılında 6 Tüpraş İK sorumlusu Re-pap eğitimine katılmıştır. Tüpraş bünyesine yeni katılan ve işe alım süreçlerinde görev alması beklenen İK profesyonelleri de bu eğitimlere dâhil edilmiştir. Tüpraş'ta yeni yönetici olan çalışanları kapsayan yetkinlik bazlı mülakat ve işe alım bilgilendirme eğitimleri 2025 yılında da devam edecektir.

Nextremers Programı

Tüpraş, 2019 yılından bu yana çalışan Genç Yetenek Programı gerçekleştirmektedir. Program sayesinde Tüpraş, gelecekteki çalışma arkadaşlarını henüz öğrenci iken tanıma fırsatı sağlamakta, üniversitelerin 4'üncü sınıf ve yüksek lisans öğrenimi alan ve son bir yıldır mezun statüsünde olan genç yeteneklere Tüpraş'ta gerçek bir çalışma ortamı deneyimi sunarak öğrencileri profesyonel iş hayatına en iyi şekilde hazırlamaktadır.

Programa 2024 yılında 210.000'in üzerinde başvuru alınmış olup 48 Nextremers öğrencisinin staj süreçleri devam etmektedir. Programı başarı ile tamamlayan ve mezun olan öğrencilere Tüpraş'ta geçirdikleri süre içindeki performans ve motivasyonlarına, işe uygunluklarına bağlı olarak kadrolu çalışma fırsatı verilmektedir. Şirket, yeni mezun dönüşümüne verdiği önem kapsamında yeni mezun istihdamını bu program üzerinden gerçekleştirmeye öncelik vermektedir. Bu kapsamda 2024 yılı içinde 13 öğrenci *Nextremers programını* bitirerek kadroya alınmıştır.

BiOmuzVer - Kısa Süreli Rotasyon Projesi

2022 yılında çevik proje olarak başlayan BiOmuzVer ilk kapsamlı çalışmasını İzmit Rafinerisi RUP planlı bakım duruşunda gerçekleştirmiştir.

Proje kapsamında Tüpraş'ın farklı lokasyonlarında Üretim, Bakım, İşletme Güvenirliği ve Yatırım & Proje Geliştirme müdürlüklerinde çalışanlardan, mülakat yöntemiyle sürece seçilen 60 gönüllü çalışan minimum üç hafta olacak şekilde farklı periyotlarda RUP duruşuna destek vermiştir.

Tüpraş'ta Yetenek Gelişimi

2050 stratejisi doğrultusunda PLT adı ile yeni bir yetenek ve liderlik gelişim stratejisi oluşturulmuştur.

PLT programının Tüpraş'ın geleceğe hazırlanmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

PLT Programının Amaçları

1. Geleceğin enerji çözümlerine yön verebilecek bir vizyonun kazandırılması
2. Sürdürülebilir iş modelleri geliştiren ve enerji dönüşümüne öncülük eden uzmanlığın sağlanması
3. İş süreçlerini dijitalleştiren, veri odaklı ve yenilikçi yaklaşımlar geliştiren becerilerin kazandırılması
4. Ortak hedeflere ulaşmayı ve etkin takım çalışmasını teşvik eden liderlerin yetiştirilmesi

Şirket, yetenek gelişim stratejisi kapsamında dünyanın en iyi iş okulları ve gelişim platformları (Harvard Business School, Emeritus, MEXT gibi) ile iki yıl sürecek uluslararası bir gelişim programı tasarlamıştır. 2024'ün Ekim ayında lansmanı gerçekleştirilen bu gelişim yolculuğunda, program katılımcılarının mevcut potansiyellerini ortaya çıkarmaları ve özgün bir öğrenme deneyimi yaşamaları hedeflenmektedir.

Tüpraş'ta geleceğin lider adaylarını belirlemek için tüm çalışanlar, cinsiyet, yaş, kültürel geçmiş, ırk ve din gözetmeksizin objektif olarak değerlendirilmektedir. İş sonuçlarında fark yaratan ve dış kurumların yaptığı değerlendirmeler sonucu yüksek performans gösteren çalışanlar, yetenek gelişim sürecine dâhil edilmektedir. Tüpraş Yetenek Gelişim Programları ile yetenek havuzundaki çalışanlar; Tüpraş'ı 2050 stratejisine götürecek dijital dönüşüm, enerji yönetimi, sürdürülebilirlik ve liderlik becerileri alanlarında sertifikalı programlar ile kendi deneyimlerine özgü şekilde yetiştirilecektir.

2024 yılı içerisinde programa dâhil olan 108 çalışan Harvard Manage Mentor platformu ile alanında uzman uluslararası eğitmenlerin hazırladığı 43 farklı başlıkta kendisini geliştirme imkânına sahip olmuştur. 108 kişinin gelişim programı Dijital Dönüşüm Yönetimi, Sürdürülebilirlik, Enerji Yönetimi gibi başlıkları içerecek şekilde 2025 yılında da devam edecektir.

Tüpraş'ta Liderlik Gelişimi

Tüpraş'ta yönetsel pozisyonlarındaki çalışanların becerilerini geliştirmek için farklı eğitim seçenekleri sunulmaktadır. Programlar yönetsel rolüne yeni atanan çalışanlar, yeni işe alınan yöneticiler, liderlik yolunda devam eden (Takım Yöneticileri, Teknik Liderler, Fonksiyon Yöneticiler) çalışanlardan oluşan tüm Tüpraş liderlerini kapsamaktadır. 2024 yılında yönetsel rolde bulunan 923 Tüpraş çalışanı liderlik gelişimi kapsamında 29.157 saat eğitim almıştır.

Tüpraş, ana ortağı olan Koç Holding tarafından tasarlanan özel programlarla yurt dışı iş okulları aracılığı ile üst düzey yöneticilerinin liderlik ve kişisel gelişimlerini desteklemektedir. Yöneticilere sürekli destek için gönüllü mentorluk ve koçluk programları, yönetici yetkinlik eğitimlerine devam ederken birçok prestijli üniversitenin çevrimiçi programlarına katılım fırsatları sunularak her seviyeden yöneticinin becerilerinin geliştirilmesi teşvik edilmektedir.

Tüpraş'ta 250 yönetici 2024 yıl sonuna kadar hem bireysel hem de ekip yönetiminde anlam yaratan bir yönetim yaklaşımı için Değerler ile Liderlik eğitimlerine katılmışlardır. Eğitimler ile liderlerin gelişimi desteklenmiş hem kendi hem de Tüpraş'ın değerlerini tanıyarak, takımlara ilham veren bir liderlik sergilemesine katkı sağlanmıştır. Gelişim programı ile takımlarda pozitif bir değer kültürü oluşturma ve uzun vadeli takım başarısını sürdürülebilir kılmak hedeflenmiştir.

Tüm Çalışanlar için Eğitim ve Gelişim

Her bir çalışanın etkin ve verimli biçimde çalışma hayatında yer alması için ihtiyaç duyduğu eğitimler yeni nesil öğrenme yöntemleri ile sunularak çalışanların geliştirilmesine devam edilmektedir.

2024 yılında eğitim gelişim süreçleri Teknik Gelişim, Davranışsal Gelişim, Dijital Dönüşüm, Çevik Dönüşüm başlıklarında takip edilmiştir.

- ***Teknik Gelişim:*** Tüpraş'ın ilk Teknik Gelişim Kataloğu kapsamında 453 kişi 1.900+ eğitimi gelişim planına dâhil edilmiştir. Katalogda 54 iç eğitmen yer almış olup tecrübelerinin çalışma arkadaşları ile paylaşması sağlanmıştır. İlk defa ilgili teknik alanda bulunan saat ücretli çalışanlar tercümanlar eşliğinde yabancı dildeki eğitimlere katılma fırsatı bulmuştur. Akademi Binası %90 doluluk oranına ulaşmış ve ilk VR uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir. Nisan - Mayıs aylarında tüm lokasyonlarda rafinerilerin mesleki yeterlilik alanları danışmanlar ile analiz edilmiş ve gerekli iyileştirmeler hayata geçirilmiştir.
- ***Davranışsal Gelişim:*** Raporlama döneminde iki ayrı Davranışsal Gelişim Kataloğu yayınlanmıştır. Kataloglar kapsamında 5 farklı kategoride, 61 eğitim, 10 Tüpraş'ta Yaşam Atölyesi ve 3 seminer düzenlenmiştir. Bu programlar için 46 farklı eğitmen ile 71 sınıf açılmıştır.
- ***Dijital Dönüşüm:*** Bu kapsamda 180 online platform lisansı çalışanlara tanımlanarak, Veri Bilimi, Programlama ve Geliştirme, Yapay Zekâ, Otonom Sistemler, Ürün Yönetimi ve Bulut Bilişim konularında toplam 3.993 saat eğitim tamamlanmıştır.
- ***Çevik Dönüşüm:*** Programının ilk modülü olan Dönüşüme Liderlik ile Rafineri Müdürleri, Grup Müdürleri, Müdürler, Yöneticiler / Teknik Liderler çevik dönüşüm eğitimi almışlardır. Çevik dönüşüme elçilik eden çalışma arkadaşlarımızın gelişimi için düzenlenen Çevik Elçiler Programı ile 3 modülde toplam 12 eğitim düzenlenmiştir. Dört lokasyonda toplam 62 çevik elçi ile süreçler takip edilmektedir.

Saha çalışanları için özel olarak tasarlanan Yeni Nesil Rafinerici Yetiştirme Programı (RAYEP) ile Dokümantasyon & Senaryolar, Teknik Gelişim, İş Mükemmelliği & Çeviklik, Davranış & Liderlik Gelişimi konularına odaklanılmıştır. Program içeriği 4 farklı lokasyonda baş operatör, baş teknisyenlerin katıldığı gelişim çalıştaylarındaki beklentiler dikkate alınarak oluşturulmuştur. RAYEP kapsamında ilk aşamada 121 katılımcı toplamda 2.057 saat ile Usta Öğretici Programını tamamlanmıştır. Tüm RAYEP doküman ve senaryolarının yapay zekâ ile online programlara dönüştürülme yolculuğu başlamıştır. RAYEP eğitimlerinin analizi ve takibi için rafinerilerde teknik kurullar oluşturulmuş ve 460+ eğitim dokümanı ve 100+ senaryo kitabı bot iletişimi sağlayan sanal asistana entegre edilerek ulaşılabilirliğinin artması hedeflenmiştir.

Tüpraş'ta 2024 yılında çalışan gelişimi ve eğitimi kapsamında(*) 91 milyon TL eğitim harcaması yapılmış olup, 333.690 saat toplam eğitim verilmiştir. Çalışan başına eğitim harcaması 18 bin TL'dir.

(*) Tüpraş solo

Konsolide rakamlara *Performans Göstergeleri* bölümünden ulaşılabilir.

Performans Gelişimi

İyi yapılandırılmış bir performans ve kariyer yönetim sistemi oluşturmak Tüpraş için performans gelişiminin önemli bir parçasıdır. Tüpraş'ta aylık ücretli çalışanlar için performans yönetimi Koç Diyalog Performans Yönetimi Sistemi ile gerçekleştirilmektedir. Koç Diyalog hem yönetici hem de çalışanlar arası çok yönlü, yapılandırılmış ve anlık geri bildirim mekanizmaları ile tasarlanmış, OKR (Objectives and Key Results) yöntemi ile ilham verici hedefler ve başarı kriterlerinin benimsendiği, yıl boyu güncellenebilen, şeffaf, iş birliğini destekleyen ve çevik bir performans sistemidir. Koç Diyalog, Tüpraş çalışanlarının performansını tutarlı ve sürekli bir şekilde takip edilmesine yardımcı olarak çalışanların Şirket'in hedeflerine ulaşabilmesi için etkili bir şekilde çalışmasını sağlamaktadır. Gündemin dinamikliğine ve değişkenliğine göre değiştirilebilen esnek OKR yapısı ile performans sistemi çalışma modelinin en önemli parçalarından biri hâline gelerek çalışanları harekete geçiren ve motive eden bir unsur olmuştur.

Genel Müdür hedefleri ile hizalı olmak üzere, tüm departmanlar bazında çalıştaylar düzenlenerek ekiplerin ve bireysel olarak her bir çalışanın ekip hedefleri belirlenmektedir. Şirketin stratejik hedefleri (sürdürülebilirlik, finansal olgular, emniyet, insan kaynağı gibi) doğrultusunda belirlenen OKR'lar sistem üzerinden tüm aylık ücretli çalışanlara yayınlanmaktadır. Genel Müdür tarafından belirlenen OKR'lar tüm aylık ve saat ücretli çalışanlarla yazılı olarak paylaşılmakta ve yıl boyunca Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları tarafından rafinerilerde yapılan iletişim toplantıları ve sistem aracılığı ile güncel durum iletilmektedir.

Genel Müdür'den başlayarak tüm aylık ücretli çalışanlar birbirlerinin OKR'larını görebilmekte ve yıl boyunca güncel tutabilmektedirler. Diğer taraftan Şirket hedefleri Tüpraş'ın stratejik öncelikleri ve yeni iş alanları odağında hazırlanmakta ve performans değerlendirmeleri bu girdilerle oluşmaktadır.

Koç Diyalog Performans Yönetim Sistemi'nde bireysel, kolektif ve gelişimsel OKR'lar olarak tanımlanabilecek farklı OKR türleri bulunmaktadır.

Bireysel OKR — Kişisel hedeflere ulaşmak ve bireysel performansı ölçmek için bireysel olarak çalışan tarafından belirlenir.

Kolektif OKR — Ortak hedeflere ulaşmak ve ekip performansını ölçmek için ekip veya çalışan grubu tarafından belirlenir ve iş birliğini desteklemektedir.

Gelişim OKR — Çalışanların kariyerlerinde ilerlemek ve gelişimini sağlamak için yeni beceriler ve yetkinliklere odaklanarak kişisel veya mesleki gelişim hedeflerini takip etmelerini sağlar.

Koç Diyalog'taki çok boyutlu performans değerlendirmesi, çalışanların performansını sadece elde ettikleri sonuçlara göre değil, aynı zamanda bu sonuçlara ulaşmak için sarfettikleri efor, iş birliği ve çalışma yöntemlerinin değerlendirmesini de içermektedir. Diyalog dönemlerinde hem iş sonuçları hem de sonuçlara nasıl ulaşıldığına dair geri bildirimlerle sürekli gelişim desteklenmektedir. Yöneticiler ve çalışanlar arasında yılda 5 kez düzenlenen periyodik diyalog buluşmaları yıla yayılmıştır. Aşağıdaki başlıkları içeren diyalog görüşmelerinin yapılması teşvik edilir:

OKR Belirleme (1. Diyalog Dönemi) Şirket'in ölçülebilir sonuçlarla birlikte takım içerisindeki ortak hedefleri tanımlamasına, bireysel hedeflerin belirlenmesine ve izlemesine yardımcı olan dönemdir.

OKR İnce Ayar (2. Diyalog Dönemi), OKR'ların iş planları ile uyumlu ve zorlayıcı kalmasını sağlamak için iyileştirme dönemdir.

Öz-Eleştiri (3. Diyalog Dönemi), çalışanların kendi performanslarını kendilerinin değerlendirdiği, gelişim alanları ve daha iyisini yapabilecekleri planları gözden geçirdikleri dönemdir.

Kariyer Konuşmaları (4. Diyalog Dönemi), çalışanların teknik/mesleki gelişimlerine, kariyer gelişim süreçlerine, kısa/orta vadede kariyer hedeflerine yönelik yapılan görüşmeleri içeren dönemdir.

Yıl Sonu Görüşmeleri (5. Diyalog Dönemi), yıl boyunca hedefleri gerçekleştirmek üzere gösterilen eforun, iş sonuçlarının ve gelecek planlarının görüşüldüğü dönemdir. Bu dönemin sonunda yöneticiler çalışanlar için hem iş sonuçlarını hem de iş sonuçlarına nasıl ulaşıldığına dair değerlendirmelerini sistem üzerinden belirlemektedirler. Şirket hedeflerine ulaşılırken, bireysel performansın yanı sıra Şirket'in ortak hedefleri sahiplenmesinin yarattığı fark, performans sistemi ile de pekiştirilmiştir.

Şirket, her yıl sonunda tüm yılı kapsayan geri bildirimlerle çalışanlarının performans gelişim sonuçlarını çalışanları ile paylaşmaktadır. Üst yönetim saat ücretli çalışanlara Şirket'in dönem sonuçları ve hedef beklentileri hakkında geri bildirim sağlamaktadır.

Sürdürülebilirlik Performansının Üst Düzey Yöneticilerinin Performans Hedef Kartlarına Yansıması

Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı ve uzun vadeli ÇSY hedeflerinin etkin şekilde takibi ve uygulanabilmesi adına, üst düzey yöneticilere atanan OKR'lar yıllık performans değerlendirme kartlarında yer almaktadır. OKR'ların gerçekleştirilmesi ile yıllık ücret ve prim ödemeleri bağlantılıdır.

Aynı OKR'lar ilgili departman yöneticileri ve çalışanların da kartlarında yer almakta ve yıllık ücret ve ikramiyelerin belirlenmesinde değerlendirmeye alınmaktadır. 2024 yılında belirlenen OKR'lar;

Konu	Hedef	Hedefi Alan Yöneticiler
Sürdürülebilir rafinaj	• İş sürekliliği aksiyon planları • Ortak veri havuzu çalışmaları • Emniyet odağında alarm yönetimi	CEO, Tüm Genel Müdür Yardımcıları, Rafineri Müdürleri, Teknik Emniyet Direktörü, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü, Bilgi Teknolojileri Direktörü, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar
Dönüşüm yolculuğu çerçevesinde ayak izinin azaltılması ve ölçümlenmesi	• CO_2 emisyonunun azaltılması • Su tasarrufu • Kurumsal girişim sermayesi	CEO, Tüm Genel Müdür Yardımcıları, Rafineri Müdürleri, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü, Bilgi Teknolojileri Direktörü, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar
Yeni iş alanları	• Sıfır karbonlu elektrik • Yeşil hidrojen • Sürdürülebilir havacılık yakıtı • Yenilenebilir elektrik kapasitesinin arttırılması	CEO, Tüm Genel Müdür Yardımcıları, Rafineri Müdürleri, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörü, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar
Operasyonel mükemmelliğin sürdürülmesi	• Müşteri Deneyimi Endeksinin takibi • Kara dolum satışlarında dijitalleşme • Planlı bakım süreçlerinin etkin yönetimi • Rafinerilerin altyapı ve lojistik alanındaki iyileştirmeler	CEO, Tüm Genel Müdür Yardımcıları, İlgili Departman Yöneticileri ve çalışanlar

İnsan Kaynaklarında Yaşam

Tüpraş'ta Ücretlendirme

Tüpraş'ta ünvan ve pozisyona verilen her türlü hak ve yan menfaatler önceden tanımlanmış ve herkes için aynıdır. Piyasa ücret kıyaslamaları kapsamında, uluslararası kabul gören araştırma firmaları ile çalışılarak ücret yapıları, piyasadaki konumu ve düzenli olarak yapılan sektörel ücret araştırmaları ile ücret yönetimi politikaları güncel olarak takip edilmektedir.

Tüpraş'ta sorumluluk seviyelerine göre kurum hedeflerine ulaşılmasındaki katkının ön planda tutulduğu şeffaf bir ücretlendirme sistemi uygulanmaktadır. Bu model; nesnel, şeffaf, ulusal ve uluslararası iş dünyasının gerçeklerini yansıtan, eşitlik ve hakkaniyet ilkesine dayalı, yapılan işe göre ücretlendirmeyi esas alan bir ücret ve yan haklar modelidir. Model kapsamında ücretlendirme sistemi, her iş için tanımlanan becerilere, elde edilen performansa ve yerel ücret piyasa ölçütlerine dayanmakta ve liyakati teşvik etmektedir. Tüpraş, her yıl kadın ve erkek çalışanlar arasındaki ücret dengesi eşit işe eşit ücret ilkesi doğrultusunda aynı rol ve kıdem düzeyinde karşılaştırma metodolojisini kullanarak izlemektedir. Mevcut durumda Şirket'te cinsiyetler arası ücret farklılığı bulunmamaktadır. Tüm aylık ücretli çalışanlar için toplam gelir; baz ücret, değişken ücret (prim) ve yan haklardan oluşmaktadır.

Tüpraş'ta Ödüllendirme Sistemi

Tüpraş, Başarıyı Tanıma ve Takdir Etme ve Ödüllendirme Sistemi ile fark yaratan çalışmaların ve deneyimlerin ödüllendirilmesini hedeflemektedir. Uygulanan sistemler, çalışanların gurur duyacağı ve çalışırken mutlu olacağı bir şirket ortamının yaratılmasına katkı sağlamaktadır.

Tüpraş başarıyı tanıma, takdir etme ve ödüllendirme sistemi 5 farklı alt süreci kapsamaktadır.

1. Yıl bazlı ödüllendirmeler (bilimsel yayın ve inovasyon, kıdem, vb.)
2. Tüpraş'ın iş ortamındaki deneyimi iyileştirmeyi hedefleyen başarılı proje ve uygulamalarına verilen "Tüpraş Çalışan Deneyimi İyileştirme Ödülleri"
3. Anlık ödüllendirmeler ve Özel Anlar için ayrılan bütçeler
4. SEÇ (Sağlık, Emniyet ve Çevre) ödüllendirmeleri
5. Çalışanların Tüpraş yönetim sürecine katılımını destekleyici modeller
6. Operasyonel maliyet kalemlerini azaltmaya yönelik fikirlere verilen ZBB (Zero-Based Budgeting) Ödülleri
7. Tüpraş stratejilerine uygun alanlarda gelir, verimlilik ve/veya tasarruf yaratma ihtimali olan yeni ürün/hizmet gibi inovatif fikirlere istinaden verilen İnovasyon Ödülleri

Çalışanlara Destek Uygulamaları

TİSK Çalışan Destek Programı: Tüpraş çalışanlarının ve ailelerinin yaşam tarzlarına ve bireysel ihtiyaçlarına yönelik hizmet veren, konusunda uzman profesyonel bir ekip tarafından sağlanan bir destek programıdır. Psikolojik, Tıbbi, Sağlıklı Beslenme ve Tekno Destek alanlarında danışmanlık desteği sunulmaktadır.

Koç Healthcare Dijital Sağlık Platformu: Koç Healthcare uygulaması, Amerikan Hastanesi ve Koç Üniversitesi Hastanesi doktorlarına sınırsız ve ücretsiz online erişim imkânı sağlamaktadır. Online sağlık hizmetlerinden tüm Tüpraş'lıların yanı sıra yakınları da faydalanabilmektedir. Vakıf üyesi olan çalışanların ve 18 yaş altındaki çocuklarının hizmeti, Koç Holding Emekli Vakfı tarafından karşılanmaktadır.

İş'te Destek Programı: 2016 yılında başlatılan İş'te Destek kapsamında rafinerilerde ihtiyaçlar doğrultusunda endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları hayata geçirilmektedir.

Şirket rafinerilerinde stresi azaltmak için, stres oluşturabilecek endüstriyel hijyen etmenleri olan gürültü, titreşim, aydınlatma, toz ve çalışma pozisyonları konusunda teknik tedbirler açısından yatırımlar gerçekleştirmiştir. 2016 yılında başlattığı İş'te Destek programıyla ihtiyaçlar doğrultusunda rafinerilerde endüstriyel psikologlar tarafından taramalar, eğitimler ve bireysel psikolojik destek çalışmaları devam etmektedir. Periyodik sağlık muayenelerinde çalışanların ruhsal durumu ile ilgili sorgulamaların yanında iş ile ilgili fikirlerini paylaşabilecekleri üst yönetim katılımı ile organize edilen toplantılar, kahve molaları, saha turları da düzenlenmektedir.

Koç Holding Emeklilik ve Yardım Sandığı Vakfı'na Üyelik: Tüpraş çalışanları, Koç Topluluğu kapsamında ek sosyal güvence ve yardım sağlamak amacıyla kurulmuş olan vakfın üyesidir. Bu kapsamda çalışanlar finansman, sağlık ve emeklilik hizmetlerinden faydalanabilmektedir.

Esnek Çalışma Saatleri: Tüpraş'ta aylık ücretli çalışanlar, kişisel ihtiyaç ve tercihlerine göre günlük ve haftalık çalışma sürelerinin başlangıç ve bitiş saatlerini, yönetimin bilgisi ve belirli sınırlar dâhilinde düzenleyebilmektedir.

Sosyal Yardımlar: Çalışanlara evlenme, doğum, doğum sonrası emzirme alanları, çocuk, kreş yardımları, tahsil yardımı, defin ve askerlik yardımı gibi çeşitli sosyal yardımlar sağlanmaktadır.

Mahrumiyet Primi: Kırıkkale ve Batman lokasyonlarındaki aylık ücretli çalışanların mahrumiyet primi yan hakkı bulunmaktadır.

İhtiyaç Avansı: Tüm Tüpraş çalışanları ihtiyaçlar dâhilinde faizsiz avans imkânından yararlanabilmektedir.

Uyum Süreci Rehber Programı: İşe yeni giren çalışanların Tüpraş kurum kültürüne ve işe adaptasyonlarının hızlı bir şekilde sağlanması amacıyla ilk 3 aylık oryantasyon döneminde Rehber Destek Programı uygulanmaktadır.

Esnek Yan Fayda (Flextra) Paketi: Esnek ek yan hak uygulaması sunan paket, Tüpraş çalışanlarının, mevcut yan haklarına ilave olarak Şirket katkılı geniş bir yan fayda havuzundan (hayat sigortası, hediye ve indirim çekleri, bireysel emeklilik programları gibi seçenekler) yıllık olarak seçim yaparak yaşam tarzlarına ve farklı bireysel ihtiyaçlarına uygun şekilde yan hak paketlerini değiştirme opsiyonu sunmaktadır. Aylık ücretli çalışanlar yakacak yardımı, bayram harçlığı ve izin harçlığı yan haklarını Flextra kapsamında dönüştürerek kullanabilirken, saat ücretli çalışanlar bayram harçlığı ve birleştirilmiş sosyal yardım hakları için bu opsiyona sahiptir.

Süt İzni Uygulaması: Kadın çalışanlara kanuni sürelere uygun olarak bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilmektedir. Süt izninin hangi saatler arasında ve kaça bölünerek kullanılacağını çalışan belirlemektedir. Tüpraş ofislerinde yönetmeliklere uygun emzirme odaları bulunmaktadır.

Doğum İzni Uygulaması: Gebelik döneminde olan çalışanlara, yönetmeliklere uygun olarak doğum öncesi ve doğum sonrası 8'er hafta olmak üzere toplam 16 haftalık doğum izni hakkı sağlanmaktadır. Doğum izni biten kadın çalışanlara isteği hâlinde altı aya kadar ücretsiz analık izni, eşi doğum yapan çalışana ise yasaya uygun olarak 5 işgünü ücretli izin verilmektedir.

Uzaktan Çalışma Destek Paketleri: Tüpraş'ta uzaktan çalışma yapan çalışanlara öğle yemeği ve şirket hattı desteği sağlanmaktadır. Çalışma şekillerinde pozisyonların gereklilikleri düşünülerek hibrit çalışma modelleri çalışanlara sunulmuştur.

Ulaşım: Görevi veya statüsü gereği belirli rollere araç tahsis edilmektedir. Bunun yanı sıra, belirli seviyenin üstü çalışanlara benzin yardımı yan hak olarak sağlanmaktadır. Tüm çalışanların şirkete ulaşımı için personel taşıma (servis) hizmeti mevcut olup, servis hizmetinin olmadığı lokasyonlardaki çalışanlara yol desteği verilmektedir.

Görev Evi Hakkı: Rafinerilerde görev alan aylık ücretli çalışanlar için görevi nedeniyle rafineri sahasına yakın olması gereken pozisyonlar için kapasite dâhilinde görev evi hakkı sunulmaktadır.

Fazla Mesai: Saat ücretli çalışanlara fazla mesai ödemesi ve rafinerilerde belirli görevlerde çalışan aylık ücretli çalışanlara nöbet fazla mesai ödemesi yapılmaktadır.

Yüksek Lisans Programı Destekleri: Tüpraş çalışanları belirli kotalar dâhilinde Koç Üniversitesi yüksek lisans programlarından, Şirket desteği ile sunulan indirim dâhilinde faydalanabilmektedir.

Dinamik Ödüllendirme Araçları: Şirket'te çalışanların başarısını anında takdir amaçlı ödüllendirme (spot bonus) sistemi devrededir.

Bunun yanı sıra, zor bulunan pozisyonlarda kritik bilgiyi, beceriyi ve uzmanlığı şirkete ve Koç Topluluğu'na kazandırabilmek için Gruba Kazandırma Primi; kilit yetenekleri elde tutmayı kolaylaştırmak ve dinamik iş gücü piyasasına karşı daha korunaklı olabilmek için Elde Tutma Primi uygulanmaktadır.

Saat Ücretli Çalışanlar Özelinde Ek Haklar: Vardiyalı çalışanlara vardiya primi ve üçlü vardiya ödemesi, bakım grubu çalışanları özelinde bakım primi, ilk derece yönetsel sorumluluğu olan rollere idari sorumluluk primi, çalışma kıdemine istinaden hizmet ikramiyesi ve belirli lokasyonların ilgili ünitelerinde çalışanlara iş güçlüğü primi ödemesi gerçekleştirilmektedir.

Tüpraş'ın çalışanlara sağlanan diğer uygulamalar *Tüpraş'ta Yaşam Esenlik Modeli* bölümünde yer almaktadır.

Toplu İş Sözleşmesi ve Sendikal Haklar

Tüpraş, çalışanların sendikal haklarına saygılı işveren kimliği ile bu hakları özgürce kullanabilmelerine olanak tanıyan ve destekleyen bir yaklaşım sergilemeye özen göstermektedir.

Çalışanların yasalar çerçevesinde örgütlenmiş olma şartıyla sendikalara ve sivil toplum kuruluşlarına üye olmaları desteklenmektedir. Şirket'te kuruluşundan beri toplu iş sözleşmesi imzalanmaktadır. Petrol-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Tüpraş'ta yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen sayılarda sendika işyeri temsilcileri bulunmaktadır.

Tüpraş'ta saat ücretli çalışanların tamamı sendika üyesi olarak toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışmaktadır. Tüpraş, sendikal hakların korunması konusundaki titiz yaklaşımının tedarikçi ve iş ortakları tarafından da benimsenmesini beklemektedir. Tedarikçi ve iş ortakları operasyonlarında sendikal hakların eksiksiz uygulanıp uygulanmadığı takip edilmektedir.

Şirket toplam çalışanlarının %70'ine denk gelen 3.480 çalışanın üyesi olduğu Petrol-İş Sendikası ile her 3 yılda bir toplu iş sözleşmesi süreci yürütülmektedir. Yürürlükteki toplu iş sözleşmesi tüm sendika üyesi çalışanlarına kitapçık şeklinde paylaşılmakta, Şirket'in intranet portalında güncel olarak bulundurulmaktadır. İş süreçleri, ilgili toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre yönetilmektedir.

2024 yılında, 30 Tüpraş çalışanı üye oldukları sendikaların yönetiminde aktif olarak görev almıştır. Şirket'te 1.460 aylık ücretli çalışan işveren temsilcisi olarak sorumluluk almaktadır.

Çalışanların fikirleri; birebir görüşmeler, anket uygulamaları, İSG kurulları ve çalıştaylar gibi farklı şekillerde alınmakta olup, gerekli görülen konular toplu iş sözleşmesi sürecinde ayrıca gündeme getirilmektedir. Saat ücretli çalışanların terfi sınavları ve disiplin süreçlerinde toplu iş sözleşmesi gereği sendikadan iki temsilci kurul üyesi olarak yer almaktadır.

Toplu iş sözleşmesi kapsamında;

- İşe alım süreçleri,
- İzin kullanımları,
- İşe alımda eşitlik (cinsiyet eşitliği) ve kapsayıcılık yaklaşımı (din, dil, ırk ayrımı yapılmamış, engelli çalışan alımları, vb.),
- İş sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları,
- Çalışma koşullarının belirlenmesi,
- Sağlanan eğitim ve araştırma faaliyetleri,
- Rotasyon olanakları,
- Çalışan haklarının korunumu,
- Ücretlendirme ve yan hakların tanımlanması,
- Çevrenin korunmasına duyarlılık
- Sosyal yardımlar (yemek, evlenme, doğum, kreş, vb.),

gibi konu başlıkları yer almaktadır.

Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık

Tüpraş, çeşitliliği destekleyen, eşit fırsatlar sunan ve kapsayıcı bir iş yeri olmayı teşvik eden bir yönetim anlayışının, sağlıklı ve üretken bir çalışma ortamının temel bileşeni olduğunun bilincindedir. Bu doğrultuda, operasyonları ve değer zincirinin her alanında bu yaklaşımı ödün vermeden uygulamakta ve sürekli geliştirmektedir.

Tüpraş, insan kaynağı yönetim anlayışını İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni ve Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPs) rehber alarak geliştirmiştir.

İnsan haklarına saygı, kapsayıcı kültür, fırsat eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliği, tacize ve şiddete sıfır tolerans odak alanları üzerine kurulmuş olan bu yaklaşım, 2022 yılında oluşturulan Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık Politikası ile güvence altına alınmıştır. Tüpraş'ın tüm çalışanları ve yöneticileri, Tüpraş Etik İlkeleri'nin ayrılmaz bir parçası olan bu politikaya uygun hareket etmekle yükümlüdür. Tüpraş, ilgili taraf ve işleme uygulanabilir olduğu ölçüde, tüm iş ortaklarının bu politikaya uyumlu davranmasını beklemekte ve bunun için gerekli adımları atmaktadır.

Tüpraş Çeşitlilik, Eşitlilik ve Kapsayıcılık Komitesi çeşitliliği, eşitliği ve kapsayıcılığı destekleyen bir iş ortamını sürdürmek ve geliştirmek hedefiyle çalışmalar yürütmektedir. Komite cinsiyet, kuşak, fikir çeşitliliği ve dezavantajlı gruplar konularını kurumsal esenliğin 8 boyutu (sosyal, entelektüel, fiziksel, finansal, çevresel, duygusal, spiritüel ve mesleki) çerçevesinde ele almaktadır. Komite Genel Müdür, Mali Genel Müdür Yardımcısı, Teknik Genel Müdür Yardımcısı, İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcısı, Baş Hukuk Müşaviri, Kurumsal İletişim Müdürü ve deneyim temsilcilerinden oluşmaktadır. 2024 yılında komiteye katılan deneyim temsilcilerinin temsil alanları kadın, 40 yaş üzeri saha çalışanı, engelli, saha çalışanı, genç kuşak; odak konuları ise toplumsal cinsiyet, engellilik ve yaş olarak belirlenmiştir. 2024 yılında komite 2 defa toplanmış olup, yapılan toplantılarda belirlediği odak alanlarında orta ve uzun vadeli aksiyon planını onaylamıştır. Plan ve aksiyonlar ile ilgili komite düzenli olarak bilgilendirilmekte ve ihtiyaç hâlinde komitenin toplanma sıklığı artırılmaktadır.

- 2024 yılında UN Women iş birliği ile kalıplı yargı, önyargı, ayrımcılık, toplumsal cinsiyet gibi temel kavramlar üzerinden günlük hayatı mercek altına almak, araştırmalar üzerinden eşitsizliğin sonuçlarını incelemek ve eşit bir topluma bugünden katkıda bulunmak için yapabilecekleri konuşmak üzere tüm rafinerilerde "Eşitlik için Değişime Kendi Kararlarından Başla" eğitimleri organize edilmiştir.
- Koç Holding Engelli Etnografik Araştırmasında yer alınarak engelli çalışanların deneyimleri incelenmiştir.
- Kadın istihdamı ve kadın yönetici oranını arttırmak üzere kural setleri belirlenerek takip edilmiştir. 3 Aralık Dünya Engelliler gününe özel, engelli farkındalığını arttırmak üzere "Engelli mi? Engellenen mi?" erişilebilirlik webinarı düzenlenmiştir.

Kapsayıcı kültür çalışmalarının başarılı bir sonucu olarak Tüpraş, 2021, 2022 ve 2023 yıllarında Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi'nde yer almaya hak kazanmıştır.

Tüpraş, Koç Holding'in, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'ndaki küresel liderliği doğrultusunda teknoloji ve inovasyon alanında toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik taahhütlerini açıklamıştır.

Tüpraş cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi kapsamında yaptığı çalışmalara ilişkin taahhüt ve gerçekleşmelerine *Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara katkı* tablosunda paylaşılmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Tüpraş "Eşitlik için Enerjimiz Bitmez" mottosuyla, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin (UN Women) dünyanın dört bir yanında erkekleri kadınlarla omuz omuza toplumsal cinsiyet eşitliğinin savunucusu olmaya davet eden "HeForShe" hareketine 2015 yılından bu yana destek vermektedir.

https://www.heforshe.org/en

İnsan ve Çalışan Hakları

Tüpraş insana yakışır ve onurlu bir iş ortamı için, insan haklarına saygılı iş yapış anlayışı benimsemenin ve insan hakları uygulamalarını tüm faaliyetlerinde gözetmenin öneminin farkındadır.

Tüpraş'ta, insan haklarına saygılı, adil, dürüst, eşit ve kapsayıcı bir anlayış benimsenmekte; ırk, millet, etnik köken, dil, renk, cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, engellilik hâli, fiziksel durum, din, mezhep, felsefi inanç, siyasi düşünce, medeni, sosyal veya ekonomik durum ve benzeri sebeplerden dolayı ayrımcılığa tolerans gösterilmemektedir. Tüpraş ve iş ortaklarının (tedarikçi, müşteri, yüklenici ile şirket nam ve hesabına hareket eden her türlü temsilci taşeron ve danışmaları ile Tüpraş'ın iş yaptığı diğer üçüncü taraflar) tümünde zorla çalıştırma, çocuk işçiliği, her türlü ayrımcılık ve tacize kesinlikle tolerans gösterilmemektedir. Tüpraş, bu konudaki ilkelerini 2021 yılı başında Yönetim Kurulu tarafından onaylanan *İnsan Hakları Politikası*'nda belirlemiştir ve uygulamalarını politika çerçevesinde yürütmektedir.

İnsan Kaynakları Departmanı'na bağlı Çalışan Deneyimi ve İnsan Hakları Müdürlüğü, insan hakları konularını ilgili tüm birimlerle iş birliği içerisinde yönetmektedir. Şirket raporlama döneminde, değer zincirinin bütününde faaliyetlerinden kaynaklı insan hakları etkilerini değerlendirmiştir.

İnsan hakları değerlendirmesinde kullanılan soru listesi,

Serbestçe Seçilen İstihdam,	Çalışma Saatleri,
Örgütlenme Özgürlüğü,	Ayrımcılık
Sağlık ve Güvenlik,	Düzenli İstihdam - Sorumlu İşe Alım,
Çocuk İşçiliği ve Genç İşçiler,	Sert ve İnsanlık Dışı Muamele
Ücretler ve Yan Haklar,	Çalışma Hakkı

konularını kapsayan toplam 10 başlık ve 246 sorudan oluşmuştur.

Değerlendirmede kullanılan sorular uluslararası platformlarda saygı duyulan insan hakları ve etik konusundaki standartlar, yaklaşımlar, değerler ve yerel mevzuatlardan yola çıkılarak belirlenmiştir. Uygulanan metotlarda yine uluslararası platformlarda saygı duyulan etik ve sosyal uygunluk standart denetimleri baz alınmıştır. Uygulanan yöntemler arasında doküman kontrolü, saha kontrolü, değerlendirici-çalışan mülakatları, açılış-kapanış toplantıları gibi başlıklar yer almaktadır. Değerlendirme esnasında kişisel ve kurumsal verilerin korunması ve yeterli gizlilik önlemlerine dikkat edilerek çalışmalar yapılmıştır.

Değerlendirmenin tüm süreçleri 24-25 Aralık 2024 tarihinde ve 2 gün sürecek şekilde tamamlanmıştır. Değerlendirme dış firma tarafından gerçekleştirilmiş, şeffaf davranma ilkesine uyum gözetilmiştir. 10 tane gelişim noktası ile ilgili aksiyon planlanmıştır.

Çalışan Hakları

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi rehberliğinde, insana yakışır iş ve çalışma kurallarını temel alarak, çalışanlara huzurlu ve profesyonel bir çalışma ortamı yaratmak ve sürdürmek Tüpraş'ın temel prensibidir. Tüpraş; işe alım, terfi, kariyer gelişimi, ücret, yan haklar ve çeşitlilik gibi konularda küresel etik ilkelere uygun hareket etmekte ve çalışanlarının kendi seçimleriyle sivil toplum örgütü kurma ve bunlara katılma haklarına saygı duymaktadır.

Tüpraş'ta, iş ve özel hayat dengesinin sağlanması için fazla mesai teşvik edilmemekte ve yerel düzenlemelere uygun olarak fazla mesai çalışma saatleri sınırlandırılmaktadır. Çalışma saatleri dijital sistemlerle takip edilmekte çalışanların fazla mesaileri söz konusu olduğunda yöneticiler bilgilendirilmekte ve önlemler alınmaktadır.

Detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Çifte Önemlilik* bölümünde yer almaktadır.

Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri

Tüpraş, tüm çalışanlarına "Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri" sunmayı temel sorumluluğu olarak görmektedir. Çalışanlarını en değerli varlığı kabul eden Tüpraş, çalışan sağlığı ve emniyetini tüm faaliyetlerinin temelinde öncelikli kabul etmektedir.

Tüpraş'ın "Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri" misyonu çalışanların evlerine sağlıklı olarak dönmeleri, vizyonu ise daha sağlıklı ve farkında olarak dönmeleridir. Tüpraş bu misyon ve vizyon doğrultusunda her bir bireyin öncelikle kendisi, daha sonra çevresindeki kişi ve tesislerin emniyetini düşünmesi ve gerekli aksiyonları alabilmesi için her türlü uygulamaları ve teknolojileri bünyesine katmaktadır. Bu doğrultuda, Tüpraş'ın faaliyet alanlarında bulunan tüm çalışanların ve paydaşların güvenliği ve kazasız bir iş ortamının oluşturulması için *Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası* oluşturulmuştur.

Şirket, "Sağlıklı Güvenli İş Yeri" uygulamalarını SEÇ Politikası ve *ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi* gerekliliklerı doğrultusunda Genel Müdür'e bağlı olarak çalışan Teknik Emniyet Grup Direktörlüğü (TED) tarafından yönetmektedir. Genel Müdür ve TED Tüpraş'ın SEÇ stratejisinin oluşturulmasını sağlayarak etkin şekilde uygulanmasını takip eder.

Tüpraş'ta Sağlık ve Emniyet Yönetim sisteminin temelini ulusal mevzuat, ilgili uluslararası standartlar (OSHA) ve en iyi uygulamalar oluşturmaktadır. SEÇ ve Proses Emniyeti Standartlarına tüm çalışanlar ile çözüm ortaklarının da ödünsüz uymaları beklenmektedir. Tüpraş rafinerilerinde iş yapan yüklenici ve taşeron firmalara, rafinerilere ilk girişlerinde Sağlık, Emniyet ve Çevre eğitimi zorunlu olarak verilmektedir. Eğitim kapsamında iklim değişikliği ve sürdürülebilirliğin önemi, ilgili risk ve fırsatlar, Tüpraş ve değer zinciri olarak Öncelikli Konular, Şirket'in Sağlık, Emniyet ve Çevre Politikası, Çevre Yönetimi Politikası, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi ve Stratejik Dönüşüm Planı konularına da yer verilmektedir. Ayrıca, çalışanlara sağlanan teknik eğitimlerin içerisinde aktivite bazlı risk değerlendirmeleri, dikkat edilmesi gereken konular, işler planlandığı gibi gelişmediğinde takip edilmesi gereken yolları açıklayan bölümler de mevcuttur.

Tüpraş, sahalarında müşteri olarak bulunan müşteri temsilcileri (yönetici, tanker sürücüleri, gemi personelleri, vb.) ve yatırımcıların sağlık ve emniyetini güvence altına alır. İSG politikalarının belirlenmesinde ve yürütülmesinde müşterilerinin görüşlerini alır, geri bildirimlerde bulunur.

TED, Tüpraş genelinde takip edilmesi gereken mevzuat ve uygulamaları geliştirdiği gibi, olay araştırmaları, iç denetim ve kontroller yaparak SEÇ risk yönetim stratejisinin belirlenmesinde ve yürütülmesinde kilit sorumluluklar üstlenmektedir. Yapılan yıllık SEÇ performans gösterge analizleri doğrultusunda gelişim alanları belirlenerek rafineriler özelinde odak konular, bir sonraki yılın SEÇ hedefleri TED tarafından adreslenmektedir. SEÇ stratejisi iyi uygulama örnekleri ve gerçekleştirilen analiz sonuçları baz alınarak kısa, orta ve uzun vadeli olarak belirlenmektedir.

Tüpraş'ta emniyet kavramı, tek bir iş grubunun görevi değil, herkesin uyması gereken bir zorunluluktur. Bu anlayışla, çalışanlar ve diğer paydaşlar emniyetsiz gördükleri işi yapmama ve/veya durdurma yetki ve sorumluluğuna sahiptir. Çalışanlar ve paydaşlar işi durdurmadan dolayı herhangi bir yaptırım ile karşılaşmamaktadır.

Sağlık ve Emniyet Uygulamaları

Tüpraş'ın Sağlık ve Emniyet Uygulamaları performansı, bireysel ve kolektif hedeflerin değerlendirilmesinde ücretlendirme sistem ve uygulamaları içerisinde yer almaktadır.

Şirketin İSG yaklaşımının temel hedefi oluşabilecek risklerin önüne geçmek veya riskleri standartlar çerçevesinde ortadan kaldırmak, mümkün olmadığı durumlarda ise kabul edilebilir düzeye indirerek çalışmalarını bu doğrultuda sürdürmektedir.

Şirket tarafından planlanan yeni projeler ve operasyonlar veya değişiklikler için İSG, Proses Emniyeti ve Çevre konuları değerlendirilmekte, çalışanlarına etki edebilecek yeni tehlike kaynaklarını belirlemekte, oluşabilecek riskler hesaplanarak belirlenen tedbirler tasarım ve imalat aşamasındayken takip edilmektedir.

İşyeri ve iş yapış şekillerinin düzenlenmesi, çalışanın işe ve yönetim sistemine katılmasının sağlanması, iş ve sosyal hayat dengesinin korunması ve kendisini hem kişisel hem de teknik olarak geliştirebilmesi için fırsatlar oluşturulmaktadır.

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Tüpraş'ın sağlık ve emniyet hedefleri, geçmiş yıllarda alınan dersler ve periyodik olarak yapılan iç ve dış denetim bulguları gibi artçı göstergelerin yanı sıra öncül olarak yönelimler, trendler ile bir bütün olarak Koç Holding ve Tüpraş üst yönetimi tarafından belirlenmekte, takip edilmekte ve periyodik olarak değerlendirilmektedir. Tüpraş İSG ve Proses Emniyeti hedef, aksiyon ve performans değerlerini Yönetim Kurulu Üyesi ve Enerji Grubu Başkanı dâhil Üst yönetimin katılımıyla aylık olarak düzenli yapılan toplantılarla takip etmekte ve yönlendirmektedir. İSG ve Proses Emniyeti hedef, aksiyon ve gerçekleşen performans değerleri yıl içinde fiziki yapılan toplantılarda tüm Yönetim Kurulu Üyelerine aktarılmıştır.

Sağlık ve emniyet tarafındaki süreçlerde Tüpraş verileri Concawe ve diğer endüstri firma verileri ile mukayese edilerek, geliştirme metotları hakkında da bilgi edinilmekte ve uygulamalarımıza "İyi Uygulama – Good Practice" olarak eklenmektedir. Ayrıca, Tüpraş'ın sağlık ve emniyet verileri yıllık olarak bağımsız denetim kuruluşu tarafından incelenerek onaylanmaktadır.

Tüpraş'ın tüm rafinerilerinde Sağlık Risk Değerlendirmesi (SRD) çalışmaları devam etmektedir. Şirket, faaliyetlerinden kaynaklanan riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Rafinerilerde risk değerlendirmeleri, yasal düzenlemelere uygun şekilde zamanında tamamlanmakta; iş kazaları takip edilmekte ve yıllık bazda konsolide olarak raporlanmaktadır. SRD çalışmalarında sahaya özgü (ünite, atölye, laboratuvar, ambar vb.) kimyasal, fiziksel, biyolojik, ergonomik ve psikolojik etmenler detaylı olarak incelenmekte, çalışanların bu etmenlere maruz kalma durumlarının ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir sınırlar içerisine çekilmesi için teknik ve idari tedbirler alınmaktadır. Elde edilen sonuçlar periyodik kontrollerle izlenmektedir. Stres kaynaklı sağlık bozulmaları ve iş gücü kayıplarının önlenebilmesi amacı ile stres yönetimi çalışmaları ve emniyetli, huzurlu bir çalışma ortamının geliştirilmesi konusunda çalışmalara her yıl sürekli iyileştirilerek devam edilmektedir.

Tüpraş'ta emniyet sürecine çalışan katılımının sağlanması amacı ile iletişim kanalları oluşturularak çift yönlü diyaloglar kurulmuştur.

Yasal olarak kurulmuş İSG Kurulu'nun doğal üyeleri olan işçi ve sendika temsilcileri, İSG Yönetim Sistemi hakkındaki görüş ve şikâyetlerini İşveren Vekilinin Kurul Başkanı olduğu aylık İSG Kurul toplantılarına katılarak iletmektedirler. İSG Kurulu'nun tüm üyeleri rol, yetki ve sorumlulukları konusunda eğitim almaktadırlar. Toplu iş sözleşmeleri ve diğer toplantılarda işçi temsilcileri İSG ile görüşlerini de iletebilmektedir. Yasal gereklilik olan bu toplantıya ilaveten; aylık değerlendirme toplantısı ile tüm üst düzey yönetim ve rafineri birim müdürleri, rafinerilerde iş başı toplantıları, SEÇ yönlendirme toplantıları ile paydaşlar dâhil çalışanlar gelişmeler hakkında bilgilendirilmekte ve görüşleri alınmaktadır.

Son 5 yıllık İSG kaza istatistikleri ve kazaların nedenleri incelendiğinde, vakaların risk yönetimi hiyerarşisindeki ilk üç teknik adımdan ziyade kişisel koruyucu kullanımındaki eksiklikler, uygunsuz alet kullanımı veya aletlerin amacı dışında kullanımından kaynaklandığı görülmektedir.

Tüpraş, bu durumu bertaraf ederek "0 Kaza" hedefine ulaşmak amacı ile çalışanların teknik eğitimlerine ağırlık vermiştir. Aynı kapsamda, saha denetimlerinin İSG birimlerinin yanı sıra sorumlu amirler tarafından da yapılması uygulaması yaygınlaştırılmıştır.

Personelin teknik yetkinliğinin artırılması amacı ile uluslararası sertifikalı eğitimlerin düzenlenmesi ve özellikle yüksek riskli işler olarak tanımlanan kapalı alan işleri, yüksekte çalışma ve kaldırma aktiviteleri konusunda yetkin personel sayısının artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca mevcut yetkin personelin hatırlatma eğitimlerine katılması da sağlanacaktır.

Tüpraş'ta Yol ve Trafik Güvenliği sisteminin kurulması, uygulanması ve farkındalığın arttırılarak trafik kültürünün geliştirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar devam etmektedir. Karayolu veya rafineri içinde maddi ve manevi hasara yol açabilecek trafik kazalarını önlemek için gerekli tedbirler alınmaktadır. Tüpraş, trafik risklerini, sürücülere eğitimler vererek, fiziki yol şartlarını mühendislik çözümleriyle iyileştirerek ve sürücü davranışlarını uygun teknolojik destekler yardımıyla takip ederek yönetmektedir. 2024 yıl sonu değerlerine göre kaza frekansı bir önceki yıla kıyasla %50 azalmıştır.

2024 yılında genel İSG verilerinin iyileştirilmesi, daha emniyetli bir çalışma ortamı oluşturulması ve daha sağlıklı ve bilinçli çalışan kitlesine ulaşılması hedefleri ile;

- Rafinerilerde, yüklenici yönetimi sisteminde ikinci faza geçilmiştir. Daha yetkin İSG personelinin istihdamına gidilmiş, konularında uzman personellerle yüklenicilerin idari ve teknik İSG gerekliliklerini karşılamaları sağlanmıştır.
- Planlı duruşlara özel iş izin sistemi ile risk değerlendirmesi bazlı yaklaşım sağlanmıştır. Normal işletme uygulamasında görülen bazı adımlar yeniden tasarlanmış; daha etkin ve emniyetli bir çalışma sistematiği geliştirilmiştir. İşe ayrılan zaman emniyetli bir şekilde artırılmış, işlerin planlanmasından tamamlanmasına kadar saha denetimi ve emniyete yönlendirme yetkinlikleri geliştirilmiştir.
- Saha uygulamalarında dijitalleşme ve robot kullanımları ile çalışanların maruziyeti azaltılarak riskler kaynağında bertaraf edilme yoluna gidilmektedir. Depolama tankların taban sac ölçümlerinde robot kullanımı ile, tankın işletmeden çıkarılması, kapalı alan girişi, dip temizliği ve sac ölçüm sırasındaki personelin etkilenebileceği tüm kimyasal ve fiziksel etkiler ortadan kaldırılmıştır.
- Drone kullanılarak yapılan yüksek irtifadaki ekipman kontrolleri ile çalışma sepeti kullanımı veya iskele kurulum gereklilikleri ortadan kaldırılmış, yüksekte çalışma ve yüksekten düşme - cisim düşmesi tehlikelerinin de önüne geçilmiştir.

Tüpraş tesislerinde tüm gözlem ve olaylar olay yönetimi online sistemi üzerinden bildirilmekte, tüm SEÇ olay kategorileri için araştırma ve aksiyon süreçleri aynı sistem üzerinden takip edilmektedir. İletilen gözlem ve olay kategorisine, şiddetine ve potansiyeline bağlı olarak Tüpraş standartları içerisinde belirlenen şekilde ekip kurularak beyin fırtınası veya hata ağacı metodolojileri kullanılarak olay araştırma çalışması yürütülmektedir. Olay araştırma aksiyonlarının takibi aksiyon yönetim sistemi üzerinden online olarak yapılmaktadır. İlave olarak olaylardan ders çıkarma ve olay araştırma çıktılarının ve aksiyonlarının yayılımı TED tarafından sistematik olarak yapılmaktadır. Böylelikle aynı veya benzer olayların önüne geçilerek, insan, çevre, tesis ve ticaretin güvenliği sağlanarak sürdürülebilirliğe anlamlı bir katkı sağlanmaktadır. TED, iş yapış şekillerinin daha emniyetli olarak tasarlanması ve yönetilmesini sağlamak amacı ile diğer departmanlarla birlikte çalışmakta, ortak çalışma grupları sayesinde çözüme katkı sağlamaktadır.

Emniyet Koçluğu (Safety Coaching) Projesi

Emniyet kültürünün yaygınlaştırılması kapsamında bireysel ve takım gelişimi çalışmaları yapılarak daha yüksek bir bilinç seviyesine ulaşılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda yönetici ve yönetici adaylarına yönelik olarak Emniyet Koçluğu (Safety Coaching) projesi hayata geçirilmiş, bireysel ve grup çalışmaları ile iş ile ilgili karar merciinde olan çalışanların olaylara emniyet perspektifi ile bakma potansiyellerinin artırılması ve hayata geçirmeleri için destek sağlanmaya başlanmıştır.

Farkındalık Oluşturulması

"Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri"nin devamlılığının çalışanlara sağlayacağı farkındalık ile oluşacağı bilincinde olan Tüpraş, güvenlik kültürünü yaygınlaştırmak adına çalışanlarına ve alt yüklenicilerine 2024 yıl sonu itibarıyla 495.489 kişi x saat ✅ SEÇ eğitimi sağlamıştır. 2024 yılı içerisinde Tüpraş çalışanları ve yükleniciler göz önüne alındığında toplamda 23.266 kişiye SEÇ eğitimleri verilmiştir.

TOPLAM İSG EĞİTİMLERİ (kişi*saat)*

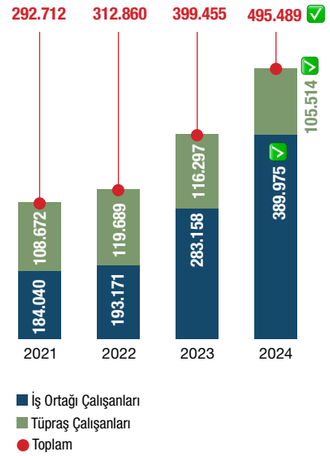

* Tüpraş solo

Çalışanlarına işe başlarken verdiği oryantasyon eğitiminin yanı sıra Tüpraş yolculuğu boyunca periyodik olarak SEÇ eğitimi veren Şirket, TED liderliğinde eğitim organizasyonlarına devam etmektedir.

Yıl içerisinde Tüpraş paydaşlarına mevsimsel bulaşıcı hastalıklar konusunda, kadın çalışanlara meme ve rahim kanseri farkındalığı konusunda sağlık farkındalığı çalışmaları yürütülmüştür.

Bununla birlikte tüm Tüpraş çalışanlarına yıl boyunca yol ve trafik güvenliği ile emniyet kemeri kullanımı, hız kuralları konusunda bilgilendirme ve farkındalık artırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Rafineri çalışma sahalarında Kişisel Koruyucuların yerinde ve doğru kullanımı, yüksekte çalışma prensipleri ve gözlem kartları kullanılarak emniyet iletişimi konusunda da kampanyalar hayata geçirilmiştir.

Acil Durum Yönetimi

Tüpraş'ta Kriz ve Acil Durum Yönetimi kapsamında, rafinerilerde meydana gelebilecek tüm acil durumlara müdahale, hazırlık ve etkisini azaltma amacıyla olayın büyüklüğüne göre önce ünite, rafineri ve diğer rafinerilerden destek alınacak bir yapı kurgulanmıştır. Acil Durum Yönetimi Teknik Emniyet Grup Direktörlüğü bünyesinde ayrı bir teknik liderlik olarak görev yapmakta, rafinerilerde bağımsız olarak oluşturulmuş Acil Durum Müdahale Yöneticiliği ekipleri ile koordinasyon içerisinde, önleme, mücadele, eğitim ve geliştirme faaliyetlerini yerine getirmektedir.

Acil durumlarda hazırlıkların tam ve ekiplerin yetkinliğinin istenilen seviyede olması, olay komuta sistemi temelinde sahalarda kurulan acil durum ekiplerinin ve kriz yönetimi için rafineri ve genel müdürlükte kurulan kriz yönetim ekiplerinin yetkili ve yetkin kişilerden oluşturulmasından Tüpraş yönetimi sorumludur. Şirket, yaşanan olaylar sonrasında araştırmalar yapmakta, olayın tekrar yaşanmasını engellemek amacıyla aksiyonların alınmasını sağlamakta ve takibini yapmaktadır.

Tüpraş, acil durumlara müdahalelerini; öncelikle kendi bünyesinde bulunan ve birincil görevi acil durumlara hazırlık ve müdahale olan yetkin ekipler ve kapasitesi yüksek modern ekipmanlarla yapmaktadır. Meydana gelen olayın sınıfına göre, dış yardım noktasında, bu alanda hizmet veren çözüm ortaklarının uzman personellerini yardım için çağırmaktadır.

Rafinerilerde acil durum müdahale için kurulan teknik ekip, her biri kendi alanında uzman çalışanlardan oluşmaktadır. Ünitelerde ve farklı birimlerde acil durumlar sırasında destek veren yetişmiş ve eğitim almış destek takımları da görevlendirilmiştir. Yangına müdahale ekipleri içerisinde, kapalı alan ve benzeri endüstriyel ortamlarda mahsur kalabilecek kazazedelerin kurtarılması için kurtarma yapabilecek iple erişim uzmanları, kimyasallar ve petrol yayılımına müdahale için döküntü ve HAZMAT eğitimine sahip uzmanları bulunmaktadır.

Tüpraş acil durumlara müdahale süreçlerini ve hazırlıklarını şirket içi ve dışı denetimlerle, son teknolojik ilerlemeleri ve uluslararası iyi uygulamaları takip ederek, uygulayarak sürekli iyileştirmekte ve geliştirmektedir.

- Acil durumların oluşmasını önlemek ve etkilerini azaltmak üzere yangınla mücadele, yangın ve gaz algılama ve pasif sistemler kullanılmakta, ihtiyaçlar ve gelişen teknolojiler doğrultusunda sürekli güncellenerek iyileştirilmekte ve modernize edilmektedir. İzmir Rafinerisi'nde petrol hareketleri ünitesinde ve Kırıkkale Rafinerisinde modernizasyon projeleri 2024 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Rafinerilerde, yangın koruma ve yangın güvenliği kapsamında aktif müdahale sistemleri (yangın ve gaz algılama, fireproofing, yangın suyu hatları vb.) kapasitesini arttırma ve ekipman modernizasyon (itfaiye araçları) projeleri çalışmaları devam etmektedir.
- Acil durumlarda oluşabilecek riskleri en aza indirmek, farkındalık arttırmak ve hedefe ulaşan yöntemlerle müdahale edebilmek amacı ile tüm rafinerilerde yüksek seviyeli acil durum, yangın, arama kurtarma, hidrokarbon bulutu/toksik gaz yayılımı, kimyasal ve hidrokarbon döküntüsü tatbikatları yapılmaktadır. Belirlenmiş takvim doğrultusunda yapılan tatbikatlar, Temel Performans Göstergesi (TPG) olarak takip edilerek raporlanmakta, gerekli aksiyonlar alınmaktadır.
- Yüksek seviyeli olaylara hazırlık, bölgesel seviyede ortak çalışma ve müdahale kapasitesini arttırmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla (AFAD, UDEM, UMKE vb.) beraber komşu tesisler de ekip ve ekipmanlarıyla Tüpraş'ın yaptığı tatbikatlara paydaş olarak katılmaktadır.
- Tüpraş'ın, acil durum koruma ve müdahale sistemlerinin modernizasyonu, sürekli iyileştirmeleri ve ekiplerin yetkinliğini artırmak amacıyla düzenlediği eğitimlerde ulusal ve uluslararası standartlar (NFPA, IMO, IRATA vb.) temel alınmaktadır. Bu kapsamda 2024 yılında acil durum müdahale ekiplerine İzmir Rafinerisi Yangın Okulu'nda Uluslararası Endüstriyel Acil Durum Hizmetleri Yönetimi Örgütü (The International Organisation for Industrial Emergency Services Management, JOIFF) sertifikalı yangın eğitimi verilmiştir. Tüm rafinerilerde acil durum yönetiminde çalışan toplam 131 çalışandan, 5 çalışanımız JOIFF Technician, 9 çalışanımız JOIFF Diploma, 87 çalışanımız JOIFF Fire Team Member eğitim ve sertifikasyonlarını 2024 yılında tamamlamıştır.

Döküntüye Müdahale

Kara ve su ortamlarında faaliyetlerden kaynaklı döküntülerin olmaması için proaktif önlemler alınmaktadır. Tüpraş, tüm süreçlerinde ve uygulamalarında dünya çapında kabul görmüş en iyi uygulamaları hayata geçirerek ve olası kaçakların önlenmesi için periyodik kontrol ve bakımların yapılmasını sağlamaktadır.

Denizyolu taşımacılığı ve deniz dolumda olabilecek döküntülerin önlenebilmesi için emniyetli sistemlerin kullanılmasının yanı sıra oluşabilecek döküntülerin etkilerinin minimumda tutulması için kaynaklar sürekli hazır bulundurulmaktadır.

Deniz döküntülerini önleme ve etkilerinin azaltılması için gerekli ekipman, malzeme ve eğitimli ekipler ile uzman çözüm ortakları ile anlaşmalar mevcut olup 7/24 kapsama sağlanacak şekilde sürekli hizmet sağlanmaktadır.

Demiryolu taşımacılığında meydana gelebilecek döküntülerle mücadele etmek üzere mücadele ekipmanı ve malzemeler ile donatılmış yetkin ekipler belirlenmiş olup bölgelerde hazır bulundurulmaktadır. Demiryolu alanında da yetkilendirilmiş müdahale çözüm ortakları ile çalışılmaktadır.

Kara döküntülerinde olası döküntünün toprak yeraltı suyu kirliliği yaratmaması ve deniz, akarsu gibi alıcı ortama ulaşmaması için proaktif ve aktif önlemler alınmaktadır. Kimyasallar taşkın havuzu içerisinde depolanarak yayılımı engellenmektedir.

2024 yılında raporlanan kaçak döküntü sayıları *Performans Göstergeleri* bölümünde verilmiştir. Bu döküntülere ivedi olarak uzman ekipler ile müdahale edilerek çevre kirliliği olması engellenmiş ve dökülen ürünün büyük oranda geri kazanımı yapılmıştır. Geri kazanımı mümkün olmayan ürünler ise uygun yöntemlerle toplanarak bertarafa gönderilmiştir. Tekrarının olmaması için olay araştırmaları yapılarak aksiyonlar alınmıştır.

Rakamlarla Tüpraş'ın 2024 SEÇ Performansı*

0,16 LTI ✓	**5,06 LTI** ✓	**105.514 kişi x saat** ✓
LTI bir önceki yıla kıyasla %12 azalarak hedef gerçekleştirilmiştir	LTI Şiddeti bir önceki yıla kıyasla %57 azalarak hedef gerçekleştirilmiştir	Tüpraş çalışanlarına yönelik SEÇ Eğitimi
389.975 kişi x saat ✓	**20,61 saat**	**281**
Tüpraş alt yüklenicilerine yönelik SEÇ Eğitimi	Kişi başına SEÇ eğitimi	Ramak kala bildirimi
32.622	**29** ✓	**39** ✓
Gözlem Kaydı Sayısı	Tüpraş kayıtlı yaralanma sayısı	İş ortağı çalışanları kayıtlı yaralanma sayısı
68 ✓	**0** ✓	
Toplam kayıplı yaralanma sayısı	Meslek hastalığı sayısı	

*Tüpraş'ın SEÇ performansına ilişkin detaylar raporun *Performans Göstergeleri* bölümünde yer almaktadır.

TÜPRAŞ'TA ÇALIŞANLARA DEĞER

Proses Emniyeti Kaza Frekansı (1 milyon / çalışma saati)

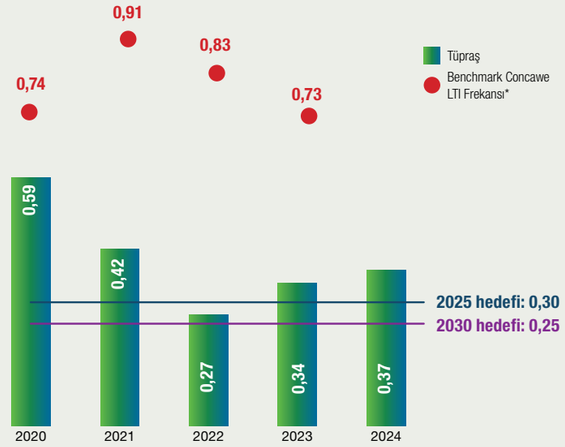

LTI - OSHA (1 milyon / çalışma saati)

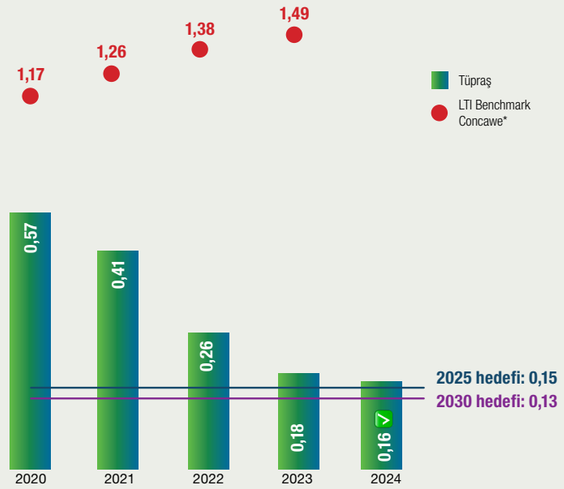

LTI ŞİDDET- OSHA (1 milyon / çalışma saati)

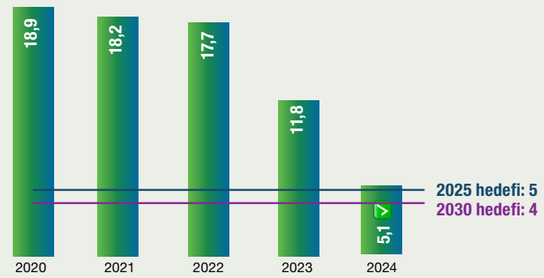

*Avrupa Ekonomik Alanında, petrol rafinerileri işleten 40 şirket, 2024 verisi bu raporun yayın tarihi itibarıyla mevcut değildir.

Proses Emniyeti

Tüpraş rafinerilerinde Center for Chemical Process Safety (CCPS) ve Occupational Safety and Health Administration (OSHA) referansı ile, yönetimin liderliği ve sahiplenmesiyle Operasyon Disiplin ile Operasyonel Mükemmelliği hedefleyen 14 ana başlıktan oluşan Proses Emniyeti Yönetim Sistemi uygulanmaktadır. Proses Emniyeti Yönetim Sistemi ile proses emniyeti kazalarına yol açabilecek bakım ve kontrol faaliyetleri, işletme prosedürleri, değişim yönetimi, proses tehlike analizi, eğitim ve yetkinlik, yüklenici yönetimi gibi tüm alanlar Tüpraş emniyet gereklilikleri kapsamında değerlendirilmektedir. Şirket'te proses emniyeti süreci Proses Emniyeti Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir.

Proses Emniyeti Yönetim Sistemi kapsamında ilgili başlıkların gözden geçirilmesi ve gelişim alanlarının tespit edilmesi amacı ile uygulanan iç denetim süreci gözden geçirilerek kontrol formları düzenlenmiş ve sistematik takibi ve analizi için SAP Audit Management üzerinden dijital ortamda raporlanmaya başlanmıştır.

Operasyonlardan kaynaklanan riskler, 2 yılda bir gözden geçirilen ve 4 yılda bir yenilen HAZOP çalışmaları ile kontrol edilmektedir. Dünyada, ülkemizde ve rafineriler özelinde gelişen ve değişen süreçler ve potansiyel tehditler dikkate alınarak, siber güvenlik ve start-up risk değerlendirme çalışmaları da süreçlere entegre edilmiştir. Siber güvenlik ve proses emniyeti konusunda olası risklerin değerlendirilmesi ve siber güvenlik standardının düzenlenmesi çalışmaları Proses Emniyeti Müdürlüğü ve Siber Güvenlik Müdürlüğü iş birliği ile yürütülmektedir.

Değişikliklerin yönetimi sistemi ile yapılan proses tehlike analizlerinde, yeni eklenen ekipmanların, tesislerin ve proseslerin mevcut sistemlere etkileri, tehlikeleri değerlendirilerek yönetilmektedir.

Proses emniyeti konusunda çalışanlarda farkındalık oluşturmak ve yetkinliklerin geliştirilmesi amacı büyük kaza senaryolarını da içeren iç eğitimler hem sınıf ortamında hem de online olarak verilmektedir. Sınıf eğitimlerine ilave olarak tekrarlama eğitimi olarak Proses Emniyeti Yönetim Sistemi başlıkları online eğitimleri hazırlanarak ilgili kullanıcıların eğitimleri alması sağlanmaktadır.

Yıllık bazda proses emniyeti kapsamında TPG detay analizleri ve sektörel iyi uygulamaların değerlendirmeleri yapılmaktadır. Her yıl başında geçmiş yıl değerlendirilmesi ve yeni yıl için odak konular ve alınacak aksiyonlar belirlenerek üst yönetime sunulmakta ve tüm rafinerilere yayılımı yapılmaktadır. Uluslararası standart ve uygulamalar (API754, CCPS vb.) referans alınarak hazırlanan 16 adet proses emniyeti öncül ve artçıl temel performans göstergeleri Proses Emniyeti Müdürlüğü tarafından aylık olarak izlenmektedir. Bu sayede kazalar olmadan önlem alınması ve yaşanan kazalardan ders çıkartılarak tekrarlanmaması hedeflenmektedir. 2024 yılında proses emniyeti kaza frekansı 0,37 olarak gerçekleşmiştir.

Tüpraş bünyesinde 2024 yılı içerisinde yaralanmalar, kazalar, ölümler veya hastalıklar nedeniyle raporlanmış kaybedilen iş günü sayısı ise 541 gündür.

Dijital Vardiya Defteri-Emniyet Sistemleri By Pass Entegrasyonu

Bu proje ile vardiya değişimi için kritik bilgiler arasında olan by passların insan aksiyonuna bağlı olmaksızın iletişiminin sağlanması, emniyet sistemleri by pass süreci kullanımının iyileştirilmesi ve by pass yapılan fakat formu açılmayan parametrelerin takibinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Tüpraş'ta Yaşam Esenlik Modeli

Tüm rafineriler ve Genel Müdürlükte gerçekleştirilen Tüpraş'ta İnsan Buluşmalarında Tüpraş'ın Esenlik Modelini tanıtılmıştır. Esenlik Modeli 5 kategoride incelenmektedir.

Mental
- Jest
- Tüpraş Gönüllüleri
- Koç Healthcare
- Psikolojik Danışmanlık & Destek

Sosyal
- Sosyal Etkinlik Kulüpleri
- Kıdem Törenleri
- Kültür-Sanat Faaliyetleri

Mesleki
- Akademi
- Yetenek Gelişimi
- Koç Kariyerim
- Ünvan Tasarımı
- Koç Diyalog

Finansal
- Koç Ailem
- Anlık Çek
- Flextra
- Tokenflex
- Kreş Yardımı
- Koç Emeklilik Vakti

Fiziksel
- Sosyal Tesisler
- Servis, Yemek Deneyimi
- Spor Salonları ve Kulüpleri

Saha Check-Up

3 ay boyunca 4 rafineride her bir fiziki ve beşeri deneyim durağını kapsayan antropolojik araştırma yapılmıştır. Çıktılar sonucu 500+ aksiyon hayata geçirilmiş ve saha standardizasyon çalıştayı yapılmıştır.

Tüpraş Gönüllüleri

Hatay Umut Kent'te yaşayan 1.100'den fazla kişi bayramda ziyaret edilmiş, ZerCard dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Umut Kent Kadın Dayanışma Dernekleri tarafından hazırlanan el emeği ürünler, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Tüpraş'ta çalışan 290 kadın çalışana hediye edilmiştir. Tüm rafineri ve bağlı ortaklılarda çalışan kadın çalışanlara 839 adet çanta hediye edilmiştir.

DenizTemiz Derneği/TURMEPA iş birliğinde 28 gönüllü çalışanın katılımı ile İstanbul Moda sahilde kıyı temizliği yapılmıştır.

Sosyal Etkinlik Kulüpleri

Tüpraş çalışanlarının motivasyonunu artırmak ve birbirleriyle olan ilişkilerini güçlendirmek hedefi ile Şirket içerisinde sosyal etkinlikler gerçekleştirilmekte, kulüp aktiviteleri düzenlenmektedir. Doğa, fotoğraf, gezi ve gurme, müzik ve dans, oyun, su altı, tiyatro, yelken, kişisel gelişim ve hobi kulüpleri 2023 yılına kıyasla sayı ve kontenjan açısından büyümüş, 5 lokasyonda 45 sosyal etkinlik kulübü ile 200'den fazla gönüllü kulüp çalışanını 180'den fazla etkinlik gerçekleştirmiştir.

Etkinliklere kontenjanlar dâhilinde hem Tüpraş çalışanları hem de yakınları katılmıştır. Bu etkinliklere katılan 2.300'den fazla katılımcının %80'i saha çalışanı ve ailelerinden oluşmuştur.

TÜPRAŞ’TA ÜRETİME DEĞER

140 Tüpraş’ta Üretime Değer

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

KATKI SAĞLANAN **SKA**

Doğrudan

Dolaylı

İlgili Paydaşlar

- Tedarikçiler
- Müşteriler
- Çalışanlar
- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar

Üretilmiş Sermaye

Tüpraş, üretilmiş sermayesini Türkiye'nin enerji talebini karşılama misyonu doğrultusunda değerlendirerek, petrol ürünleri ve elektrik ihtiyacını karşılamaya yönelik faaliyetler yürütmektedir. Şirket, 2021 yılında açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında lider karbon nötr enerji şirketine dönüşme amacına yönelik olarak 2024 yılında çalışmalarına devam etmiştir.

Şirket, sıfır karbonlu elektrik yatırımlarının yanı sıra, sürdürülebilir rafinaj için operasyonel verimliliği artıran ve emisyonları azaltan projelere devam etmiştir. Yeşil hidrojen üretim tesisleri ve sürdürülebilir havacılık yakıtı, biyoyakıt üretim tesisleri başta olmak üzere üretilmiş sermayesine katkı sağlayacak çalışmaları önceliklendirmiştir. Tüpraş'ın sürdürülebilir yatırımlarına ilişkin detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* başlığında yer almaktadır.

Toplam rafinaj kapasitesi 30 milyon ton olan Tüpraş, 8,2 milyon ton m^3 toplam depolama kapasitesine ve 9,5 Nelson Kompleksitesi değerine sahiptir.

Tüpraş'ın üretim ve satış optimizasyonuna olanak tanıyan 4 rafinerisinin yanı sıra rafinerilerin mevcut depo ve terminalleri ile ülke genelinde büyük tüketim bölgelerine yakın konumlanmış olması Şirket için rekabet avantajı yaratmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol ve petrol ürünü taşımacılığı yapan bağlı ortaklığı Ditaş ve rafinerileri arasında akaryakıt taşıması yapan demiryolu taşımacılığı şirketi Körfez Ulaştırma A.Ş. ile kesintisiz ikmal imkânı sağlanırken, Tupras Trading Ltd'in başta ihracat olmak üzere akaryakıt ve ham petrol ticaret faaliyetlerine olumlu katkısı bu avantajı pekiştirmektedir.

Tüpraş, 2024 yılında ham petrol ve yarı mamul dâhil 27,8 milyon ton toplam ✅ şarjla %93 kapasite kullanımı gerçekleştirmiştir. Toplam 26,7 milyon ton ✅ ürün üretilirken, yüksek katma değerli beyaz ürün verimliliği RUP planlı duruşun etkisiyle %77,9 olarak gerçekleştirilmiştir. Rafinerilerin toplam şarjı 2023 yılına göre %5,9 artış kaydetmiştir.

Rafineriler - İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar

				
İZMİT RAFİNERİSİ	**İZMİR RAFİNERİSİ**	**KIRIKKALE RAFİNERİSİ**	**BATMAN RAFİNERİSİ**	**TUPRAS TRADING LTD**
Kapasite: **11,3 milyon ton/yıl** Nelson Kompleksite: **14,5** Depolama Kapasitesi: **3,0 milyon m^3**	Kapasite: **11,9 milyon ton/yıl** Nelson Kompleksite: **7,66** Depolama Kapasitesi: **2,5 milyon m^3**	Kapasite: **5,4 milyon ton/yıl** Nelson Kompleksite: **6,32** Depolama Kapasitesi: **1,3 milyon m^3** **29 MW** GES	Kapasite: **1,4 milyon ton/yıl** Nelson Kompleksite: **1,83** Depolama Kapasitesi: **280 bin m^3** **7 MW** GES	**4,7 milyon ton** üzerindeki ürün ticareti **6,6 milyon ton**dan fazla spot ham petrol bağlantıları **1,4 milyon ton** üçüncü taraf işlemi

	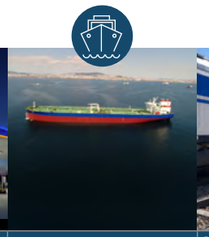			
OPET İSTASYONLAR	**DİTAŞ**	**KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş.**	**ENTEK**	**TUPRAS VENTURES**
1.882 istasyon **153'ünd**e Elektrikli Araç Şarj İstasyonu **5** terminal ve **1,1 milyon m^3** depolama kapasitesi	4 ham petrol tankeri: **470.067 DWT** 8 petrol/petrol ürünü tankeri: **130.437 DWT** 4 asfalt tankeri: **61.283 DWT**	Taşınan **2,2 milyon ton** ürün ve ara ürün 9'u hibrit toplam **14** adet lokomotif **517** akaryakıt vagonu **34** platform vagonu	8 HES: **264 MW** 2 RES: **116 MW** 1 DGÇS: **112 MW** Toplam **492 MW** kurulu güç	3 yeşil hidrojen, 1 robotik alanında ve 1 termal enerji depolama alanında olmak üzere toplam **5 teknoloji girişimine doğrudan yatırım** **2** girişim sermayesi fonu ile aracılığıyla • **34** girişime yatırım • **2** girişimden çıkış

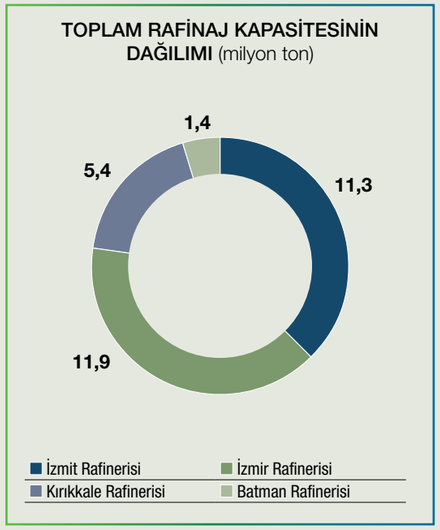

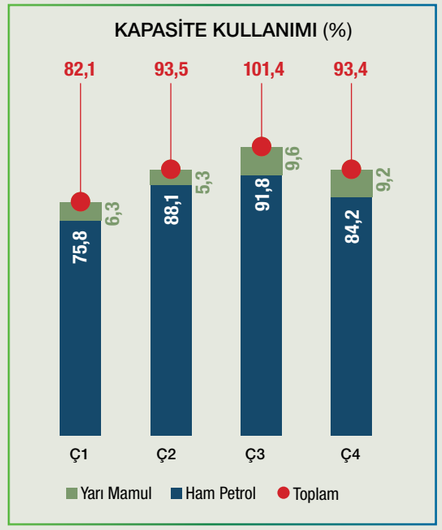

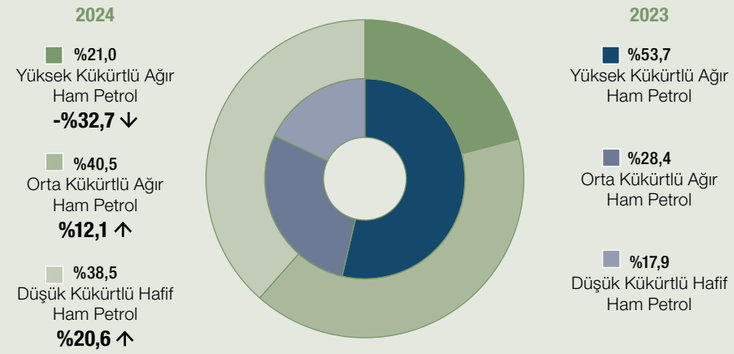

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİNİN ÜRETİMLERİ (bin ton)

ÜRÜNLER	2023	2024	DEĞİŞİM %
LPG	867	845	-2,6
Benzin/Nafta	5.343	5.985	12,0
Jet Yakıtı/Gazyağı	4.596	4.654	1,3
Motorin	8.788	8.885	1,1
Fuel Oil	1.318	2.680	103,3
Bitüm	2.572	2.507	-2,6
Kok	829	613	-26,0
Diğer	627	579	-7,7
Toplam	**24.940**	**26.748** ✅	**7,2**

Tüpraş, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajlarının sağlanması amacıyla ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona ve kaynak çeşitlendirmesine gitmektedir. Ham petrol alımlarının önemli bir kısmı ülkelerin devlet petrol şirketleriyle yapılan yıllık anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Bunun yanı sıra ürün taleplerinin gerektirdiği özelliklere sahip ham petrol türlerinin tedariğine yönelik esnekliğin sağlanmasına ve ilave opsiyonların artırılmasına yönelik alımlar da yapılmaktadır.

Tüpraş, 2024 yılında 16 ile 47 API arasında değişen gravitelerde Türkiye dâhil 13 ülkeden 24 farklı çeşit ham petrol alımı yapmıştır. 17,8 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşen ham petrol, ürün ve yarı mamul ikmalinin, 14,6 milyar ABD doları tutarındaki kısmı yıl içinde ikmal edilen 25,5 milyon ton ham petrol için yapılmıştır. Tüpraş, 2024 yılında, şarja verilmek üzere 1,8 milyon ton yarı mamulün yanı sıra ülke talebini karşılayabilmek amacıyla 3,2 milyon ton nihai ürün ithal etmiştir.

Şirket, ülke genelinde dört rafineri ve kiraladığı terminaller üzerinden 48 çeşit petrol ürününün tedariğini sağlamakta ve enerji talebinin önemli bir bölümünü karşılamaktadır. Ham petrolün tedariği ile başlayan süreç, rafinaj döngüsü kapsamında devam ederek LPG, benzin ve nafta, jet yakıtı, gazyağı, motorin, fuel oil, bitüm ve makine yağları gibi petrol ürünlerinin elde edilmesi ve yurt içi ile yurt dışı piyasalara satışı ve dağıtımı ile sonlanmaktadır.

Ürün bazında bakıldığında;

Ürün	Yurt İçi Satış	Gelişme
Benzin	4,8 milyon ton	Türkiye benzin pazarındaki talebin tamamı Tüpraş tarafından karşılanmıştır. Şirket'in satışı, 2023'ün %20 üzerinde olmuştur.
Jet yakıtı	4,2 milyon ton	Tüpraş, toplam jet yakıtı pazarının %70'ini karşılamıştır.
Motorin	10,5 milyon ton	Tüpraş gerek üretim gerekse son ürün ithalatlarıyla yurt içi talebi kesintisiz karşılamıştır.

Tüpraş, 23,8 milyon ton ✅ yurt içi satışla ülke talebinin büyük kısmını karşılarken, uluslararası ve transit satış dâhil 30,4 milyon ton ✅ toplam satış hacmi sağlamıştır.

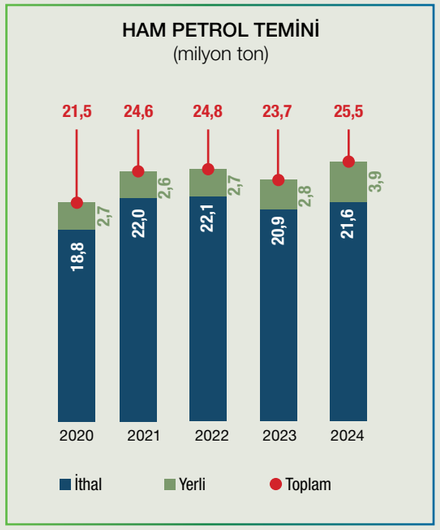

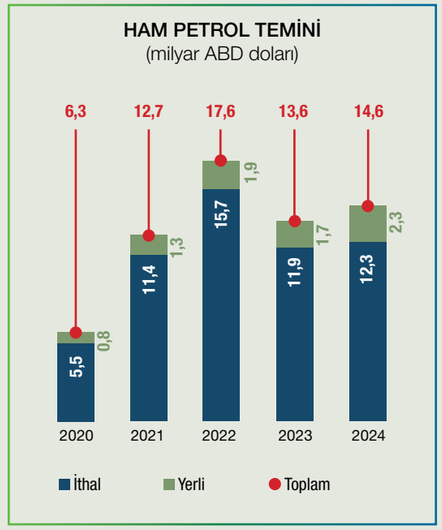

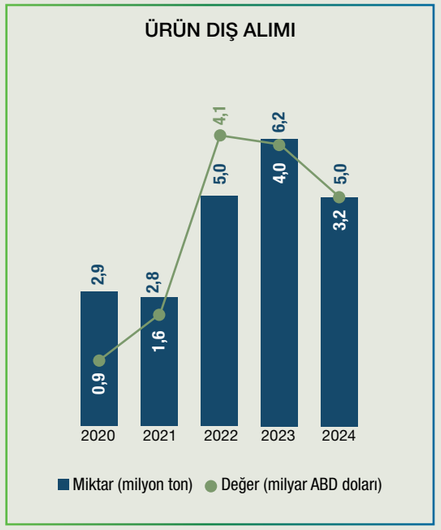

TÜPRAŞ RAFİNERİLERİNİN SATIŞLARI (bin ton)

ÜRÜNLER	2023	2024	DEĞİŞİM %
LPG	780	737	-5,5
Nafta	87	5	-93,7
Benzinler	3.994	4.804	20,3
Jet Yakıtı / Gazyağı	4.217	4.430	5,1
Motorin	11.214	10.922	-2,6
Fuel Oil'ler	430	395	-8,2
Bitüm	1.713	1.531	-10,6
Kok	950	630	-33,7
Diğer	428	391	-8,7
Toplam Yurt İçi Satışlar	23.813	23.845 ✅	0,1
Uluslararası Satışlar	6.123	6.456 ✅	5,4
Transit Satışlar	173	134 ✅	-22,6
Toplam Satışlar	30.109	30.435 ✅	1,1

İngiltere'de faaliyetlerini sürdüren Tupras Trading Ltd, akaryakıt ticareti faaliyetlerine ek olarak spot ham petrol ticareti ile Tüpraş'ın faaliyetlerine olumlu katkısını sürdürmüştür. Tüpraş, 2024 yılında 3,8 milyar ABD doları değerinde 6,6 milyon ton ✅ ürünün uluslararası satışını gerçekleştirmiştir.

Dağıtıcılara yapılan satışlar

15,7
milyon ton

Uluslararası satışlar

6,6
milyon ton ✅

Tüpraş, müşterilerinin talep ve beklentilerini en yüksek düzeyde ve en hızlı şekilde karşılamak üzere dijital müşteri çözümleri üzerine odaklanmıştır. Dijital müşteri çözümlerine dair gerçekleştirilen projelerin detaylı bilgileri raporun *Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti* bölümünde yer almaktadır.

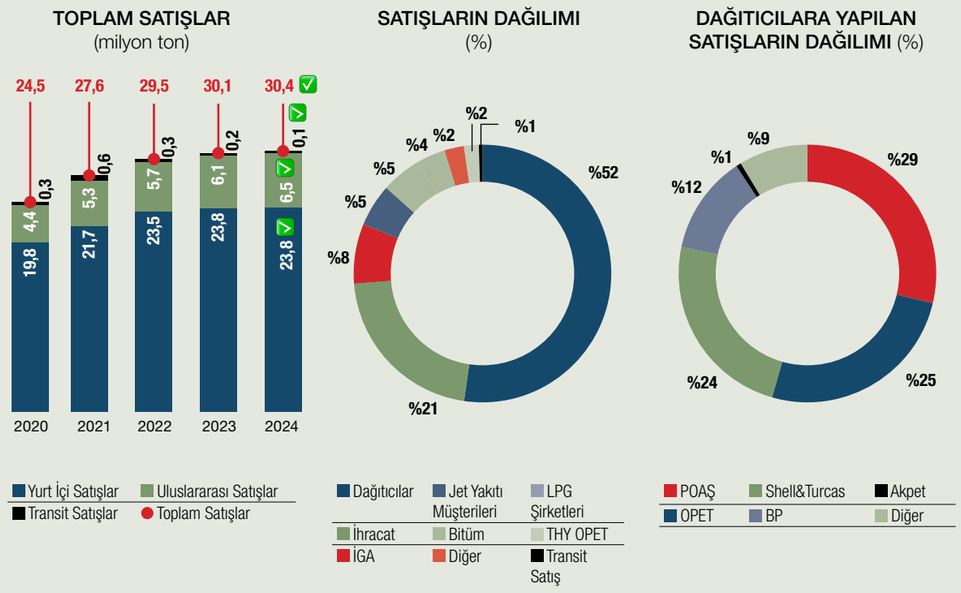

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

ÜRETİM VE SATIŞ
(bin ton)

2023

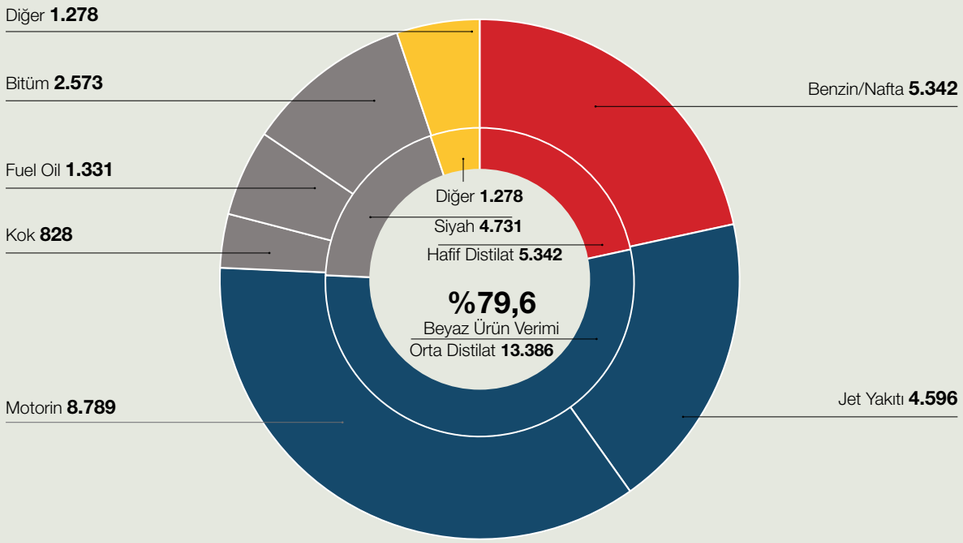

ÜRÜN VERİMLİLİĞİ

2024

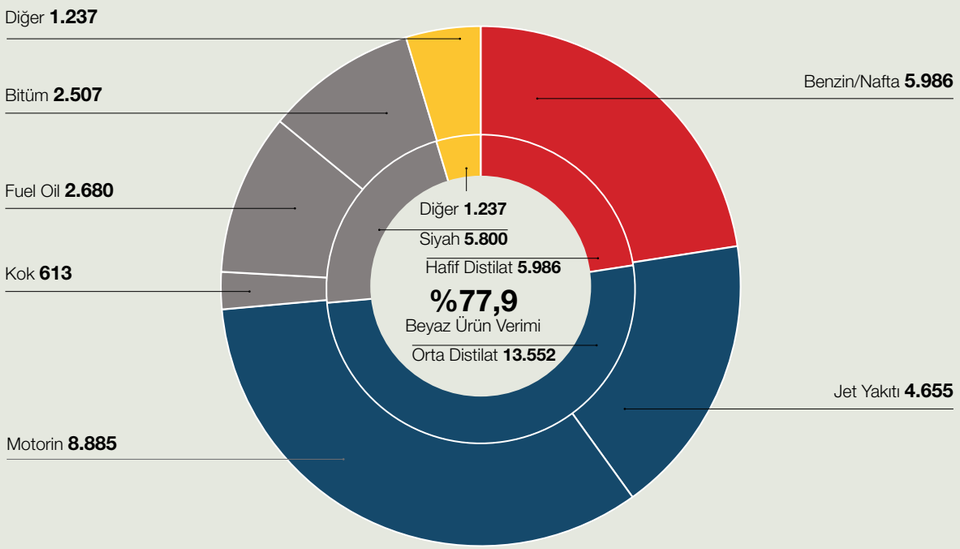

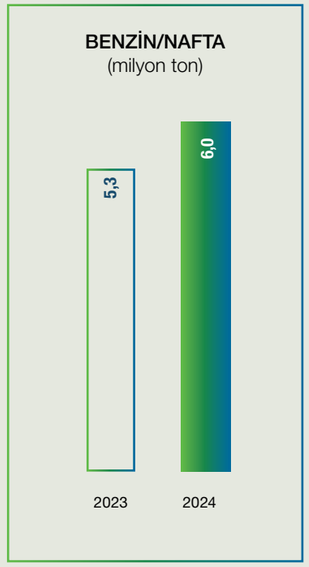

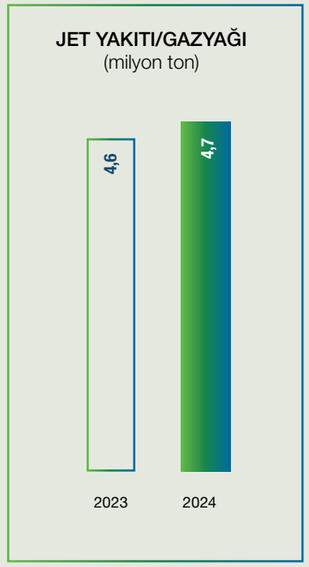

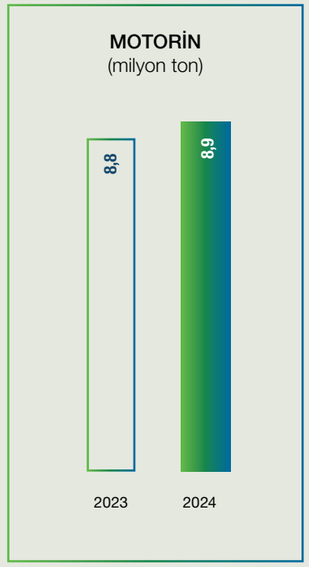

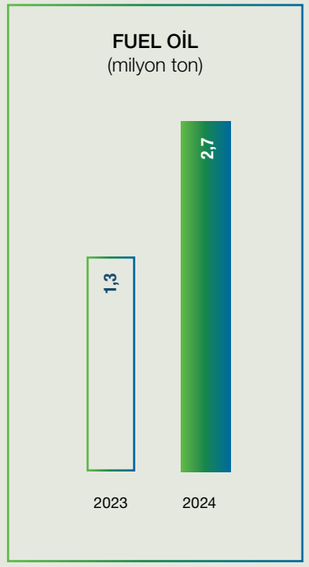

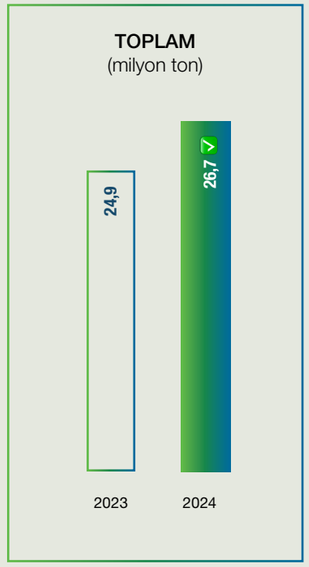

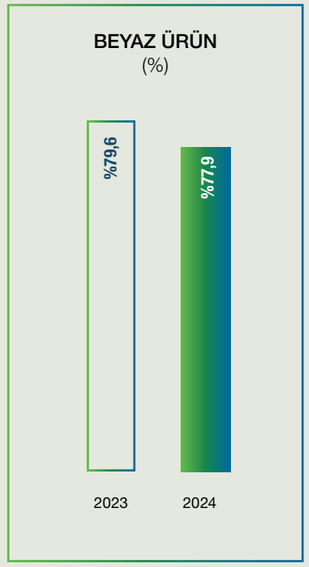

İZMİT RAFİNERİSİ

- 11,3 milyon ton rafinaj kapasitesi
- 14,4 Nelson Kompleksite Endeksi
- Dönem sonu itibarıyla 1.771 çalışan
- 3,0 milyon m^3 depolama kapasitesi
- 12,7 milyon ton toplam şarj (petrol ve ara mamul dâhil)
- 12,1 milyon ton yurt içi olmak üzere toplam 14,8 milyon ton satış

TOPLAM ŞARJ (milyon ton)

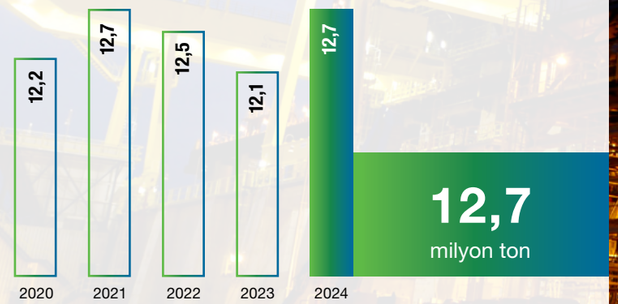

TOPLAM SATIŞLAR (milyon ton)

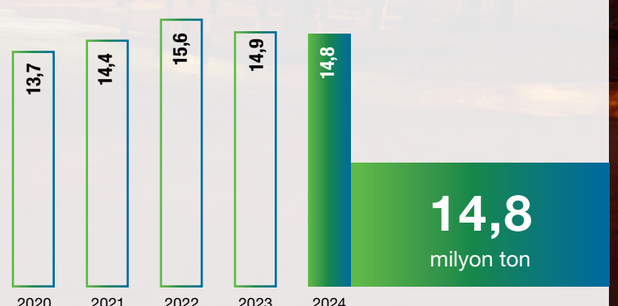

İzmit Rafinerisi, 1961 yılında 1 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesi ile üretime başlamıştır. Yıllar içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve dönüşüm ünite yatırımları sonucunda rafinerinin tasarım kapasitesi, 2019 yılında 11,3 milyon ton/yıl olarak tescil ettirilmiştir. Euro V standartlarında üretim yapan İzmit Rafinerisi, Türkiye petrol ürünleri tüketiminin odağında yer almaktadır. İzmit Rafinerisi'nde 4,2 milyon ton ağır siyah ürünü, çoğunluğu motorin olmak üzere benzin ve LPG gibi daha değerli yaklaşık 3,5 milyon ton çevreci beyaz ürüne dönüştüren Fuel Oil Dönüşüm Tesisi, 2014 yılı sonunda tamamlanmıştır. İzmit Rafinerisi, Fuel Oil Dönüşüm Tesisi'nin devreye girmesinin ardından ulaştığı 14,5'lik Nelson Kompleksite Endeksi ile dünyanın dönüşüm oranı en yüksek rafinerilerinden biridir.

2024 yılında rafineride ham petrol ve yarı mamul dâhil 12,7 milyon ton şarja verilmiş ve 12,1 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. Rafinerinin 2024 yıl sonu itibarıyla toplam ürün satışı, 12,2 milyon tonu yurt içi olmak üzere, 14,8 milyon ton olmuştur.

2024 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

RUP Planlı Duruşu

İzmit Rafinerisi'nde 2014 yılında devreye alınan RUP Ünitelerinin ikinci kez yapılan planlı duruşu 1 Mart - 4 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Duruş sırasında 1,5 milyon insan-saat iş gücü ile reformer fırınının emre amadelik artırıcı modernizasyonu, RUP Fleyr tip değişimleri, 1.843 ton katalizör değişimi ve 1.498 ekipmanda bakım gerçekleştirilmiştir. OSHA verilerine göre zaman kayıpsız ve kaza yaşanmadan planlanan duruş, planlanan takvimde başarıyla tamamlanmıştır.

İhraç Bitüm projesi

İzmit Rafinerisi'nde hâlihazırda yapılmakta olan ihraç bitüm operasyonlarında kullanılmak üzere yeni bitüm hatları ve bitüm pompası tesis edilmiş olup, Faz-3 iskelesinden 2 Mayıs 2024 tarihinde ilk bitüm ihracı gerçekleştirilmiştir. Proje ile İzmit Rafinerisi'nin toplam bitüm ihraç dolum kapasitesi yılda 420.000 tondan 900.000 tona çıkarılarak operasyonel süreçlere esneklik kazandırılmıştır. Yıl içinde 6 adet ihracat yeni proje sayesinde gerçekleşmiştir.

Fenolik Dinlendirme Tankı projesi

İzmit Rafinerisi'ndeki Plt-177 Coker Ünitesi'nden çıkan fenolik kirli suların yeterli süre dinlendirilerek hidrokarbon ve kok partikülü içeriklerinden arındırılabilmesi için 5.500 m^3 nominal kapasiteli Fenolik Kirli Su Depolama Tank Sistemi tesis edilmiştir. Bu sistem ile operasyonel süreçlerden kaynaklı çıkan kirli su şarj akımı işlenerek; ekipman kirlilikleri, duruş ve temizlik ihtiyaçları azaltılmış ve emre amadelik artırılmıştır.

TÜPRAŞ'TA ÜRETİME DEĞER

İZMİR RAFİNERİSİ

- 11,9 milyon ton rafinaj kapasitesi
- 7,66 Nelson Kompleksite Endeksi
- Dönem sonu itibarıyla 1.251 çalışan
- 2,5 milyon m^3 depolama kapasitesi
- 9,9 milyon ton toplam şarj (petrol ve ara mamul dâhil)
- 6,4 milyon ton yurt içi olmak üzere toplam 9,5 milyon ton satış

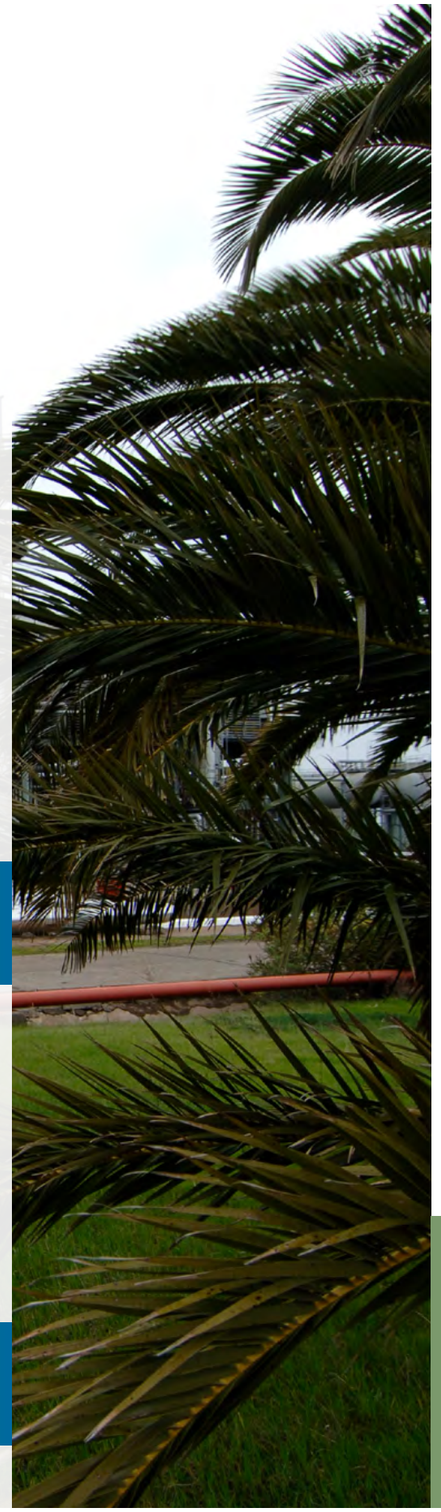

TOPLAM ŞARJ (milyon ton)

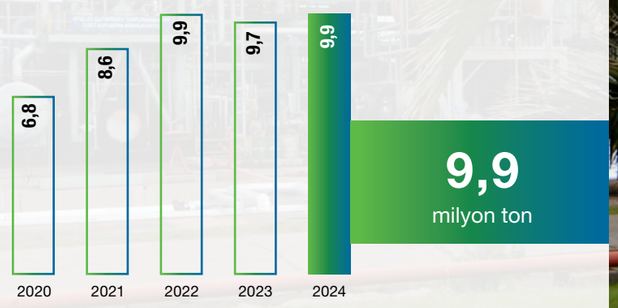

TOPLAM SATIŞLAR (milyon ton)

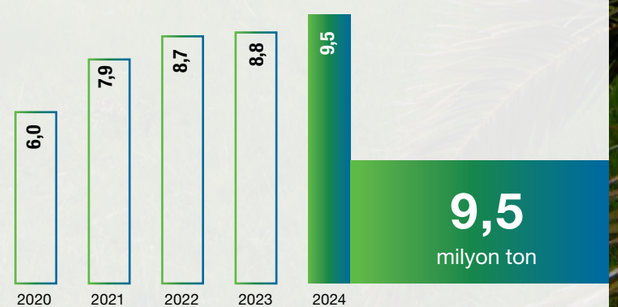

İzmir Rafinerisi, Türkiye'nin giderek artan petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak hedefiyle 1972 yılında devreye alınmıştır. 3 milyon ton/yıl ham petrol işleme kapasitesiyle üretime başlayan rafineride zaman içinde gerçekleştirilen önemli kapasite artırımları ve ünite modernizasyonları sonucunda ham petrol işleme kapasitesi 11,9 milyon ton/yıl olarak tescil edilmiştir. İzmir Rafinerisi'nin Nelson Kompleksite Endeksi 7,66'dır. İzmir Rafinerisi, Türkiye'de makine yağları üretim kompleksine (400 bin ton/yıl kapasiteli) sahip tek rafineridir.

2024 yılında rafineride ham petrol ve yarı mamul dâhil 9,9 milyon ton şarja verilmiş ve %82,9 kapasite kullanımı ile 9,5 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. Rafineride 6,4 milyon tonu yurt içi olmak üzere toplam 9,5 milyon ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

2024 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

- Sürdürülebilir rafinaj kapsamında başlatılan FCC Revamp Projesinin saha montaj çalışmalarına 2022 yılında başlanmıştır. 2024 Ağustos ayındaki ünite duruşu ile montaj çalışmasına hızı ivmelenerek devam edilmiştir. Yıllık net getirisi 37,7 milyon ABD doları olan proje, sürdürülebilir rafinaja katkı sağlayarak FCC Ünitesi'nde emisyon değerlerini düşürecek, verimliliği artıracak ve şarj limitlerini esnetecektir. Projenin 2025 yılının Ağustos ayında devreye alınması planlanmaktadır.
- Yeni kurulacak PRU (Propilen Geri Kazanım Ünitesi) ile FCC Ünitesi'nden gelen karışık C3 akımını ayrıştırarak %99,5 saflıkta propilen üretilerek ürün portföyünün genişletilmesi hedeflenmektedir. Projede saha kazılarına başlanmış olup, 2025 yılı içerisinde ekipman ve boru montajlarının tamamlanması, 2027 yılında ünitenin devreye alınması planlanmaktadır.
- 2500-E/C soğutma kulelerinin görevini üstlenmesi amacıyla yapılacak yeni soğutma kulesinin detay mühendislik çalışmalarının 2025 yılı Ocak ayında tamamlanması, yapım işleri için ihale dosyası hazırlıklarının ise Mart ayında iletilmesi planlanmaktadır. Yeni soğutma suyu kulesi yatırımıyla enerji maliyetlerinde azalma, ünitelerdeki operasyonlarda iyileşme ve daha güvenilir bir kule ile operasyon sağlanacaktır.
- Yeni ham petrol enjeksiyon sistemi kurulumu ile eski sisteme ilave 6 ham petrol tankından atmosferik distilasyon ünitelerine kontrollü şarj imkânı oluşmuştur. Bu sayede fırsat ham petrollerin* işlenmesinde esnekliğin artması ve yaşanan kısıtlar ile olası gemi bekleme sürelerinin azalması beklenmektedir.
- "Benzin ve Naftanın Depolanması ve Dağıtılmasından Kaynaklanan Uçucu Organik Bileşik Emisyonlarının Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında kara dolumda bulunan alttan benzin dolum adalarına VOC'lerin azaltılması için buhar geri kazanım sistemi tesis edilmiştir. Sistemin emisyon değerleri takip edilmektedir. Yasal zorunluluk kapsamında 1 Ocak 2027 tarihine kadar gerekli şartları sağlayacak şekilde devreye alınması planlanmaktadır.
- Stratejik Dönüşüm Planında yer alan biyoyakıtların kullanımı kapsamında başlatılan SAF projesinde Pretreatment ve Ecofining Ünitesi'nin temel mühendislik çalışması tamamlanmıştır. Ünitenin EPC (Engineering Procurement and Construction) sözleşme hazırlıkları devam etmektedir.
- U-400 Ünitesi'nde yapılacak co-processing çalışması kapsamında HAZOP çalışması tamamlanmıştır 2025 yılının ilk çeyreğinde saha çalışmalarına başlanacak projenin montaj çalışmasının 2025 yılının ikinci çeyreğinde tamamlanması beklenmektedir. Projede eş zamanlı olarak devam eden metalurji çalışmasının 2025 yılı ilk çeyrek sonunda tamamlanması ve co-processing işleme limitinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Katalizörün yükleme tarihinin belirlenmesi sonrası katalist yüklemesi yapılacak olup, co-processing ile SAF üretimine başlanacaktır.
- İzmir Rafinerisi›nde operasyonel güvenilirlik nedeniyle sınırlanan elektrik alım miktarı, şebeke elektrik güvenilirliğinin artmasını takiben tekrar serbest bırakılmıştır. Rafinerinin elektrik ihtiyacının arttığı zaman dilimlerinde buhar türbinlerinden elektrik üretmek yerine şebekeden elektrik alım miktarı artırılarak enerji tasarrufu sağlanmıştır. Bu uygulama ile enerji tasarrufu sağlanmış, rafineri emisyon etkisi ise 12 bin ton CO_2 olarak raporlanmıştır.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı Olan Projeler

İzmir Rafinerisi'nde projelendirilen

- 1,2 MW kapasiteli GES kurulumu için ihale süreci tamamlanmış, firma ile sözleşme imzalanmıştır.
- 12,6 MW kapasiteli RES kurulumu için ise ön mühendislik ve izin çalışmaları tamamlanmış olup ihale süreçleri devam etmektedir.

GES ve RES enerji üretim tesislerinin 2026 yılı sonuna kadar devreye alınması planlanmaktadır.

* Ana şarj petrolü olmayıp, şarjı ve marjı destekleyen toplam şarj içinde düşük oranlarda işlenen ham petrol

KIRIKKALE RAFİNERİSİ

- 5,4 milyon ton rafinaj kapasitesi
- 6,32 Nelson Kompleksite Endeksi
- Dönem sonu itibarıyla 894 çalışan
- 1,3 milyon m^3 depolama kapasitesi
- 4,7 milyon ton toplam şarj (petrol ve ara mamul dâhil)
- 4,5 milyon ton yurt içi satış

TOPLAM ŞARJ (milyon ton)

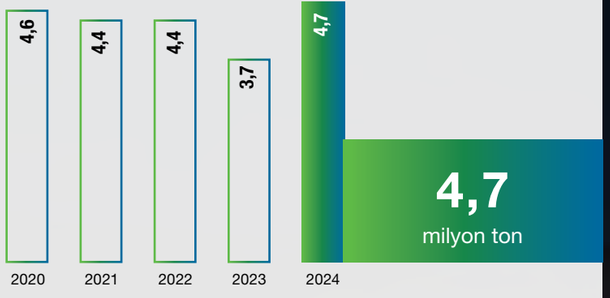

TOPLAM SATIŞLAR (milyon ton)

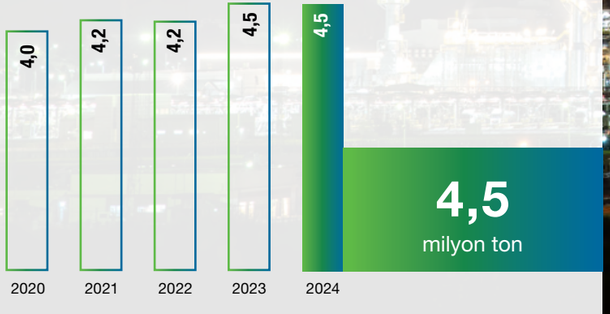

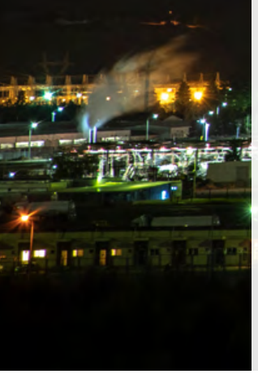

Kırıkkale Rafinerisi, başta Ankara olmak üzere İç Anadolu, Doğu Akdeniz ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki birçok ilin petrol ürünleri talebini karşılamak amacıyla 1986 yılında kurulmuştur. Zaman içinde, Hydrocracker, İzomerizasyon, Dizel Kükürt Giderme ve CCR Reformer ünitelerinin ilave edilmesiyle geliştirilen konfigürasyon ile Kırıkkale Rafinerisi, Akdeniz standartlarına göre orta düzeyde kompleksiteye sahip bir rafineriye dönüşmüştür. Nelson Kompleksitesi 6,32 olan Kırıkkale Rafinerisi, Türkiye'nin en büyük kara tankeri dolum kapasitesine sahiptir. Yıllık 5,4 milyon ton ham petrol işleme kapasitesi bulunan rafinerinin ham petrol ikmali, Ceyhan-Kırıkkale boru hattı kullanılarak Botaş'ın Ceyhan Terminali'nden sağlanmaktadır.

Rafineride 2024 yılında ham petrol ve yarı mamul dâhil 4,5 milyon ton şarja verilmiş, %87,6 kapasite kullanımı ile 4,6 milyon ton petrol ürünü üretilmiştir. İç Anadolu'nun tüketim ihtiyacını karşılamak üzere yapılan toplam ürün satışı yıl sonu itibarıyla 4,5 milyon ton olmuştur.

2024 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

- Sürdürülebilir rafinaj kapsamında başlatılan yeni kükürt ve yeni SWS ünitelerinin kurulumuna yönelik proje çalışmaları sahada yoğun şekilde devam etmiştir. Yeni kükürt ünitesinin kurulumu ile rafinerinin daha yüksek kükürtlü petrolleri işleme kabiliyeti artacaktır. Sağlanan bu operasyonel esneklik, değişen piyasa koşullarında kârlılığı artırmaya katkı sağlayacaktır.
- Sürdürülebilir rafinaj kapsamında daha yüksek kükürtlü ham petrollerin işlenmesi durumunda LPG kirlilik giderme ünitesi modernizasyon çalışması tamamlanarak devreye alınmıştır.
- Rafinerinin ihtiyacı olan buhar sistemlerinde güvenilirliği artırma amacıyla modüler kazan ve yeni kazan ile ilgili proje çalışmalarına devam edilmiştir. Modüler kazan devreye alınırken yeni kazan ile ilgili proje çalışmaları devam etmiştir.
- Rafinerinin buhar üretiminde kullanılan demin suyun üretildiği CWTP ünitesinin modernizasyonu kapsamında yeni bir demin su üretim ve yağlı kondanse geri kazanım sistemi kurulumuna yönelik proje çalışmaları devam etmiştir. Projenin tamamlanması ile rafinerinin ihtiyacı olan buharın uygun kalitede üretilmesinin sürdürülebilirliği sağlanmış olacaktır.
- Yangınla Mücadele Modernizasyon Projesi Etap-3 çalışmaları kapsamında toplam 30 bin m^3'lük 2 adet ham su tankı, yeni yangın suyu pompa istasyonu, rafineri sahası etrafındaki yangın suyu ring hattının yenilenmesi ve rafineri sahaları içerisinde belirlenen noktalara kule monitör montajlarının gerçekleştirilmesi çalışmaları devam etmiştir.
- Atıksu geri kazanımı ile ham su tüketimini azaltmaya yönelik proje projede mühendislik çalışmaları devam etmektedir.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Kırıkkale Rafinerisi'nde, 57,8 MW kurulu güce sahip olması planlanan GES lisanslı hibrit tesisin 12,58 MW'lık ilk etabı 2023 yılında tamamlanmıştı. 16,72 MW'lık ikinci etabın kurulumu ise 2024 yılında tamamlanarak, üretime başlanmıştır. Yıl içerisinde, 28,6 MW'lık üçüncü etap GES projesinin ise EPDK tarafından olumlu olarak sonuçlandığı duyurulmuş olup, etabın 2025 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Ayrıca Kırıkkale Rafineri sahasında kurulması planlanan lisansız 50 MW kapasiteli GES için kapasite tahsisi alınmış olup, ÇED süreci sonrası 2025 yılında proje çalışmalarına başlanacaktır.

BATMAN RAFİNERİSİ

- 1,4 milyon ton rafinaj kapasitesi
- 1,83 Nelson Kompleksite Endeksi
- Dönem sonu itibarıyla 403 çalışan
- 280 bin m^3 depolama kapasitesi
- 561 bin ton ham petrol şarjı
- 635 bin ton yurt içi satış

TOPLAM ŞARJ (bin ton)

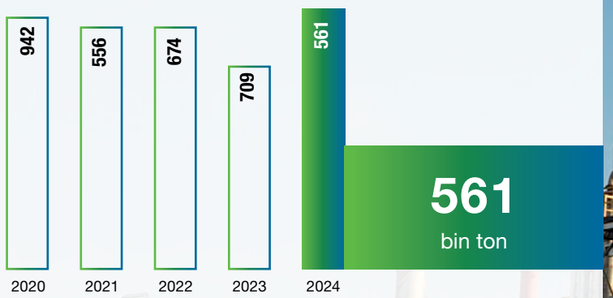

TOPLAM SATIŞLAR (bin ton)

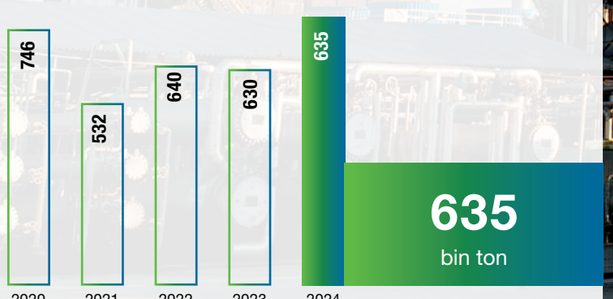

Batman Rafinerisi, Türkiye'de kurulan ilk rafineridir. Rafinerinin kapasitesi 1997 yılında ikinci Ham Petrol İşleme Ünitesi'nin devreye alınması ile 1,1 milyon tona ulaşmış; 2019 yılında tamamlanan tevsi yatırımları ile kapasite 1,4 milyon tona çıkmıştır.

Batman Rafinerisi, coğrafi açıdan yerli ağır ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahiptir ve ham petrolün işlenmesine uygun basit bir konfigürasyonda yapılandırılmıştır. Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler ile Kırıkkale ve İzmit Rafinerilerinde üretilen satışa hazır motorin ve benzin ürünleri, demiryolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır. Rafinerinin Nelson Kompleksite Endeksi 1,83'tür. 2024 yılında rafineride 561 bin ton ham petrol işlenmiş, 635 bin ton ürün satışı gerçekleştirilmiştir.

2024 Yılında Yürütülen Başlıca Projeler

- Benzin ve motorinden sonra tüm ürünler için randevulu satış uygulaması devreye alınmıştır.
- Su bazlı emülsifiye asfalt ürünü "Emuphalt" portföye katılarak ilk defa satışı gerçekleştirilmiştir.
- ASA Ünitesi Koku Arıtma Sistemi devreye alınarak açık havuzlarda oluşan hidrokarbon emisyonu engellenmiş ve bu bölgedeki koku sorunu çözülmüştür.
- VOC emisyonları azaltmayı hedefleyen 2 adet depolama tankının yüzer tavan projeleri tamamlanmış olup diğer iki adet tankta çalışmalar devam etmektedir.
- Rafineri ana enstrüman havası kompresörü K-508 ve kurutucuları yenilenerek rafineri emre amadeliğine olumlu katkı sağlanmıştır.
- I-501 Soğutma Kulesi Fan Kanatlarının Verimli Kanatlarla Yenilenmesi ile enerji tasarrufu elde edilmiştir.
- A1 Ambarına Doğal Aydınlatma Sisteminin Kurulması ile enerji tasarrufu sağlanmıştır.
- İlk kez Batman Rafinerisi'nde denemesi yapılan ve başarılı sonuçlar alınan yeni teknolojiler diğer rafinerilere de yaygınlaştırılmıştır:
  - **Robotik Sulu Tip Kumlama:** Spider Jet, tank cidarında insansız kumlama yaparak iskele kurulum maliyetinden ve işlem süresinden tasarruf edilmiştir.
  - **Canlı Sıcak Hatlarda Kalınlık Ölçüm Cihazları:** EMAT, ünite duruşu beklenmeden hat kontrolleri yapılarak planlı duruş süresinde azalma sağlanmıştır.
  - **Eşanjör Tüp Kalınlık Kontrollerinde Alternatif Metot:** APRIS, Eddy Current uygulamasına alternatif olarak kullanılarak toplam süreç kısaltılmıştır.

Uygulamaya alınan bu projelerle hem verimlilik artışı hem de daha emniyetli çalışma ortamı sağlanmıştır.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı Olan Projeler

- Kurulumu tamamlanan lisanslı 5 MW güneş enerjisi santrali, Eylül 2024'teki Bakanlık kabulü sonrası satışa başlamıştır.
- Atıksu Ünitesi'nden (Kirli Su Sıyırma Ünitesi) çıkan arıtılmış atıksuların ileri teknoloji ile arıtılarak rafineri ihtiyacı için tekrar kullanımını sağlayacak olan ASA Geri Kazanım tesisinin mühendislik çalışması tamamlanmıştır. 2025 yılında saha uygulama işleri başlayacak bu tesisin devreye alınması sonrasında, doğal kaynak (ham su) tüketiminde önemli bir kazanım elde edilecektir.

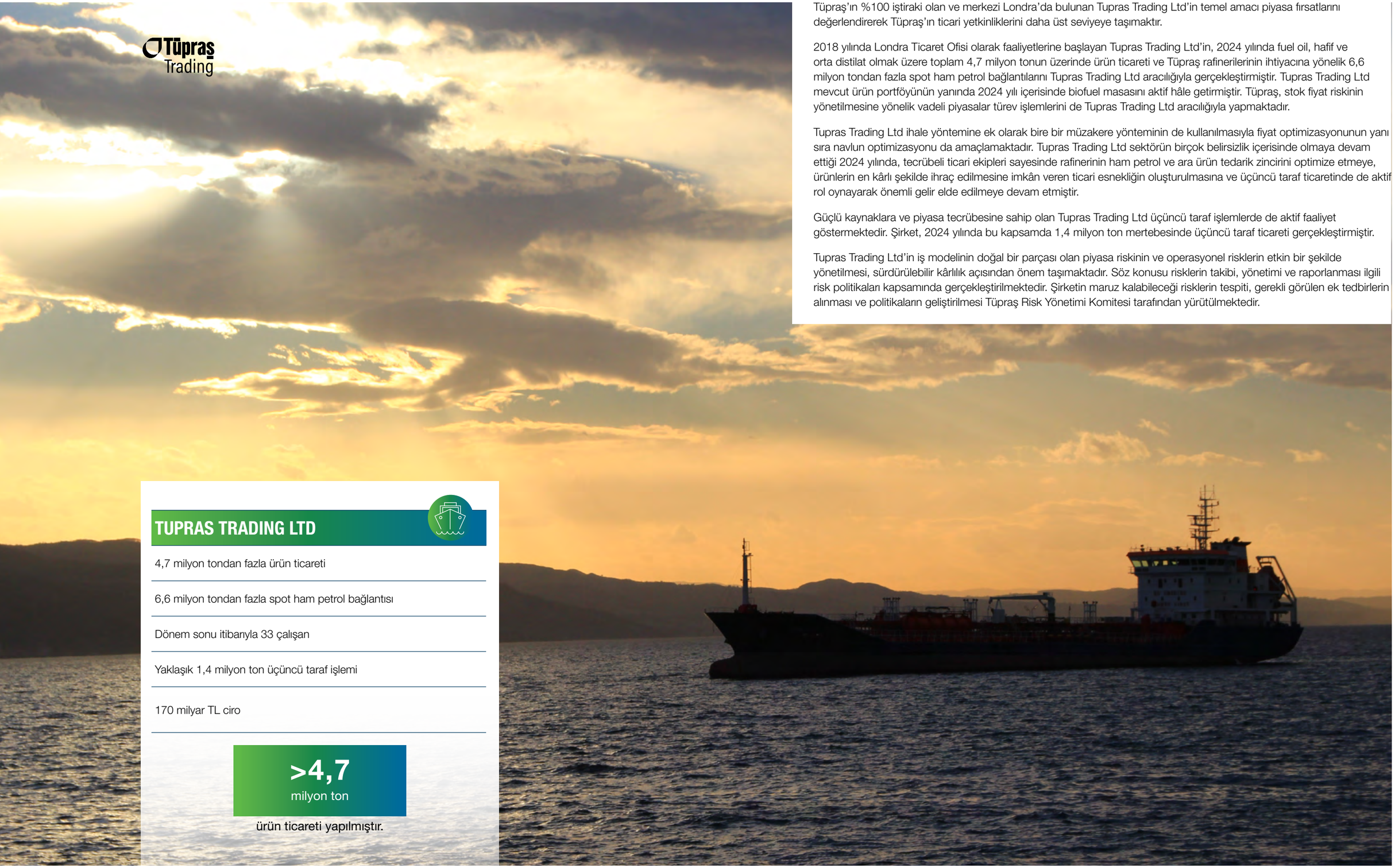

Tüpraş'ın %100 iştiraki olan ve merkezi Londra'da bulunan Tupras Trading Ltd'in temel amacı piyasa fırsatlarını değerlendirerek Tüpraş'ın ticari yetkinliklerini daha üst seviyeye taşımaktır.

2018 yılında Londra Ticaret Ofisi olarak faaliyetlerine başlayan Tupras Trading Ltd'in, 2024 yılında fuel oil, hafif ve orta distilat olmak üzere toplam 4,7 milyon tonun üzerinde ürün ticareti ve Tüpraş rafinerilerinin ihtiyacına yönelik 6,6 milyon tondan fazla spot ham petrol bağlantılarını Tupras Trading Ltd aracılığıyla gerçekleştirmiştir. Tupras Trading Ltd mevcut ürün portföyünün yanında 2024 yılı içerisinde biofuel masasını aktif hâle getirmiştir. Tüpraş, stok fiyat riskinin yönetilmesine yönelik vadeli piyasalar türev işlemlerini de Tupras Trading Ltd aracılığıyla yapmaktadır.

Tupras Trading Ltd ihale yöntemine ek olarak bire bir müzakere yönteminin de kullanılmasıyla fiyat optimizasyonunun yanı sıra navlun optimizasyonu da amaçlamaktadır. Tupras Trading Ltd sektörün birçok belirsizlik içerisinde olmaya devam ettiği 2024 yılında, tecrübeli ticari ekipleri sayesinde rafinerinin ham petrol ve ara ürün tedarik zincirini optimize etmeye, ürünlerin en kârlı şekilde ihraç edilmesine imkân veren ticari esnekliğin oluşturulmasına ve üçüncü taraf ticaretinde de aktif rol oynayarak önemli gelir elde edilmeye devam etmiştir.

Güçlü kaynaklara ve piyasa tecrübesine sahip olan Tupras Trading Ltd üçüncü taraf işlemlerde de aktif faaliyet göstermektedir. Şirket, 2024 yılında bu kapsamda 1,4 milyon ton mertebesinde üçüncü taraf ticareti gerçekleştirmiştir.

Tupras Trading Ltd'in iş modelinin doğal bir parçası olan piyasa riskinin ve operasyonel risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir kârlılık açısından önem taşımaktadır. Söz konusu risklerin takibi, yönetimi ve raporlanması ilgili risk politikaları kapsamında gerçekleştirilmektedir. Şirketin maruz kalabileceği risklerin tespiti, gerekli görülen ek tedbirlerin alınması ve politikaların geliştirilmesi Tüpraş Risk Yönetimi Komitesi tarafından yürütülmektedir.

TUPRAS TRADING LTD

- 4,7 milyon tondan fazla ürün ticareti
- 6,6 milyon tondan fazla spot ham petrol bağlantısı
- Dönem sonu itibarıyla 33 çalışan
- Yaklaşık 1,4 milyon ton üçüncü taraf işlemi
- 170 milyar TL ciro

>4,7
milyon ton
ürün ticareti yapılmıştır.

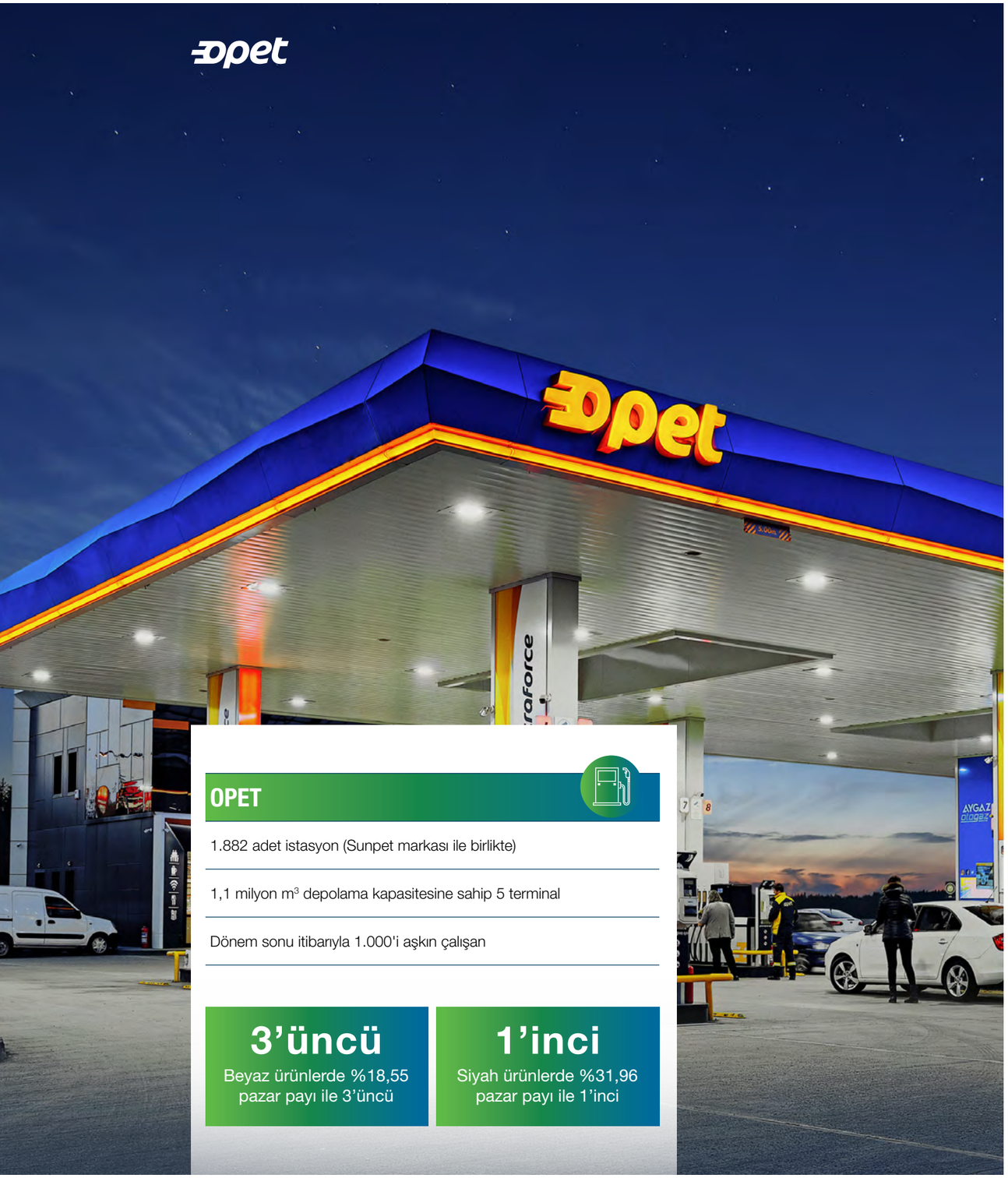

1992 yılında kurulan Opet, 2002'den bu yana Öztürk Grubu ve Koç Topluluğu tarafından yönetilmektedir. Şirket akaryakıt dağıtım sektöründe; perakende satışlar, ticari ve endüstriyel yakıt satışları, depolama ve uluslararası ürün ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir. 1.000'i aşkın çalışanı ve Sunpet markası ile birlikte 1.882 adet istasyona ve 1,1 milyon m^3 depolama kapasitesine sahip olan Opet, 5 terminali ile Türkiye genelinde yaygın bir hizmet ağını yönetmekte; müşterilerine üstün nitelikli ürün ve hizmetler sağlamaktadır.

Opet ayrıca; Alman madeni yağ şirketi Fuchs ile %50-50 ortaklığı Opet-Fuchs kanalıyla madeni yağların üretimi ve pazarlamasını, Türk Hava Yolları (THY) ile %50-50 ortaklığı THY-Opet ile jet yakıtı ikmali ve satışını, %24 paya sahip olduğu WAT Mobilite ile elektrikli araç şarj ağı işletmeciliği ve %24 paya sahip olduğu Esinti Enerji Üretim A.Ş ile de yenilenebilir ve sürdürülebilir enerji yatırımları yapmaktadır. Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş. aracılığıyla da istasyon işletmeciliği alanında faaliyet göstermektedir.

Opet, beyaz ürün pazarında 3'üncü, siyah ürün pazarında 1'inci konumundadır.

2024 yılında perakende satışlar segmentinde pazar %4 büyürken, Opet'in satışları %7 büyümüştür. Opet, perakende satışlar segmentinde 2'nci konumda yer almaktadır.

Türkiye'deki tüm havalimanlarında yerli ve yabancı pek çok havayoluna hizmet veren THY-Opet, 2024'te 950.939 m^3 jet yakıtı satış seviyesine ulaşmıştır.

Opet Fuchs, otomotiv ve endüstriyel yağlayıcılar ile oto bakım ürünlerini İzmir Aliağa'da bulunan yeni tesisinde üretmekte olup, 2024 yıl sonunda 44.553 ton madeni yağ satış seviyesine ulaşmıştır.

Opet, sosyal etkisi yüksek projeleriyle ülkesine değer katmayı sürdürmektedir.

Faaliyet alanı dışında odağını toplumun öncelikli ihtiyaçlarına çeviren Opet, 24 yıldır süren "Temiz Tuvalet Kampanyası" ile toplum sağlığı konusunda önemli adımlar atarak Türkiye'de ortak bir hijyen ve temizlik bilinci sağlanmasına destek olmaktadır. Bu konudaki bilgi birikimini kamu kurumları ve okullar başta olmak üzere pek çok paydaşına aktarmaya devam eden Opet'in "Tertemiz Yarınlar Okullardan Başlar Projesi" kapsamında hazırlanan eğitim programı ve materyalleri, Türkiye genelindeki tüm okullarda, 1,1 milyon öğretmen ile yaklaşık 20 milyon öğrenci ve bu öğrencilerin velilerinin kullanımına sunulmuş ve farkındalığı artırmaya yönelik "İyi Uygulamalar Yarışması" düzenlenmiştir. Proje ile öğrencilerde temizlik ve hijyen konusunda kalıcı davranış modeli oluşturulması ve sağlıklı bir nesil yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan hijyen normlarını yükseltmek isteyen işletme sahipleri ve çalışanlarına yönelik eğitim programları ekseninde kurgulanan "İşimiz Temiz Projesi"nin ise 81 ile yayılımı sağlanmıştır. Proje kapsamında sunulan eğitimlerden bugüne kadar yaklaşık 250.000 kişi faydalanmıştır.

Muğla ve çevresinde 2021 yılında yaşanan orman yangınlarından olumsuz etkilenen köylerin kalkınmasına destek olmak hedefiyle yürütülen "Doğaya Saygı Projesi"nde Milas'ın Çökertme Köyü'ndeki restorasyon, rehabilitasyon ve eğitim çalışmaları tamamlanmış; Çökertme Köyü yeni bir çehreye kavuşturulmuştur.

Opet'in istasyonlarda kadın istihdamının artırılması ve mesleki cinsiyet kavramının yok edilmesine yönelik geliştirilen "Kadın Gücü Projesi" ise 2018 yılından bu yana uygulanmaktadır. BM Kadın Birimi (UN Women) ile bu projenin açılımı niteliğinde uygulanan "Eşitsek Fark Eder", Kadının Güçlenmesi Prensiplerinin (WEPs) etkin bir şekilde uygulanmasını hızlandırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda yaklaşık 16.000'i bulan akaryakıt istasyonu çalışanlarına ve paydaşlarına "temel toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri" verilmesi planlanmaktadır. Böylece sektörde ve toplumda toplumsal cinsiyete duyarlı kurum politikalarının ve uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Geleceğe yönelik beklentiler

Opet, önceliği olan müşteri memnuniyetini koruyarak ve dijital dönüşüm konusunda öncü olarak kârlılıktan ödün vermeden sektörün üzerinde büyümeyi hedeflemektedir.

Opet, Koç Holding'in iklim kriziyle mücadele yolunda 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefi doğrultusunda başlattığı Karbon Dönüşüm Programı kapsamında, gerekli aksiyonları almaktadır. Şirket 2024 yılında da, yenilenebilir enerji projeleri değerlendirmeyi ve iştiraki olan WAT mobilite çözümleri ile elektrikli araç şarj istasyonları kurulmasına yönelik projeleri devam ettirmeyi hedeflemektedir.

Finansal Olmayan Göstergeler

Uluslararası Platformlar

- **BM Kadının Güçlenmesi Prensipleri (UN WEPs)**

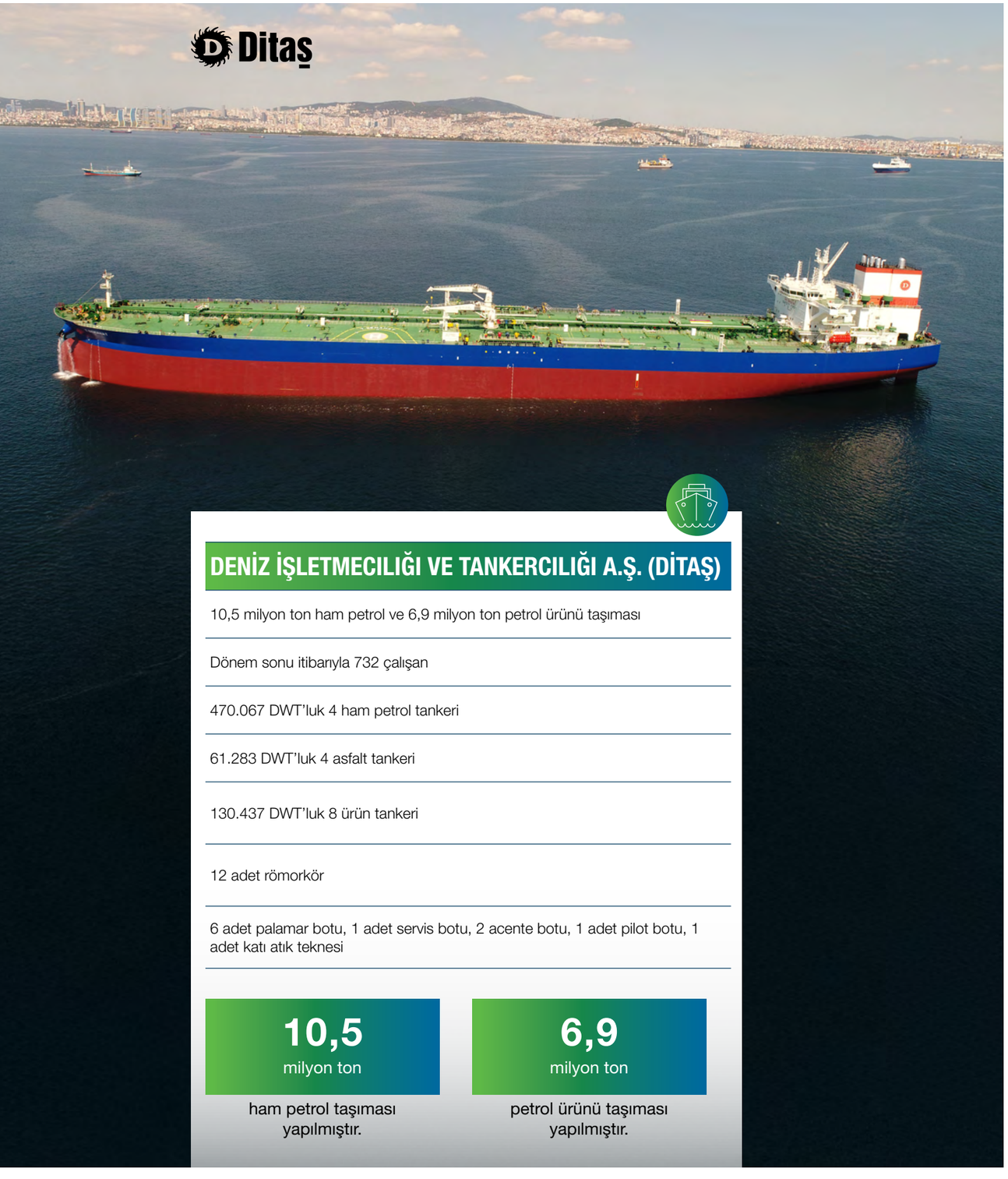

DENİZ İŞLETMECİLİĞİ VE TANKERCİLİĞİ A.Ş. (DİTAŞ)

10,5 milyon ton ham petrol ve 6,9 milyon ton petrol ürünü taşıması
Dönem sonu itibarıyla 732 çalışan
470.067 DWT'luk 4 ham petrol tankeri
61.283 DWT'luk 4 asfalt tankeri
130.437 DWT'luk 8 ürün tankeri
12 adet römorkör
6 adet palamar botu, 1 adet servis botu, 2 acente botu, 1 adet pilot botu, 1 adet katı atık teknesi

10,5 milyon ton ham petrol taşıması yapılmıştır.

6,9 milyon ton petrol ürünü taşıması yapılmıştır.

Ditaş, deniz tankerleri satın alarak, inşa ettirerek veya kiralayarak bunları ham petrol ve petrol ürünlerinin deniz nakliyatında kullanmak amacıyla; Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), İpraş ve Türk Donanma Vakfı tarafından 16 Mart 1974 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Ditaş; armatörlük, brokerlik/gemi kiralama, kılavuzluk, römorkörcülük, denetim, liman ve boğaz acentelik hizmetleri vermektedir.

Tüpraş'ın ihtiyaçları doğrultusunda ham petrol taşımacılığı yapan Ditaş, Şirket'in ve diğer tedarikçilerin gereksinimleri doğrultusunda petrol ürünü taşımacılığı da yapmaktadır. Ditaş, bu hizmetleri sahip olduğu tankerlerin yanı sıra zaman ve sefer esaslı olarak kiraladığı tankerlerle de gerçekleştirmektedir.

Yerli ve yabancı tankerleri kiralamak suretiyle, gemi sahipleriyle ham petrol ve petrol ürünlerinin ithalat ve ihracatçıları arasında aracılık yapan Ditaş, liman ve boğaz acentelik hizmetleri de sağlamaktadır.

Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiştir. Bu süreçte sermayesi %100 Ditaş'a ait 20 şirket kurulmuştur. Tüpraş, Ekim 2002'de Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait %50,98'lik Ditaş hissesini satın alarak Şirket hisselerinin toplam %79,98'ine sahip olmuştur.

50 yılı aşkın deneyimiyle Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2024 yılında 10,5 milyon ton ham petrol ve 6,9 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %86,4, petrol ürünü taşımalarının %96,7' si Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ditaş, 2024 yılında toplam ürün taşımalarının %0,04'ünü THY Opet, %3,3'ünü ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

Ditaş İzmir Terminali'nin kılavuzluk hizmetleri için Uluslararası Pilotaj Organizasyonu Standardı'na Uygunluk Sertifikası (ISPO) bulunmaktadır. Ditaş, ISPO sertifikasına sahip Türkiye'de ilk, dünyada ise 11'inci şirket ünvanı taşımaktadır.

Tanker işletmeciliğinde önemli bir referans olan ve petrol şirketleri tarafından uygulanması talep edilen Tanker Management Self Assessment (TMSA) uyum çalışmaları tamamlanmış olup, Kasım 2024'te 3. parti denetçi tarafından TMSA ön denetimi yapılmıştır. Denetimde not alınan maddelerle ilgili aksiyonlar tamamlandıktan sonra 11-12 Aralık 2024 tarihlerinde ExxonMobil TMSA denetimi başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Ditaş işletmesinde bulunan gemilerin, Petrol Şirketleri Uluslararası Denizcilik Forumu (OCIMF) SIRE sistemine üye kuruluşlarca denetimleri gerçekleştirilmekte, uygunlukları ölçülmektedir. Ditaş, gemilerde yapılan SIRE 2.0 denetimlerinde başarılı sonuçlar almıştır. Faaliyetlerini kurumsal vatandaşlık bilinciyle yürüten Ditaş, aynı zamanda Kalite Derneği (KalDer), DenizTemiz Derneği/TURMEPA, Baltic and International Maritime Council (BIMCO) ve International Association of Independent Tanker Owners (INTERTANKO) üyesidir.

Denizcilik siber güvenlik açısından kritik bir sektör olup Ditaş Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) faaliyetlerine ulusal mevzuata uygun olarak devam etmektedir. Dijitalleşme çalışmaları ve Şirket'in sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında gemilerde ve ofiste tanker yönetimini için bir yazılım programı kullanılmaktadır. Gemi personelinin işe alımı ve gemiye katılışı öncesi yetkinlik değerlendirmelerinin online olarak yapıldığı bir sistem devreye alınmıştır. Gemi personelinin mesleki yeterliliğinin ve emniyet kültürünün geliştirilmesi amacıyla denizciliğe yönelik dijital eğitimlerde sektörde lider, uluslararası bir firmayla çalışmalar birlikte yürütülmektedir.

2009 yılında Tüpraş deniz terminallerine gelen ham petrol ve kimyasal ürün gemilerinin operasyonları sırasında emniyeti artırmak amacıyla yük operasyon kaptanlığı hizmeti verilmeye, 2010 yılından itibaren ise gelen gemilerin ulusal, uluslararası kurallara ve Tüpraş standartlarına uygunluğu kontrol edilip raporlanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda 2024 yılında İzmit ve İzmir terminallerinde toplam 158 gemiye denetim, 350 gemiye yük operasyon kaptanlığı (loading master) hizmeti sunulmuştur. Ditaş 2024 yılı faaliyetlerini 16 tanker ve 661.787 DWT'luk kapasiteli filosu ile yürütmüştür. Kasım 2024'te Londra'da 'Ditaş Maritime' kurulmuş ve Ditaş'ın Londra şubesi olarak ticari faaliyetlerine başlamıştır.

Ditaş faaliyetlerini 2024 sonu itibarıyla toplam 470.067 DWT'luk 4 ham petrol tankeri, 61.283 DWT'luk 4 asfalt tankeri, toplam 130.437 DWT'luk 8 ürün tankeri ve Tüpraş'ın İzmit ile Aliağa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetleri için 12 adet römorkör, 6 adet palamar botu, 1 adet servis botu, 2 acente botu, 1 adet pilot botu ve 1 adet katı atık teknesi ile sürdürmektedir.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında belirlenen çevresel sürdürülebilirlik ve operasyonel verimlilik hedefleri bağlamında Ditaş filosundaki gemilerde yenilikçi uygulamalar hayata geçirmektedir. 2023 yılında T. Sevgi tankerine düşük sürtünme özelliği olan silikon boya uygulaması ve pervane verimliliğini arttıran profin montajı yapılmış, yakıt tüketimi ve CO_2 emisyonunda azalma sağlanmıştır.

2024 yılında 5 yıllık bakım sürecine girmiş bulunan T. Gönül, T. Caroline, T. Adalyn, T. Fatma, T. Elinor, T. Esra ve T. Nevbahar gemilerine silikon boya uygulaması yapılmış, T. Esra ve T. Fatma gemilerinde profin montajları tamamlanmıştır. Ayrıca T. Esra gemisinde yapılan pilot uygulama kapsamında yüksek kapasiteli elektrik motorlarına VFD montajı yapılmıştır. Ek olarak Ballast ve tirim optimizasyonu ile Slow Stream uygulamalarına devam edilmiş, gemilerin performans değerleri veri analitiği yöntemleri ile takip edilerek emisyon değerlerinde iyileşmeler sağlanmıştır.

Ditaş'ın filosunda gerçekleştirilen bu iyileştirmeler sonucunda yakıt tüketiminde ve CO_2 salımında mil x DWT başına %14 azalma sağlanacağı öngörülmektedir.

DİTAŞ'IN BAĞLI ORTAKLIKLARI

ŞİRKET	SAHİP OLDUĞU DENİZ ARACI
Üsküdar Tankercilik A.Ş.	T. Sevgi Tankeri
Kadıköy Tankercilik A.Ş.	T. Gönül Tankeri
Beykoz Tankercilik A.Ş.	T. Sadberk Tankerleri
T. Damla Denizcilik A.Ş.	Römorkörler ve Palamar Botları
Sarıyer Tankercilik A.Ş.	T. Suna Tankeri
Karşıyaka Tankercilik A.Ş.	T. Leyla Tankeri
Kartal Tankercilik A.Ş.	T. Esra Tankeri
Maltepe Tankercilik A.Ş.	T. Aylin Tankeri
Karaköy Tankercilik A.Ş.	T. Caroline Tankeri
Çengelköy Tankercilik A.Ş.	T. Nevbahar Tankeri
Bakırköy Tankercilik A.Ş.	T. Semahat Tankeri
Pendik Tankercilik A.Ş.	T. Adalyn Tankeri
Tuzla Tankercilik A.Ş.	T. Elinor Tankeri
Göztepe Tankercilik A.Ş.	T. Fatma Tankeri
Salacak Tankercilik A.Ş.	T. Cumhuriyet Tankeri
Kuruçeşme Tankercilik A.Ş.	T. Kuruçeşme Tankeri
Balat Tankercilik A.Ş.	T. Balat Tankeri
Florya Tankercilik A.Ş.	Yeni İnşa(*)
Tarabya Tankercilik A.Ş.	Yeni İnşa(*)
Adalar Tankercilik A.Ş.	Demre 7 ve Demre 8 Tankerleri(**)
Ditaş Maritime (***)	-

(*) Tankerlerin 2026 yılında teslim alınması planlanmaktadır. Tankerler için kurulan Florya Tarabya Tankercilik A.Ş. ve Tarabya Tankercilik A.Ş.'nin 21.12.2023 itibarıyla tescil işlemleri tamamlanmıştır.
(**) Adalar Tankercilik A.Ş.'nin 28.02.2024 itibarıyla tescil işlemleri tamamlanmış olup, Demre 7 ve Demre 8 Tankerleri Mart (2024) ayı içerisinde Adalar Tankercilik altında bareboat kiralanarak faaliyetlerine başlamıştır.
(***) Gemi kiralamaları ve navlun ticareti faaliyetleri için İngiltere'de kurulan Ditaş şubesidir.

TAŞINAN HAM PETROL VE PETROL ÜRÜNLERİ (milyon ton)

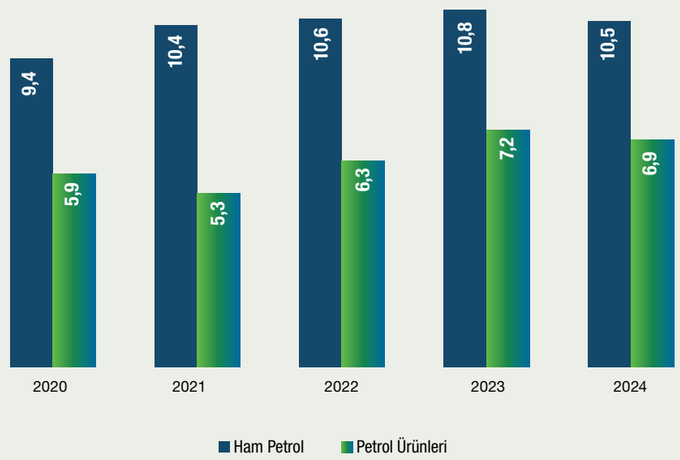

YILLAR İTİBARIYLA GEMİ ADEDİ VE DWT BÜYÜKLÜĞÜ

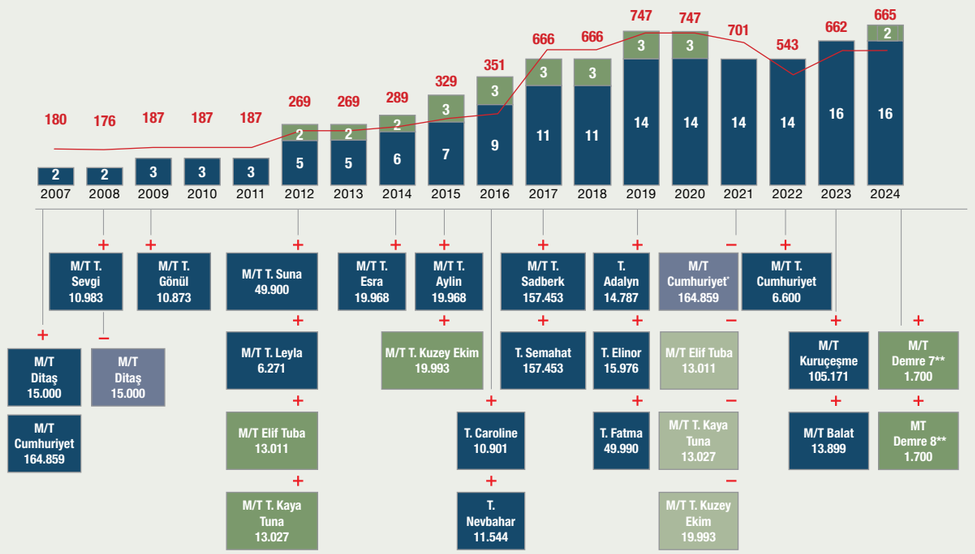

* M/T Cumhuriyet gemisinin Aralık 2021'de satışı yapıldığından, 2021 yılında gemi adedi hesabına dâhil edilmiştir.
**Demre 7 ve Demre 8 Tankerleri Mart (2024) ayı içerisinde Adalar Tankercilik altında bareboat kiralanarak faaliyetlerine başlamıştır.

Ditaş'ın Sahip Olduğu Tankerler

M/T T. Sevgi

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2008
DWT	10.983 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Gönül

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2009
DWT	10.873 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Caroline

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2009
DWT	10.901 ton
Uzunluk	131,85 m

M/T T. Nevbahar

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2009
DWT	11.544 ton
Uzunluk	130,12 m

M/T T. Leyla

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2011
DWT	6.271 ton
Uzunluk	121,62 m

M/T T. Suna

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2012
DWT	49.990 ton
Uzunluk	183,31 m

M/T T. Esra

Tanker Tipi	Asfalt
Yapım Yılı	2014
DWT	19.968 ton
Uzunluk	156,50 m

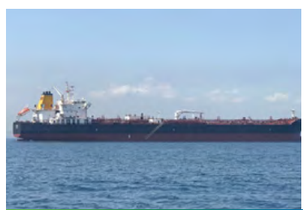

M/T T. Fatma

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2014
DWT	49.990 ton
Uzunluk	183,11 m

M/T T. Aylin

Tanker Tipi	Asfalt
Yapım Yılı	2015
DWT	19.928 ton
Uzunluk	156,50 m

M/T T. Sadberk

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2017
DWT	157.453 ton
Uzunluk	277,17 m

M/T T. Semahat

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2017
DWT	157.453 ton
Uzunluk	277,17 m

M/T Adalyn

Tanker Tipi	Asfalt
Yapım Yılı	2019
DWT	14.787 ton
Uzunluk	153,9 m

M/T Elinor

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2019
DWT	15.976 ton
Uzunluk	153,63 m

M/T. Cumhuriyet

Tanker Tipi	Asfalt
Yapım Yılı	2017
DWT	6.600 ton
Uzunluk	109,7 m

M/T. Kuruçeşme*

Tanker Tipi	Ham Petrol
Yapım Yılı	2015
DWT	105.171 ton
Uzunluk	244,33 m

* 30 Mart 2023 tarihinde filoya katılmıştır.

Ditaş'ın İşletmesi Altında Kiralık Olan Tankerler

M/T. Balat**

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2022
DWT	13.899 ton
Uzunluk	146,0 m

M/T. Demre 7 ***

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2016
DWT	1.700 ton
Uzunluk	68,1 m

M/T. Demre 8 ***

Tanker Tipi	Petrol/Petrol Ürünü
Yapım Yılı	2016
DWT	1.700 ton
Uzunluk	68,1 m

** 23 Kasım 2023 tarihinde filoya katılmıştır.

***Mart 2024'te Adalar Tankercilik altında bareboat olarak kiralanmıştır.

KÖRFEZ ULAŞTIRMA A.Ş

106 makinist

Dönem sonu itibarıyla 217 çalışan

9'u hibrit olmak üzere toplam 14 lokomotif

517 akaryakıt, 34 platform vagonu olmak üzere toplam 551 vagon

2.262 milyon TL ciro

2,2
milyon ton

akaryakıt ürünü ve ara ürün taşınmıştır.

Körfez Ulaştırma A.Ş., Türkiye'nin ilk özel demiryolu işletmecisidir. Hisselerinin tamamı Tüpraş'a ait olan Şirket, 2017 Aralık ayında demiryolu tren işletmecisi (DTİ) olarak faaliyetlerine başlamıştır. Körfez Ulaştırma A.Ş. büyüyen filosu ile Tüpraş'a artan oranda lojistik avantaj ve kolaylık sağlamaktadır.

Şirket, 2024 yılı boyunca

- İzmit-Kırıkkale, Kırıkkale-Batman, Kırıkkale-Mersin ve İzmit-Diyarbakır hatlarında DTİ olarak akaryakıt taşımaları
- Sivas-İskenderun hattında Haziran 2020'de organizatörlük belgesi ve sıfatıyla başlatılan demir cevheri taşımaları
- DAP taşımaları kapsamında İzmit-Ankara Güvercinlik, Kırıkkale-Mersin ve İzmit-Diyarbakır Leylek arasında motorin ve benzin taşımaları
- Ankara-Körfez limanları arasında konteyner taşımaları

gerçekleştirmiştir.

2024 yılında taşıdığı akaryakıt ürünü ve ara ürün miktarı 2,2 milyon ton olan Körfez Ulaştırma A.Ş., bu miktarın taşımasının %100'ünü kendi trenleri ile gerçekleştirmiştir. Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin organizatörlük rolü ile taşıdığı demir cevheri miktarı ise 2024 yılında 20 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

2024 yılında yeni bir iş kolu olarak başlatılan konteyner taşımaları alanında ise 2 farklı şirkete toplam 46 adet konteyner taşıması emniyetli bir şekilde tamamlanmış ve ek gelir imkânı sağlanmıştır.

Körfez Ulaştırma A.Ş. trenlerinde 2024 yıl sonu itibarıyla 106 makinist görev yapmaktadır. Şirket'in, İstanbul ve Ankara ofisleri ile Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi içindeki lokomotif atölyesi ve deposunda 2024 yıl sonu itibarıyla 102 adet personeli bulunmaktadır. Raporlama döneminde, yetiştirilmek üzere istihdam edilen 9 tren makinistinin eğitimine devam edilmiştir.

Lokomotif ve vagon yatırımları

Körfez Ulaştırma A.Ş., seferlerini 5'i dizel, 9'u hibrit olmak üzere toplam 14 lokomotif ve 517'si akaryakıt, 34'ü platform olmak üzere toplam 551 vagon ile sürdürmektedir.

2024 yılında mevcut tank vagonlarla aynı özellikte 30 yeni tank vagon imalatı tamamlanmış, 2 prototipe ait yol testleri tamamlanmıştır. Kalan 28 vagonun teslimat süreci devam etmektedir.

Şirket, elektrikli işletmecilik modeli bağlamında ticari seferler yaptığı dizel/elektrikli modlarında çalışabilen 7 adet hibrit lokomotife Stadler firmasına 2023 yılında sipariş edilen ve 2024 Aralık ayında devreye alınan aynı özellikteki 2 yeni hibrit lokomotif eklemiştir. Şirket, lokomotif filosunu daha da büyütmeyi; toplam demiryolu akaryakıt taşımasını artırmayı ve Türkiye'de en büyük demiryolu akaryakıt taşımacısı olmanın yanı sıra akaryakıt dışı taşımacılık alanına da girerek ülkenin demiryolu taşımacılığını geliştirme hedeflerine katkısını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Karayolu taşımalarında rekor düşüş

Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin 2017 yılında %62 olan demiryolu taşımalarının toplam karayolu ve demiryolu taşımaları içindeki payı gösterilen başarılı performans ile 2024 yılında %93'e çıkarılmıştır. Ekonomik faydanın sağlanmasının yanı sıra karayollarındaki tanker trafiğinin azaltılması yoluyla da çevresel ve toplumsal fayda sağlanmıştır.

Daha Çevreci Taşımacılık

2024 yılında elektrikli hatlarda hibrit lokomotiflerin taşıma yapması ile Tüpraş taşımalarında bir önceki yıla göre Kapsam 1 emisyonlarında yaklaşık 87 ton CO_2e, Kapsam 2 emisyonlarında ise yaklaşık 1.158 ton CO_2e emisyonu azaltılmış, bir önceki yıla göre toplam emisyon miktarında %5 düşüş gerçekleşmiştir. Hibrit lokomotiflerin operasyona dâhil olması ile toplam emisyon (Kapsam 1 & Kapsam 2) miktarında 1.245 ton CO_2e azaltım sağlanmıştır. Aynı miktar taşımanın karayolunda yapılmasına oranla azaltılan CO_2e emisyon miktarı ise 33.000 tondur. Demiryolu taşımaları sayesinde, 2024 yılında 87.000 adet tanker seferinin önüne geçilmiştir.

Şirket, kuruluşundan günümüze çevreci demiryolu taşımacılığı ile 550.000 adet kara tankeri seferini ikame ederken kara yolu taşımacılığına kıyasla yaklaşık 166.900 bin ton eşdeğer CO_2 salımına engel olmuştur.

Körfez Ulaştırma A.Ş. "Karbon Nötr 2050" hedefi kapsamında faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarını takip etmeyi ve azaltmayı öngören çalışmalara 2024 yılında da devam edilmiştir. Bu doğrultuda ISO 14064-1 Standardına uygun olarak Kapsam 1, Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının 2018-2024 yılları arasında doğrulanması ve onaylanması akredite kuruluş tarafından tamamlanmıştır. 2030 yılında faaliyetlerden kaynaklanan Kapsam-1 emisyon yoğunluk değerinin 2019 baz yılına göre %45 oranında azaltılması hedeflenmektedir.

Atölyeler

Kırıkkale Rafinerisi'nde yer alan ve ECM standartlarına göre hizmet veren Türkiye'nin en kapsamlı vagon bakım ve onarım atölyesi 45 personeli ile 2024 yılı Nisan ayı itibarıyla devir alınmıştır. 2024 yılı revizyon programına göre 67 Körfez vagonu revizyonu hedeflere göre tamamlanmıştır. Verilen dış hizmet kapsamında 15 vagona revizyon işlemi gerçekleştirilmiştir. Atölye, kurulduğu 2017 yılından bugüne toplam 978 adet revizyon ve 9.500 adet tamir işlemini başarıyla gerçekleştirmiştir.

Teker çakma faaliyetlerine yönelik yatırımlar yurt içi imkânlarla tamamlanmış, yıl içinde Körfez vagon ve lokomotifleri için toplam 211 teker takım hazırlanmıştır. Verilen dış hizmet kapsamında ise 287 teker takımı hazırlanmıştır. Lokomotif bakım atölyesinde mevcut hizmetlerin kapasitesini arttıran yatırımların yanı sıra, hizmet çeşitliliğini geliştiren yatırımlar da devam etmekte, bütün bakım faaliyetleri yüksek emre amadelik sağlayacak şekilde sürdürülmektedir.

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Körfez Ulaştırma A.Ş., demiryolu taşımacılığı faaliyetlerini daha da çevreci bir şekilde yürütmek üzere yatırımlarına devam etmektedir. 2023 yılında sipariş verilen 2 adet hibrit lokomotifin 2024 yıl sonunda filoya katılmasıyla taşımalar ve taşımalardaki elektrikli işletmecilik oranı artmış, Tüpraş ve hizmet edilen diğer müşterilerin emisyon üretimlerinin azaltılmasına artan oranda katkı sağlanmıştır.

Faaliyet alanları

Demiryolu ile tehlikeli madde taşımacılığı

Demiryolu ile yük taşımacılığı

Manevra

Vagon ve lokomotif bakım atölyeleri

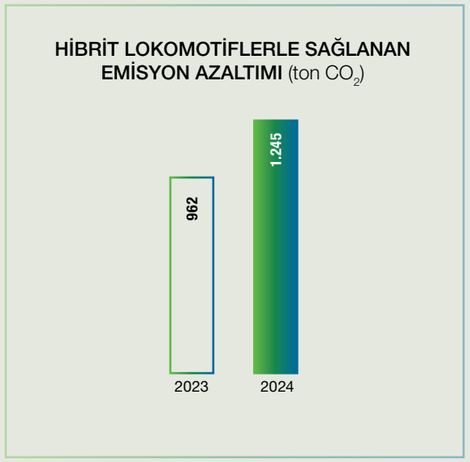

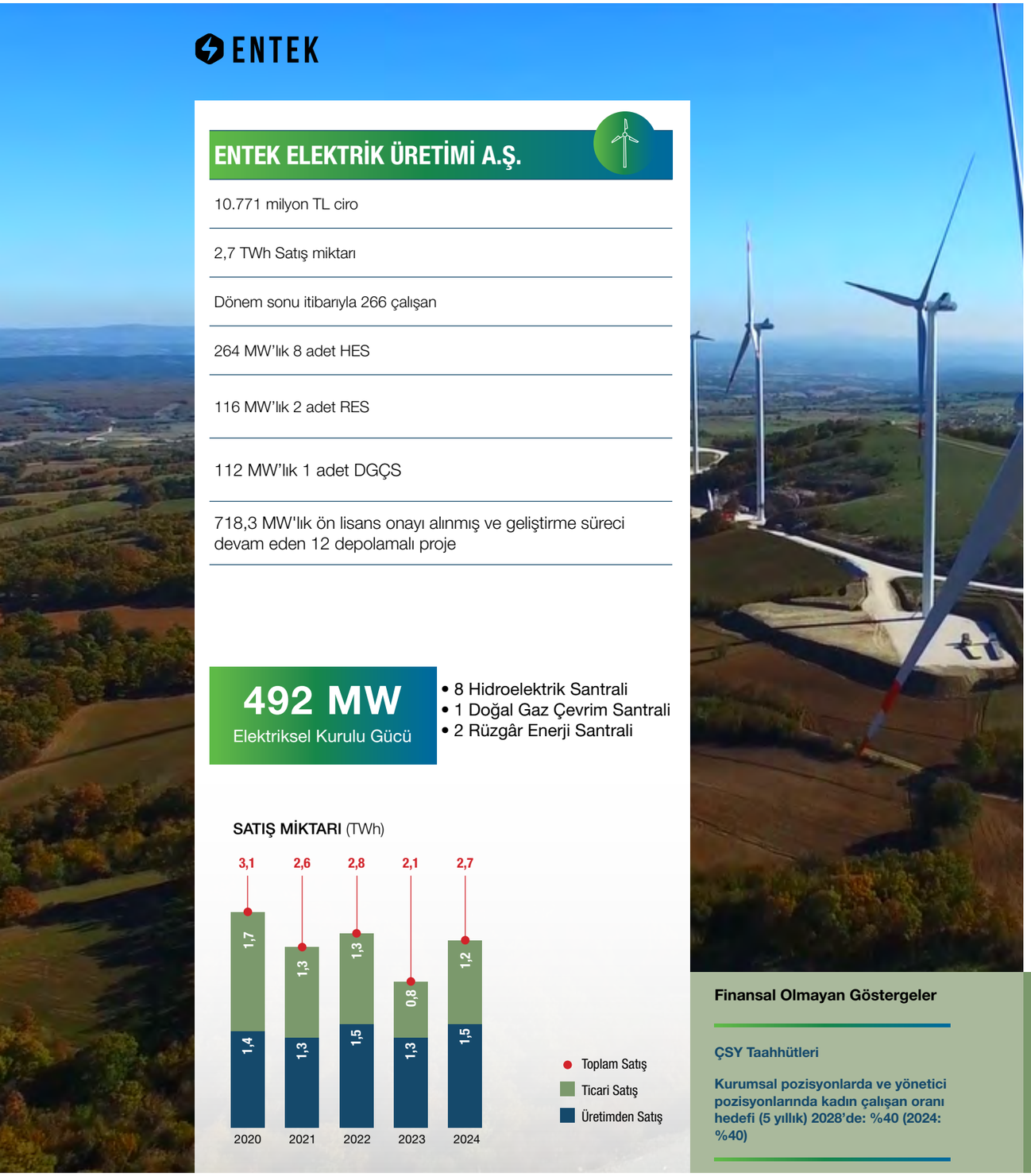

ENTEK

ENTEK ELEKTRİK ÜRETİMİ A.Ş.

- 10.771 milyon TL ciro
- 2,7 TWh Satış miktarı
- Dönem sonu itibarıyla 266 çalışan
- 264 MW'lık 8 adet HES
- 116 MW'lık 2 adet RES
- 112 MW'lık 1 adet DGÇS
- 718,3 MW'lık ön lisans onayı alınmış ve geliştirme süreci devam eden 12 depolamalı proje

492 MW
Elektriksel Kurulu Gücü

- 8 Hidroelektrik Santrali
- 1 Doğal Gaz Çevrim Santrali
- 2 Rüzgâr Enerji Santrali

SATIŞ MİKTARI (TWh)

Türkiye'nin ilk özel sektör otoprodüktör şirketlerinden olan Entek, elektrik enerjisi ve buhar tedarik etmek amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Aralık 1998'de fiilî olarak üretime başlayan Entek'in toplam elektriksel kurulu gücü 492 MW'tır. Entek; Kahramanmaraş, Karaman, Samsun ve Mersin'de kurulu toplam 264 MW'lık 8 adet hidroelektrik santral (HES), Edirne ve İzmir'de kurulu 116 MW'lık iki adet rüzgâr enerji santrali (RES) ve Kocaeli'de kurulu 112 MW'lık doğal gaz çevrim santrali (DGÇS) ile üretim yapmaktadır.

Entek'in toptan elektrik satış alanında faaliyet gösteren Eltek'te %100, yurt dışı yatırımlar için konumlandırılan Enspire'da %100, Kasım 2023'te satın alınan Esinti Enerji'de %75 (dolaylı paylar dâhil), araç şarj istasyonlarının Türkiye'de yayılımı için kurulmuş olan WAT Mobilite'de %10 ve Enerji Borsası'nı işletmek üzere kurulan Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'de %0,5 hissesi bulunmaktadır.

Entek'in özelleştirme yoluyla 2018 yılında devraldığı Menzelet ile Kılavuzlu HES'lerinin yer aldığı Menzelet Kılavuzlu şirketi, iştirak yapısının sadeleştirilmesi amacıyla 31 Mayıs 2024 tarihinde Entek ile birleştirilmiştir.

Sıfır Karbonlu Elektrik Alanında Atılan Adımlar

Yenilenebilir enerjide büyümeyi ve hidroelektrik kaynak ağırlıklı portföyünü çeşitlendirmeyi amaçlayan Entek, elektriksel gücü 66 MW olan Süloğlu RES'e ilişkin, elektriksel gücü aynı kalacak şekilde, 20 MW kapasiteli hibrit GES'in Bakanlık kabulünü şubat başında tamamlayarak elektrik üretimine başlamıştır.

Süloğlu RES tesisi için hak kazanılan 14,4 MW ek kapasite için Teknik Etkileşim Analizi (TEA) izni alınmış, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca 718,3 MW kapasiteli ön lisans onayı alınmış ve geliştirme süreci devam eden 12 depolamalı projeden, 10 adet RES projesi için TEA başvuruları yapılmış olup tüm başvurular olumlu sonuçlanmıştır. 99,9 MW kapasiteye sahip olacak Büyükkışla RES ve 55 MW kapasiteye sahip olacak Eren RES projeleri için "ÇED olumlu" kararı çıkmıştır. Aynı zamanda, aralık ayında Büyükkışla projesi için ihtiyaç duyulan taşınmazların acele kamulaştırılabilmesi hususunda Cumhurbaşkanı Kararı ihdas edilmiştir.

Entek'in %100 pay sahibi olduğu Enspire, Romanya'da güneş enerjisi santrali izinlerine sahip 214,26 MWm kapasiteye sahip olacak, Eco Sun Niculesti S.R.L. ve Euromec-Ciocanari S.R.L. şirketlerinin hisselerinin tamamını Econergy International Limited şirketinden devralmaya yönelik Haziran 2024'te imzalanan pay alım satış sözleşmesinin ardından, Şirketlerin payları kapanış sonrası düzeltmelere tabi olmak üzere 33,2 milyon Euro güncel satım alım bedeli üzerinden, Ocak 2025'te toplam 29,2 milyon Euro bedel ödenerek Enspire'a devredilmiştir.

Entek, Kınık RES'e sahip Esinti Enerji'deki dolaylı paylar dâhil %73,77'lik payını, hisse satın alım sözleşmesinde düzenlendiği şekilde yaptığı ek pay alımları ile %75'e çıkartmıştır.

Entek, Koç Topluluğu Şirketlerinin öz tüketimlerine yönelik arazi ve çatı GES projelerinin yapımı konusunda da faaliyette bulunmaktadır. Bu kapsamda, şu ana kadar yaklaşık 100 MW'lık GES projesinin inşaatını tamamlayarak devreye almıştır. Önümüzdeki dönemde de öz tüketim projelerinin hayata geçirilmesi için, Topluluk şirketlerinin yatırım planlamalarına bağlı olarak proje yönetimi veya uçtan uca anahtar teslim çözümleriyle Topluluğun karbon nötr dönüşümünde kritik bir görev üstlenmeyi hedeflemektedir. Topluluk şirketlerinin GES projelerini devreye almaya devam eden Entek, seçkin projelerde grup dışı firmalara da anahtar teslim çözümler sunmaktadır.

Finansal Olmayan Göstergeler

ÇSY Taahhütleri

Kurumsal pozisyonlarda ve yönetici pozisyonlarında kadın çalışan oranı hedefi (5 yıllık) 2028'de: %40 (2024: %40)

Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı

Entek, önümüzdeki dönemde dengeli bir portföy yapısına ulaşmak ve pazar payını artırmak amacıyla varlık satın alımı, özelleştirme ve proje geliştirme yöntemleri ile yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı santral yatırımlarına devam etmeyi, ayrıca enerji alanında gelişen yeni teknolojileri değerlendirmeyi planlamaktadır. Şirket, ülkemiz piyasasının sunduğu fırsatları değerlendirirken aynı zamanda farklı coğrafyalara yayılmak ve risklerini dağıtmak amacıyla önceliklendirdiği pazarlarda operasyonel ve geliştirme aşamasındaki yenilenebilir enerji projeleri ile de ilgilenmektedir.

YENİLENEBİLİR ENERJİ PORTFÖYÜNÜN ÜRETİMİ (GWh)

GWh	2020	2021	2022	2023	2024
Süloğlu	222	215	230	227	221
Kınık	187	169	181	152	186
Damlapınar	66	50	68	47	37
Kepezkaya	100	63	99	60	44
Kumköy	79	43	65	84	62
Azmak	84	61	45	31	27
Kılavuzlu	235	178	179	154	176
Menzelet	577	458	475	419	474
Toplam	**1.551**	**1.239**	**1.341**	**1.175**	**1.227**

Özet Finansal Bilgiler (milyon TL)

	2023	2024
Gelirler	11.482	10.771
Faaliyet Kârı(*)	1.664	1.130
FAVÖK(*)	2.343	2.076

(*) Ticari işlemlere ilişkin kur farkı ve vade farkı gelir/gideri hariçtir

Entek 2024'te yaklaşık 2,7 milyar kWh satış gerçekleştirmiş ve 10.771 milyon TL konsolide gelir elde etmiştir. Satış miktarının 1,5 milyar kWh'lik kısmı üretimden yapılan satışlar olup yenilenebilir enerji kaynakların üretiminden yapılan satışların miktarı 1,2 milyar kWh'tir.

2024 Yılında Enerji Verimliliği Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Lokasyon	Detaylar	Yıllık Tasarruf
Kocaeli Doğal Gaz Santrali	OTSG kontrol sisteminin optimizasyonu	3,3 bin ton buhar artışı
Kocaeli Doğal Gaz Santrali	Hava kaçaklarının giderilmesi	100 MWh
Kocaeli Doğal Gaz Santrali	Yardımcı kazanda 160 kW'lık besleme pompası değişimi	225 MWh
Kepezkaya HES	Soğutma suyu pompalarının 30 kVA'lık pompalarla değiştirilmesi	96 MWh
Kılavuzlu HES	Merkezi iklimlendirme sistemi ve havalandırma optimizasyonu ile iklimlendirme verimlilik artışı	66,5 MWh
Kepezkaya HES ve Damlapınar HES	Merkezi iklimlendirme sistemi ve havalandırma optimizasyonu ile iklimlendirme verimlilik artışı	15,6 MWh
Kocaeli Doğal Gaz Santrali	Gaz türbininin uzun dönem bakıma alınması sonucunda mevcut trafolardan biri enerjisiz bırakılmıştır	200 MWh
Kirpilik HES	Soğutma suyu pompalarında bulunan 5,5 kWh pompaların 4 kWh pompalarla değiştirilmesi	6 MWh
Kocaeli DGÇS, Menzelet HES, Kumköy HES ve Kınık RES	Düşük enerji tüketimli LED armatürler ile aydınlatma	77,3 MWh

Yenilenebilir Enerji Santralleri

Azmak Hidroelektrik Santrali

Lokasyon	Mersin
Faaliyete Geçiş Yılı	2010
Kurulu Güç	24,4 MW

Damlapınar Hidroelektrik Santrali

Lokasyon	Karaman
Faaliyete Geçiş Yılı	2010
Kurulu Güç	16,4 MW

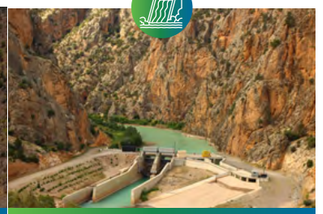

Kepezkaya Hidroelektrik Santrali

Lokasyon	Karaman
Faaliyete Geçiş Yılı	2010
Kurulu Güç	28,0 MW

Kılavuzlu Hidroelektrik Santrali

Lokasyon	Kahramanmaraş
Faaliyete Geçiş Yılı	2012
Kurulu Güç	54,0 MW

Kumköy Hidroelektrik Santrali

Lokasyon	Samsun
Faaliyete Geçiş Yılı	2011
Kurulu Güç	17,5 MW

Menzelet Hidroelektrik Santrali

Lokasyon	Kahramanmaraş
Faaliyete Geçiş Yılı	1992
Kurulu Güç	124,0 MW

Süloğlu Rüzgâr Enerji Santrali

Lokasyon	Edirne
Faaliyete Geçiş Yılı	2015
Kurulu Güç	66 MW

Kınık Rüzgâr Enerji Santrali

Lokasyon	İzmir
Faaliyete Geçiş Yılı	2016
Kurulu Güç	50 MW

TÜPRAŞ ENERJİ GİRİŞİMLERİ A.Ş. (TUPRAS VENTURES)

Tupras Ventures, %100 Tüpraş iştiraki olarak hidrojen, biyoyakıt ve sentetik yakıtlar, sıfır karbonlu elektrik gibi dönüşüm alanları başta olmak üzere inovasyon odak alanları doğrultusunda yatırım yaparak, fırsatları ve yeni teknolojileri yakalamak, yeni iş modellerini ve olası iş birliklerini hayata geçirmek amacıyla 2022 yılında kurulmuştur.

Tupras Ventures, Avrupa ve Kuzey Amerika pazarları başta olmak üzere tüm coğrafyalara odaklanmaktadır.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde enerji dönüşümünde yeni teknolojiler ve iş modelleri başta olmak üzere, girişim sermayesi alanına 2030'a kadar 50 milyon ABD doları kaynak ayıracağını açıklamıştır.

Tupras Ventures yaptığı yatırımlarla, yatırım yapılan startup'ların teknolojilerini deneme ve ölçeklendirme fırsatı sunarken, aynı zamanda Tüpraş'ın bu teknolojilere erken erişmesini ve yeni alanlarda bilgi birikimini arttırmasını hedeflemektedir.

Startup etkinlikleri, ağ geliştirme vasıtasıyla kurduğu ilişkiler, raporlar, veri tabanları, yatırımcı etkinlikleri ve LP olunan fonlar gibi kaynaklardan gelen fırsatların ön incelemeleri sonucunda yıl içinde 1.000'e yakın startup taranmıştır. Değerlendirme süreçlerinden geçen startupların detaylı teknik incelemesi ve tekno-ekonomik analiz çalışması devam etmektedir.

Tupras Ventures; 3 yeşil hidrojen, 1 robotik ve 1 termal enerji depolama alanında olmak üzere 5 teknoloji girişimine doğrudan yatırım yapmış, ayrıca ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapan 2 girişim sermayesi fonu ile iş birliğine giderek yatırımcı olmuştur. Bu fonlar aracılığıyla 2024 yıl sonu itibarıyla 34 girişime yatırım, 2 girişimden çıkış yapılmıştır.

Detaylı bilgiler raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* bölümünde yer almaktadır.

Girişim Sermayesi Fon Yatırımları

Tüpraş 2020 yılında ABD ve Avrupa'daki yeni teknoloji şirketlerine yatırım yapan uluslararası girişim sermayesi fonu Emerald Industrial Innovation Fund ile uzun süreli iş birliğine girmiş ve yatırımcı olmuştur. Emerald üzerinden Limited Partner statüsü ile yatırımlara başlanmıştır. Emerald üzerinden 2024 yıl sonu itibarıyla 24 girişime yatırım yapılmış, 2 girişimden çıkış gerçekleştirilmiştir. Sürdürülebilir endüstriyel teknolojilere yatırım yapan Emerald portföy şirketlerinin sürdürülebilirliğe etkisini ölçümlemektedir.

Tüpraş 2023 yılının başında ABD merkezli temiz enerji alanında faaliyet gösteren bir fona daha Limited Partner statüsü ile yatırım yapmıştır. Bu fon ile 2024 yılının sonu itibarıyla 10 şirkete yatırım yapılmıştır.

Tupras Ventures, doğrudan girişimlere yatırımlara başlamıştır. Portföy detayları aşağıda paylaşılmıştır.

Tupras Ventures: *https://tuprasventures.com/*

Verdagy

Kaliforniya - ABD merkezli Verdagy, Seri B yatırım turuna Tupras Ventures ve enerji dönüşümü alanında aktif yatırımcılardan Temasek, Shell Ventures, BlueScope, Galp, Samsung Venture Investment, Yara Growth Ventures ve Zeon Ventures katılmıştır. ABD merkezli Verdagy'nin patentli, tek hücreli mimarisi, elektrolizörlerin değişken enerji kaynaklarıyla gerçek zamanlı olarak eşleşmesini ve daha düşük hidrojen üretim maliyetine (LCOH) ulaşmayı sağlamaktadır.

Ionomr

Ionomr, Vancouver-Kanada merkezli temiz teknoloji çözümleri için iyon değişim membranı ve polimer çözümleri geliştirmektedir. Yatırım turunda NGIF Cleantech Ventures, Pallasite Ventures, Shell Ventures, Chevron Technology Ventures, Finindus, Bekaert, Asahi Kasei, Samsung Ventures ve SAIC Capital de yer almıştır. Ana ürünleri arasında Aemion+™ ve Pemion™ bulunmaktadır ve bu ürünler yakıt hücreleri, hidrojen üretimi ve enerji depolama gibi çeşitli temiz teknoloji uygulamalarında kullanılmaktadır. Ionomr'un ürünleri, perflorosülfonik asit (PFSA) içeren muadillerine kıyasla düşük toksisite ve çevresel etkiye sahip olmaları nedeniyle daha sürdürülebilir niteliktedir.

Electrified Thermal Solutions

Boston, ABD merkezli Electrified Thermal Solutions, MIT'de geliştirilen Joule Hive Termal Batarya (JHTB) sistemi üzerine çalışmalarını sürdürmektedir. Patentli tuğla teknolojisi ile 1.800°C'ye yüksek sıcaklıkları güvenilir bir şekilde sağlayan ilk termal enerji depolama sistemidir. Yatırım turuna Holcim MAQER Ventures, Vale Ventures, TechEnergy Ventures, EDP Ventures ve Tupras Ventures'ın yanı sıra finansal yatırımcı GVP Climate, Clean Energy Ventures ve Starlight Ventures katılım sağlamıştır.

Iongenics

Iongenics, yeşil hidrojen üretimi için modüler sistemler geliştirmektedir. Elektrokimyasal sistemler ve hidrojen konusunda uzmanlık ve bilgi birikimine sahip Dr. Erdal Uzunlar ve Prof. Dr. Can Erkey tarafından kurulan Iongenics, Teknopark İzmir'de yer almaktadır.

AISField

Tupras Ventures, robotik teknolojiler alanındaki ilk yatırımını robotik muayene ve veri yönetimi alanında faaliyet gösteren, Ankara'da yerleşik girişim şirketi AISField ile gerçekleştirmiştir. AISField'in robotik çözümlerinden olan, içinde ürün varken de tank taban bakımı yapabilen ATEX sertifikalı robot Tüpraş rafineri sahalarında kullanılmaya başlanmıştır. Ayrıca, yurt dışında da hizmet vermeye başlamıştır.

Detaylı bilgi için *https://www.tupras.com.tr/tr/basin-bultenleri/tupras-venturesdan-robotik-teknolojilere-ilk-yatirim*

RUVI OilDiver robotu, TÜBİTAK Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme programı altında yürütülen ortak projeyle geliştirilmiştir. Tüpraş teknik ekiplerinin desteğiyle, Türkiye'de ilk kez uzaktan pilot ile kontrol edilebilen, akaryakıt tanklarının içi doluyken muayene yapabilen ve patlayıcı ve tehlikeli alanlarda çalışabilen bir robotik çözüm geliştirilmiştir.

Operasyonel Mükemmellik

Tüpraş, üretim süreçlerini operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek yatırımlarına devam etmektedir.

Şirket, rafinerilerinin performans ve güvenirlik modellerini oluşturarak varlıkların dijital ikizleri üzerinden iyileştirme alanlarının tespit edilmesini sağlayacak fiziksel saha denetimleri ve kontroller gerçekleştirmektedir. Bağlı operasyonlar ve bağlı dijital süreçlerle operasyonel mükemmelliğe ulaşmayı hedefleyen Tüpraş, dijital bakım çalışmaları, varlık yönetimi ve ekipman sağlığı, kurumsal sistem modernizasyonu, güvenirlik ve bakım süreçlerinde robotik ya da drone ile yapılan kontroller ve yapay zekâ kullanımı üzerine çalışmaktadır.

Tüpraş, üretim ve proses sistemleri ile ekipman varlıklarına ait bakım, planlama ve varlık strateji yönetiminin tek bir platformdan yürütülmesi için çalışmalarına devam etmektedir. Sektörün lider teknoloji tedarikçileri ile enerji maliyetleri, bakım masrafları ve operasyon verimliliğinde iyileşme fırsatı sunacak pilot projeler başlatılarak, sahada FEED (Ön Mühendislik ve Tasarım) çalışmaları yürütülmektedir.

Stratejik öncelikleri arasında yer alan Operasyonel Mükemmellik kapsamında dönüşümü desteklemek adına Tüpraş, çözüm sunan girişimler ile iş birlikleri gerçekleştirmektedir. Gerçekleştirilen iş birliklerinin detayları raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* bölümünde yer almaktadır.

Şirket aynı zamanda operasyonel Emre Amadelik puanının dünya rafinerileri arasında ilk çeyrekte yer alması için operasyonel, güvenilirlik, bütünlük, bakım ve planlı duruş faaliyetlerini risk tabanlı değerlendirmeler doğrultusunda yönetmektedir. Emre Amadelik risklerinin yönetimine ilişkin detaylı bilgiler raporun *Risk Yönetimi* bölümünde yer almaktadır.

Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmellik kapsamında gerçekleştirilen projelerden kazanımlar*

26,8 puan iyileşme 2008'den beri Enerji Yoğunluk Endeksi'nde iyileşme	**59 adet** Enerji Verimlilik projeleri	**82,1 milyon m^3** Son 5 yılda atık su geri kazanımı
1.732 TJ Seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu	**134.983 ton CO_2e** Son 5 yılda seviyelendirilmiş CO_2 emisyon azaltımı	**%16,2** Üretim başına tüketilen ham su kullanımında azaltım

*Tüpraş solo

Operasyonel Emre Amadelik

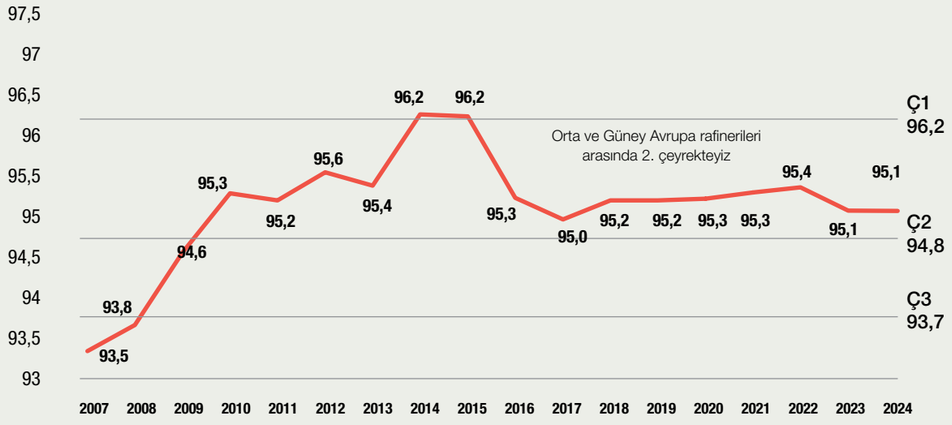

TÜPRAŞ’TA GELECEĞE DEĞER

180 Tüpraş’ta Geleceğe Değe

KATKI SAĞLANAN SKA

Doğrudan

8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

9 SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI

12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM

Dolaylı

7 ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ

13 İKLİM EYLEMİ

17 AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR

İlgili Paydaşlar

- Çalışanlar
- İş Ortakları
- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
- Tedarikçiler
- Müşteriler
- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları
- Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları

Tüpraş, küresel ölçekteki teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek, ürün portföyünü müşteri talepleri ve pazar beklentileri doğrultusunda şekillendirmeye odaklanan çevik bir yönetim anlayışı uygulamaktadır.

Ar-ge, inovasyon ve dijitalleşme alanlarında sistemli yatırımlar yapan Şirket, sürdürülebilirlik ile yeni teknolojiler arasındaki önemli bağın farkında olarak, girişimci ve yenilikçi çalışmaları teşvik etmektedir. Stratejisi doğrultusunda sürdürülebilir yatırımlara odaklanarak; sektörünün sürdürülebilir dönüşümüne ivme kazandırırken, tüm iş süreçlerinde dijital teknolojiler ve verilerin potansiyelini en iyi şekilde değerlendirerek, rafinerileri ve iştirakleri kapsamında uyguladığı kalite sistemleriyle işini en üst düzeyde ve kabul görmüş standartlarda gerçekleştirmektedir.

Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik

Ar-Ge

Tüpraş, küresel ölçekte gelişen teknolojileri yakından takip etmekte ve müşteri ihtiyaçları ve pazar beklentileri doğrultusunda yenilikçi, katma değerli ve sürdürülebilir ürünlerin üretimine odaklanan çevik bir yönetim anlayışı benimsemektedir. Bu doğrultuda, yenilikçi fikirleri operasyonlarının her boyutuna entegre etmeyi amaçlayan Şirket, işin geleceğine yatırım yaparken, faaliyet gösterdiği sektörlere katkı sağlamaya devam etmektedir.

Şirket, bu kapsamdaki çalışmalarını Şirketin genel stratejisiyle uyumlanmış otonom ekipleriyle Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde yürütmektedir.

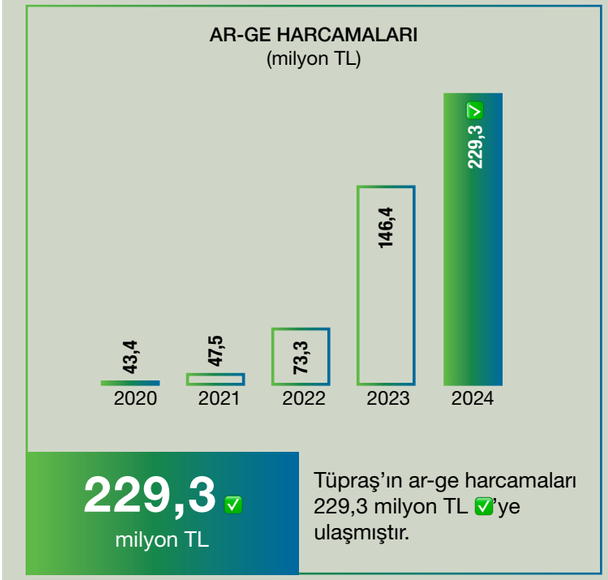

229,3 milyon TL

Tüpraş'ın ar-ge harcamaları 229,3 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Ar-Ge Merkezi Kilometre Taşları

2010
Tüpraş Ar-Ge Merkezi resmî olarak kuruldu.

2011
AB destekli proje CitInES hayata geçirildi ve ilk patent başvurusu gerçekleştirildi.

2012
Tüpraş'ın ilk uluslararası markası HExMon tescillendi.

2013
Uluslararası ar-ge destek programı "EUREKA" kapsamında ilk projeler "Asphaltgen" ve "Heroes" hayata geçti.

2014
"Tasarım Binası", "Laboratuvar Binası" ve "Pilot Tesis Binası"ndan oluşan yeni ArGe Merkezi Kampüsü açıldı.

2015
AB Ufuk2020 Programı'nda Tüpraş'ın ilk projeleri "SafeAST" ve "Indus3Es" başladı.

2016
SPIRE (Sustainable Process Industry through Resource and Energy Efficiency) platformu üyeliği gerçekleşti.

2017
Ar-Ge Müdürlüğü'nce geliştirilen yüksek nitelikli modifiye bitümü ile deneme yolu serildi.

2018
Ticari katalizörlerin performans değerlendirmesinin küçük ölçekte yapılmasına imkân veren Hidroprocessing Pilot Tesisi hizmete girdi.

2019
AB Ufuk2020 Programı'nda en başarılı Türk Sanayi Kuruluşları listesinde 1. sıraya yükseldi.

2020
Ar-Ge Merkezi'nde geliştirilen iki yeni ürünün ticarileştirme çalışmaları başarıyla tamamlandı.

Tüpraş, AB Ufuk2020 Programı'nda almaya hak kazandığı toplam fon miktarı ile en başarılı ilk üç Türk şirketi arasında yer aldı.

"Sprint Robotics" Platformu üyeliği gerçekleşti.

2022
Hydrogen Europe platform üyeliği gerçekleşti.

Enerji verimliliği alanındaki "FLEXIndustries" projesi "Ufuk Avrupa" programı kapsamında desteğe hak kazanan ilk proje oldu.

Ufuk Avrupa'nın "Hidrojen Vadisi" çağrısında Tüpraş koordinatörlüğünde "ETERNITY-Demonstrating the First Green Hydrogen Valley in Türkiye" başvurusu yapıldı.

2023
Yenilenebilir yakıtlar alanındaki "FUEL-UP" ile temiz hidrojen ve karbon azaltma alanındaki "IS2H4C" isimli iki yeni proje Ufuk Avrupa programı kapsamında desteklenmeye hak kazandı.

Avrupa su pazarının lider paydaş kuruluşu Water Europe'a katılan Tüpraş, Türkiye'deki sanayi kuruluşları içinde platforma üye ilk şirket oldu.

2024
Karbondioksitin jeolojik depolaması alanındaki "Eastern Lights", karbondioksitin tutulması ve elektrokimyasal dönüşümü alanındaki "ICO2NIC", yenilenebilir yakıtlar alanındaki "SUNFUSION" ve yenilikçi membranlar ile hidrojenin ayrılarak saflaştırılmasını konu alan "HERMES" projeleri Ufuk Avrupa programı kapsamında desteklenmeye hak kazandı.

Ar-Ge Merkezi

Rafineri faaliyetlerinde sürdürülebilirliği ve kârlılığı destekleyecek ar-ge faaliyetleri sürdürülebilir rafinaj, dijital çözümler ve ticari çözümler takımları tarafından ele alınmaktadır.

Şirket'in Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesindeki yatırım alanlarına yönelik ar-ge faaliyetleri ise karbon yakalama, dönüşüm ve depolama (CCUS), temiz hidrojen, yenilenebilir yakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve enerji verimliliği, döngüsel ekonomi ve yenilikçi proses teknolojileri takımları tarafından hayata geçirilmektedir.

1 Sürdürülebilir Rafinaj

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, mevcut Tüpraş varlıklarının en kârlı ve rekabetçi şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla gelişmiş laboratuvar altyapısı ve deneysel yetkinlikleri ile sürdürülebilir rafinaj hedeflerine önemli katkılar sağlamaktadır. Kritik rafineri ünitelerinin simüle edilebildiği pilot tesisler ve alternatif ham petrollerin test edilebildiği laboratuvar altyapısı ile yenilikçi çözümler geliştirilmekte; aynı zamanda malzeme, katalizör ve absorban geliştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Sürdürülebilir Rafinaj Odaklı Ar-Ge Projeleri

• ACHIEF Ufuk2020

ACHIEF projesi kapsamında korozyona dayanıklı, seramik esaslı boru içi kaplama malzemesi geliştirilmekte, geliştirilen malzemenin endüstriyel ortamda saha denemeleri gerçekleştirilmektedir. Geliştirilen yenilikçi korozyon önleyici kaplama ve korozyon izleyebilen sensör teknolojileri rafineri sahasında test edilmiş ve korozyon takibi kapsamında rafineri operasyonlarında esneklik kazandıran sonuçlar elde edilmiştir. Proje 2024 yılında başarıyla tamamlanmıştır.

• Hydroprocessing Pilot Tesis Çalışmaları

Hydroprocessing pilot tesis çalışmalarıyla hydroprocessing ünitelerindeki ticari katalizörlerin satın alım süreçlerinde eş bazda kıyaslanması, operasyon koşullarının katalizör performansına etkisinin araştırılması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda, ticari hidrokraking ünitesinde kullanılan katalizörlerin pilot ölçekteki reaksiyon sisteminde performans testleri gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde, ticari ünitede elde edilen dönüşüm ve orta distilat verimlerine ulaşıldığı gözlemlenmiştir.

2 Dijital Çözümler

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, rafinaj süreçlerini dijital alanda da daha verimli hâle getirme amacıyla dijital ikizler oluşturarak üretim tahminlerini iyileştirmekte, operasyonel süreçleri optimize etmektedir. Makine öğrenmesi, yapay zekâ ve optimizasyon projeleri ile ünitelerin ve ekipmanların karmaşık problemlerine çözümler geliştirmekte, istatistiksel ve kemometrik modelleme, sensör teknolojileri ve moleküler simülasyon uygulamaları ile rafinerilerdeki analiz aşamalarına yenilikçi yaklaşımlar sunmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın robotik filosunun zenginleşmesine yönelik çalışmalar ile rafinerilerdeki riskli süreçlerin otomasyonu sağlanmaktadır.

Dijital Çözümler Odaklı Ar-Ge Projeleri

- **Reverse Osmoz Membran CIP Yıkama Tahminleyici Uygulaması**

İzmir Rafinerisi su arıtma ünitesinde, membranların performansını optimize etmek üzere geliştirilen sistemle normalize ürün suyu akışı, tuz geçişi ve diğer önemli performans parametreleri izlenerek yıkama zamanı tahmin edilmektedir. Böylece, membran ömrünün uzatılması ve kimyasal tüketiminin azaltılması gibi önemli tasarruflar sağlanabilmektedir.

- **Atık Su Ünitelerinde Tahmin Çalışmaları**

Kırıkkale Rafinerisi atık su arıtma ünitelerinde yapay zekâ tabanlı tahmin algoritmaları ile aktif çamur içindeki oksijen miktarı tahminlenmektedir. Bu sayede, laboratuvar sonuçlarını beklemeden operatörlere ve mühendislere erken uyarılar sağlayarak potansiyel operasyonel sorunlar proaktif bir şekilde belirlenecektir. Proje 2024 yılında canlıya alınmış olup, 2025 yılı içerisinde kullanım takibi hedeflenmektedir.

- **Petromix- Ham Petrol Süreçleri Optimizasyonu Projesi**

İTÜ ile iş birliği kapsamında yürütülen ve İzmir Rafinerisi'nde hayata geçirilen Ham Petrol Süreçleri Optimizasyonu projesi kapsamında ham petrol ikmal süreçlerinde üretim planlama birimlerine karar desteği sağlayan program geliştirilerek önemli operasyonel ve ekonomik esneklik sağlanmıştır. Proje 2024 yılında Kırıkkale Rafinerisi'ne yaygınlaştırılmış olup, uygulamanın 2025 yılı içerisinde kullanıma açılması hedeflenmektedir.

- **Kimyasal Veri Analitiği- Kemometri**

Tüpraş rafinerileri için veri analitiği ile desteklenmiş basit spektroskopik analizler ile zaman alıcı klasik analiz metotlarına alternatif bir yöntem geliştirilmiş ve laboratuvar süreçlerine entegre edilmiştir. Yeni yöntem ile konvansiyonel laboratuvar metotlarına alternatif, hızlı ve sık raporlama sayesinde rafineri operasyonlarına artı değer katacak birden fazla ürün özelliğini tek analizle raporlama sağlayan modeller geliştirilmiştir. Bu kapsamda üç rafineri laboratuvarında 50'den fazla ürün grubuna ait onlarca farklı kimyasal ve fiziksel özellik raporlanmaktadır.

3 Ticari Çözümler

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, kârlılığı yüksek stratejik ürünlerin geliştirilmesi için yenilikçi ve sürdürülebilir proses teknolojilerini geliştirme çalışmaları yürütmekte, bununla birlikte, Tüpraş'a yeni gelir modelleri yaratacak yenilikçi projeler ticarileştirilerek sürdürülebilir rafinaj stratejisine destek sağlamaktadır. Örneğin, otomotiv ve savunma sektörlerinde kullanılan özel niteliklere sahip niş yakıtlar geliştirilerek bu alanda ülkemizin dışa bağlılığı azaltılmakta, sanayi tesislerinde izolasyonu zor olan bölgeler için özel ısı izolasyon malzemeleri geliştirilerek enerji verimliliğine katkı sunulmaktadır. Geliştirilen yenilikçi ve yerli ürünlerle, Tüpraş'ın ürün portföyünün genişletilmesinin yanı sıra, çeşitli sektörlere hem performans hem de maliyet avantajı sunan ürünler sağlanmaktadır.

4 Karbon Yakalama, Dönüşüm, Depolama

Ar-Ge Merkezi'nde Tüpraş'ın 2050 yılında karbon nötr olma hedefi doğrultusunda emisyonları azaltmaya yönelik karbondioksit yakalama, dönüşüm ve depolama (CCUS) teknolojilerinin geliştirilmesi ve transferi ile rafineri entegrasyonunun sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Karbon Yakalama, Dönüşüm, Depolama Odaklı Ar-Ge Projeleri

- **MOF4AIR Ufuk2020**

MOF bazlı karbondioksit yakalama teknolojilerinin enerji yoğun endüstrilerde test edilmesini amaçlayan MOF4AIR projesi kapsamında İzmit Rafinerisi'nde demo ölçekte karbon yakalama testleri 2024 yılında hayata geçmiştir.

- **ICO2NIC Ufuk Avrupa**

ICO2NIC projesi 2024 yılında kabul almıştır. Projede, Tüpraş sahasına entegre edilecek yenilikçi membran teknolojisi ile rafineri baca gazından yakalanan karbondioksitin formik aside dönüştürülmesi, kozmetik, yem ve yenilenebilir yakıt uygulamalarında kullanımı amaçlanmaktadır. Proje, Tüpraş'ın sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) üretimi hedefi doğrultusunda alternatif hammadde çözümleri sunacak teknolojilerin değerlendirmesi ve uyarlanmasına katkı sağlayacaktır.

- **EASTERN LIGHTS Ufuk Avrupa**

Doğu Avrupa'da Karbondioksit Taşıma ve Depolama Demo Projesi (Development of CO_2 Transport and Storage Demo Project in Eastern Europe) kapsamında, rafineri baca gazından yakalanacak karbondioksit, kalıcı olarak depolanacağı Bulgaristan'daki enjeksiyon noktasına taşınacak, bu sayede ülkeler arası karbon taşımacılığı senaryoları değerlendirilecektir.

- **Syn to Jet Projesi- KOÇ Üniversitesi KÜTEM**

Proje kapsamında KÜTEM'de geliştirilecek seçici katalizörler ve ar-ge alt yapısındaki reaksiyon sistemi ile CO_2'in e-yakıta dönüşümü hedeflenmektedir. Proje kapsamında Ar-Ge Yenilenebilir Yakıtlar ve Malzeme ekipleriyle birlikte Koç Üniversitesi tarafından geliştirilen katalizörlerin ölçek büyütme ve performans testlerini gerçekleştirilecektir.

- **TÜBİTAK destekli CCUS projeleri**

TÜBİTAK destekli olarak -MOFAC2CAP- Karbondioksit Yakalamaya Yönelik Yenilikçi Mof Aerojel Kompozitlerin Geliştirilmesi projesi yürütülmektedir.

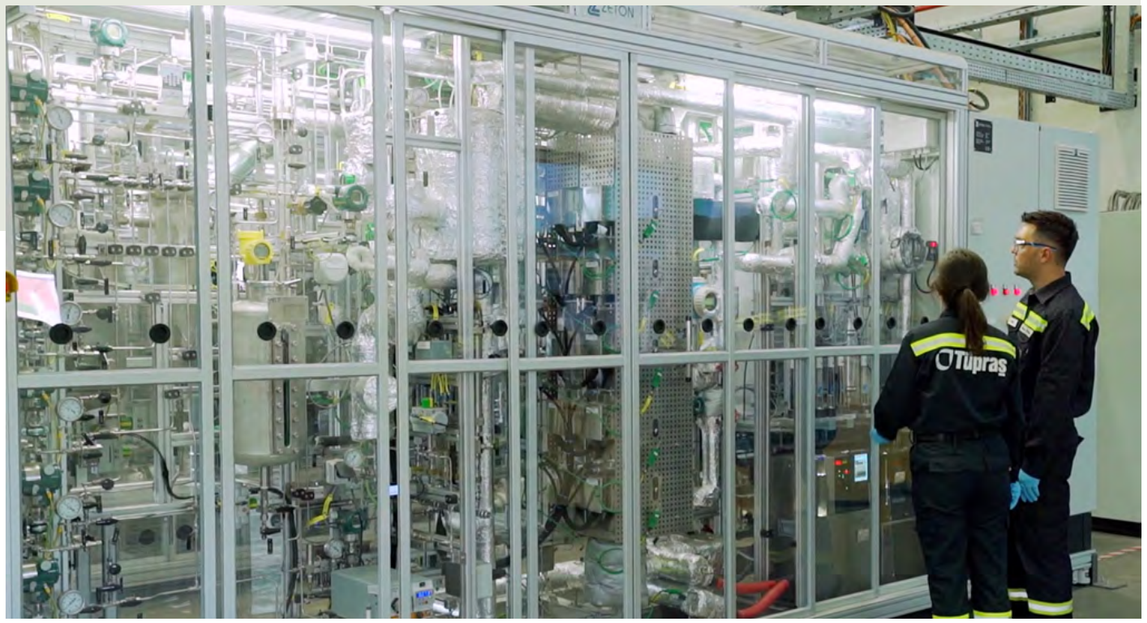

5 Temiz Hidrojen

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, ülkemizde temiz hidrojen ekosisteminin ve pazarının oluşturulmasına öncülük etmek amacıyla teknolojik yetkinliklerini geliştirmekte, yatırımların doğru odak ve kurgulara aktarılmasını sağlayacak ar-ge çalışmalarını hayata geçirmektedir. 2025 ve sonrası için başvuruları tamamlanan ve hedeflenen yeni ulusal / uluslararası projelerle hidrojen değer zincirinde Tüpraş'ın rolünü güçlendirerek CO_2 emisyonu azaltımı için yeşil dönüşüm yolunda teknoloji deneyimlerine devam edilecektir.

Temiz Hidrojen Odaklı Ar-Ge Projeleri

• IS2H4C Ufuk Avrupa

2023 yılında Ufuk Avrupa programı kapsamında fonlanmaya hak kazanan IS2H4C projesi kapsamında rafineri süreçlerinden çıkan karbondioksitin yeşil hidrojenle birlikte katalitik dönüşümü sayesinde e-methanol ve poliüretan gibi önemli kimyasalların demo ölçekte üretimi planlanmakta olup 2024 yılında projede geliştirme çalışmaları devam etmiştir. Proje ortakları arasında yer alan Arçelik, üretilen poliüretan malzemenin buzdolaplarında kullanımını gösterecektir.

• Su Elektrolizörü ile Yeşil Hidrojen Üretimi

Tüpraş uygulama alanlarında ar-ge'den başlayarak gri hidrojenden yeşil hidrojene geçişin ilk adımı atmak amacıyla longenics firması ile iş birliği kapsamında 7 kW kapasiteli bir su elektrolizörü geliştirilerek Tüpraş'ta ilk yeşil hidrojen üretimi gerçekleştirilecektir.

• HERMES Ufuk Avrupa

2024 yılında Ufuk Avrupa programı kapsamında fonlanmaya hak kazanan HERMES projesinde yenilikçi membran sistemlerinin geliştirilmesi, ölçeklendirilmesi ve TRL-7 seviyesinde endüstriyel gösterimi yoluyla hidrojen ayırma ve saflaştırma teknolojilerini geliştirirken, endüstriyel ortamlarda güvenlik, çevresel etki ve maliyet azaltma konularında kapsamlı değerlendirmeler gerçekleştirilecektir.

• KUHyTech AEM Elektrokatalizör Geliştirme Projesi

"Anion Exchange Membrane" Elektrokatalizör geliştirilmesi için tasarlanan bu proje iş birliğinde malzeme ve elektrokimyasal karakterizasyon çalışmaları, AEM cell optimizasyon ve uzun dönem testlerinin yapılması çalışmaları gerçekleştirilecektir.

• Koç Üniversitesi-KÜTEM H2S Elektrolizör Geliştirme Projesi

Temiz hidrojen üretimi için H2S (hidrojen sülfür) elektroliz sistemi geliştirme çalışmaları laboratuvar ölçeğinde başarıyla tamamlanmıştır. Bu süreçte demo ölçekte üretim için gerekli sistem parametreleri belirlenmiştir. 2025 yılında, demo ölçekte üretimi sağlayacak sistemlerin birleştirilerek bir bütün olarak çalışabilir hâle getirilmesi hedeflenmektedir.

6 Yenilenebilir Yakıtlar

Tüpraş'ın stratejik dönüşüm planı doğrultusunda, rafinerilerin yeşil dönüşümü için çevreci havacılık ve denizcilik yakıtlarının geliştirilmesi sağlanmaktadır. Gıda dışı yenilenebilir kaynaklardan ve atıklardan elde edilen alternatif kaynakların kullanımını mümkün kılacak projeler ile hem Türkiye hem de Tüpraş için değer yaratılmaktadır.

Yenilenebilir Yakıtlar Odaklı Ar-Ge Projeleri

• FUEL-UP Ufuk Avrupa

2023 yılında Ufuk Avrupa programı kapsamında fonlanmaya hak kazanan FUEL-UP projesinde hammadde olarak tamamen lignoselülozik biyokütle kaynakları kullanılarak elde edilen biyoyağların, çevreci hava ve denizcilik yakıtlarına dönüşümü demo ölçekte ilk defa gerçekleştirilecektir. Projenin ilk yılı olan 2024 yılında biyohammaddelerin biyoyakıta dönüştürülmesi için ön işlem basamaklarının optimizasyon çalışmaları tamamlanarak demo ölçek reaktörlerin tasarımları tamamlanmıştır. Değer zincirinin başlangıcı olan atık hammaddenin potansiyeli ve teknik değerlendirmesi için çalışmalara başlanmıştır.

• EBIO Ufuk2020

Atık biyokütle kaynaklarından elde edilen biyoyağın biyoyakıtlara dönüştürülmesi için elektrokimyasal teknolojilerin geliştirildiği EBIO projesi 2024 yılında tamamlanmıştır. Biyolojik kaynaklı piroliz yağlarının rafineri proseslerinde ortak besleme yoluyla işlenmeye uygun hâle getirilmesi ve biyoşarjların rafineri entegrasyonu için olası senaryoların belirlendiği projede jet yakıtı maksimizasyonu laboratuvar ölçekli çalışmalarla gerçekleştirilmiştir.

• SUNFUSION Ufuk Avrupa

SUNFUSION projesi ile biyokütle üretiminde sürdürülebilir çözümler geliştirerek, karbon nötr enerji hedeflerine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. 2024 yılında kabul alan, Ocak 2025'te başlayacak ve dört yıl sürecek projede, mikroalgler ve yağlı mayaların hidrotermal sıvılaştırma (HTL) yöntemiyle biyoyakıta dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

7 Sıfır Karbonlu Elektrik ve Enerji Verimliliği

Tüpraş Ar-Ge Merkezi'nde, sistemlerde enerji verimliliğini artıracak projeler ile kaynak tasarrufu ve karbon emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlanmaktadır. Aynı zamanda, rafineri üretim süreçlerinde fosil kaynaklar yerine yenilenebilir kaynaklardan elde edilmiş elektrik kullanımına geçmeyi hedefleyen çalışmalar yürütülmektedir.

Sıfır Karbonlu Elektrik & Enerji Verimliliği Odaklı Ar-Ge Projeleri

- **FLEXIndustries Ufuk Avrupa**

Ufuk Avrupa programı kapsamında desteklenen ve enerji verimliliğini dijital teknolojilerden faydalanarak artırmayı hedefleyen FLEXIndustries projesinde Şirket'in replikatör rolü kapsamında gerekli hazırlıklar tamamlanmış ve uygulamalar için planlama çalışmaları yürütülmüştür.

https://flexindustries.eu/

8 Döngüsel Ekonomi

Tüpraş, yeni teknolojiler kullanarak sıfır deşarj, sıfır atık, maksimum geri kazanım ve minimum doğal kaynak tüketimi hedefleri doğrultusunda döngüsel ekonomi odaklı sürdürülebilir rafinaj stratejilerine önemli katkılar sunmaktadır. Ayrıca, su ve atık yönetimi ile geri kazanım alanlarında döngüsel ekonomiye katkı sağlamak amacıyla, Tüpraş 3 adet AB destekli proje üzerinde çalışmalarını sürdürmüştür.

Bu alandaki AB Ufuk2020 projeleri olan AquaSPICE, CORALIS ve EPC-EqTech kapsamında atıkların tekrar değerlendirilebileceği süreçler ve teknolojiler geliştirilmekte, böylece hem çevreye hem de ekonomiye katkı sunulmaktadır.

Döngüsel Ekonomi Odaklı Ar-Ge Projeleri

- **AquaSPICE Ufuk2020**

AquaSPICE projesi kapsamında yenilikçi arıtım teknolojisi ile atık suda fenol, iletkenlik ve benzeri yüksek konsantrasyondaki kirleticilerin giderimi ve atık suyun geri kazanımı hedeflenmektedir. Online analizörler kullanılarak dijital araçlarla proses ve akış optimizasyonu gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla tasarlanan ve üretilen demo ölçekli tesis İzmit Rafinerisi'nde devreye alınmış olup çalışmalara 2024 yılında da devam edilmiştir.

- **EPC-EqTech Ufuk2020**

EPC-EqTech projesinde atık kostik arıtımı için elektrokimyasal teknolojiler geliştirilmiş olup ilk kez petrokimya endüstrisi sahasında kirli kostik arıtımı için denemesi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında saha uygulaması Kırıkkale Rafinerisi'nde başarıyla gerçekleştirilmiştir.

- **CORALIS Ufuk2020**

CORALIS projesi kapsamında endüstri atıklarının endüstriyel simbiyoz uygulamaları ile yeni değer zincirlerinin yaratılması amaçlanmaktadır. Rafineri operasyonlarında açığa çıkan yan ürün ve atıkların farklı endüstrilerde ham madde olarak kullanımı değerlendirilmektedir.

9 Yenilikçi Proses Teknolojileri

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, kârlılığı yüksek ve stratejik öneme sahip kimyasallar ile malzemelerin geliştirilmesi için yenilikçi ve sürdürülebilir proses teknolojileri üzerinde ar-ge çalışmaları yürütmektedir.

Yenilikçi Proses Teknolojileri Odaklı Ar-Ge Projeleri

- **MACBETH Ufuk2020**

Tüpraş'ın 2019 yılından bu yana önemli bir ortağı olduğu MACBETH projesi kapsamında, rafineri süreçlerinin geliştirilmesi amacıyla yüksek verimlilikte katalitik membran reaktör teknolojisi geliştirilmektedir. Bu sayede daha küçük ve güvenli üretim tesislerinin entegrasyonu ile işletme ve yatırım maliyetlerinin azaltılması aynı zamanda enerji verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir. 2024 yılında, membran entegre pilot ölçekli PDH (Propan Dehidrojenasyonu) reaksiyon sisteminin kurulumu, devreye alınması ve reaksiyonda kullanılmak üzere kg ölçeğinde şekillenmiş katalizörün üretimi gerçekleştirilmiştir. 2025 yılında bitecek projenin son aşamasında, uzun dönem TRL 6 pilot testi gerçekleştirilecektir.

Tüpraş Ar-Ge Merkezi, uluslararası tanınırlığı ve güçlü iş birlikleri sayesinde AB destekli projeler almaya devam etmektedir. Merkez, Tüpraş stratejik hedeflerine önemli katkı sunan 8 adet devam eden, 14 adet başarıyla tamamlanmış, 3 adet yeni kabul alan uluslararası ar-ge projesiyle Türkiye'de önde gelen ar-ge merkezleri arasında yer almaktadır. Tüpraş Ar-Ge Merkezi, odaklandığı alanlarda dünyanın önde gelen kuruluşlarıyla ortak çalışma ve teknoloji geliştirme imkânı bulmaktadır. Böylece karbon nötr olma yolunda kullanılabilecek en ileri teknolojileri yakından takip ederken, stratejik dönüşüm yolculuğunda en doğru kararların alınabilmesine destek sunmaktadır.

Tüpraş Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası

Tüpraş'ın stratejik hedefleriyle ar-ge çalışmalarının hizalanması, bu çalışmaların birbirleriyle ilişkilerinin zaman ekseni üzerinde gösterilmesi ve ilerlemelerin bütünsel, gerçekçi ve tutarlı bir şekilde takip edilmesi amacı ile 2023 yılında oluşturulan Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası kapsamındaki çalışmalar 2024 yılında ivmelenerek devam etmiştir. Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası, ar-ge çalışmalarının şirket stratejisi ile uyumluluğunun sağlanmasını sistematik hâle getirerek çalışmaların uzun vadeli planlamasında aydınlatıcı bir rol üstlenecektir.

Kirlilik, atık ve kaynak kullanım etkilerinin azaltılmasına ve önlenmesine, döngüsel ekonomi pratiklerinin uygulanmasına, su kaynaklarıyla ilgili risklerin azaltılmasına, optimizasyon teknolojileri ve sistemlerinin geliştirilmesine yönelik projeler gerçekleştiren Tüpraş, ar-ge projeleriyle katkı sağladığı alanları, yatırım ve harcama miktarlarını paydaşlarıyla paylaşmaktadır.

Tüpraş, 2024 yılında devam ettiği toplam 20 ar-ge projesi ile su ve atıksu yönetimi, atık yönetimi, enerji yönetimi ve emisyon yönetimi konularında 79,9 milyon TL ar-ge harcaması yapmıştır.

Ar-Ge Yatırım ve Harcamaları (milyon TL)

	Birim	2020	2021	2022	2023	2024
Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	43,4	47,5	73,3	146,4	229,3 ✅
Çevresel Ürün ve Hizmetlerin Geliştirilmesi için Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	1,0	0,4	4,6	2,8	64,9
Kirlilik, Atık veya Kaynak Kullanımı için Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	16,5	17,3	59,6	121,0	81,1

AR-GE PROJELERİYLE KATKI SAĞLANAN ALANLAR	PROJELER	PROJE SAYISI	PROJEYE 2024 YILINDA YAPILAN HARCAMALAR (MİLYON TL)
Su ve Atıksu Yönetimi	AquaSPICE - Advancing Sustainability of Process Industries through Digital and Circular Water Use Innovations	1	2,23
Atık Yönetimi	EPC-EqTech - an innovative turnkey solution to process spent caustic created in the Oil&Gas industry at low-cost and that meets wastewater regulations CORALIS - Creation Of new value chain Relations through novel Approaches facilitating Long-term Industrial Symbiosis	2	2,12
Enerji Yönetimi	Yalıtım ve Kaplama Uygulamalarına Yönelik Alternatif Ürünler Geliştirilmesi Rafineri süreçlerine yönelik ileri optimizasyon projeleri ACHIEF - Innovative high performance Alloys and Coatings for HIghly EFficient intensive energy processes Flexindustries - Digitally-enabled FLEXible Industries for reliable energy grids under high penetration of Variable Renewable Energy Sources	5	27,39
Emisyon Yönetimi	MOF4AIR - Metal Organic Frameworks for CO_2 Adsorption Processes in Power Production and Energy Intensive Industries MACBETH - Membranes And Catalysts Beyond Economic and Technological Hurdles EBIO - Biofuels through Electrochemical transformation of intermediate BIO-liquids MOFAC2CAP - Karbondioksit Yakalamaya Yönelik Yenilikçi Mof Aerojel Kompozitlerin Geliştirilmesi H2S Elektrolizör Sisteminin Geliştirilmesi FUEL-UP: Production of advanced bioFUELS via pyrolysis and UPgrading of %100 biogenic residues for aviation and marine sector, including full valorisation of side streams IS2H4C-Sustainable Circular Economy Transition: From Industrial Symbiosis to Hubs for Circularity CO_2-Zengin Şarjlardan Jet Yakıtı Üretimi Eastern Lights-Development of CO_2 transport and storage demo project in Eastern Europe	10	48,13

Fikri Haklar Portföyü

Ar Ge Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan toplam patent ve faydalı model başvurusu sayısı; 74'ü ulusal, 30'u uluslararası olmak üzere 104'e ulaşmıştır. Tüpraş 2024 yılında 1 adet ulusal patent ve 2 adet ulusal marka başvurusu yapmıştır. Toplamda 9'u uluslararası (3 EU, 1 WIPO) tescilli, 44'ü ulusal tescilli olmak üzere 53 adet markası bulunmaktadır.

İş Birliği Alanındaki Diğer Gelişmelerden Satır Başları

Rafinerilerde robotik teknolojinin geliştirilmesini, kullanılabilirliğini ve uygulanmasını teşvik etmek üzere kurulan SPRINT Robotics girişimine üyelik 2024'te devam etmiştir.

Koç Üniversitesi bünyesinde Tüpraş'ın desteği ile kurulan KÜTEM, yerli ve çevre dostu alternatif yakıt teknolojiler geliştirmeye, dijital dönüşüm çalışmalarına, teknolojide dışa bağımlılığı azaltmaya ve enerji arzı probleminin çözümüne odaklanmaktadır.

Tüpraş desteği ile ve Koç Üniversitesi bünyesinde kurulan Koç Üniversitesi H2 Teknolojileri Araştırma Merkezi (KUHyTech) temel bilim ve uygulamalı araştırmaların desteklenerek yenilikçi yeşil hidrojen değer zinciri unsurlarının geliştirilmesini ve endüstriye kazandırılmasını hedeflemektedir.

2020-2028 yıllarını kapsayan TÜBİTAK 2244 Sanayi-Doktora Programı'nda Eskişehir Teknik Üniversitesi ile ortak çalışmalar yürütülmektedir. Proje, kritik malzeme üretim teknolojileri için doktora öğrencilerinin desteklenmesine ve böylece sektör ile ülke için nitelikli personel yetiştirilmesi hedefine hizmet etmektedir.

İnovasyon ve Girişimcilik

İnovasyon ve girişimcilik çalışmaları 2017'den günümüze Tüpraş fikrî sermayesinin temel bir bileşenidir.

Kurum içi girişimcilik, startup iş birliği program/projeleri ve start-up yatırımları Tüpraş'ın sürdürülebilirlik ve ÇSY yolculuğunda önemli kolaylaştırıcılardır.

Tüpraş'ta inovasyon ve girişimcilik iklimi Kurum İçi Girişimcilik Programı, Açık İnovasyon Programları, Tupras Ventures'ın yanı sıra Farkındalık ve Kültür Dönüşümü Çalışmaları ile de teşvik edilmektedir.

Fikir Ünitesi Kurum İçi Girişimcilik Programı

Fikir Ünitesi Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında 2017 yılından günümüze kadar 150 kurum içi girişimci toplam 49 proje üzerinde yalın girişimcilik metodu ile çalışma imkânı bulmuştur. Bu projelerden 4 tanesi ticarileşmiş ve hayata geçirilmiştir. 2024 yılında açılan çağrılar neticesinde toplanan fikirler, gerekli değerlendirmelerin ardından 2025 yılında Kurum İçi Girişimcilik Programı kapsamında projelendirilerek hayat geçirilecektir.

Dijital Ufuklar odağındaki programa hazırlık kapsamında yenilikçi fikirler üretmek için iş birimleri ile Ideathon Seansları da gerçekleştirilmektedir.

Program kapsamında kurum içi girişimcilerin yaratıcılık, esneklik, teknoloji okuryazarlık gibi yetkinlikleri geliştirilmekte ve proje ekiplerine girişimcilik metotları ile projelerini yürütmeleri için iç-dış mentorluk desteği verilmektedir.

Fikir Ünitesi Portalı ile girişimcilik ekosistemindeki gelişmeler, Tüpraş'taki inovasyon çalışmaları, startup iş birliği projeleri ve startup yatırımları hakkında güncellemeler de paylaşılmaktadır.

Fikir Ünitesi Programı'nda; kültürel dönüşümün desteklenmesi, sistematik şekilde değer üretilmesi, yetkinliğin artırılması amacıyla iç ve dış iletişim ve eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Açık İnovasyon Programları

Tüpraş, stratejileri ile uyumlu olarak sürdürülebilir büyüme ve sürekliliği desteklemek amacıyla açık inovasyon çalışmaları yürütmektedir. Bu çalışmalar hem mevcut operasyonlara hem de gelecekteki büyüme alanlarına odaklanmaktadır. Her iki alan için de belirlenen odak noktalarına göre farklı inovasyon yöntemleri kullanılmaktadır. Şirketin mevcut operasyonlarının daha verimli, çevreci ve emniyetli olmasını destekleyecek teknolojiler için şirket içi rutin ihtiyaç analizleri yapılmaktadır. İhtiyaç analizleri ve dünyadaki öncü uygulamalar doğrultusunda yurt içi ve yurt dışı kanallar üzerinden sürekli taramalar yapılmaktadır. Çeşitli açık inovasyon programları ile startuplar eşleştirilmekte ve iş birliği projeleri yürütülmektedir. Türkiye girişimcilik ekosisteminin yanında, 3 kıtada (Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya) 12'den fazla ülkedeki start-up ile iş birlikleri kurulmuştur. 2024 sonu itibarıyla 40'tan fazla girişim ile demo ve PoC çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra 60'tan fazla çalışan açık inovasyon projelerinde yer alırken, 16 farklı departman ile iş birliği gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş gelecek büyüme alanları olarak belirlenen odak alanlarında, Tupras Ventures kanalıyla Avrupa ve Kuzey Amerika başta olmak üzere farklı coğrafyalardaki girişimlere yatırım yapmaktadır. Bu sayede, Tüpraş teknolojilere erken erişim ve öğrenim sağlanmaktadır. Şu ana kadar doğrudan ve dolaylı olarak toplam 39 girişime yatırım yapılmıştır.

Inowhatif 360 Programı

Inowhatif 360 Programı'nın amacı, rafineri sürdürülebilirliği ve verimliliğine yönelik saha süreçlerindeki ihtiyaç ve problemlere çözüm olabilecek girişimlerin erken uygulayıcısı olarak operasyonel fayda sağlamak ve Tüpraş'ı sektördeki yeniliklerle hızla buluşturmaktır.

Tüpraş'ın tüm lokasyonlarından temsilcilerin yer aldığı, inovasyon ve girişim sermayesi müdürlüğü koordinasyonunda yürüttüğü Inowhatif 360 Programı kapsamında operasyonel süreçlere yönelik yurt içi ve yurt dışından bugüne kadar 40'tan fazla girişim ile PoC senaryoları oluşturulmuş ve iş birliği süreci yürütülmüştür.

Açık inovasyon süreçlerinde yer alan ekiplere katkı sağlaması amacıyla ekip üyelerine proje yönetimi, değerlendirme, iş birliği kurma gibi konularda eğitim destekleri de verilmektedir.

Tüpraş Inowhatif Startup Challenge

Tüpraş iş birimlerinin ihtiyaç alanları ve odak teknolojilerini belirlemek, Tüpraş'a değer katacak yeni teknolojileri erken aşamada deneyimlemek ve yerli girişim ekosisteminde bize faydası olabilecek yenilikleri yakından takip etme amacıyla 2023 yılında hayata geçen Tüpraş Inowhatif Startup Challenge programı, 2024 yılında da devam etmiştir.

İş birimleri, Inowhatif 360 ve inovasyon ekipleriyle rafinerilerdeki ihtiyaçlara yönelik analizler ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ön eleme sonrasında finale kalan startuplar sunumlarını Demoday etkinliğinde Tüpraş'a özgü vaka analizi ve çözümleriyle birlikte paylaşmışlardır. Tüpraş, etkinlikte inovasyon kültürünü yaymak ve geliştirmek adına açık inovasyon yaklaşımı ve uygulama örneklerini de sunmuştur. Demoday etkinliğine katılan girişimlerin rafinelerde gerçekleştirecekleri demo/PoC süreçleri 2025 yılı için organize edilmektedir. Programın 2025'te yıl boyu açık tutulması, tüm başvuru ve deneme süreçlerinin platform üzerinden yürütülmesi planlanmaktadır.

Canada-Türkiye Sustainability Challenge Programı

Tüpraş; The Canadian Trade Commissioner Service (TCS), Viveka ve Alethina tarafından yürütülen Canada-Türkiye Sustainability Challenge Programı'na 2023 yılında olduğu gibi 2024 yılında da dâhil olmuştur. Program kapsamında belirlenen odak alanlarında faaliyet gösteren Kanadalı startuplar ile iş birliği odaklı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Programa dâhil olan girişimlerin faaliyet alanları, hidrojen, atık yönetimi, karbon yakalama ve yenilenebilir enerji alanları olarak öne çıkmaktadır. İstanbul'da fiziki görüşmeler sonucu; Tüpraş birimleri ile birlikte olası iş birlikleri üzerinde çalışılmaktadır.

Farkındalık ve Kültür Dönüşümü Çalışmaları

İnovasyon Gönüllüleri ve Keşfedenler Kulübü

Tüpraş genelinde yenilikçi düşüncenin ve kurum içi girişimcilik bakış açısının yaygınlaştırılması amacıyla farklı kademedeki çalışanların katılımıyla "İnovasyon Gönüllüleri ve Keşfedenler Kulübü" ile çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Inowhatif Talks Etkinlik Serisi

Girişimcilik iklimini canlı tutmayı hedefleyen Inowhatif Talks serisi; inovasyon, teknoloji, yeni iş modelleri ile ilgili ilham verici içeriklerle 2024 yılında "Yapay Zekâ" odağında sürdürülmüştür.

Here2Next Platformu

Tüpraş, kurum start-up iş birliklerinin katma değerine dikkati çekmek amacıyla 9 öncü şirketin bir araya gelerek oluşturduğu Here2Next platformunun kurucularındandır. Tüpraş, bunun yanında Türkiye ve dünyada farklı girişimcilik platformlarına üye olarak, çalışmalara aktif katılım göstermektedir. 2024 yılı zirve etkinliğinde, Tüpraş'ın liderlik ettiği "Satın Alma Çalışma Grubu"nun girişimler ile kurumlar arasındaki satın alma süreçlerinin verimliliğini artırmak için elde ettiği sonuçlar inovasyon, satın alma ve start-uplar açısından değerlendirilmiştir.

Detaylı bilgi için
https://here2next.org/

Global Corporate Venturing (GCV) Global Energy Council

Global Corporate Venturing (GCV) çatısı altındaki Global Energy Council (GEC), enerji sektöründeki girişim sermayesi şirketlerinin inovasyon ve yatırım fırsatlarını birbirine bağlaması ve keşfetmesi için bir platform sağlamak üzere kurulmuştur. Tüpraş, platformun üyelerindendir.

Girişimci Kurumlar Türkiye Platformu

Tüpraş, kurumlar arası öğrenmenin geliştirilmesi, başarılı uygulamalar hakkında farkındalığın artırılması ve kurum içi girişimciliğin sistematik uygulamalarının yaygınlaşması amacıyla kurulan Girişimci Kurumlar Türkiye Platformu'nda da aktif olarak yer almaktadır.

Detaylı bilgi için
https://girisimcikurumlarplatformu.org/

TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi ve Kurumlarda Girişimcilik Çalışma Grubu

Tüpraş, TÜSİAD Girişimcilik Ekosistemi Çalışma Grubu ve Kurumlarda Girişimcilik Çalışma Grubu'nda yer almaktadır.

Detaylı bilgi için
https://girisimcikurumlarplatformu.org/

Tanıtım ve İş Birliği Geliştirme Çalışmaları

Tüpraş; girişimcilik ekosistemi ile entegrasyon çalışmaları kapsamında erken ve ileri aşama start-up'lara ve girişimci adaylarına yönelik birçok etkinliğe katılarak programlar düzenlemekte ve girişimcilere mentorluk desteği sunmaktadır.

Enerji Dönüşümü Odaklı Girişimcilik Etkinliklerine Katılım

Tüpraş 2024 yılında enerji ve dekarbonizasyon özelinde yatırımcı ve girişimcilerin buluştuğu pek çok etkinliğe katılım göstermiştir. Hem enerji dönüşümü alanında öne çıkan girişimlerle temasa geçme hem de bu alanda faaliyet gösteren fonlar ile etkileşime geçme fırsatı yakalanmıştır.

Dijital Dönüşüm

Tüpraş, son dönemde yürüttüğü Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında yalnızca üretim faaliyetlerini iyileştirmekle kalmamış, aynı zamanda dijitalleşmeyi şirket kültürünün odağına yerleştirmiştir.

Geleneksel rafinaj yöntemlerini ve operasyonel modelleri, veri odaklı ve hızlı değişen iş dünyasının gereklerine uyarlayan Şirket, yapay zekâ, bulut bilişim, mobilite, nesnelerin interneti (IoT) ve büyük veri analitiği gibi teknolojileri otomasyonla da birleştirerek tüm değer zincirinde dijital dönüşüm ekosistemi oluşturmuştur. Yaratılan bu dijital dönüşüm ekosistemi, operasyonlardan tedarik zinciri yönetimine, müşteri ilişkilerinden insan kaynakları süreçlerine kadar çok geniş bir yelpazede kendini göstermektedir.

Bulut bilişim ve büyük veri analitiği sayesinde iş kararlarında çeviklik kazanılmasını ve büyük verinin etkin şekilde yönetilmesine katkı sağlamıştır. Bunun yanı sıra, çalışanların dijital yetkinliklerini artırmayı hedefleyen eğitim programlarıyla dijitalleşme, yalnızca bir süreç değil, aynı zamanda şirket kültürünün temel bir unsuru hâline getirilmiştir. Bu kapsamlı yaklaşım, Tüpraş'ın operasyonel mükemmeliyete ulaşmasına ve sürdürülebilirlik hedeflerini desteklemesine olanak tanımıştır.

Dijital Dönüşüm Platformu ve Çevik Yönetim

Tüpraş, 2024 yılında Dijital Dönüşüm Platformu aracılığıyla yüzlerce yenilikçi fikri değerlendirerek süreçlerini derinlemesine analiz etmiş, aralarından 70'e yakın kritik dijital dönüşüm projesini başarıyla hayata geçirmiştir. Bu platform aynı zamanda BT ekipleri, ar-ge uzmanları ve iş birimleri arasında güçlü bir iş birliği ortamı yaratmıştır. Projelerin, çevik yönetim yöntemleri ile hızlı, hedef odaklı ve etkili bir şekilde hayata geçirilmesi sağlanmıştır.

Kısalan geri bildirim döngüleri ve dinamik adaptasyon yeteneği, değişen iş gereksinimlerine hızla yanıt verilmesine olanak tanırken; kullanıcı dostu ve yenilikçi dijital çözümler, Şirket'in operasyonel mükemmeliyet yaklaşımına katkı sağlamıştır. Şirket, bu dönüşümle yalnızca iş süreçlerini iyileştirmekle kalmamış, aynı zamanda sektördeki lider konumunu güçlendirmiştir.

Veri Analitiği ve Yapay Zekâ ile Operasyonel Mükemmellik

Tüpraş, veri analitiği ve yapay zekâ teknolojilerini kurumsal ölçekte yaygınlaştırarak operasyonel mükemmelliğini artırmıştır. Büyük hacimli veri setlerini gerçek zamanlı işleme kapasitesi sayesinde, üretim parametrelerinden bakım planlamasına, tedarik zincirinden müşteri davranış analizine kadar geniş bir alanda değer yaratılmaktadır. Kestirimci bakım ve talep tahminleme süreçleri hem maliyetleri azaltmış hem de üretim sürekliliğini güçlendirmiştir. Makine ve derin öğrenme teknikleri, rafine edilen ham petrolün kalitesi ve işlenme verimliliğini yükseltirken enerji tüketimini düşürmüş; anormal durumlar ve arızalar ise önceden tespit edilerek operasyonel riskler azaltılmıştır.

Tüpraş, dijital dönüşüm stratejisinin bir parçası olarak Microsoft 365 Copilot'u kurumsal ekosisteme entegre ederek çalışanların bilgiye erişimini ve iş süreçlerini hızlandırmayı hedeflemektedir. Copilot'un gelişmiş yapay zekâ yetenekleri, Tüpraş'ın standart prosedürleri, politikalara ilişkin dokümanlar ve operasyonel verilere erişimde önemli avantajlar sağlarken, çalışanların iş yükünü azaltıp karar alma süreçlerini hızlandırmaktadır. Bu yaklaşım, hata oranlarını düşürerek daha isabetli sonuçlara ulaşılmasını desteklerken, farklı departmanlar arasında iş birliğini de güçlendirmektedir. Copilot'un yaygınlaştırılması kapsamında düzenlenen atölye ve çalıştaylar sayesinde, çalışanlar sistemin potansiyelinden en iyi şekilde faydalanmayı öğrenmekte ve sektöre özel yeni fikirlerin ortaya çıkarılması teşvik edilmektedir. Böylelikle Tüpraş, enerji sektöründeki lider konumunu yapay zekâ destekli teknolojilerle pekiştirerek, entegre faaliyet raporlarında da vurgulanan verimlilik ve yenilikçilik hedeflerine güçlü bir ivme kazandırmaktadır.

Üretken Yapay Zekâ çalışmalarının bir parçası olarak Tüpraş, yapay zekâ tabanlı yeni uygulaması "Tüpraş Asistan"ı çalışanların kullanımına sunmuştur. Çalışanların iş süreçlerinde bilgiye erişimini kolaylaştırmayı amaçlayan bu sistem, soru ve talepleri analiz etmekte; Tüpraş standartları, prosedürleri ve iş süreçlerine dair bilgi ve dokuman desteği sunarak, bilgiye hızlı erişim imkânı sunmaktadır. Bu sayede hata payı minimize edilerek, net sonuçlara daha kısa sürede ulaşılması hedeflenmiştir. Yapay Zekâ uygulamaları tarafından geliştirilen en güncel dil modelinden destek alan ve gerçek verilerle beslenen sistem, tüm süreçleri kapsamayı hedeflemektedir. Yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaştırmaları ve yeni fikirler ortaya çıkarılması kapsamında Rafinerilerde, Dijital Dönüşüm Atölyesi ve Generative AI - Üretken Yapay Zekâ Çalıştayı düzenlenmiştir.

TÜPRAŞ'TA GELECEĞE DEĞER

Başlıca Projeler ve Etkileri

- **Uçtan Uca Tedarik Zinciri Dönüşümü çalışması** Tüpraş'ta tedarik zincirini uçtan uca verimli hâle gelmesini amaçlayan bütünsel bir inisiyatiftir. Tüpraş, tedarik zincirini baştan sona yönetmeyi hedefleyen bu bütünsel inisiyatifle, en yüksek katma değeri sağlayacak alanlara odaklanmaktadır. Fayda analizi sonucunda "Talep-Tahmin" sürecini öncelikli konu olarak belirleyen Tüpraş, bu kapsamda **Tüpraş Uçtan Uca Talep Tahminleme** projesini 2024 yılında devreye almıştır. Proje; günlük, haftalık, aylık ve yıllık periyotlarda tahmin sonuçlarını görselleştirerek ilgili iş birimlerine hızlı ve doğru veri sağlamaktadır. Talep sapması durumlarında, lojistik, dış ticaret ve finans gibi birimlerin alacağı aksiyonları içeren bir **karar ağacı** oluşturulmuştur. Karar ağacının kapsamının genişletilmesiyle sürecin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

- **Geleceğin Fabrikaları** inisiyatifi tüm Koç Topluluğu şirketlerince ele alınan ve Tüpraş'ın dijital dönüşüm stratejileri kapsamında da önemli bir yer tutan çalışmadır. Bu kapsamda, rafinerilerde ve genel müdürlük birimlerinde dijital yetkinliklerin artırılması, veri odaklı karar alma kültürünün yaygınlaştırılması ve iç inovasyonun teşvik edilmesi hedeflenmektedir. Çalışmaların kapsamı çeşitli eğitimler, atölye çalışmaları, Hackathon'lar ve geliştirme programları ile desteklenmektedir.

- **Müşteri Randevu Sistemi** projesi ile dijitalleşme ve müşteri deneyiminde öncü projelerle sektöründe fark yaratmaya Şirket 2024 yılında devam etmiştir. Kara Dolum Dijital Müşteri Deneyimi projesi kapsamında Randevu Sistemi, Temassız Satış ve Sürücü Portalı olmak üzere üç başlık altında gerçekleştirilen çalışmalar, Haziran 2024 itibarıyla tüm rafinerilerde ve ürün gruplarında tamamlanmıştır. Türkiye'de sektöründe bir ilk olan projeyle; müşterilerin sipariş açma aşamasından başlayarak tanker sürücülerinin sahadaki dolumu tamamlamasına kadar olan tüm süreç insan etkileşimi olmadan, terminal otomasyon sistemi (TAS), plaka tanıma sistemleri ve dijital kiosklar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

- **Platform 360 DCC Projesi,** rafineri içerisinde ara operasyonların şeffafça izlenebilmesine odaklanmaktadır. Proje kapsamında, saha birimleri ve üst yönetim seviyesinde temel operasyonel göstergelerin izlenmesi ve raporlanması sağlanacaktır. Proje, KoçDigital firması ile iş birliği içinde yürütülmekte olup, kişisel bilgisayarlar ile ünite boardlarında izleme yapılabilmesini sağlayacak bir Digital Control Center (DCC) çözümü geliştirilmiştir. Bu çözüm, operasyonel verilerin daha etkin bir şekilde izlenmesini ve yönetilmesini amaçlamaktadır.

- **LoraWan IoT**: İzmit ve Batman Rafinerilerinde manuel el vanalarına eklenen IoT sensörler ile vanalar akıllı hâle getirilmiştir. Böylece veri havuzuna manuel ekipmanlardan veri akışı sağlanmıştır. Ayrıca vana açıklık pozisyonlarının izlenmesi sayesinde daha etkin bakım süreci yönetilmektedir.

- **Performans Analitiği** Üretimde Çevresel Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında Emisyon Yükümlülüklerine Uyum, Sera Gazı Yoğunluğu, Su Tüketimi ve Geri Kazanımı, Atık Su Deşarj Yükümlülüklerine Uyum ve Enerji Yoğunluk Endeksi gibi kritik iklim değişikliği performans göstergelerinin ve İş, Sağlığı ve Güvenliği ve İnsan Kaynakları gibi kritik sosyal sürdürülebilirlik performans göstergelerinin aylık gelişmeleri ve trend analizi Üst Yönetime düzenli olarak raporlanmaktadır. Üst Yönetim ilgili parametrelere Performans Analitiği veri yönetişim platformundan erişip takip edebilmektedir. Platform üzerinden takip edilen sürdürülebilirlik performans göstergelerinin genişletilmesi ve KPI'ların ara hedefler ile izlenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

- **Ürün Kalite Veri Analitiği:** Tüpraş'ın kompleks bir rafineri olması, bu kabiliyeti ile farklı özellikte ham petrol karışımlarını işleyebilmesi, operasyonlarda sürekli olarak gözlem ve hakimiyet gerektirmektedir. Bu değişimlerin ürünlerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine etkisini hızlı gözlemlemek amacıyla laboratuvar analizlerine ilave olarak analitik tahmin modellerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda, mevcut sensör verilerinden yola çıkarak yapay zekâ modelleri (Procast), ürünlerden elde edilen kimyasal veriler kullanılarak kemometrik modeller geliştirilmiştir. Bu modeller mevcut otomasyon sistemlerine entegre edilerek, karar destek seviyesinin ötesine geçilmiştir. Geliştirilen modeller ile ürün karışım hazırlamalarının kalitesinin en az %10 iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

- **Copilot:** Tüpraş, Microsoft 365 Copilot uygulamalarını devreye alarak çalışanların günlük iş akışlarında yapay zekâ tabanlı destek sağlamayı hedeflemiştir. Copilot; e-posta, doküman, toplantı notları ve veri analizi gibi konularda otomatik öneriler sunarak verimliliği önemli ölçüde artırmıştır. Bu sayede proje koordinasyonu hızlanmış, doküman yönetimi pratikleşmiş ve karar alma süreçleri daha sağlıklı bir bilgi altyapısıyla desteklenmiştir. Proje, yenilikçi bir dijital kültürün yaygınlaşmasına katkı sağlayarak çalışanların daha stratejik ve katma değerli işlere odaklanmalarına imkân tanımıştır.

- **Rafineri Geneli Optimizasyon (RWO):** Tüpraş'ın üretim süreçlerindeki iş yapış şeklini dijitalleştirerek maksimum kârlılık ve minimum enerji tüketimiyle çalışmayı amaçlayan RWO projesi, Şirketin dijital dönüşüm yolculuğuna ivme kazandırmayı hedeflemektedir. Tüpraş›ın sürdürülebilir rafinericilik vizyonunu da destekleyen proje, uygulanmaya başlanması ile sektörde de öncü ve örnek bir çalışma teşkil edecektir. Ünitelerde bulunan ileri düzey proses kontrol sistemlerinin üzerinde konumlanan RWO; üretim, planlama ve proses kontrol süreçlerinin dikey ve yatay eksende sürekli haberleşmesine olanak sağlamaktadır. Böylece bir ünitede yaşanan darboğazın en optimum alternatifle çözülmesi sağlanabilmektedir. Proje ile ilk olarak Kırıkkale Rafinerisi orta distilat ağının optimizasyonunun gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. 2024 yılı sonunda proje, karar destek mekanizmasıyla devreye alınmış olup, 2025 ilk çeyreğinde ise projenin minimum insan müdahalesiyle tam performansla devrede olması beklenmektedir.

- **S/4 HANA Dönüşüm Projesi**: S/4 HANA Dönüşüm Projesi ile Tüpraş, mevcut SAP altyapısını en güncel teknolojilerle bütünleştirerek, şirket içindeki tüm bölümlere daha kullanıcı dostu, entegre ve petrol-gaz sektörünün ihtiyaçlarına uygun bir çalışma sistemi sunmuştur. Geçişin kritik önemi nedeniyle departmanlar arasında etkili bir koordinasyon sağlanarak, süreç standardizasyonu ve veri bütünlüğü en üst seviyeye taşınmış, böylece operasyonel verimlilik artırılmıştır. Gerçek zamanlı veri analizi ve dinamik raporlama özellikleri, karar alma süreçlerini hızlandırırken, kurumsal performans göstergelerinin izlenmesi de daha sağlıklı hâle gelmiştir. S/4 HANA ile Tüpraş, faaliyetlerini daha sistematik bir şekilde planlayıp yönetebilirken, kurumsal hedeflerine ulaşma yolunda daha esnek, bütüncül ve sürdürülebilir bir dijital altyapıya kavuşmuştur.

- **Enerji ve Emisyon İzleme Çözümleri:** Dijital ikiz ve veri analitiği tekniklerinin kullanılmasıyla, rafinerilerdeki enerji tüketimi ve emisyonlar anlık olarak izlenmektedir. Yüksek enerji tüketimi olan ekipmanların geçmiş verileri modellenmiş, her ekipman için olası bir fazla enerji tüketim senaryosunun önüne geçilmiştir. Böylece enerji tüketimi kontrol altına alınarak ve çevre dostu yaklaşımlar proaktif bir şekilde hayata geçirilerek sürdürülebilirlik ve verimlilik hedefleri desteklenmiştir.

Öne Çıkan Yatırımlar

Tüpraş, 2024'te dijital dönüşüme önemli bir kaynak ayırmıştır. Bu kapsamda enerji optimizasyonu, robotik süreç otomasyonu (RPA), veri yönetişimi, bulut altyapılarının güçlendirilmesi, yapay zekâ tabanlı kestirimci bakım sistemleri ve dijital tedarik zinciri yönetimi gibi projeler hayata geçirilmiştir. Ayrıca S/4 HANA dönüşüm projesiyle kurumsal kaynak planlama süreçleri daha akıllı ve esnek bir yapıya dönüştürülmeye başlanmıştır.

Sürdürülebilir Teknolojiler

Tüpraş, karbon nötr bir gelecek hedefine uygun şekilde dijital sürdürülebilirlik projelerine öncelik vermektedir. Rafinerilerdeki proses ekipmanları, enerji üniteleri ve su arıtma sistemleri, gelişmiş veri analitiği ve yapay zekâ destekli kontrol algoritmalarıyla sürekli izlenip optimize edilmekte; böylece karbon izi gerçek zamanlı takip edilerek çevresel etkileri en aza indirecek önlemler alınabilmektedir. Bunun yanı sıra, Dijital Kartvizit Projesi kâğıt kullanımını azaltmak ve iletişim bilgilerini hızlı paylaşmak amacıyla devreye alınmıştır. Çalışanlar, mobil cihazlarında bulunan QR kodlar aracılığıyla dijital ünvan ve iletişim bilgilerini karşı tarafa kolayca aktarabilmektedir. Tüpraş ayrıca, BT İş Sürekliliği Projesi ile dijital altyapısının sürdürülebilirliğini ve güvenilirliğini sağlamaktadır. Sunucu ve veri depolama sistemlerinin yönetimi, yüksek erişilebilirlik sunan ağ yönetimi, sistem entegrasyonu ve iyileştirme gibi çalışmalarla altyapı optimizasyonu yürütülmektedir. Düzenli felaket kurtarma testleri sayesinde, İzmit Veri Merkezi ile S/4 sunucularının bulunduğu altyapılar arasındaki yedeklilik ve erişilebilirlik koşulları sürekli güncel tutulmaktadır.

Dijital Yetkinlik Geliştirme Programları

Şirket, çalışanlarının dijital becerilerini artırmak amacıyla kapsamlı eğitim programları düzenlemekte; Microsoft Power BI, Low-Code platformlar, veri okuryazarlığı ve RPA çözümleri gibi konularda eğitimler vermektedir.

- **Dijital İş Takibi ve Çeviklik:** Tüpraş'ta dijital iş takibi için kullanılmaya başlanan Azure Boards kullanımı, projelerin veya süreçlerin dijital bir ortamda takip edilmesini sağlamakta ve geçmişe yönelik kurumsal hafıza oluşturmaktadır. Üretim Strateji Planı çerçevesinde Tüpraş, rafinerilerdeki üretim grupları ve destek birimlerinin, ana stratejiyle uyumlu hedeflere odaklanmasını sağlamak amacıyla Azure Boards üzerinde beş ana başlık altında projeler oluşturulmuştur:
  - "Emniyetli Üret"
  - "Çevreyi Koruyarak Üret"
  - "En Yetkin Ekiple Gelişerek Üret"
  - "Ürün Verimliliğini ve Geliri Artırarak Üret"
  - "Maliyetleri Düşürerek Üret"

  Bu başlıklar altında ilerlemeler kaydedilerek, rafineri hedefleri ve iş süreçleri hizalanarak paralel hâle getirilmiştir. Bugüne kadar 700'den fazla çalışana Azure Boards üzerinde Agile metodolojilere uygun proje ve iş takibi yapma eğitimi verilmiş; ekipler için boardların kurulumu gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında eğitim ve kurulum çalışmaları kapsamında, Genel Müdürlük, İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman'da toplamda 180 board kurulmuştur.

- **Citizen Developer Programı:** Çalışanların basit uygulamalar ve otomasyon yazılımları geliştirebilmesini hedefleyen bu program, manuel süreçleri hızla dijitalleştirmektedir. İlgili programa katılıp mezun olan Tüpraş çalışanları (persona-vatandaş geliştiriciler), şirket genelinde süreç iyileştirmeleri ve mini-uygulama geliştirme faaliyetlerine katma değer sunmaya başlamıştır. Tüpraş Akademi ile Yazılım Geliştirme ekipleri 2025 yılı için yeni "Vatandaş Geliştirici"leri mezun etmek ve rafinelerde yapılacak hackathon çalışmaları için planlamalara devam etmektedir.

- **Microsoft Power BI eğitimleri**: 2023 yılında 229 çalışanın katıldığı eğitimler ile 2024'te 400'ün üzerinde katılımcıya ulaşılarak veri analitiği, görselleştirme ve iş zekâsı alanındaki bilgi birikimini önemli ölçüde artırılmıştır. Bu eğitimler sonucunda çalışanlar, operasyonel verileri öngörüsel raporlara dönüştürerek yönetime stratejik içgörüler sunabilmekte, proses ve tedarik zinciri yönetiminde doğru kararlar almayı kolaylaştırmaktadır.

- **Veri Yönetişimi Politikası:** Tüpraş, kurumsal veri kalitesi ve güvenliğini sağlamak amacıyla bütüncül bir Veri Yönetişimi Politikası uygulamaktadır. Bu yaklaşım kapsamında, veri envanterinin oluşturulması, güvenlik standartlarının belirlenmesi ve roller ile sorumlulukların netleştirilmesi esas alınmaktadır. Söz konusu politika, doğru ve güncel verilere hızlı erişim imkânı sunarak, operasyonel verimliliği artırmakta ve Şirketin stratejik hedeflerini veri temelli bir yaklaşımla sürdürmesine olanak tanımaktadır.

Future Fit Çalışmaları ve Dijital Yetenek Geliştirme

2024'te dijital dönüşümü bir adım ileri taşıyan Tüpraş, Future Fit vizyonu doğrultusunda tüm organizasyon genelinde düzenlediği eğitimler, atölye çalışmaları ve hackathon'larla veri odaklı karar alma ve inovasyon kültürünü pekiştirmiştir. Bu programlar sayesinde rafinerilerden genel müdürlük birimlerine kadar Şirketin geniş bir kesiminde dönüşüm ivme kazanmıştır.

Bu süreçte, Microsoft Low Code (Power Apps, Power Automate) eğitimlerine katılan çalışanlar edindikleri becerilerle kendi iş birimlerinde yenilikçi uygulamalar geliştirip günlük iş akışlarını dijitalleştirmeye başlamıştır. Ayrıca Microsoft Power BI gibi araçlara yönelik eğitim programları, veri görselleştirme ve analitiği alanında yetkinlikleri artırarak karar alma mekanizmalarının daha hızlı ve öngörülebilir olmasını sağlamaktadır.

Tüpraş, önceki yıllarda temelleri atılan Veri Okuryazarlığı Programı'nı bu dönemde de genişleterek sürdürmüş ve kurumsal ölçekte veri kullanımını destekleyen bir kültür oluşturmuştur.

Hackathon etkinlikleri bu dönüşüme önemli katkılar sağlamış; saha ve ofis çalışanlarının bir araya gelerek inovatif projeler üretmesi, şirket içinde hızlı prototipleme ve iş çözümleri geliştirme pratiklerini yaygınlaştırmıştır. Koç Holding iş birliğiyle düzenlenen bu yarışma ve atölyelerde oluşturulan projeler, iş verimliliğini yükselten ve katma değer yaratan dijital çözümlerin hayata geçirilmesini kolaylaştırmıştır.

Analitik Tüpraş yaklaşımı çerçevesinde, Citizen Data Scientist ekosistemi daha da genişletilerek kurumsal ölçekte veri odaklı dönüşüm ivme kazanmaktadır. Bu kapsamda, Dremio, Dataiku ve Python gibi teknolojilerin kullanımına yönelik eğitim ve beceri geliştirme programları devreye alınmıştır. Söz konusu uygulamalar, proses yönetimi, bakım-onarım, lojistik ve finans gibi farklı alanlarda veri modelleme ve otomasyon imkânları sunmakta; manuel iş süreçlerini ortadan kaldırarak daha hızlı, etkin ve veriye dayalı kararlar alınmasını kolaylaştırmaktadır.

Veri analitiği ve Low Code temelli uygulama geliştirme çalışmaları, Tüpraş'ın tüm birimlerinde yaygın bir şekilde benimsenmiş olup, iç inovasyon ve iş birliği kültürünü de güçlendirmektedir. Bu sayede, kurum genelinde iş gücü ve zaman tasarrufu sağlanırken, stratejik projelerde daha doğru ve güncel veri kullanımıyla performans artışı yakalanmaktadır. İleri analitik projelerden elde edilen içgörüler, şirketin rekabet avantajını pekiştirirken aynı zamanda operasyonel mükemmelliğe ve sürdürülebilirliğe katkı sunmaktadır.

Tüm bu çabalar, 2024 yılında da Tüpraş'ın dijital yetkinliklerini artırırken kurumsal inovasyon kültürünün daha da gelişmesine zemin hazırlamıştır. Rafinerilerden genel müdürlük birimlerine kadar yaygın bir şekilde benimsenen bu eğitim ve hackathon programları, Tüpraş'ın "Future Fit" stratejisine uygun olarak veri odaklı ve esnek bir organizasyon yapısı inşa etmesini desteklemekte, şirketin enerji sektöründeki rekabet gücünü ve lider konumunu pekiştirmektedir.

Ödüller

Tüpraş'ta yürütülen projelerin bir bölümü 2024 yılında ulusal yarışmalarda ödüllerle taçlanmıştır.

- Üretim, süreç optimizasyonu ve sürdürülebilirlik konularında yapay zekâ uygulamaları ve teknolojiyi 200'ün üzerinde proje ile iş süreçlerine entegre ederek "Yapay Zekâ Fabrikası 2024 Sürdürülebilirlik ve Etki Altın Ödülü"nü almıştır.
- 5. IDC Türkiye DX Summit kapsamında düzenlenen IDC Future Enterprise ödüllerinde "Best in Future of Intelligence" kategorisinde "Building Data Lakehouse: How to Transform Data Management" projesi 3.'lük ödülünü kazanmıştır.
- Platin Dergisi'nin 2024 yılında "Teknoloji Entegrasyonu" temasıyla düzenlediği Global 100 Ödülleri kapsamında, dijitalleşme stratejileri ile Enerji ve Petrol Sektörü Teknoloji Entegrasyonu Ödülü'ne layık görülmüştür.

Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik

Tüpraş'ta bilgi varlıklarını etkin bir şekilde koruyan, izinsiz ve yasa dışı yollardan erişilme olasılığını en aza indiren, ilgili taraflara güven veren, yeterli ve orantılı güvenlik kontrollerini sağlamak için tasarlanmış ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kurulmuş ve işletilmektedir. 2024 yılı içerisinde ISO 27001:2013 versiyonundan 2022 versiyonuna geçiş süreci başarıyla tamamlanmış ve bu kapsamda, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nde önemli güncellemeler gerçekleştirilmiştir. 2022 versiyonu ile gelen yeni yapısal değişiklikler, risk temelli yaklaşımın güçlendirilmesi, tehdit istihbaratı, tedarikçi ilişkileri, bilgi güvenliği performans takibi ve sürekli iyileştirme odaklı gereklilikler sisteme entegre edilmiştir. Tüpraş'ın kurumsal bilgi ve bilgi varlıklarının güvenlik ilkeleri *Bilgi Güvenliği Yönetimi Politikası* içerisinde yer almaktadır. Tüpraş'ta ürün ve hizmetlerden yararlanan kişiler de dâhil olmak üzere, şirket ile ilişkili tüm kişilere ait her türlü veri, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) uyarınca ve Gizlilik Politikası doğrultusunda işlenmekte ve muhafaza edilmektedir.

Kazanımlar ve Gelecek Adımlar

2024, Tüpraş'ın dijital dönüşüm yolculuğunda önemli bir eşik olmuştur. Teknolojik altyapı güçlendirilirken, insan kaynağının da dönüşüme katılımı sağlanmış; operasyonel süreçlerden stratejik karar mekanizmalarına kadar otomasyon ve veri analitiği tabanlı bir yapı oluşturulmuştur. Enerji ve kaynak verimliliğinden tedarik zinciri yönetimine, bakım-onarım süreçlerinden müşteri memnuniyetine kadar pek çok alanda etkili sonuçlar elde edilmiştir.

Şirket, çevre ve sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda enerji tüketimi ve emisyon yönetimini de dijital ikiz teknolojileri ve yapay zekâ destekli sistemlerle destekleyerek karbon nötr geleceğe doğru ilerlemektedir. Böylece Tüpraş, enerji sektöründe yenilikçi ve örnek gösterilen bir konumunu pekiştirirken, çalışanlarının yaratıcılık ve inovasyon becerilerinden maksimum fayda sağlayan bir kurumsal kültürü de geliştirmiştir.

Tüpraş, "Enerjimiz Geleceğe" vizyonumuz doğrultusunda belirlediği Karbon Nötr Hedefi ve Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde, yenilikçi teknolojileri yakından takip etmekte ve bu teknolojileri üretim ve yönetim süreçlerimize hızla entegre ederek hayata geçirmektedir. Önümüzdeki dönemde Tüpraş, veri analitiği, otomasyon, yapay zekâ ve IoT alanlarında daha gelişmiş projelerle bu dönüşümü sürdürecek; geleceğin rekabet koşullarına uyum sağlarken dijitalleşme, sürdürülebilirlik ve insan kaynağı yatırımlarını bütünleştiren stratejileriyle örnek olmaya devam edecektir.

Şirket çalışanları Bilgi Güvenliği Yönetim Politikası doğrultusunda, Tüpraş'a ait verilerin itibar, rekabet, hukuki ve finansal açılardan öneminin farkında olup, fiziksel ve sanal tüm bilgi varlıklarının korunmasını sağlamak üzere uygulama ve yenilikleri benimsemekte, çalışma kültürüne dönüşmesi için özen göstermektedir. Bu doğrultuda tüm çalışanlara yılda en az bir kez zorunlu bilgi güvenliği eğitimi verilmektedir. Genel farkındalık eğitimleri sonucunda çalışanlar teste tabi tutulmaktadır. Yıllık siber güvenlik farkındalık planı kapsamında eğitimler, mailingler, posterler, farkındalık etiketleri, siber tatbikatlar gibi çalışmalar dışında zamanlaması değişen sosyal mühendislik testleri (yılda en az iki kere) veya dönemin gerekliliklerine göre gerçekleştirilen bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Üçüncü taraf kullanıcılar Tüpraş'ta çalışırken bilgi güvenliği politikasına uyulmasından ve uygulanmasından sorumludur. Tüpraş, 3. taraf hizmetlerini ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi gerekliliği kapsamında değerlendirmekte ve ölçümlemektedir. SPK Bilgi Sistemleri Tebliği kapsamında siber güvenlik projeleri, siber güvenlik riskleri ve yaşanan ihlaller Risk Komitesi aracılığıyla yönetim kuruluna düzenli olarak raporlanır.

Tüpraş'ta veri güvenliği ile bağlantılı olarak ISO 27001 Bilgi Güvenliği denetimleri dışında dış denetimler, iç denetimler, Koç Holding denetimleri, mali denetimler, EPDK veya Cumhurbaşkanlığı tarafından mevzuat denetimleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Koç Holding inisiyatifiyle NIST Güvenlik Kontrollerine uyum sağlanmaktadır. Tüpraş'ın NIST Güvenlik Kontrollerine %100 uyum hedefi olup Şirketin mevcut puanı %98'dir. Süreç Holding BT denetim ekibi tarafından

denetlenmektedir. Veri güvenliği yönetim süreci kapsamında, Tüpraş'a özel oluşturulan kurallar ile veri sızıntısı uygulamalarında hassas ve kritik veriler anlık olarak takip edilmektedir. Herhangi bir şüpheli durum, veri sızıntısı yönetim sürecine dâhil edilerek işlem görmektedir. Bilgi güvenliği ihlal yönetimi standardı gereği çalışanlar şüpheli olayları 3 farklı kanal üzerinden raporlayabilmektedir. Bu kanallar; yardım masası uygulaması, e-posta ve telefondur.

Şirket, siber olay ihlali durumunda, *Bilgi Güvenliği Yönetimi Politikası* kapsamında, ihlalin ciddiyetine göre hareket etme hakkını saklı tutmaktadır. Politikaya uymama veya kasıtlı politika ihlalleri ile ilgili cezai yaptırımlar "*Disiplin Yönetmeliği*" ve "*Etik Kurallar*" da bulunabilir. Tupraş'ın risk tabanlı BT güvenlik yönetim stratejisi doğrultusunda siber güvenliğin, proses güvenliği ve kurumsal iş sürekliliğinin ayrılmaz bir parçası olduğu anlayışının teknoloji, insan ve süreç üçgeninde yerleşmesi, tüm sistem ve paydaşların güvenliğini temin etmek üzere uygun önlemlerin alınması ve izleme faaliyetlerinin oluşturulmasını sağlamak amaçlanmaktadır. EPDK ve Gümrük Bakanlığı mevzuatları kapsamında zorunlu olan ISO27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi' nin kurulması ve kapsamının genişletilmesinin ardından sistematik risk değerlendirmesine dayanan BT Güvenlik Yönetimi temelleri atılmıştır. ISO31000 ile uyumlu Risk Yönetim stratejisi operasyonel teknolojiler ve endüstriyel kontrol sistemleri ile alakalı riskler her zaman yer almıştır. Ayrıca EPDK Endüstriyel Kontrol Sistemleri Tebliği (2021) ve EPDK Yetkinlik Yönetmeliği (2024) kapsamında OT riskleri EPDK'ya da düzenli olarak raporlanmıştır.

Varlıkların Sınıflandırma ve Risk Değerlendirme tablosunda kullanılacak yöntemler, kurumun sahip olduğu tüm bilgi ve bilişim teknolojileri varlıkların sınıflandırılması, yönetimi ve varlıkların kaybedilmesi durumunda karşılaşılabilinecek risklerin kontrolü ile alınacak tüm eylem planlarını kapsar. Risklerin değerlendirilmesi sonucu risk kabul kriteri üzerinde kalan riskler için Güvenlik Komiteleri ve Yönetim Gözden Geçirme toplantılarında uygun risk işleme seçenekleri belirlenmektedir.

Zafiyet yönetimi ve siber saldırı izleme ve savunma süreçleri ile Tüpraş ağı içerisinde veya dışında oluşabilecek her türlü aktivite bir güvenlik olayı olarak yönetilmektedir. Tüpraş'ta zafiyetler sürekli simüle edilerek tehditlere geçit vermeden uçtan uca yönetim ve erken tespitle maksimum güvenlik önlemlerinin sürekliliğini sağlamak hedeflenmektedir. İş sürekliliği plan ve prosedürleri ile kritik personel ve kritik uygulama listeleri düzenli olarak gözden geçirilmektedir. Bu doğrultuda Şirket, siber olaylardan sonra faaliyetlerini en az etkileyecek şekilde ve mümkün olan en kısa sürede Bilgi Sistemleri hizmetlerini normal işleyişine döndürmek üzere gerçekleşen siber olayların ele alınmasına ve takibine yönelik Siber Olay Yönetimi ve Siber Olaylara Müdahale sürecini yönetmektedir. Tüpraş Siber Olay Müdahale sürecinin amacı güvenlik ve gizlilik ile ilgili olayları belirlemek, izlemek ve bunlara müdahale etmek için standart yöntemler tanımlamaktır.

Tüpraş Acil Durum Müdahale Standardı; Siber Olay Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri İş Sürekliliği Standartlarına atıf yaparak bir acil durum oluşmadan önce, oluştuğunda müdahale süreçlerinde ve sonrasında sürecin uçtan uca planlı bir şekilde yönetilebilmesi için gerekli olan adımları içerir.

Olay müdahale planları, bu konuda eğitimli ve yetkinlik sahibi siber olay müdahale ekibi liderliğinde yürütülmektedir. Siber güvenlik kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar sayesinde tüm dünyada meydana gelen ve ses getiren büyük çaplı fidye yazılım saldırıları ve yapay zekâ destekli saldırılardan etkilenilmemiş, herhangi bir veri ihlali vakası yaşanmamıştır.

Şirket, ilgili devlet kurumlarıyla siber güvenlik bilgilerini paylaşmakta veya iş birliği yapmaktadır. Bu süreç, Tüpraş Bağlam ve İlgili Taraflar Standardı'na uygun olarak yürütülmekte olup, kurumun tabi olduğu yasal düzenlemeler ve uluslararası mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca süreç, Siber Olay Müdahale planlarında da ilgili senaryolara göre iletişim matrisine uygun olarak yönetilmektedir.

2024 Yılında Bilgi Güvenliği ve Uyum Kapsamındaki Gelişmeler

Siber güvenlik trendleri sıfır güven yaklaşımıyla ele alınarak, tedarik zinciri saldırıları, kuantum ve yapay zekâ riskleri, bulut bilişim tehditleri Tüpraş'ın siber güvenlik odak riskleri olarak belirlenmiştir. İtibar riski ise siber güvenlik kültürünü yaygınlaştırma ve farkındalık çalışmalarında en önemli faktör olmaya devam etmiştir.

Tehdit algılama ve yanıt süreçlerinde yapay zekâ ve makine öğrenimi destekli araçların sistemlere entegre edilmesi, gerçek zamanlı tehdit istihbaratı ve saldırı önleme sistemlerinde proaktif yaklaşım esas alınmıştır.

Genişleyen saldırı yüzeyine karşı sadece saldırıları önlemek değil, aynı zamanda saldırılardan hızla toparlanma süreçlerini güçlendirmek için çalışmalar Siber Olay Müdahale prosedürlerine eklenmiştir. Çalışmalara sahada düzenli tatbikatlar ile 2025 yılında da devam edilecektir.

Uluslararası platformlarda özellikle yapay zekâ ve bulut güvenliği tarafında çıkarılan yeni yasal düzenlemeler takip edilmiş, yerel regülasyonlara tam uyumun sağlanması için çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

KVKK teknik tedbirler uyum süreci kapsamında yeni teknoloji çözümleri diğer BT birimleri ve Hukuk Birimi iş birliği ile entegre edilmiştir. Kişisel verilerin yurt dışına aktarımı ile ilgili düzenleme değişiklikleri için yine Hukuk Birimi iş birliği ile gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın 7 Eylül 2024 tarihinde yayınladığı Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı kapsamındaki faaliyetler incelenmiş ve gerekli görülen unsurlar için hedefler belirlenmiştir.

Yıllık olarak belirlenen farkındalık programı ile çalışanlar, tedarikçiler ve müşteriler için hedeflenen aksiyonlar tamamlanmıştır. Siber güvenlik hedefleri kapsamında yapılan tüm çalışmalar, siber güvenlik skorlarında da yükselişi beraberinde getirmiştir.

Siber olaylarla ilgili mimari ve yasal uyum süreçlerine göre ilgili tüm paydaşlara IT/OT alanlarında artan oranda güvenlik danışmanlığı verilmeye devam edilmiştir. Siber tehditlerden doğabilecek zararların maddi, operasyonel, yasal açıların yanı sıra proses emniyeti kapsamında ele alınmasını sağlayacak şekilde üretim, operasyon ve değişiklik süreçleri için entegrasyon ve düzenlemeler yapılmıştır. Tasarım aşamasında güvenlik yaklaşımı tüm süreçler için benimsenmiştir.

2024 Yılında Öne Çıkan Veri Güvenliği Projeleri

Güvenli Görüş Alanı Projesi

Verinin yaşam döngüsü boyunca güvende kalması için bütünsel olarak korumanın sağlanması kapsamında önceliklendirilen birimlerle hassas veri türlerinin çıkarılması, sisteme tanıtılması, gizlilik etiketlerinin düzenlenmesi, kuralların oluşturulması, dosya yetkilendirmelerinin düzenlenmesi, DLP tarafında yeni kurallar oluşturulması, izlemenin arttırılması, uygulama içerisindeki modüllerle daha risk ve davranış odaklı çıkarımlar yapılması amaçlanmıştır.

EnerGRC Projesi

BT Yönetişim kontrollerinin devreye alarak 27001, SANS, KVKK, CB Rehberi, EPDK Yetkinlik Yönetmeliği kontrollerini takip edilebilir duruma getirmek, tabi olunan tüm yönetişim araçları kapsamında ortaya çıkan risk ve uyumluluk sorunlarını etkili bir şekilde yönetmek ve uyum sağlanması gereken maddeleri mevcut diğer kontroller ile ilişkilendirmek, eksik aksiyonları planlamak ve projelendirmek, risk tanımlama, risk değerlendirme ve aksiyon alma, risk göstergeleri izleme ve ölçümleme sürecini görünür kılarak takibi kolaylaştırmak ve otomatize etmek amaçlanmıştır.

Etkili Veri Analitiği ve Tehdit Tespiti Stratejileri Projesi

UEBA (User Entity & Behavior Analysis) teknolojilerini kullanarak kurum içindeki risk ve tehditlerin tespit edilmesi, aktivitelerin uçtan uca izlenmesi ve anormalliklerin tespit edilmesi yoluyla bilgisayar ve kullanıcı hack'lenmelerini önlenmesi amaçlanmıştır.

DevSecOps Olgunlaştırma ve Uygulama Güvenliği Projesi

Yazılım geliştirme sürecine güvenliği başından itibaren entegre etmek, güvenlik gerekliliklerini sadece üretim aşamasında değil, tüm geliştirme aşamalarında dikkate almak, güvenlik testlerinin otomatik hâle getirilmesi, güvenlik tehditlerine ve zafiyetlerine karşı hızlı yanıt verebilmek, modern güvenlik standartlarını uygulayarak uygulama programlama arayüzlerini koruma altına almak amaçlanmıştır.

Yetkili Ortak Hesapların Yönetimi Projesi

Sunucularda yer alan servis hesapları, DB hesapları ve diğer yetkili kullanıcıların yönetimini sağlamak, bu hesapların kimlik doğrulama, yetkilendirme, erişim kontrolü, güvenlik denetimi gibi süreçlerinin merkezi olarak yönetilmesi, görünmez atak yollarının engellenmesi ve iş sürekliliğinin korunmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Proje kapsamında, danışman hesaplarının gerektiği kadar yetki ilkesine göre düzenlenmesi, yetkili hesapların izlenebilirliğinin artırılması, şifre politikalarının güncellenmesi ve hesap ömrünün sınırlandırılması gibi eylemler gerçekleştirilmiştir.

Diğer Siber Güvenlik Projeleri

Sürdürülebilir Siber Güvenli Rafinericilik anlayışıyla, 2018'den bu yana operasyonel teknolojiyi korumak ve üretim süreçlerini güvence altına almaya yönelik hazırlanan uzun vadeli planlar kapsamında Endüstriyel Kontrol Sistemleri ve Operasyonel Teknolojiler Dönüşüm Projeleri sürdürülmüştür. Ağ segmentasyonu, kimlik ve erişim yönetimi, zafiyetlerin yönetimi, sistem sıkılaştırmaları, domain yapısı ve katmanlı mimariye uyumluluk, tedarikçi güvenliği ve fiziksel güvenlik gibi konulara dokunan birçok süreç için çalışmalar yapılmıştır. EPDK tarafından regüle edilen Yetkinlik Yönetmeliği uyarınca gerekli aksiyonlar tamamlanmıştır.

Operasyonel sürekliliği sağlayacak bir başka konu olan iş sürekliliği ve yeni felaket altyapılarının kurulması kapsamında özellikle kritik uygulamaların güvenliğini arttıracak mimari süreçler için iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Felaket kurtarma planları bu değişikliklere göre güncellenmiştir.

İç ve dış atak yüzeyi daraltma çalışmaları ile gelebilecek risk ve zafiyetlere karşı olgunluk ve siber güvenlik direnci arttırılmıştır.

Proaktif siber güvenlik yönetimi doğrultusunda tehdit istihbaratı platformları etkin bir şekilde entegre edilmiş, yapay zekâ tabanlı tehdit analitiği ile potansiyel tehditleri öngörme ve önlem alma kasları güçlendirilmiştir. Siber Atak Simülasyon ve Olay Müdahale süreçleri gözden geçirilmiş ve çeşitli çerçevelere göre mevcut durum haritalaması yapılmıştır. Böylece organizasyonun karşılaşabileceği tehditleri önceden belirleme oranını artırılmış ve dış saldırılara tepki süresi azaltılmıştır.

Siber güvenlik operasyon (SOAR) süreçleri ile bütünsel güvenlik anlayışı ve uçtan uca otomasyon ekosistemi oluşturulmuştur.

Entegre Yönetim Sistemi

60 yılı aşkın bir zaman diliminde inşa ettiği birikimi ile Tüpraş, sürdürülebilir bir dünyanın ve geleceğin inşası için çalışırken, deneyim, gelişim ve inovasyon kavramlarını Entegre Yönetim Sistemi kanalıyla kurumsal işleyişine dâhil etmektedir. Bu anlayış, sektörümüzde standartları belirleyecek şekilde, kalite yönetim süreçlerinin kurum kültürünü destekleyen bir yaklaşımla hayata geçirilmesini sağlamaktadır.

Tüpraş, tüm faaliyetlerini;

- ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi,
- ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi,
- ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi,
- ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
- ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi'nden

oluşan Entegre Yönetim Sistemi çerçevesinde sürdürmektedir.

Rafineri ve İştirak	ISO 9001 *Kalite Yönetim Sistemi*	ISO 14001 *Çevre Yönetim Sistemi*	ISO 45001 *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi*	ISO 50001 *Enerji Yönetim Sistemi*	ISO 10002 *Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi*	ISO 27001 *Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi*	TS EN IEC/ISO 17025 *Test ve Kalibrasyon Laboratuvarları için Genel Şartlar*
Tüpraş Genel Müdürlük	X	X	X	X	X	X	X
İzmit Rafinerisi	X	X	X	X	X	X	X
İzmir Rafinerisi	X	X	X	X	X	X	X
Kırıkkale Rafinerisi	X	X	X	X	X	X	X
Batman Rafinerisi	X	X	X	X	X	X	X
Tupras Trading Ltd	-	-	-	-	-	-	-
Opet	X	X	X	-	X	X	X
Ditaş	X	X	-	-	-	-	-
Körfez Ulaştırma A.Ş.	X	X	X	-	-	-	-
Entek	X	X	X	X	-	-	-

2024 yılında Genel Müdürlük, İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Rafinerilerinde Entegre Yönetim Sistemi iç denetimleri gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde departman bazlı süreçlere ait standartlar değerlendirilmiş ve süreci etkileyen konular raporlanmıştır.

Entegre Yönetim Sistemi dış denetimleri Szutest tarafından;

- 16-18 Eylül 2024 tarihlerinde Batman Rafinerisi'nde,
- 23-25 Eylül 2024 tarihlerinde İzmit Rafinerisi'nde,
- 26-27 Eylül 2024 tarihlerinde Genel Müdürlükte

gerçekleştirilmiş olup, belgelendirme devamlılığı sağlanmıştır.

Tüpraş, işletme güvenirliği teknik kontrol disiplini periyodik muayene faaliyetleri kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda, TÜRKAK'tan Teknik Kontrol Periyodik Muayene Kuruluşu belgesi almaya hak kazanmıştır. Bu süreçte, TS EN ISO/IEC 17020:2012 standardı paralelinde tüm idari ve teknik süreçler analiz edilmiştir. Bunun sonucunda Tüpraş, Türkiye'nin "Çok Şubeli B Tipi Akredite Muayene Kuruluşu" belgesi alan ilk kuruluş olmuştur. Bu belge, Tüpraş'ın teknik kontrol ve muayene faaliyetlerinde uluslararası standartlara uygunluğunu ve yüksek kalite anlayışını bir kez daha vurgulamaktadır.

TS 13369 Standardı kapsamında İzmir Rafinerisi'nde üretimi gerçekleştirilen baz yağlar dış denetimi TSE tarafından 9 Temmuz 2024 tarihinde gerçekleştirilmiş ve belgelendirmenin devamlılığı sağlanmıştır.

Tüpraş'ın tüm rafineri laboratuvarları, 2024 yılında Türk Akreditasyon Kurumu'nun, laboratuvarların uluslararası düzeyde tanınırlığının ve kabul edilebilirliğinin belgesi olan TS EN IEC/ISO 17025 standardı gözetim denetimlerinden geçmiştir.

CE Belgelendirmeleri,

- EN 12591 (kaplama sınıfı) ve EN 15322 (kat-bek bitümler) standartları kapsamında dış denetimler Szutest tarafından Batman ve İzmir Rafinerilerinde Mart 2024'te gerçekleştirilmiş ve 1 yıl süre ile uzatılmıştır.
- EN 13808 (katyonik bitüm emülsiyonları) standardı kapsamında, Tüpraş'ın Emülsiye Asfalt üretimi yüklenicisi olan CRS Petrol (Batman) Ağustos 2024 tarihinde denetlenerek firmaların belgelendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

ISO 27001:2013 versiyonundan 2022 versiyonuna geçiş süreci başarıyla tamamlanmış ve bu kapsamda, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nde önemli güncellemeler gerçekleştirilmiştir. 2022 versiyonu ile gelen yeni yapısal değişiklikler, risk temelli yaklaşımın güçlendirilmesi, tehdit istihbaratı, tedarikçi ilişkileri, bilgi güvenliği performans takibi ve sürekli iyileştirme odaklı gereklilikler sistemimize entegre edilmiştir. 2024 yılı itibarıyla, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin etkin bir şekilde kurulumu, yürütülmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar başarıyla sürdürülmüştür. TÜV AUSTRIA tarafından sağlanan denetim hizmeti kapsamında, 2024 yılı Kasım ayında Genel Müdürlük, İzmir Rafinerisi ve Batman Rafinerisi'nde gerçekleştirilen 2. ara denetimler başarıyla tamamlanmıştır.

TÜPRAŞ’TA PAYDAŞLAR VE TOPLUM İÇİN DEĞER

216 Tüpraş’ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer

KATKI SAĞLANAN SKA

Doğrudan

Dolaylı

İlgili Paydaşlar

- İş Ortakları
- Tedarikçiler
- Müşteriler
- Medya
- Finansal Kuruluşlar
- Ulusal ve Uluslararası İnisiyatifler
- Eğitim Kurumları, Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları
- Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi

Tüpraş, entegre düşünce yaklaşımının bir parçası olarak tedarik zincirinin sürdürülebilir gelişimini teşvik etmektedir. Çevresel kaynaklara ve sosyal değerlere saygılı bir tedarik yönetimi anlayışı benimseyen Tüpraş, tedarikçileri ile iletişimini, karşılıklı değer üretmeye odaklanan, açık, adil ve şeffaf bir anlayış ile sürdürmektedir.

Şirket'in tedarik zinciri yönetimi kapsamında; tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirindeki riskin dağıtılması, maliyet optimizasyonu ve envanter yönetimi süreçleri;

- Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret Genel Müdür Yardımcısına bağlı
  - o Ham Petrol İkmal ve Üretim Planlama Direktörlüğü
  - o Dış Ticaret Grup Müdürlüğü,
  - o Tupras Trading Ltd,
- Yatırım ve Planlama Genel Müdür Yardımcısına bağlı
  - o Tedarik Zinciri Direktörlüğü

tarafından yürütülmektedir.

Diğer taraftan direkt ve endirekt tedarik süreçlerinin tamamı için sürdürülebilirlik süreçleri Tedarik Zinciri Sürdürülebilirliği ekibi tarafından takip edilmektedir.

Şirket'in ana tedarik ham maddesi ham petrol olup, üretimin sürekliliği, çoğunlukla ithal edilen ve kısmen yerel olarak tedarik edilen ham petrol kullanılarak sağlanmaktadır.

Raporlama döneminde dünya genelinde 2.000'e yakın tedarikçiden (endirekt tedarik) temin edilen mal ve hizmetler için yaklaşık 20,8 milyar TL harcama yapılmış, direkt tedarikçiler de dâhil olmak üzere toplam satın alma hacmi yaklaşık 574 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tüpraş, temel ilke ve değerlerini tedarikçileri ile paylaşarak, onların uymasını beklediği standart, yöntem ve ilkelere ilişkin gerekli rehberliği sağlamaktır. Şirket, *Tedarikçi Yönetimi Politikası*'nda tedarikçileri ile ticari ilişkilerinin yönetimine ilişkin benimsediği standart ve ilkeleri net bir şekilde tanımlamakta, mevcut ve potansiyel tedarikçilerinin dikkatine sunmaktadır. Bu doğrultuda, Şirket'in *Tedarikçi Davranış İlkeleri* kapsamında tedarikçiler ve alt tedarikçilerinin uymalarını beklediği, tartışmaya ve müzakereye açık olmayan asgari kurallar tanımlanmıştır. Bu ilkelerin kabulü, her Tüpraş tedarik sözleşmesinin ve siparişinin ön koşulu niteliğindedir. Ayrıca Şirket, *Tedarik Zinciri Uyum Politikası*'nda belirtildiği şekilde ekonomik, çevresel ve sosyal açıdan sorumlu davranış gösteren tedarikçilerle çalışmayı ilke edinmiştir. İlgili politika BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri, BM İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi ve ILO (International Labour Organization Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi) ilkelerini temel alarak hazırlanmış olup; yasal düzenlemelere uyum, insan hakları, sağlık ve güvenlik, çevre, etik, eğitim ve gelişim ve yönetim sistemleri konularında tedarikçilerin sürdürülebilirlik performansını artırmak için yol gösterici niteliktedir. Şirket, tedarikçilerinin Tedarik Zinciri Uyum Politikası'nı ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni kabul etmelerini ve buna uygun davranacaklarını beyan etmelerini beklemektedir. Tüpraş, tedarikçilerinin performansını bu kapsamda periyodik olarak iş sonuçlarına olan etkileri çerçevesinde değerlendirerek, onları sürdürülebilirlik kriterlerine uygun hareket etmeleri yönünde teşvik etmektedir.

Şirket, tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla Çevre Sosyal Yönetişim (ÇSY) Ön Değerlendirme Anketi uygulamaktadır. Anket kapsamında mevcut ve yeni tedarikçiler, çevre (emisyon, atık, su yönetimi, enerji verimliliği), insan hakları ve çalışma koşulları, etik ve uyum, yönetişim, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık gibi sürdürülebilirlikle ilgili konularda değerlendirilmektedir. Ayrıca tedarikçiler, tedarik ettikleri mal veya hizmetlerle ilişkilendirilebilecek potansiyel İSG risklerini belirleme ve belgelemek ile yükümlüdür. Tedarikçiler sözleşme şartlarını, Tedarikçi Davranış İlkeleri'ni ve iş sağlığı ve güvenliği gereksinimlerini karşılamak için taahhütte bulunmaktadır.

Tedarik sürecinin önemli bir parçası olan lojistik faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası tüm kurallara uygun olarak yürütülmesi Tüpraş'ın tedarik yönetimi kapsamındaki temel önceliklerindendir. Hizmet sağlayıcılarının malzeme teslim alma, taşıma ve rafinerilere teslimatı sırasında uyması gereken kurallar, Güvenli Tedarik Zinciri Politikası, Güvenli Tedarik Zinciri Standardı ve Güvenli Tedarik Zinciri Antrepo Standardı sözleşme şartları ile belirlenmiş ve güvence altına alınmıştır.

Tedarikçilerin Üçüncü Taraf Bağımsız Şirket Tarafından Denetimi

Tüpraş 2024 yılında ilk 50 endirekt tedarikçisini ÇSY denetimine tabi tutarak sürdürülebilirliğin değer zinciri boyunca yaygınlaşması ve benimsenmesi adına kilit bir adım atmıştır.

Şirket cirosunun %80'ini oluşturan endirekt tedarikçiler sıralamasında yer alan ilk 50 şirkette üçüncü taraf bağımsız bir şirket aracılığıyla ÇSY denetimi gerçekleştirilmiştir.

Denetim çalışmaları online anketler yoluyla yapılmıştır. Bu önemli adım, Şirketin tedarik zincirinde sürdürülebilirlik ve sorumluluk standartlarını yükseltme konusundaki kararlılığını ve topluma dolaylı yoldan katkı sağlama amacını işaret etmektedir.

Denetimlerin sonuçları, tedarikçilerin çevresel etkilerini azaltma, sosyal sorumluluklarını artırma ve yönetişim uygulamalarını iyileştirme yönünde önemli fırsatlar sunmuştur.

Endirekt tedarikçilerin denetimine başlanması, Tüpraş'ın uzun vadeli sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasında kritik bir rol oynamaya adaydır.

Tedarik Zinciri ve Lojistik Faaliyetlerinde Çevresel ve Sosyal Etkilerin İyileştirilmesi

Tüpraş, operasyonlarının mümkün olduğunca düşük karbon ekonomisine geçişini desteklenmesinin yanı sıra tedarikçilerinden de satın aldığı malzeme ve hizmetlerin çevre dostu, düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyici nitelikte olmasını önemsemektedir. Şirket, ÇSY konularını sahiplenen ve uygulamalarına alan tedarikçilerle çalışmayı tercih etmektedir. Ayrıca tedarikçilerin sürdürülebilirlik performansına önem vererek performansın iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Tüpraş'ın portföyüne yeni başvuru yapan tüm tedarikçilerin başvuruları Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi, Tedarikçi Davranış İlkeleri ve Tedarik Zinciri Uyum Politikası "okudum ve onaylıyorum" uygulaması ile değerlendirilmekte, portföyde hâlihazırda kayıtlı olanlar için ise tedarikçi portalında yer alan yönergeler güncellendikçe "okudum ve onaylıyorum" uygulaması yapılmaktadır. Tüpraş, Tedarikçi Davranış İlkeleri ve Tedarik Zinciri Uyum Politikası'nda belirtilen niteliklerin yanı sıra iş yeri ziyaretleri ve teknik kriter değerlendirmesini de dikkate almaktadır. Tedarikçi denetim süreçlerinde, Tüpraş Tedarikçi Davranış İlkeleri'ne uygunluk, üretim kalitesi, çevre yönetimi, çalışma ortamı ve insan hakları gibi faktörleri değerlendirilir. Kurallara uyum tedarikçi işyeri ziyaretleri sırasında kontrol edilerek İşyeri Ziyaret Formu ile denetlenmektedir. Tedarikçilerin performansı SAP sistemi üzerinden izlenmektedir.

Tüpraş, marka değeri üzerinde olumsuz etki oluşturulmasının önüne geçmek için tüm tedarikçilerini sürekli olarak uygunluk ve yaptırım taramasından geçirmektedir. Raporlama döneminde 825 tedarikçi değerlendirmeye alınmıştır. Tedarikçilerin tamamı yeterli bulunmuş olup, rapor yılında çevresel ve sosyal kriterlere uygun davranmaması nedeniyle bloke edilen firma olmamıştır. Tedarikçilerin çevresel, sosyal ve ekonomik yükümlülüklere uymadığı, uygun önlemleri almadığı tespit edilmesi durumunda iş ilişkisi geçici veya süresiz olarak sonlandırılmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucunda, portföyden çıkarılan ve süresiz bloke edilen tedarikçiler ile Tüpraş herhangi bir anlaşma ya da iyileştirme çalışması yapmamaktadır.

Şirket, uyum risklerinin ilgili üçüncü taraflarla olan ilişkiler bakımından denetlenmesi, takip ve tespit edilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası yaptırım ve uyum mevzuatını tarayan online yazılım programları kullanmaktadır. Yaptırım ve uyum mevzuatının yanı sıra Şirket, ilgili *Yaptırımlar ve İhracat Kontrolleri Politikası* ve *Tedarik Zinciri Uyum Politikası* doğrultusunda sözleşmesel taahhütlerinin uygunluğunu sürekli ve etkin bir şekilde kontrol etmekte ve denetlemektedir. Söz konusu yazılım programı aracılığıyla taranarak tespit edilen ve şirket sistemlerine kaydedilen üçüncü taraflardan herhangi birinin yaptırıma tabi olması ya da durumunun değişmesi hâlinde, Tüpraş yetkililerine uyarı mesajı gönderilmektedir. Bu sayede üçüncü tarafların uyum ve yaptırım mevzuatı çerçevesindeki durumları iş ilişkisinin devamı boyunca etkin bir şekilde takip edilmektedir. Bunun yanı sıra dolaylı tedarikçiler ve bankalar için de benzer kontrollerin yapılabilmesi için sistemsel geliştirme yapılmakta, gemi kiralama işlemleri için ayrı bir yaptırım tarama motoru kullanılmaktadır.

Tedarik zincirinin sürdürülebilirliğini en üst seviyede tutmak, değişen ve gelişen talepleri tespit etmek ve tedarikçilerle ilişkileri daha da güçlendirmek amacıyla her yıl Tüpraş Tedarikçi Memnuniyeti ve Tüpraş Yüklenici Memnuniyeti anketleri yapılmaktadır. Müşteri, tedarikçi ve çalışan memnuniyet düzeylerine yönelik iyileştirme hedefleri Tüpraş yönetiminin performans hedef kartlarında yer almaktadır. Raporlama yılında gerçekleştirilen ankete göre tedarikçilerin memnuniyeti %85 ✅, yüklenicilerin memnuniyeti ise %88 ✅ olarak gerçekleşmiştir. Memnuniyet seviyesini artırmak için tedarikçi ihale ve teklif ekranlarında iyileştirme aksiyonları planlanmış olup önümüzdeki dönemde çalışmalar sürdürülecektir.

Koç Holding 2024 yılında tedarik zincirinde sürdürülebilirlik standartlarını yükseltmek amacıyla *Tedarik Zinciri Sürdürülebilirlik Rehberi*'ni yayınlamıştır. Tüpraş açısından da yol gösterici olan bu rehber, tedarikçilerin ÇSY performanslarını iyileştirmeleri için gerekli kriterleri ve en iyi uygulamaları içermektedir. Rehberin uygulamaya alınması, Tüpraş'ın sürdürülebilirlik konusundaki kararlılığını ve tedarik zincirinde uzun vadeli değer yaratma hedefini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti

Müşteri memnuniyetini en üst seviyede tutarak kaliteli ürün ve hizmet sunma yaklaşımı benimseyen Tüpraş, müşterilerine daha iyi bir deneyim sunabilmek için müşteri hizmetleri ve satış operasyon süreçlerini düzenli olarak gözden geçirmekte ve iyileştirmektedir. Şirket'in *ISO 10002-2018 Müşteri Memnuniyeti* ve Şikâyet Yönetimi Belgesi mevcut olup, her yıl yapılan denetimler sonucunda yenilenmektedir.

Tüpraş'ta müşteri deneyimi ve memnuniyeti, Dijitalleşme ve Müşteri Deneyimi Birimi tarafından **ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi** gerekliliklerı ve *Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası* doğrultusunda yönetilmektedir. Şirket, müşteri taleplerini ve beklentilerini en iyi ve hızlı şekilde karşılamak için şeffaf, çevik ve yenilikçi bir iş yapış anlayışı benimsemiştir.

Tüpraş; ürün grubu ve rafineri bazında yapılandırılmış satış organizasyonu, 7/24 hizmet veren *Tüpraş Çözüm Merkezi*, *Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi*, *Müşteri Portalı* ve **Sürücü Portalı** gibi dijital platformlar aracılığıyla müşterileri ile güçlü, kesintisiz ve çift yönlü bir iletişim kurmaktadır. Ayrıca Şirket, müşteri odaklı satış yaklaşımlarının geliştirilmesi kapsamında sipariş, teslimat, fatura, sevkiyat, satış sonrası hizmet ve süreçlerini gözden geçirerek dijitalleşmeyi müşteri talep ve beklentilerini karşılamada önemli bir araç olarak kullanmaktadır. Bu doğrultuda, hızlı çözüm üretme stratejisiyle yaygınlaştırılan **Tüpraş Müşteri Portalı** ve **Sürücü Portalı** uygulamaları, **Tüpraş Çözüm Merkezi** (444 123 0) ve müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda özel olarak tasarlanan **Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi** dijitalleşme süreçlerini desteklemektedir.

Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi kapsamında tüm müşteri bildirimleri çeşitli iletişim kanalları (Müşteri Bildirim Noktaları, Müşteri Memnuniyeti Anketi, Tüpraş Müşteri Portalı, Tüpraş Çözüm Merkezi - 444 123 00, Müşteri Web Sitesi aracılığıyla Tüpraş'a ulaşmakta ve Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası gereğince kayıt altına alınmakta ve değerlendirilmektedir. Bildirimler, Tüpraş Genel Müdürlüğü'nde, rafinerilerde ve Tüpraş Çözüm Merkezi'nde Müşteri Bildirim Yönetimi Standardı İlkeleri doğrultusunda konusunda uzman müşteri temsilcileri tarafından incelenmekte ve mümkün olan en hızlı şekilde sonuçlandırılmaktadır. Müşteri bildirimleri düzenli takip edilerek, tekrar etmesini önlemeyi amaçlayan düzeltici ve önleyici faaliyetler belirlenmekte ve süreçler sürekli olarak yenilenmektedir. En sık gelen bildirim konuları düzenli olarak takip edilerek, yapılan iyileştirmelerin ardından artış ve düşüş oranları takip edilmektedir. Belirli aralıklarla sık gelen bildirimler dair konular, Şirket içi düzenli toplantılarda detaylı bir şekilde incelenmektedir.

Raporlama döneminde dijitalleşme ve iş süreçlerinde verimlilik kapsamında müşterilerden gelen geri bildirim ve talepler doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yürütülen projeler sayesinde Tüpraş ile müşterileri arasındaki tüm süreçler dijitalleştirilirken, müşterilerin günlük operasyonlarının çok daha kısa sürede ve kişi teması olmadan tamamlanması sağlanmaktadır. Bu çalışmalarla 360 derece dijital müşteri deneyiminin son halkası da tamamlanmıştır. Talep ve şikâyetler titizlikle incelenerek çözüme kavuşturulması için süreç iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

2024 yılında Tüpraş Müşteri Bildirim Yönetimi Sistemi'ne girişi yapılan 450'den fazla talep/şikâyet çözüme kavuşturulmuştur.

Dijitalleşme ve İş Süreçlerinde Verimlilik kapsamında gerçekleştirilen projeler

Müşterilerin bilgi ve raporlara kolay erişim sağladığı, tüm siparişlerini oluşturdukları, SAP ile entegre çalışan, dijital platform Müşteri Portalının kapsadığı hizmetler ve fonksiyonlar geliştirilmiştir.

- ÖTV mahsuplaşma taleplerinin karşılanması süreci de dijitalleştirilerek, Müşteri Portalı üzerinden verilen hizmetler kapsamına alınmıştır.
- Müşteri iletişiminde kullanılan mecralara eklenen LiveChat uygulaması Müşteri Portalında devreye alınmıştır.
- 2021'de başlatılan ve fazlar hâlinde ilerlenen sürücü deneyiminin insan teması olmadan; kiosklar, mobil uygulama ve Tüpraş Çözüm Merkezi aracılığı ile yönetilmesini sağlayan "Kara Dolum Temassız Satış ve Randevu Sistemi projeleri", Haziran 2024 itibarıyla tüm rafinerilerde ve ürün gruplarında devreye alınmıştır. Projenin devreye alınmasıyla sürücülerin uçtan uca tüm süreci insana temas etmeden tamamlaması sağlanmış, böylece rafineri içerisindeki trafik azalmış daha emniyetli ve verimli bir ortam sağlanmıştır.
- Müşteri kayıt süreçlerinin robotik otomasyona geçişiyle hizmet sunumunda hız ve verim artışı gerçekleşmiştir.
- Ağustos 2021'de kullanıma açılan Sürücü Portalı Mobil Uygulaması, sürücülerin gerekli bilgi ve duyurulara anında erişiminin yanı sıra sipariş ve randevularının uçtan uca takip edilebilmesine olanak sağlamaktadır. 2024 yılında Portalın yeni sürümü üzerinde çalışmalar yapılmıştır.
- Sürücü araç kayıt işlemlerinin müşteri web sitesi üzerinden gerçekleştirilmesine yönelik proje devreye alınmıştır.

Tüpraş raporlama döneminde de sahip olduğu geniş ve çeşitlendirilmiş filosu ve alternatif üretim ve ikmal çözümleriyle iç piyasadaki müşterilerinin taleplerine yönelik sorumluluklarını başarıyla yerine getirmiştir. Bağımsız araştırma şirketi tarafından yapılan Müşteri Memnuniyeti Araştırmasında Tüpraş'ın ürün ve hizmet kalitesine dair olumlu geri bildirimler alınmıştır. Tüpraş'ın 2023 yılı seviyesini koruduğu 2024 yılı müşteri memnuniyeti skoru 88 olarak kaydedilmiştir.

Toplumsal Sorumluluk

Tüpraş, "Enerjimiz Geleceğe" mottosu ile toplumun güçlenmesi ve sosyal refahın yükselmesi amacıyla paydaşlarıyla uzun süreli, sağlam ilişkiler geliştirerek sosyal etkisini artırmaya odaklanmaktadır.

Şirket, toplumsal yatırım projelerinde iş dünyası, kamu ve sivil toplum kuruluşları ile uluslararası platformlarla iş birliği modelini benimseyerek sürdürülebilir katma değer yaratmayı hedeflemektedir.

Toplumsal Sorumluluk Anlayışımız

Tüpraş, kurumsal vatandaş olma sorumluluğuyla, öncelikle faaliyet gösterdiği bölgelerde toplumsal gelişime katkı sağlamak üzere sosyal yatırım programları yürütmektedir. Şirket olarak ekonomik değer üretmenin yanı sıra, toplumsal yatırım programlarıyla daha iyi yaşama ortamları oluşturulmasına öncülük etmeyi hedeflemektedir.

Tüpraş, toplumsal sorumluluk programlarını iş stratejisiyle uyumlu olarak geliştirip şirketin ana amaçları çerçevesinde konumlandırmaktadır. Tüpraş'ta toplumsal yatırımlar şirketin dört ana amacı olan insan odaklılık, geleceğin enerjisi için dönüşüm, sorumlu üretim ve toplumsal faydada kapsayıcılık ile uyumlu bir şekilde geliştirilir.

Tüpraş'ın insan odaklı bir yaklaşımla geliştirdiği ve yürüttüğü toplumsal sorumluluk projelerinde, kadın ve kız çocukları başta olmak üzere çocuklar ve gençlere yönelik eğitim ve kapasite geliştirme çalışmaları yapılmakta, eğitimde fırsat eşitliği sağlamak amacıyla burs destekleri sunulmaktadır. Eğitimin yanı sıra spor, kültür ve sanat alanlarındaki desteklerle bireylerin gelişimine katkıda bulunulmaktadır.

Tüpraş paydaşlarını da kapsayacak şekilde, çevresel ve sosyal etkilerin iyileştirilmesine yönelik projeler geliştirmekte sorumlu üretim anlayışını gençlerden başlayarak toplumda yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

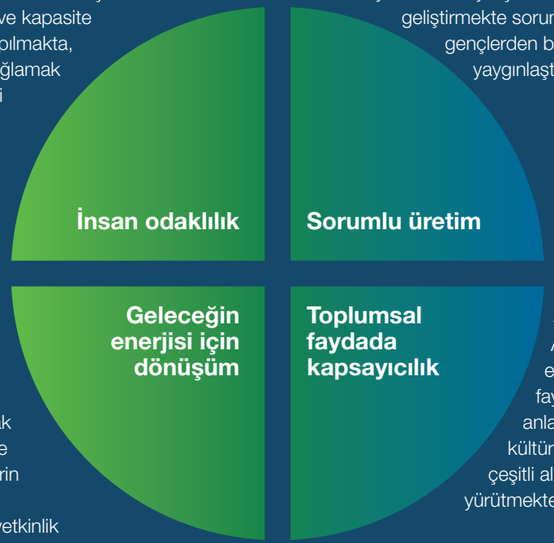

Tüpraş'ta toplumsal sorumluluk çalışmaları, 2050 yılında karbon nötr enerji şirketi olma ve Stratejik Dönüşüm Planı'na katkı sağlayacak şekilde tasarlanmakta ve yürütülmektedir. Gençlerin teknoloji, inovasyon ve dijitalleşme alanlarında yetkinlik kazanmalarını sağlayan projelerle geleceğin iş modellerine uyumlu bireyler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Şirket sürdürülebilir ve çevre dostu uygulamaları destekleyerek dönüşüm hedeflerine katkı sağlamaktadır.

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı rehber edinen Şirket, toplumsal faydada kapsayıcılık anlayışıyla, eğitim, çevre, kültür ve sanat, spor gibi çeşitli alanlarda projeler yürütmektedir.

Tüpraş'ın stratejik dönüşümüne katkı sağlayacak vizyonla hayata geçirilen toplumsal sorumluluk projelerinde toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesi, temel prensip olarak uygulanmaktadır. Toplumsal sorumluluk altındaki tüm çalışmalar, Tüpraş İnsan Hakları Politikası, Toplumsal Yatırım Politikası, Bağış ve Sponsorluklar ve ÇEK Politikası doğrultusunda kurgulanmakta ve hayata geçirilmektedir.

TÜPRAŞ UN WEPs DESTEKÇİSİDİR

Tüpraş, "Eşitlik İçin Enerjimiz Hiç Bitmez" mottosuyla uzun yıllardır toplumda kapsayıcılık, eşitlik ve çeşitlilik konularında farkındalık yaratmak, örnek ve öncü bir iş ortamı oluşturmak için çalışmaktadır. Bu hedef doğrultusunda 2017 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (UN WEPs) imzalamıştır.

BLOOMBERG CİNSİYET EŞİTLİĞİ ENDEKSİ

Toplumsal cinsiyet eşitliği alanında toplumsal farkındalığın artırılması için yürüttüğü kurumsal sosyal sorumluluk programlarını, bu yaklaşım ile geliştirmektedir. Tüpraş, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği alanındaki çalışmalarıyla Bloomberg'in 2022, 2023 ve 2024 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği endeksinde (GEI-Gender Equality Index) yer almıştır.

487
milyon TL*
Bağış ve Sponsorluk

57.930 kız
60.806 erkek
7 ilde 46 Teknoloji Tasarım Atölyesiyle erişim

422.114
öğrenci
Fen Deneyi Eğitim Videosuyla ulaşım

* Tüpraş Solo.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

Tüpraş Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı

- **Eğitim Programları**

Üniversite	Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı
	Nesiller Boyu Eşitlik ve Feminist Teknolojiler Staj Programı
Ortaöğretim	Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum
	Enerjimiz Öğrencilere Fen Deneyleri

- **Burs Programları**
  - Anadolu Bursiyerleri
  - TEV Bursiyerleri

Tüpraş Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı

Tüpraş, Koç Holding'in liderleri arasında yer aldığı Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'nun "Teknoloji ve İnovasyon Eylem Grubu" taahhütlerine katkı sunmak üzere geliştirdiği projeleri, "Teknoloji ve İnovasyonda Kadın Programı" adı ile tek çatı altında sürdürmektedir.

Program, öncelikle kız çocuklarının STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) alanlarında çalışma potansiyellerini ortaya çıkartacak, kadınların ve kız çocuklarının teknoloji ve inovasyon ekosistemine erişimlerini kolaylaştıracak eğitim programları ile eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlayacak burs desteklerini içermektedir.

Tüpraş 2026 yılına kadar program kapsamında kamu, üniversite, sivil toplum ve sosyal girişim iş birlikleri ile eğitim içerikleri oluşturarak model uygulamalar geliştirmeyi, 90.000'i ortaokul, 10.000'i üniversite olmak üzere toplam 100.000 kız öğrenciye ulaşmayı hedeflemektedir.

Eğitim Programları

Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum Projesi

Şirket, 2018 yılından beri T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü iş birliğinde "Enerjimiz Geleceğe; Kodluyorum, Modelliyorum, Üretiyorum" toplumsal sorumluluk projesini yürütmektedir. Tüpraş'ın faaliyet gösterdiği 5 il ve deprem bölgesi Hatay ve Kahramanmaraş olmak üzere 7 ilde 46 ortaöğretim okulunda robotik kodlama, üç boyutlu modelleme ve üretim beceri sınıfları kurulmuştur. Bu eğitimlerle çocukları dijital teknolojiler ile tanıştırarak çocukların problem çözme, neden sonuç ilişkisi kurma, psiko-motor davranış, eleştirel düşünme-sorgulama ve kendini ifade edebilme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Projenin ölçme-değerlendirme süreci Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi danışmanlığıyla yürütülmektedir. Bugüne kadar projede 57.930 kız ve 60.806 erkek olmak üzere toplam 118.736 ✅ öğrenciye ulaşılmıştır.

Enerjimiz Öğrencilere: Ortaöğretim Öğrencileri Fen Deneyleri Projesi

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle, ortaöğretim okullarında öğrencilere bilimi sevdirerek, geleceğin bilim insanları olma yönünde teşvik etmek amacıyla yürütülmektedir. Proje kapsamında öğrencilere bilimin hayatın her alanında olduğu, özellikle de bilim dünyasında kadın-erkek birlikte ve emniyetli çalışmanın önemi anlatılmaktadır. Projenin daha geniş öğrenci kitlelerine ulaşabilmesi için 10 adet fen deneyi eğitimi videosu hazırlanmış ve 2024 yılında MEB EBA TV kanalıyla deney videolarıyla 422.114 öğrenciye ulaşılmıştır.

Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı

Tüpraş "Genç Beyinlerde İnovasyon ve Kadın Girişimcilik Programı" ile kız öğrenciler başta olmak üzere, üniversite öğrencileri arasında girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmayı, gençlerin teknoloji ve inovasyon ekosistemine erişimlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Programın ilk adımı 2021 yılında Batman Üniversitesi iş birliğiyle başlamıştır. Programın birinci etabında, Tüpraş tarafından tüm öğrencilere yönelik olarak her akademik eğitim-öğretim döneminde, "İnovasyon ve Girişimciliğin Temelleri" seminerleri düzenlenmektedir. Programın ikinci etabında ise değerlendirmelere göre seçilen 3. ve 4. sınıf lisans öğrencilerinden oluşan 40 kişilik bir gruba 12 hafta süren girişimcilik eğitimleri verilmiştir. Eğitim programı süresince çevrim içi eğitimlerin yanı sıra Tüpraş kurum içi girişimcileri de öğrenci gruplarına mentor olarak atanmakta, öğrencilere fikir geliştirme ve projenin uygulama adımlarının oluşturulmasında katkı sağlamaktadır. Proje fikirlerinin ticarileştirilmesi aşamasında ise, uygun olan projeler uygun girişimcilik kanallarına yönlendirilmektedir. 2024 yılında programda başarılı olan öğrenciler demo sunumlarını gerçekleştirerek, %60'ı kız olan 40 öğrenci katılım sertifikası almaya hak kazanmıştır. Programın Şirket'in faaliyet gösterdiği Kocaeli, Kırıkkale, İstanbul ve İzmir'deki üniversitelerde de yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Nesiller Boyu Eşitlik ve Feminist Teknolojiler- Üniversite Öğrencileri Staj Programı

Program, Tüpraş'ta staj yapan üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği açısından bakarak, kapsayıcılık ve eşitlik konusunda farkındalık kazanmalarını sağlamak üzere oluşturulmuştur. 2025 yılında programın yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Burs Programları

Tüpraş'ın kız öğrencilere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2016 yılında Türk Eğitim Vakfı (TEV) bünyesinde oluşturduğu "Eşitlik İçin Enerjimiz Bitmez" burs fonu ile 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 7 öğrenciye burs desteği sağlanmıştır.

Şirket, Koç Üniversitesi'nin başarılı ve ihtiyaç sahibi gençlere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere 2011 yılında başlattığı Anadolu Bursiyerleri Programı'nın destekçisi olmaya devam etmektedir. 2023-2024 akademik yılında üniversiteye yerleşen 2 bursiyerle birlikte, bugüne dek burs desteği sağlanan öğrenci sayısı 13'e ulaşmıştır.

İyi Uygulama Örnekleri

- "Eşitlik için Değişime Kendi Kararlarından Başla" Semineri

Tüpraş, 2024 yılında UN Women, HeForShe Hareketi iş birliğiyle Batman, İzmit, İzmir, Kırıkkale Rafinerilerinde ve bağlı ortaklığı Körfez Ulaştırma A.Ş. çalışanlarına yönelik olarak "Eşitlik için Değişime Kendi Kararlarından Başla" seminerlerini gerçekleştirmiştir. Alanında deneyimli UN Women HeForShe Eğitmeni tarafından verilen eğitimde, toplumda var olan kalıp yargılar, söz, söylemler, ayrımcılık, toplumsal cinsiyet rolleri ve eşitlik kavramları hakkında geniş bir perspektifte örnekler paylaşılmıştır. Seminer, %65'i erkek olan 320 çalışanın katılımıyla gerçekleşmiştir.

- Ditaş Kadın Denizciler Gelişim Programı

Tüpraş'ın denizyolu taşımacılığı alanında faaliyet gösteren bağlı ortaklığı Ditaş Denizcilik ve Vehbi Koç Vakfı'nın 2022 yılında başlattığı Kadın Denizciler Gelişim Programı kapsamında, kadın denizcilere burs, staj ve istihdam imkânı sağlanmaktadır. Üçüncü yılına giren programdan bugüne kadar 30 bursiyer yararlanmıştır. Proje başlangıcından bu yana Ditaş gemilerinde staj yapan kadın çalışan sayısı 28, istihdam edilen kadın çalışan sayısı ise 9'a ulaşmıştır.

- Entek "Geleceğe Değer" Programı

Tüpraş'ın elektrik üretimi alanında faaliyet gösteren bağlı ortaklığı Entek Elektrik, Sürdürülebilirlik Adımları Derneği (SADE) ile birlikte Türkiye'deki meslek yüksekokulu (MYO) öğrencilerine, iş dünyasında gereken yetkinlikleri kazandırmayı amaçlayan "Geleceğe Değer" projesini 2025'te başlatmayı amaçlamaktadır.

- Körfez Ulaştırma A.Ş. Kadın Saha Çalışanları ve Makinist Programı

Tüpraş'ın demiryolu taşımacılığında faaliyet gösteren bağlı ortaklığı Körfez Ulaştırma A.Ş., kapsayıcı işyeri hedefiyle, demir yollarında kadın istihdamını desteklemek üzere Kadın Saha Çalışanları ve Makinist Programı'nı hayata geçirmiştir. Bu kapsamda Kırıkkale ve İzmit'te kadın operasyon görevlileri göreve başlamıştır. Tren makinistliği eğitimlerini tamamlayan kadın makinistlerin, 2025 yılının ikinci çeyreğinde sahada gör ev alması amaçlanmaktadır.

Toplumsal Gelişim için Ortaklıklarımız ve Sponsorluklar

Spora Katkı ile Toplumsal Gelişim

Tüpraş Beşiktaş Stadyumu

Tüpraş, "Enerjimiz Geleceğe" mottosu ile 2050 Karbon Nötr hedefi ve Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında attığı adımları spor kanalı ile geniş kitlelere ulaştırmak için Türkiye'nin en köklü spor kulüplerinden biri olan Beşiktaş Jimnastik Kulübü'nün Beşiktaş Stadı'nın isim sponsoru olmuştur. Beşiktaş Stadyumu'nun adı 2026 yılına kadar "Tüpraş Stadyumu" olarak anılacaktır.

Beşiktaş Tüpraş Engelli Basketbol Takımı

Tüpraş ve Beşiktaş Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımı, engelleri aşmak, toplumsal farkındalığı artırmak ve spor sevgisini daha geniş kitlelere ulaştırmak amacıyla güçlerini birleştirmiştir ve Tüpraş 2024-2025 sezonunda Beşiktaş Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımı'nın isim sponsorluğunu üstlenmiştir. Bu iş birliğiyle takım, yeni sezonda "Beşiktaş Tüpraş Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımı" adıyla Süper Lig'de mücadelesini sürdürecektir.

BM Kadın Birimi, HeForShe Hareketi ve Fenerbahçe Spor Kulübü-Küresel İş Birliğine Katkı

Tüpraş, "Eşitlik için Enerjimiz Bitmez" diyerek kapsayıcılığı, eşitliği ve çeşitliliği destekleyen örnek, öncü bir iş ortamı oluşturmak, aynı zamanda toplumda da bu alanda farkındalık yaratmak amacıyla çalışmaktadır. 2018 yılından günümüze toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda toplumda farkındalık geliştirilmesine yönelik olarak Birleşmiş Milletler Kadın Birimi HeForShe Hareketi ve Fenerbahçe Spor Kulübü'yle küresel iş birliği yürütmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda spor alanında yapılan büyük ölçekli tek taahhüt olma özelliğini taşıyan bu küresel iş birliği, sporda ve spor yoluyla toplumsal cinsiyet eşitliği alanında farkındalık yaratılması, spor ekosistemindeki toplumsal cinsiyet kalıplarının ortadan kaldırılması, zararlı sosyal normların dönüştürülmesi ve kadınlar için kapsayıcı ve güvenli bir ortam yaratılmasını amaçlamaktadır.

Fenerbahçe Spor Kulübü'nde toplumsal cinsiyete duyarlı uygulamalar geliştirilmesi amacıyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi kurulmuş, 2022-2025 yılları için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı oluşturulmuştur. Spor alanında bu örnek yaklaşımı paylaşmak üzere Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Spor Kurumu Rehberi hazırlanmış ve tüm dünyada örnek bir çalışma olarak paylaşılmıştır. Bu çalışmaların önemli bir çıktısı olarak Fenerbahçe Kadın Futbol Takımı kurulmuştur.

Bu iş birliği kapsamında, 2018-2021 yılları arasında, Fenerbahçe A Futbol Takımı formasının sağ kolunda HeForShe Hareketi logosu yer almıştır. Tüpraş 2021-2024 sezonları için Fenerbahçe Spor Kulübü'nün 5 amatör branşının (kürek, boks, masa tenisi, yüzme ve atletizm) forma sponsoru olmuştur. Tüpraş bu kapsamda, 2024 Paris Olimpiyatları'nda yer alan 22 sporcuya destek vermiştir.

Batman Engelliler Spor Kulübü

Tüpraş, 2007-2008 sezonundan bu yana Batman Engelliler Spor Kulübü Derneği'ne desteğini sürdürmektedir. Batman Engelliler Spor Kulübü, 2017-18 sezonunda Türkiye Bedensel Engelliler Federasyonu, Tekerlekli Sandalye Basketbol 2. Ligi'ne yükselmiştir. Batman Engelliler Spor Kulübü 2019-2020 sezonundan bu yana Tekerlekli Sandalye Basketbol 1. Ligi'nde mücadele etmektedir. Bünyesinde 52 lisanlı sporcu bulunan kulüp aktif olarak 18 sporcu ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Kulüp 17 yıldır yüzlerce engelli gence spor yapma olanağı sağlamaktadır.

Batman Tüpraşspor Futbol Kulübü

1995 yılında kurulan Tüpraşspor Futbol Kulübü, Batman Rafinerisi çevresinde bulunan yetenekli gençlere sağlıklı ortamda bilinçli spor yaparak yükselme imkânı oluşturacak bir platform sunmaktadır. Tüpraş gönüllülerince Gençlik İl Spor Müdürlüğü, Batman Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu, Türkiye Futbol Federasyonu ve diğer kulüplerle iş birliğiyle yönetilen Tüpraşspor Futbol Kulübü'nde 13-19 yaş arası lisanslı 105 sporcu bulunmaktadır.

Sürdürülebilir Yaşama Katkı

Şirket, üretimde çevresel etkilerimizi azaltma hedefiyle çalışırken, doğal kaynakların ve doğanın korunması amacıyla farklı sivil toplum kuruluşları ve kurumlarla iş birliği yapmaktadır.

DTO Fethiye Atık Alım Teknesi: Sürdürülebilir deniz turizmi kapsamında atık alım tekneleriyle mobil olarak hizmet veren DenizTemiz Derneği/TURMEPA, binlerce ton sıvı atık toplayarak deniz turizminin çevresel ayak izini azaltmaya katkı sağlamaktadır. Tüpraş'ın 2016 yılından bu yana sponsorluğunu üstlendiği DTO Fethiye sıvı atık toplama teknesi, 2024 yaz sezonu boyunca gerçekleştirdiği çalışmalarla 761 tekneden yaklaşık 290.604 litre atık toplayarak 2,3 milyon litre deniz suyunun temiz kalmasını sağlamıştır.

Kültür ve Sanatın Desteklenmesi

Sürdürülebilir kalkınma ve kapsayıcılık anlayışımızla kültür sanat alanında da toplumda farkındalık sağlayacak, gelişime yönelik çeşitli programları desteklemeye ve sponsor olmaya devam ediyoruz.

Arter Çağdaş Sanat Müzesi

Tüpraş, gençlerin ve çocukların çağdaş sanatla özgürce buluşabileceği bir ortamın mümkün kılınmasına destek sağlamak amacıyla 2019-2027 yılları arasında Arter Çağdaş Sanat Müzesi Kurumsal Sponsorluğunu üstlenmiştir. Tüpraş'ın desteğiyle Arter sergilerine giriş perşembe günleri her yaştan izleyici için ücretsiz olarak gerçekleşmektedir. 24 yaşın altındaki gençler ile Arter Beraber üyeleri ise sergileri her zaman ücretsiz ziyaret edebilmektedir. 2024 yılında Arter sergilerine bu kapsamda 117.642 ziyaretçi gelmiştir.

Anadolu Uygarlıkları Serisi

Tüpraş, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık iş birliğiyle 2011 yılından bu yana Anadolu'nun kadim topraklarında iz bırakmış köklü medeniyetleri "Anadolu Uygarlıkları" kitap serisi ile gelecek kuşaklara taşımaktadır. 2024 yılında Antalya (Attaleia) ve çevresini kapsayan Antik Yunancada "Tüm Halklar Ülkesi" anlamına gelen Pamphylia bölgesini ve kültürünü ele alan 12. Anadolu Uygarlıkları Serisi ve son kitabı yayımlanmıştır.

İstanbul Tiyatro Festivali

İKSV tarafından düzenlenen İstanbul Tiyatro Festivali'ne Koç Holding Enerji Grubu şirketleri Tüpraş, Entek, Aygaz ve Opet 20 yıldır sponsor olarak destek vermektedir. 28. İstanbul Tiyatro Festivali, 22 Ekim-19 Kasım 2024 tarihleri arasında tiyatro severlerle buluşmuştur. Toplam 19 tiyatro, performans ve dans gösterisinden oluşan 44 gösterim ve beş ücretsiz yan etkinliği 30 bine yakın seyirci izlemiştir.

Tüpraş'ta Gönüllülük

Tüpraş, sorumlu üretici olma hedefiyle çalışırken, kurum kültürü ve değerleri ışığında, yürüttüğü toplumsal yatırım programlarına çalışanlarının gönüllü desteklerini sürekli teşvik etmektedir.

Tüpraş çalışanları, aileleri ve iş ortaklarından oluşan Tüpraş Gönüllü Takımları, her yıl çok sayıda toplumsal yatırım programına tecrübe ve deneyimleriyle katkı sunmaktadır. Tüpraş Gönüllü Takımlarının sivil toplum kuruluşları programlarına katılımı ve katkıları, Toplumsal Yatırımlar ve Bağış Politikası doğrultusunda desteklenmektedir.

Uluslararası Kıyı Temizleme Günü

Tüpraş Gönüllüleri, İstanbul ayağı DenizTemiz Derneği/TURMEPA tarafından düzenlenen Uluslararası Kıyı Temizleme Günü etkinliğine destek vermiştir. İstanbul Moda Sahili'nde gerçekleştirilen etkinlikte gönüllüler, 21.000 sigara izmariti ile 136 kg atık toplayarak toplamda 750 kWh enerji tasarrufuna eş değer atık toplanmıştır.

Umut Kent Tüpraş Gönüllüleri Ziyareti

İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman Rafinerileri çalışanlarından oluşan Tüpraş Gönüllüleri, Ramazan Bayramı'nda Hatay Umut Kent'i ziyaret ederek kent sakinleriyle bir araya gelmiştir.

Batman Rafinesi 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Şenliği

2024 yılında on ikincisi düzenlenen Geleneksel Tüpraş Batman Rafinerisi Çocuk Şenliği›nde 10 çevre ilköğretim okulundan, 7-11 yaş arası 1.500'ü aşkın öğrenciyi ağırlamıştır. Çalışmaya 20 Tüpraş Gönüllüsü de destek vermiştir.

Koç Holding Umut Kent Kadın Dayanışma Merkezi'ne Destek

Tüpraş, Koç Holding Umut Kentlerde, BM Kadın Birimi (UN Women), KEDV (Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı) iş birliğiyle kurulan Kadın Dayanışma Merkezi'nin çalışmalarına katkı sunmaktadır. Kadın Dayanışma Merkezi depremden etkilenen kadınların iş gücüne katılımını desteklemektedir.

TÜPRAŞ’TA ÇEVREYE DEĞER

232 Tüpraş’ta Çevreye Değer

TÜPRAŞ'TA ÇEVREYE DEĞER

KATKI SAĞLANAN SKA

Doğrudan

Dolaylı

İlgili Paydaşlar

- İş Ortakları
- Tedarikçiler
- Müşteriler
- Kamu Kurum ve Kuruluşları
- İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar
- Sivil Toplum Kuruluşları

Çevre Yönetimi

Tüpraş, ülkenin ekonomisine katkıda bulunurken doğal dengenin, çevre ve insan sağlığının korunması için maksimum özen göstermektedir.

Tüpraş'ta etkin ve sürdürülebilir çevre süreçlerinin yönetimi Şirket merkezi ve rafinerilerde yer alan çevre profesyonelleri tarafından takip edilmektedir. Tüm iş süreçlerinde çevre ve insan odaklı politikalar izlemeyi ilke edinmiş olan Tüpraş, çalışmalarını ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve tüm değer zincirini kapsayan Çevre Yönetim Politikası bağlamında yürütmektedir. Şirket'in rafinerilerinin tamamında ve bağlı ortaklıklarından Ditaş, Körfez Ulaştırma A.Ş., Entek ve Opet'te ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi uygulanmaktadır.

Tüpraş kurumsal web sitesinden erişilebilen *Çevre Yönetimi Politikası* Tüpraş'ın doğayı korumak ve çevresel etkilerini en aza düşürmek için benimsemiş olduğu çevresel ilkeleri düzenlemektedir.

Tüpraş'ın çevre yönetimi yaklaşımında üst yönetim ve tüm çalışanların sorumluluğu bulunmaktadır. Bu doğrultuda her yıl güncellenen üst yönetim OKR'ları içerisinde çevre konularını içeren hedefler yer almaktadır. Çevre yönetimi performansı kapsamında Tüpraş, içerisinde atık azaltım süreçlerinin detaylarını da barındıran Çevre Yönetimi eğitimini çalışanlarına ve yüklenicilerine sağlamaktadır. Bu kapsamda 2024 yılında toplam 28.702 saat Çevre Yönetimi Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Şirket, sahip olduğu varlıklara yönelik AB standartlarına uygun çevresel kriterleri yatırım süreçlerine entegre edip, bu bağlamda teknoloji ve proses seçimlerini yaparak çevresel etkileri azaltan projeler gerçekleştirmektedir. Sürdürülebilir rafinaj hedefi kapsamında, rafineri süreçlerinin çevresel etkilerinin azaltılması ve alternatif yakıt teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda raporlama döneminde 6,5 milyar TL tutarında çevresel yatırım ve işletme harcaması yapılmıştır.

Yıl boyunca gerçekleşen çevre maliyetlerinin tespiti için minimum GRI (Global Reporting Initiative) kriterlerini karşılayacak şekilde "Çevre Maliyet Tabloları" kullanılmakta; çevre yatırım ve harcamalarının takibi yapılmaktadır.

Şirket, çevresel hedeflerini uluslararası gelişmeleri ve trendleri dikkate alarak oluşturmakta, düzenli olarak gözden geçirerek iyileştirme çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Temel Çevre Performans Göstergelerinden

- Emisyonlar (tüm emisyon parametrelerinde limit değerlere uyum)
- Atık yönetimi (tehlikeli/tehlikesiz tüm atık miktarları, geri kazanım ve bertaraf oranları vb.)
- Atıksu deşarj limitlerine uyum
- Su tüketim verileri
- Çevre eğitimi
- Ağaçlandırma
- Meydana gelen çevre olayları/döküntü olayları takibi ve raporlanması,
- Çevresel tatbikatlar (kimyasal ve hidrokarbon döküntülere acil müdahale)
- Çevre uyarı ve ceza sayıları

düzenli olarak takip edilmekte, kayıt altına alınmakta ve aylık olarak üst yönetime raporlanmaktadır.

Tüpraş'ın çevre uygulamaları ve performansı T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, taşra teşkilatı ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerin yanı sıra Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabidir. Şirket ayrıca kendi içerisinde çapraz çevre iç denetimleri gerçekleştirmektedir. Çevre denetimi sonucu ortaya çıkan bulgular için düzeltici ve iyileştirici faaliyetler planlanmakta ve ilgili aksiyonlar hayata geçirilmektedir. Çevre performans sonuçları, yıllık Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında üst yönetime sunulmakta, gelecek dönem çalışmaları ve performans hedefleri belirlenmektedir. Tüpraş'ta sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda elde edilen performans çıktıları kurumsal performans değerlendirme sisteminin bir parçasıdır.

Çevre yönetimi kapsamında;

- çevre ile ilgili tüm ulusal mevzuat gerekliliklerine uyum sağlanması,
- düşük karbonlu projelerin hayata geçirilerek faaliyetlerden kaynaklanan karbon emisyonlarının azaltılması,
- enerji verimliliğinin önceliklendirilmesi,
- döngüsel ekonominin benimsenerek sıfır atık yaklaşımı ile üretim yapılması ve oluşan atıkların yeniden kullanımı ve geri kazanımı için projeler gerçekleştirilmesi,
- su tüketiminin azaltılması ve yeniden kullanımı için su geri kazanım projelerinin hayata geçirilmesi,
- biyoçeşitliliğin korunması için projeler yürütülmesi,
- tüm yatırımlarda çevresel etkilerin değerlendirilmesi ve bu etkilerin en aza indirilmesini sağlayacak mevcut en iyi tekniklerin dikkate alınması,
- hava kalitesine olan etkilerin sürekli izlenmesi ve iyileştirilmesi,
- çalışanlar, yükleniciler ve iştirakler başta olmak üzere tüm paydaşların çevre bilincinin geliştirilmesi
- tedarikçilerin çevresel performansının takip edilmesi

Şirket'in öncelikleri arasındadır.

Doğal sermayeye katkı sağlayan Ar-Ge çalışmalarından; AquaSPICE, EPC EqTech, CORALIS, MOF4AIR, MOFAC2CAP, FUEL-UP, EBIO projelerinin detayları raporun *Tüpraş'ta Geleceğe Değer (Fikri Sermaye)* bölümünde yer almaktadır.

KÜTEM (Koç Üniversitesi Tüpraş Enerji Merkezi) iş birliği ile yürütülen, laboratuvar ölçeğinde temiz hidrojen üretimi için H_2S (hidrojen sülfür) elektroliz sistemi geliştirme çalışmaları raporlama döneminde başarıyla tamamlanmıştır. Bu süreçte demo ölçekte üretim için gerekli sistem parametreleri belirlenmiştir. 2025 yılında, demo ölçekte üretimi sağlayacak sistemlerin birleştirilerek bir bütün olarak çalışabilir hâle getirilmesi hedeflenmektedir."

Tüpraş çevresel performansını iyileştirmeye odaklanarak Ar-Ge Merkezi Laboratuvar Binası'nda Yeşil Laboratuvar Sertifikası'na; Kırıkkale Rafinerisi'nde Tüpraş Akademi ile Teknik Emniyet ve Çevre Müdürlüğü Binaları ve İzmit Rafinerisi CCB Kontrol Binası'nda LEED Gold Sertifikaları'nı almaya hak kazanmıştır.

Tüpraş çevresel performans yaklaşımına yönelik düşük karbonlu ürün portföyüne odaklanma stratejisi kapsamında 2024'teki toplam konsolide cirosunun ~%1'ini yenilenebilir kaynaklardan elde ettiği sıfır karbonlu elektrik satışından elde etmiştir.

İklim Değişikliğiyle Mücadele

Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı'na dayanan iklim değişikliğiyle mücadele stratejisi, 2050 karbon nötr hedefi doğrultusunda Şirket'in çevresel etkilerini azaltmayı amaçlamaktadır. Stratejik Dönüşüm Planı ile ilgili detaylı bilgi *Tüpraş'ta Strateji* başlığında yer almaktadır.

Tüpraş, iklim değişikliği üzerindeki etkilerini ve çevresel ayak izini azaltmak, doğal çevreyi korumak için çalışmaktadır. Şirket bu doğrultuda ve stratejik öncelikleri çerçevesinde, kurumsal dayanıklılığının artırılması adına değer zinciri boyunca paydaşları ile iş birliği içinde hareket etmektedir.

Şirket'in Çevre Yönetimi Politikası'nda yer alan "İklim değişikliği ve etkilerinin bilincinde olmak ve sürece katkı sağlamak" ilkesi, Şirket üst yönetiminin konuya ilişkin taahhüdünü açıkça ifade etmektedir.

Tüpraş üst yönetimi tarafından iklim ile bağlantılı risk ve fırsatlar kapsamında Yönetim Kurulu bünyesinde faaliyet gösteren Risk Yönetim Komitesi'ne düzenli bilgilendirme yapılmaktadır. Şirket'te Sürdürülebilirlik Komitesi altında yer alan alt çalışma grupları iklim ile bağlantılı konuların değerlendirilmesi ve takibi özelinde çalışmaktadır.

Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Yolculuğu kapsamındaki 2050 karbon nötr olma stratejisi, Paris İklim Anlaşması'na, AB Taksonomisi'ne ve yasal regülasyonlarına uyum ve uluslararası sürdürülebilirlik endekslerinde yer alma sebebiyle iklim hedeflerine ulaşmayı amaçlamaktadır. Emisyon azaltım hedefleri kapsamında, rafineri operasyonlarında karbon salımını düşürmeye yönelik enerji verimliliği projeleri uygulanmakta, düşük karbonlu ürünlere ve yenilenebilir enerjiye geçiş stratejileri geliştirilmektedir. Uyum hedefleri doğrultusunda, operasyonel süreçlerin iklim değişikliğine dayanıklılığını artırmak amacıyla altyapı yatırımları yapılmakta ve su yönetimi ile iklim riskleri yönetilmektedir.

Tüpraş, her hedefin hangi bölümü için geçerli olduğunu Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında belirlemekte olup, rafineri operasyonları, enerji yatırımları, operasyonel mükemmellik, lojistik, stratejik planlama ve iş geliştirme gibi farklı iş kollarının liderliğinde iklim hedefleri geliştirmektedir. Örneğin, emisyon azaltım hedefleri rafineri operasyonlarının tamamına uygulanırken, sürdürülebilir enerjiye geçiş ve düşük karbonlu yakıt yatırımları Entek Elektrik ve yenilenebilir enerji projeleri kapsamında rafineri bazlı değerlendirilmektedir.

Tüpraş'ın İklim Değişikliğiyle Mücadele kapsamında Stratejik Dönüşüm Planı içerisinde yer alan Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının azaltılarak 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm hedefi CO_2, CH_4 ve N_2O sera gazı çeşitlerini kapsamakta olup, iklim hedefi CO_2e değeri cinsindendir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmamıştır. Bağlı ortaklıklarından Entek, sahip olduğu yenilenebilir enerji tesisleri ile ürettiği 545.289 MWh ve piyasadan aldığı 87.816 MWh sıfır karbonlu elektrik ile oluşturduğu I-REC sertifikalarını nihai tüketicilere sağlamıştır. Bu sayede toplamda 302.624 ton CO_2e emisyon salımının önüne geçmiştir ve nihai tüketicilere Kapsam 2 emisyonlarını dengeleme imkânı sunmuştur.

Mevcut durumda Türkiye'de net şekilde belirlenmiş ulusal emisyon ticaret yapısı bulunmadığından Tüpraş emisyon ticareti ile ilgili girişimlerde henüz yer almamaktadır.

Tüpraş'ın İklim Değişikliği ile Mücadeleye Katkısı

Tüpraş; T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı başta olmak üzere yurt içinde ve yurt dışında ilgili kurumların ve sivil toplum örgütlerinin organize ettiği çalışma gruplarına, toplantılara, seminerlere katılarak iklim değişikliği ile mücadele çalışmalarına aktif katkı sağlamaktadır. Şirket, sektörler arasında iş birliklerinin artırılması için Türkiye Sanayici İş Adamları Derneği (TÜSİAD) Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu ile Koç Holding bünyesindeki Emisyon, Su, Biyoçeşitlilik, Döngüsel Ekonomi ve Ürün Yönetimi Çalışma Gruplarına aktif olarak katılmakta ve katkıda bulunmaktadır. Tüpraş, Çevre Politikası'nda da belirttiği üzere üyesi olduğu ticaret birlikleri, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve benzeri herhangi kuruluşta iklim özelinde de benimsediği pozisyonlar arasında tutarlılığı sağlamayı; bu bağlamda da iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlanmasını kolaylaştıracak politikaları, stratejileri ve aksiyonları hayata geçirmeyi taahhüt etmektedir. Şirket, üye olunan topluluklarda Paris Anlaşması uyarınca belirlenen iklim hedeflerine aykırı hareket edilmesi durumunda reaktif yaklaşımla sürecin iklim açısından en doğru ve verimli uygulamalara yönlendirilmesi sorumluluğunu da taşımaktadır.

2015'ten bu yana BM İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'na (COP) katılım sağlayan Tüpraş, 2024 yılında Bakü'de gerçekleşen COP29'da da yer almış, küresel iklim gündeminin nabzını tutma ve deneyimlerini küresel paydaşlarına sunma imkânı bulmuştur.

İçsel Karbon Fiyatlandırması

Tüpraş, düşük karbonlu yatırımları teşvik etme, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltma, düşük karbonlu fırsatları yakalama ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecek dönem iklim politikalarını şekillendirme amacıyla içsel karbon fiyatlandırması kullanmaktadır. Tüpraş içsel karbon fiyatlandırma mekanizmalarından Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını da içerisine dâhil ettiği gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin tamamında fizibilite hesaplamaları için bir parametre olarak dikkate almakta ve yatırım karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. İçsel karbon fiyatlandırma, iklim ile ilgili riskleri yönetmeye, operasyonlar, yatırım projeleri ve tedarik zincirlerindeki fırsatları belirlemeye ve ulusal ve uluslararası iklim alanındaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkabilecek potansiyel regülasyonlara ve değişimlere adapte olmaya elverişli bir zemin sunmaktadır.

Tüpraş tarafından sera gazı emisyonlarının finansal boyuttaki etkisinin değerlendirilmesine yönelik Stratejik Dönüşüm Planı çalışmalarında ve yatırımların finansal değerlendirmelerinde kullanılan bir Karbon Fiyatlandırma Aracı geliştirilmiştir. İlgili aracın oluşturulmasında Finansal Sistemi Yeşilleştirme Ağı (NGFS), Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), WoodMac, Bloomberg, S&P Global, Dünya Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Uluslararası Karbon Hareketi Ortaklığı (ICAP) kaynaklarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmalarından yararlanılmıştır. Uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri de dikkate alınarak İklim Değişikliği Bakanlığı ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile 2023 yılında hazırlanan "Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye Ekonomisine Potansiyel Etkileri" raporundaki Türkiye için öngörülen karbon fiyatları da kapsamda değerlendirilmiştir. IPCC AR6 veri kapsamında Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun da sıklıkla kullandığı GEM_E3 modelinden ve NGFS tarafında ise daha kapsamlı olan GCAM modelinden yararlanılmıştır. Nihai olarak; Türkiye ve AB için senaryo ve yıl bazlı karbon fiyatı öngörüleri oluşturulmuştur. Karbon Fiyatlandırma Aracı; karbon fiyatı senaryoları üzerinden yıl bazlı emisyon projeksiyonları ve potansiyel Ulusal Tahsisat Planı kapsamındaki tasarım parametreleri de entegre edilerek 1,5 °C, 2,0 °C ve 2,4 °C sıcaklık senaryolarına göre yıllık karbon maliyeti bazında karbonun finansal etkisi sonuçlarını ortaya koyabilecek şekilde geliştirilmiştir.

Karbon Fiyatlandırma Aracı yıl içerisindeki senaryo/model bünyesindeki fiyat ve parametrelerdeki olası değişiklikler ile ulusal mevzuat süreçlerindeki gelişmelere göre esneklik sağlayacak şekilde tasarlanıp geliştirilmiştir. Bu doğrultuda sürekli canlı tutularak ihtiyaçlara anlık cevap verebilecek nitelikte karbonun finansal etkisini değerlendirme yaklaşımı konumundadır.

Gölge karbon fiyatı yıllık olarak gözden geçirilmektedir. Karbon fiyatlandırma araçlarına ilişkin çalışmalar sürdürülebilirlik, strateji, risk, yatırım ve finans gibi fonksiyonlar arası birimlerin koordinasyonu ile yürütülmekte ve Sürdürülebilirlik Komitesi'nin çalışma konularından biri olarak gündemde yer almaktadır.

Tüpraş mevcut durumda kısa vadede 2025-2030 dönemi için 25 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı uygulamaktadır. Bu değeri orta vadede 2030-2035 dönemi için 33 ABD doları / ton CO_2e takip etmektedir. 2035 yılı ve sonrasındaki uzun vadeli dönem için 2035-2040 döneminde 38 ABD doları / ton CO_2e, 2040-2045 dönemi için de 43 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı kullanılmaktadır. Bu değerler karbon fiyatlandırma aracı kapsamında incelenen kaynak ve rehber dokümanlara ilave olarak Türkiye'nin makroekonomik görünümü ve gelişmişlik düzeyi göz önüne alınarak oluşturulmuştur.

Türkiye'de henüz bir karbon fiyatlandırma mekanizması devrede değildir. İklim Kanunu'nun kabulü sonrasında bir pilot dönem ile yürürlüğe girmesi öngörülen Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi doğrultusunda gölge karbon fiyatında olası güncelleme değerlendirilecektir.

Emisyon Yönetimi

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikası'nda iklim değişikliği ile mücadele ve hava kalitesinin kontrolü bağlamında emisyonlarını sürekli izleyeceğini taahhüt etmektedir.

Emisyonların yönetiminden Genel Müdürlük bünyesinde bulunan Teknik Servisler Direktörlüğü, Çevre Müdürlüğü ve Rafineri Teknik Müdürleri ile tüm çalışanlar sorumludur. Emisyon yönetimi ile ilgili politikalar, raporlamalar, mevzuat gereklilikleri takip edilmekte, operasyonlardan kaynaklı emisyonların en aza indirilmesi için mevcut en iyi teknikler ve standartlar uygulanmaktadır.

Emisyon yönetimi kapsamında karbon salım miktarları ve performansı Teknik Servisler Direktörlüğü tarafından düzenli olarak gözden geçirilerek Sürdürülebilirlik Komitesi Üyeleri ve Genel Müdür'e raporlanmaktadır. Tüpraş'ın, emisyon azaltımına verdiği önem doğrultusunda ilgili hedefler tüm çalışanların performansının ölçüldüğü Şirket hedef kartının yanı sıra Genel Müdür, Teknik Genel Müdür Yardımcısı ve ilgili üst düzey yöneticilerin hedef kartlarında da yer almaktadır.

Şirket hedef kartında yer alan emisyon azaltımına yönelik hedeflere ilişkin detaylı bilgi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer (Sürdürülebilirlik Yönetişimi) bölümü, *"Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim Ücretlendirmesinde ÇSY Performans Kriterleri"* başlığı altında yer almaktadır.

Tüpraş'ta Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonları mutlak brüt olarak hesaplanmaktadır. Kapsam 1 sera gazı emisyonları yakıt hesaplamalarında faaliyet verilerinin emisyon faktörü birimleri ile uyumlu olması için ilgili kalorifik değer kullanılmaktadır. Net kalorifik değerler, şirket bünyesinde gaz kromatografisi (GC cihazları) ile yapılan kütlesel fraksiyon analizleri ve kalorimetrik analizler ile hesaplanmaktadır. Tüpraş'ın tesis içi pompa, kompresör, flanş ve vanalarındaki kaçaklardan kaynaklanan emisyon hesaplamalarında Amerikan Petrol Enstitüsü (API) Petrol ve Gaz Endüstrisine Yönelik Sera Gazı Emisyonları Metodoloji dokümanı kullanılmaktadır. Doğal gaz için emisyon faktörleri, her rafinerinin bulunduğu yerel doğal gaz sağlayıcı firmasından elde edilir (İzmit Rafinerisi: İzgaz, İzmir Rafinerisi: İzmir Gaz, Kırıkkale Rafinerisi KırGaz, Batman Rafinerisi: Sibadaş). Fuel oil, fuel gaz ve tail gaz için emisyon faktörleri, gaz kromatografisi (GC cihazları) ile yapılan kütlesel fraksiyon analizleri ile elde edilen bileşen yüzdeleri kullanılarak hesaplanmaktadır. Metan emisyonları, EPA emisyon faktörleri kullanılarak hesaplanmakta ve depo ile bağlantı ekipmanları üzerinden varsayımsal değerlendirmelerle modellenmektedir. Kapsam 2 sera gazı emisyonları hesabında Uluslararası Enerji Ajansı ve T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın en son yayınlanan Türkiye Geneli Elektrik Üretimi ve Elektrik Tüketimi Noktası (İletim Hattından Bağlı Tüketim Noktası) Emisyon faktörleri kullanılmaktadır. Kapsam 3 sera gazı emisyonları hesabında Ecoinvent, IPCC ve BEIS (DEFRA) veri tabanlarındaki emisyon faktörleri kullanılmaktadır.

Kapsam 1 emisyonları, Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında düzenli olarak takip edilmekte, raporlanmakta ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yetkilendirdiği üçüncü taraf bağımsız bir denetim kuruluşuna doğrulatılmaktadır.

Şirket, 2017 baz yılından bu yana Kapsam 1 ve Kapsam 2, 2021 itibarıyla da Kapsam 3 emisyonlarını ISO 14064-1 Sera Gazı Emisyonlarının Doğrulanması ve Raporlanması Standardı çerçevesinde 3. taraf bağımsız bir denetim kuruluşuna doğrulatmıştır.

Tüpraş'ın emisyon yönetimi performans göstergeleri arasında;

- işlenen ham petrol başına,
- işlenen şarj başına,
- üretim başına,
- hasılat başına

emisyon miktarı (sera gazı yoğunluğu) yer almaktadır.

Tüpraş, 2024 yılında Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları toplamında 2017 baz yılına kıyasla %18 oranında azaltım gerçekleştirmiştir.

Şirket metan emisyonlarını EPA emisyon faktörlerini kullanarak depo ve bağlantı ekipmanlarındaki varsayımlarla hesaplamaktadır. Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında rafinerilerinde hayata geçirmekte olduğu teknolojik ve operasyonel çözümlere yönelik çalışmaları doğrultusunda, karbon emisyonlarındaki azalmaya paralel olarak yanma temelli metan emisyonlarında da azalma gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmadığından Kapsam 2 emisyonlarını lokasyona dayalı olarak açıklamakta ve raporlamada şeffaflığı sağlamak için gerekli sözleşme araçlarını açıklamaktadır.

Emisyon Azaltımı Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Tüpraş rafinerilerinde enerji verimliliği ve emisyon azaltımına yönelik projeler yürütülmektedir. Projeler; proseslerde yakıt tüketim optimizasyonu ve ısıl entegrasyon, yanma verimliliğinde iyileşme, buhar üretiminde verimlilik artışı, buhar tüketiminde tasarruf, flare gazların geri kazanılarak yakıt olarak kullanılması, flare sistemleri purge gaz minimizasyonu ve elektrik üretim-tüketim optimizasyonuna yöneliktir. Projeler sonucunda sağlanan sera gazı emisyon azaltım miktarı, Teknik Genel Müdür Yardımcılığı liderliğinde takip edilmektedir.

Şirket	Emisyonlar (ton CO_2e)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tüpraş	Kapsam 1	7.249.964	6.103.645	6.172.574	5.724.407	5.865.652	6.396.666	6.156.557	5.840.760
	Kapsam 2	79.386	37.872	32.943	24.518	48.403	55.624	65.265	70.472
Entek	Kapsam 1	176.270	123.293	132.571	130.810	208.328	169.585	169.640	141.468
	Kapsam 2	404	-	48	725	910	0	0	1.300
Ditaş	Kapsam 1	131.906	172.182	176.086	178.317	157.095	136.663	150.460	175.421
	Kapsam 2	-	-	-	-	7	114	105	105
Körfez Ulaştırma A.Ş.	Kapsam 1	-	11.423	18.716	24.889	22.276	15.592	14.855	14.768
	Kapsam 2	-	0	0	0	122	11.172	10.945	9.788
Tupras Trading Ltd	Kapsam 1	-	-	-	0	0	0	0	0
	Kapsam 2	-	-	-	4	5	7	24	45
Toplam	**Kapsam 1 ve Kapsam 2**	**7.637.930**	**6.448.415**	**6.532.938**	**6.083.670**	**6.302.790**	**6.785.309**	**6.567.746**	**6.254.127** ✅

*2017-2023 yılı Tüpraş, Entek ve Körfez Ulaştırma A.Ş. emisyonları ISO 14064 standardı kapsamında, Ditaş emisyonları ise DNV-GL standardı kapsamında doğrulanmıştır. 2024 yılı konsolide verileri sınırlı güvence kapsamında doğrulanmış olup ISO 14064 ve DNV-GL doğrulama süreçleri devam etmektedir.

Tüpraş, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standard kapsamında hesaplanan ve 2017-2024 yıllarına ait toplam 15 kategori altında değerlendirilen Kapsam 3 emisyonlarını kategori bazlı ve toplam değer olarak kamuoyu ile paylaşmaktadır. Kategori 15: Yatırımlar kapsamında Opet yatırımları ilgili kategorideki hesaplamalara dâhil edilmiştir. 2024 yılı itibarıyla, Kapsam 3 emisyonlarının tüm alt kategorileri raporun *Performans Göstergeleri* bölümünde paylaşılmaktadır.

Emisyonlar (ton CO_2e)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kapsam 3 Emisyonları*	115.623.074	110.757.009	109.119.054	88.810.773	99.022.170	108.085.734	104.978.969	106.161.770 ✅

* Tüpraş solo

Tüpraş Kapsam 3 emisyonları Kategori 4 içerisinde Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin rafineriler arası akaryakıt ürünü ve ara ürün taşımaları kaynaklı sera gazı emisyonlarını ve Ditaş'ın ham petrol ve ara ürün taşımaları kaynaklı sera gazı emisyonlarını ve Kategori 9 içerisinde ise Ditaş'ın nihai ürün taşımaları kaynaklı sera gazı emisyonlarını kapsamaktadır. Tüpraş'ın bağlı şirketlerinden Entek de Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını Sera Gazı Protokolü'ne göre hesaplamaktadır. Tüpraş mevcut durumda solo olarak yaklaşık 106 milyon ton CO_2e seviyesindeki Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını paylaşmakta, Entek'in yaklaşık 1 milyon ton CO_2e seviyesindeki Kapsam 3 sera gazı emisyonları ile birlikte Ditaş, Körfez Ulaştırma A.Ş. ve Tupras Trading Ltd iştirak şirketlerinin de diğer Kapsam 3 sera gazı emisyon envanterini oluşturduktan sonra hizalanmış ve eş baza getirilmiş konsolide bir Kapsam 3 sera gazı emisyonları yaklaşımı ile ilerlemeyi planlamaktadır.

Tüpraş'ın 2021 sonunda kamuoyuna duyurduğu Stratejik Dönüşüm Planı ve 2050 karbon nötr yolculuğu henüz Kapsam 3 hedeflerini içermemektedir. Buna karşın Tüpraş, fosil yakıt işleme kapasitesinin artırılmayacağı taahhüdünün ve tüketimi sırasında yanma kaynaklı emisyon salmayan farklı ürünlere (petro-kimyasallar gibi) geçiş planlarının yanı sıra düşük/sıfır emisyonlu alanlardaki öncelikli yatırımları ve uzun vadede portföyünün çeşitlenmesiyle Kapsam 3 emisyon yoğunluğunun kademeli olarak düşürmeyi hedeflemektedir.

Türkiye, Ekim 2021'de Paris Anlaşması'nı onaylayarak 2053 yılına kadar Net Sıfır Emisyona ulaşma hedefi ile Güncellenmiş Birinci Ulusal Katkı Beyanı'nı Nisan 2023'te UNFCC Sekretaryası'na sunmuştur.

Güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanı'na göre, 2030 için Olağan Senaryoya (BAU) kıyasla %41 oranında bir azaltıma ulaşılması hedeflenmiş olmakla birlikte Türkiye'nin mutlak sera gazı emisyonlarının önümüzdeki dönemde ulaşım sektörü dâhil düzenli olarak artacağı, 2038 yılında tepe noktasına ulaşacağı beklenmektedir. Ülkemizde mevzuat çalışmaları başlatılmış olup ilk önemli adım olan İklim Kanunu taslağına yönelik hazırlıklar ulusal düzeyde devam etmektedir. İklim Kanunu'nun kabul edilmesini takiben Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) pilot döneminin 2025 yılında başlaması ve 2028 yılı itibarıyla bütünüyle işlevsel hâle gelerek ilk faza geçilmesi planlanmaktadır.

Tüpraş, yukarıda belirtilen kamu hedefleri doğrultusunda ulaşımdaki fosil yakıt talebinin artmaya devam edeceğini ve Uluslararası Enerji Ajansı paralelinde 2030 civarında zirveye ulaşacağını öngörmektedir. Hâlihazırda yurt içi yakıt üretiminin yetersiz kalması ve yüksek miktarda ithalata dayalı pazar yapısı nedeniyle kurulu rafineri tesislerinin artan talep ortamında faaliyetlerini sürdürmesi enerji tedarik güvenliği politikaları açısından en önemli başlıktır. Tüpraş'ın yurt içi rafinaj kapasitesinin %70'ine sahip olması nedeniyle, arz güvenliğinin sağlanması Şirket'in öncelikli görev ve sorumluluğudur. Bu bağlamda Tüpraş, Türkiye'de gelişen müşteri talebine paralel olarak üretim ve satışını yönetmeyi planlamaktadır.

Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş

Stratejisiyle uyumlu olarak iklim değişikliğiyle mücadele ve düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında teknolojik yatırımlarla proses ve enerji verimliliğine odaklanan Tüpraş, yenilenebilir enerjiye de de yatırım yapmaktadır.

Tüpraş, tanımladığı risklere yönelik olarak ve uzun vadeli stratejik amaçları doğrultusunda, öncelikle mevcut üretilmiş sermayesini daha rekabetçi ve daha sürdürülebilir bir yapıya dönüştürmek için ihtiyaç duyduğu kaynağı yaratmaya odaklıdır. Bu sayede Tüpraş, orta ve uzun vadede sürdürülebilirliğe hizmet edecek yeni stratejik alanlara da yatırım yapabilecektir. Tüpraş, 2030 yılına kadar yapacağı yatırımların %60'ını mevcut üretilmiş sermayesinde gerçekleştireceği yatırımlara ayırmıştır. Bu çalışmaların AB Taksonomi ile uyumlu bir şekilde yapılması hedeflenmektedir.

Şirket, temiz enerjiye yaptığı yatırımların bir parçası olarak bünyesine kattığı Entek ile sıfır karbonlu elektrik üretiminde büyüme hedefine ilerlemektedir.

Tüpraş'ın Entek'i bünyesine katmasıyla stratejik dönüşüm yolculuğunda üretim portföyüne sağlayacağı güçlü katkının yanı sıra Türkiye'nin temiz enerji geleceğine de ivme kazandırması beklenmektedir.

Tüpraş, 2030 yılına kadar yapacağı yatırımların %60'ını mevcut üretilmiş sermayesinde gerçekleştireceği yatırımlara ayırmıştır.

Hava Kalitesi

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikası kapsamında yerel mevzuatları ve iyi uygulamaları dikkate alarak kirliliği azaltmaya yönelik olarak rafinerilerindeki hava emisyon değerlerini sürekli olarak izlemektedir. Şirket, 32 adet sürekli emisyon ölçüm sistemine sahip olup söz konusu emisyon değerleri T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile eş zamanlı olacak şekilde çevrim-içi izlenmektedir. Yasal yükümlülük gereği 2 yılda bir tüm bacalarda emisyon teyit ölçümleri, rafineri içi ve etki alanında hava kalitesi ölçümleri Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş firmalarca gerçekleştirilmekte ve Bakanlık'a raporlanmaktadır.

Baca gazı emisyonları (SO_x, NO_x, Toz, CO ve ilgili yan parametreler) Tüpraş rafineri sahalarında bulunan DCS sistemlerine de aktarılmış ve alarm sistemleri oluşturulmuştur. Böylece, sahadaki ekipler tarafından emisyon değerleri anlık kontrol edilmekte, olası limit aşımı öngörülerinde oluşturulan alarm sistemleri sayesinde proaktif yaklaşım ile limit aşımları engellenmektedir.

Batman Rafinerisi'nde, 2024 yılı içerisinde hava kalitesinin sürekli izlenmesine yönelik Airqoon inovasyon projesi hayata geçirilmiştir. Üç farklı noktada kullanılan yenilikçi modüler hava analizörleri sayesinde H_2S, NO_2, SO_2 ve VOC gibi gazların ölçümleri yapılmakta, rüzgâr yönüne bağlı olarak kaynak analizleri gerçekleştirilmektedir.

Rafinerilerde teorik olarak hesaplanan metan miktarlarının doğruluğunu artırmak amacıyla son bir yıl içinde üç farklı uydu teknolojisi kullanan bir startup ile iş birliği yapılmış ve metan gazının tespitine yönelik değerlendirme ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Kırıkkale Rafinerisi'nde uzun mesafeli metan gazı ölçüm ve analiz tekniğinin PoC uygulaması 2025 yılında hayata geçirilecektir.

Temiz Yakıtların Kullanımı

Uçucu Organik Emisyonların (VOC) Azaltılması

Tüpraş'ta VOC emisyonlarının azaltılması kapsamında olası kaçakların engellenmesi için proaktif önlemler alınmakta, sızıntı tespit, onarım (LDAR) teknolojilerinin kullanımı yoluyla olası VOC kaçak kaynaklarının kontrolü sağlanmaktadır. Kapalı numune alma sistemleri yaygınlaştırılmakta, tanklardan kaynaklı VOC'lerin azaltılması amacıyla benzin, nafta, jet yakıtı gibi buhar basıncı 20 °C'de 3 mbar'dan yüksek olan hidrokarbon ürünler içten ve/veya dıştan yüzer tavanlı tanklarda depolanmakta, cidarlı yüzer tavan kullanılarak buharlaşma oranı azaltılmaktadır.

Dolumdan kaynaklı emisyonların azaltılması için İzmir ve Kırıkkale Rafinerilerinde buhar geri kazanım üniteleri bulunmaktadır. Batman Rafinerisi'nde konuya ilişkin yatırım süreci devam etmektedir.

Tüpraş, sera gazı dışındaki emisyonlarını (non-GHG) daha etkin yönetebilmek amacıyla AB E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register) Direktifi ile uyumlu kütlesel emisyon beyan metodolojisini oluşturmuştur. Şirket, bu kapsamda gerekli raporlamayı T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na yapmaktadır.

SO_x Emisyonlarının Azaltılması

Tüpraş'ta prosesler için gereken enerji maksimum oranda doğal gaz ve rafineri gazından sağlanmaktadır. Böylece, SO_2 ve partikül madde emisyonları azalmaktadır. Tüpraş'ta emisyonların temiz yakıt yakılarak asgari düzeyde tutulması sağlanmakta, emisyonlar ulusal mevzuat çerçevesindeki yükümlülükleri sağlayacak şekilde ve uluslararası standartlar takip edilerek yönetilmektedir.

NO_x Emisyonlarının Azaltılması

Rafineri operasyonları için gerekli enerji üretim faaliyetlerinde düşük NO_x emisyonlarını sağlayacak burnerlar kullanılarak yeni teknolojiler ile işletme koşulları kontrol edilmekte ve NO_x emisyonları azaltılmaktadır.

Su Yönetimi

Tüpraş, Çevre Yönetimi Politikası'nda doğal kaynakları korumayı ve en verimli şekilde kullanmayı, geri dönüşümü artırmayı, etkin su yönetimi ile faaliyette bulunduğu yerlerde su riskini azaltmayı, iş birlikleri ile ham su tüketimini azaltmayı, faaliyet sonucu oluşan atık suları yeniden kullanmayı, geri dönüştürmeyi, çevresel performansı dijital teknolojilerle takip etmeyi, sürekli iyileştirmeyi ve geliştirmeyi taahhüt etmektedir. Bu kapsamda Tüpraş'ta su yönetimi ile ilgili konular Teknik Genel Müdür Yardımcılığı yönetiminde çalışan Teknik Servisler Direktörlüğü liderliğinde yönetilmekte, Genel Müdür'ün başkanlığında çalışmalarını sürdüren Sürdürülebilirlik Komitesi'nde değerlendirilmektedir.

Tüpraş, Çevre Yönetim Politikası'nda da belirtildiği üzere çalışanlarının su verimliliğinin yönetimi kapsamındaki eğitim ve farkındalık faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Su yönetimi kapsamında Şirket, Bakanlık tarafından belirlenen deşarj sınırlarına tamamen uymaktadır. Ayrıca Şirket, Koç Topluluğu Çevre Kurulu bünyesindeki Su Çalışma Grubu'nun aktif katılımcısıdır. Su Çalışma Grubu, Koç Topluluğu şirketlerinde bütüncül su ve atık su yönetimi prensiplerinin oluşturulması, sürdürülebilirlik performansının artırılması ve çevre sorumluluklarının daha sistematik bir yaklaşımla ele alınması amacıyla strateji, hedef ve göstergeler, aksiyon planları hazırlanması, uygulanması ve takibinden sorumludur.

2023 yılında BM Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları doğrultusunda, Tüpraş Üst Yönetimi'nin liderliğinde Tüpraş Su Yol Haritası esaslarını içeren Su Yönetim Planı oluşturulmuştur.

Su Yönetim Planı, Tüpraş'ta suyun etkin yönetilmesi için gerekli olan "Deşarj Miktarının Azaltılması", "Su Kaynaklarını Alternatiflendirmek ve Optimize Etmek", "Potansiyel Deşarj Limitlerine Önden Hazır Olmak", "Uygun Beyan ve Taahhüt" konulu çalışmalar değerlendirilmiştir. 2024 yılında güncel su tüketim trend analizleri, su çekiş miktarını azaltma ve su-atıksu arıtma/atıksu geri kazanım sistemlerine dair yatırım-operasyonel değişiklik ihtiyaçları değerlendirilerek Su Yönetim Planı güncelleme çalışması başlatılmıştır.

Bu çalışmalarla, ham su çekişini azaltılması, su tüketiminde tasarruf sağlanması, atıksu geri kazanım/yeniden kullanım uygulamalarının yaygınlaştırılması, atık su deşarjı kaynaklı çevresel etkinin azaltılması, suyun bütüncül olarak izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması hedeflenmektedir.

Tüpraş, su stresi, mevsimsel değişkenlik, kirlilik ve suya erişim gibi mevcut ve gelecekteki su risklerini haritalandırmak, havza düzeyinde analiz etmek ve su riskine maruz kalma durumunu değerlendirmek için tüm rafinerilerinin bulunduğu havzalar kapsamında uluslararası boyutta kabul görmüş Dünya Kaynakları Enstitüsü'nün (WRI) Aqueduct Su Riski Atlası aracını kullanmaktadır.

Tüm rafineriler için gerçekleştirilen havza bazlı risk değerlendirmesi ile;

- İzmit Rafinerisi'nin bulunduğu Marmara Havzası ve Sakarya Havzası'nın su riskleri sırasıyla 2,37 ve 2,0
- İzmir Rafinerisi'nin bulunduğu Kuzey Ege Havzası'nın su riski 2,73
- Kırıkkale Rafinerisi'nin bulunduğu Kızılırmak Havzası'nın su riski 2,49
- Batman Rafinerisi'nin bulunduğu Dicle Havzası'nın su riski 2,37

olarak hesaplanmıştır. Risk değerlendirme ölçeği 5 üzerinden olup tüm rafinerilerin su stresi yüksek havzalarda bulunduğu tespit edilmiştir.

Tüpraş'ın su riskleri; operasyonel riskler ve iş riskleri başlıklarında sürekli takip edilmekte, rafinerilerin bulunduğu havzalardaki su stresi güncel olarak izlenmektedir. Tüpraş su stresi yüksek bölgelerde faaliyet göstermekte olup su Şirket'in iklim ile ilgili fiziksel risklerinden birini oluşturmaktadır. Su risklerinin yönetilmesi için, atıksu başta olmak üzere alternatif su kaynakları değerlendirilmektedir.

Tüpraş, su stresine sahip bölgelerdeki faaliyetlerinde paydaş etkileşimine de önem vermektedir. Şirket yürüttüğü yatırım süreçlerindeki Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu hazırlığı ve onay aşamalarında yerel halkı bilgilendirme ve istişare toplantıları düzenlemektedir. Ayrıca, su dâhil atık, çevre, sağlık alanlarına yönelik üretimden kaynaklı iletilen sorular ve soru önergeleri detaylı olarak yanıtlanmaktadır. Önemli gelişmelere ilişkin detay açıklamalar basın yoluyla kamuoyu ile de paylaşılmaktadır.

İklim değişikliği ile birlikte oluşan bir diğer risk, yağış rejimindeki düzensizlikler nedeniyle yılın belirli dönemlerinde beklenenlerden daha yüksek yağışların yaşanmasıdır. Yoğun yağış dönemleri, arıtma maliyetlerinde artışa neden olmaktadır. Bu bağlamda sel acil durum planları geliştirilmekte olup düzenli tatbikatlar yapılmaktadır.

Tedariğin devamlılığı ve itibarın korunması gibi su riskinden etkilenecek iş riskleri de Tedarik Zinciri ve Kurumsal İletişim gibi ilgili departmanların çalışmaları ile yönetilmektedir.

Tüpraş'ta deşarj verileri Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri ile izlenmektedir. Arıtma tesislerinden deşarjlar deniz ve nehir gibi alıcı ortamlara yapılmaktadır. Şirket, tesislerinde denizde dolum operasyonları kaynaklı olası kaçak döküntüler için proaktif önlemler almakta, döküntülere müdahale kapsamında yetkin ve yeterli sayıda ekip ve ekipman bulundurmaktadır.

İzmit Rafinerisi'nde ham su ihtiyacının alternatif kaynaklardan karşılanması amacıyla Körfez Belediyesi'nin Atıksu Arıtma Tesisi deşarj suyu kullanılmaktadır.

Tüpraş, 2024 yılında faaliyet döngüsünde 6,44 milyon m^3 geri kazanım suyu kullanmıştır.

Rafinerilerde doğal kaynak tüketiminin azaltılmasına yönelik uygulamalar arasında rafineri ve kentsel atık su akımlarının Atık Su Geri Kazanım Ünitesi ile geri kazanılması, geri kazanım ünitelerinde hidrolik verimin artırılması, yoğunlaşan buhar akımlarının tekrar su kaynağı olarak kullanılması, buhar tüketiminde tasarruf yapılması, ön arıtım ünitelerinde arıtılan proses atık sularının üretim ünitelerinde tekrar kullanılması ve soğutma kulesi su ihtiyacına yönelik operasyonel iyileştirme gibi çalışmalar yer almaktadır.

Geri Kazanılan Su Miktarı*

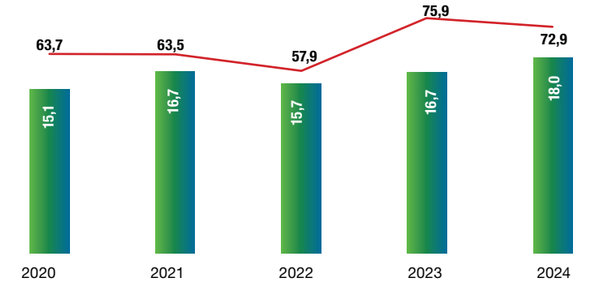

* Tüpraş solo

- 2024 yılında atık suyun geri kazanım/yeniden kullanımında iyileşme, buhar tüketiminde tasarruf, kondanse su yeniden kullanım miktarında iyileşme, soğutma kuleleri make-up su ihtiyacında tasarruf gibi uygulama projeleri ile 1 milyon m^3'ün üzerinde su tasarrufu sağlanmıştır.
- İzmit ve İzmir Rafinerilerinde rafineri atıksu geri kazanım ve belediye atıksu geri kazanım tesisleri devrededir. Ayrıca, Batman ve Kırıkkale Rafinerilerinde rafineri atıksu geri kazanım projeleri detay mühendislik aşamasında devam etmektedir.
- İzmit Rafinerisi'nde mevcut atıksu arıtma sistem modernizasyon çalışması kapsamında mühendislik firması ile çalışılmakta hem sistem performansı hem de atıksu geri kazanımı iyileştirmeye yönelik ihtiyaçlar değerlendirilmektedir.
- İzmit ve İzmir Rafinerilerinde mevcut geri kazanım sistemlerinde "geri kazanım prosesi reject suyu" akımının da geri kazanılmasına yönelik mühendislik çalışmaları yürütülmektedir.
- İzmit Rafinerisi'nde mevcut atıksu arıtma sistem şarj özelliklerinin ve dolayısıyla geri kazanım miktarının iyileştirilmesine yönelik yeni ön arıtım prosesinin yatırım programı kapsamında temel mühendislik çalışmaları yürütülmektedir.
- Kırıkkale Rafinerisi'nde flare sahasında tüketilen buharın kondanse fazına dönüşmesi ardından yeniden kullanılması, böylelikle ham su çekişinin azaltılmasına yönelik proses ve fizibilite çalışması tamamlanmış olup, detay mühendislik çalışmasının yürütülmesi yönünde değerlendirme yapılmıştır.
- Kırıkkale Rafinerisi'nde proseslerde oluşan atık suyun ön arıtımını iyileştirmek, mevcut ön arıtım ünite şarjlarının sağlıklı kontrolünü sağlamak ve gerekli durumlarda mevcut ünitelerin birbirlerini yedeklemesini sağlayarak acil durumların oluşmasını engellemek amacıyla yeni ön arıtım prosesi yatırımı yapılmış olup, ünitenin saha kurulumu devam etmektedir.
- Ar-Ge Teknoloji Yol Haritası kapsamında 2024 yılı itibarıyla sahada fiilen uygulanan 2 proje ile (AquaSPICE ve EPC-EqTech) yenilikçi bir biyoteknoloji ve ilave membran teknolojisi sayesinde atıksu geri kazanımda iyileşme, üretim proseslerinde oluşan kirli kostik akımının atıksu arıtma sistem öncesi uygulanan elektrokimyasal yöntem ile ön arıtımı sağlanmıştır. Bu teknolojiler ile Rafinerilerde mevcut üniteler ve gelecek dönem atıksu geri kazanım projeleri sayesinde geri kazanım miktarının artırılması hedeflenmektedir. Bir diğer proje ise (CORALIS); mevcut durumda arıtılan ve bertarafa gönderilen kirli kostik akımının kâğıt endüstrisi ve gaz beton üretiminde yeniden kullanımı değerlendirilmektedir. Bu çalışma sayesinde hem mevcut ünitelerin operasyonel yükünün azaltılması, hem de potansiyel atık satışı ile finansal getiri sağlanması (endüstriyel simbiyoz ile döngüsel ekonomiye katkı sağlanması) hedeflenmektedir.
- TÜBİTAK Ortak AB Başvurusu olarak Green Deal BRIGHT WATERS projesine başvuru yapılmıştır. Projede, atık sularda bulunan PMT (persistent, mobile, toxic) özellikli mikrokirleticilerin farklı endüstrilerin ve belediye atık sularında izlenmesi ve giderilmesine yönelik teknolojilerin geliştirilmesi planlanmıştır. Kalıcı ve toksik özellikli bu kirleticilerin insan ve çevre üzerindeki zararları da incelenerek, çevresel yasal düzenlemelere yönelik öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır. TÜBİTAK MAM Çevre Enstütüsü'nün ilgili analizleri yapması, Tüpraş'ın ise son kullanıcı olarak teknolojiyi test etmesi planlanmıştır.
- Gelecek dönem için takip edilen AB Proje çağrılarından bir tanesi HORIZON-CL6-2021-CLIMATE-01-02- European Partnership Water Security for the Planet (Water4All) – Water Security for the Planet: "Döngüsel Ekonomi için Su" projesidir. Projede, endüstrilerde su döngüselliğinin artırılması, kentsel su döngüselliği, kaynak geri kazanımı ve değerlenmesi ve suyun yeniden kullanımının ve geri kazanılan ürünlerin ekonomik, çevresel ve sosyal etkileri alt başlıklarında çalışmaların yer alması planlanmaktadır..
- Tüpraş açık inovasyon çalışmaları kapsamında su ve atık su yönetimi konusunda da iş birliği ve yatırım seçeneklerini takip etmektedir. ABD merkezli bir start-up ile "endüstriyel atık su arıtımı için seramik membran uygulaması ile atıksu geri kazanımı artırmak" odaklı laboratuvar ölçekli deneysel çalışma yapılmıştır. Söz konusu start-up'a, Tupras Ventures üzerinden yatırım turu için de görüşmeler yapılmaktadır. Bir diğer çalışmada, Kanada merkezli bir start-up ile "geleneksel tübüler membranlara göre daha verimli ve kirlenmeyi azaltan geri kazanım membran sistemleri" odağında Canada-Türkiye Sustainability Challenge kapsamında iletişime geçilmiş olup, uygulama potansiyeli değerlendirilmektedir. İlave olarak İzmir merkezli bir start-up ile Batman Rafinerisi'nde 200 kW'lık güce sahip inverter alanında nano teknolojik ince film kaplama malzemesi uygulanmış ve güneş panellerinde verimlilik artışı, panel temizleme sıklığını düşürerek su tasarrufu yapılması hedeflenmiştir.

Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi

Kaynakların verimli kullanılmasını önemseyen Tüpraş'ta atık yönetimi geleneksel atık yönetimi bakış açısı yerine atığın hammadde olarak kullanıldığı döngüsel ekonomi ilkelerinin yanı sıra Şirket'in Çevre Yönetimi Politikası, Atık Politikası ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi gerekliliklerı doğrultusunda yönetilmektedir. Doğal kaynak kullanımı yerine atıkların hammadde olarak kullanılabileceği alanları belirleyip endüstriyel simbiyoz anlayışı ile hareket edilmektedir.

Tüpraş, Sıfır Atık Yönetim sürecini en başından beri hassasiyetle takip ederek rafinerilerinde atıkların azaltılması, kaynağında ayrıştırılması ve atık yönetim bilincinin oluşması için Sıfır Atık Hareketi'ni başlatmıştır. Sıfır Atık sürecinin yol haritası Sıfır Atık Hareket ekibi tarafından oluşturulmuş olup yol haritasına uygun adımlar kararlılıkla atılmaktadır.

Tüpraş'ın tüm rafinerileri ve Genel Müdürlük Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ne sahiptir.

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Nitelikli Belge kriterleri yayımlandığında Tüpraş Nitelikli Belge başvurusunda bulunacaktır. Diğer taraftan tüm operasyon ve faaliyetlerde "Sıfır Atık" bakış açısının yaygınlaşması için eğitimler ve optimizasyon çalışmalarına da devam edilmektedir.

İş Dünyası Plastik Girişimi'nin (İPG) bir üyesi olan Koç Holding, 2023 yılına kadar tek kullanımlık plastikleri sıfırlama taahhüdü vermiştir. Tüpraş'ta 2021 yılında başlatılan tek kullanımlık plastikleri azaltma girişimine 2024 yılında da devam edilmiştir. Bu kapsamda çalışanlardan kaynaklı tek kullanımlık plastik atık kullanımı 2024 yılında sıfırlanmıştır.

Tüpraş, Atık Yönetimi süreçlerindeki çıktıları geri dönüşüm ve bertaraf değerleri şeklinde iki yaklaşımla raporlamaktadır. Atık değerleri içerisine elektronik atıklar (e-atık) da dâhil edilmekte Tüpraş Atık Yönetim Süreç Haritası'nda belirtildiği üzere bu atıkların azaltılması, geri kazanımı, yeniden kullanımı ve alternatif ürünlere dönüştürülmesi opsiyonlarının değerlendirilmesine yönelik girişimleri yürütmektedir. Tüpraş'ta faaliyetler kaynaklı oluşan atıkların büyük çoğunluğu direkt olarak atığın geri kazanımını ve farklı süreçlerde alternatif hammadde olarak değerlendirilmesini sağlayacak lisanslı tesislere gönderilmektedir. E-atıklar da geri kazanım tesislerine gönderilerek geri kazanımları sağlanmaktadır. Geriye kalan az miktardaki atık ise (toplam atığın ~%5'i) lisanslı atık toplama sahalarına bertaraf amaçlı gönderilerek işlenmesi sağlanmaktadır.

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında Tüpraş İzmir ve İzmit Rafinerileri 'nin gemilerden atık kabul lisansı bulunmaktadır.

Tüpraş Atık Yönetim Süreç Haritası

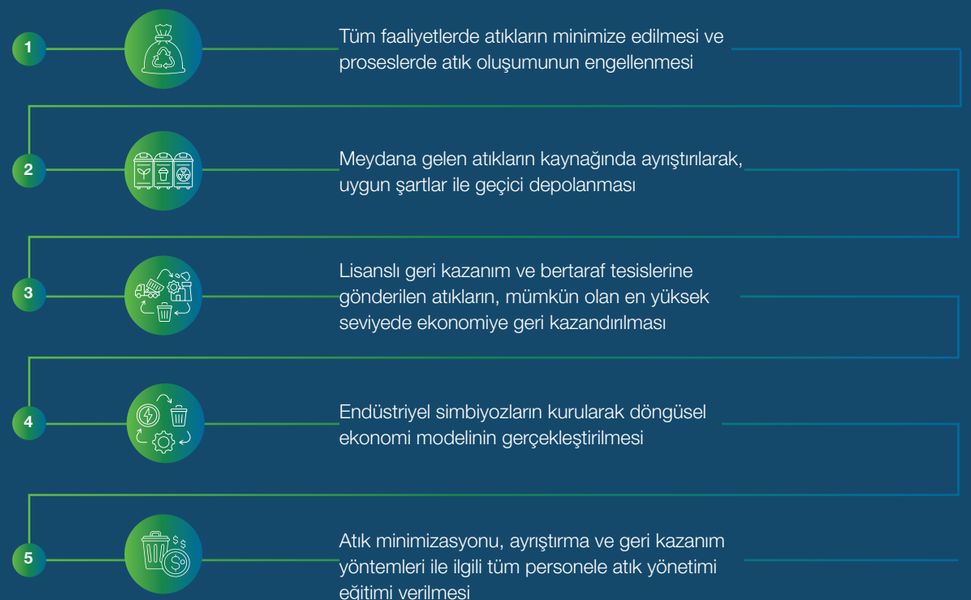

Bu lisansla MARPOL 73/78 (Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme) kapsamına giren atıklar gemilerden alınarak yönetilmektedir. Marpol sözleşmesi kapsamında Ek-I kapsamında gemilerden sintine, slop, slaç gibi hidrokarbon içerikli sıvı atıklar alındıktan sonra rafineride bulunan ilgili tanklarda dinlendirilerek faz ayrımı yapılmaktadır. Oluşan hidrokarbon rafineri içerisinde geri kazanımı yapılmakta, atıksular da endüstriyel atıksu arıtma tesisinde arıtılmaktadır. Deşarj edilen arıtılmış atıksular bu atıksuları da kapsamaktadır. Tanklarda belirli periyotlarda yapılan temizliklerde tank dibinde oluşan çamur lisanslı geri kazanım tesislerine bertarafa gönderimi yapılmaktadır. Marpol Ek-IV kapsamında da gemilerden evsel atıksular alınarak arıtma tesisinde arıtılarak deşarjı yapılmaktadır. Marpol Ek-V ve Ek-VI kapsamına giren atıklar gemilerden alındıktan sonra rafineri içerisinde bulunan tehlikeli atık geçici depolama sahalarında depolanmakta ve anlaşmalı lisanslı tesislere bertaraf/geri kazanım için gönderimi yapılmaktadır. Gemilerden alınıp lisanslı tesislere gönderimi yapılan ve yıllık olarak rafineri tarafından lisanslı tesislere gönderimi yapılan tüm atıkların beyanları yapılmaktadır. Entegre raporda sunulan atık miktarı iştirakimiz Ditaş'ın da atıkları dâhil olmak üzere lisanslı tesislere gönderimi yapılan tüm atıkları içermektedir. Bu kapsamda atık yönetimi *Performans Göstergeleri* bölümünde detay değerleri sunulduğu üzere Tüpraş tesislerinde değerlendirilen iştirakimiz Ditaş'tan alınan tehlikeli sıvı atık miktarı, mükerrerlik yaratması açısından konsolide atık değerinden çıkarılmıştır ve ilgili atık miktarı Tüpraş'ın rafinerilerinde değerlendirildikten sonra konsolide deşarj su kısmı içerisine dâhil edilmiştir.

Döngüsel ekonomi yaklaşımıyla yapılan çalışmalar

Tüpraş'ta kaynakta azaltım ve kaynakta geri kazanım çalışmalarının yanında kurulan endüstriyel simbiyozlar sayesinde uluslararası ölçekte iyi uygulamalar arasına girecek çalışmalar hayata geçirilmiştir.

2024 yılında endüstriyel simbiyoz projeleri ve atıkların alternatif hammadde olarak kullanılması adına rafineri proses atıklarının döngüsel ekonomiye kazandırılmasını sağlayacak mevcut uygulamaların devamlılığının sağlanması ve yeni projelerin hayata geçirilmesine odaklanılmıştır.

Katalizörlerin, aktif karbonların, refrakter atıklarının, kumlama kumu atıklarının, absorbanların, atık çamurun ve kullanılmış kostiğin geri kazanımı ve ikincil hammadde olarak değerlendirilmesi çalışmaları, ar-ge çalışmaları ile desteklenmekte ve yeni iş birlikleri kurulmaktadır. Türkiye'de geri kazanımı yapılamayan Co, Mo, Ni, W, Pt ve Re gibi değerli metalleri içeren kullanılmış katalizörlerin, düzenli depolama yöntemi ile bertaraf etmek yerine geri kazanıma gönderilmesi doğrultusunda tehlikeli atık ihracat izni alınmıştır. Böylece doğal kaynak tüketiminin azaltılmasına ve döngüsel ekonomiye katkı sağlanmıştır.

Endüstriyel simbiyoz süreçlerine ek olarak yeni simbiyoz süreçleri geliştirilmesi veya geri kazanım süreçleri için atık çamurun ve kullanılmış kostiğin geri kazanımı ve ikincil hammadde olarak değerlendirilmesi çalışmaları, ar-ge çalışmaları ile desteklenmekte ve yeni iş birlikleri kurulmaktadır.

Rafinerilerde bulunan kompost makineleriyle yemek atıklarından kompost üretilerek rafineri yeşil alanlarında gübre olarak kullanımı sağlanmaktadır. Ayrıca İzmit ve İzmir Rafinerilerinde düzenli depolamaya giden evsel atıklardan biyogaz elde edilmesi için iş birlikleri geliştirilmiş ve uygulanmaktadır. Böylelikle evsel atıklar enerji üretilerek değerlendirilmektedir.

Tüpraş'ta yapılan endüstriyel simbiyoz ve geri kazanım süreçlerinin katkısı ile 2024 yılı atık geri kazanım oranı hedeflenen değerin üzerine çıkarak %97 (Tüpraş konsolide) olarak gerçekleşmiştir. Atık geri kazanımı ve endüstriyel simbiyozlarla elde edilen kazanç ise 2024 yılında 115 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Yaşam Döngüsü Analizi Kapsamındaki Çalışmalardan Satırbaşları

Tüpraş, Koç Holding bünyesinde bulunan Ürün Yönetimi Çalışma Grubu'nda yer almaktadır.

Tüpraş'ta ürün yönetimine dair risk ve fırsat analizi tamamlanmış olup, gösterge ve hedefler belirlenme aşamasındadır. Önümüzdeki dönemde ürün yönetimi stratejisinin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Tüpraş yıl içerisinde yaşam döngüsü düşüncesi ve analizi hakkında farkındalığı artırmak amacıyla eğitimler düzenlemiştir. Bu eğitimlerin ortak amacı, tüm proses ekiplerinin yaşam döngüsü düşüncesini benimsemesini sağlamak ve bu yaklaşımı yaygınlaştırmaktır.

Tüpraş'ın iç uygulamaları kapsamında, yatırım programına önerilen projeler için çevre görüşü zorunluluğu bulunmaktadır. Söz konusu görüşün tüm rafinerilerde eş bazda değerlendirilebilmesi amacıyla, yatırım programının ön-fizibilite ve fizibilite aşamalarında kullanılmak üzere kontrol kriterleri ve uyarılar dokümanları oluşturulmuş ve kullanıma açılmıştır. Böylece, yatırım programındaki projelerin yaşam döngüsü düşüncesi ile kaynak tüketimleri ve oluşturdukları çevresel yükler standardize bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Bu yaklaşım çevresel etkilerin yatırım kararlarında dikkate alınmasını sağlamaktadır.

Biyoçeşitlilik

Dünya Ekonomik Forumu'nun yayınladığı 2024 Küresel Riskler Raporu'nda biyoçeşitlilik kaybı ve ekosistem çöküşü önümüzdeki 10 yıllık dönemin en yüksek 4 riski arasında yer almaktadır. Yürütülen faaliyetler sonucunda biyoçeşitliliğin kaybı, kurumlar için tedarik zinciri kesintileri, artan operasyonel maliyetler ve itibar zararları gibi önemli riskleri beraberinde getirebilmektedir. Biyoçeşitliliğin korunarak iş süreçlerine entegrasyonu, çevresel yönetim açısından olduğu kadar kurumun uzun vadeli dayanıklılığı ve kârlılığı için de önemlidir. Operasyonel faaliyetler kaynaklı ham su çekişi yapılan yerler, deşarj noktaları, yenilenebilir enerji santrallerinin bulunduğu alanlardaki orman ve canlı ekosistemi gibi fauna ve floranın durumu Tüpraş için kritik önem arz etmektedir. Bu bağlamda Tüpraş, oluşturduğu Çevre Politikası içerisinde biyoçeşitliliğin geliştirilmesini desteklemeyi, nesli tükenmekte olan türler ve endemik türler başta olmak üzere tüm türleri ve doğal ekosistemleri arazi bozulmasını önleyecek şekilde korumaya odaklanmayı, biyoçeşitlilik üzerindeki etkileri sürdürülebilir bir şekilde yönetmeyi ve azaltmayı taahhüt etmektedir.

2021 yılında BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi çerçevesinde Biyoçeşitlilik Rehberi'ni oluşturan Tüpraş, 2022'de bu konuyu izlemek üzere farklı disiplinlerden çalışanların katılımıyla bir ekip kurmuştur. Uluslararası örnekleri ve iyi uygulamaları inceleyen ekip, biyoçeşitliliğin Tüpraş'ın öncelik değerlendirmeleri içerisindeki yeri, biyoçeşitlilikle ilgili bir politika belirleme ihtiyacını ve yürütülmesi gereken projeleri ele almıştır. Tüpraş, biyoçeşitlilik çalışmalarını Sürdürülebilirlik Komitesi'nde değerlendirmekte ve takip etmektedir.

2023 yılında Tüpraş'ın biyoçeşitlilik değerlendirmesi, SBT-N Materiality Tool ve IBAT araçları kullanılarak yapılmıştır. SBT-N Tool, Encore tabanlı çalışan ve sektörlerin çevresel etkilerinin, biyoçeşitlilik önemliliğine ve varsa bu önemliliğin skoruna işaret eden bir araçtır. Bu araç sayesinde, bir sektörün, biyoçeşitliliğe konu olan faktörleri etkileyip etkilemediği ve etkiliyorsa bu etkinin büyüklüğü tespit edilmektedir.

IBAT, yerel veri sağlayıcılardan veri temin eden ve bunu global kullanıma açan bir araç olup, lokasyona özgü türleri ve bu türlerin habitatları konusunda sayısal veri sunmaktadır. Bu aracın çözünürlüğü 50 km olduğundan, tür ve habitatlar için yüksek sayılar görünmektedir. Bu sebeple rafinerilerin bulunduğu iller özelinde ulusal envanter aracı Nuh'un Gemisi ile bir çalışma da yapılmıştır. Tüpraş, ilerleyen dönem için envanter araçları geliştirerek, sektörel ve lokasyon bazlı değerlendirme yaklaşımı belirlemeyi ve azaltım planı oluşturmayı planlamaktadır.

IBAT BİYOÇEŞİTLİLİK ENVANTER TABLOSU[1]

IUCN Kırmızı Liste						Koruma Altındaki Alanlar							Önemli Biyoçeşitlilik Alanları		
Şirket	Lokasyon Kodu	Toplam Tür Adedi	Çok Tehlikede	Tehlikede	Zarar Görebilir	Tehdit Altına Girebilir	Ulusal	Natura 2000	Bölgesel Denizler	Dünya Mirası	RAMSAR	MAB	Önemli Kuş ve Biyoçeşitlilik Alanları	Sıfır Yok Oluş Alanları	Önemli Biyoçeşitlilik Alanları (Kuş harici)
Tüpraş	Batman	442	4	9	16	25	0	0	0	0	0	0	3	0	0
	İzmir	1.099	16	35	53	44	1	1	0	0	1*	0	7	0	3
	İzmit	815	16	19	39	30	0	0	0	0	0	0	3	0	2
	Kırıkkale	488	5	6	16	24	0	0	0	0	0	0	2	0	0

[1] ibat-alliance.org

* Rafinerinin bulunduğu bölge Ramsar alanına yakın değildir, herhangi bir etkilenme yoktur.

Tüpraş 2024 içerisinde mevcut durumu ortaya koyabilecek ve ilk aksiyonların doğru şekilde konumlanmasını belirleyebilecek nitelikte bir baz çalışma için Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın (WWF) geliştirdiği sektörel envanter aracı Biyoçeşitlilik Risk Filtresi'ni kullanarak değerlendirme yapmıştır. Fiziksel ve itibar ile ilgili riskleri değerlendiren bu araç Doğayla İlgili Finansal Açıklamalar Görev Gücü'nün (TNFD) ve Doğa İçin Bilim Temelli Hedefler'in (SBTN) yaklaşımlarıyla da uyumludur.

WWF Biyoçeşitlilik Risk Filtresi aracında fiziksel ve itibar riskleri 8 kategori içerisinde, toplam 33 göstergede değerlendirilmekte; göstergeler alt kırılımda toplam 56 metrikle ilişkilendirilmektedir. Bu analiz aracında kuruluşların faaliyet ve yatırımları temelde üç soruya yanıt aramaktadır:

- Faaliyetler/yatırımlar ekosisteme nasıl bağlıdır/biyolojik çeşitliliği nasıl etkilemektedir?
- Operasyonlar/yatırımlar için hangi coğrafi bölgeler daha yüksek risk oluşturabilir?
- Belirli ticari faaliyetler / yatırımlar hangi potansiyel biyoçeşitlilikle ilgili risklere maruz kalmaktadır.

Biyoçeşitlilik baz çalışmasının ilk sonuçlarına göre, Tüpraş'ın dört rafineri tesisi kara, deniz ve hava kirliliği metrikleri bağlamında yüksek risk mertebesinde ekosistem bölgelerinde konumlanmaktadır. İzmit Rafinerisi özelinde bu risk "çok yüksek risk" mertebesinde değerlendirilmiştir.

Ana biyoçeşitlilik alanı, ağaç örtüsü kaybı ile kara, tatlı su ve deniz kullanım değişikliği gibi risk metriklerinin de rafineri tesislerinin bulunduğu bölgelerde yüksek risk kategorisinde olduğu gözlemlenmiştir. Bu baz çalışma Tüpraş'ın biyoçeşitlilik ile ilgili risklerinin haritalandırmalarına destek sağlayarak yatırım değerlendirmelerine bir girdi sağlayabilecektir. Biyoçeşitlilik ile ilgili bundan sonraki süreçte alınacak aksiyonlar ile olası hedef ve taahhütlerin değerlendirilmesi Tüpraş'ın tüm bağlı ortaklıklarının katılımı ile yürütülecektir.

Ayrıca, Tüpraş'ta yeni yapılacak projelerde çevresel etki değerlendirme sürecinde biyoçeşitlilik etki değerlendirmesi de yapılarak Tarım ve Orman Bakanlığı'nın görüşü alınmaktadır. Bu değerlendirmelerde ulusal ve uluslararası sözleşmelere uyum taahhüt edilmekte ve uyulmaktadır. Rafinerilerimizin bulunduğu bölgelerde biyoçeşitlilik literatür çalışmaları dışında saha çalışmaları da flora ve fauna etkisinin değerlendirilmesi için yapılmaya başlanmıştır. Bu sürece ilaveten yeni projelerde ornitolog izlemeleri de yapılmaktadır.

İzmit Rafinerisi

İzmit Rafinerisi'nin etki alanında 2024 yılında baz durum tespitine yönelik biyoçeşitlilik çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmayla hazırlanan rapor karasal ve denizel alandaki biyoçeşitlilik karakterizasyonunun geçmişteki durum ile karşılaştırılması, literatürde benzer ölçekteki tesislerin biyoçeşitliliğe olan etkileriyle yapılan karşılaştırmalar, çevresel parametrelerle ilişkisi değerlendirilmiş, biyolojik çeşitliliğin korunması ve durumun iyileştirilmesi için ileriye yönelik önerilere yer verilmiştir. Yaklaşık 1 yıl süren bu çalışmada karasal ve denizel alanda birçok gözlem ve analiz yapılmıştır. 2025 yılına raporda belirtilen aksiyon önerilerine odaklanılacaktır.

- Geçmişteki biyoçeşitlilik durumunun tespiti, literatür taraması ve benzer çalışmalar
  - i) Literatür taraması, ÇED ve diğer etütlerin incelenmesi
  - ii) Küresel ölçekte Tüpraş benzeri tesislerde hayata geçirilen biyoçeşitlilik çalışmaları literatür taraması ve benzer çalışmalar sonucunda ortaya konulan tedbirler
- Sahil şeridinde ekosistem sağlığının ve biyoçeşitliliğin tespiti
  - iii) Bentik amfipod faunası karakterizasyonu (ekosistem sağlığı tespiti)
  - iv) Çevre DNA'sı yöntemiyle omurgalı, omurgasız, bakteri ve müsilaja sebep olabilecek diatomların tespiti
- Tesis çevresinde bulunan sulak alan ve hassas alanlarda biyoçeşitlilik çalışması
  - v) Ornitologlar tarafından yapılan kuş gözlemleri
  - vi) Akustik kayıt yöntemi ile yarasa çeşitliliğinin tespiti
  - vii) Çevre DNA'sı yöntemiyle omurgalı, omurgasız, bakteri ve müsilaja sebep olabilecek diatomların tespiti
  - viii) Deniz ve sulak alanda mevsimsel numuneler alınarak pH, KOİ, çözünmüş oksijen, AKM, toplam koliform, toplam azot, toplam fosfor, sıcaklı, yağ gres, ağır metal analizleri
  - ix) Bitki biyoçeşitliliği analizi
  - x) Yapılan çalışmaların raporlaması ve proje önerileri geliştirilmesinden

oluşmaktadır.

Diğer taraftan güneş enerjisi santrali yapılması planlanan bölgeler için Ornitolog Gözlem Raporları oluşturulmaktadır.

Enerji Yönetimi

Tüpraş, *Enerji Yönetimi Politikası* ile yerel ve uluslararası mevzuata uyumlu çalışmayı, enerji verimliliğini arttırmaya yönelik yeni teknolojileri izleyerek sürekli iyileştirme yapmayı, verimlilik projelerine kaynak ayırmayı, enerji tüketim trendlerini düzenli olarak izlemeyi ve paydaşlarını bilgilendirmeyi taahhüt etmektedir.

Şirket, faaliyetlerini ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi standartlarına uygun olarak yönetmektedir. Yönetim sistemi gereklilikleri, uluslararası akreditasyona sahip 3. taraf kuruluşlar tarafından düzenli olarak gözden geçirilmekte ayrıca Tüpraş'ın iç denetimleriyle garanti altına alınmaktadır.

Tüpraş'ta enerji yönetimi ile ilgili konular Yönetim Kurulu ve Genel Müdür'ün liderliğinde, Teknik Genel Müdür Yardımcısına bağlı Enerji Optimizasyon Direktörlüğü tarafından yönetilmektedir. Enerji kaynaklarının korunmasına, sorumlu enerji tüketimi bilincinin oluşturulmasına önem veren Şirket, rafinerilerinin ve iştiraklerinin doğrudan ve dolaylı enerji tüketimlerini düzenli olarak takip ederek üst yönetime ve Yönetim Kurulu'na raporlamakta, enerji verimliliğine yönelik iyileştirmeler gerçekleştirmektedir.

Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmenin yanı sıra, ana odak alanlarından biri olan sürdürülebilir rafinajda enerji tasarrufu ve modernizasyon çalışmalarını da yürütmektedir.

Yenilenebilir enerji yatırımlarını artıran Şirket'in rafinerilerinde 2024 yılında toplam 54.038 MWh yenilenebilir enerji üretimi gerçekleşmiştir.

Enerji Verimliliği

Rafinerilerde yürütülen enerji tasarruf projeleri ve modernizasyon çalışmalarının sonucu olarak, Tüpraş'ın Enerji Yoğunluk Endeksi değeri 2024 yılında 92,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tüpraş'ın hedefi 2030 yılına kadar Enerji Yoğunluk Endeksi değerinde 1. çeyrek sınıfına yükselerek en verimli rafineriler arasına girmektir. Bu kapsamda tüm rafinerileri kapsayan Enerji Yol Haritası oluşturulmuş ve gerekli çalışmalara başlanmıştır. Bu hedefe ulaşabilmek amacıyla yatırım projelerinin yanında herhangi bir yatırım gerektirmeyen ve hemen devreye alınabilen hızlı kazanım çalışmalarına da önem verilmektedir. Bu çalışmaların geliştirilmesi ve bütün çalışanlarda farkındalığın artırılması için aylık ve saat ücretli çalışanlardan seçilen temsilcilere özel eğitimler verilmekte ve kendi ünitelerinde enerji verimliliği bilincini yaymaları sağlanmaktadır.

Enerji Verimliliği Çalışmalarının Getirileri

Rafinerilerde enerji verimliliği faaliyetleri kapsamında 2024 yılında 59 adet enerji verimliliği projesi gerçekleştirilmiştir. Bu projelerden 17 tanesi planlı projeler kapsamında devreye alınırken, 42 tanesi ise rafineriler tarafından sahada verimsizlik noktalarının tespit edilmesi sonrasında projelendirilmiş, yatırım gerektirmeden devreye alınan hızlı kazanım (Quick Win) projeleridir.

2024 yılı içerisinde devreye alınan 59 proje ile toplam 630 milyon TL maddi kazanç elde edilmiştir. Enerji verimliliği artışı sağlayan bu projeler ile yıllık 1.732 TJ enerji tasarrufu ve 134.983 ton CO_2e emisyon azaltımı sağlanmıştır. Devreye alınan 42 hızlı kazanım projesi ile 2024 yılında toplam 108.472 ton CO_2e seviyelendirilmiş yıllık emisyon düşüşü elde edilirken, planlı projelerin etkisi ise 26.511 ton CO_2e olarak hesaplanmıştır.

2017 yılı emisyon değerine göre, 2024 sonuna kadar devreye alınan enerji verimliliği projeleri ile toplam 1.067.585 ton CO_2e değerinde seviyelendirilmiş sera gazı emisyonu azaltımı sağlanmıştır.

Verimlilik çalışmaları, Sanayide Enerji Verimliliği Yarışmasında kazanılan ödülle taçlanmıştır.

İzmir Rafinerisi Ağır Nafta Ünitesinde Kapasite Artışı ve U-200 Reformer Ünitesinin Durdurulması ile yıllık 250 milyon TL Tasarrufu Sağlanması Projesi, Bakanlıkça düzenlenen Sanayide Enerji Verimliliği Yarışmasında Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüştür.

Enerji Verimliliğinden Sağlanan Enerji Tasarrufu (TJ)

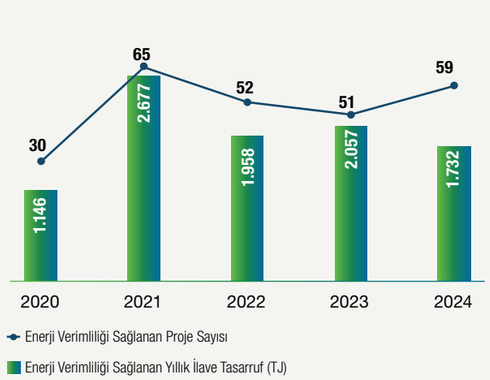

Enerji Yoğunluk Endeks Değeri (Puan)

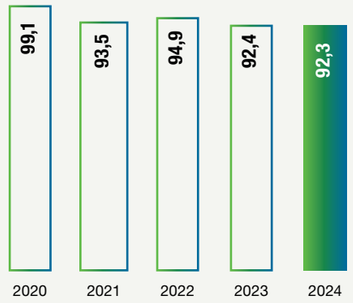

Enerji Verimliliğinden Sağlanan Finansal Tasarruf (milyon ABD doları)

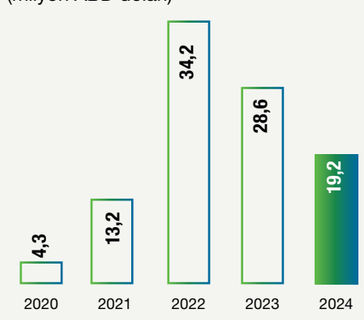

Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Sera Gazı Emisyon Azaltımı (ton CO_2e)

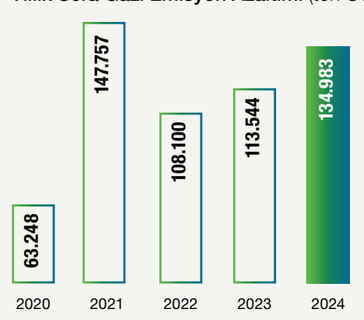

2024 Yılı Enerji Verimliliği Projeleri

	Proje Sayısı	Enerji Tasarrufu (Gcal)	Emisyon Azaltımı (ton CO_2e)	Finansal Tasarruf (milyon ABD doları)
İzmit	38	173.012	58.289	8,59
İzmir	8	91.635	21.342	2,73
Kırıkkale	9	145.403	54.516	7,85
Batman	4	3.592	836	0,03
Toplam	**59**	**413.642**	**134.983**	**19,2**

İzmit Rafinerisi

Plt-147 ARU Kolonunda Tepe Basıncının Düşürülmesi ile Düşük Basınç Buhar Tasarrufu

Plt-148 Kükürt Ünitesi'nde yapılan çalışma ile kükürt fırını basıncı düşürülmüş olup bu sayede ARU kolonu tepe basıncı düşürülerek 6,3 ton/h düşük basınç buhar (LP buhar) tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 27.256 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 38,7 milyon TL olmuştur.

Plt-5 Ham Petrol Şarj Fırınlarında Fuel Oil Gereksiniminin Sonlandırılması

Burner tip modernizasyon sonrası ham petrol şarj fırınlarında fuel oil kullanımı sonlandırılmıştır. Gerek fuel oil/fuel gaz fiyat farkı gerekse fırın verimleri ve yakıt tipi emisyon farklılığından kaynaklanan kazanımlar sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 19.735 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 28 milyon TL olmuştur.

Plt-10 13C-204 Deaeratör Duruşu

13C-204 duruşu öncesi yaklaşık 246 t/h'lik Kazan Besleme Suyu (KBS) üretiminde ortalama LP buhar tüketimi yukarı 2 deaeratör toplamı 17 t/h iken duruş sonrası tek deaeratörde aynı KBS yükündeki tüketim 13 t/h'e düşmüştür. Toplam 4 t/h LP buhar tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 13.359 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 18,9 milyon TL olmuştur.

47E-11 Eşanjörüne Verilen LP Buharın Kısılması

47E-11 eşanjörlerine verilen LP buharın kısılmasıyla birleşik şarjda aynı sıcaklık elde edilerek enerji tasarrufu sağlanmıştır. Proje ile 47E-11 eşanjöründe kullanılan LP buharın gizli ısısından yararlanma oranı arttırılmış olup 3,5 ton/h tasarruf devam etmiştir. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 13.043 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 18,5 milyon TL olmuştur.

147G-6 PRT'nin (Güç Geri Kazanım Türbini) Devreye Alınması

147G-6 PRT'nin devreye alınması ile 1,2 MWh enerji tasarrufu sağlanmıştır. PRT yüksek basınçtaki akışkanın basıncını prosesin ihtiyacı olan basınca kırarken aynı zamanda ürettiği mekanik enerjiyi bağlı çalıştığı pompaya aktararak elektrik motorunun enerji ihtiyacının bir kısmı bu şekilde karşılamış olur. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 12.877 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 18,2 milyon TL olmuştur.

Plt-36 Unifiner Fırınları Verimlilik Çalışmaları

Plt-36 unifiner fırınları verimlilik çalışmaları ile fazla hava optimizasyonu yapılarak yakıt tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 11.421 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 16,2 milyon TL olmuştur.

İzmir Rafinerisi

Rafineri Import Limitinin Arttırılması

İzmir Rafinerisi operasyonel güvenirlik nedeniyle 6-8 MW belirlenmiş elektrik alış miktarının elektrik şebeke güvenirliğinin artmasıyla yapılan çalışmalarla beraber 20 MWh seviyelerine çıkarılmasına karar verilmiştir. Elektrik ihtiyacının yükseldiği zaman dilimlerinde turbo jeneratörlerin kondanse kademesinden elektrik üretilmeden elektrik import miktarı artırılarak enerji tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 51.613 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 73,3 milyon TL olmuştur.

Kırıkkale Rafinerisi

Plt-1850 Steam/HC Ratio Optimizasyonu

Plt-1850 Hidrojen Ünitesi'nde 3,65 olan steam/carbon oranı kademeli olarak 3'e kadar düşürülmüştür. Bu sayede buhar tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 81.898 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 116,3 milyon TL olmuştur.

Heating Oil Isıtma Optimizasyonu

Bitüm tank ısıtmaları manuel takip edilerek ısıtma yağı ünitesinde yakıt tasarrufu sağlanmıştır. Düşük seviyede uzun süre bekleyen tank ısıtmaları kapatılmış, düşük seviyede ürün alınacak tank sıcaklıkları minimuma düşürülmüş (100 °C) ve tank emiş ısıtıcısı performansları kontrol edilerek tank sıcaklıkları genel olarak düşürülmüştür. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 12.243 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 17,4 milyon TL olmuştur.

Plt-1600 Reboiler Operasyonuna Geçiş

Plant-1600 HDS Ünitesi'ndeki C-1602 stripper kolonuna kerosen modunda orta basınç (MP) buhar verilmektedir. Ünitenin nafta modu olup o durumda kolon reboiler modunda çalışmaktadır. Aynı durum kerosen modu için denenmiş ve başarılı olunmuştur. Bu sayede coaleser ve vakum kurutucusu tarafındaki tüm ekipmanlar bypass edilmiş ve MP buhar tasarrufu sağlanmıştır. Bu proje ile yıllık enerji tasarrufu 10.943 Gcal/yıl olarak gerçekleşirken maddi kazanç 15,5 milyon TL olmuştur.

TÜPRAŞ'TA KURUMSAL YÖNETİM AÇIKLAMALARI

254 Hukuki Açıklamalar
256 Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar
268 Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Beyanı
269 Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları
279 Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu
280 Denetimden Sorumlu Komite Raporu
281 Sorumluluk Beyanı (Finansal Tabloların Kabulüne İlişkin)
282 Denetimden Sorumlu Komite Raporu
283 Sorumluluk Beyanı (Faaliyet Raporunun Kabulüne İlişkin)

HUKUKİ AÇIKLAMALAR

Sermaye Yapısı

Şirketin hisseleri A ve C Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır. Şirketin çıkarılmış sermayesi 1.926.795.598 TL olup, söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiş ve karşılanmıştır.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar.

GRUP	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	PAY ADEDİ
A	1.926.795.597,99	Nama	192.679.559.799
C	0,01	Nama	1
Toplam	1.926.795.598,00		192.679.559.800

Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na "SPK" kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul "BIST"te işlem görmektedir. Şirket'in BIST'e kayıtlı %46,78 oranında hissesi mevcuttur.

Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları ile Şirket'in hisselerini elinde bulundurduğu bağlı ortaklıkları ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Şirket, ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

Şirketin karşılıklı ortaklık ilişkisinin bulunduğu 1 şirket bulunmaktadır. 2024 yıl sonu itibarıyla Opet sermayesindeki payımız %41,7'dir.

Oy Hakkı

Şirket Esas Sözleşmesine göre, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyit ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10'dan fazla azaltılmasına ya da Şirket'in bölünmesi veya başka bir Şirket ile birleşmesi ve/veya Şirket'in tasfiyesi gibi konularda karar alınabilmesi için Özelleştirme İdaresi'nin temsil ettiği C grubu hissenin Yönetim Kurulu'nda olumlu oy kullanması gerekmektedir. C grubu imtiyazlı hissenin yukarıda belirtilen hususlar dışında oy hakkı üzerinde imtiyazı bulunmamaktadır.

Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliğ Kapsamında Ayrılma Hakkının Kullanımı Hakkında Bilgi

Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Hakkı Tebliğ'ine göre önemli nitelikteki işlem sayılan birleşme ve bölünme işlemleri kapsamında, ortaklıkta pay sahibi olan ve genel kurul toplantısına katılarak önemli nitelikteki işleme ilişkin gündem maddesine olumsuz oy veren ve bu muhalefeti tutanağa geçirten pay sahipleri, paylarını ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir. Şirket ilgili düzenlemelere uyum sağlar ve ayrılma hakkı kullanım fiyatı SPK Kanuna ve ilgili düzenlemelere uygun olarak belirlenir. Yıl içerisinde ayrılma hakkı doğacak herhangi bir işlem gerçekleştirilmemiştir.

Tüpraş'ın Finansal Duran Varlıklardaki İştirak Paylarında 2024 yılında Gerçekleşen Önemli Değişiklikler Hakkında Bilgi

Tüpraş'ın 2024 yılında doğrudan iştirak ettiği finansal duran varlıklarına iştirak oranlarında Türk Ticaret Kanunu'nda belirlenen sınırlara ulaşan veya altına düşen değişim gerçekleşmemiştir.

Varsa Yıl İçinde Yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı Bilgileri

Şirketin, 2024 yılı içerisinde olağanüstü yedeklerden kâr dağıtması ve kâr dağıtım tarihi konusunda Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü amacıyla 24 Eylül 2024 tarihinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmıştır.

Yıl İçindeki Organizasyonel Değişiklikler

Tüpraş'ın güncel organizasyon yapısı faaliyet raporunun 71. sayfasında yer almakta olup, yıl içerisinde organizasyonel yapıda herhangi bir değişiklik gerçekleşmemiştir.

Bağlı Şirket Raporu

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 199'uncu maddesi uyarınca, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetim kurulu, faaliyet yılının ilk 3 ayı içinde, geçmiş faaliyet yılında Şirket'in hâkim ortağı ve hâkim ortağına bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenlemek ve bu raporun sonuç kısmına faaliyet raporunda yer vermekle yükümlüdür. Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin ilişkili taraflarla yapmış olduğu işlemler hakkında gerekli açıklamalar 29 no'lu finansal rapor dipnotunda yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan 28 Şubat 2025 tarihli Rapor'da "Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin hâkim ortağı ve hâkim ortağın bağlı ortaklıkları ile 2024 yılı içinde yapmış olduğu tüm işlemlerde, işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda tarafımızca bilinen hâl ve şartlara göre, her bir işlemde uygun bir karşı edim sağlandığı ve şirketi zarara uğratabilecek alınan veya alınmasından kaçınılan herhangi bir önlem bulunmadığı ve bu çerçevede denkleştirmeyi gerektirecek herhangi bir işlem veya önlemin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır." denilmektedir.

Tüpraş'ın aleyhine açılan ve Şirket'in mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındakiler dâhil olmak üzere, Şirket'in mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek büyüklükte Şirket aleyhine açılmış veya sonuçlanmış herhangi herhangi bir dava bulunmamaktadır.

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar

Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle Şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari ve adli yaptırım bulunmamaktadır.

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilgi

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri bulunmamaktadır.

Şirket'in yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi konularda hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bu çıkar çatışmalarını önlemek için şirketçe alınan tedbirler hakkında bilgi

Şirket'in yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi konularda hizmet aldığı kurumlarla arasında çıkar çatışmasına yol açabilecek herhangi bir konu söz konusu olmamıştır.

Dönem içinde yapılan esas sözleşme değişiklikleri hakkında bilgiler

2024 yılı içerisinde Esas Sözleşme değişikliği yapılmamıştır.

Bağımsız Denetim Şirket Seçimi

2024 yılı hesap dönemindeki Finansal Raporların denetlenmesi ile bu kanunlardaki ilgili düzenlemeler kapsamındaki diğer faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla Bağımsız Denetleme Kuruluşu olarak seçilen Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., 1 Nisan 2024 yılında Genel Kurul tarafından onaylanmıştır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., on yıl içinde toplam yedi yıl denetçi olarak görev yapabilir, görev süresi tamamlanmasını takiben üç yıl geçmedikçe denetçi olarak yeniden seçilemez.

Yönetim Kurulu Özgeçmişleri

Ömer M. Koç
Yönetim Kurulu Başkanı

Columbia Üniversitesi'ne bağlı Columbia College'da (ABD) Eski Yunan Dili ve Kültürü alanında gördüğü lisans eğitimini 1985 yılında tamamlamıştır. Bir sene İsviçre'de Kofisa Trading Company'de çalışmıştır. 1989 yılında Columbia Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden MBA derecesi almıştır. 1989-1990 yılları arasında New York merkezli Ramerica International Inc.'te görev aldıktan sonra, 1990 yılında Koç Topluluğu'na katılmıştır. Koç Holding'de Finansman Koordinatörlüğü, Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı ve Başkanlığı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 2004 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olmuş, Mayıs 2008'de Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini üstlenmiştir. Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Ömer M. Koç; TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkan Yardımcısı, Türk Eğitim Vakfı Mütevelliler Heyeti Başkanlığı, Geyre Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Yönetim Kurulu Başkanlığı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı Mütevelliler Kurulu Başkanlığı, Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı, Tofaş Yönetim Kurulu Başkanlığı ve diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini de yürütmektedir.

Ömer M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Ali Y. Koç
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Yükseköğrenimini Rice Üniversitesi (ABD) İşletme Fakültesi'nin ardından Harvard Üniversitesi (ABD) yüksek lisans programıyla sürdürmüştür. İş hayatına 1990'da American Express Bank'ta Yönetici Yetiştirme Programı ile başlamış; 1992-1994 yılları arasında Morgan Stanley Yatırım Bankası'nda Analist olarak çalışmıştır. 1997 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Grubu bünyesinde Yeni İş Geliştirme Koordinatörü olarak göreve başlamış; 2010 yılına kadar Koç Holding Bilgi Grubu Başkanı, Kurumsal İletişim ve Bilgi Grubu Başkanı gibi üst düzey görevlerde bulunmuştur. 8 yılı aşkın bir süredir Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Şubat 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görevini sürdürmektedir. Nisan 2016 itibarıyla Koç Finansal Hizmetler ve Yapı Kredi Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini üstlenmiştir. Sayın Ali Y. Koç'un aynı zamanda, Ford Otosan ve Otokar dâhil diğer Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi bulunmaktadır. Bu görevlerine ek olarak, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak için, Fenerbahçe Spor Kulübü'nde Başkan, URAK - Ulusal Rekabet Araştırmaları Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi, Avrupa Kulüpler Birliği'nde (ECA) İcra Kurulu Üyesi ve Endeavor Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi ve TEMA Vakfı'nda Mütevelli Heyeti Üyesidir. Ayrıca Harvard Üniversitesi, Bank of America ve Council on Foreign Relations'da Global Danışma Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Chatham House'un Kıdemli Danışmanlar Paneli Üyesi olarak görev almakta olup, CBI - İngiliz Sanayi Konfederasyonu'nda ise Türkiye'yi temsil etmektedir.

2008 yılında Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi olan Ali Y. Koç, Nisan 2016'dan bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini yürütmektedir.

Rahmi M. Koç
Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Johns Hopkins Üniversitesi (ABD) İşletme Bölümü'nde yapmıştır. Çalışma hayatına Koç Topluluğu'nda 1958 yılında Ankara Otokoç şirketinde başlamıştır. 1980 yılında İcra Komitesi Başkanı olduktan sonra, 1984 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı olmuştur. 2003 yılından itibaren de Koç Holding Şeref Başkanı unvanıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Koç Holding'in yanı sıra, diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Üyeliği görevlerini sürdüren Rahmi M. Koç'un, birçok sosyal ve mesleki kuruluşlarda üstlendiği görevler de bulunmaktadır:

- Metropolitan Sanat Müzesi, New York, Onursal Mütevelli Heyeti Eski Üyesi
- Güneydoğu Avrupa İş Birliği Girişimi, İş Danışma Kurulu Eski Eş Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Mütevelli Heyeti Başkan Vekili
- Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Onursal Başkanı
- Rahmi M. Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı
- Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı
- TURMEPA/Deniz Temiz Derneği Kurucu Üyesi ve Onursal Başkanı
- TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Onursal Başkanı
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Danışma Kurulu Üyesi
- Global İlişkiler Forumu Kurucu Başkanı
- Uluslararası Ticaret Odası Eski Başkanı (1.1.1995-31.12.1996 arası)
- Türk Yunan İş Konseyi Eski Başkanı (1992-1999 arası)
- Allianz AG Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi
- J.P. Morgan Uluslararası Konseyi Eski Üyesi
- ABD Dış İlişkiler Konseyi Uluslararası Danışma Kurulu Eski Üyesi

Sayın Rahmi M. Koç'un layık görüldüğü unvanlar ve ödüller ise şunlardır:

- Johns Hopkins Üniversitesi (Baltimore-Maryland), Eskişehir Anadolu Üniversitesi, İzmir Ege Üniversitesi, Ankara Bilkent Üniversitesi, Köstence Ovidius Üniversitesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanları
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Devlet Üstün Hizmet Madalyası"
- Alman Hükümeti'nden "Grosses Verdienst Kreuz" (Almanya Büyük Hizmet Nişanı)
- İtalya Cumhuriyeti'nden "Yüksek Liyakat Nişanı"
- Avusturya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'ndan "Büyük Hizmet Nişanı"
- CBE-Britanya İmparatorluğu'ndan "Mükemmel Önderlik (Onursal) Nişanı"
- Fransız devletinin en prestijli devlet nişanı olan "Officier dans l'Ordre National de la Légion d'Honneur"
- Dünyaca ünlü uluslararası ilişkiler organizasyonu FIRST'ün "Yaşam Boyu Sorumlu İş İnsanı Ödülü"
- 100 yıllık tarihiyle dünyanın saygın düşünce kuruluşları arasında yer alan ABD merkezli Dış Politika Derneği'nin (FPA) madalyası
- Koç Ailesi'ne Dünya Anıtlar Vakfı (World Monuments Fund) tarafından "Hadrian Ödülü"
- Koç Ailesi'ne "Carnegie Hayırseverlik Madalyası" (New York)
- Koç Ailesi'ne "BNP Paribas Hayırseverlik Ödülü" (Paris)Koç Ailesi'ne 16'ncı "Iris Foundation Ödülleri"nde "Dekoratif Sanatlarda Üstün Hizmet Ödülü"

Rahmi M. Koç, 2008 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Semahat S. Arsel
Yönetim Kurulu Üyesi

1964 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Üyeliği ile iş hayatına başlayan Semahat Arsel, hâlen bu görevini yürütmektedir. Bu görevine ek olarak Vehbi Koç Vakfı ve Divan Grubu Yönetim Kurulu Başkanı, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi Kurucusu ve Koç Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu'nun Kurucusu'dur. Diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de Yönetim Kurulu Üyelikleri bulunmaktadır. Öte yandan, Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nda (TEGV) Mütevelli Heyeti Üyesidir. Semahat Arsel, İstanbul Üniversitesi'nden "Fahri Doktora" unvanına layık görülmüştür.

Semahat Arsel, 2009 yılından bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Levent Çakıroğlu
Yönetim Kurulu Üyesi

Levent Çakıroğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlamış, University of Illinois'den yüksek lisans derecesini almıştır. İş yaşamına 1988'de Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı Yardımcısı olarak başlamış ve 1991-1997 yılları arasında aynı Bakanlık'ta Hesap Uzmanı olarak görev yapmıştır. 1997-1998 yılları arasında Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkan Yardımcılığına atanmış ve aynı dönemde Bilkent Üniversitesi'nde yarı zamanlı Öğretim Görevlisi olarak görev almıştır. Çakıroğlu Koç Topluluğu'na 1998 yılında Mali Grup Koordinatörü olarak katılmıştır. 2002-2007 yılları arasında Koçtaş CEO'luğu, 2007-2008 yıllarında Migros CEO'luğu görevlerini üstlenmiştir. 2008 yılında Arçelik CEO'su olarak atanmış ve aynı zamanda 2010 yılından itibaren Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır. Çakıroğlu Nisan 2015'te Koç Holding CEO'su olarak atanmış ve hâlen Koç Holding CEO'su olarak görev yapmaktadır. Nisan 2016'dan bu yana Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi olan Levent Çakıroğlu, Arçelik LG ve TürkTraktör'de Yönetim Kurulu Başkanı, Yapı ve Kredi Bankası'nda Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve muhtelif Koç Topluluğu şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesidir.

Levent Çakıroğlu, 30 Mart 2015'ten bu yana Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Yağız Eyüboğlu
Yönetim Kurulu Üyesi

Yağız Eyüboğlu, 1991 yılında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olmuş; 1996 yılında Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını tamamlamıştır. Eyüboğlu profesyonel iş hayatına 1991 yılında Arçelik A.Ş.'de Yetiştirme Elemanı olarak başlamış; 1993 yılından itibaren Koç Holding'de yaklaşık 10 yıl boyunca sırasıyla, Denetim Uzmanlığı, Koordinatör Yardımcılığı ve Mali Koordinatörlük görevlerinde bulunmuştur. 2004-2009 yılları arasında Arçelik A.Ş.'de Finansman ve Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Beko Elektronik A.Ş. Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi, Koç Holding A.Ş. Dış Ticaret ve Turizm Grubu Başkanı'na Yardımcı ve Koç Holding A.Ş. İnsan Kaynakları Direktörü olarak görev yapmıştır. 2009-Ekim 2015 döneminde Aygaz Genel Müdürü olarak görev yapan Yağız Eyüboğlu, Ekim 2015 itibarıyla Koç Holding Enerji Grubu Başkan Vekili, ardından Nisan 2016 tarihi itibarıyla Koç Holding Enerji Grubu Başkanı olarak atanmıştır. Koç Topluluğu'nun çeşitli şirketlerinde hâlihazırda Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Yönetim Kurulu Üyeliği görevleri bulunan Eyüboğlu, geçmişte World LPG Dünya LPG Birliği Başkanlığı, TİSK Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Türkiye Aile Planlaması Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığı görevlerini de yürütmüştür.

Yağız Eyüboğlu, 4 Nisan 2016 tarihinden itibaren Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Erol Memioğlu
Yönetim Kurulu Üyesi

Yükseköğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Petrol Mühendisliği Bölümü'nde tamamlamıştır. 1979 yılında TPAO'da Uzman Mühendis olarak göreve başlayan Memioğlu, TPAO'da Üretim Müdürlüğü ve Yurt Dışı Projeler Grup Başkanlığı görevlerinin ardından 1999 yılında Koç Holding'de Enerji Grubu Başkan Yardımcılığı görevine atanmıştır. 2003-2004 yılları arasında iş hayatına Koç Holding Enerji Grubu İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam eden Memioğlu, Mayıs 2004-Nisan 2016 tarihleri arasında Koç Holding Enerji Grubu Başkanı olarak görev yapmıştır.

Erol Memioğlu, 2006 yılından bu yana Tüpraş ve Opet Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

A. Ümit Taftalı
Yönetim Kurulu Üyesi

A. Ümit Taftalı, lisans eğitimini Finans dalında Ball State Universitesi (Indiana), yüksek lisans eğitimini University of South Carolina'da tamamlamıştır. Ayrıca, Harvard Üniversitesi'nde senior executive programlarına katılmıştır. Yaklaşık 40 yıldır uluslararası yatırım bankacılığı ve varlık yönetimi yapmaktadır. Atlanta, New York ve Londra'da, Merrill Lynch & Company, Bankers Trust Company ve Goldman Sachs International'da üst düzey görevler almıştır. Taftalı, 2001-2020 yılları arasında Suna (Koç) Kıraç'ın vekil-danışmanı ve Nisan 2021'e kadar da Koç Holding Yönetim Komitesi Üyesi olarak görev yapmıştır. Hâlen Koç ailesinin özel yatırım ofisini yönetmektedir. Ayrıca Kare Portföy Yönetim Kurulu Başkanı'dır. Suna-İnan Kıraç Vakfı, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV), Türk Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (TÜSİAD), Saint Joseph Eğitim Vakfı, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV), Galatasaray Spor Kulübü, Amerikan Finans Derneği (ABD), Finansal Yönetim Derneği (ABD), Amerika Finansal Tarihi Müzesi (ABD), Ball State Üniversitesi Vakfı (ABD), Türkiye Bankalar Birliği (İngiltere), South Carolina Üniversitesi Vakfı (ABD) gibi birçok vakıf ve dernekte Üye, Mütevelli Heyeti Üyesi, Yönetim Kurulu Üyesi veya Kurucu olarak yer almış veya almaktadır. Taftalı, Nisan 2016 tarihinden bu yana Yapı Kredi ve Koç Finansal Hizmetler'de Yönetim Kurulu Üyesidir.

Zekeriya Kaya
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi ve ÖİB Temsilcisi

Zekeriya Kaya, Maliye Bakanlığı'nda Muhasebe Denetmenliği, Vergi Denetmenliği, Hesap Uzmanlığı ve Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Grup Müdürlüğü, Vergi Denetim Kurulu Grup Başkanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanlığı ve Daire Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

2014-2018 yılları arasında Maliye Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü ile Başbakan Yardımcılığı Özel Kalem Müdürlüğü görevlerini üstlenmiştir. 2018 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı Devlet Destekleri Genel Müdürü ve akabinde Bakanlık Müşaviri olarak görev yapmıştır. Ayrıca 2017-2019 yıllarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Denetleme Kurulu üyeliği görevini yürütmüştür. 22 Haziran 2023 tarihi itibariyle Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı olarak atanmıştır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Hukuk Fakültesi mezunu olup, Avukat unvanına sahiptir.

Zekeriya Kaya, 1 Eylül 2023 tarihinden itibaren Tüpraş Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun olan Şadan Kaptanoğlu, sonraki eğitim hayatına İngiltere'de devam etmiştir. London City College Denizcilik Bölümü'nde okumuş olan Kaptanoğlu, City University Bayes Business School'da Denizcilik, Finans ve Ticaret alanında yüksek lisans yapmış ve doktorasını De Montfort Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Ocak 2014'e kadar aile şirketi olan H.İ. Kaptanoğlu Denizcilik Grubu'nda Genel Müdür olarak görev alan Kaptanoğlu, kariyerine Kaptanoğlu Denizcilik Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olarak devam etmektedir. IMEAK Deniz Ticaret Odası'nda 2018-2022 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olan Şadan Kaptanoğlu aynı zamanda Piri Reis Üniversitesi'nde Mütevelli Heyeti Üyesi'dir. 2016 Mayıs ayında DenizTemiz Derneği/TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı olmuştur. Şadan Kaptanoğlu, 14 Mayıs 2019'da Baltık ve Uluslararası Denizcilik Konseyi (BIMCO) Genel Kurul toplantısında başkanlığına seçilerek bu göreve ulaşan ilk kadın olma unvanına sahiptir. Şadan Kaptanoğlu, 2008'de Londra'da Uluslararası SeaTrade Ödülleri kapsamında "En Başarılı Genç Denizci" ödülünün de ilk sahibi olmuştur. 2019-2024 arası Aygaz bağımsız yönetim kurulu üyeliği yapan Şadan Kaptanoğlu Dikici, Nisan 2024'ten bu yana da Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

M. Yıldız Günay
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Lisans eğitimini 1989 yılında Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği'nde, yüksek lisans eğitimini de aynı üniversitenin Ekonomi Bölümü'nde 1992 yılında tamamlayan Yıldız Günay, kariyerine 1990 yılında Citibank Hazine Departmanı'nda başlayarak farklı varlık sınıfları için ticari sorumlulukları üstlenmiş ve Hazine Pazarlama Birimi Müdürlüğü'ne terfi etmiştir. 1995 yılında Cargill'e katılan Günay, finansal ticaret birimleri, şirket hazinesi, finansal operasyonlar alanlarının sorumluluğunu kapsayan Genel Müdür Yardımcılığı görevini yerine getirmiş, akabinde 2004 yılında Cargill - Black River Varlık Yönetimi Türkiye ofisini kurmuştur. Burada Genel Müdür ve Cargill Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almış ve zaman içinde sorumluluk alanı, Orta Asya ve Afrika ülkelerini içine alacak şekilde genişlemiştir. Yıldız Günay, Eylül 2012- Mayıs 2021 tarihleri arasında Türk Eğitim Vakfı (TEV) Genel Müdürü görevini yürütmüş ve vakfın kurumsallaştırılması, dijitalleştirilmesi ve varlık yönetiminin etkinleştirilmesine öncülük etmiştir. Ek olarak, 2021 yılından itibaren Ünlü & Co'da ve 2024 yılından itibaren Türk Traktör A.Ş.'de Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev almaktadır. Günay, 2023 yılı başında başladığı Harvard Üniversitesi'ndeki "Advanced Leadership Initiative" Programı'nı yıl sonunda tamamlamıştır ve hâlihazırda İstanbul Robert Koleji'nde Kurumsal Geliştirme Direktörü olarak çalışmaktadır. M. Yıldız Günay, Nisan 2024'ten bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Dr. Mehmet Cem Kozlu
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

1946 yılında İstanbul'da doğan Mehmet Cem Kozlu'nun Denison Üniversitesi'nden lisans, Stanford Üniversitesi'nden MBA, Boğaziçi Üniversitesi'nden doktora dereceleri vardır.

Amerika'da NCR, İsviçre'de Procter & Gamble şirketlerinde yönetici olarak çalışmış ve Komili'nin 10 yıl süreyle Genel Müdürlüğünü yapmıştır. 1988-1991 yılları arasında Türk Hava Yolları Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptıktan sonra tekrar 1997- 2003 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmıştır. Ayrıca, 1990 yılında Avrupa Havayolları Birliği (AEA) Başkanı olarak görev almıştır.

1991-1995 döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde İstanbul Milletvekili olarak kamu hizmetini sürdürmüştür.

Kozlu, 1996 yılında katıldığı The Coca-Cola Company'de farklı görevlerde bulunmuştur. 2006'da emekli olmadan önce yürüttüğü Viyana merkezli Orta Avrupa, Avrasya ve Orta Doğu Grup Başkanlığı görevinde 51 ülkeden sorumlu olan Kozlu, 2007-2015 arasında The Coca-Cola Company'de Avrasya & Afrika Grubu danışmanı olarak görev yapmıştır.

Kozlu'nun değişik zamanlarda yönetim veya danışma kurullarında görev yaptığı kurumlar arasında Eximbank, TAV Havalimanları, Hürriyet Gazetesi, Arçelik, Şişecam, Coca-Cola İçecek, Coca-Cola Bottling Co. of Saudi Arabia, NBC Coca-Cola, AG Anadolu Grubu, Kamil Yazıcı Yönetim ve

Danışmanlık, Trader Media East, Multon ZAO, Global Investment House ve Godiva bulunmaktadır. Kozlu ayrıca Singapur merkezli Evyap Asia'nın ve Global İlişkiler Forumu'nun Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmüştür.

Cem Kozlu, hâlen Koç Holding, Pegasus Hava Yolları ve Viyana merkezli Do&Co AG yönetim kurullarında da görev yapmaktadır.

Değişik zamanlarda Boğaziçi ve Denison üniversitelerinde dersler vermiş olan Kozlu'nun yönetim, pazarlama ve ekonomiyle ilgili 11 kitabı ve çok sayıda makalesi, yönetimle ilgili TV dizileri bulunmaktadır.

Mehmet Cem Kozlu, Nisan 2024'ten bu yana Tüpraş bağımsız yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Üst Yönetim Özgeçmişleri

İbrahim Yelmenoğlu
Genel Müdür

İbrahim Yelmenoğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni 1991 yılında, Illinois Üniversitesi yüksek lisans programını 2003 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1987 yılında Maliye Bakanlığı'nda başlamış, 1992-2004 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu'nda görev almıştır. 2004-2006 döneminde Koç Holding Denetim Grubu Koordinatörü olarak görev yapan Yelmenoğlu, Tüpraş'ın Koç Holding'e %51 hisse devrinden sonra 27 Ocak 2006-31 Aralık 2015 tarihleri arasında Tüpraş Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevinde bulunmuştur. 1 Ocak 2016 itibarıyla Genel Müdür olarak atanmıştır.

Doğan Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(Mali)

Doğan Korkmaz, Dokuz Eylül Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nü 1996 yılında, Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını 2007 yılında, Oxford Üniversitesi Küresel İşletme programını 2013 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Yetiştirme Elemanı olarak başlamıştır. Aynı yıl Arçelik'te Yatırım Finansmanı görevine başlamış, 2007 yılına kadar sırasıyla Kurumsal Finansman ve Finansal Piyasalar Stratejisti görevlerini almıştır. 2007 yılında Arçelik Hazine ve Sermaye Piyasaları Departmanı Yöneticisi görevini üstlenmiştir. 2009 yılında Arçelik'in İngiltere'de kurulu iştiraki olan Beko Plc'de Finans Direktörü pozisyonuna, 2012 yılında ise Arçelik Finansman Direktörü görevine getirilmiştir. 1 Ocak 2016 itibarıyla Tüpraş Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.

Levent Zağra
Genel Müdür Yardımcısı
(Yatırımlar ve Planlama)

Levent Zağra, Worcester Polytechnic Institute Makine Mühendisliği ve Cornell University Üretim Sistemleri MS ve MBA programlarını tamamlamıştır.

İş yaşamına 1996 yılında Koç Holding Stratejik Planlama Departmanı'nda başlamıştır. 2002 yılında Promena Genel Müdürü olarak atanan Zağra, 2009-2016 yılları arasında Koç Holding Enerji Grubu Koordinatörlüğü görevini sürdürmüştür. Nisan 2016 tarihi itibarıyla Tüpraş Yatırımlar ve Planlamadan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Atilla Ulusu
Genel Müdür Yardımcısı
(Satış Pazarlama)

Atilla Ulusu, 1994 yılında İstanbul Saint-Joseph Lisesi, 1999 yılında Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun olduktan sonra, 2021 yılında Koç Üniversitesi Executive MBA programını tamamlamıştır.

İş yaşamına 2000 yılında Ram Dış Ticaret'te Cezayir Bölge Ofis Temsilcisi olarak başlamış, 2002 yılında aynı ülkede Bölge Ofis Müdürü olarak görevlendirilmiştir. 2003 yılında Aygaz'da önce LPG Ticaret ve Planlama Sorumlusu, sonrasında ise Yurt Dışı LPG Satış Sorumlusu olarak, başta Irak olmak üzere, Doğu Akdeniz ülkelerine gerçekleştirilen LPG ihracatlarını koordine etmiştir. 2007 yılında Tüpraş'a Ham Petrol İkmal Koordinatörü olarak atanıp, 2013 yılında Ham Petrol İkmal Müdürü, 2015 yılında Ham Petrol İkmal ve Üretim Planlama Direktörü olarak görevlendirilmiştir. Mayıs 2017'de Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaretten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanan Atilla Ulusu, 1 Ocak 2023 itibarıyla Satış Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Sarp Yeletayşi
Genel Müdür Yardımcısı
(Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaret)

Sarp Yeletayşi, 1997 yılında İstanbul Erkek Lisesi, 2001 yılında Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuştur. George Washington Üniversitesi'nde 2004 yılında Mühendislik Yönetimi Yüksek Lisans ve 2010 yılında Kriz ve Risk Yönetimi Doktora programlarını tamamlamıştır.

İş yaşamına 2001 yılında Mercedes-Benz Türk'te Planlama Mühendisi olarak başlamıştır. Yüksek lisans için gittiği ABD'de 2002-2004 yıllarında Araştırma Görevlisi ve Marriott International'da İş Sürekliliği Planlayıcısı, 2004-2006 arası George Washington Üniversitesi'nde Kriz ve Risk Yönetimi Uzmanı, 2006-2008 arası Coop System Inc.'de Kıdemli Analist ve Ürün Müdürü olarak görev yapmıştır.

2009 yılında Tüpraş'ta iş başı yapmak üzere Türkiye'ye dönerek Dış Ticaret Uzmanı olarak göreve başlamıştır. Tüpraş bünyesinde Dış Ticaret Şefi, Koordinatörü, Müdürü ve Direktörü görevlerini yürüttükten sonra 2019 yılında Tüpraş'ın ilk yurt dışı ofisi olan Londra'daki Tupras Trading Ltd'de Rafineri ve Ticaret Entegrasyon Direktörü olarak görevlendirilmiştir.

1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla Ham Petrol İkmal ve Dış Ticaretten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Önder Korkmaz
Genel Müdür Yardımcısı
(İnsan Kaynakları)

Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü'nde, lisansüstü eğitimini ise 2011 yılında Fordham Üniversitesi Executive MBA programına katılarak tamamlamıştır. Kariyerine 2005 yılında Garanti Bankası'nda başlamış ve aynı kurumda 2015 yılına kadar İnsan Kaynakları alanının çeşitli fonksiyonlarında, yöneticilik görevi ile devam etmiştir. 2016 yılında Koç Topluluğu'na katılmış ve Koç Holding bünyesinde Organizasyonel Gelişim, Eğitim, İşe Alım ve Çalışan Deneyimi alanlarında İnsan Kaynakları Koordinatörü olarak görev yapmıştır.

24 Nisan 2023 tarihi itibarıyla Tüpraş İnsan Kaynaklarından sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Murat Şimşek
Genel Müdür Yardımcısı
(Teknik)

Murat Şimşek, Gazi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümünü 2001 yılında Koç Üniversitesi İşletme Yüksek Lisans programını 2013 yılında tamamlamıştır.

İş yaşamına 2000 yılında petrol/doğalgaz arama konusunda faaliyet gösteren Amity Oil International firmasında proje mühendisi olarak başlamıştır, 2008'e kadar devam eden yıllarda kapsamı petrokimya, petrol iletim ve rafineri olan çeşitli uluslararası mühendislik projelerinde yöneticilik yapmıştır. 2008 yılında Tüpraş İzmir Rafinerisi Proje Yatırımlar Müdürlüğüne Yatırımlar Şefi olarak atanmış, 2010-2012 yılları arasında aynı rafineride Teknik Kontrol Başmühendisliği, 2012-2016 yıllarında İzmit Rafinerisi - RUP QA/QC Müdürlüğü, 2016-2020 yıllarında Genel Müdürlük - İşletme Güvenirliği Direktörlüğü görevlerinde bulunmuştur.

Ağustos 2020 itibariyle Batman Rafineri Müdürü olarak atanan Şimşek, Ocak 2023 tarihi itibarıyla Kırıkkale Rafineri Müdürü olarak görev yapan Murat Şimşek, 12 Ocak 2024 tarihi itibarıyla Teknik İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından düzenlenen "Kurumsal Yönetim İlkeleri"ne uyuma Tüpraş tarafından büyük önem verilmekte olup, Tüpraş 2024 yılında yürürlükte bulunan II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği ("Tebliğ") kapsamında zorunlu olan tüm ilkelere tam olarak uymuş, zorunlu olmayan ilkelerin de büyük çoğunluğuna uyum sağlanmıştır. Zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne de tam uyum amaçlanmakta ve bu konuda azami çaba gösterilmekle birlikte, ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, bazı ilkelere uyum konusunda gerek ülkemizde gerekse uluslararası platformda devam eden tartışmalar, bazı ilkelerin ise piyasanın ve Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Henüz uygulamaya konulmamış olan ilkeler üzerinde çalışılmakta olup; Şirketin etkin yönetimine katkı sağlayacak şekilde idari, hukuki ve teknik alt yapı çalışmalarının incelenmesi sonrasında uygulamaya geçilmesi değerlendirilebilecektir.

2024 yılı içinde Kurumsal Yönetim alanındaki çalışmalar, SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkeleri ile ilgili düzenlemelerini içeren Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanarak hazırlanan tebliğlere uygun biçimde yürütülmüştür. 2024 yılında yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı Yönetim Kurulu Tebliğ'deki düzenlemelere uygun olarak oluşturulmuştur. Genel Kurul Toplantısı öncesinde bağımsız üye adaylarının belirlenmesi ve kamuya duyurulmasına

ilişkin süreç gerçekleştirilmiş, düzenlemelere uygun şekilde seçim tamamlanmıştır. Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulumuzun bir üyesi, C Grubu pay sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ("ÖİB") tarafından aday gösterilen kişiler arasından seçilmektedir. Hazırlanan genel kurul bilgilendirme dokümanı ile ilkelerde açıklanması zorunlu olan imtiyazlı paylar, oy hakları, organizasyonel değişiklikler gibi genel kurul bilgileri, yönetim kurulu üye adayları özgeçmişleri, yönetim kurulu ve üst düzey yönetici ücret politikası ve açıklanması gereken diğer bilgiler genel kuruldan 3 hafta önce yatırımcıların bilgisine sunulmuştur. Ayrıca Şirket, olağanüstü yedeklerden kâr dağıtılması amacıyla 24 Eylül 2024 tarihinde Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı gerçekleştirmiştir.

Kurulan yönetim kurulu komiteleri etkin olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Yıl içerisinde Yönetim Kurulu tarafından, Komite üyelerinin 2024 yılında yürüttüğü faaliyetler değerlendirilmiş olup yıl sonu performans değerlendirme sürecinde finansal ve operasyonel göstergelerin yanı sıra, Şirket stratejilerinin hayata geçirilmesine yönelik hedeflerin gerçekleşme düzeyi de ölçülerek, bunların performans ve ödül sistemine girdi teşkil etmesi sağlanmıştır. Yıl içerisinde ayrıca, Şirket'in internet sitesi ve faaliyet raporu gözden geçirilerek ilkelere tam uyum açısından gerekli revizyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda; Şirket ilk kez yayınladığı entegre faaliyet raporunda, SPK Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yapılan değişiklikle yürürlüğe konulan Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'ndeki ilkelere yönelik uyum sağlanan konular kapsamlı olarak açıklanmış, henüz tam uyum sağlanmayan ilkeler karşısındaki değerlendirmelere ise Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum Beyanı içinde yer verilmiştir.

Yıl içinde SAHA Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. (SAHA) tarafından verilen Şirket'in kurumsal yönetim derecelendirme notu 10 üzerinden 9,72 olarak 02.10.2024 tarihli özel durum açıklamamızla kamuya açıklanmıştır. Kurumsal yönetim derecelendirmesine ilişkin SAHA'nın hazırlamış olduğu rapora Şirket'in https://www.tupras.com.tr adresindeki kurumsal internet sitesinden ulaşmak mümkündür. Şirket 08 Ekim 2007 tarihinden itibaren BIST Kurumsal Yönetim Endeksi'ne dâhil edilmiştir.

Aşağıda şirketimiz bünyesinde kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yürütülen kapsamlı çalışmalar ve ilgili bölümlerde henüz uyum sağlanamayan ilkeler ve varsa bundan kaynaklanan çıkar çatışmaları açıklanmıştır. Önümüzdeki dönemde de ilkelere uyum için düzenlemelerdeki gelişmeler ve uygulamalar dikkate alınarak gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Henüz Uygulanamayan Kurumsal Yönetim İlkeleri

Şirketimiz 1 Ocak 2024 – 31 Aralık 2024 faaliyet döneminde zorunlu ilkelere tam uyum sağlamakla beraber, düzenleme uyarınca uygulaması zorunlu olmayan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nden, henüz tümüyle uyum sağlanamayan başlıca ilkeler aşağıda belirtilmekte, konuya ilişkin ilave açıklamalar ise faaliyet raporunun ilgili bölümlerinde yer almaktadır. Zorunlu olmayan ilkelere tam uyum sağlanamaması nedeniyle Şirketimizin maruz kaldığı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

- 1.3.10 numaralı ilkeye ilişkin olarak, yapılan bağışlar için genel kurul gündeminde ayrı bir gündem maddesine yer verilmekte, genel kurul bilgilendirme dokümanında en yüksek tutarlı bağışların detayı açıklanmaktadır. Bilgilendirme dokümanında detaylandırılmayan bakiye tutar ise her biri 4 milyon TL'nin altındaki muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve yatırımcılar açısından önemli bilgi olarak görülmeyen çeşitli bağışlardan oluşmaktadır. Bu tutarın altındaki bağışlar yatırımcılarımız tarafından takip edilmemekte olup, izleyen yıllarda günün koşullarına göre belirlenecek önemlilik sınırı ile açıklama yapılmasına devam edilmesi planlanmaktadır.

- 1.4.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, faaliyet raporunun *Hukuki Açıklamalar* bölümünde yer aldığı üzere imtiyaz esas sözleşmemizde düzenlenmiştir. Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmış olup C Grubu pay sahibi ÖİB'dir. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Söz konusu imtiyazın Şirket'in Özelleştirme aşamasından bu yana var olduğu, sadece imtiyazlı paylar ile karar almanın mümkün olmadığı ve halka açık payların sahiplerinin yönetimde temsili açısından fark yaratacak nitelikte bir imtiyaz olmadığı dikkate alınarak, söz konusu yapıda bir değişiklik öngörülmemektedir. Nitekim esas sözleşmemiz uyarınca C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir.

- 1.5.2 numaralı ilkeye ilişkin olarak, azlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır. Yatırımcılardan da bu konuda herhangi bir talep gelmemiş olup, yakın zamanda bu konuda bir değişikliğe gidilmesi ise öngörülmemektedir.

- 1.7.1 numaralı ilkeye ilişkin olarak, Esas Sözleşmemizin 7'nci maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, borsada işlem görmeyen ÖİB'ye ait imtiyazlı C Grubu payın devrine ilişkin kısıt getirilmiş olmakla birlikte, borsada işlem gören A grubu payların serbestçe devrini zorlaştırıcı uygulamalar veya pay devrini kısıtlayan hükümler mevcut değildir. C grubu pay, 4046 sayılı Kanunun T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir. C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi hâlinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.

- 4.4.7 numaralı ilkeye ilişkin olarak, yönetim kurulu üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin yönetim kuruluna önemli katkı sağlaması nedeniyle, yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Faaliyet raporumuzda yönetim kurulu üyelerimizin özgeçmişlerine yer verilmiştir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları dikkate alınarak, kurumsal yönetim açısından herhangi bir olumsuz durum oluşturmadığı değerlendirilen mevcut uygulamada kısa vadede bir değişiklik öngörülmemektedir.

- 4.5.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, komiteler yönetim kurulu üyelerimizin bilgi birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak ilgili düzenlemelere uygun olarak oluşturulmaktadır. Sadece bir bağımsız yönetim kurulu üyemiz iki komitede görevlendirilmiştir. Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve iş birliği imkânlarını artırmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi birikimi ve tecrübelerinin katkısıyla verimli çalışmaları dikkate alınarak, mevcut komite yapısı etkin çalışmaya imkân sağladığı görülmekte olup; yakın zamanda bir değişiklik ihtiyacı öngörülmemektedir.

- 4.6.5 numaralı ilkeye ilişkin olarak, olağan genel kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Kişisel bilgilerin gizliliği açısından önemli görülen konu hakkında piyasa uygulamaları yakından izlenmekte olup, yaygın uygulamaya paralel hareket edilmesi öngörülmektedir.

SPK'nın 10.01.2019 tarih ve 2/49 sayılı Kararı uyarınca hazırlanan ve Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından onaylanan 2024 yılı Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) faaliyet raporunun ekinde (Sayfa 510-521) yer almakta olup, ilgili dokümanlara Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndaki Şirketimiz kurumsal yönetim sayfasından da ulaşılabilir.

Pay Sahipleri

Tüpraş ile pay sahipleri arasındaki tüm ilişkiler, ilgili birimlerle yürütülen ortak çalışma sonucunda Yatırımcı İlişkileri Birimi sorumluluğunda yerine getirilmektedir. Yatırımcı İlişkileri, gerektiğinde diğer birimlerden görüş alarak pay sahiplerinin ve potansiyel yatırımcıların, gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere ve bilgi eşitsizliğine yol açmayacak şekilde düzenli olarak Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve stratejilerine yönelik olarak bilgilendirilmesinden ve pay sahipleri ile Şirket yöneticileri arasındaki çift yönlü iletişimin yönetilmesinden sorumludur. Kurumsal Yönetim Tebliği'nde öngörülen faaliyetlerin bir kısmı ise Kurumsal Yönetim Birimi (Genel Kurul toplantılarının yürürlükteki düzenlemelere, esas sözleşmeye ve diğer şirket içi düzenlemelere uygun olarak yapılması, Genel Kurul toplantısında pay sahiplerinin yararlanabileceği belgelerin hazırlanması, özel durumların kamuya açıklanması gibi düzenlemelerin gerektirdiği her türlü kamuyu aydınlatma yükümlülüklerinin yerine getirilmesi tarafından yerine getirilmektedir. Yatırımcı İlişkileri Birimi, yürütülen çalışmalar hakkında Yönetim Kurulu'na iletilmek üzere Kurumsal Yönetim Komitesi'ne ve Genel Müdür'e yılda en az bir defa rapor sunmaktadır. 2023 yılı faaliyetlerine ilişkin söz konusu rapor 04 Mart 2024 tarihinde Kurumsal Yönetim Komitesi, 8 Mart 2024 tarihinde ise Yönetim Kurulu toplantılarında değerlendirilmiştir. 2024 yılı faaliyetlerine ilişkin rapor ise Mart 2025 içerisinde yapılan Kurumsal Yönetim Komitesi ve Yönetim Kurulu toplantılarında değerlendirilmiştir.

Yönetim Kurulu Çalışmaları

Yönetim Kurulu üyeleri verimli ve yapıcı çalışmalar yapmalarına, hızlı ve rasyonel kararlar almalarına ve komitelerin çalışmalarını etkin bir şekilde organize etmelerine imkân sağlayacak şekilde belirlenmektedir. Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca Genel Kurul'un devredilemez yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Şirketin tüm işleri ve idaresi Genel Kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri dairesinde seçilecek en az beş (5) kişiden oluşacak bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülür. Yönetim Kurulu'nda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkelerine ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilir.

Kanuni yükümlülükler ve esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Diğer üyeler A Grubu pay sahiplerinin belirleyeceği adaylar arasından, genel kurulda en çok oy alan adaylar arasından seçilir.

Şirket Yönetim Kurulu her zaman, üyelerin sorumluluklarını gerektiği gibi yerine getirebilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve finansal ve sektörel uzmanlığına sahip olacak şekilde oluşturulmaktadır. Yönetim Kurulu üyelerinin belirlenme sürecinde Mart 2021'de kabul edilen *Tüpraş Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası*'na uyum gözetilir. Tüpraş Yönetim Kurulu 1 Başkan, 1 Başkan Vekili ve 4'ü bağımsız olmak üzere toplam 11 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür görevleri ayrı kişiler tarafından yerine getirilmektedir. Kurulun tüm üyeleri SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan üyelerden oluşmaktadır. 2024 faaliyet döneminde bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin bağımsızlığını ortadan kaldıran bir durum ortaya çıkmamıştır. 01 Nisan 2024 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda seçilen yeni üyeler ile Tüpraş Yönetim Kurulu'nda üç kadın üye (%27,3) bulunmaktadır. *Tüpraş Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası*'na uyumlu olarak, 5 yıl içinde %25 kadın üye hedef oranına 2024 yılı itibarıyla ulaşılmıştır. Kurul üyelerinin özgeçmişleri Faaliyet Raporu'nun ilgili kısmında mevcuttur.

Genel Kurul öncesinde üyenin özgeçmişi ile birlikte, Şirket dışında yürüttüğü görevler de pay sahiplerinin bilgisine sunulur. SPK Kurumsal Yönetim İlkelerinde yapılan tanımlamaya göre icrada görev almayan mevcut Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında özet bilgiler aşağıdaki tabloda olup, detaylı özgeçmişleri Şirket'in internet sitesinde ve Entegre Faaliyet Raporu'nun Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar başlığında yer almaktadır. Görevde olan yönetim kurulu üyeleri 01.04.2024 tarihli Genel Kurul toplantısında, 2024 yılı faaliyetlerinin görüşüleceği genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere 1 yıllık süre için seçilmiştir.

Yönetim Kurulu'nun faaliyet esasları Esas Sözleşme'nin 10, 11 ve 12. maddelerinde sayılmıştır. Özetle, Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu ve Esas Sözleşme hükümleri uyarınca mutlaka Genel Kurul kararı alınmasını gerektiren işlemler dışında kalan tüm kararları almaya yetkilidir. Şirket içi düzenlemelere göre; Yönetim Kurulu olağan koşullarda yılda asgari üç kere, yılbaşında belirlenen takvim ile Şirket faaliyetleri hakkında stratejik değerlendirmelerde bulunmak ve iki toplantı arasındaki döneme dair gelişmeleri değerlendirmek üzere toplanır. Yönetim Kurulu düzenli toplantılara ilave olarak, gerekli görülen hâllerde Türk Ticaret Kanunu'nun 390/4 maddesi uyarınca fiilen toplantı yapmadan karar alabilmektedir. Esas Sözleşme gereği; Yönetim Kurulu toplantıya katılanların basit çoğunluğu ile karar alır. C grubu hisseyi temsil eden üyenin Esas Sözleşme'nin 10. Maddesinde belirtilen konulardaki hakkı saklı kalmak kaydı ile Yönetim Kurulu toplantılarında her üyenin bir oy hakkı bulunmakta olup, açıklanan farklı görüş ve karşı oy gerekçeleri ile Yönetim Kurulu üyeleri tarafından sorulan özellikli sorular karar zaptına geçirilmektedir. 2024 yılı içerisinde bu türde bir muhalefet veya farklı görüş beyan edilmemiştir. İlkesel olarak Yönetim Kurulu üyelerinin tümünün, yıllık bazda asgari olarak yapılan toplantıların %50'sine katılım sağlaması beklenmekte olup, 2024 yılında fiziki yapılan toplantılara ortalama %93 katılım sağlanmıştır. Yıl içerisinde 3'ü stratejik konuların görüşüldüğü 8 adet fiziki toplantı yapılmış, toplantıya dair tüm belgelerin makul bir süre öncesinde üyelerle paylaşımı sonrasında toplantı yapılmaksızın elden dolaştırma yöntemiyle 25 adet olmak üzere toplam 33 adet Yönetim Kurulu kararı alınmıştır. Bağımsız Yönetim Kurulu üyelerinin onayına sunulan ilişkili taraf işlemleri ve önemli nitelikte işlemler ile ilgili bağımsız üyeler tarafından onaylanmayan ve Genel Kurul onayına sunulan Yönetim Kurulu kararı bulunmamaktadır. Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı bulunur. Yönetim Kurulu toplantılarında açıklanan farklı görüş ve karşı oy gerekçeleri varsa karar zaptına geçirilir. Bu durumda karşı oy kullanan üyelerin ayrıntılı gerekçeleri kamuya açıklanır. 2024 yılında yapılan toplantılarda hiçbir üye alınan kararlara muhalif kalmadığından, tutanaklarda bu yönde bir bilgi yer almamış ve denetçilere de iletilmemiştir.

Yatırımcı İlişkileri Sorumluları

Adı Soyadı	Görevi	Lisans Belgesi Türü	Lisans Belge Numarası
Doğan Korkmaz	Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı- Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı/Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	206438/ 701256
Levent Baykan Bayar	Kurumsal Risk Grup Direktörü	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı/Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	205563/703269
Melek Özge Arcasoy Martin	Yatırımcı İlişkileri Müdürü	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı/Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	931511/933268
Fettane Sayın	Kurumsal Yönetim Yöneticisi	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 2 Lisansı/Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	927817/ 923903
Begüm Olgaç	Kurumsal Yönetim Koordinatörü	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı/Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	208461/ 702124

Adı Soyadı	Görevi	Bağımsızlık Durumu	Seçilme Tarihi	Görev Süresi	Yönetim Kurulu ve Komitelerdeki Görevleri	Şirket Dışında Aldığı Görevler
Ömer M. Koç	Başkan	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	Yürütme Komitesi Başkanı	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Ali Y. Koç	Başkan Vekili	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Rahmi M. Koç	Üye	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Grup içi ve Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Semahat S. Arsel	Üye	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	Yürütme Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Levent Çakıroğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	-	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Erol Memioğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	Risk Yönetim Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Yağız Eyüboğlu	Üye	Bağımsız Üye Değil	01.04.24	1 yıl	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	Grup içi şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Zekeriya Kaya	Üye	Bağımsız Üye	01.04.24	1 yıl	-	T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı
Şadan Kaptanoğlu Dikici	Üye	Bağımsız Üye	01.04.24	1 yıl	Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı	Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
M. Yıldız Günay	Üye	Bağımsız Üye	01.04.24	1 yıl	Risk Yönetim Komitesi Başkanı; Denetim Komitesi Üyesi	Grup içi ve Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği
Mehmet Cem Kozlu	Üye	Bağımsız Üye	01.04.24	1 yıl	Denetim Komitesi Başkanı	Grup içi ve Grup dışı şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeliği

KURUMSAL YÖNETİM İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Yönetim Kurulu Şirket'in faaliyetlerini gözetirken çıkar çatışması doğma olasılığının olup olmadığını ve varsa söz konusu çıkar çatışmasının Şirket açısından sonuçlarını değerlendirmekte ve Şirket'in çıkarlarına en uygun şekilde hareket edilmesi için gereken kararları almaktadır. Ayrıca, ilişkili taraf işlemlerinde de düzenlemelere uyumun yanı sıra Yönetim Kurulu tarafından olası suistimal riskleri değerlendirilmekte ve ilişkili taraf işlemleri titizlikle ele alınmaktadır. Yönetim Kurulu üyelerine veya yöneticilere Şirket tarafından borç verilmesi, kredi kullandırılması, lehine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak önemli bir işlem söz konusu değildir.

Şirket'in bağlı ortaklıkları ve iştirakleri mevcuttur. Şirket'in Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticilerinin bu şirketlerin yönetimlerinde de yer almalarının, Şirket menfaatine olacağı düşünülerek, Şirket dışında bu görevleri alması sınırlandırılmamıştır.

Yönetim Kurulu Üyelerinin, Şirket konusuna giren işleri bizzat veya başkaları adına yapmaları ve bu tür işleri yapan şirketlere ortak olabilmeleri hususunda Türk Ticaret Kanunu 395'inci ve 396'ncı maddeleri kapsamında 1 Nisan 2024 tarihli Genel Kurul'dan izin alınmıştır.

Yönetim Kurulu toplantıların gündemi Yönetim Kurulu sekretaryası tarafından daha önce alınan kararlar ve karar alınmasını gerektiren konular göz önünde tutularak hazırlanmaktadır. Diğer toplantıların gündemini ise yasal zorunluluklar nedeniyle karar alınmasını gerektiren hususlar belirlemektedir. Bunun dışında, Yönetim Kurulu Üyeleri'nden herhangi birisinin önem arz eden bir konuya ilişkin karar alınması hususunu, Şirket üst yönetimine bildirmesiyle de toplantı gündemi belirlenebilmektedir. Yönetim Kurulu'nun sekretarya görevi Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı (CFO) tarafından yürütülmektedir.

Esas Sözleşme'ye göre Yönetim Kurulu, ilgili mevzuat hükümlerine uymak kaydıyla uygun göreceği konularda kendi üyeleri ve/veya üyesi olmayan kişilerden oluşan danışma, koordinasyon, denetim ve benzeri nitelikte komiteler veya alt komiteler oluşturulabilir. Bu kapsamda oluşturulan komitelere 1 Nisan 2024 tarihli Olağan Genel Kurul'un ardından, 3 Nisan 2024 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri madde 4.5'te belirtilen hükümler çerçevesinde üyelerin seçimi tamamlanmıştır.

2024 yılında tüm Yönetim Kurulu Komiteleri, Kurumsal Yönetim İlkeleri ve kendi çalışma esasları kapsamındaki yerine getirmeleri gereken görev ve sorumlulukları yerine getirmiş; oluşturulan yıllık toplantı planlarına uygun şekilde toplanmıştır. Komite çalışmaları esnasında gerektiğinde şirket yöneticilerinden ve bağımsız denetçiden de görüş alınmıştır. Komitelerin çalışmaları hakkında bilgiler ile yıl içinde yapılan toplantıların sonuçlarını içeren raporlar Yönetim Kurulu'na sunulmuştur. Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Komiteleri'nin çalışmalarından beklenen faydanın temin edildiği görüşündedir. Komite üyeleri tüm toplantılara tam katılım sağlamıştır.

Kurulan Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Yürütme Komitesi'nin sorumluluk alanları ve 2024 yılı içerisindeki toplantılarına ilişkin bilgiler Faaliyet Raporunun *Yönetişim* başlığı altında yer almaktadır.

Risk Yönetimi ve İç Kontrol

Risk yönetimi, iç kontrol ve denetimin sağlıklı olarak işleyişi Yönetim Kurulu sorumluluğunda olup ilgili çalışmalar, Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan komitelerce gözden geçirilmekte ve gerekli bilgiler Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır.

Yönetim Kurulu bünyesindeki Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapan Riskin Erken Teşhisi Yönetim Komitesi mevcuttur. Komite başkanı bağımsız yönetim Kurulu üyesi olup, başkan ve üye icrada görev yapmamaktadır.

Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Kurumsal Risk Direktörlüğü, Risk Takip Komitesi'nin sekretarya görevini üstlenmekte olup, komite tarafından alınan kararların ilgili departmanlara dağılımını ve takibini yürütmektedir. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, Tüpraş İç Denetim Müdürlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir. Tüpraş ve Bağlı Ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile mali, operasyonel, yasal ve etik kurallara uygunluk çerçevesinde makul güvence verilmesi amaçlanmaktadır. Düzenli denetim faaliyetlerinin yanı sıra süreç incelemeleri ve denetim tespitlerine ya da ihbarlara istinaden özel incelemeler de yapılmaktadır. Şirkete ulaşan şikâyet içerikli bildirimler takip edilmekte, gerekli görülmesi hâlinde özel incelemeler ve şikâyet incelemeleri sonucunda Etik Kurul toplantıları düzenlenmektedir.

Denetim tespitleri, Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşılarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir. Ayrıca Bağımsız Denetim Kuruluşu tarafından da periyodik denetlemeler gerçekleştirilmekte, bu denetimler sonucu oluşturulan raporlar Yönetim Kurulu'na sunulmaktadır.

Risk Yönetimi ve İç Kontrol sistemleriyle ilgili ayrıntılı açıklamalar Faaliyet Raporu'nun *Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları* bölümünde yer almaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİNE UYUM BEYANI

Tüpraş, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde belirtilenler dâhil sürdürülebilirlik alanındaki iyi uygulamaları yakından takip etmekte ve çalışmalarını bu alanda genel kabul görmüş en iyi uygulamalara uyum sağlama hedefiyle yürütmektedir. Tüpraş'ın sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında "Enerjimiz Geleceğe" stratejisi altında yönettiği konuların birçoğu, SPK tarafından 2020 yılında yürürlüğe konulan "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ilkeler ile örtüşmektedir. Bu çerçevede Tüpraş tarafından SPK'nın "uy ya da açıkla" yaklaşımı ile hazırladığı zorunlu olmayan "Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi"nde belirtilen ilkelerin birçoğuna uyum sağlanmıştır. Söz konusu ilkelerin bir kısmında, uygulamada yaşanan zorluklar, genel ulusal ve uluslararası arenadaki belirsizlikler, bazı ilkelerin Şirket'in mevcut yapısı ile tam örtüşmemesi, devam eden çalışmalarda elde edilecek bulgulara göre uyum esaslarının belirlenecek olması gibi nedenlerle tam uyum henüz sağlanamamıştır. Şirketimizin sürdürülebilir değer üretme hedefine katkı sağlayacak şekilde henüz tam uyum sağlanmamış olan ilkelerde de uygulamaya geçilmesi hedeflenmektedir.

SPK'nın Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'nde yer alan ilkelerle örtüşen Tüpraş'ın sürdürülebilirlik uygulamaları Faaliyet Raporu'nun başta Sürdürülebilirlik bölümünde; Çevre Yönetimi, Enerji Verimliliği, Sağlık ve Emniyet Uygulamaları ve Toplumsal Sorumluluk başlığı yanı sıra İnsan Kaynakları bölümlerinde detaylı olarak açıklanmış olup, henüz tam uyum sağlanamayan başlıca ilkeler hakkında açıklamalarımız ise aşağıda belirtilmektedir. Zorunlu olmayan ilkelere tam uyum sağlanamaması nedeniyle çevresel ve sosyal risk yönetiminde meydana gelen etkiler Şirketimizce takip edilmekte ve sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında değerlendirilmektedir.

- B.14 numaralı ilkeye ilişkin olarak; Tüpraş bünyesinde üretim bazında yaşam döngüsü analizleri yapılmakta olup, çıkan sonuçlara göre iyileştirmeye yönelik aksiyonlar alınmaktadır. Şirketin tüm tesislerinde sahip olduğu ISO 14001 gerekliliği olan Çevre Boyut Tabloları ile tüm üretimler izlenmektedir. Ayrıca yeni yatırımlar için Çevresel Etki Değerlendirmeleri de yapılmaktadır. Üçüncü tarafların sera gazı emisyonları hesaplanmaktadır ve rapor içinde kamuya açıklanmıştır. Önümüzdeki yıllarda azaltımına yönelik stratejiler geliştirilmesi planlanmaktadır.
- B.17 numaralı ilkeye ilişkin olarak; Rafinerilerimizde tüketilen enerji, doğrudan (fuel oil, kok, motorin, sıfır karbonlu elektrik vb.) ve dolaylı (elektrik, buhar, vb.) olarak kırılım bazında raporlanmakta ancak enerjinin kullanımı sonrası dağılımları ısı ve soğutma özelinde proses spesifik metrikler olup, ayrıca raporlanmamaktadır. Nitekim, rafinerilerin oldukça kompleks ve entegre bir yapıya sahip olması sebebiyle her bir proses ünitesi özelinde ısıtma ve soğutmaya giden akış, kalorifik değer ölçümleri de sağlıklı olmamakta ve/veya ayrıştırılması kolay olmamaktadır. Bu sebeple, enerji tüketimleri en güvenilir ölçüme dayalı doğrudan ve dolaylı olarak ana kaynak bazında raporlanmaktadır. Elektrik üretim miktarları ise Lisansa tabii faaliyet olması sebebi ile EPDK/TEİAŞ gibi kurumlara sistem üzerinden bildirilmektedir.

SPK'nın 23.06.2022 tarih ve 34/977 sayılı Kararı ile belirlenen formatlara göre hazırlanan ve Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından onaylanan Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Raporu faaliyet raporunun ekinde (Sayfa 522-531) yer almakta olup, ilgili dokümanlara Kamuyu Aydınlatma Platformu'ndaki Şirketimiz https://www.kap.org.tr/tr/sirket-bilgileri/ sayfasından da ulaşılabilir. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun 29.12.2023 tarihli Kararı uyarınca Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları doğrultusunda hazırlanan rapor faaliyet raporunun ekinde (Sayfa 417-471) kamuya açıklanmaktadır.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

A. Kurumsal Risk Yönetim Süreci

Kurumsal Risk Yönetim süreci, Şirketin mevcut değerlerini koruyup paydaşlar için yeni değerler yaratırken, Yönetimin kabul edilebilir seviyede olduğunu değerlendirdiği, risk iştahına uygun olarak tüm fonksiyonlarda tanımlanan risklerin birimler ile süreçler arasındaki iletişimini sağlayacak şekilde geliştirmiştir.

Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.

Riskten doğrudan sorumlu birimler ile yapılan çalıştaylar, etki ve sıklık analizleri neticesinde risk envanteri güncellenmektedir. Risk yönetimi yazılımı ile sürekli olarak takip edilen riskler, Risk Takip Komitesi tarafından önceliklendirilmekte, risklere ilişkin alınan aksiyonlar ve güncel bilgiler belirli periyotlarda Risk Yönetim Komitesine raporlanmaktadır.

Tüpraş, Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde politikalarını oluşturmuş, kurumsal kültürünü güçlendirme kapsamında yönetişim uygulamalarını hayata geçirmektedir. Bu doğrultuda, risk yönetim sürecinde ISO 31000 Risk Yönetim Standardı dikkate alınmaktadır.

B. Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları

Tüpraş'ın 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi ile SPK'nın Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmak üzere Risk Yönetim Komitesi kurulmuştur. Komitenin başkanlığını, icrada görevli olmayan Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi Sayın Mine Yıldız Günay yürütmektedir. Komitenin diğer üyesi ise, icrada görevli olmayan Yönetim Kurulu üyesi Sayın Erol Memioğlu'dur. Komite, 2024 yılı içerisinde 6 adet toplantı gerçekleştirmiştir. Komite, Tüpraş'ın Risk Yönetim Sistemi ve Risk Raporlaması esaslarını değerlendirmekte, bu kapsamda periyodik olarak hazırlanan Risk Raporlarını incelemekte, Risk Yönetim Sistemi'ni gözden geçirmekte ve risklerin yönetim sorumluluğunu üstlenen ilgili bölümlerdeki uygulamaların, komite kararlarına uygun gerçekleştirilmesinin gözetimini yürütmektedir. Komite ayrıca bilgi güvenliği uygulamalarının değerlendirilmesi, uyum risklerinin gözetimi ve sürdürülebilirlik risklerinin değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar da yapmaktadır. Raporlama çalışmaları ve komite değerlendirmeleri neticesinde alınan kararlar Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmaktadır. Komite'nin çalışma esasları ve işleyişi hakkında genel bilgilere kurumsal web sitesinden ulaşılabilmektedir.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan 17 Mart 2025 tarihli raporda, Tüpraş'ın riskin erken saptanması sistemi ve Risk Yönetimi Komitesi'nin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşıldığı belirtilmiştir. İlgili açıklamalara raporun *Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu* bölümünden ulaşılabilmektedir.

C. Risk Takip Komitesi

Risk Takip Komitesi, Kurumsal Risk Yönetimi uygulamalarını takip eden, Genel Müdür'e bağlı komitedir. Komite, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ile Kurumsal Risk Direktörü ve Kurumsal Risk ve Sigorta Yönetim Müdürü'nden oluşmaktadır. Komite'nin amacı, Şirket'in varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi ve risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesidir.

D. Bilgi Güvenliği Komitesi

Tüpraş, kurumun tüm fiziksel ve elektronik bilgi varlıklarının gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini, yasal uyumu sağlayarak ticari ve kurumsal imajını koruma taahhüdünde bulunmaktadır.

Bilgi güvenliğinin tam olarak sağlanabilmesi, bilgi güvenliği bilincinin oluşturulması, farkındalık seviyesinin artırılması ve bilgi güvenlik altyapısının sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla ISO 27001 Standardının Kurumsal

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Roller Sorumluluklar ve Yetkiler maddesi uyarınca kurulan Bilgi Güvenliği Komitesi faaliyetlerini sürdürmektedir. Komite Lideri Mali İşlerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, Komite Yöneticisi ise Bilgi Teknolojileri Direktörüdür. Komite üyeleri ise tüm Genel Müdür Yardımcıları, ilgili Direktörler ve Müdürlerdir. Komite, 6 ayda bir kez olmak üzere ve gerektiğinde katılımcıların veya yetkilendirdiği temsilcilerinin salt çoğunluğu ile toplanmaktadır.

Komite çalışma çıktılarının takip edilmesi, sahada yönetilmesi, yeni gündemin oluşturulması, periyodik sunumlar gibi tüm koordinasyon faaliyetlerinin yürütülmesi için Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü görevlendirilmiştir. Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü, gelişen teknolojiler ile siber tehdit ve riskleri engellemenin azami önemli hâle gelmesi, bu teknolojilerin ayrı ve özelleştirilmiş bir ekip ile yönetilmesi ihtiyacı kapsamında, Siber Güvenlik ve Risk Müdürlüğü; Siber Atak İzleme ve Savunma, Bilgi Güvenliği ve Uyum, Siber Operasyon ve Müdahale ve Siber Olay ve Mimari olarak belirlenen faaliyet başlıklarında süreçlerini yürütmektedir.

Komite, Sermaye Piyasası Kurulu'nun VII-128.9 Bilgi Sistemleri Tebliği ile halka açık şirketler için getirilen yükümlülükler kapsamında Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen Tüpraş Bilgi Güvenliği Politikasının çalışanlara duyurulması, uygulanması ve gözetimi ile bilgi sistemleri üzerinde etkin ve yeterli kontrollerin tesisi çalışmalarını da yürütmüştür.

Tüpraş Siber Güvenlik Stratejisi kapsamında risk tabanlı bir yaklaşım benimsenmiş olup, bu doğrultuda NIST Siber Güvenlik Kritik Altyapı Yönetim Çerçevesi esas alınmıştır. Tüpraş Siber Güvenlik hedefleri belirlenirken temelde NIST Siber Güvenlik Kritik Altyapı Yönetim Çerçevesi ve Sürekli Uyarlanabilir Risk ve Güven Değerlendirmesi (CARTA) stratejisi referans alınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı koordinasyonunda yayınlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehber uyum ve denetim çalışmaları her yıl tekrarlanmaktadır. Bulgu aksiyon planları Komite bilgi ve onayı dâhilinde işletilmeye devam edilmektedir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ("EPDK") Enerji Sektöründe Siber Güvenlik Yetkinlik Modeli Yönetmeliği uyum çalışmaları kapsamında da boşluk analizi, risk değerlendirmesi, olay müdahale süreçleri, farkındalık çalışmaları ile siber tehditlere karşı dayanıklığı artırmak ve yönetmeliğe tam uyumu sağlamak hedeflenmektedir.

E. Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi

Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kontrol sistemleri araç ve uygulamalarına yönelik artan siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik güvenlik alt yapısının iyileştirilmesi, işletim, bakım, proje ve tedarikçi yönetim süreçleri içerisinde teknolojinin etkin olarak uygulanması, sürecin kesintisiz devamlılığının sağlanması için gerekli prosedür ve uygulamaların geliştirilmesini hedeflemektedir. Komite, Operasyonel Teknolojiler Müdürlüğü, Sistem ve Altyapı Teknolojileri Müdürlüğü, İşletme, Elektrik/Enstrüman Bakım, Proses Kontrol, Proses Güvenliği, Proje ve Yatırımlar ile Rafinerilerdeki Bilgi Teknolojileri ekiplerinden oluşmaktadır. Komite'nin çalışma çıktıları Bilgi Güvenliği Komitesi'ne sunulmakta ve gelişim takip edilmektedir. Komite, EPDK Siber Güvenlik Yetkinlik Modeli Yönetmeliği ve ISA-62443 standardına ve endüstriyel alanda kabul görmüş güvenli mimari yaklaşıma uyumlu ağ altyapısının oluşturulması çalışmalarında bulunur.

F. Tüpraş Risk Envanteri

Tüpraş, rutin olarak yapılan risk değerlendirmesi sonrasında risklerini 8 ana başlık altında kategorize etmiştir.

1- Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri
2- Finansal Riskler
3- Ticari Riskler
4- Operasyonel Riskler
5- Stratejik Riskler
6- Uyum ve Yasal Riskler
7- İtibar Riskleri
8- İklim ile Bağlantılı Riskler

G. Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili tüm riskleri ve fırsatları gerçeğe uygun, tarafsız ve eksiksiz biçimde ele alarak ve TSRS (Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları), SASB (Sustainability Accounting Standards Board - Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu), CDSB (Climate Disclosure Standards Board - İklim Beyanı Standartları Kurulu) prosedürlerinde ve Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) Küresel Riskler Raporu'nda belirtilen rehberlikler ışığında değerlendirerek, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların Tüpraş'ın kısa, orta ve uzun vadede finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları üzerinde yaratabilecekleri etkiyi analiz etmektedir.

Tüpraş Risk Envanteri'nde 8 kategoride yer alan 160 adet risk, sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetişimsel boyutları açısından incelenmiş olup, iklim değişikliğiyle mücadele, çevre, teknik emniyet, tedarik zinciri, müşteri deneyimi, iş sürekliliği, operasyonel mükemmellik, strateji, veri güvenliği ve siber güvenlik, insan hakları, iş etiği ve uyum, çalışan bağlılığı, eğitim ve yetenek gelişimi gibi konulara dair 61 adet risk sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Bu riskler içerisinden finansal duruma, finansal performansa ve nakit akışına etkisi olabilecek 31 adet önemli risk belirlenmiştir. Bu riskler içerisinden de 2024 yılı finansal tablolarda belirtilen eşik değer dikkate alınarak önemli finansal etkisi olabilecek 3 adet risk TSRS kapsamında ele alınabilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk olarak belirlenmiştir. Tüpraş Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan 160 adet riskten 14 adet risk önceliklendirilerek en üst seviyede önem arz eden risk (ilk riskler) olarak seçilmiştir. Envanter güncelleme çalıştayları esnasında her departman kendi riskleri içinden önceliklendirilmesini talep ettiği riskleri belirtmekte ve bunların bir araya geldiği önceliklendirilmiş riskler havuzu oluşturulmaktadır. Akabinde, bu önceliklendirilmiş riskler havuzu Üst Yönetim'den oluşan Risk Takip Komitesi'ne sunulmakta ve bu Komite tarafından nihai önceliklendirilmiş İlk Riskler belirlenmektedir. Bu risklerin %50'si sürdürülebilirlik ile ilişkilendirmekle beraber arasında iklim ile ilgili riskler de bulunmaktadır. Tüpraş ayrıca sürdürülebilirlik önceliklerinden kaynaklanan risk ve fırsatları Çifte Önemlilik ilkesi doğrultusunda analiz etmekte ve sürdürülebilirlik ile ilgili riskleri birer fırsat olarak da değerlendirmektedir. Şirket, her bir etki konusunu, örneğin olumsuz etkileri birer risk, olumlu etkileri de birer fırsat gibi değerlendirerek ve Şirket'in risk yönetim yaklaşımı ile ele alarak, değer zincirinin hangi noktasında Şirket'i etkilediğine ilişkin içgörülerde bulunmaktadır.

Tüpraş'ın belirlediği sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar, rafineri tesis güvenliği, endüstriyel kazalar, operasyonel mükemmelliği ilgilendiren konular, siber tehditler, endüstriyel kontrol sistemlerinin güvenliği ve veri güvenliği dâhil finansal sonuçları etkileyen geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Tüpraş, düzenli olarak takip etmekte olduğu bu risk ve fırsatları yalnızca operasyonel boyutlarıyla değil, aynı zamanda Kurumsal Risk Envanteri'nde detaylı biçimde analiz etmekte; böylece nakit akışı veya kârlılık gibi alanlarda gerçekleşebilecek potansiyel değişimleri ve her bir riskin finansal değerini öngörmeye özen göstermektedir. Envanter güncelleme çalıştayları esnasında her departman kendi riskleri özelinde analiz çalışmaları gerçekleştirerek ilgili riskin finansal etkisini (eğer varsa) belirtmekte, Risk Müdürlüğü ile paylaşmakta ve Kurumsal Risk Envanteri'ne yansıtmaktadır. Envanterde yer alan her bir riskin finansal boyutu ilgili birim tarafından Kurumsal Risk Direktörlüğü ile yapılan çalıştaylarda gözden geçirilmekte olup, eşik değer ilgili yılın finansal tablolarına göre hesaplanmaktadır. Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risklerinin etki derecelerini yüksek, meydana gelme olasılığını mümkün ya da muhtemel ve risk derecelerini yüksek olarak değerlendirmektedir.

Sürdürülebilirlik ile ilgili riskler özelinde vade tanımlamalarından ziyade her bir riskin bir sonraki raporlama döneminde geçerliliği ve devam etme durumu değerlendirilmektedir. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamındaki zaman dilimlerini ise kısa vade, orta vade ve uzun vade olarak belirtmiştir. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamında kısa vadeyi 0-2 yıl, orta vadeyi 3-9 yıl ve uzun vadeyi ise ≥10 yıl olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlar, stratejik karar alma süreçlerinde kullanılan kısa, orta ve uzun vade planlama dönemleriyle bağlantılıdır.

Tüpraş, Türkiye'de ve dünyada hâlen iklim ve karbon senaryoları haricinde SASB metriklerini içeren sürdürülebilirlik üzerine kapsayıcı bir senaryo olmayışını ve sürdürülebilirlik tarafında senaryolara ulaşmanın zorluğunu dikkate alarak kendi oluşturduğu belirli metodolojileri çalıştırmakta, ancak belirsizlik aralığının çok yüksek olmasından dolayı sayısallaştırıp nicel bir finansal çıktı oluşturamamaktadır. Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risklerden önemli olanları göz önüne almakta, operasyonlarının da etkilenme olasılığının farkında olarak nitel bir değerlendirme doğrultusunda yürütmektedir.

Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlarla ilgili bilgilerinin karşılaştırılabilir, doğrulanabilir, zamanında ve anlaşılır olmasına önem veren Tüpraş, TSRS hükümlerinin yetersiz kalması durumunda GRI endeksi ve SASB'nin sürdürülebilirlik ile ilgili metrikleri, uluslararası sürdürülebilirlik endeks kuruluşlarının beklediği metrikler üzerinden ek açıklamalar yaparak risk ve fırsatların finansal etkilerini daha görünür kılmaktadır. Bu yaklaşım, yatırımcılar ve diğer paydaşlara büyük kolaylık sağlayarak, karar verme süreçlerinde gereken veriye erişimleri güçlendirmektedir. Ayrıca Tüpraş, hangi bilgilerin önemli olduğunu belirlemek üzere TSRS 1'deki prosedürleri uygulamakta ve elde ettiği verileri ana şirket ve bağlı ortaklıklar çerçevesinde konsolide finansal tablolarla uyumlu hâle getirmektedir.

Sürdürülebilirlik ile ilgili açıklamalarda kullanılan para biriminin finansal tablolardaki para birimiyle aynı olması sayesinde bilgi tutarlılığı korunmaktadır. Bu sayede, herhangi bir raporlama alanından diğerine geçildiğinde verilerin bütünlüğü bozulmamakta

ve paydaşlar tarafından kolayca karşılaştırılabilmektedir. Tüpraş ayrıca nakit akışları, sermaye maliyeti veya finansmana erişimde yaşanabilecek değişimleri detaylandırarak, ilgili tüm tarafların ileriye dönük stratejik kararlar almasına destek olmaktadır.

Tüpraş, risk ve fırsatlar arasındaki ilişkileri vurgulayarak sürdürülebilirlik faktörlerinin operasyonel ve finansal boyutlarını entegre biçimde yansıtmaktadır. Bu sayede kısa vadeli etkinin yanı sıra uzun vadeli planlamayı gerektiren iklim odaklı risk ve fırsatlar da net bir biçimde görülmektedir. Bu bütüncül yaklaşım, Tüpraş'ın kurumsal şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda hareket ettiğini gösterirken şirketin sürdürülebilirlik performansını da güvenilir, anlaşılır ve karşılaştırılabilir biçimde ortaya koymaktadır. Tüpraş entegre ve etkin risk yönetim yaklaşımı ile sürdürülebilirlik ile ilgili riskler kapsamındaki belirsizliklere karşı dirençliliğini ortaya koymaktadır.

Tüpraş'ın sürdürülebilirlikle bağlantılı finansal etkilerinin ölçümünde ortaya çıkan temel belirsizlikler rafineri operasyon güvenliği ile ilgili olası gelişmeler ve emniyet yatırımları, iklim odaklı riskler kapsamında aşırı hava koşulları ve karbon düzenlemeleri ile düşük emisyon teknolojilerine geçişin gerektirdiği potansiyel yatırım maliyetlerinin miktarı konularında öne çıkmaktadır. Bu kapsamda şirket, gelecek dönem nakit akışları ve finansal projeksiyonlarını söz konusu belirsizlikler doğrultusunda düzenli şekilde gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın iş modelinde tüm değer zinciri boyunca sağladığı esneklik kabiliyeti, sürdürülebilirlik risk ve fırsatlarının etkin yönetimi açısından stratejik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Gelişen piyasa koşullarına ve düzenleyici çerçevelere uyum sağlama yetkinliği, yedek enerji altyapı yatırımları ve alternatif tedarik kaynaklarıyla güçlendirilirken, dört rafineri, çoklu lojistik ve dağıtım varlıkları ile yenilenebilir enerji santrallerini kapsayan geniş operasyon sahasında otomasyon ve yeni teknolojilere öncelik verilerek kurumsal dayanıklılık artırılmaktadır. Sürdürülebilirlik ile ilgili risklerin bir tehdit olarak değil, inovasyon ve yeni iş modelleri geliştirme fırsatı olarak değerlendirilmesi, stratejik karar alma süreçlerine yön vermektedir. Bu çerçevede, Tüpraş'ın kısa vadeli stratejileri, operasyonel süreçlerde hızlı aksiyon almasını gerektiren konulara odaklanmakta, karbon fiyatlandırmasına yönelik yasal düzenlemelere uyum sağlanması ve enerji verimliliği projelerinde anlık iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi önceliklendirilmektedir. Orta vadeli stratejiler, teknoloji dönüşümünün hızlandırılması, emisyon azaltım programlarının genişletilmesi ve sürdürülebilir finansman araçlarının etkin kullanımına yönelik çalışmaların yoğunlaştırılmasını kapsamaktadır. Uzun vadeli stratejiler ise düşük karbonlu iş modellerine geçişin sağlanması, yenilenebilir enerji yatırımlarının artırılması ve karbon nötr hedefleri doğrultusunda kapsamlı dönüşüm projelerinin uygulanmasına odaklanmaktadır. Tüpraş, belirlenen bu zaman dilimleri doğrultusunda Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan hedef ve uygulamaları hayata geçirerek kurumsal stratejisini sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde geliştirmektedir.

1. Teknik Emniyet ve Çevre Riskleri

a) Teknik Emniyet Riskleri

Tüpraş, faaliyetlerinden kaynaklanan riskleri tanımlayarak riskleri ortadan kaldırma, ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde kabul edilebilir düzeye indirme hedefi doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Tüpraş'ın sağlık ve emniyet yönetim sistemi, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi temelinde şekillendirilmiş ve sertifikalandırılmıştır.

Çok tehlikeli sınıfta faaliyet gösteren Tüpraş, çalışanları ve tüm paydaşları için sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlayabilmek ve Sıfır Kaza hedefine ulaşmak amacıyla, yerel mevzuat ve uluslararası iyi uygulamalar çerçevesinde bir yönetim sistemi geliştirmiştir. Risk yönetim hiyerarşisi temelli çalışmaları ile her geçen yıl İSG, proses emniyeti ve çevresel performans göstergelerinde gelişmeler kaydetmekte, ancak bu sonuçlarla yetinmeyerek sektörel kıyaslamalar ile her dönem çalışma esas ve yöntemlerini geliştirmektedir.

Çalışan maruziyetinin azaltılması, süreçlerin kaliteli ve etkin bir şekilde kontrol edilmesi, paydaşların yetkinliklerinin artırılması, insan, çevre ve tesislerin korunması amacı ile yeni teknolojilerden ve iş yapış metotlarından faydalanmakta, bu faaliyetlerini de iç ve dış denetimlerle kontrol ederek gözden geçirmektedir.

2024 yılı içinde İş Sağlığı ve Güvenliği alanında yapılan çalışmalara raporun *Sağlık Emniyet Uygulamaları* bölümünden ulaşılabilmektedir

b) Çevre Riskleri

Tüpraş, üst düzeyde bir çevre koruması sağlamak amacıyla ulusal çevre mevzuatı gerekliliklerini yerine getirirken, uluslararası standartları ve çevre mevzuatını da takip ederek çevresel risklerini belirlemekte ve bu kapsamda gerekli önlemleri alarak operasyonlarını ve yatırımlarını gerçekleştirmektedir. Proaktif bir yaklaşımla Şirket'in sürdürülebilirliği, orta ve uzun vadeli planları dikkate alınarak ve yatırımların çevre etkisi değerlendirilerek çevresel riskler yönetilmektedir.

Tüm Rafinerilerin faaliyetlerini sürdürebilmesi için çevre izinlerinin güncelliği sağlanmaktadır. Şirket ISO 14001 Çevre Yönetim Sistem Standardı gerekleri tüm faaliyet tesislerinde takip etmekte ve düzenli aralıklarla belgelendirme çalışmaları yürütmektedir. Faaliyetlerinden kaynaklı tüm çevresel risklerin yönetimi için belirlenen Temel Performans Göstergeleri yakından takip edilmekte ve aylık olarak üst yönetime raporlanmaktadır. Ayrıca Tüpraş'ın çevre uygulama ve performansı, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yetkilendirilen kurumlar ve bağımsız kuruluşların gerçekleştirdiği denetimlerin yanı sıra Koç Topluluğu Çevre Denetimi sürecine de tabidir. Çevre denetimlerinden elde edilen bulgular için düzeltici iyileştirici aksiyonlar planlanmakta ve sorunlar çözümlenmektedir. Tüm sonuçlar yıllık olarak düzenlenen Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında üst yönetime sunulmakta ve gelecek yıl yapılacak çalışmalar ve hedefleri belirlenmektedir.

Tüpraş iklim krizinin getirdiği risklerin farkında olup, risklerin azaltılması ve uyumun sağlanması için 2050 Karbon Nötr Stratejisi doğrultusunda operasyonlarını yürütmekte ve yatırımlarını yönetmektedir. İklim değişikliğine adaptasyon konusunda, tüm rafinerilerin su yol haritaları oluşturulmuştur.

Tüpraş aynı zamanda tüm çevresel etkilerini entegre bir şekilde yöneterek azaltmak için mevcut ünitelerde yaşam döngüsü analizi yaklaşımını kullanmaktadır. Yatırımlar için ise yaşam döngüsü düşüncesi yaklaşımı benimsenmiştir. Tüpraş, 2050 karbon nötr stratejisine ulaşmak için yatırımlarını AB Taksonomi Mevzuatı kapsamında değerlendirmektedir.

2. Finansal Riskler

Tüpraş, ticari sürdürülebilirliğin sağlanması ve finansal hedeflere ulaşılması için finansal risklerini etkin bir şekilde yönetmektedir. Bu kapsamda, kur riski, likidite riski, faiz riski ve emtia fiyatları riski gibi temel riskler finansal politika ve prosedürlerle tanımlanarak sınırları belirlenmiştir.

a) Kur Riski

Şirketimiz faaliyetlerinin doğası gereği kur riskine maruz kalabilmektedir. Kur riskinin yönetimi kapsamında döviz pozisyonu limitleri belirlenmekte ve gerektiğinde türev araçlar kullanılarak "sıfır döviz pozisyonu" hedeflenmektedir. Öte yandan ürün satış fiyatlarına, döviz kuru değişimleri yansıtılarak kur riski sınırlandırılmakta, doğal hedge etkisinden faydalanılmaktadır. Aynı zamanda Şirket, sahip olduğu yabancı para borçlarını gelecekte gerçekleşmesi muhtemel olan ihracat işlemleri ile dengeleyerek nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulayabilmektedir.

b) Likidite Riski

Likidite, etkin nakit akış planlanması ve aktif-pasif yönetimi ile günlük olarak yönetilmektedir. Vadesi gelen yükümlülüklerin karşılanamama riskine karşı stres test ve senaryo analizleri ile nakit rezervler gerekli durumlarda güçlendirilmektedir. Likidite yönetiminde cari oran, uzun vadeli kredi payı, işletme sermayesi gün sayısı gibi finansal göstergelerin etkin yönetimi ile riskin minimum düzeyde tutulması sağlanmaktadır.

c) Faiz Riski

Şirketin faiz riskine karşı yönetim stratejisi, sabit faizli borçlanmalar ve değişken faizli borçlanmalar arasında bir denge kurmakta güncel piyasa verilerini dikkate alarak gerektiğinde faiz türev araçların kullanımı ile riski yönetmektir.

3. Ticari Riskler

a) Emtia Fiyatları Riski

Tüpraş, faaliyetleri gereği önemli miktarda ham petrol, ara ürün ve ürün stoku bulundurmaktadır. Ham petrol ve ürün fiyatlarındaki düşüşler sonucunda stokların değer kaybına uğrama riski bulunmaktadır. Tüpraş fiyatlandırma metodolojisi hem ürün fiyatlarındaki hem de kurlardaki ani ve sert değişimleri satış fiyatlarına yansıtarak, kur ve fiyat riskine karşın doğal korunma (hedge) sağlamaktadır. Bu çerçevede, yerel ve uluslararası piyasalarda yaşanan değişimler satış fiyatlarına yansıtılmaktadır. Bununla birlikte, alınan ham petrollerin fiyatlandırma dönemleri, türev enstrümanlar aracılığıyla, satılan ürünlerin fiyatlandırma dönemlerine denk getirilerek stok değer düşüklüğü riskinden korunma (hedge) sağlanmaktadır. Ürün kâr marjlarındaki (crack) dalgalanmaların etkilerini kısmen ortadan kaldırmak için çeşitli türev enstrümanları kullanılarak zaman zaman gelecek dönem ürün kâr marjları (crack) sabitlenmektedir.

b) Karşı Taraf Riski

Kamu kuruluşlarından alacaklar tahsilat riski taşımazken, özel sektör müşterilerine yapılan satışlardan kaynaklanan alacakların önemli bir bölümü tahsilat riskini bertaraf etmek amacıyla çeşitli teminatlar alınmak suretiyle yönetilmektedir.

Akaryakıt, LPG, ihrakiye ve akaryakıt harici ürünlerde ticari alacaklar veya diğer tüm riskler, satışların peşin veya vadeli yapılması suretiyle kontrol altında tutulmakta, müşterilere teminat mektubu ve/veya Doğrudan Borçlanma Sistemi karşılığı tanımlanan

belirli kredi limitleri dâhilinde ürün teslimatı yapılmaktadır. Mevcut teminat imkânlarının üzerinde iş hacmi yaratabilmek ve ileriki dönemde oluşabilecek olası riskleri engellemek adına, "Alacak Sigortası" çözümü de kullanılmaktadır. Öte yandan ticari alacaklara yönelik günlük, haftalık ve aylık periyotlarla risk analiz raporları otomatik olarak hazırlanmakta, proaktif bir yaklaşım ile müşteriler için oluşturulan derecelendirme raporları sonucu aksiyon planları/önlemler uygulamaya konulmakta bu sayede herhangi bir finansal zarar ile karşı karşıya kalınmamaktadır. Alacak risk performansı, periyodik olarak toplanan Alacak Yönetimi Performans Takip Komitesinde değerlendirilmektedir.

Mevcut şartlar ve piyasa koşulları çerçevesinde Tüpraş'ı olası zararlardan korumak adına vadesinde ödenmeyen alacaklarımıza ilişkin, finansal piyasa koşullarına paralel olarak değişken vade farkı oranı uygulanmaktadır.

Karşı taraf riski, tüm bankalar için eşit ve objektif kriterler içeren karşı taraf uyum politikasının çizdiği esaslar çerçevesinde yönetilmektedir. Mevduat işlemleri, Şirket politikasında belirlenen kredi derecelendirme-notu ve sermaye yeterliliği gibi metrikler dikkate alınarak belirlenmiş limitler dâhilinde gerçekleştirilmektedir.

4. Operasyonel Riskler

Operasyonel riskler, Şirket yönetimi ve personeli tarafından zaman ve koşullara uygun hareket edilmemesi, günlük faaliyetlerde ve yönetişim sistemlerinde hata ve aksamaların yaşanması ve deprem, yangın, sel gibi felaketler sebebiyle kayıplara ya da zarara uğrama ihtimali olarak tanımlanmaktadır.

a) Tedarik/Taşıma Riskleri

Tüpraş'ta tedarik süreci, ham petrol, yarı mamul, ürün ve malzeme ikmal işlemlerinden meydana gelmektedir. Ham petrol, ürünlerin ana hammaddesi olması nedeniyle, temel tedarik kalemini oluşturmaktadır. İhtiyaç duyulan ham petrolün bir kısmı yerli üretimden, büyük bir kısmı ise ithal ham petrolden temin edilerek üretimin devamlılığı sağlanmaktadır. Ham petrol tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi, tedarik zincirinde riskin dağıtılması, fiyat ve navlun avantajı sağlanması ve Şirketin operasyonel kabiliyetinin artırılmasına yönelik olarak ham petrol alım operasyonlarında optimizasyona gidilmektedir.

Operasyonların en kritik etaplarından biri de fiziki ikmaldir. Tedarik edilen ürünlerin taşınmasının oluşturduğu risklerin bertaraf edilmesi amacıyla, ilgili ürüne yönelik olarak belirlenen tedbir ve çalışma şartlarının tedarikçiler tarafından eksiksiz yerine getirilmesi beklenmektedir.

Tedarikçilerden, ikmal güvenliğini sağlamak adına, taşımayı yapacak tankerlerde bazı standartları sağlamaları talep edilmektedir. Özellikle ham petrol ithalinde, ISO 9001 ve sınıf sertifikalarına sahip "ISM" kod (International Safety Management Code) ve "ISPS" kod (International Ship and Port Facility Security Code) koşullarına uygun ve limanlar tarafından kabul gören deniz tankerleri kullanılmak zorundadır. Tüpraş Terminalleri Kabul Kriterleri'ne göre Rafinerilere gelen gemilerin emniyetli operasyon gerçekleştirmesi için belirli spesifikasyon ve donanımda olması gerekmekte, gemilere belli aralıklarla vetting işlemi yapılmaktadır. Ayrıca, Ditaş tarafından gemilerin teknik değerlendirmeleri yapılırken bu konuda uzman olan bir dış firmadan destek alınmaktadır.

Rafinerilerimize gelen ve STS (ship to ship) yapan tankerler, teknik değerlendirmelere ilave olarak uyum açısından da değerlendirilmekte ve yaptırımlara yönelik doğabilecek riskler azaltılmaktadır.

Tüpraş Demiryolu Sahaları Kullanım Koşullarına ve uluslararası RID yönetmeliğine (Regulation concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail) uygun şekilde acil durum ve operasyonel koşullar göz önünde bulundurularak vagon sahalarının emniyetli yönetimi gerçekleştirilmektedir.

Rafineri girişlerinde bulunan tanker kontrol noktalarında kara tankerlerinin ADR ve Safe Pass kontrolleri yapılmakta, uygun bulunmayan araçlar uygunsuzluklarını giderene kadar Rafineri sahasına alınmamaktadır.

Ham petrol ve ürün ikmalleri ile Rafineriler arasındaki taşımalarda ortaya çıkabilecek mali riskler gerek ticaret anlaşmalarıyla gerekse de sigorta poliçeleriyle üçüncü taraflara transfer edilmektedir.

Tedarik sürecinin önemli bir parçası olan lojistik hizmet sağlayıcıların, malzemeyi teslim alma, taşıma ve rafinerilere teslimatları sırasında uyması gereken kurallar, Güvenli Tedarik Zinciri Politikalarını içeren Güvenli Tedarik Zinciri Standardı esasları ve sözleşme şartları ile belirlenmiş ve teminat altına alınmıştır.

Ham petrol ve akaryakıtlara ek olarak, çok çeşitli ekipman, malzeme, yedek parça ve kimyasal madde tedarik operasyonları da gerçekleştirilmektedir. Tüm malzeme tedarik süreçleri, Tüpraş tarafından, belirlenen şartnamelere göre yönetilmektedir. Temin edilecek ürünün, üretim ve teslimat süreçlerinde, tedarikçinin uyması gereken kurallar ve standartlar, satın alma şartnamesinde belirtilmekte ve tedarikçilerin buna uygun üretim ve teslimat yapmaları beklenmekte ve kontrol edilerek depo giriş süreçleri yürütülmektedir.

b) Üretim ve Satış Süreçlerinde Ürün Analizleri Riskleri

Tüpraş Rafinerilerinde Türkiye Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilmiş laboratuvarlar faaliyet göstermektedir. Laboratuvarların akreditasyon kapsamları, faaliyet gösterdikleri rafineri tarafından satılmakta olan ürünlere ait spesifikasyonlarında yer alan tüm analizleri içermektedir. Satılan ürünlerin analizleri kurum içinde veya dışındaki akredite laboratuvarlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Uluslararası mevzuatlara uygun olarak belirlenmiş standartlarda bulunan tüm parametrelerden uygunluk almayan ürünlerin satışı gerçekleştirilmemektedir. Tüm laboratuvar süreçleri düzenli olarak Hata Türleri ve Etki Analizi (FMEA) yöntemi ile değerlendirilerek risk yönetimi sağlanmaktadır.

c) Bilgi Teknolojileri Riskleri

Dünya Ekonomik Forumu Küresel Risk Raporu'na göre "siber güvensizlik" başlığı ilk 5 risk arasında yerini alırken, özellikle yapay zekâ ile artan yanlış bilgi yayılımı ve dezenformasyon riski ilk sıraya yerleşmiştir. Tüpraş'ın siber güvenlik ve teknoloji riskleri kapsamında odağı bu doğrultuda Yapay Zekâ Siber Güvenlik Riskleri, Kritik Altyapı Güvenliği Riskleri, Bulut ve IOT Güvenliği Riskleri, Tedarik Zinciri Güvenliği Riskleri, Uzaktan Çalışma Riskleri, İç Kaynak Riskleri ve Kuantum Teknoloji Riskleri olarak belirlenmiş ve yıl içinde risklerin bertarafı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

d) Proje ve Yatırım Riskleri

Yatırım kararlarının doğru alınabilmesi amacıyla fikirler yatırım kararı öncesinde bir geliştirme sürecine tabi tutulmakta ve bu sürecin her bir aşamasında belli mühendislik çalışmalarıyla desteklenerek olgunlaştırılmaktadır. Yatırım kararları, söz konusu çalışmaların çıktılarına göre detaylı fizibilite raporları oluşturulduktan sonra alınmaktadır. Böylelikle, şirketin stratejileri ile uyumlu doğru projelere yatırım yapılması sağlanmakta, muhtemel kayıplara karşı etkin risk yönetimi yapılmaktadır.

e) İnsan Kaynakları Riskleri

İnsan kaynakları riskleri mevzuata uyum, kariyer olanakları, gelişim, işten ayrılmalar, ücret, rotasyon gibi alanlarda belirlenen anahtar risk göstergeleri kullanılarak takip edilmektedir. Risklerin yönetilmesi kapsamında çeşitli aksiyonlar alınmaktadır. Daha detaylı bilgilere raporun *Tüpraş'ta Çalışanlara Değer (İnsan Sermayesi)* bölümünden ulaşılabilir.

f) Emre Amadelik Riskleri

Tüpraş, operasyonel emre amadelik puanının, dünya rafinerileri arasında ilk çeyrekte yer alması için operasyonel, güvenirlik, bütünlük, bakım ve planlı duruş faaliyetlerini risk tabanlı değerlendirmeler doğrultusunda yönetmektedir. Emre amadelik risklerini mümkün olan en düşük seviyeye indirmek amacıyla; Güvenirlik Merkezli Bakım, Risk Tabanlı Teknik Kontrol ve Enstrüman Tabanlı Koruma Fonksiyon Analizleri ve Bakım Gözden Geçirme (Koruyucu Bakım Optimizasyon) sonucu ekipmanların güvenirlik ve bütünlüğünü artırıcı proaktif faaliyetler belirlenmekte ve uygulamaya alınmaktadır. Operasyonel riskler proaktif çalışmalar kapsamında değerlendirilmekte ve üretim sistemlerinde ortaya çıkabilecek dinamik değişimlere uyumlu güvenirlik yaklaşımı uygulanmaktadır. İşletme Bütünlük Pencereleri bu çalışmalarla tanımlanmakta ve çerçeve dışına çıkan parametreler için kontrol kapsamı ve ilave tedbirler değerlendirilmektedir.

Daha detaylı bilgilere raporun *Tüpraş'ta Üretime Değer (Operasyonel Mükemmellik)* bölümünden ulaşılabilir.

g) Güvenlik Riskleri

Güvenlik risklerini analiz edip değerlendirmek maksadıyla, Tüpraş Güvenlik Müdürlüğü tarafından, güvenlik sistemlerinin performans göstergeleri baz alınarak hazırlanan ve geliştirilen SecuRisk Projesi kapsamında dört rafineri için de risk değerlendirmesi düzenli olarak yapılmaktadır.

Rafinerilerde, elektronik güvenlik sistemleri, fiziki güvenlik sistemleri, insan faktörleri ve denetim eksikliğinden kaynaklanan riskler yılda bir gözden geçirilerek "Güvenlik Risk Değerlendirmesi" çalışmaları ile kontrol edilebilmektedir. Neticesinde ise riskleri en aza indirgeyecek projeler geliştirilmekte, güvenlik tatbikatları ve güvenlik turları ile iç ve dış denetimler yapılmaktadır.

Güvenlik risk değerlendirmesi, tesislerimizde ya da benzer tesislerde risk değerlendirmesini etkileyecek bir olay olduğunda, ya da mevcut risk skorunu değiştirecek bir güvenlik ekipman tedariki yapıldığında tekrarlanmaktadır. Ayrıca rafinerilerin ve Güvenlik Müdürlüklerinin güvenlik riski, Tüpraş Güvenlik Müdürlüğü tarafından anahtar risk göstergeleri kapsamında takip edilmektedir.

5. Stratejik Riskler

Tüpraş; kamuya açıklamış olduğu Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki stratejik amacına ve bu doğrultudaki hedeflerine ulaşmak için izlenecek aksiyonları belirlerken kısa, orta ve uzun vadelerde olası riskleri göz önünde bulundurmaktadır. Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer verilen öncelikler ve küresel sürdürülebilirlik trendleri ile uyumlu olarak, paydaş beklentileri ve şirket faaliyetleri gözetilerek gerçekleştirilen Çifte Önemlilik Analizi çalışması ile Öncelikli Konular belirlenmiştir. Bu çalışma sayesinde etki yaratan tüm öncelikli konuların hem değer zincirindeki paydaşları etkileme durumu, hem de şirket için finansal ya da finansal olmayan performansı ve beklentileri şekillendirme olasılığı değerlendirilmiştir.

Strateji ve sürdürülebilirlik açısından değerlendirilen kısa ve orta vadeli olası risklerin; ülkelere uygulanan çeşitli yaptırımlar, OPEC kararları, sürdürülebilirlik kapsamında operasyonlarda doğal ve enerji kaynakları kullanımı kısıtlamaları, fosil yakıtlara karşı hassasiyetler (ÇSY, Yeşil Mutabakat, Paris Anlaşması), yatırımcı ve finansman alanlarında sürdürülebilirlik beklentileri ve sürdürülebilir finansmana erişim, enerji dönüşümü için gerekli yetenek havuzuna erişim, yasal değişiklikler (iklim değişikliği kanunu, sera gazı emisyon limitleri, endüstriyel emisyonların yönetimi, su yönetimi, su verimliliği, hava kirliliği kontrolü, biyoçeşitlilik, atık yönetimi, karbon fiyatlandırma, şehir içi dizel araç kısıtlamaları vb.), iklim değişikliği ile mücadele kaynaklı gelişmelerin ve enerji geçişlerinin hız kazanması olabileceği değerlendirilmektedir.

Uzun vadeli olası risklerin ise; çevreye saygılı (atık bazlı, yenilenebilir ve sürdürülebilir) yakıt kullanımındaki artış, alternatif yakıtlarda gelişmeler (hidrojen, sentetik yakıtlar, sıfır karbonlu elektrik vb. gibi), içten yanmalı motor verimliliklerinde artış, elektrikli araç üretimi ve elektrifikasyon artışı, emisyon limitlerinin daraltılması, operasyonel kısıtlamalar ve karbon maliyeti yükselişi, dekarbonizasyona yönelik devlet desteğinin artması, regülasyonlarda sıkılaşma, yenilenebilir enerji kaynaklarının ucuz maliyetle üretimi ve depolanması olabileceği değerlendirilmektedir.

6. Uyum ve Yasal Riskler

Yasal düzenlemelerde meydana gelen değişiklikler sonrasında faaliyetlerin olumsuz etkilenmesi, düzenlemelerin yanlış yorumlanması ya da düzenlemelerle ilgili farkındalığın olmaması, dokümantasyonun eksik ya da geç yerine getirilmesi sonucu hakların beklenenden düşük, yükümlülüklerin ise beklenenin üzerinde gerçekleşme ihtimali bu riskin içeriğini oluşturmaktadır. Hukuki risklerin takibine yönelik mevzuattaki değişiklikler takip edilerek değişiklikler ilgili departmanlara bildirilmektedir. Bu kapsamda, Uyum Müdürlüğü, iş birimleri ile periyodik olarak sistematik uyum risk analizleri (değerlendirmeleri) yapmakla görevli olup bu doğrultuda faaliyetlerin, çalışanların ve/veya iş ortaklarının maruz kalabilecekleri uyum risklerini analiz etmektedir. Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra, uyum risklerinin belirlenerek asgari seviyelere indirgenmesi için alınan aksiyonların Uyum Risk Envanterinde takibi etkin bir şekilde gerçekleştirilmekte, gerekli olması hâlinde, ilave politika ve prosedürler hazırlanmakta ve riskli görülen konularda düzenli olarak uyum eğitimleri verilmektedir.

Uyum ve Yasal riskler alanında yapılan çalışmalara raporun *İş Etiği ve Uyum* bölümünden ulaşılabilmektedir

7. İtibar Riskleri

İtibar riski, kurumların faaliyetleri ve uygulamaları hakkında olumsuz algıya yol açma potansiyeli bulunan durumlar olarak tanımlanabilir.

İtibar zedelenmesi, Şirketin toplumsal saygınlığının kaybedilmesine, ürün ve hizmetlerine olan talebin azalması ile rekabet gücünün azalmasına sebebiyet verebilir.

Markanın saygınlığına diğer bir deyişle itibarına zarar verebilecek, güveni sarsması muhtemel; politik, jeopolitik, ekonomik, coğrafi, sosyal, yönetişim ve çevresel her gelişmenin hassasiyetle takip edilmesi ve bu gelişmelere bağlı olası krizlerin yönetilmesi gerekmektedir. Şirket itibarını her daim güçlü tutmak adına kurumsal politika ve prosedürler oluşturmuş, tüm kriz süreçlerini de bu çerçevede yönetmektedir.

Tüpraş itibar kaybı riskini etkin bir şekilde yönetebilmek adına, tüm iletişim kanallarını düzenli olarak takip etmekte ve proaktif bir yaklaşımla risklerin etki ve olasılığını azaltıcı çalışmalar yaparak kriz yönetimi faaliyetleri yürütmektedir.

8. İklim ile Bağlantılı Riskler

İklimle bağlantılı risk ve fırsatlar, Tüpraş'ın iş modeli, değer zinciri, stratejisi, operasyonları ve ürünleri üzerinde yaratabileceği potansiyel etkiler ve uluslararası kabul görmüş tavsiyeler ışığında tanımlanmıştır. Tüpraş, kurumsal risk yönetimi yaklaşımı ile iklimle bağlantılı risk ve fırsatları entegre bir şekilde Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında Kurumsal Risk Envanterinde takip etmektedir. Tüpraş iklimle bağlantılı risk ve fırsatları kısa, orta ve uzun vadeli olarak tanımlamakta olup, bu risk ve fırsatları etki ve olasılıklarıyla birlikte Şirketin faaliyetlerine, stratejisine ve finansal yapısına olan etkilerini analiz etmektedir. İklimle bağlantılı riskler, "Geçiş Riskleri" ve "Fiziksel Riskler" olmak üzere 2 ana başlık ve alt kategorilerde tanımlanmaktadır.

Şirket ayrıca öncelikli konularını 2024 yılında gözden geçirmiş ve İklim Değişikliğiyle Mücadele Öncelikli Konular ve en çok etki yaratan konular arasında yerini almıştır. İklim Değişikliğiyle Mücadelenin çevre ve insan üzerindeki pozitif ve negatif etkileri ve gerçekleşme potansiyelleri Şirketin Kurumsal Risk Yönetimi yaklaşımı kapsamında ele alınarak değerlendirilmiştir. İklim Değişikliğiyle Mücadele kapsamındaki risk ve fırsatlar ve belirlenen etkiler Şirket için kısa, orta ve uzun vadeli olarak incelenerek bu etkilerin çevresel, sosyal ve finansal açıdan önemlilik değerlendirmeleri de ayrıca yapılmıştır.

a) Geçiş Riskleri

Politika ve Uyum başlığında,
- Karbon fiyatlandırma,
- Gelişmiş emisyon raporlama yükümlülükleri,
- Mevcut ürün ve hizmetlere ilişkin talimatlar ve düzenlemeler

Piyasa başlığında,
- Hammadde maliyetinin artması,
- Müşteri davranışında değişiklik,
- Piyasa sinyallerinde belirsizlik

İtibar başlığında,
- Artan paydaş kaygısı,
- Olumsuz paydaş geri bildirimi,
- Sektörün damgalanması

Teknoloji başlığında,
- Yeni teknolojilere yapılan yatırımların düşük getiri / kayıp performansı,
- Daha düşük emisyon teknolojisine geçişin maliyetleri,
- Mevcut ürün ve hizmetlerin daha düşük emisyonlu ürün seçenekleriyle yer değiştirmesi

b) Fiziksel Riskler

Kronik başlığında,
- Yağış düzenlerindeki değişiklikler, kuraklık ve hava düzenlerindeki aşırı değişkenlik, artan su stresi,
- Küresel ölçekte ortalama hava sıcaklıklarının artması,
- Yükselen deniz seviyeleri

Akut başlığında,
- Aşırı hava olaylarının şiddetinin artması

sebepleriyle Tüpraş'ın faaliyetlerinin, üretim sürekliliğinin ve finansal durumunun sürdürülebilirlik açısından olumsuz yönde etkilenmesi ve ilave maliyetlere katlanılmak zorunda kalınması şeklindedir.

G. İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

Tüpraş'ta iç kontrol sistemi iş akışlarının içerisinde yer alan standartlar, görev tanımları, yetkilendirme sistemi, politikalar ve yazılı prosedürlerden oluşmaktadır. İç kontrol sistemi, İç Denetim Direktörlüğü tarafından proaktif bir yöntemle risk temelli denetim planları doğrultusunda takip edilmektedir.

Tüpraş ve Bağlı Ortaklıklarında yürütülen denetim çalışmaları ile Şirketin faaliyetleri mali, operasyonel, yasal ve Şirket kurallarına uygunluk çerçevesinde denetlenmektedir. Denetimler esnasında, Şirket faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla yapılan iç kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu konularında süreçler üzerinden kontroller yapılmaktadır. Yapılan denetimler neticesinde süreçler hakkında makul güvence verilmesi amaçlanmaktadır.

Denetim tespitleri Şirket Yönetimi ve sorumlular ile paylaşılarak gerekli düzeltici tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Aksiyon alınacak denetim bulgularının Tüpraş Risk ve Aksiyon Portalına girişleri yapılmakta ve alınması gereken aksiyonlar, bulgunun önem derecesi doğrultusunda sistematik şekilde takip edilmektedir. Aksiyonların tamamlanma durumu Şirket Yönetimi tarafından yakından takip edilmekte olup konu hakkında Genel Müdür seviyesinde değerlendirme toplantıları yapılmaktadır.

Organizasyonel olarak Şirket Genel Müdürüne direkt raporlama yapan İç Denetim Direktörlüğü, Yönetim Kurulu nezdinde yer alan Denetim Komitesine de raporlama yapmaktadır. Denetim Komitesi, yıl içinde iç kontrol sisteminin etkinliğini takip etmiş, denetim departmanının programı ve iş sonuçlarını ve tavsiyelerini, ayrıca bunlarla ilgili uygulama ve sonuçları yıllık olarak gözden geçirmiştir.

RİSK YÖNETİMİ VE RİSK YÖNETİM KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

Denetim işlemleri esnasında Etik Kurallara uyum riski de sürekli olarak dikkate alınmaktadır. Denetim tespitlerine ya da ihbarlara istinaden özel incelemeler de yapılmaktadır. Paydaşlar Tüpraş Paydaş İletişim Yönetimi, Etik Hattı ve Müşteri Bildirim Yönetim Sistemi başta olmak üzere Şirkete şikâyetlerini ve ihbarlarını iletebilmektedir. Söz konusu platformlar her tür paydaşın erişimine açık durumdadır. Şirkete ulaşan şikâyet ve ihbarlar takip edilmekte, işlem yapılması gereken bildirimler dikkate alınarak İç Denetim Direktörlüğü tarafından gizlilik çerçevesinde incelenmektedir. İnceleme neticesinde Etik Kural ihlalinin tespit edilmesi hâlinde Etik Kurul toplanmakta ve karar vermektedir.

Bildirimler, Uyum süreci ya da Özel Kanun ihlaliyle ilgiliyse Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği ya da Koç Holding Hukuk ve Uyum Müşavirliği tarafından, diğer konularda ise Tüpraş İç Denetim Direktörlüğü ya da Koç Holding Denetim Grup Başkanlığı tarafından, gizliliğe dikkat edilerek ve misillemeye izin verilmeksizin incelenmektedir.

Şirket'in bağımsız denetiminden sorumlu firma ile sorumlu denetçilerin rotasyonu SPK mevzuatına uygun şekilde gerçekleştirilmektedir. Bağımsız denetçiler Tüpraş Denetim Komitesine bağımsızlık beyanında bulunmaktadır. Tüpraş, müşteri memnuniyetini sağlamayı, kısıtlı doğal kaynakları etkin kullanarak evrensel kalite ve standartlarda ürün ve hizmetler sunmayı ve ekonomik sosyal gelişime katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, ulusal ve küresel çapta, müşterileri, hissedarları, çalışanları, tedarikçileri, kısacası tüm paydaşları için güvenilirlik, devamlılık ve saygınlık simgesi olmayı hedeflemektedir. Tüm çalışanlar, Tüpraş'ın bağlı ortaklıkları ve bu ortaklıkların tüm çalışanları, Tüpraş adına iş yapan üçüncü şahıslar bu politikalara uygun hareket etmekle yükümlüdür. Tüm Tüpraş çalışanlarından, pozisyonları fark etmeksizin, Şirket'in kültür bütünlüğünü sağlayacak tutum ve davranışlar sergilemeleri beklenmektedir. Buna ek olarak, tüm çalışanlardan beklenen, Koç ve Tüpraş isimlerinin saygınlığını ve kurumsal yapılarının güvenilirliğinin korunmasını ve geliştirilmesini sağlamaktır.

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI SİSTEMİ VE KOMİTESİ HAKKINDA DENETÇİ RAPORU

EY
Shape the future with confidence

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi ("Şirket") tarafından kurulan riskin erken saptanması sistemi ve komitesini denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Sorumluluğu

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 378 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlem ve çarelerin uygulanması ile riskin yönetilmesi amacıyla uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız denetime dayanarak, riskin erken saptanması sistemi ve komitesine ilişkin bir sonuca varmaktır. Yaptığımız denetim, TTK'ya, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan "Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporuna İlişkin Esaslara" ve etik kurallara uygun olarak yürütülmüştür. Bu Esaslar tarafımızca; Şirket'in riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurup kurmadığının belirlenmesini, kurulmuşsa sistem ve komitenin TTK'nın 378 inci maddesi çerçevesinde işleyip işlemediğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir. Riskin erken saptanması komitesi tarafından risklere karşı gösterilen çarelerin yerindeliği ve riskler karşısında yönetim tarafından yapılan uygulamalar, denetimimizin kapsamında değildir.

Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Bilgi

Şirket, riskin erken saptanması sistemi ve komitesini kurmuş olup, komite 2 üyeden oluşmaktadır. Komite, 1 Ocak - 31 Aralık 2024 döneminde Şirket'in varlığını, gelişmesini tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacına yönelik olarak hazırladığı raporları Yönetim Kurulu'na sunmuştur.

Sonuç

Yürüttüğümüz denetim sonucunda, Şirket'in riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Seçkin Özdemir, SMMM
Sorumlu Denetçi

17 Şubat 2025
İstanbul, Türkiye

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi: 17.02.2025
Karar No: 2025/03
Konu: 31.12.2024 Tarihli Konsolide Finansal Tablolar

TÜPRAŞ
Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II.14.1 "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" (Tebliğ) ve 28.12.2023 tarihli enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin İlke Kararı uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. yönetiminin hazırladığı 1 Ocak - 31 Aralık 2024 dönemine ilişkin konsolide finansal tablolar ile söz konusu finansal tablolar için Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan bağımsız denetim raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Yaptığımız bu incelemede kamuya açıklanacak söz konusu konsolide Finansal Raporların, ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna ilişkin olarak değerlendirmeler yapılmıştır. Gerekli görülen hâllerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve şirketin sorumlu yöneticilerinden de görüşler alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; 1 Ocak - 31 Aralık 2024 dönemine ilişkin konsolide finansal tabloların ortaklığın izlediği muhasebe ilkelerine, gerçeğe uygunluğuna ve doğruluğuna kanaat getirilmiş olup, söz konusu Finansal Raporları Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet Cem Kozlu
Denetim Komitesi Başkanı

Mine Yıldız Günay
Denetim Komitesi Üyesi

SORUMLULUK BEYANI
(FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN
II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FİNANSAL TABLOLARIN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN
KARAR TARİHİ: 17.02.2025
KARAR SAYISI: 2025/06

Şirketimizce hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından bağımsız denetime tabi tutulan 01.01.2024 - 31.12.2024 hesap dönemine ait, Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) II-14.1. sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (Tebliğ) ve 28.12.2023 tarihli enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin İlke Kararı uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ve SPK tarafından belirlenen formatlarla uyumlu olarak hazırlanan dipnotları ile birlikte konsolide finansal durum tablosu, gelir tablosu, kapsamlı gelir tablosu, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosunun ("Finansal Tablolar"), SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibariyle yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış finansal tabloların konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kâr ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığını

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamadan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet Cem Kozlu
Denetim Komitesi Başkanı

Mine Yıldız Günay
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
DENETİMDEN SORUMLU KOMİTE RAPORU

Karar Tarihi: 05.03.2025
Karar No: 2025/04
Konu: 31.12.2024 Tarihli Yıllık Entegre Faaliyet Raporu

TÜPRAŞ
Yönetim Kurulu Başkanlığı'na

Şirketimizce, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun II.14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği ile II.17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği'ne ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'na (TSRS) uyumlu olarak hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından ilgili düzenlemeler uyarınca bağımsız denetime ve TSRS kapsamındaki sürdürülebilirlik ile ilgili açıklamalar açısından zorunlu sürdürülebilirlik güvence denetimine tâbi tutulan 2024 yılına ait Entegre Faaliyet Raporunu incelemek ve görüş bildirmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde; Şirketimizce hazırlanan, Kurumsal Yönetim Uyum Raporu Formu ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formunu, SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Raporunu ve TSRS kapsamında yapılması gereken açıklamaları içeren yıllık Entegre Faaliyet Raporu tarafımızca incelenmiştir. Yaptığımız bu incelemede gerekli görülen hâllerde bağımsız denetim şirketinin denetçisinden ve bu şirketin sorumlu yöneticilerinden görüşleri alınmıştır.

Tarafımıza sunulan bilgiler kapsamında yaptığımız inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, Faaliyet Raporu'ndaki açıklamaların gerçeğe uygun ve yeterli olduğuna ve raporun konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte Şirket'in gelişimi ve performansını, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığına kanaat getirilmiş olup, Entegre Faaliyet Raporu'nu Yönetim Kurulu'nun onayına arz ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet Cem Kozlu
Denetim Komitesi Başkanı

Mine Yıldız Günay
Denetim Komitesi Üyesi

SORUMLULUK BEYANI
(FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN)

SERMAYE PİYASASI KURULUNUN
II-14.1. SAYILI SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ'NİN 9. MADDESİ GEREĞİNCE HAZIRLANAN SORUMLULUK BEYANI

FAALİYET RAPORUNUN KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN
KARAR TARİHİ: 05.03.2025
KARAR SAYISI: 2025/11

Şirketimizce, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun II.14.1. Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"ne ("Tebliğ") ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'na (TSRS) uyumlu olarak hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından ilgili düzenlemeler uyarınca bağımsız denetime ve TSRS kapsamındaki sürdürülebilirlik ile ilgili açıklamalar açısından zorunlu sürdürülebilirlik güvence denetimine tâbi tutulan 2024 yılına ait Entegre Faaliyet Raporumuz ekte sunulmuştur.

Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde; Şirketimizce hazırlanan ve Kurumsal Yönetim Uyum Raporu Formu ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formunu, SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Raporu'nu ve TSRS kapsamında yapılması gereken açıklamaları içeren yıllık Entegre Faaliyet Raporu'nun, SPK düzenlemeleri doğrultusunda;

- Tarafımızca incelendiğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibariyle yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediğini,
- Şirketimizdeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Tebliğ uyarınca hazırlanmış Entegre Faaliyet Raporu'nun işin gelişimi ve performansını ve konsolidasyon kapsamındakilerle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli risk ve belirsizliklerle birlikte, dürüstçe yansıttığını,

bilgilerinize sunar, yapılan açıklamalardan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Mehmet Cem Kozlu
Denetim Komitesi Başkanı

Mine Yıldız Günay
Denetim Komitesi Üyesi

Doğan Korkmaz
Mali İşlerden Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı

FİNANSAL BİLGİLER

286 1 Ocak-31 Aralık 2024 Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2024 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde kabul edilen ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatında ve ilgili diğer mevzuatta konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili olarak yer alan etik ilkelere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Diğer Husus

Grup'un KGK tarafından yayımlanan TFRS'lere uygun olarak 31 Aralık 2023 tarihi itibariyle düzenlenmiş konsolide finansal tabloları bir başka denetim şirketi tarafından denetlenmiş ve söz konusu şirket 4 Mart 2024 tarihli raporunda söz konusu konsolide finansal tablolar üzerinde olumlu görüş beyan etmiştir.

4) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Kilit denetim konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Yeniden değerleme modeli ile muhasebeleştirilen arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değeri Not 2.4'te detayları açıklandığı üzere, Grup, maddi duran varlıklar hesap grubunda yer alan arsa ve arazileri 31 Mart 2019 tarihinden itibaren yeniden değerleme modeline göre muhasebeleştirmeyi benimsemiştir. 31 Aralık 2024 tarihi itibariyle bağımsız gayrimenkul değerleme kuruluşunun yaptığı değerlemeler sonucunda söz konusu arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değer toplamı 67.669.354 bin TL olarak tespit edilmiş ve 30.202.126 bin TL tutarındaki 2024 yılına ait yeniden değerleme artışı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiştir. Arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerleri, kullanılan değerleme yöntemine ve değerleme modelindeki girdi ve varsayımlara bağlıdır. Gerçeğe uygun değerler; piyasa koşulları, her bir arsa ve arazinin kendine has özellikleri, fiziki durumu ve coğrafi konumu gibi faktörlerden doğrudan etkilenebilmektedir. Arsa ve arazilerin konsolide finansal tablolar içerisindeki tutarsal önemi ve gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde emsal karşılaştırma (piyasa değer) yönteminin kullanılması ve bu yöntemin gerçeğe uygun değer tespiti sırasında değişimlere yol açabilecek varsayım ve tahminlere dayalı girdiler içermesi denetimimiz için önem arz etmektedir ve bu nedenle tarafımızca kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir. Grup'un maddi duran varlıklar içerisinde yer alan arsa ve arazilerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları konsolide finansal tablolarında Not 2.4 ve Not 11'de açıklanmıştır.	Denetimimiz sırasında söz konusu gerçeğe uygun değer çalışması ile ilgili aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Tarafımızca, yönetim tarafından atanan gayrimenkul değerleme uzmanlarının, ehliyetleri, yetkinlikleri ve tarafsızlıklarının değerlendirilmesi, - Bağımsız değerleme uzmanlarının değerleme sırasında kullandığı yöntemlerin uygunluğu ile tahmin ve varsayımların makul olup olmadığının değerlendirilmesi için kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil olan bir başka kuruluşun değerleme uzmanlarının denetim ekibine dahil edilmesi, - Değerleme raporunda yer alan taşınmazların niteliği ile bu taşınmazlara ilişkin lokasyon, malik ve metrekare bilgileri ile tapu kayıtlarının ve sahiplik oranlarının örneklem yöntemiyle test edilmesi, - Maddi duran varlıklar içerisinde yer alan arsa ve arazilere ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğunun kontrol edilmesi.

Kilit denetim konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği 31 Aralık 2024 itibarıyla Grup'un konsolide finansal tablolarında 10.171.674 bin TL tutarında yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Yatırım teşviklerinden yaratılan ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminlerine dayanan, vergilendirilebilir kâr varsayımlarını da içeren, iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibariyle uzmanlık gerektirmesinden ve Grup'un konsolide finansal tabloları açısından da önemli tutarda olmasından dolayı tarafımızca bu husus kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır. Grup'un ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları konsolide finansal tablolarında Not 2.4 ve Not 27'de açıklanmıştır.	Denetimimiz sırasında söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği çalışması ile ilgili aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının ve bu varlıklara temel teşkil eden geçici farklarının ve yatırım teşviklerinin kapsamlarının anlaşılmasına ilişkin Grup yönetimi ile toplantılar düzenlenerek bilgiler edinilmesi, - Grup'un gelecek yıl bütçeleri ve iş planları ile geçmiş tecrübelere dayanarak yeterli gelecek vergilendirilebilir kâr yaratma olasılığına ilişkin olarak yapmış olduğu varsayım ve tahminlerin değerlendirilmesi, - Kurumlar vergisi hesaplaması ve yatırım teşvikleri kaynaklı ertelenmiş vergi varlıklarının etkisini incelemek üzere denetim ekibine kuruluşumuzla aynı denetim ağına dahil bir başka kuruluşun vergi uzmanlarının dahil edilmesi, - Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığını belirleyen iş modelinin ve bu modelde kullanılan temel tahminler ve varsayımların tutarlılığının değerlendirilmesi, - Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğunun kontrol edilmesi.

Kilit denetim konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Enflasyon muhasebesinin uygulanması Konsolide finansal tabloların 2.1 numaralı dipnotunda açıklandığı üzere, Grup›un fonksiyonel para biriminin (“Türk Lirası) 31 Aralık 2024 tarihi itibari ile yüksek enflasyonlu ekonomi para birimi olarak değerlendirilmesi sebebi ile Grup, “TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” standardını uygulamaya devam etmektedir. TMS 29’a uygun olarak, konsolide finansal tablolar ve önceki dönemlere ait finansal bilgiler, Türk Lirası’nın genel satın alma gücündeki değişikliklerin yansıtılması için yeniden düzeltilmiş ve sonuç olarak, raporlama tarihine göre Türk Lirası’nın satın alma gücü cinsinden sunulmuştur. TMS 29’a uygun olarak, Grup, enflasyona duyarlı finansal tabloları hazırlamak için Türkiye tüketici fiyat endekslerini kullanmıştır. Enflasyon düzeltmesi için uygulanan prensipler, 2.1 numaralı dipnotta açıklanmıştır. TMS 29’un Grup’un raporlanan sonuçları ve finansal durumu üzerindeki önemli etkisi göz önüne alındığında, yüksek enflasyon muhasebesi bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmiştir.	Uygulanan denetim prosedürleri aşağıda açıklanmıştır; - Finansal raporlamadan sorumlu yönetimle görüşüp, TMS 29’un uygulanması sırasında dikkate alınan prensipler, parasal olmayan hesapların belirlenmesi ve tasarlanan TMS 29 modelleri üzerinde yapılan testler hakkında incemeler yapılması, - Hesaplamaların tamlığı ve doğruluğunu sağlamak amacıyla kullanılan girişler ve endeksler test edilmesi, - TMS 29 uyarınca yeniden düzenlenen finansal tablo ve ilgili finansal bilgiler kontrol edilmesi, - Enflasyon muhasebesi uygulanmış finansal tablolarda ve ilgili dipnot açıklamalarında verilen bilgilerin TMS 29 açısından yeterliliği değerlendirilmesi.

5) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS’lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup’u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirme niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup’un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu’nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS’lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu’nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS’lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)

- Grup’un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup’un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup’un sürekliliğini sona erdirebilir.

- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, topluluk içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 17 Şubat 2025 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2024 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Seçkin Özdemir'dir.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Seçkin Özdemir, SMMM
Sorumlu Denetçi

17 Şubat 2025
İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER

		SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU		**6**
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU		**9**
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU		**10**
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU		**12**
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR		**13 - 69**
NOT 1	GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	13
NOT 2	KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	15
NOT 3	İŞLETME BİRLEŞMELERİ	31
NOT 4	BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	31
NOT 5	NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	33
NOT 6	FİNANSAL YATIRIMLAR	34
NOT 7	BORÇLANMALAR	34
NOT 8	TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR	38
NOT 9	STOKLAR	38
NOT 10	ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	39
NOT 11	MADDİ DURAN VARLIKLAR	40
NOT 12	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	42
NOT 13	PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER	43
NOT 14	DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER	43
NOT 15	KARŞILIKLAR	44
NOT 16	ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR	47
NOT 17	DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	47
NOT 18	TÜREV ARAÇLAR	48
NOT 19	TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	49
NOT 20	ÖZKAYNAKLAR	50
NOT 21	HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	52
NOT 22	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	52
NOT 23	ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER)	53
NOT 24	YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER)	53
NOT 25	FİNANSMAN GELİRLERİ/(GİDERLERİ)	54
NOT 26	NET PARASAL POZİSYON KAZANÇLARI/(KAYIPLARI)'NA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	54
NOT 27	VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	55
NOT 28	PAY BAŞINA KAZANÇ	57
NOT 29	İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	58
NOT 30	FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	60
NOT 31	DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	69
NOT 32	BİLANÇO TARIHINDEN SONRAKI OLAYLAR	69

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2024	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023
Varlıklar			
Dönen varlıklar		**185.591.048**	290.417.521
Nakit ve nakit benzerleri	5	**73.534.436**	140.512.161
Finansal yatırımlar	6	**24**	1.013.286
Ticari alacaklar	8	**37.071.661**	58.386.047
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	8, 29	**8.880.732**	9.428.451
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		**28.190.929**	48.957.596
Diğer alacaklar	17	**190.627**	184.274
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		**190.627**	184.274
Türev araçlar	18	**1.469.176**	2.980.495
Stoklar	9	**60.277.662**	64.196.689
Peşin ödenmiş giderler	13	**1.770.142**	1.845.343
Diğer dönen varlıklar	14	**11.277.320**	21.299.226
Duran varlıklar		**268.536.479**	239.155.513
Finansal yatırımlar		**643.333**	504.504
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar	10	**13.053.325**	11.974.627
Maddi duran varlıklar	11	**226.160.555**	193.235.700
Kullanım hakkı varlıkları		**898.949**	999.882
Maddi olmayan duran varlıklar		**6.089.856**	6.143.640
Şerefiye		**3.105**	3.105
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	12	**6.086.751**	6.140.535
Türev araçlar	18	**47.412**	53.313
Peşin ödenmiş giderler	13	**3.998.986**	2.619.984
Ertelenmiş vergi varlığı	27	**889.059**	9.335.530
Diğer duran varlıklar	14	**16.755.004**	14.288.333
Toplam varlıklar		**454.127.527**	529.573.034

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2024	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		**148.768.451**	224.178.678
Kısa vadeli borçlanmalar	7	**3.769.795**	3.403.881
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	7	**5.284.142**	39.863.670
Ticari borçlar	8	**103.880.390**	141.428.136
İlişkili taraflara ticari borçlar	8, 29	**1.210.010**	1.422.211
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		**102.670.380**	140.005.925
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	16	**1.092.360**	1.150.975
Diğer borçlar	17	**601.852**	711.306
İlişkili taraflara diğer borçlar	17, 29	**408.150**	525.158
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		**193.702**	186.148
Türev araçlar	18	**2.838.412**	769.124
Ertelenmiş gelirler		**376.032**	225.556
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	27	**814.999**	1.954.157
Kısa vadeli karşılıklar	15	**2.311.653**	1.770.697
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		**117.035**	86.626
Diğer kısa vadeli karşılıklar		**2.194.618**	1.684.071
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	14	**27.798.816**	32.901.176
Uzun vadeli yükümlülükler		**19.111.355**	12.390.507
Uzun vadeli borçlanmalar	7	**9.934.698**	7.735.944
Uzun vadeli karşılıklar	15	**1.664.669**	2.994.519
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		**1.664.669**	2.994.519
Ertelenmiş gelirler		**38.197**	19.869
Türev araçlar	18	**447.667**	677.494
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	27	**7.012.860**	945.841
Diğer uzun vadeli yükümlülükler		**13.264**	16.840
Toplam yükümlülükler		**167.879.806**	236.569.185

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2024	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2023
Özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	20	**1.926.796**	1.926.796
Sermaye düzeltme farkları	20	**36.402.965**	36.402.965
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		**25.176.782**	191.061
Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		**24.520.195**	(454.245)
Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)		**24.714.463**	165.730
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		**(194.268)**	(619.975)
Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak paylar		**656.587**	645.306
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		**902.631**	3.084.096
Yabancı para çevrim farkları		**(188.612)**	518.894
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		**(1.030.537)**	1.114.482
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		**(1.030.537)**	1.114.482
Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılacak paylar		**2.121.780**	1.450.720
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	20	**14.106.817**	9.242.120
Geçmiş yıllar kârları veya (zararları)		**185.384.141**	161.658.516
Net dönem kârı veya (zararı)		**18.315.157**	77.354.422
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		**282.215.289**	289.859.976
Kontrol gücü olmayan paylar		**4.032.432**	3.143.873
Toplam kaynaklar		**454.127.527**	529.573.034

31 Aralık 2024 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 17 Şubat 2025 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2024	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak-31 Aralık 2023
Hasılat	21	**810.385.588**	991.202.993
Satışların maliyeti	21	**(742.355.284)**	(832.772.469)
Brüt kâr (zarar)		**68.030.304**	158.430.524
Genel yönetim giderleri	22	**(16.655.220)**	(18.567.271)
Pazarlama giderleri	22	**(9.966.399)**	(9.263.098)
Araştırma ve geliştirme giderleri	22	**(320.749)**	(404.209)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	**14.302.734**	18.429.773
Esas faaliyetlerden diğer giderler	23	**(19.680.704)**	(42.322.675)
Esas faaliyet kârı (zararı)		**35.709.966**	106.303.044
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	24	**(15.614)**	118.716
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	10	**1.442.085**	1.518.122
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)		**37.136.437**	107.939.882
Finansman gelirleri	25	**29.725.764**	28.600.305
Finansman giderleri	25	**(20.533.937)**	(36.099.050)
Parasal kayıp/kazanç	26	**(14.582.760)**	(16.960.683)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)		**31.745.504**	83.480.454
Sürdürülen faaliyetler vergi(gideri) geliri		**(12.711.864)**	(5.700.367)
Dönem vergi (gideri) geliri	27	**(3.003.685)**	(15.837.467)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	27	**(9.708.179)**	10.137.100
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)		**19.033.640**	77.780.087
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		**24.986.180**	765.070
Maddi duran varlıklar yeniden değerleme artışları (azalışları)		**30.213.264**	199.888
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		**546.164**	63.654
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		**11.281**	503.620
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	10	**5.774**	10.680
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)	10	**5.507**	492.940
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		**(5.784.529)**	(2.092)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	27	**(5.784.529)**	(2.092)
Kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		**(1.988.575)**	4.545.257
Yurtdışındaki işletmelerin çevrimine ilişkin yabancı para çevrim farkları		**(707.506)**	261.377
Yurtdışındaki işletmelerin çevrimine ilişkin yabancı para çevrim farklarından kazançlar (kayıplar)		**(707.506)**	261.377
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr veya zararda sınıflandırılacak paylar		**671.060**	402.725
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların satılmaya hazır finansal varlıklarının yeniden değerleme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	10	**626.378**	-
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)	10	**44.682**	402.725
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		**(2.925.270)**	4.598.963
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		**(2.925.270)**	4.598.963
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		**973.141**	(717.808)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	27	**973.141**	(717.808)
Diğer kapsamlı gelir (gider)		**22.997.605**	5.310.327
Toplam kapsamlı gelir (gider)		**42.031.245**	83.090.414
Dönem kârının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		**718.483**	425.666
Ana ortaklık payları		**18.315.157**	77.354.421
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		**911.832**	611.294
Ana ortaklık payları		**41.119.413**	82.479.120
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç			
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	28	**9,51**	40,15

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirlerinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak paylar	Yabancı para çevrim farkları	Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirlerinden kâr/zararda sınıflandırılacak paylar	Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kârları veya zararları	Net dönem kârı veya zararları	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
Bağımsız denetimden geçmiş														
1 Ocak 2023	275.257	37.420.224	-	(711.181)	141.686	257.517	(2.585.559)	1.047.995	4.300.333	128.157.432	88.524.126	256.827.830	2.206.239	259.034.069
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88.524.126	(88.524.126)	-	-	-
Sermaye arttırımı	1.651.539	(1.017.259)	-	-	-	-	-	-	-	(634.280)	-	-	-	-
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	326.340	326.340
Kâr payları	-	-	-	-	-	-	-	-	4.941.787	(54.388.762)	-	(49.446.975)	-	(49.446.975)
- Dönem kârı (zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77.354.422	77.354.422	425.666	77.780.088
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	165.730	91.206	503.620	261.377	3.700.041	402.725	-	-	-	5.124.699	185.628	5.310.327
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	165.730	91.206	503.620	261.377	3.700.041	402.725	-	-	77.354.422	82.479.121	611.294	83.090.415
31 Aralık 2023	1.926.796	36.402.965	165.730	(619.975)	645.306	518.894	1.114.482	1.450.720	9.242.120	161.658.516	77.354.422	289.859.976	3.143.873	293.003.849
Bağımsız denetimden geçmiş														
1 Ocak 2024	**1.926.796**	**36.402.965**	**165.730**	**(619.975)**	**645.306**	**518.894**	**1.114.482**	**1.450.720**	**9.242.120**	**161.658.516**	**77.354.422**	**289.859.976**	**3.143.873**	**293.003.849**
Transferler	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**4.864.697**	**72.489.725**	**(77.354.422)**	**-**	**-**	**-**
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(23.273)**	**(23.273)**
Kâr payları	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(48.764.100)**	**-**	**(48.764.100)**	**-**	**(48.764.100)**
- Dönem kârı (zararı)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**18.315.157**	**18.315.157**	**718.483**	**19.033.640**
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	**-**	**-**	**24.548.733**	**425.707**	**11.281**	**(707.506)**	**(2.145.019)**	**671.060**	**-**	**-**	**-**	**22.804.256**	**193.349**	**22.997.605**
Toplam kapsamlı gelir (gider)	**-**	**-**	**24.548.733**	**425.707**	**11.281**	**(707.506)**	**(2.145.019)**	**671.060**	**-**	**-**	**18.315.157**	**41.119.413**	**911.832**	**42.031.245**
31 Aralık 2024	**1.926.796**	**36.402.965**	**24.714.463**	**(194.268)**	**656.587**	**(188.612)**	**(1.030.537)**	**2.121.780**	**14.106.817**	**185.384.141**	**18.315.157**	**282.215.289**	**4.032.432**	**286.247.721**

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2024	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2023
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		**35.271.031**	123.121.104
Dönem kârı (zararı)		**19.033.640**	77.780.087
Dönem net kârı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		**28.617.429**	22.210.704
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	11, 12	**9.616.110**	8.754.469
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	9	**(145.903)**	(902.811)
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	15	**3.711.130**	5.491.724
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	25	**(18.117.662)**	(10.730.419)
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		**2.615.488**	6.974.700
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		**(2.799.500)**	(9.866.604)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların dağıtılmamış kârları ile ilgili düzeltmeler	10	**(1.453.731)**	(1.518.122)
Kâr payı (geliri) gideri ile ilgili düzeltmeler		**(209)**	-
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	27	**12.711.864**	5.700.367
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	24	**7.239**	(107.472)
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	25	**378.635**	11.876.895
Kâr (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		**4.293.353**	(1.054.456)
Parasal kayıp/kazanç		**17.800.615**	7.592.433
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		**(7.430.863)**	38.383.182
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		**21.388.166**	(7.648.616)
Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		**7.823.246**	(5.266.790)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		**1.517.220**	5.659.159
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		**4.064.930**	22.543.350
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		**(37.920.332)**	16.521.474
Faaliyetlerle ilgili diğer yükümlülüklerdeki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		**(6.143.554)**	8.203.316
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		**1.839.461**	(1.628.711)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		**40.220.206**	138.373.973
Vergi iadeleri (ödemeleri)	27	**(3.546.361)**	(12.658.980)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		**(1.402.814)**	(2.593.889)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		**(11.890.453)**	(13.787.255)
Alınan temettüler	10, 24	**1.045.937**	1.147.840
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		**20.891**	13.589
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		**(13.810.995)**	(17.894.073)
Başka İşletmelerin veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araçlarının Edinimi İçin Yapılan Nakit Çıkışları		**(162.102)**	(1.132.096)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		**1.015.816**	4.077.485
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		**(57.735.630)**	(50.207.381)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	7	**37.631.299**	13.218.196
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	7	**(62.207.388)**	(27.477.661)
Türev araçlardan nakit girişleri		**602.850**	6.184.187
Türev araçlardan nakit çıkışları		**(5.408.872)**	(215.266)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	7	**(111.472)**	(111.771)
Ödenen temettüler		**(48.763.522)**	(49.446.248)
Ödenen faiz		**(9.005.021)**	(6.950.235)
Alınan faiz		**29.526.496**	14.591.417
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		**(34.355.052)**	59.126.468
Nakit ve nakit benzerleri üzerindeki enflasyon etkisi		**(32.865.138)**	(43.489.528)
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		**2.210.536**	10.295.820
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		**(65.009.654)**	25.932.760
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	5	**124.223.998**	98.291.238
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	5	**59.214.344**	124.223.998

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

1. Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Her çeşit ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasal ürünleri temin ve rafine etmek, üretilen ve ithal edilen ham petrol, petrol ve kimyasal ürünlerin ihracat dahil her türlü ticari faaliyeti ile beraber üretim ve satış aşamasında depolama ve taşıma faaliyetlerinde bulunmak ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü, petrol ürünleri ticaret ve taşımacılığı, elektrik üretimi ve tedariği altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BIST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla, Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 20):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	**46,40**
Koç Holding A.Ş.	**6,35**
Koç Ailesi Üyeleri ve Koç Ailesi Üyeleri tarafından sahip olunan şirketler	**0,47**
Halka açık kısım	**46,78**
	100,00

Şirket ana ortağı; Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

1. Grup’un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş’ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (“Ditaş”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. (“Üsküdar”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. (“Damla”)	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. (“Kadıköy”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. (“Beykoz”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. (“Sarıyer”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. (“Kartal”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. (“Maltepe”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. (“Salacak”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. (“Karşıyaka”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. (“Bakırköy”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. (“Karaköy”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. (“Çengelköy”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. (“Pendik”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. (“Tuzla”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Göztepe Tankercilik A.Ş. (“Göztepe”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kuruçeşme Tankercilik A.Ş. (“Kuruçeşme”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Balat Tankercilik A.Ş. (“Balat”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Florya Tankercilik A.Ş. (“Florya”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tarabya Tankercilik A.Ş. (“Tarabya”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Adalar Tankercilik A.Ş. (“Adalar”)	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Ditaş Maritime (Ditaş Şubesi) (“Ditaş Maritime”)	İngiltere	Gemi kiralamaları ve navlun ticareti faaliyetleri
Körfez Ulaştırma A.Ş. (“Körfez”)	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı
Tupras Trading Ltd. (“Tupras Trading”)	İngiltere	Ham petrol ve petrol ürünleri ticareti
Entek Elektrik Üretimi A.Ş. (“Entek”)	Türkiye	Elektrik ve buhar üretimi ve ticareti
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat İhracat ve Toptan Ticaret A.Ş. (“Eltek”)	Türkiye	Elektrik ticareti
Enspire Enerji Yatırımları ve Hizmetleri A.Ş. (“Enspire”)	Türkiye	Elektrik üretim tesisi kurma
Enkar Doğal Enerji Üretim ve Sanayi Ticaret A.Ş. (“Enkar”)	Türkiye	Elektrik üretim tesisi kurma
Esinti Enerji Üretim Ticaret ve Sanayi A.Ş. (“Esinti”)	Türkiye	Elektrik üretimi ve ticareti
Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. (“Tupraş Ventures”)	Türkiye	Teknoloji ve girişim yatırımları

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. (“Opet”)	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti ve perakende
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul
WAT Mobilite Çözümleri Teknoloji ve Ticaret A.Ş.	Türkiye	Elektrikli araç şarj istasyonları
Demre 7 Tankercilik A.Ş.	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Demre 8 Tankercilik A.Ş.	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı

(*) Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup’un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren dönem içerisinde 6.236’dır. (31 Aralık 2023 - 6.055).

Şirket’in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Gülbahar Mahallesi
Büyükdere Caddesi No:101A
Şişli, İstanbul

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları

Grup’un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan Seri II, 14.1 no’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları (“TFRS’ler”) esas alınmıştır.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 3 Temmuz 2024 tarihinde yayımlanan “TFRS Taksonomisi Hakkında Duyuru” ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi’nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Grup ile Grup’a bağlı Türkiye’de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu (“TTK”), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı (“Maliye Bakanlığı”) tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar kanuni finansal tablolarını faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlamışlardır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen arsa ve araziler, finansal yatırımlar ve türev araçlar dışında, tarihi maliyet esası baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama

Grup, KGK tarafından 23 Kasım 2023 tarihinde yapılan duyuru ve yayınlanan “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Hakkında Uygulama Rehberi”ne istinaden 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren yıllık raporlama dönemine ait konsolide finansal tablolarını TMS 29 “Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama” Standardını uygulayarak hazırlamıştır. Söz konusu standart uyarınca, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan finansal tablolar, bu para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünde hazırlanır ve önceki dönem finansal tablolar karşılaştırma amacıyla raporlama dönemi sonundaki cari ölçüm birimi cinsinden ifade edilmiştir. Grup bu nedenle, 31 Aralık 2023 tarihli konsolide finansal tablolarını da, 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre sunmuştur.

SPK’nın 28 Aralık 2023 tarih ve 81/1820 sayılı kararı uyarınca, Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan SPK finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ile sermaye piyasası kurumlarının, 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verilmiştir.

TMS 29 uyarınca yapılan yeniden düzenlemeler, Türkiye İstatistik Kurumu (“TÜİK”) tarafından yayınlanan Türkiye’deki Tüketici Fiyat Endeksi’nden (“TÜFE”) elde edilen düzeltme katsayısı kullanılarak yapılmıştır.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla, konsolide finansal tabloların düzeltilmesinde kullanılan endeksler ve düzeltme katsayıları aşağıdaki gibidir:

Tarih	Endeks	Düzeltme Katsayısı	Üç Yıllık Bileşik Enflasyon Oranı
31 Aralık 2024	2.684,55	1,00000	%291
31 Aralık 2023	1.859,38	1,44379	%268
31 Aralık 2022	1.128,45	2,37897	%156

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları (Devamı)

Grup’un yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama amacıyla yaptığı düzeltme işleminin ana unsurları aşağıdaki gibidir:

- TL cinsinden hazırlanmış cari dönem konsolide finansal tablolar, bilanço tarihindeki satın alma gücü ile ifade edilmekte olup önceki raporlama dönemlerine ait tutarlar da yine raporlama dönemi sonundaki satın alma gücüne göre düzeltilerek ifade edilmektedir.
- Parasal varlık ve yükümlülükler, hali hazırda, bilanço tarihindeki cari satın alma gücü ile ifade edildiğinden düzeltilmemektedir. Parasal olmayan kalemlerin enflasyona göre düzeltilmiş değerlerinin, geri kazanılabilir tutarı ya da net gerçekleşebilir değeri aştığı durumda, sırasıyla TMS 36 “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” ve TMS 2 “Stoklar” hükümleri uygulanmıştır.
- Bilanço tarihindeki cari satın alma gücüyle ifade edilmemiş olan parasal olmayan varlık ve yükümlülükler ile özkaynak kalemleri, ilgili düzeltme katsayıları kullanılarak düzeltilmiştir.
- Finansal durum tablosundaki parasal olmayan kalemlerin kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna etkisi olanlar dışındaki bu tabloda yer alan tüm kalemler, gelir ve gider hesaplarının finansal tablolara ilk olarak yansıtıldıkları dönemler üzerinden hesaplanan katsayılar ile endekslenmişlerdir.
- Enflasyonun Grup’un cari dönemdeki net parasal varlık pozisyonu üzerindeki etkisi, konsolide kâr veya zarar tablosunda Parasal Kazanç/kayıp hesabına kaydedilmiştir.(Not 26)

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir (‘fonksiyonel para birimi’). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş’ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan Türk Lirası (“TL”) kullanılarak sunulmuştur.

İşletmenin sürekliliği

Grup, konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları’ndaki (“TFRS”) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK (TFRS Yorumlama Komitesi) yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup’un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları’ndaki (“TFRS”) değişiklikler (Devamı)

a) 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar:

- TMS 1 Değişiklikleri - Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması
- TFRS 16 Değişiklikleri - Satış ve geri kiralama işlemlerinde kira yükümlülükleri
- TMS 7 ve TFRS 7 Değişiklikleri - Açıklamalar: Tedarikçi Finansmanı Anlaşmaları

Söz konusu standart, değişiklik ve yorumların Grup’un konsolide finansal durumu ve performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

b) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar:

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibariyle yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

- TFRS 10 ve TMS 28 Değişiklikleri: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları

Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

- TMS 21 Değişiklikleri - Takas Edilebilirliğin Bulunmaması
- TFRS 17 - Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı Grup’un konsolide finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

c) Yayınlandığı andan itibaren geçerli olan değişiklikler:

- TMS 12 Değişiklikleri - Uluslararası Vergi Reformu - İkinci Sütun Modeli Kuralları

Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

d) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (“UMSK”) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış değişiklikler:

Aşağıda belirtilen TFRS 9 ve TFRS 7’ye yönelik değişiklikler ile TFRS 18 ve TFRS 19 Standartları UMSK tarafından yayınlanmış ancak henüz KGK tarafından TFRS’ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır. Bu sebeple TFRS’nin bir parçasını oluşturmazlar. Grup konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu Standart ve değişiklikler TFRS’de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

- TFRS 9 ve TFRS 7 Değişiklikleri - Finansal Araçların Sınıflandırılması ve Ölçümü
- TFRS 9 ve TFRS 7 Değişiklikleri - Doğal Kaynaklardan Üretilen Elektriği Konu Edinen Sözleşmeler
- TFRS 18 - Yeni Finansal Tablolarda Sunum ve Açıklamalar Standardı

Söz konusu standartlar, değişiklik ve yorumların Grup’un konsolide finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

- TFRS 19 - Yeni Kamuya Hesap Verilebilirliği Bulunmayan Bağlı Ortaklıklar: Açıklamalar Standardı

TFRS 19’un Grup’un finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıkların finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar'ın finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. Bu kapsamda Grup'un yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklığı, ABD Doları fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlamaktadır. Varlık ve yükümlülükler konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları ve TMS 29 uyarınca endeks etkileri diğer kapsamlı gelir tablosu ve özkaynaklar içerisindeki yabancı para çevrim farkları hesabı altında takip edilmektedir.

2.1.4 Konsolidasyon esasları

a) 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.

b) 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2024		31 Aralık 2023	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	**Etkin ortaklık payı (%)**	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Üsküdar	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Damla	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Beykoz	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kadıköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Sarıyer	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kartal	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Maltepe	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Salacak	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Karşıyaka	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Bakırköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Karaköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Çengelköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Pendik	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Tuzla	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Göztepe	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kuruçeşme	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Balat (***)	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Florya (***)	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Tarabya (***)	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Adalar (**)	**79,98**	**79,98**	-	-
Ditaş Maritime (***)	**79,98**	**79,98**	-	-
Körfez	**100,00**	**100,00**	100,00	100,00
Tupras Trading	**100,00**	**100,00**	100,00	100,00
Entek (****)	**99,23**	**99,23**	99,23	99,23
Eltek	**99,23**	**99,23**	99,23	99,23
Menzelet Kılavuzlu (*)	**-**	**-**	99,23	99,23
Enspire	**99,23**	**99,23**	99,23	99,23
Enkar	**99,23**	**99,23**	99,23	99,23
Esinti (****)	**86,92**	**84,84**	85,33	83,26
Tupraş Ventures	**100,00**	**100,00**	100,00	100,00

(*) Menzelet Kılavuzlu Elektrik Üretimi A.Ş'nin Entek Elektrik Üretimi A.Ş. ile birleşmesi 31 Mayıs 2024 tarihinde tescil edilmiştir.
(**) Adalar Tankercilik A.Ş. 28 Şubat 2024 tarihinde kurulmuştur.
(***) Ditaş Maritime 31 Ekim 2024 tarihinde faaliyete geçmiştir.
(****) Balat Tankercilik A.Ş. 04 Ekim 2023 tarihinde, Florya Tankercilik A.Ş ve Tarabya Tankercilik A.Ş ise 21 Aralık 2023 tarihinde kurulmuştur. Enkar Doğal Enerji Üretim A.Ş., Entek Elektrik Üretim A.Ş. tarafından 7 Kasım 2023 tarihinde satın alınmıştır. Esinti hisselerinin %75'ini Grup'un bağlı ortaklığı olan Entek; %25'ini Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlenen iş ortaklığı Opet 7 Kasım 2023 tarihinde satın almıştır

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları (Devamı)

Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

c) İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kâr veya zarar tablosuna yansıtılır.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2024		31 Aralık 2023	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	**Etkin ortaklık payı (%)**	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlenen iş ortaklıkları				
Opet	**50,00**	**41,67**	50,00	41,67
Opet International Limited (*)	**50,00**	**41,67**	50,00	41,67
Opet Trade B.V.(*)	**50,00**	**41,67**	50,00	41,67
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore(*) (***)	**50,00**	**41,67**	50,00	41,67
Opet Market ve Akaryakıt İstasyon İşletmeciliği A.Ş. (*)	**50,00**	**41,67**	50,00	41,67
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.(**)	**25,00**	**20,84**	25,00	20,84
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.(**)	**25,00**	**20,84**	25,00	20,84
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.(**)	**25,00**	**20,84**	25,00	20,84
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.(**)	**16,67**	**13,89**	16,67	13,89
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.(**)	**25,00**	**20,84**	25,00	20,84
WAT Mobilite Çözümleri Teknoloji ve Ticaret A.Ş. (**)	**21,92**	**19,92**	21,92	19,92
Demre 7 Tankercilik A.Ş. (*) (****)	**50,00**	**41,67**	-	-
Demre 8 Tankercilik A.Ş. (*) (****)	**50,00**	**41,67**	-	-
Vice 2 Tankercilik A.Ş. (****)	**50,00**	**41,67**	-	-

(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınarak muhasebeleştirilmektedir.
(**) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.
(***) Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.
(****) Demre 7 ve Demre 8 Tankercilik A.Ş. şirketleri 21 Şubat 2024 tarihinde kurulmuştur. Vice 2 Tankercilik A.Ş. şirketi 31 Ekim 2024 tarihinde kurulmuştur.

d) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal tablolarda 'kontrol gücü olmayan paylar' olarak gösterilmektedir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların yeniden düzenlenmesi

Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem konsolide finansal tabloların yeniden düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup’un cari dönem konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır.

Karşılaştırmalı rakamlar

Not 2.1.1’de açıklandığı gibi, önceki raporlama dönemine ait rakamlar, karşılaştırmalı finansal tabloların raporlama dönemi sonunda geçerli olan para birimi cinsinden sunulması için genel fiyat endeksi uygulanarak yeniden düzenlenir. Daha önceki dönemlere ilişkin olarak açıklanan bilgiler de raporlama dönemi sonunda geçerli olan para birimi cinsinden ifade edilir.

2.3. Muhasebe politikaları ve tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TFRS’nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TFRS’nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de ileriye yönelik olarak uygulanır.

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler, bankalarda tutulan mevduatları, vadeleri 3 ay veya daha kısa olan diğer likit yatırımları ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğince bankalarda tutulan gelir payı tutarlarını içerir (Not 5). Konsolide nakit akış raporlamasında kullanılan nakit ve nakit benzerleri, tahakkuk eden faiz geliri ve bloke mevduatlar hariç 3 aydan kısa vadeli nakit ve nakit benzerlerini içermektedir. Grup, nakit ve nakit benzerlerini beklenen kredi zararı modelini kullanarak değer düşüklüğü için gözden geçirmektedir.

Ticari alacaklar

Grup’un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir. Grup’un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide kâr veya zarar tablosunda “esas faaliyetlerden diğer gelirler/giderler” hesabında muhasebeleştirilmektedir (Not 8).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan “basitleştirilmiş yaklaşımı” uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını “ömür boyu beklenen kredi zararlarına” eşit bir tutardan ölçmektedir. Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda önemlilik arz etmemesi sebebiyle muhasebeleştirilmemektedir. Her raporlama döneminde hesaplama yapılarak tekrar değerlendirilmektedir.

Grup, alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring işlemine konu olan alacaklardan, faktoring şirketinin tahsilat riskini üstlendiği tutarlar ilgili alacak hesaplarından düşülmektedir. Faktoring işlemine konu olan ticari alacakların faktör edilme (satış) tarihleri ile vadeleri arasındaki sürenin önemsiz olması sebebiyle, söz konusu ticari alacaklara ilişkin iş modeli değiştirilmemiş olup itfa edilmiş maliyeti üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, gerçeğe uygun değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup’un gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olmayan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlenmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kâr veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan türev araçları, vadeli döviz alım-satım ve vadeli mal alım-satım işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 18).

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup’un gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlenmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kapsamlı gelir tablosunda nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir/gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen türev araçlar, vadeli mal alım-satım işlemlerini, vadeli faiz oranı takası işlemlerini ve çapraz döviz takası işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 18).

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kâr/zararı etkileyebilecek değişmelere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem kârında kâr veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunan taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunan gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kâr veya zarar olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Grup'un varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır. Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Grup'un varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Grup'un finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Grup'un varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Grup'un varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak konsolide finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 29).

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenememektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 9).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da endekslenmiş elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır.

Maddi duran varlıklar

Arsa ve araziler gerçeğe uygun değerleri ile diğer maddi duran varlıklar ise endekslenmiş elde etme maliyetinden endekslenmiş birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten doğan giderler bakım onarım maliyetleri ile birlikte varlığın gelecekteki ekonomik faydasını arttırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kâr veya zarar tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 11).

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	3-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	2-49 yıl
Taşıt araçları	2-35 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl
Özel maliyetler	5-10 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismana tabi değildir. Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibariyle indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi duran varlıkların satışında ilgili yeniden değerleme fonu "Geçmiş yıl kâr/(zararı)" hesabına transfer edilir. Grup'a ait arazi ve arsaların gerçeğe uygun değerinin tespitinde "Emsal Karşılaştırma Yöntemi" kullanılmıştır. Maddi duran varlıklarda, söz konusu yeniden değerleme sonucu meydana gelen artışlar, bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan maddi duran varlık yeniden değerleme artışları (azalışları) hesabına ertelenmiş vergi etkisi netlendikten sonra kaydedilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları, geliştirme giderlerini ve diğer maddi olmayan duran varlıkları içermektedir (Not 12).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, endekslenmiş elde etme maliyeti üzerinden kaydedilir, tahmini sınırlı faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile itfaya tabi tutulur ve elde etme maliyetinden birikmiş itfa payının düşülmesi ile bulunan değer üzerinden taşınırlar. Tahmin edilen faydalı ömürleri 3 ile 35 yıl arasındadır.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Araştırma ve Geliştirme Giderleri kısmında açıklanmıştır.

c) Diğer maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar, EPDK'dan alınan üretim ve toptan satış lisansları, haklar ve yazılımlardan oluşmaktadır. Maddi olmayan duran varlıklar iktisap maliyetleri üzerinden kaydedilir ve satın alım tarihinden itibaren 2 ile 49 yıl arasında tahmini ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile itfa edilir.

Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleşebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismana tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

Finansal borçlar

Finansal borçlar, ilk muhasebeleştirilmesi sırasında gerçeğe uygun değerinden ölçülür. Söz konusu finansal borçların yüklenimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de söz konusu gerçeğe uygun değere ilave edilir. Finansal borçlar müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyetinden ölçülürler. Finansal borçlar sözleşmede belirtilen yükümlülük yerine getirildiğinde, iptal edildiğinde veya zaman aşımına uğradığında bilançodan çıkarılır. Bir finansal borcun koşulları yeniden görüşüldüğünde veya başka bir tarafa transfer edildiğinde, finansal borcun taşınan değeri ile transfer edilen nakit dışı varlık ve yükümlülükler dahil ödenen tutar arasındaki fark kâr veya zarar olarak gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Borçlanma maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen özellikli varlıklar (amaçlandığı şekilde kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlığı ifade eder) söz konusu olduğunda, ilgili varlığın satın alınması, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetinin bir unsuru olarak aktifleştirilir. Bu kapsamda olmayan borçlanma maliyetleri ise oluştukları dönemde giderleştirilir.

Devam eden yatırımlarla ilişkilendirilebilen kredilerin finansman maliyetleri (faiz giderleri ve TL referans faiz ile yabancı para kredilere ilişkin kredi faizi arasındaki fark nispetindeki kur farkı giderleri), yatırımlar tamamlanıncaya kadar aktifleştirilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kiralamalar

a) Grup - kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- Sözleşmenin tanımlanan bir varlık içermesi (bir varlığın sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanması),
- Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakınını temsil etmesi (tedarikçinin kullanım süresi boyunca varlığı ikame etme yönünde aslî bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir),
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakınını elde etme hakkının olması,
- Grup'un tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlardan herhangi birinin varlığı halinde sahip olmaktadır:

a) Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağını yönetme ve değiştirebilme hakkına sahip olması veya

b) Varlığın nasıl ve hangi amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması:

i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) hakkına sahip olması ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya

ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, yukarıda yer alan söz konusu değerlendirmeler sonrasında, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığını maliyeti üzerinden ölçer. Kullanım hakkı varlığının endekslenmiş maliyeti aşağıdakileri içerir:

a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,

b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,

c) Grup tarafından katlanılan başlangıçtaki tüm doğrudan maliyetler ve

d) dayanak varlığın, kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak Grup tarafından katlanılan maliyetler (stok üretimi için katlanılan maliyetler hariç).

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

a) birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve

b) kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismana tabi tutarken TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kiralamalar (Devamı)

b) Grup - kiracı olarak

Kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü Standardı uygulanır. Grup, kullanım hakkı varlıklarının sunumunu "Maddi Duran Varlıklar", kiralama yükümlülüklerinin sunumunu ise "Borçlanmalar" notu içerisinde gerçekleştirmektedir.

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak; zımnî faiz oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise kiracının alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilir. Alternatif borçlanma oranı, Grup şirketlerinin kontrat tarihlerindeki borçlanma oranları dikkate alınarak belirlenmiştir.

Grup'un kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte gerçekleşmemiş olan kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşur:

a) Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,

b) Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan kira ödemeleri,

c) Kiralama süresinin kiracının kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,

b) Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve

c) Defter değerini, varsa yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtır.

Uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Sözleşmelerde yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup kiralama süresini, söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları ilgili sözleşmeye göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dâhil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme Grup tarafından gözden geçirilmektedir. Cari dönemde yapılan değerlendirmeler sonucunda, uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının kiralama süresine dahil edilmesi nedeniyle oluşan kiralama yükümlülüğü veya varlık kullanım hakkı bulunmamaktadır.

Değişken kira ödemeleri

Grup'un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. TFRS 16 standardı kapsamında yer almayan söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Kiralamalar (Devamı)

b) Grup - kiracı olarak (Devamı)

Kolaylaştırıcı uygulamalar

Kiralama süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ile Grup tarafından düşük değerli olarak belirlenen bilgi teknolojileri ekipman kiralamalarına (ağırlıklı olarak yazıcı, dizüstü bilgisayar, mobil telefon vb.) ilişkin sözleşmeler, TFRS 16 Kiralamalar Standardının tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak muhasebeleştirilmeye devam edilmektedir. Makul ölçüde benzer özelliklere sahip kiralamalardan oluşan bir portföye (benzer bir ekonomik ortamdaki benzer bir varlık sınıfı için geri kalan kiralama süresi benzer olan kiralamalar gibi) tek bir iskonto oranı uygulanmıştır.

c) Grup - kiralayan olarak

Grup'un kiralayan olarak kiralamalarının tamamı faaliyet kiralamasıdır. Faaliyet kiralamalarında, kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 27).

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup çalışanlarının İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder.

TMS 19, "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı, kıdem tazminatı karşılığının hesaplanması kapsamında, aktüeryal varsayımlar (net iskonto oranı, emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan devir hızı oranı vb.) yapılmasını gerektirmektedir. Aktüeryal varsayımlar ile gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ve aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkileri, aktüeryal kazanç/kayıpları oluşturmaktadır. Söz konusu aktüeryal kazanç/kayıplar diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmektedir.

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar (Devamı)

b) Tanımlanan katkı planları

Grup çalışanları adına sosyal güvenlik kurumlarına belirlenmiş tutarlarda katkı payı ödemek zorundadır. Grup'un ödemekte olduğu katkı payı dışında, yapmak zorunda olduğu başka bir ödeme mecburiyeti yoktur. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

d) İzin hakları

Kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir.

e) Kıdeme teşvik primi karşılığı

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 15).

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Dövize dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından açıklanan döviz kurları kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Dövize dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları, aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları dışında, konsolide gelir tablosuna yansıtılır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolarına kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,

b) müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,

c) mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,

d) müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,

e) müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi (Devamı)

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışa akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibariyle yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 19).

Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı oluştuğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kâr dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net kârın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş kârlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kâr hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kâr hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bölümlere göre raporlama

Grup'un faaliyet alanı olarak belirlenen rafinaj ve elektrik sektörleri için hazırlamış olduğu bölüm raporlaması konsolide finansal tablolarda sunulmuştur (Not 4).

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.4. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları Grup’un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışları, Grup’un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup’un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, oluştuğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınırlar:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağının belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup’un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir (Not 31).

İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, “İşletme Birleşmeleri” kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinden ayrılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismana tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

2. Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.5. Önemli muhasebe politikaları değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) Ertelenmiş vergi varlığı:

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar, mali zararlar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kâr tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 27).

b) Nakit akış riskinden korunma işlemleri:

Not 29’da açıklandığı üzere, Grup, 9.101 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan etkinlik testinin olumlu çıkması neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaya devam etmektedir. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarlarına ve fiyatlarına ilişkin önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Grup, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

c) Faydalı ömür:

Arazi, arsalar ve şerefiye haricindeki maddi ve maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca amortisman ve itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.4‘te açıklanmıştır.

d) Arsa ve arazilerin gerçeğe uygun değerlemesi:

Grup, arsa ve arazilerini gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirmekte olup bu varlıkların yeniden değerlenmiş tutarları Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız değerleme kuruluşu tarafından tespit edilmekte ve finansal durum tablosunda taşınan değer olarak esas alınmaktadır. Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesinde kullanılan değerleme yöntemi, piyasa koşulları, her bir arsa ve arazinin kendine has özellikleri, fiziki durumu, coğrafi konumu ve emsal bedel gibi önemli varsayımlar kullanılmaktadır (Not 11).

3. İşletme birleşmeleri

Grup’un bağlı ortaklığı olan Entek ve Menzelet Kılavuzlu birleşmesi 31 Mayıs 2024 tarihinde tescil edilmiştir. Her iki şirketin birleşme öncesi Grup’un bağlı ortaklığı olması nedeniyle birleşme işleminin Grup’un konsolide finansal tabloları üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

4. Bölümlere göre raporlama

Grup yönetimi, Grup’un risk ve getirilerinin enerji sektöründeki gelişmelerden etkilendiğini dikkate alarak faaliyet bölümlerine ilişkin raporlama formatı olarak endüstriyel bölümleri kullanma kararı almıştır. Grup yönetimi, Tüpraş’ın raporlanabilir bölümlerini rafinaj ve elektrik sektörleri olarak tanımlamıştır. Grup, rafinaj ve elektrik sektörleri için hazırlamış olduğu bölüm raporlamasını konsolide finansal tablolarda sunmuştur. Bölümlerin performansında faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr dikkate alınmaktadır.

4. Bölümlere göre raporlama (Devamı)

a) Bölümlere göre bilgi analizi

1 Ocak- 31 Aralık 2024	Rafinaj	Elektrik	Konsolide Toplam
Hasılat	799.614.490	10.771.098	810.385.588
Satışların maliyeti	(733.590.689)	(8.764.595)	(742.355.284)
Brüt kâr	**66.023.801**	**2.006.503**	**68.030.304**
Faaliyet giderleri	(26.034.646)	(907.722)	(26.942.368)
Diğer faaliyetlerden gelirler	14.249.328	53.406	14.302.734
Diğer faaliyetlerden giderler	(19.606.126)	(74.578)	(19.680.704)
Faaliyet kârı	**34.632.357**	**1.077.609**	**35.709.966**
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/giderler	(4.754)	(10.860)	(15.614)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	1.442.085	-	1.442.085
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)	**36.069.688**	**1.066.749**	**37.136.437**
Finansman gelirleri	28.876.096	849.668	29.725.764
Finansman giderleri	(19.757.412)	(776.525)	(20.533.937)
Parasal kayıp/kazanç	(14.647.989)	65.229	(14.582.760)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)	**30.540.383**	**1.205.121**	**31.745.504**
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri	(11.980.200)	(731.664)	(12.711.864)
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)	**18.560.183**	**473.457**	**19.033.640**

1 Ocak- 31 Aralık 2023	Rafinaj	Elektrik	Konsolide Toplam
Hasılat	979.720.878	11.482.115	991.202.993
Satışların maliyeti	(823.782.673)	(8.989.796)	(832.772.469)
Brüt kâr	155.938.205	2.492.319	158.430.524
Faaliyet giderleri	(27.389.965)	(844.613)	(28.234.578)
Diğer faaliyetlerden gelirler	18.377.620	52.153	18.429.773
Diğer faaliyetlerden giderler	(42.284.295)	(38.380)	(42.322.675)
Faaliyet kârı	104.641.565	1.661.479	106.303.044
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/giderler	107.205	11.511	118.716
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların kârlarından (zararlarından) paylar	1.518.122	-	1.518.122
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet kârı (zararı)	106.266.892	1.672.990	107.939.882
Finansman gelirleri	26.613.148	1.987.157	28.600.305
Finansman giderleri	(34.003.530)	(2.095.520)	(36.099.050)
Parasal kayıp/kazanç	(16.907.170)	(53.513)	(16.960.683)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı (zararı)	81.969.340	1.511.114	83.480.454
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri	(6.079.020)	378.653	(5.700.367)
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı (zararı)	75.890.320	1.889.767	77.780.087

b) Bölüm varlıkları

Bölüm varlıkları	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Rafinaj	**426.248.017**	502.275.149
Elektrik	**27.879.510**	27.297.885
Toplam	**454.127.527**	529.573.034

c) Amortisman ve itfa payları

Bölüm varlıkları	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Rafinaj	**8.669.592**	8.075.845
Elektrik	**946.518**	678.625
Toplam	**9.616.110**	8.754.470

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

5. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Bankalar		
Vadesiz mevduat	**2.611.278**	2.228.402
Vadeli mevduat	**56.603.066**	121.995.596
Vadesiz bloke mevduat	**4.980.373**	5.983.028
Vadeli bloke mevduat	**2.724**	4.199
Gelir payı (bloke)	**8.016.711**	6.969.384
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	**1.320.284**	3.331.552
Toplam	**73.534.436**	140.512.161

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 14). Yurtdışı borsalarda gerçekleştirilen türev işlemleri için 4.938.256 bin TL tutarında ve kullanılan yatırım kredisi için 42.117 bin TL vadesiz bloke mevduat bulunmaktadır (31 Aralık 2023 - 5.983.028 bin TL). Vadeli elektrik piyasası ve yenilenebilir enerji kaynakları garanti sistemi için 2.724 bin TL tutarında vadeli bloke mevduat bulunmaktadır (31 Aralık 2023 - 4.199 bin TL).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2024

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	**49,98**	**37.953.281**	**1.350.000**	**39.303.281**
ABD Doları	**4,15**	**14.701.900**	**-**	**14.701.900**
Avro	**3,65**	**1.810.948**	**779.998**	**2.590.946**
İngiliz Sterlini	**0,01**	**6.939**	**-**	**6.939**
Vadeli mevduat		**54.473.068**	**2.129.998**	**56.603.066**

31 Aralık 2023

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	44,62	63.601.161	17.419.250	81.020.411
ABD Doları	4,49	40.409.485	118.187	40.527.672
Avro	3,31	440.980	-	440.980
İngiliz Sterlini	0,05	6.533	-	6.533
Vadeli mevduat		104.458.159	17.537.437	121.995.596

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Hazır değerler	**73.534.436**	140.512.161
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	**(8.016.711)**	(6.969.384)
Eksi: Vadesiz bloke mevduat	**(4.980.373)**	(5.983.028)
Eksi: Vadeli bloke mevduat	**(2.724)**	(4.199)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	**(1.320.284)**	(3.331.552)
Nakit ve nakit benzeri değerler	**59.214.344**	124.223.998

6. Finansal yatırımlar

Kısa vadeli finansal yatırımlar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Vadeli mevduat	**-**	724.601
Kur korumalı mevduat	**-**	284.412
Yatırım Fonu	**24**	4.273
Toplam	**24**	1.013.286

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla kur korumalı mevduat olan finansal varlıkların nominal tutarı ve gerçeğe uygun değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2023		
	Nominal tutar (orijinal para birimi)	Gerçeğe uygun değeri (TL karşılığı)	Vade
TL	273.168	284.412	1-3 ay arası
		284.412	

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibarıyla kur korumalı mevduat olan finansal yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**284.412**	5.079.533
Dönem içinde tahsil edilen anapara	**(196.990)**	(3.512.945)
Dönem içinde alınan anapara	**-**	703.365
Gerçeğe uygun değer farkı	**-**	11.244
Parasal kayıp/(kazanç)	**(87.422)**	(1.996.785)
31 Aralık	**-**	284.412

7. Borçlanmalar

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	**3.645.172**	3.394.402
Kredi faiz tahakkukları	**124.623**	9.479
Toplam	**3.769.795**	3.403.881
Uzun vadeli borçlanmalarınvkısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	**1.658.326**	9.146.537
Çıkarılmış tahviller	**2.436.305**	29.805.471
Kredi faiz tahakkukları	**479.223**	568.765
Tahvil faiz tahakkukları	**584.673**	217.820
Kiralama işlemlerinden borçlar	**125.615**	125.077
Toplam	**5.284.142**	39.863.670

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

7. Borçlanmalar (Devamı)

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	**5.104.739**	7.094.253
Çıkarılmış tahviller	**4.363.695**	-
Kredi faiz tahakkukları	**-**	13.362
Kiralama işlemlerinden borçlar	**466.264**	628.329
Toplam	**9.934.698**	7.735.944
Toplam borçlanmalar	**18.988.635**	51.003.495

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD doları nominal değerde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir, bu borçlanma aracının son kupon ödeme ve itfa işlemleri 18 Ekim 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Tüpraş, 23 Temmuz 2024 tarihinde, 4.000.000 bin TL nominal değerde, 727 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 100 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir. 12 Ağustos 2024 tarihinde, 2.800.000 bin TL nominal değerde, 730 gün vadeli, 3 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, TLREF referans oran üzerine 100 bps ek getirili tahvil ihraç etmiştir.

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024		
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
TL krediler (*)	**54,14**	**1.685.571.069**	**1.685.571**
ABD doları krediler	**5,34**	**55.633.667**	**1.959.601**
			3.645.172
Faiz tahakkukları			**124.623**
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			**3.769.795**
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
TL krediler	**58,34**	**902.554.057**	**902.554**
TL tahviller	**58,68**	**2.436.304.670**	**2.436.305**
ABD doları krediler	**6,47**	**17.068.698**	**601.216**
Avro krediler	**4,61**	**4.206.391**	**154.555**
TL kiralama borçları	**30,29**	**87.896.000**	**87.896**
Avro kiralama borçları	**3,20**	**334.867**	**12.304**
GBP kiralama borçları	**4,55**	**574.427**	**25.416**
			4.220.246
Faiz tahakkukları			**1.063.896**
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			**5.284.142**

(*) 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla, ÖTV ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Grup'a 185.571 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2023 - Yoktur).

7. Borçlanmalar (Devamı)

	31 Aralık 2024		
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Uzun vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	**58,29**	**2.082.718.411**	**2.082.718**
TL tahviller	**58,68**	**4.407.043.511**	**4.407.044**
ABD doları krediler	**5,86**	**65.149.092**	**2.294.766**
Avro krediler	**4,61**	**18.613.283**	**683.906**
TL kiralama borçları	**27,52**	**202.684.372**	**202.684**
Avro kiralama borçları	**3,23**	**5.593.570**	**205.524**
GBP kiralama borçları	**4,55**	**1.312.125**	**58.056**
			9.934.698
Faiz tahakkukları			**-**
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			**9.934.698**

	31 Aralık 2023		
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	39,82	310.703.608	310.704
ABD doları krediler	-	104.562.995	3.083.699
			3.394.403
Faiz tahakkukları			9.478
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			3.403.881
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
TL krediler	19,08	1.201.201.522	1.201.202
ABD doları krediler	6,59	263.747.551	7.776.026
ABD doları tahviller	4,55	1.010.653.000	29.805.471
Avro krediler	4,67	5.197.687	169.309
TL kiralama borçları	27,96	88.596.730	88.597
Avro kiralama borçları	3,20	468.497	15.288
GBP kiralama borçları	4,55	565.999	21.192
			39.077.085
Faiz tahakkukları			786.585
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			39.863.670
Uzun vadeli borçlanmalar:			
TL krediler	21,51	2.630.520.130	2.630.520
ABD doları krediler	7,74	125.737.082	3.701.478
Avro krediler	4,67	23.400.774	762.255
TL kiralama borçları	28,03	256.388.039	256.388
Avro kiralama borçları	3,23	8.559.448	279.317
GBP kiralama borçları	4,55	2.473.843	92.625
			7.722.583
Faiz tahakkukları			13.361
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			7.735.944

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

7. Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
1-2 yıl arası	**7.008.305**	3.591.033
2-3 yıl arası	**1.145.970**	736.262
3-4 yıl arası	**426.545**	757.487
4-5 yıl arası	**260.241**	720.220
5 yıl ve üzeri	**1.093.637**	1.930.942
Toplam	**9.934.698**	7.735.944

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**51.003.495**	79.145.998
Alınan yeni finansal borçlar	**37.500.868**	12.127.157
Anapara ödemeleri	**(62.207.388)**	(27.477.661)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan artışlar	**130.431**	226.912
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	**(111.472)**	(111.771)
Faiz tahakkukları değişimi	**392.545**	(332.765)
Kur farkları değişimi	**5.204.659**	17.270.519
Bağlı ortaklık alımlarından kaynaklanan artışlar	**-**	864.127
Parasal kayıp/(kazanç)	**(12.924.503)**	(30.709.021)
31 Aralık	**18.988.635**	51.003.495

Borçlanmaların yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
1-90 gün	**2.709.128**	6.935.859
91-365 gün	**3.077.320**	36.843.449
1-5 yıl	**12.108.550**	5.293.245
5 yıl üzeri	**1.093.637**	1.930.942
Toplam	**18.988.635**	51.003.495

8. Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Ticari alacaklar	**28.526.851**	49.363.840
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 29)	**8.880.732**	9.428.451
Şüpheli ticari alacaklar	**7.325**	10.791
Diğer ticari alacaklar	**34**	26
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	**(335.956)**	(406.270)
Eksi: Beklenen kredi zararları	**(7.325)**	(10.791)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	**37.071.661**	58.386.047

Tüpraş, yurt içi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını aylık SOFR oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 8.235.000 bin TL'yi ticari alacaklardan düşmüştür (31 Aralık 2023: 9.377.416 bin TL).

Beklenen kredi zararlarının 31 Aralık 2024 ve 2023 tarihlerinde sona eren yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir

	2024	2023
1 Ocak	**10.791**	13.375
Dönem içerisindeki artış	**82**	2.703
Dönem içerisindeki tahsilatlar	**(164)**	(29)
Parasal kazanç/kayıp	**(3.384)**	(5.258)
31 Aralık	**7.325**	10.791

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Ticari borçlar	**103.232.469**	140.940.600
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 29)	**1.210.010**	1.422.211
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	**(562.089)**	(934.675)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	**103.880.390**	141.428.136

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını aylık SOFR oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

9. Stoklar

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
İlk madde ve malzeme	**8.441.099**	10.633.925
Yarı mamuller	**13.885.479**	14.223.162
Mamuller	**14.257.370**	17.681.920
Ticari mallar	**525.343**	851.055
Yoldaki mallar (*)	**22.755.260**	20.522.562
Diğer stoklar	**478.512**	495.369
Toplam	**60.343.063**	64.407.993
Stok değer düşüklüğü karşılığı	**(65.401**)	(211.304)
Toplam	**60.277.662**	64.196.689

(*) Yoldaki mallar ağırlıklı olarak hampetrol stoklarından oluşmaktadır.

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2024 ve 2023 tarihlerinde sona eren dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**211.304**	1.114.115
Dönem içerisindeki artışlar	**65.401**	211.304
Dönem içerisindeki iptaller	**(211.304)**	(1.114.115)
31 Aralık	**65.401**	211.304

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

10. Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar

	31 Aralık 2024		31 Aralık 2023
	İştirak oranı (%)	Tutar	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	**41,67**	**13.053.325**	11.974.627
		13.053.325	11.974.627

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**11.974.627**	10.931.135
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların; Cari dönem kâr/zararlarındaki pay	**1.453.731**	1.555.691
Dağıttığı temettü	**(1.045.728)**	(1.147.840)
Maddi duran varlık yeniden değerleme artışları	**5.507**	492.940
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	**5.774**	10.680
Yeniden değerleme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	**626.378**	(37.569)
Yabancı para çevrim farkları	**44.682**	402.725
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	**(11.646)**	(233.135)
31 Aralık	**13.053.325**	11.974.627

Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Dönen varlıklar	**31.639.757**	45.567.033
Duran varlıklar	**36.200.827**	31.470.891
Toplam varlıklar	**67.840.584**	77.037.924
Kısa vadeli yükümlülükler	**30.414.605**	40.983.912
Uzun vadeli yükümlülükler	**6.100.506**	7.317.206
Özkaynaklar	**31.325.473**	28.736.806
Toplam kaynaklar	**67.840.584**	77.037.924

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Satış gelirleri (net)	**365.972.424**	401.160.700
Brüt kâr	**13.632.040**	14.405.189
Faaliyet kârı	**3.348.058**	4.914.227
Net dönem kârı	**3.460.727**	3.643.202

11. Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibarıyla maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2024	Yeniden Değerleme Artışları	Yabancı Para Çevrim Farkı	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2024
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	**37.321.753**	**30.202.126**	**-**	**146.550**	**-**	**(1.075)**	**67.669.354**
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	**57.004.167**	**-**	**-**	**2.075.606**	**1.790.935**	**(71)**	**60.870.637**
Binalar	**13.668.048**	**-**	**-**	**88.374**	**369.218**	**-**	**14.125.640**
Makine, tesis ve cihazlar	**212.094.229**	**-**	**(10.166)**	**1.513.061**	**2.848.916**	**(4.325)**	**216.441.715**
Taşıt araçları	**25.000.609**	**-**	**-**	**508.350**	**530.866**	**(80.418)**	**25.959.407**
Döşeme ve demirbaşlar	**2.488.442**	**-**	**(1.707)**	**531.525**	**65.476**	**(11.657)**	**3.072.079**
Yapılmakta olan yatırımlar	**12.445.061**	**-**	**(221)**	**6.809.444**	**(5.704.486)**	**-**	**13.549.798**
Özel maliyetler	**388.892**	**-**	**(10.477)**	**11.812**	**-**	**-**	**390.227**
Diğer maddi duran varlıklar	**513.728**	**-**	**-**	**58.973**	**78.157**	**-**	**650.858**
	360.924.929	**30.202.126**	**(22.571)**	**11.743.695**	**(20.918)**	**(97.546)**	**402.729.715**
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	**(35.166.637)**	**-**	**-**	**(1.665.289)**	**(51)**	**66**	**(36.831.911)**
Binalar	**(5.716.959)**	**-**	**-**	**(237.139)**	**-**	**-**	**(5.954.098)**
Makine, tesis ve cihazlar	**(119.135.277)**	**-**	**3.356**	**(5.475.892)**	**(31)**	**2.681**	**(124.605.163)**
Taşıt araçları	**(5.853.361)**	**-**	**-**	**(1.254.812)**	**-**	**58.854**	**(7.049.319)**
Döşeme ve demirbaşlar	**(1.523.184)**	**-**	**59**	**(214.577)**	**82**	**9.424**	**(1.728.196)**
Özel maliyetler	**(204.631)**	**-**	**1.896**	**(68.107)**	**-**	**-**	**(270.842)**
Diğer maddi duran varlıklar	**(89.180)**	**-**	**-**	**(40.451)**	**-**	**-**	**(129.631)**
	(167.689.229)	**-**	**5.311**	**(8.956.267)**	**-**	**71.025**	**(176.569.160)**
Net defter değeri	**193.235.700**						**226.160.555**

11. Maddi duran varlıklar (Devamı)

	1 Ocak 2023	Yeniden Değerleme Artışları	Yabancı Para Çevrim Farkı	İlaveler	İktisaplar	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2023
Maliyet:								
Arazi ve arsalar	36.874.968	446.785	-	-	-	-	-	37.321.753
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	55.218.506	-	-	1.593.810	175.161	19.488	(2.798)	57.004.167
Binalar	13.257.126	-	-	405.877	5.065	-	(20)	13.668.048
Makine, tesis ve cihazlar	206.454.217	-	-	4.044.589	1.612.113	(4.650)	(12.040)	212.094.229
Taşıt araçları	20.892.032	-	-	4.115.133	4.613	-	(11.169)	25.000.609
Döşeme ve demirbaşlar	2.254.443	-	-	245.326	266	162	(11.755)	2.488.442
Yapılmakta olan yatırımlar	9.827.526	-	-	2.660.222	-	(42.687)	-	12.445.061
Özel maliyetler	330.297	-	-	58.595	-	-	-	388.892
Diğer maddi duran varlıklar	294.351	-	-	197.424	-	22.398	(445)	513.728
	345.403.466	446.785	-	13.320.976	1.797.218	(5.289)	(38.227)	360.924.929
Birikmiş amortisman:								
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(33.605.327)	-	-	(1.562.513)	-	(108)	1.311	(35.166.637)
Binalar	(5.268.318)	-	-	(448.661)	-	-	20	(5.716.959)
Makine, tesis ve cihazlar	(114.281.534)	-	794	(4.859.043)	-	108	4.398	(119.135.277)
Taşıt araçları	(5.073.913)	-	-	(786.424)	-	-	6.976	(5.853.361)
Döşeme ve demirbaşlar	(1.331.893)	-	383	(205.332)	-	-	13.658	(1.523.184)
Özel maliyetler	(133.599)	-	1.467	(72.499)	-	-	-	(204.631)
Diğer maddi duran varlıklar	(54.676)	-	-	(34.514)	-	-	10	(89.180)
	(159.749.260)	-	2.644	(7.968.986)	-	-	26.373	(167.689.229)
Net defter değeri	185.654.206							193.235.700

31 Aralık 2024 tarihinde sona eren döneme ait konsolide gelir tablosunda maddi duran varlıklarla ilgili 8.956.267 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 7.968.985 bin TL) amortisman giderinin 6.942.449 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 5.364.441 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde, 1.257.580 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 1.649.097 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 603.975 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 719.816 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 152.263 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 235.631 bin TL) kısmı Arge giderlerinde yer almaktadır.

31 Aralık 2024 tarihinde sona eren döneme ait konsolide gelir tablosunda kullanım hakkı varlıkları ile ilgili 197.732 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 506.649 bin TL) amortisman giderinin 124.661 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 256.122 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 31.363 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 129.760 bin TL) kısmı pazarlama giderlerinde, 41.708 bin TL’lik (31 Aralık 2023 - 120.767 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde yer almaktadır.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2023 - Yoktur). Grup, 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla TMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardına uygun olarak aktifinde 1.102.053 bin TL elde etme maliyeti ile yer alan tüm arazi ve arsalarını yeniden değerlemeye tabi tutmuş ve yeniden değerleme tutarı olan 67.456.071 bin TL (31 Aralık 2023 - 37.220.007 bin TL) konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Tüpraş arazi ve arsalarının değerleme çalışmaları SPK’ya akredite bir kuruluş olan Çelen Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. tarafından, Entek arazi ve arsalarının değerleme çalışmaları SPK’ya akredite bir kuruluş olan Aden Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. tarafından; özkaynaktan payalma yöntemine göre konsolide edilen OPET ve bağlı ortaklıklarının arazi ve arsalarının değerleme çalışmaları SPK’ya akredite bir kuruluş olan TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.

Grup’un 2024 yılında yatırımları ile ilişkilendirmiş aktifleştirilen borçlanma maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2023: Yoktur).

11. Maddi duran varlıklar (Devamı)

	Raporlama tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değer seviyesi			
	31 Aralık 2024	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Arazi ve arsalar	**67.669.354**	**-**	**67.669.354**	-

	31 Aralık 2023	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Arazi ve arsalar	37.321.753	-	37.321.753	-

12. Diğer maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2024	**İktisaplar**	**İlaveler**	**Transferler**	**Çıkışlar**	**31 Aralık 2024**
Maliyet:						
Haklar ve yazılımlar	**1.684.739**	**-**	**187.005**	**5.555**	**(758)**	**1.876.541**
Geliştirme giderleri	**1.541.527**	**-**	**195.922**	**15.195**	**-**	**1.752.644**
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	**6.430.225**	**-**	**6.091**	**168**	**(2.409)**	**6.434.075**
	9.656.491	**-**	**389.018**	**20.918**	**(3.167)**	**10.063.260**
Birikmiş itfa payları:						
Haklar ve yazılımlar	**(1.244.852)**	**-**	**(210.499)**	**-**	**39**	**(1.455.312)**
Geliştirme giderleri	**(1.235.178)**	**-**	**(113.198)**	**-**	**-**	**(1.348.376)**
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	**(1.035.926)**	**-**	**(138.414)**	**-**	**1.519**	**(1.172.821)**
	(3.515.956)	**-**	**(462.111)**	**-**	**1.558**	**(3.976.509)**
Net defter değeri	**6.140.535**					**6.086.751**

	1 Ocak 2023	İktisaplar	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2023
Maliyet:						
Haklar ve yazılımlar	1.443.371	-	250.204	-	(8.836)	1.684.739
Geliştirme giderleri	1.334.216	-	207.311	-	-	1.541.527
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	4.519.008	1.883.688	22.239	5.290	-	6.430.225
	7.296.595	1.883.688	479.754	5.290	(8.836)	9.656.491
Birikmiş itfa payları:						
Haklar ve yazılımlar	(1.166.854)	-	(85.100)	-	7.102	(1.244.852)
Geliştirme giderleri	(1.144.045)	-	(91.133)	-	-	(1.235.178)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(933.324)	-	(102.602)	-	-	(1.035.926)
	(3.244.223)	-	(278.835)	-	7.102	(3.515.956)
Net defter değeri	4.052.372					6.140.535

31 Aralık 2024 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunda 462.111 bin TL'lik (31 Aralık 2023 - 278.835 bin TL) itfa payı giderinin 339.625 bin TL'lik (31 Aralık 2023 - 186.444 bin TL) kısmı genel yönetim giderlerinde, 122.486 bin TL'lik (31 Aralık 2023 - 92.392 bin TL) kısmı satılan malın maliyetinde yer almaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

13. Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	**1.166.398**	1.252.667
Verilen sipariş avansları	**597.154**	585.930
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	**6.590**	6.746
Toplam	**1.770.142**	1.845.343

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	**2.646.055**	2.046.991
İlişkili taraflara verilen maddi duran varlık avansları (Not 29)	**1.123.587**	44.369
Peşin ödenen diğer giderler	**229.344**	528.624
Toplam	**3.998.986**	2.619.984

14. Diğer varlıklar ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	**6.378.948**	13.476.589
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	**1.536.832**	694.283
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	**1.083.417**	899.308
Yedek parça ve malzeme stokları	**755.034**	435.955
Gelir tahakkukları	**737.142**	266.965
Devreden KDV	**125.116**	83.701
İade alınacak KDV	**35.232**	4.627.318
Vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkuku (*)	**-**	347.603
Diğer çeşitli dönen varlıklar	**625.599**	467.504
Toplam	**11.277.320**	21.299.226

(*) 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın riskten korunma amacı ile yaptığı türev işlemler gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Bu gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2024 tarihinde tamamı tahsil edilmiştir.

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Yedek parça ve malzeme stokları	**16.744.585**	14.286.730
Diğer	**10.419**	1.603
Toplam	**16.755.004**	14.288.333

Kısa vadeli diğer yükümlülükler:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Ödenecek ÖTV	**9.576.637**	9.306.334
Gelir payı	**8.063.112**	7.013.279
Tecil edilen KDV	**6.378.948**	13.476.589
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	**1.106.965**	1.062.199
Tecil edilen ÖTV	**1.083.417**	899.308
Ödenecek KDV	**1.104.216**	501.345
Gider tahakkukları	**15.654**	22.600
Diğer	**469.867**	619.522
Toplam	**27.798.816**	32.901.176

14. Diğer varlıklar ve yükümlülükler (Devamı)

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD Dolar/ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla hesaplanan 8.063.112 bin TL (31 Aralık 2023 - 7.013.279 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 8.016.711 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2023 - 6.969.384 bin TL) (Not 5).

15. Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Personel prim tahakkukları	**59.917**	50.365
Kıdeme teşvik primi karşılığı	**57.118**	36.261
Toplam	**117.035**	86.626

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Kıdem tazminatı karşılığı	**1.236.975**	2.591.303
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	**286.199**	309.819
Kıdeme teşvik primi karşılığı	**141.495**	93.397
Toplam	**1.664.669**	2.994.519

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

15. Karşılıklar (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Şirket belli bir kıdemin üzerindeki saat ücretli çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında fayda sağlamaktadır. Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük, 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük, 35 yıllık kıdeme ulaşanlara 105 günlük ve 40 yıllık kıdeme ulaşanlara 110 günlük çıplak ücretleri tutarında her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**129.658**	121.709
Dönem içerisindeki artışlar	**195.532**	189.390
Dönem içerisindeki ödemeler	**(70.639)**	(118.053)
Parasal kayıp/(kazanç)	**(55.938)**	(63.388)
31 Aralık	**198.613**	129.658

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, kadınlarda 20 erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerleme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Net iskonto oranı (%)	**3,38**	2,90
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	**98,26**	99,13

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olan 46.655,43 TL üzerinden hesaplanmaktadır (1 Ocak 2024 - 35.058,58 TL).

15. Karşılıklar (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı: (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**2.591.303**	2.503.516
Faiz giderleri	**88.440**	83.014
Aktüeryal (kârlar)/zararlar	**(545.219)**	(27.306)
Hizmet maliyeti	**391.454**	1.639.130
Dönem içerisindeki ödemeler	**(570.414)**	(324.290)
Parasal kayıp/(kazanç)	**(718.589)**	(1.282.761)
31 Aralık	**1.236.975**	2.591.303

	31 Aralık 2024 Net İskonto Oranı		31 Aralık 2023 Net İskonto Oranı	
Duyarlılık Analizi	**100 Baz Puan Artış**	**100 Baz Puan Azalış**	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış
Oran	**%4,38**	**%2,38**	%3,90	%1,90
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	**119.565**	**(147.763)**	9.081	(16.900)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2024	2023
1 Ocak	**309.819**	295.020
Dönem içerisindeki artışlar	**222.910**	225.228
Dönem içerisindeki ödemeler	**(135.655)**	(58.326)
Parasal kayıp/(kazanç)	**(110.875)**	(152.103)
31 Aralık	**286.199**	309.819

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Sürastarya karşılığı	**1.668.468**	1.275.570
EPDK katılma payı (*)	**225.071**	269.404
Dava karşılığı	**37.289**	36.020
Diğer	**263.790**	103.077
Toplam	**2.194.618**	1.684.071

(*) EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan lisans kapsamında yürütülen piyasa faaliyetlerine ilişkin net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

15. Karşılıklar (Devamı)

Diğer kısa vadeli karşılıklar: (Devamı)

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihlerinde sona eren ara yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2024	**36.020**	**269.404**	**1.275.570**	**103.077**	**1.684.071**
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	**15.643**	**258.341**	**2.315.512**	**223.298**	**2.812.794**
Dönem içerisindeki ödemeler	**(1.564)**	**(214.177)**	**(1.414.495)**	**-**	**(1.630.236)**
Parasal kayıp/(kazanç)	**(12.810)**	**(88.497)**	**(508.119)**	**(62.585)**	**(672.011)**
31 Aralık 2024	**37.289**	**225.071**	**1.668.468**	**263.790**	**2.194.618**
1 Ocak 2023	80.452	285.886	638.170	144.356	1.148.864
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	(12.940)	344.451	2.522.491	500.960	3.354.962
Dönem içerisindeki ödemeler	(3.435)	(221.834)	(1.386.768)	(481.183)	(2.093.220)
Parasal kayıp/(kazanç)	(28.057)	(139.099)	(498.323)	(61.056)	(726.535)
31 Aralık 2023	36.020	269.404	1.275.570	103.077	1.684.071

16. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Personele borçlar	**776.560**	699.353
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	**315.800**	451.622
Toplam	**1.092.360**	1.150.975

17. Diğer alacaklar ve borçlar

Diğer alacaklar

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Personelden alacaklar	**114.611**	94.535
Sigorta tazminat alacakları	**62.151**	12.046
Verilen depozito ve teminatlar	**13.865**	77.693
Şüpheli diğer alacaklar	**8.654**	5.336
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	**(8.654)**	(5.336)
Toplam	**190.627**	184.274

Diğer borçlar

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 29)	**408.150**	525.158
Alınan depozito ve teminatlar	**192.398**	185.422
İlişkili olmayan taraflara temettü borçları	**1.304**	726
Toplam	**601.852**	711.306

18. Türev araçlar

	31 Aralık 2024				31 Aralık 2023			
	Rayiç değerler				Rayiç değerler			
	Alım Kontrat Tutarı	**Satım Kontrat Tutarı**	**Varlıklar**	**Yükümlülükler**	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	**759.671**	**759.671**	**52.058**	**-**	643.763	643.763	57.204	-
Vadeli mal alım-satım işlemleri	**45.864.247**	**45.864.247**	**1.415.009**	**2.598.200**	46.039.223	46.039.223	2.894.740	159.656
Alım satım amaçlı								
Vadeli döviz işlemleri	**8.773.103**	**8.939.920**	**-**	**55.252**	50.385.607	54.667.260	14.312	534.190
Yabancı para swap işlemleri	**1.524.230**	**1.524.230**	**2.109**	**-**	-	-	-	-
Vadeli mal alım-satım işlemleri	**4.131.091**	**4.131.091**	**-**	**14.999**	6.992.158	6.992.158	14.239	-
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	**253.268**	**420.414**	**-**	**169.961**	28.697	101.330	-	75.278
Kısa vadeli türev araçlar			**1.469.176**	**2.838.412**			2.980.495	769.124
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	**1.704.391**	**1.704.391**	**47.412**	**-**	666.721	666.721	53.280	-
Alım satım amaçlı								
Vadeli döviz işlemleri	**-**	**-**	**-**	**-**	3.036	916.267	33	-
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	**667.082**	**1.107.345**	**-**	**447.667**	258.271	911.960	-	677.494
Uzun vadeli türev araçlar			**47.412**	**447.667**			53.313	677.494
Toplam türev araçlar			**1.516.588**	**3.286.079**			3.033.808	1.446.618

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, toplam 249.071 bin ABD doları karşılığında 8.773.103 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2023 - 1.185.543 bin ABD doları karşılığında, 31 Aralık 2024 satın alma gücüne getirilmiş 55.583.527 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerinden oluşmaktadır).

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, 27.370 bin ABD Doları ve 1.500.000 bin TL (31 Aralık 2023 - 30.833 bin ABD doları) tutarlarındaki tahvil ve kredilerin değişken faizli taksit ödemelerinin nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerini içermektedir.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, 26.129 bin ABD Doları (31 Aralık 2023 - 6.752 bin ABD doları) tutarındaki dövize endeksli değişken faizli borçlanmaların toplam 1.527.759 bin TL (31 Aralık 2023 - 31 Aralık 2024 satın alma gücüne getirilmiş 1.163.732 bin TL) tutarındaki ve sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerini içermektedir.

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri mal alım satım işlemlerinden oluşmaktadır. Mal alım satım işlemleri Grup'un gerçekleşmesi oldukça muhtemel ileri vadeli satışlarındaki ham petrol fiyat değişim riskinden korunmak amacı ile çeşitli vadelerde gerçekleştirdiği 58.920 bin varil (31 Aralık 2023 - 43.549 bin varil) ham petrol alış ve satış işlemlerinden oluşmaktadır.

Söz konusu riskten korunma muhasebesi işlemlerinde etkin olmayan kısım bulunmamaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

19. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

	31 Aralık 2024		31 Aralık 2023	
Alınan teminatlar:	**Orijinal bakiye(*)**	**TL karşılığı**	Orijinal bakiye(*)	TL karşılığı(**)
Alınan teminat mektupları		**10.062.257**		9.561.476
- TL Teminat mektupları	***4.530.882***	***4.530.882***	*4.192.471*	*4.192.471*
- ABD Doları Teminat mektupları	***127.000***	***4.473.348***	*90.051*	*3.827.406*
- Avro Teminat mektupları	***28.067***	***1.031.263***	*31.258*	*1.470.048*
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	***-***	***26.764***	*-*	*71.551*
Teminat senetleri		**-**		6.689
- TL Teminat senetleri	***-***	***-***	*611*	*611*
- ABD Doları Teminat senetleri	***-***	***-***	*143*	*6.078*
Alınan garanti mektupları		**1.791.123**		2.161.279
- ABD Doları Garanti mektupları	***50.851***	***1.791.123***	*50.851*	*2.161.279*
Teminat akreditifleri		**7.778.254**		8.010.296
- ABD Doları Teminat akreditifleri	***220.827***	***7.778.254***	*188.466*	*8.010.296*
Doğrudan borçlandırma limitleri		**1.390.982**		1.632.405
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	***1.390.982***	***1.390.982***	*1.632.405*	*1.632.405*
Toplam alınan teminatlar		**21.022.616**		21.372.145
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		**19.558.733**		40.487.437
- ABD Doları Teminat akreditifleri	***555.054***	***19.558.733***	*917.680*	*39.003.787*
- Avro Teminat akreditifleri	***-***	***-***	*52*	*2.431*
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	***-***	***-***	*49.450*	*1.481.219*
Teminat mektupları		**14.852.630**		9.055.905
- TL Teminat mektupları	***14.157.462***	***14.157.462***	*9.047.399*	*9.047.399*
- ABD Doları Teminat mektupları	***2.837***	***99.933***	*200*	*8.506*
- Avro Teminat mektupları	***16.200***	***595.235***	*-*	*-*
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		**2.493.763**		4.323.376
- TL Teminat mektupları	***2.273.306***	***2.273.306***	*4.041.197*	*4.041.197*
- Avro Teminat mektupları	***6.000***	***220.457***	*6.000*	*282.179*
Teminat Senetleri		**487.119**		28.886
- TL Teminat senetleri	***181.067***	***181.067***	*279*	*279*
- ABD Doları Teminat senetleri	***8.619***	***303.590***	*599*	*25.456*
- Avro Teminat senetleri	***67***	***2.462***	*67*	*3.151*
Bankalara verilen kefaletler		**460.796**		1.215.945
- ABD Doları Kefaletler	***13.082***	***460.796***	*28.609*	*1.215.945*
Garantörlükler		**3.629.979**		4.240.008
- ABD Doları Garantörlükler	***101.800***	***3.585.733***	*98.487*	*4.185.950*
- Diğer para cinsinden garantörlükler	***1.000***	***44.246***	*1.000*	*54.058*
Toplam verilen teminatlar		**41.483.020**		59.351.557

(*) Orijinal bakiye tutarları bin para birimi olarak belirtilmiştir.
(**) Orijinal bakiye tutarları yabancı para cinsinden olan teminatların geçmiş yıl TL karşılığı tutarları 2024 satın alma gücü esasına göre hazırlanmıştır.

19. Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan; verilen teminatlar ise akreditifler ile kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 427.083 bin TL (31 Aralık 2023 - 1.134.582 bin TL) tutarındaki krediler ve 33.714 bin TL (31 Aralık 2023 - 81.362 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**37.392.245**	53.895.606
- TL	***16.611.835***	*13.088.875*
- ABD Doları	***19.962.256***	*39.037.752*
- Avro	***818.154***	*287.760*
- Diğer	**-**	*1.481.219*
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**4.090.774**	5.455.951
- ABD Doları	***4.046.528***	*5.401.893*
- Avro	**-**	-
- Diğer	***44.246***	*54.058*
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**-**	-
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	**-**	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**-**	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**-**	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**-**	-
Toplam	**41.483.019**	59.351.557

Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2024 tarihi itibariyle 62.550 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2023 - 79.430 bin TL).

20. Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir

	31 Aralık 2024	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2023	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	**893.997**	**46,40**	893.997	46,40
Koç Holding A.Ş.	**122.298**	**6,35**	122.298	6,35
Koç Ailesi Üyeleri ve Koç Ailesi Üyeleri tarafından sahip olunan şirketler	**9.174**	**0,47**	9.153	0,47
Halka açık kısım	**901.327**	**46,78**	901.348	46,78
Ödenmiş Sermaye	**1.926.796**	**100,00**	1.926.796	100,00
Sermaye düzeltme farkları (*)	**36.402.965**		36.402.965	
Toplam Sermaye	**38.329.761**		38.329.761	

(*) Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirket'in özkaynaklar altında yer alan aşağıdaki hesapların tarihi değerleri ve enflasyon düzeltme etkileri TFRS ve VUK finansal tabloları uyarınca 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2024 (TFRS)	Tarihi Değer	Enflasyon düzeltmesi etkisi	Endekslenmiş değer
Sermaye	1.926.796	36.402.965	38.329.761
Yasal Yedekler	7.492.332	6.614.485	14.106.817

31 Aralık 2024 (VUK)	Tarihi Değer	Enflasyon düzeltmesi etkisi	Endekslenmiş değer
Sermaye	1.926.796	9.080.388	11.007.184
Yasal Yedekler	7.492.332	8.883.184	16.375.516

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

20. Özkaynaklar (Devamı)

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2023 - 1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 192.679.559.799 (31 Aralık 2023: 27.525.651.399) adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedarının bir üye atama hakkı bulunmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş kârlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilirler.

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşılıncaya kadar, kanuni net kârın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan kârın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahsi geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla kârdan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 14.106.817 bin TL'dir (31 Aralık 2023 - 9.242.120 bin TL).

Kâr payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kâr payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kâr dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kâr payı öderler. Ayrıca, kâr payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, Yönetim Kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2023 yılı net dağıtılabilir dönem kârının genel kanuni yedek akçe ayrıldıktan sonra kalan bakiyesi üzerinden nominal 20.000.000 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması önerisi 1 Nisan 2024 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında onaylanmıştır. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimî temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.037,99 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 10,380 TL brüt, 10,380 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.037,99 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 10,380 TL brüt, 9,342 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

Şirket, 24 Eylül 2024 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında SPK ("TFRS") mevzuatına göre oluşan geçmiş yıl kârlarından karşılanmak üzere genel kanuni yedek akçe ayrıldıktan sonra kalan bakiye üzerinden toplam nominal 23.000.000 bin TL'nin temettü olarak dağıtılmasına karar vermiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimî temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklara, 1,00 TL nominal değerli hisse için %1.193,69 oranında ve 11,937 TL brüt = net kâr payı; diğer hissedarlara ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %1.193,69 oranında ve 11,937 TL brüt %1.074,32 oranında ve 10,743 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2022 yılı net dağıtılabilir dönem kârından ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyeden toplam nominal 12.500.000 bin TL'nin temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve Mart ayı içerisinde ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimî temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklara, 1,00 TL nominal değerli hisse için %4.541,22 oranında 45,412 TL brüt = net kâr payı; diğer hissedarlara ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %4.541,22 oranında ve 45,412 TL brüt, %4.087,10 oranında ve 40,871 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

Şirket, 26 Eylül 2023 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında SPK ("TFRS") mevzuatına göre oluşan geçmiş yıl kârlarından ve yasal kayıtlara göre oluşan olağanüstü yedeklerden karşılanmak üzere ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyeden toplam nominal 14.500.000 bin TL'nin temettü olarak dağıtılmasına karar vermiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimî temsilci aracılığı ile kâr payı elde eden dar mükellef kurum ortaklara, 1,00 TL nominal değerli hisse için %752,54 oranında ve 7,525 TL brüt = net kâr payı; diğer hissedarlara ise 1,00 TL nominal değerli hisse için %752,54 oranında ve 7,525 TL brüt %677,29 oranında ve 6,773 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

21. Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Yurt içi satışlar	**672.850.612**	828.545.502
Yurtdışı satışlar	**146.741.647**	177.818.791
Brüt satışlar	**819.592.259**	1.006.364.293
Eksi: Satış iskontoları	**(8.906.928)**	(13.866.220)
Eksi: Satıştan iadeler	**(299.743)**	(1.295.080)
Net satış gelirleri	**810.385.588**	991.202.993
Satışların maliyeti	**(742.355.284)**	(832.772.469)
Brüt kâr	**68.030.304**	158.430.524

Satışların maliyeti:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Kullanılan hammadde ve sarf malzemeleri	**665.981.163**	786.359.165
Enerji giderleri	**19.095.809**	19.819.546
Personel giderleri	**8.064.996**	6.982.895
Amortisman giderleri (Not 11-12)	**7.106.643**	5.577.599
Diğer üretim giderleri	**42.106.673**	14.033.264
Satışların maliyeti	**742.355.284**	832.772.469

22. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Personel giderleri	**7.595.583**	5.834.160
Sigorta giderleri	**1.823.348**	1.677.296
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 11-12)	**1.721.866**	2.091.663
Dışarıdan alınan hizmetler	**1.394.482**	1.549.618
Vergi, resim ve harç giderleri	**1.054.207**	1.484.440
Ofis giderleri	**646.003**	621.868
Bağış ve yardımlar	**578.801**	2.090.578
Aidat giderleri	**432.168**	390.902
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	**427.218**	426.366
Seyahat ve ulaşım giderleri	**133.780**	93.900
Diğer	**847.764**	2.306.480
Toplam genel yönetim giderleri	**16.655.220**	18.567.271

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	**6.025.494**	5.069.394
Personel giderleri	**1.511.398**	1.289.042
Amortisman giderleri (Not 11)	**635.338**	849.576
Reklam giderleri	**535.582**	331.464
Enerji giderleri	**187.511**	270.854
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	**13.589**	673.978
Diğer	**1.057.487**	778.790
Toplam pazarlama giderleri	**9.966.399**	9.263.098

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

22. Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri (Devamı)

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Amortisman giderleri (Not 11)	**152.263**	235.631
Personel giderleri	**122.762**	130.796
Vergi, resim ve harç giderleri	**10.206**	22.223
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	**2.907**	3.088
Enerji giderleri	**1.246**	1.854
Diğer	**31.365**	10.617
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	**320.749**	404.209

Bağımsız Denetçi/Bağımsız Denetim Kuruluşundan Alınan Hizmetlere İlişkin Ücretler

Grup'un, KGK'nın 30 Mart 2021 tarihinde mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına istinaden hazırladığı ve hazırlanma esasları 19 Ağustos 2021 tarihli KGK yazısını temel alan bağımsız denetim kuruluşlarınca verilen hizmetlerin ücretlerine ilişkin açıklaması aşağıdaki gibidir:

	2024 (*)	2023 (*)
Raporlama dönemine ait bağımsız denetim ücreti	**25.754**	23.787
Vergi danışmanlık hizmetlerine ilişkin ücretler	**5.302**	14
Diğer güvence hizmetlerinin ücreti	**1.502**	6.722
Bağımsız denetim dışı diğer hizmetlerin ücreti	**-**	103
	32.558	30.626

(*) Yukarıdaki ücretler tüm bağlı ortaklıklar ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların yasal denetim ve ilgili diğer hizmet ücretleri dahil edilerek belirlenmiş olup, yurtdışı bağlı ortaklık ve iştiraklerin yabancı para cinsinden olan ücretleri ilgili yılların yıllık ortalama kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

23. Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı geliri	**10.003.705**	7.727.102
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı geliri	**3.258.953**	9.329.206
Kira geliri	**42.128**	38.769
Diğer	**997.948**	1.334.696
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	**14.302.734**	18.429.773

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Ticari borçlardan oluşan kur farkı gideri	**(12.020.904)**	(35.428.288)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı gideri	**(5.788.370)**	(5.574.658)
Diğer	**(1.871.430)**	(1.319.729)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	**(19.680.704)**	(42.322.675)

24. Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Maddi duran varlıkların gerçeğe uygun değer değişimi	**(11.138)**	-
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış (kârları)/zararları, net	**(7.239)**	107.472
Finansal yatırımlar gerçeğe uygun değer değişimi	**2.554**	11.244
Temettü gelirleri	**209**	-
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	**(15.614)**	118.716

25. Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Finansman gelirleri:		
Mevduat faiz geliri	**27.515.228**	17.347.889
Mevduatlardan oluşan kur farkı geliri	**2.210.536**	10.295.820
Türev araçlardan kaynaklanan kârlar	**-**	956.596
Toplam finansman gelirleri	**29.725.764**	28.600.305
Finansman giderleri:		
Faiz gideri	**(9.397.566)**	(6.617.470)
Finansal borçlardan oluşan kur farkı gideri	**(5.583.294)**	(29.147.414)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	**(5.202.505)**	-
Diğer	**(350.572)**	(334.166)
Toplam finansman giderleri	**(20.533.937)**	(36.099.050)

31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla kiralama işlemlerinden kaynaklanan 94.110 bin TL (31 Aralık 2023 - 115.401 bin TL) faiz gideri, faiz giderleri kalemi içerisinde, kiralama işlemlerinden kaynaklanan 30.128 bin TL kur farkı gideri, finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı kalemi içerisinde yer almaktadır (31 Aralık 2023 - 169.891 bin TL). Türev araçlardan kaynaklanan kâr ve zararlar vadeli döviz işlemleri ve faiz haddi swap işlemlerinden oluşan kazanç ve kayıpları içermektedir.

26. Net parasal pozisyon kazançları/(kayıpları)’na ilişkin açıklamalar

Parasal olmayan kalemler	31 Aralık 2024
Finansal durum tablosu kalemleri	**(20.416.981)**
Finansal yatırımlar	33.167
Stoklar	53.734
Diğer dönen varlıklar	243.496
Uzun vadeli finansal yatırımlar	6.601.202
Maddi duran varlıklar	53.573.946
Maddi olmayan duran varlıklar	1.469.850
Kullanım hakkı varlıkları	201.101
Diğer duran varlıklar	2.168.330
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	(118.130)
Sermaye düzeltme farkları	(15.870.001)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir/giderler	187.435
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelir/giderler	(289.338)
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	(4.084.497)
Geçmiş yıllar kârları	(64.587.276)
Kâr veya zarar tablosu kalemleri	**5.834.221**
Hasılat	(102.950.721)
Satışların maliyeti	98.634.306
Araştırma ve geliştirme giderleri	132.751
Pazarlama giderleri	1.673.038
Genel yönetim giderleri	3.092.157
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	(104.197)
Esas faaliyetlerden diğer giderler	1.796.825
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	(278.431)
Finansman gelirleri	(5.188.773)
Finansman giderleri	3.721.064
Dönem vergi gideri	597.723
Ertelenmiş vergi (gideri)/geliri	4.708.479
Net parasal pozisyon kazançları/(kayıpları)	**(14.582.760)**

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

27. Vergi varlık ve yükümlülükleri

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi (*)	**2.407.203**	12.340.609
Peşin ödenen vergiler	**(1.592.204)**	(10.386.452)
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	**814.999**	1.954.157

(*) 12 Mart 2023 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 7440 Sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” uyarınca, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında, istisna kazançlar üzerinden ise %5 oranında ek vergi hesaplanması gerekmektedir. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla, ilgili vergi için Şirket’in kurumlar vergisine ek olarak tahakkuk eden 31 Aralık 2024 satın alma gücüne göre 5.484.867 bin TL olup iki eşit taksit ile ödenmiştir.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2024 itibarıyla %25’tir (2023: %25). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla sona eren yıllara ait kâr veya zarar tablolarına yansıtılmış vergi tutarları aşağıda özetlenmiştir:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Vergi geliri/(gideri):		
Cari dönem vergi gideri	**(3.003.685)**	(15.837.467)
Ertelenen vergi geliri/(gideri)	**(9.708.179)**	10.137.100
	(12.711.864)	(5.700.367)

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	2024	2023
Vergi öncesi kâr	**31.745.504**	83.480.454
Eksi: İş Ortaklıkları’nın kâr/zararındaki paylar	**1.442.085**	1.518.122
Vergi öncesi kâr (İş Ortaklıkları’nın kâr/zararındaki paylar hariç)	**30.303.419**	81.962.332
Beklenen vergi gideri	**(7.575.855)**	(20.490.584)
Yatırım teşvik geliri	**1.855.837**	15.069.035
İndirim ve istisnalar	**867.345**	1.270.680
Vergi oranındaki değişiklikler	**-**	112.388
İndirilebilir birikmiş mali zararlar	**155.258**	106.306
Deprem kaynaklı ek vergi etkisi	**-**	(5.484.868)
Vergiye tabi olmayan enflasyon düzeltmeleri	**(8.312.925)**	(15.031.620)
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	**(2.005.055)**	(485.527)
VUK hükümlerine göre enflasyon muhasebesinden kaynaklanan geçici farklara ilişkin hesaplanan ertelenmiş vergi etkisi (**)	**-**	28.649.830
Parasal kayıp/(kazanç)	**2.303.531**	(9.416.007)
Toplam vergi gideri	**(12.711.864)**	(5.700.367)

(*) 9 Haziran 2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 7326 sayılı Sayılı Kanun 11. maddesi ile kanunun yürürlüğe girdiği tarihte aktifte kayıtlı taşınmazlar ile amortismana tabi iktisadi kıymetlere yasal mali tablolarda yeniden değerleme imkanı getirilmiştir. Kapsama giren kıymetler yeniden değerlendikleri tutar üzerinden amortismana tabi tutulacak, ayrıca oluşan değer artış tutarı üzerinden %2 oranında vergi ödenecektir. Söz konusu kanun değişikliği kapsamında, yasal defterde sabit kıymetler için atılan yeniden değerleme kayıtlarına istinaden finansal durum tablosunda ertelenmiş vergi varlığı yaratılmış olup, bu varlığa ilişkin ertelenmiş vergi geliri konsolide diğer kapsamlı gelire kaydedilmiştir.
(**) Vergi Usul Kanunu’nun 30 Aralık 2024 tarihli ve 32415 (2. Mükerrer) sayılı tebliği ile birlikte, enflasyon muhasebesine ilişkin yapılan düzeltmelerin yaratmış olduğu geçici farkların ertelenmiş vergi etkisinden oluşmaktadır.

27. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023	**31 Aralık 2024**	31 Aralık 2023
Yatırım teşvikleri (*)	**-**	-	**10.171.674**	11.008.931
İndirilebilir birikmiş mali zararlar (**)	**(621.033)**	(353.597)	**155.258**	88.399
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	**29.163.789**	1.013.273	**(7.239.546)**	(425.147)
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	**(1.435.588)**	(1.814.756)	**358.887**	454.059
Stoklar	**(9.828.089)**	(14.798.201)	**2.457.023**	3.733.348
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	**(247.461)**	(258.576)	**61.866**	64.644
Ertelenmiş finansal gelirler (giderler), (net)	**(510.059)**	84.186	**127.515**	(21.046)
Dava karşılıkları	**(36.269)**	(36.020)	**9.067**	7.205
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	**(1.757.715)**	1.546.447	**439.428**	(386.612)
Maddi duran varlıklar yeniden değerleme artışları	**67.026.053**	36.831.876	**(12.567.385)**	(6.905.977)
Diğer	**430.411**	(4.824.833)	**(97.588)**	771.885
Ertelenmiş vergi varlığı/ (yükümlülüğü) - net			**(6.123.801)**	8.389.689

(*) Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi ("RUP") için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi ("RUP"), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için %43,93 değerleme oranı ile endeksleme yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.
Şirket iştiraklerinden Körfez'in yaptığı tevsi yatırımları için aldığı iki tane öncelikli, bir tane de bölgesel kapsamlı teşvik belgesi bulunmaktadır. Söz konusu 3 adet teşvik belgeleri kapsamında esas faaliyetlerini sürdürebilmek için lokomotif ve vagon yatırımı yanı sıra teknik makineler için yatırım harcaması gerçekleştirmiştir. Bu belgeler ile şirket, %40 yatırıma katkı oranı, ve %80 kurumlar vergisi indirimi KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.
(**) İndirilebilir mali zararların ertelenmiş vergi etkisi, konsolidasyon kapsamındaki her şirket için ayrı ayrı hesaplanmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2024 tarihinde gerçekleşen 621.033 bin TL indirilebilir mali zararlarından gelecek 5 yıl içerisinde kullanılmak üzere 155.258 bin TL tutarında ertelenen vergi varlığı oluşmaktadır. (31 Aralık 2023: İndirilebilir mali zararlar: 353.597 bin TL, ertelenen vergi varlığı: 88.399 bin TL)

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

27. Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Grup'un Yatırım Teşvik Sistemi Kapsamında Elde Edilen Vergi Avantajları:

Grup'un yatırım teşvik belgesine bağlanan yatırımlarından elde ettiği kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur. Bu kapsamda, 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla Grup'un öngörülebilir gelecekte faydalanacağı 10.171.674 bin TL (31 Aralık 2023: 11.008.931 bin TL) tutarında vergi avantajı, ertelenmiş vergi varlığı olarak konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Söz konusu vergi avantajının 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla muhasebeleştirilmesi neticesinde 1 Ocak - 31 Aralık 2024 dönemine ilişkin konsolide kâr veya zarar tablosunda 837.257 bin TL tutarında ertelenmiş vergi gideri oluşmuştur.

Ertelenmiş vergi varlıkları gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar, mali zararlar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkân sağlayan sınırsız ömre sahip yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır. Bu kapsamda Grup yatırım teşviklerinden doğan ertelenmiş vergi varlıklarının konsolide finansal tablolara yansıtılmasını uzun süreli planlara dayandırmakta olup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kâr tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak her bilanço tarihi itibarıyla değerlendirmektedir. Söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının bilanço tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde geri kazanılması öngörülmektedir.

31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla gerçekleştirilen duyarlılık analizinde, iş planlarını oluşturan temel makroekonomik ve sektörel varsayımlarda yer alan girdiler %10 arttırılarak/azaltılarak yapıldığında yatırım teşviklerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının 5 yıl olarak öngörülen geri kazanım sürelerinde bir değişiklik olmamıştır.

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2024	2023
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	**8.389.689**	(92.988)
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	**(9.708.179)**	10.137.099
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	**973.141**	(717.808)
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	**(120.123)**	30.779
- İktisaplar	**-**	(934.522)
- Maddi duran varlıklar yeniden değerleme artışları (azalışları)	**(5.658.329)**	(32.871)
31 Aralık	**(6.123.801)**	8.389.689

28. Pay başına kazanç

	1 Ocak- 31 Aralık 2024	1 Ocak- 31 Aralık 2023
Ana ortaklığa ait dönem kârı	**18.315.157**	77.354.421
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	**192.679.559.800**	192.679.559.800
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	**9,51**	40,15

29. İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

(1) İş ortaklıkları
(2) Koç Topluluğu şirketleri
(3) Ortak, dolaylı ortak

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**10.740.989**	20.490.117
Toplam	**10.740.989**	20.490.117

b) Ticari alacaklar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**7.682.442**	7.690.141
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**622.597**	884.666
Aygaz A.Ş. (2)	**170.641**	570.522
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	**73.349**	90.848
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. (2)	**121.461**	-
Diğer (2)	**210.242**	192.274
Toplam	**8.880.732**	9.428.451

Tüpraş'ın, 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu ilişkili taraflardan ticari alacağı bulunmamaktadır. (31 Aralık 2023: 2.743.201 bin TL)

c) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**294.390**	262.802
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**274.592**	477.834
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**126.618**	152.409
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. (2)	**102.687**	7
Ark İnşaat San. Tic. A.Ş. (2)	**80.423**	69.615
Moment Eğitim Araştırma Sağlık Hizmetleri ve Ticaret A.Ş (2)	**60.121**	-
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	**45.974**	35.923
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**21.795**	18.340
Divan Turizm İşletmeleri Anonim Şirketi (2)	**41.147**	46.842
KocDigital Çözümler A.Ş. (2)	**21.078**	105.807
Aygaz A.Ş. (2)	**-**	62.380
Diğer (2)	**141.185**	190.252
Toplam	**1.210.010**	1.422.211

d) Diğer borçlar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Koç Holding A.Ş. (3)	**408.150**	525.157
Enerji Yatırımları A.Ş. (3)	**-**	1
Toplam	**408.150**	525.158

e) Verilen sabit kıymet avansları:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşletmesi A.Ş. (2)	**1.102.104**	-
Ark İnşaat San. Tic. A.Ş. (2)	**21.483**	44.369
Toplam	**1.123.587**	44.369

29. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

f) Kiralama işlemlerinden borçlar:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**138.573**	180.337
Koç Ailesi (3)	**73.105**	47.740
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**5.528**	6.353
Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş. (3)	**4.384**	8.843
Toplam	**221.590**	243.273

g) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**121.553.753**	224.904.097
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**17.439.378**	22.202.255
Aygaz A.Ş. (2)	**3.352.208**	6.984.440
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. (2)	**1.317.485**	1.525.459
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	**511.382**	734.863
Demir Export (2)	**178.630**	207.448
Diğer (2)	**2.180.292**	2.101.166
Toplam	**146.533.128**	258.659.729

h) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**5.497.649**	15.787.705
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) (*)	**1.786.251**	2.068.590
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**1.380.927**	1.388.285
Koç Holding A.Ş. (3) (**)	**761.823**	821.280
Aygaz A.Ş. (3)	**605.159**	1.534.131
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	**380.420**	-
Arçelik Pazarlama A.Ş. (2)	**367.578**	236.504
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**337.085**	813.099
Ark İnşaat San. Tic. A.Ş. (2)	**72.853**	740.189
Diğer (2)	**867.589**	1.712.265
Toplam	**12.057.334**	25.102.048

(*) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, ödenen ve tahakkuk eden prim tutarlarını da içermektedir.
(**) Nihai ortak Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Grup'a fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

i) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**561.159**	65.391
Aygaz A.Ş. (2)	**-**	189.820
Ark İnşaat San. Tic. A.Ş. (2)	**484.000**	-
Diğer (2)	**83.651**	-
Toplam	**1.128.810**	255.210

29. İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

j) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Tüpraş’ın üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ve Genel Müdüre doğrudan bağlı olan Direktörler olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren dönemde, Şirket’in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 31 Aralık 2024 tarihindeki alım gücüyle 782.624 bin TL’dir (31 Aralık 2023 - 969.628 bin TL). 31 Aralık 2024 itibarıyla ayrılma dolayısıyla yapılan, 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre hesaplanan ödeme tutarı yoktur (31 Aralık 2023: 62.415 bin TL).

k) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. [2]	-	89.630
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. [2]	-	8.727
Toplam	**-**	98.357

l) Vadeli mevduat faz gelirleri:

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. [2]	**7.476.150**	3.382.264
Toplam	**7.476.150**	3.382.264

m) Yapılan bağışlar:

31 Aralık 2024 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam nakdi bağış tutarı 428.954 bin TL’dir (31 Aralık 2023 - 1.331.311 bin TL).

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup’un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup’un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup’un 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibariyle kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2024

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	123.277.175	131.274.151	106.865.707	5.324.927	17.247.753	1.835.764
Banka kredileri	11.012.083	18.047.307	1.385.522	4.884.446	10.342.159	1.435.180
Borçlanma senedi ihraçları	7.384.673	7.734.785	584.673	350.112	6.800.000	-
Kiralama yükümlülükleri	591.879	641.430	44.883	90.369	105.594	400.584
Ticari borçlar	103.880.390	104.442.479	104.442.479	-	-	-
Diğer borçlar	408.150	408.150	408.150	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	(1.769.491)	20.002	(228.496)	(19.448)	267.946	-
Türev Nakit Girişleri	1.516.588	10.403.302	8.862.233	942.967	598.102	-
Türev Nakit Çıkışları	3.286.079	10.383.300	9.090.729	962.415	330.156	-

31 Aralık 2023

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	193.142.937	196.730.587	150.025.811	38.087.459	6.578.027	2.039.290
Banka kredileri	20.226.796	21.472.433	6.920.895	6.620.341	6.413.138	1.518.059
Borçlanma senedi ihraçları	30.023.291	31.386.891	-	31.386.891	-	-
Kiralama yükümlülükleri	753.407	797.145	30.798	80.227	164.889	521.231
Ticari borçlar	141.428.136	142.362.811	142.362.811	-	-	-
Diğer borçlar	711.307	711.307	711.307	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	(1.769.491)	20.002	(228.496)	(19.448)	267.946	-
Türev Nakit Girişleri	1.516.588	10.403.302	8.862.233	942.967	598.102	-
Türev Nakit Çıkışları	3.286.079	10.383.300	9.090.729	962.415	330.156	-

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

Kredi Riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup’un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş’ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibariyle Grup’un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %72 ve %70’dir. Bununla birlikte, Grup’un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
31 Aralık 2024	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	**8.880.732**	**28.190.929**	**-**	**190.627**	**73.534.436**	**1.516.588**	**-**
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	**-**	**2.614.435**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	**8.880.732**	**27.206.260**	**-**	**190.627**	**73.534.436**	**1.516.588**	**-**
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	**-**	**984.669**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	**-**	**7.325**	**-**	**8.654**	**-**	**-**	**-**
- Değer düşüklüğü (-)	**-**	**(7.325)**	**-**	**(8.654)**	**-**	**-**	**-**
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
- Değer düşüklüğü (-)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
31 Aralık 2023	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	9.428.451	48.957.596	-	184.274	140.512.161	1.469.176	-
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	4.884.116	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	9.428.451	48.633.486	-	184.274	140.512.161	1.469.176	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	324.110	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	10.791	-	5.336	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(10.791)	-	(5.336)	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi Riski (Devamı):

Vadesi geçmiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların vade analizi

	Alacaklar		Bankalardaki	Türev	
31 Aralık 2024	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Mevduat	Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	**681.003**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	**297.047**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	**6.611**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	**8**	**-**	**-**	**-**	**-**
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Toplam	**984.669**	**-**	**-**	**-**	**-**

	Alacaklar		Bankalardaki	Türev	
31 Aralık 2023	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Mevduat	Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	124.761	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	151.354	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	45.271	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	2.724	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
Toplam	324.110	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmuştur. Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 27.842 bin TL (31 Aralık 2023 - 150.695 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Grup 1	**-**	10.872
Grup 2	**7.450.649**	5.359.158
Grup 3	**28.339.011**	52.673.640
Grup 4	**297.332**	18.267
Toplam	**36.086.992**	58.061.937

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)

Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları

Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)

Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere “en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu” olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD Doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD Doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Ham petrol fiyatlarındaki değişkenlik net kâr ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 18).

Ürün Kâr Marjı Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kâr marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kâr marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kâr marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 18).

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişmelerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibariyle Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
Vadeli mevduatlar	**65.942.786**	133.025.333
Finansal yükümlülükler	**3.285.250**	41.204.579
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	**-**	-
Finansal yükümlülükler (*)	**15.703.386**	9.798.916

(*) 31 Aralık 2024 tarihi itibariyle Grup'un değişken faizli borçlanmalarının toplam 53.499 bin ABD Doları ve 1.500.000 bin TL (31 Aralık 2023 - 170.264 bin ABD Doları ve 31 Aralık 2023 - 1.165.695 bin TL) faiz haddi swap işlemleri ve çapraz kur faiz haddi swap işlemleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2024 tarihinde ABD Doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 6.237 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2023 - 9.158 bin TL). 31 Aralık 2024 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 5.988 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2023 - 1.569 bin TL). 31 Aralık 2024 tarihinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kâr 25.403 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2023 - 6.460 bin TL).

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2024 ve 2023 tarihleri itibariyle banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 7'da sunulmuştur.

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

	31 Aralık 2024		31 Aralık 2023	
	TL karşılığı	**Dolar karşılığı(*)**	TL karşılığı(**)	Dolar karşılığı(*)
Parasal varlıklar	**27.856.461**	**790.853**	61.123.005	1.438.101
Parasal yükümlülükler	**(101.332.155)**	**(2.868.137)**	(176.104.804)	(4.135.931)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu	**(73.475.694)**	**(2.077.284)**	(114.981.799)	(2.697.830)
Parasal olmayan varlıklar	**705.485**	**20.029**	1.349.108	31.742
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	**7.978.003**	**226.498**	49.375.353	1.161.491
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	**(64.792.206)**	**(1.830.757)**	(64.257.338)	(1.504.597)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	**320.567**	**9.101**	1.002.465	23.586
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	**(64.471.639)**	**(1.821.656)**	(63.254.873)	(1.481.011)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar (***)	**61.167.837**	**1.736.573**	64.391.506	1.515.002
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	**(3.303.802)**	**(85.083)**	1.136.633	33.991

(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonlarn bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.
(**) Geçmiş yıl TL karşılığı tutarları 2024 satın alma gücü esasına göre hazırlanmıştır.
(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. Grup risk yönetimi politikaları gereği stok değerinin ABD Doları cinsinden karşılığını tarihi stok maliyetleri üzerinden takip etmektedir. 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları 61.167.837 bin TL (31 Aralık 2023 - 64.391.506 bin TL)'dir.

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU										
	31 Aralık 2024					31 Aralık 2023				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer (TL karşılığı)	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)(*)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer (TL karşılığı)
Ticari alacaklar	1.541.112	43.602	145	-	-	9.269.910	217.966	123	-	-
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	26.315.349	650.496	92.176	360	-	51.845.166	1.208.667	9.429	560	2
Diğer	705.485	15.529	3.666	538	-	459.590	6.982	1.042	2.106	-
Dönen varlıklar	**28.561.946**	**709.627**	**95.987**	**898**	**-**	61.574.666	1.433.615	10.594	2.666	2
Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	7.929	187	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	889.518	20.929	-	-	-
Duran varlıklar	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	897.447	21.116	-	-	-
Toplam varlıklar	**28.561.946**	**709.627**	**95.987**	**898**	**-**	62.472.113	1.454.731	10.594	2.666	2
Ticari borçlar	90.454.879	2.540.075	24.147	2.211	-	103.111.939	2.373.486	40.259	2.066	171
Finansal yükümlülükler	2.755.980	72.436	4.876	574	-	41.334.685	965.518	4.356	392	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	4.583.277	130.879	-	(604)	-	26.563.326	622.463	933	1.129	-
Diğer borçlar	281.210	7.481	-	400	-	229.854	5.176	203	6	-
Kısa vadeli yükümlülükler	**98.075.346**	**2.750.871**	**29.023**	**2.581**	**-**	171.239.804	3.966.643	45.751	3.593	171
Finansal yükümlülükler	3.256.809	65.149	24.257	1.600	-	4.864.999	87.429	22.136	1.988	-
Uzun vadeli yükümlülükler	**3.256.809**	**65.149**	**24.257**	**1.600**	**-**	4.864.999	87.429	22.136	1.988	-
Toplam yükümlülükler	**101.332.155**	**2.816.020**	**53.280**	**4.181**	**-**	176.104.803	4.054.072	67.887	5.581	171
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	**7.978.003**	**290.634**	**(61.484)**	**-**	**-**	49.375.353	1.158.652	4.519	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	61.565.277	1.747.857	-	-	-	103.706.990	2.435.016	4.519	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(53.587.274)	(1.457.223)	(61.484)	-	-	(54.331.637)	(1.276.364)	-	-	-
Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	**(64.792.206)**	**(1.815.759)**	**(18.777)**	**(3.283)**	**-**	(64.257.337)	(1.440.689)	(52.774)	(2.915)	(169)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	**320.567**	**9.101**	**-**	**-**	**-**	1.002.465	23.586	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	**(64.471.639)**	**(1.806.658)**	**(18.777)**	**(3.283)**	**-**	(63.254.872)	(1.417.103)	(52.774)	(2.915)	(169)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	**(73.194.484)**	**(2.114.441)**	**39.041**	**(3.421)**	**-**	(114.751.944)	(2.622.076)	(58.132)	(5.015)	(169)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	**(55.252)**	**(1.569)**	**-**	**-**	**-**	(519.878)	(12.210)	-	-	-

(*) Geçmiş yıl Türk Lirası karşılığı tutarları 2024 satın alma gücü esasına göre hazırlanmıştır.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

31 Aralık 2024				
	Kâr/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(7.447.758)	7.447.758	(221.736)	221.736
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	1.260.729	(1.260.729)	-	-
ABD Doları Net Etki	**(6.187.029)**	**6.187.029**	**(221.736)**	**221.736**
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	143.444	(143.444)	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	(225.909)	225.909	-	-
Avro Net Etki	**(82.465)**	**82.465**	**-**	**-**
TOPLAM	**(6.269.494)**	**6.269.494**	**(221.736)**	**221.736**

31 Aralık 2023				
	Kâr/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(11.144.502)	11.144.502	(273.547)	273.547
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	5.231.811	(5.231.811)	-	-
ABD Doları Net Etki	(5.912.691)	5.912.691	(273.547)	273.547
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(273.399)	273.399	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	19.205	(19.205)	-	-
Avro Net Etki	(254.194)	254.194	-	-
TOPLAM	(6.166.885)	6.166.885	(273.547)	273.547

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak-31 Aralık 2024	1 Ocak-31 Aralık 2023
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	**143.943.938**	171.060.176
EUR (Bin TL karşılığı)	**-**	2.906
Toplam	**143.943.938**	171.063.082
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	**603.124.134**	700.525.954
Toplam	**603.124.134**	700.525.954

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2024 ve 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla net finansal borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
Toplam finansal borçlar (Not 7)	**18.988.635**	51.003.495
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 5)	**(60.534.628)**	(127.555.550)
Eksi: Finansal yatırımlar (Not 6)	**(24)**	(1.013.286)
Net finansal borç	**(41.546.017)**	(77.565.341)
Özkaynaklar	**286.247.721**	293.003.849
Yatırılan sermaye	**244.701.704**	215.438.508
Net finansal borç/yatırılan sermaye oranı	**(%16,98)**	(%36,00)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
31 ARALIK 2024 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe, Türk Lirasının 31 Aralık 2024 tarihindeki satın alma gücü cinsinden bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

30. Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerleme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerleme teknikleri: İlgili finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerleri, gözlemlenebilir aktif piyasa işlemlerinden elde edilen fiyatlar kullanılarak iskonto edilmiş nakit akış analizlerine dayalı genel kabul görmüş değerleme modellerine göre belirlenir. Değerleme modellerinde kullanılan varsayımlar ve tahminler; referans faiz oranları, kredi marjları, iskonto oranları, tahvil ve hisse senedi fiyatlarını ve beklenen fiyat korelasyonlarını tahmin etmede kullanılan diğer değişkenleri içerir.

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerleme teknikler

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2024 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	**-**	**1.516.588**	**.-**
Finansal yatırımlar	**-**	**24**	**-**
Arazi ve arsalar	**-**	**67.669.354**	**-**
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	**-**	**3.286.079**	**-**

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2023 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	3.033.808	.-
Finansal yatırımlar	-	1.013.286	-
Arazi ve arsalar	-	37.321.753	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	1.446.618	-

31. Devlet teşvik ve yardımları

Grup'un çeşitli teşvikler ile sahip olduğu haklar aşağıdaki gibidir:

a) İthal edilen makine ve ekipmanlara uygulanan gümrük vergisi istisnası

b) Yurt içinden ve yurt dışından tedarik edilen yatırım malları için KDV istisnası (yurt içinden aldıklarımıza uygulamıyoruz)

c) Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 Kurumlar Vergisi istisnası, Sosyal Güvenlik Kurumu teşvikleri, Gelir Vergisi, Damga vergisi teşviği vb.)

d) Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı Teydeb ve AB Fonları'ndan alınan nakit destekler

e) İndirimli kurumlar vergisi teşviki

f) Sigorta Primi İşveren Payı, İş Kur, Asgari Ücret ve Stajyer Eğitim Destekleri

g) Emlak Vergisi teşviği

h) Faiz Desteği

32. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur.

EKLER

358 İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
376 Performans Göstergeleri
390 Raporlama Kılavuzu
409 Bağımsız Güvence Raporu
412 TSRS Kapsamında Sınırlı Güvence Raporu
414 Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar
416 Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar
417 TSRS Endeksi
472 SASB Endeksi
478 GRI İçerik Endeksi
492 AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar
498 2024 Yılına Ait 27 Mart 2025 Tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısına İlişkin Bilgilendirme Notu
503 Kâr Dağıtım Politikasına İlişkin Değişiklik Önerisi
504 Esas Sözleşme Değişiklikleri ve İlgili Yönetim Kurulu Kararı
506 Yönetim Kurulu Üye Adaylarının Özgeçmişleri
507 Bağımsızlık Beyanları
510 Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu
522 Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Geçiş Riskleri	Politika ve Uyum Riski	**Karbon fiyatlandırma mekanizmaları**	**Yüksek Maliyetler:** Karbon maliyetlerinin bir operasyon gideri olarak finansal tablolara yansıması şirket kârlılığını olumsuz etkileyebilir. Bu maliyetler hem doğrudan karbon salımı ile ilgili harcamaları hem de dolaylı olarak çevresel düzenlemelere uyum sağlama maliyetlerini içerir. **Maddi Yaptırımlar:** Verilen tahsisatlara ve sınırlamalara uyulmaması durumunda şirket ciddi maddi yaptırımlarla karşı karşıya kalabilir. Bu yaptırımlar hem para cezalarını hem de faaliyet kısıtlamalarını içerebilir, bu da şirketin operasyonel esnekliğini azaltabilir. **Müşteri Taleplerinin Değişmesi:** Optimum ve Avrupa Birliği ile uyumlu bir karbon fiyatı oluşmaması durumunda, müşteri talepleri önemli ölçüde değişebilir. Müşteriler daha sürdürülebilir ve çevre dostu ürünler sunan rakiplere yönelebilir, bu da pazar payı kaybına yol açabilir. **Karbon Fiyatı:** Mevcut Ulusal Katkı Beyanı'nda (NDC) ulusal emisyonlar için tepe yılı 2038 yılı olarak tahminlenmektedir. Bunu göz önüne aldığımızda 2035'e kadar piyasada güçlü bir karbon fiyatı oluşması beklenmemektir. Bu nedenle Tüpraş için ilk aşamada büyük bir maddi risk öngörülmemektedir. 2005'ten bu yana faal olan AB ETS'de de yüksek karbon kaçağı riski sebebiyle rafineler hâlâ ücretsiz tahsisat alabilmektedir.	İklim Kanunu'nun yürürlüğe girmesini takiben Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi veya Karbon Vergilendirmesi şeklinde oluşacak karbon fiyatlandırma mekanizmaları hem mali hem de raporlama yükümlülükleri doğuracaktır. Bu doğrultuda, Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı olan AB'de ETS ile uyumlu bir emisyon ticaret sistemi hayata geçirilmesi için Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM) hayata geçirilmiştir. Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi için pilot dönemin 2025 yılında başlaması, 2028 yılında ise ilk fazıyla tamamen işler hâle gelmesi öngörülmektedir. Ulusal ETS sistemine ilk aşamada dâhil olacak tesisler T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Tüpraş'ın üç rafinerisi (İzmit, İzmir ve Kırıkkale) yıllık emisyonu 500.000 ton CO_2e değerinden yüksek tesisler olduğu için hâlihazırda C kategorisindedir. Bu tesislerin ETS sistemine katılımı zorunlu kılınmıştır. Batman Rafinerisi ETS kapsamına girmemektedir. Üç tesis birlikte değerlendirildiğinde, Tüpraş faaliyetlerinin %90-95 arası bir karbon fiyatlandırma mekanizmasından doğrudan etkilenecektir. Tüpraş, içsel karbon fiyatlandırması kapsamında gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin tamamında fizibilite ve değerlendirme çalışmalarının bir parametresi olarak dikkate almakta ve yatırım karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. Araştırma firmalarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmaları, uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri dikkate alınarak oluşturulan gölge karbon fiyatı yıllık olarak gözden geçirilmektedir. Tüpraş bu çalışması ile düşük karbonlu yatırımları teşvik etmek, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltmak, iklimle bağlantılı düşük karbonlu fırsatları yakalamak ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecekteki iklim politikalarına hazırlanmaktadır. Tüpraş İçsel Karbon Fiyatı: 2025-2030 için 25 ABD doları/tonCO_2e, 2030-2035 için 33 ABD doları/tonCO_2e, 2035-2040 için 38 ABD doları/tonCO_2e ve 2040-2045 için 43 ABD doları/tonCO_2e.	Orta	Muhtemel	Kısa
		Geliştirilmiş emisyon raporlama yükümlülükleri	**Raporlama Yükümlülüklerinin Genişletilmesi/Arttırılması ve İnsan-Saat Artışı Kaynaklı Maliyet Artışı:** İklim ve sürdürülebilirlik ile ilgili raporlama yükümlülüklerinin genişletilmesi veya arttırılması, insan-saat artışına sebep olur. Bu durum, iş gücü kaybına yol açar ve çalışanların diğer önemli görevlerine ayıracakları zamanı azaltır. Ayrıca, bu ek yükümlülükler, çalışanların iş yükünü artırarak verimlilik kaybına neden olabilir. Raporlama süreçlerinde insan-saat artışına bağlı olarak maliyet de artar. Bu maliyetler, ek personel istihdamı, mevcut personelin fazla mesai yapması veya dış kaynaklardan destek alınması gibi unsurları içerir. **Yeni Raporlama Gerekliliklerinin Getirdiği Maliyet Artışı**: Yeni raporlama gereklilikleri, sınırlı güvence alınması gibi ek maliyetler doğurabilir. Bu maliyetler, raporların doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlamak için harcanan kaynakları kapsar. Ayrıca, bu süreçler için gerekli olan yazılım ve donanım yatırımları da maliyetleri artırabilir. **Raporlama Yükümlülüklerine Uymama Durumunda İtibar Kaybına Bağlı Maddi Kayıp:** Raporlama yükümlülüklerine uyulmaması durumunda, şirket itibar kaybı yaşayabilir. Bu itibar kaybı, endeks değerlendirmelerinde düşüş, yatırımcı güveninin azalması ve müşteri kaybı gibi maddi kayıplara yol açabilir. **Cezalar:** Raporlama yükümlülüklerine uyulmaması durumunda, düzenleyici kurumlar tarafından uygulanabilecek para cezaları ve yaptırımlar da ek maliyetler yaratabilir.	Tüpraş aşağıda gerekçeleri belirtildiği şekilde raporlama yapmak zorundadır, altyapı ve kaynaklarını bu doğrultuda hazırlamıştır. 17.05.2014 tarih ve 29003 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve 22.07.2014 tarih ve 29068 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması hakkında tebliğ kapsamında Tüpraş Rafinerileri sera gazı emisyonlarını hesaplamak, raporlamak ve doğrulatmak zorundadır. Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu'nun (ISSB) global S1 ve S2 sürdürülebilirlik raporlama standartlarıyla tam uyumlu Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları ve "Uygulama Kapsamına İlişkin Kurul Kararları" 29 Aralık 2023 tarih ve 32414 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın uygulanmasına ilişkin karara göre "Sürdürülebilirlik Raporlaması", belirlenen kapsama tabi işletmelerden, aşağıda belirtilen ölçütlerinden en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki raporlama döneminde aşan işletmeler için 01/01/2024 tarihinden itibaren zorunlu hâle getirilmiştir. TSRS kapsamında belirlenen eşik değerler: Çalışan sayısı: 250 kişi Aktif toplam: 500 milyon Türk Lirası Yıllık net satış hasılatı: 1 milyar Türk Lirası Benzer şekilde Kamu Gözetim Kurumu'nun bildirgesi doğrultusunda tüm sürdürülebilirlik verileri üçüncü bir parti tarafından bağımsız denetimden geçirildikten sonra TSRS'ye uygun şekilde yayınlanmaktadır.	Düşük	Muhtemel	Kısa

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Geçiş Riskleri	Politika ve Uyum Riski	Mevcut ürün ve hizmetlere ilişkin talimatlar ve düzenlemeler	**Mevcut İş Modellerini Revize Etme:** İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında getirilen düzenlemeler ve emisyon sınırlamaları, Tüpraş'ın mevcut iş modelini ve değer üretme modelini yenileme gerekliliği doğurabilir. Büyük yatırımlar ve operasyonel harcamalar yapılması gerekebilir. **Ürün Portföyünü Güncelleme:** Yeni yasal yaptırımlar ve çevresel düzenlemeler, Tüpraş'ın ürün portföyünü güncellemesini ve operasyonlarını optimize etmesini gerektirebilir. Bu, daha çevre dostu ürünlerin geliştirilmesini ve mevcut ürünlerin çevresel etkilerinin azaltılmasını kapsayabileceği gibi SAF örneğinde olduğu farklı sertifikasyonlar ve satış operasyonlarını da hedef alabilir. Ar-Ge yatırımları, üretim süreçlerinin yeniden yapılandırılması, daha pahalı ham maddelerin tedarik edilmesi gerekliliği sebebiyle ekstra maliyete sebep olur. Tüpraş operasyonlarını oldukça regüle piyasada sürdürmektedir. Ancak yine de fosil yakıtlara olan talebin yakın zamanda keskin bir şekilde azalmayacağı bilinmektedir. Bu nedenle hâlihazırda Stratejik Dönüşüm Planı'nda yer alan Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı, Yeşil Hidrojen ve Sıfır Karbonlu Elektrik iş alanlarıyla değişen piyasaya hızlıca uyum sağlanmaktadır. **Lojistik Sektöründe Değişiklik:** Lojistik, ulaştırma ve taşımacılık sektörlerinin karbondan arındırılmasına yönelik gelebilecek yaptırımlar, Ditaş ve Körfez Ulaştırma A.Ş. operasyonları için yüksek maliyet oluşturabilir. Yeni araç ve ekipman alımları (alternatif yakıtlı gemi veya hibrit lokomotif gibi) ve gerekiyorsa altyapı yatırımlarına ihtiyaç olabilir.	Tüpraş portföyünde yer alan ürünler için talimat ve mevzuatlara uymakla yükümlüdür. Aksi hâlde ürünlerin satışı gerçekleşmeyecektir. Bu sebeple regülasyon gereği herhangi bir maliyet öngörüsü var ise de kısa süre içinde aksiyon alınması gereklidir. Türkiye'nin "2053 Karbon Nötr olma" taahhüdü kapsamında Tüpraş ürün portföyünün dönüşümü ve yenilenebilir enerji yatırımlarının gerçekleştirilmesi gereklidir. Buna ek olarak yeni düzenlemeler iş gücü içerisinde farklı yetenek setleri ve bilgi birikimi gerektirebilir.	Orta	Mümkün	Kısa
	Piyasa Riski	Hammadde maliyetinin artması	**Ham Petrol ve Doğalgaz Tedarikçilerinin Maliyetlerindeki Artışlar:** Bu artışların Tüpraş maliyetlerine yansıması yanında lojistik sektöründe karbon fiyatlandırması gibi mekanizmaların devreye alınmasıyla oluşan ve/veya oluşacak ek maliyetler de Tüpraş'ın girdi fiyatlarına yansıyabilir. **Tedarikçilerin Karşılaşabileceği Maliyet Artışlarına Yönelik Finansal Riskler:** Tedarikçilerin karşılaşması muhtemel olan bu tip maliyet artışları, kendi iş modellerinin devamlılığı konusunda risk oluşturabilir. Bu finansal riskler, tedarikçilerin operasyonel sürdürülebilirliğini tehdit edebilir ve Tüpraş'ın tedarikçi portföyünde azalışa yol açabilir. Tedarikçi portföyündeki azalma, Tüpraş'ın tedarik zincirinde kesintilere ve maliyet artışlarına neden olabilir. **SAF için hammadde tedariği:** SAF üretimi dışardan gelen hammadde kalitesi ve miktarına bağlıdır.	Tüpraş operasyonlarını devam ettirmek için ham petrol ve doğalgaza ihtiyaç duymaktadır. Operasyonların sürekliliği tedarik zinciri ve fiyatları ile doğrudan bağlantılıdır.	Orta	Mümkün	Orta
		Müşteri davranışında değişiklik	**Tüpraş Ürün ve Hizmetlerine Talebin Azalması:** İklim değişikliği konusundaki tüketici farkındalığının artmasıyla birlikte, temiz enerjiye geçiş, yenilenebilir enerji talebi ve sürdürülebilir alternatiflerin öne çıkması, müşteri talebinin daha temiz seçeneklere kaymasına neden olabilir. Bu durum, Tüpraş'ın ürün ve hizmetlerine olan talebin azalmasına yol açabilir. Elektrikli araçların satışı ve buna bağlı olarak üretiminin artması, sürdürülebilir ve akıllı şehirlere dönüşüm ile mobilitenin teşvik edilmesi, ulaştırma sektörünün karbondan arındırılmasına yönelik öngörülen eğilimler, müşterilerin ve tüketicilerin düşük karbonlu ürünleri tercih etmesine ve petrol bazlı akaryakıt ürünlerine olan talebin azalmasına neden olabilmektedir. Bu değişiklikler, Tüpraş'ın yatırım portföyünü güncellemesini, yeni yatırımlara yönelmesini ve operasyonlarını yeniden yapılandırmasını gerektirebilir. **Hidrokarbonlu Yakıtların Vergilendirilmesinin Değişmesi:** Bu değişim ile birlikte gelecek maliyet artışının ürün fiyatlandırmalarına yansıması, müşteri davranışlarında değişiklik oluşturabilir. Bu durum, Tüpraş'ın ürün ve hizmetlerine olan talebin azalmasına neden olabilir. Vergi artışları, ürün fiyatlarını yükseltebilir ve müşterilerin daha ekonomik ve çevre dostu alternatiflere yönelmesine yol açabilir. **Operasyonel Maliyetlerin Artması:** Tüpraş'ın faaliyet gösterdiği rafinaj sektöründe, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında getirilen düzenlemeler ve vergilendirme politikaları, operasyonel maliyetlerin artmasına neden olabilir. Bu maliyet artışları, Tüpraş'ın rekabet gücünü olumsuz etkileyebilir ve kârlılığını azaltabilir.	Operasyon kârlılığı satışlara, satışlar ise talebe göre şekillenmektedir. Tüpraş operasyonel kârlılığını devam ettirmek için müşteri tercihlerini göz önünde bulunmak zorundadır.	Orta	Muhtemel	Uzun

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Geçiş Riskleri	Piyasa Riski	Piyasa sinyallerindeki belirsizlik	**Küresel Ölçekteki Enerji Krizleri, Belirsizlik ve Dalgalanmalar:** Enerji arz güvenliğine yönelik endişeleri artıran ve tedarik koşullarını önemli ölçüde değiştiren küresel enerji krizleri, rafineri sektöründe maliyet artışlarına yol açabilir. Bu krizler, ham madde fiyatlarının dalgalanmasına ve tedarik zincirinde kesintilere neden olabilir. Düzenleme ve uygulamaların hayata geçirilmesi aşamasında piyasalarda oluşacak belirsizlikler, sürecin zamansallığı ve yaşanabilecek değişiklikler, Tüpraş'ın stratejik yatırım kararlarında ve operasyonel risk yönetimlerinde dikkate alınması gereken unsurlardır. Bu belirsizlikler, şirketin uzun vadeli planlamalarını ve finansal risk yönetimini zorlaştırabilir. **İklim Değişikliği Kaynaklı Fiziksel Riskler ve Operasyonel Değişiklikler:** İklim değişikliği kaynaklı fiziksel riskler, düşük karbonlu enerji kaynaklarına, yenilenebilir enerji geçişine ve alternatif yakıtlara yönelimin artması, operasyonlarda çeşitlilik ve değişiklik gerektirebilir. Bu düzenleme ve değişiklikler piyasalarda belirsizlikler oluşturabilir. Bu tür belirsizlikler Tüpraş'ın stratejik yatırım kararlarında etkili olabilir. **Enerji Piyasalarında Düzenlemelerin Değişmesi veya Güncellenmesi:** Enerji piyasalarında düzenlemelerin değişmesi veya güncellenmesi, belirlenen temiz enerji politikaları, Tüpraş'ın stratejik yatırım kararlarını ve operasyonel süreçlerini etkileyebilir. Bu düzenlemeler, şirketin uyum sağlaması gereken yeni gereklilikler ve maliyetler doğurabilir.	Tüpraş'ı operasyonlarını sürdürebilmesi, kârlılık sağlayabilmesi için piyasa dinamiklerini, endüstri trendlerini ve piyasa beklentilerini yakından takip ederek, yatırımlarını ve operasyonlarını şekillendirmesi gerekmektedir. Yanlış yapılandırılan yatırımlar büyük maliyetler sebebiyle operasyon kârlılığını etkileyebilir. Aynı zaman piyasa sinyallerinin doğru okunmaması da operasyon planlamasını negatif etkileyecektir.	Orta	Muhtemel	Uzun
	İtibar Riski	Artan paydaş kaygısı	**Düşük karbon ekonomisine geçişin yavaş olması kaynaklı paydaş grupları nezdinde sektörün itibar kaybı:** Düşük karbon ekonomisine yavaş geçiş yatırımcılar, hissedarlar, müşteriler, yerel halk, kreditörler ve sigorta kuruluşları tarafından sektörün olumsuz değerlendirilmesine neden olabilir. Geçişin yavaş olması durumunda sektör kaynaklı bir direnme/geçişi yavaşlatma yönünde paydaşlar tarafından değerlendirme olabilir. Bu durum da müşteri memnuniyetini/tercihlerini olumsuz etkileyerek, itibar kaybına neden olabilir. Müşteriler, daha çevre dostu ürün ve hizmetler talep edebilir, bu da mevcut üretim süreçlerinde değişiklik yapılmasını gerektirebilir. Paydaşlar, şirketin iklim risklerini nasıl yönettiği konusunda daha fazla bilgi talep edebilir. Bu, ek izleme ve raporlama süreçlerini gerektirebilir.	İklim değişikliğinin etkileri sebebiyle artan paydaş kaygısı müşteri tercihlerinde değişimi tetikler. Operasyon ve satışlarının devamı rafineri kârlılığı ile doğrudan orantılıdır. Yatırımcıların ilave şeffaflık beklentileri olabilir. Yatırımcıların ÇSY performansı yüksek sektörlere kayması durumu bağlayıcı olabilir.	Orta	Mümkün	Orta
		Olumsuz paydaş geri bildirimi	**Sektör kaynaklı olumsuz paydaş değerlendirmesi sonucu operasyonlarda değişiklik/operasyonların olumsuz etkilenmesi:** Sektör kaynaklı olarak, olumsuz çevresel etkilerin şirkete mal edilmesi, farklı yorumlanması/yansıtılması sonucu itibar kaybı önüne geçmek için şirketin yatırımlarında değişikliğe gitmesine, ilave ani ek yatırımlar yapmasına, operasyonlarında değişikliğe gitmesine neden olabilir.	Olumsuz paydaş değerlendirmesi itibar kaybı yaratacağı, müşteri tercihlerini etkileyeceği, şirkete hukuki ek süreçler getirebileceği için doğru yönetilmesi önemli ve zorunludur. Çevresel performans göstergeleri bağlayıcı olur.	Orta	Muhtemel	Kısa
		Sektörün damgalanması	**Petrol ve petrol ürünlerinin iklim değişikliğine etkisi yüksek olan kuruluş olarak değerlendirilmesi sonucu finansal enstrümanların/ yatırımların olumsuz etkilenmesi:** Rafineri sektörü çevresel etkisi yüksek olan bir sektör olması sebebi ile, iklim krizi konusunda çevresel bilincin artması ile birlikte Şirketin damgalanması söz konusu olabilir. Bu durum şirket yatırımlarını olumsuz etkileyebilir. ÇSY kriterlerine odaklanan yatırımcıların Tüpraş'tan uzaklaşmasına neden olabilir, sektöre yönelik risk algısının artmasıyla kredi ve borçlanma maliyetlerinin yükselmesine sebebiyet verebilir. **Sektörün iklim değişikliği etkisi yüksek olarak bilinmesi sebebi ile müşterilerin ürünlerden uzaklaşması:** Çevresel farkındalığın artmasıyla, müşterilerin daha düşük karbon ayak izine sahip alternatiflere yönelmesi, daha çevre dostu sektörlerin yükselmesiyle, sektörel büyüme potansiyelinin azalması gibi sonuçlar doğabilir.	Olumsuz haberlerin ve sosyal medyada yayılan sektörel eleştirilerin etkisi tüketicilerin taleplerini, yatırımcıların tercihlerini, pazar dinamiklerini etkileyeceği için Tüpraş'ın kararlarında ve yatırımlarında bağlayıcı olacaktır. Tüpraş ÇSY performansını sürekli geliştirmeye yönelik hareket edecektir.	Orta	Mümkün	Orta

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Geçiş Riskleri	Teknoloji Riski	**Yeni teknolojilere yapılan yatırımların düşük getiri ve kayıp performansı**	**Finansal Etkiler** **Yatırım Maliyetlerinin Geri Dönüşü:** Yüksek başlangıç maliyetleriyle gerçekleştirilen teknolojik yatırımların beklenen getiri seviyesine ulaşamaması, şirketin nakit akışlarını ve bilançosunu zorlayabilir. **Borçlanma Kapasitesi ve Faiz Oranları:** Düşük performans nedeniyle azalan kârlılık, şirketin kredi değerliliğini etkileyebilir ve daha yüksek faiz oranlarıyla borçlanmaya neden olabilir. **Varlık Değeri Azalması:** Teknolojik yatırımların düşük performansı, yeni varlıkların veya ekipmanların amortisman sürecinde değer kaybetmesine yol açabilir. **Operasyonel Etkiler** **Rekabet Gücünün Azalması:** Teknolojik yatırımların düşük performansı, şirketin operasyonel verimliliğini ve piyasa rekabetçiliğini düşürebilir. Örneğin, alkilat üretimine geçişte verimlilik düşük kalırsa, piyasada dezavantaj yaşanabilir. **Üretim ve Tedarik Zinciri Riskleri:** Planlanan teknolojik yatırımların başarısız olması, üretim süreçlerinde aksamalara veya artan maliyetlere yol açabilir. **Stratejik ve İtibari Etkiler** **Yatırımcı Güven Kaybı:** Yatırımlardan beklenen finansal getirinin sağlanamaması, yatırımcıların güvenini sarsabilir ve hissedar değeri düşebilir. **Pazar Konumu ve İtibar Riski:** Karbonsuzlaşma hedeflerine ulaşamamak, şirketin çevresel sürdürülebilirlik konusundaki itibarını zedeleyebilir ve müşterilerin alternatif düşük karbonlu enerji sağlayıcılarına yönelmesine neden olabilir.	**Ekonomik ve Finansal** **Sermaye Maliyetleri:** Yeni teknolojiler için gereken sermaye miktarına ve finansman maliyetlere bağımlılık **Hammadde Fiyatları:** Özellikle karbon yoğun enerji kaynaklarının veya alternatif hammaddelerin fiyat dalgalanmalarına bağımlılık **Pazar Talebi:** Düşük karbonlu ürünlere (ör. alkilat gibi temiz yakıtlara) olan talebin artış hızına bağımlılık **Teknolojik Bağımlılıklar** **Teknolojinin Olgunluğu:** Kullanılacak düşük karbon teknolojisinin geliştirme aşamasında olması veya ticari uygulanabilirlik düzeyi **Ar-Ge Yetkinlikleri:** Şirketin teknolojiyi optimize etmek için sahip olduğu araştırma ve geliştirme kapasitesi **Tedarikçi ve Ekipman:** Yeni teknolojiler için gerekli ekipman veya hizmetlerin tedarikçileri Dijitalleşme **Operasyonel** **Altyapı Uyum Yeteneği:** Mevcut rafineri altyapısının yeni teknolojilere uyarlanabilirliği **Tedarik Zinciri:** Gerekli girdilerin zamanında ve uygun maliyetle temini **İşgücü ve Eğitim:** Yeni teknolojilere geçiş eki insan kaynağı, iş gücü içerisinde farklı yetenek setleri ve know-how gerektirebilir.	Yüksek	Mümkün	Orta
		Daha düşük emisyon teknolojisine geçişin maliyetleri	**Yeni ekipman ve teknolojilerin satın alımının finansal etkisi:** Düşük emisyon teknolojilerine geçiş genellikle yüksek sermaye yatırımları gerektirir. Yeni teknolojilere geçiş için borçlanma gerekiyorsa, bu borçlanmanın faiz oranları ve geri ödeme süreleri finansal sürdürülebilirliği etkileyebilir. **Mevcut tesislerin güncellenmesinin, yeni teknolojiye geçiş süreçlerinin, operasyonlardaki yapılacak değişikliğin finansal etkisi:** Yeni teknolojilerin daha enerji verimli olup olmamasına bağlı olarak enerji tüketimi maliyetleri değişebilir. Yeni teknolojilerin bakım maliyetleri, mevcut süreçlere kıyasla daha yüksek olabilir. Teknoloji geçişi sırasında üretim kesintileri veya operasyonel aksaklıklar yaşanabilir. **Yeni iş modellerine yatırım yapılması:** Yeni teknolojiyle çalışacak personelin eğitimi için ilave maliyetler gerekebilir. Yeni teknolojilerin işletilmesi için dışarıdan uzman desteği gerekebilir. Ar-Ge ve dijitalleşme konusunda yeni yatırımlar yapılması gerekebilir.	**Ekonomik ve Finansal Bağımlılıklar** **Sermaye Maliyetleri:** Geçiş için gereken sermaye ve bu sermayenin temin edilme yolları, **Enerji Fiyatları:** Yeni teknolojinin enerji tüketiminin mevcut enerji fiyatlarına bağlı olması. **Karbon Vergileri ve Teşvikler:** Geçiş maliyetlerini hafifletebilecek veya artırabilecek düzenleyici teşviklerin ve karbon vergilerinin düzeyi. **Hammadde ve Ekipman Maliyetleri:** Düşük emisyon teknolojisi için gereken girdilerin ve ekipmanların fiyat dalgalanmalarına duyarlılığı. **Teknolojik Bağımlılıklar** **Teknolojinin Olgunluğu:** Geçiş yapılacak teknolojinin Ar-Ge veya ticari kullanılabilirlik seviyesine bağlılığı. **Tedarikçi Bağımlılığı:** Yeni ekipman veya teknolojik çözümlerin belirli bir üreticiye bağımlı olması. **Uygulama Süresi:** Teknoloji entegrasyonu ve devreye alma süreçlerinin uzunluğu. **Bakım ve Operasyonel Yeterlilik:** Teknolojinin bakım ve işletme gereksinimlerinin mevcut altyapıyla uyumu.	Orta	Muhtemel	Orta

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Geçiş Riskleri	Teknoloji Riski	Mevcut ürün ve hizmetlerin daha düşük emisyonlu ürün seçenekleriyle yer değiştirmesi	**Finansal Etkiler** **Yüksek Sermaye Harcamaları (CapEx):** Daha düşük karbonlu ürünlerin üretimi için gerekli teknolojik dönüşüm, tesis modifikasyonları veya Ar-Ge yatırımları başlangıçta yüksek maliyetler getirebilir. **Operasyonel Maliyet Artışı (OpEx):** Daha sürdürülebilir hammaddeler veya üretim süreçleri başlangıçta daha pahalı olabilir. **Pazar Payı Riski:** Mevcut müşterilerin bir kısmı düşük karbonlu ürünlerin maliyet veya performans farklarından dolayı talebini azaltabilir. **Operasyonel Etkiler** **Yeni Ünitelerin Kurulması:** Düşük emisyonlu ürünlere geçiş için karbonsuz nihai ürünler üretimi için petrokimya gibi üniteler kurulması gerekebilir. **Tedarik Zinciri Bağımlılığı:** Yeni hammaddeler veya ekipmanlar için tedarik zincirinde yeni riskler oluşabilir. **Stratejik Etkiler** **Kısa Vadeli Kârlılık Baskısı:** Düşük karbonlu ürünlere geçişte ilk yatırımlar, kısa vadede kâr marjlarını daraltabilir. **Pazar ve Rekabet Etkileri** **Fiyatlandırma Baskısı:** Daha sürdürülebilir ürünlerin yüksek maliyetli olması, rekabetçi fiyatlama zorlukları yaratabilir. **Müşteri Kaybı Riski:** Mevcut ürünlere bağlı müşterilerin yeni ürünleri benimsememe ihtimali ile ürünlerin tercih edilmemesi olumsuz finansal etki yaratabilir.	**Teknolojik Bağımlılıklar** **Üretim Altyapısı:** Mevcut rafineri tesislerinin, daha düşük emisyonlu ürünlerin üretimi için uyarlanabilirliği. Yeni teknolojiye geçiş, mevcut ekipmanların değişimini veya yükseltilmesini gerektirebilir. **Teknoloji Erişimi:** Gelişmiş düşük karbon teknolojilerinin (ör. karbon yakalama ve depolama, alkilasyon teknolojileri) mevcut olması ve şirketin bu teknolojilere yatırım yapabilme kapasitesi. **Ar-Ge Kapasitesi:** Yeni ürünlerin geliştirilmesi için gereken araştırma ve geliştirme yatırımları. **Finansal ve Ekonomik Bağımlılıklar** **Sermaye Yatırımı:** Düşük karbonlu ürünlere geçiş için gereken başlangıç maliyetlerinin (CapEx) karşılanabilirliği. **Finansman Kaynakları:** ÇSY yatırımları, kredi kolaylıkları veya teşvikler gibi dış finansman kaynaklarının erişilebilirliği. **Karbon Piyasası Dinamikleri:** Karbon fiyatlandırması ve karbon kredisi piyasalarının şirket üzerindeki etkisi. **Enerji ve Hammadde Fiyatları:** Düşük emisyonlu üretim için gerekli hammaddelerin maliyet dalgalanmaları. **Düzenleyici ve Politik Bağımlılıklar** **Mevzuat ve Standartlar:** Yerel ve uluslararası karbon azaltımıyla ilgili düzenlemelere uyum. Düşük karbonlu ürünlerin piyasa şartlarına uygun olması için belirlenen standartlar. **Devlet Teşvikleri ve Politikaları:** Düşük karbon teknolojilerine yönelik sağlanan vergi indirimleri, teşvikler veya hibeler. **Uluslararası Taahhütler:** Ülkenin Paris Anlaşması veya benzeri karbon nötr hedefleri doğrultusunda belirlediği yükümlülükler. **Tedarik Zinciri ve Hammadde Bağımlılıkları** **Hammadde Kaynakları:** Düşük karbonlu ürünlerin üretimi için gerekli hammaddelerin sürdürülebilirliği ve tedarik edilebilirliği. **Lojistik ve Dağıtım:** Yeni ürünlerin tedarik zincirinde depolama, taşıma ve dağıtım süreçlerinde uyum gerekliliği. **Tedarikçi Kapasitesi:** Tedarikçilerin düşük karbonlu üretim süreçlerine uyum sağlayabilme yeteneği.	Orta	Mümkün	Orta

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Fiziksel Riskler	Kronik Risk	**Yağış düzenlerindeki değişiklikler, kuraklık ve hava düzenlerindeki aşırı değişkenlik, artan su stresi**	**Taşkınlar sebebi ile rafineri operasyonlarının/ekipmanların zarar görmesi, üretimin aksaması:** İklim değişikliği nedeni ile yağışların düzensizliği, aşırı ve ani yağışların meydana gelmesi taşkınlara neden olabilir. Normalden daha yoğun ve sürekli yağışlara maruz kalmak, rafineri ve liman tesislerinin yer aldığı konumlarda yaşanacak taşkınlara bağlı olarak rafineri ve liman tesislerinin altyapısına zarar verebilir, ekipmanlarda hasara neden olabilir, ilave maliyetlere sebep olabilir ve bunlara bağlı rafineri operasyonları olumsuz etkilenebilir. Üretimin aksamasına kadar gidebilecek sonuçlar doğurabilir. Bu durumda, ciddi mali kayıplara neden olabilir. **Aşırı kuraklığa bağlı artan su stresinin operasyonların sürekliliğini olumsuz etkilemesi, üretim aksatması:** Aşırı kuraklık nedeni ile, su kaynaklarında seviyenin azalması, su stresinin artması, suya erişimde ve üretim amaçlı su kullanımında sıkıntılara neden olabilir. Rafineri operasyonları suya bağlı olarak devam ettiği için, su erişim sıkıntısı durumunda rafineri operasyonları ve üretim olumsuz etkileneceği gibi, üretimin tamamen durması ihtimali olabilir. Su stresinin artması ile su kullanım ücretlerinde de ciddi artış olabilir ve bu da üretim maliyetlerini arttırabilir. **Sigorta maliyetlerinin artması:** İklim değişikliğine bağlı çevresel etkiler sebebi ile rafineri operasyonlarının sürekliliğinin ve güvenliğinin bozulması ek sigorta maliyetleri getirebileceği için sigorta maliyetlerinin artmasına neden olabilir.	Tüpraş operasyonlarını devam ettirmek için suya ihtiyaç duymaktadır. Operasyonların sürekliliği için su kaynaklarına erişim zorunludur. Su stresi yüksek bölgelerde suya erişimin kısıtlanması, kuraklık nedeni ile suya erişimin mümkün olmaması rafineri operasyonlarını olumsuz etkiler, operasyonların tamamen durmasına neden olur. Tüpraş alternatif su kaynaklarına yönelmek, yatırımlar yapmak, su kullanımını operasyonlarında minimize etmek, verimliliği arttırmak için yatırımlar yapmak zorundadır.	Yüksek	Mümkün	Orta
		Küresel ölçekte ortalama hava sıcaklıklarının artması	**Operasyonel verimliliğin düşmesi kaynaklı maddi kayıp:** Rafinerilerimizin bulunduğu bölgelerde sıcaklıkların artması, proses ve ekipmanlarda kullanılan soğutma ihtiyacını artırabilir, soğutma sistemlerinin verimliliğini azaltabilir, büyük ölçekli soğutma sistemlerinde daha fazla enerji tüketimine sebep olabilir. Durum operasyonel verimliliği düşürerek, üretim maliyetlerini arttırır, soğutma sistemleri için ilave yatırımlar yapılması sonucu ek maliyetlere sebep olabilir. **Aşırı sıcakların çalışan sağlığına ve verimliliğine olumsuz etkisi:** Aşırı sıcaklıklar sahada çalışan personeli olumsuz etkileyebilir. Sıcaklık yükselmelerine bağlı olarak işçilerde verim kaybı, işe daha sık ara verme ihtiyacı, çalışan sağlığının olumsuz etkilenmesi, sıcaklara bağlı fiziksel yorgunluk ve iş kazalarının artması durumları yaşanabilir. **Yangın sebebi ile rafineri operasyonlarının ve ekipmanların zarar görmesi, operasyonların durması:** Rafinerilerin bulunduğu bölgelere bağlı olarak aşırı sıcaklar nedeni ile bölgede yangınlar meydana gelebilir. Bölgesel yangın durumlarında rafineri üretim üniteleri ve ekipmanları zarar görebilir, tesisler üretim durma seviyesinde olumsuz etkilenebilir. **Su temini ve kullanımında kısıtlamalar nedeni ile operasyonların olumsuz etkilenmesi:** Rafinerilerin tamamı (%100) ve Entek'in Kumköy-HES ve Süloğlu-RES dışındaki tesisleri (%80-85) su stresi yüksek olan bölgelerde yer almaktadır. Aşırı sıcaklar su kıtlığına, bölgesel su temininde kısıtlamalara ve kesintilere sebep olabilir. Bu durum üretim süreçlerini etkileyerek üretim maliyetlerini olumsuz etkileyebilir.	İklim değişikliğine bağlı yaşanabilecek aşırı sıcaklıklar kaynaklı riskler su ve enerjiye bağımlı olan Tüpraş operasyonları için gerekli önlemleri almak ve yatırımları yapmak zorunluluğunu getirir.	Düşük	Mümkün	Orta

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler

		İklimle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Fiziksel Riskler	Kronik Risk	Yükselen deniz seviyeleri	**Tesislerin/önemli ekipmanların zarar görmesi ile operasyonların olumsuz etkilenmesi:** Özellikle kıyı rafinerilerinde (İzmit ve İzmir Rafinerileri), Tüpraş faaliyetlerinin %50-65 arasını ve Entek'in tesislerinin kıyı şeridinde yer alan %50-60 aralığını (Süloğlu-RES, Kınık-RES, Azmak-HES, Kumköy-HES, Kocaeli DGÇS) doğrudan etkileyebilecek deniz seviyelerinin yükselmesi tesislerin ve ekipmanların zarar görmesine neden olabilir. Rafinerilerin ekipman ve boru hatlarında korozyon riskinde artışları olabilir. Bu durum operasyonları olumsuz etkileyip bakım-onarım maliyetlerinin artmasına, tesislerin geçici olarak kapanmasına veya üretimin yavaşlamasına neden olabilir. **Tesislerin altyapısının, depolama tanklarının ve diğer önemli ekipmanların artan riski sebebi ile ek sigorta maliyetleri:** Deniz seviyesindeki yükselme tesislerde deniz suyuna bağlı zarar görme riskini arttıracağı, rafineri altyapısının su baskınlarına maruz kalmasına yol açabileceği, liman, iskele ve deniz duvarı gibi koruyucu altyapıların zarar görmesine neden olabileceği için fiziksel risklere karşı sigorta primlerinde artışa sebebiyet verebilir. **Tesislerde ek yatırım ihtiyaçlarının maliyetleri:** İzmit-İzmir Rafinerileri ve diğer kıyı depolama tesislerinde deniz seviyesine karşı dayanıklı altyapı geliştirmek için yüksek sermaye yatırımları (örneğin, su bariyerleri veya yükseltilmiş platformlar inşası) gerekebilir. **Çevresel düzenlemelere uyma zorlukları:** Deniz seviyesinin yükselmesinin çevreye olumsuz etkisi nedeniyle sel ve taşkın risklerine bağlı olarak daha sıkı çevresel düzenlemeler uygulanabilir. Deniz seviyesindeki artışlara karşı alınması gereken önlemlerin ulusal düzenlemelerle zorunlu hâle getirilmesi söz konusu olabilir. Yeni düzenlemelere ve zorunluluklara uymada zorluklar, kısa süreli yatırım gerekliliklikleri getirebilir. **Tatlı su kaynaklarının temininde sorun yaşanması ile operasyonların olumsuz etkilenmesi:** Deniz seviyelerindeki artışlar, yerel su kaynaklarını ve su tedarik altyapısını da etkileyeceğinden, tatlı su kaynaklarında azalma, rafineri tesisinin su temini ve işleyişi üzerinde uzun vadeli etkilere neden olabilir, üretim kaybına yol açabilir.	Kıyı bölgelerde bulunan tesisler için su seviyesinin operasyonları etkilemeyecek düzeyde olması gerekir, tesisler kolayca taşınabilecek ve ikame edilebilecek materyallerden oluşmadığı için suların çok yükselmesi operasyonların durmasına sebep olacaktır. Aynı zamanda arazilerin farklı amaçla kullanılmasının da önüne geçecektir. Artan deniz seviyesi riski, kıyı bölgelerde bulunan Tüpraş tesislerinin devamlılığı için gerekli yatırımların yapılması ve üretim faaliyetlerinin devamlılığı için gerekli önlemlerin alınmasını zorunlu kılar. Riske karşı gelebilecek tüm yasal mevzuatlara uyum zorunlu olacaktır.	Düşük	Uzak ihtimal	Uzun
	Akut Risk	Aşırı hava olaylarının şiddetinin artması	**Enerji tedariğinde kesinti nedeni ile operasyonların olumsuz etkilenmesi:** Rafineri tesislerinin yer aldığı bölgelerde artan fırtına gibi aşırı hava olayları enerji tedariği üzerinde etki yaratabilir. Özellikle elektrik hatlarına ve enerji altyapısına zarar vermesi sebebiyle, rafineri tesisleri enerji kesintilerine maruz kalabilir, operasyonlar olumsuz etkilenebilir veya üretim kayıpları yaşanabilir. Ek sigorta maaliyetlerine sebep olabilir. Tankların yıldırıma maruz kalması ile yangın riski oluşabilir. **Tesislerin ve ekipmanların fiziksel zarar ile olumsuz etkilenmesi:** Fırtına ve sel olayları, rafineri tesislerine, depolama tanklarına, boru hatlarına ve deniz taşıma altyapısına ciddi zararlar verebilir. Aşırı yağış veya nem, ekipmanların kullanım ömrünü kısaltabilir. Bu durumlar ciddi bakım-onarım maliyetleri, ek yatırım ihtiyaçları yaratabilir. Üretim operasyonlarını olumsuz etkileyerek, üretim kaybına da neden olabilir. **Operasyonların olumsuz etkilenmesine bağlı ek sigorta maliyetleri:** Aşırı hava olayları tesislerin fiziksel zarar görme riskini (kıyı tesislerde su baskını riski, drenaj sistemi yetersizliği nedeni ile su baskını riski gibi) arttıracağı için ek sigorta maliyetleri getirebilir.	Rafinerinin aşırı hava olaylarına (örneğin, fırtına, sel, sıcaklık artışı) açık bir bölgede bulunması, rafineride kullanılan enerji ve su kaynaklarının aşırı hava olaylarından etkilenme düzeyine bağlı olarak rafineri operasyonlarının tamamen durması söz konusu olabilir. Tüpraş operasyonlarını enerji ve su olmadan sürdüremeyeceği için risklere karşı gerekli önlemleri almak, gerekli yatırımları yapmak zorundadır. Aşırı hava olaylarına bağlı çevresel zararların hukuki yükümlülükleri, yeni yasal düzenlemelere uyum zorunluluğu Tüpraş operasyonlarını bağlayıcı olacaktır.	Orta	Mümkün	Orta

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği ile Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

İklimle İlgili Fırsatlar		Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Kaynak Verimliliği	Daha verimli üretim ve dağıtım araçlarının kullanılması ve süreçlerinin uygulanması	Tedarik zinciri süreçlerinde ve hammadde ve ürün taşımacılığında düşük emisyonlu lojistik alternatiflere yönelim artmaktadır.	Türkiye'deki demiryolu taşımacılığının gelişimini destekleyen Tüpraş'ın demiryolu taşımacılığındaki iştiraki Körfez Ulaştırma A.Ş., Tüpraş'ın operasyonlarına yönelik artan bir oranda lojistik avantaj ve kolaylık sağlamaktadır. Karayolundaki tanker ve konteyner trafiğini hafifleterek hem hibrit lokomotifler ile karbon salımını azaltmakta hem de trafik güvenliğine katkıda bulunmaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Kısa
	Daha az su kullanımı ve tüketimi	Su kaynaklarının azalması ve su stresinin yaşanması kuruluşların faaliyetlerinde su tüketiminin azaltmasına ve atık suyun arıtılarak tekrar kullanılması alternatiflerinin değerlendirilmesine fırsat sağlamaktadır.	2022 yılında BM Sürdürülebilirlik Kalkınma Amaçları doğrultusunda, ham su tüketimini azaltmayı önceliklendiren Tüpraş Su Yol Haritası oluşturulmuştur. Rafinerilerde su kaynakları optimizasyonu, su tasarrufu çalışmaları ve su senaryoları çalışmaları yürütülmektedir. İzmit ve İzmir rafinerilerinde hâlihazırda rafineri atık suları geri kazanılmaktadır. İzmit Rafinerisi'nde Körfez Belediyesi atık su deşarjı geri kazanılarak proses suyu olarak kullanılmakta, böylelikle ham su tüketimi azaltılmaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Kısa
	Geri dönüşüm kullanımı	Bitkisel ve hayvansal atıkların hammadde olarak kullanılmasıyla üretilen biyoyakıtların hem geçiş döneminde hem de uzun vadede tamamlayıcı rol oynaması beklenmektedir.	Honeywell UOP ile imzalanan lisans anlaşması ve Ecofining™ teknolojisinin kullanımı ile İzmir Rafinerisinde kurulacak tesiste yılda 400 bin ton bitkisel ve hayvansal bazlı atık hammaddenin Sürdürülebilir Havacılık Yakıtına dönüştürülmesi planlanmaktadır. Hava taşımacılığında biyoyakıtların rekabetçi avantaj sunacağı ve sektörün karbonsuzlaşmasında kalıcı bir rol oynayacağı öngörüsüyle Tüpraş, kademeli olarak artıracağı kapasite yatırımlarında gıda dışı ikinci nesil kaynak ve atıklardan elde edilen yenilenebilir yakıtlara yönelmiştir.	Yüksek	Muhtemel	Orta
	Daha verimli ulaşım türlerinin kullanılması	Hem operasyonlarla ilişkili olan ulaşım alternatiflerinde hem de şirket çalışanlarının ulaşımlarında, bireysel taşıma yerine toplu taşıma veya daha düşük emisyon alternatifi olan ulaşım tercihlerine yönelim artmaktadır.	Deniz, kara ve demiryolu taşımacılığında optimizasyon çalışmaları (hibrit lokomotif kullanımı, müşteri iskeleleri bağlantı sürelerinin kısaltılması), şirket çalışanlarının işe gidiş gelişlerinin toplu olarak servisler aracılığıyla yapılması gibi aksiyonlar alınmaktadır.	Orta	Muhtemel	Orta
	Döngüsel ekonomiye olan katkının artması	Atık yönetimi ve döngüsel ekonomi çalışmalarına devam edilerek geri kazanım oranlarının korunmasına olan yönelim artmaktadır.	Tüpraş, döngüsel ekonomiye katkısını rafinerilerde atık yönetiminin sorumlu üretim ve tüketim anlayışı ile yapılması suretiyle pekiştirmektedir. Kaynakta azaltım, kaynakta geri kazanım çalışmaları ve kurulan endüstriyel simbiyozlar sayesinde uluslararası ölçekte iyi uygulamalar arasına girecek çalışmalar Tüpraş'ta hayata geçirilmiştir. Tüpraş'ın tüm rafinerileri ve Genel Müdürlük binası Temel Seviye Sıfır Atık Belgesi'ne sahiptir.	Yüksek	Muhtemel	Kısa
Enerji Kaynağı	Karbon piyasasına katılım	Enerji verimliliği, karbonsuzlaşma ve enerji dönüşümü yatırımları ile sürdürülebilir enerji kaynakları ve karbon sıfır alanlara yatırım odağı artmakta ve karbon piyasasında rekabet üstünlüğü sağlanmaktadır.	Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde Yeşil Hidrojen, Sürdürülebilir Rafinaj, Sıfır Karbonlu Elektrik, Biyoyakıt iş alanlarına yönelik yatırımlar planlanmaktadır. Tüpraş yenilenebilir elektrik portföyü ile birlikte Entek Elektrik'i bünyesine katarken, rafineri tesislerinde sıfır karbonlu elektrik sistemleri kurup devreye almaktadır. Ulusal gündem ve uluslararası karbon piyasaları yakından takip edilerek olası bir karbon piyasası oluşması öncesinde ilgili ekipler hazırlanmaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Orta
	Yeni teknolojilerin kullanımı	Yeni teknolojilerin kullanımı ile rafinaja yönelik operasyonel maliyetler ve karbon yoğunluğu azaltılmaktadır.	Sürdürülebilir rafinaj odağı kapsamında kaynakların verimli kullanımı ve düşük emisyon teknolojilerine geçiş için gereken finansal, teknolojik ve insan kaynağı sağlanmaktadır. Sıfır karbonlu elektrik yatırımları ile Tüpraş'ın tüm rafineri faaliyetlerinin (%100) ve Entek'in tesislerinin %75-80 arasının iklim değişikliği fırsatlarıyla daha uyumlu hâle gelmesini sağlamaktadır.	Yüksek	Muhtemel	Orta

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYNAKLI RİSKLER VE MÜCADELENİN GETİRECEĞİ FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

İklim Değişikliği ile Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

İklimle İlgili Fırsatlar		Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Ürün ve Hizmetler	Düşük emisyonlu ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve genişletilmesi	Düşük emisyonlu ürünlerin geliştirilmesi için Ar-Ge çalışmalarının yapılması ve ürün çeşitliliğinin arttırılması rekabette avantajlı konum sağlamaktadır.	Yenilikçi teknolojilere yönelik demo ölçekteki saha uygulamaları kapsamında Avrupa Birliği (AB) tarafından önemli teşvikler sağlanırken bu durum geçiş maliyetlerini azaltıcı bir rol oynamaktadır. Ar-Ge çalışmaları ve alınan teşvikler ile yenilikçi teknolojilerin ilk kez saha denemelerinde yer alınmakta ve teknolojinin geliştirilmesine saha ve proses verileri ile katkı sağlanmaktadır.	Orta	Muhtemel	Orta
	İklim adaptasyonu ve sigorta riski çözümlerinin geliştirilmesi	İklim değişikliğinin fiziksel riskleri belirlenerek buna karşılık aksiyonların alınması dayanıklılık ve uyum çalışmalarına destek sağlamaktadır.	Tüm varlık ve operasyonlar için sigorta yaptırılmaktadır. Ayrıca fiziksel iklim risklerine karşılık acil durum eylem planları çerçevesinde tatbikatlar düzenlenmektedir. Olası su stresine karşılık alternatif su kaynakları için çalışmalar planlanmaktadır.	Orta	Muhtemel	Orta
	Dijitalleşme yoluyla ürün veya hizmetlerin takibi	Dijitalleşme çalışmaları sayesinde raporlama kalitesi ve hızı artmaktadır. Operasyonların karbon emisyonlarına etkisinin trendlerle gözlemlenebilmesini sağlayarak operasyonel karar verme ve aksiyon alma hızı iyileştirilmektedir.	Sürdürülebilirlik puan kartı oluşturularak dijital metrikler ile ekiplerin hem çevresel hem de iş sürdürülebilirliğinin ölçülmesi hedeflenmiştir. Citizen Developer/RPA/Data Scientist eğitimleriyle birlikte, demokratikleştirilen yeni teknolojilerin, tüm Tüpraş personeli tarafından kullanılması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır. Performans analitiği çalışmaları ile sürdürülebilirlik performans göstergelerinin dijital ortamda izlenmesine başlanmıştır.	Orta	Muhtemel	Kısa
	Ar-Ge ve inovasyon yoluyla yeni ürün veya hizmetlerin geliştirilmesi	Ürün çeşitliliğinin artması kârlılık ve rekabet avantajı sağlamaktadır.	Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları sonucunda geliştirilen ürün ve yakıtlar şirketin kârlılığı ve rekabetçi pozisyonu açısından önem arz etmektedir. Rafinaj ürünlerine yönelik ortaya çıkabilecek tehditlere karşın geliştirilecek yeni sürdürülebilir rafinaj ürünleri şirketin devamlılığını sağlamak açısından ilave fırsatlar yaratabilmektedir. Bu çalışmalar kapsamında Ar-Ge ve inovasyon kapsamında devam eden çalışmalara örnek olarak savunma ve otomotiv sanayine yönelik geliştirilen niş yakıtlar ve enerji verimliliğini artıran ısı izolasyon malzemesi örnek gösterilebilir. Şirket ayrıca propan ve propilen gibi katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmesi için yenilikçi katalizörlerin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları yürütmektedir.	Orta	Muhtemel	Kısa
	İş faaliyetlerini çeşitlendirme yeteneği	Rafineri şirketinden enerji şirketine dönüşüm, yeni sektör yatırımları iş faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi fırsatını sağlar.	Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı'nda Türkiye'de geleceğin enerji şirketi olma hedefini paylaşmış ve yeni iş alanlarına yönelik projelerini duyurmuştur. Şirket ayrıca Entek, Körfez Ulaştırma A.Ş., Ditaş, Tupras Ventures ve Tupras Trading Ltd gibi iştirakleri ile iş faaliyetlerini çeşitlendirmektedir. Ditaş'ın karbon emisyonu düşük iki adet çevreye duyarlı eco-gemi yapım sürecini başlatması ile Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin fosil kaynağa alternatif elektrikle de çalışabilen hibrit lokomotifleri bünyesine katması operasyonlarını iklim değişikliğine karşı uyumunu kolaylaştıran gelişmeler olarak göze çarpmaktadır.	Kritik	Muhtemel	Orta
	Tüketici tercihlerine geçiş	Değişen tüketici ihtiyaçlarına göre ürün çeşitliliğinin arttırılarak enerji sektöründe dayanıklılığın artmasını sağlar.	Şirket, havacılık sektöründe sürdürülebilir havacılık yakıtı, taşımacılık sektöründe ise sıfır karbonlu elektrik ve hidrojen yatırımlarıyla tüketici tercihlerine yanıt verebilecek yatırımlarını sürdürmektedir.	Yüksek	Muhtemel	Orta
Piyasa	Yeni pazarlara erişim	İş faaliyetlerinin çeşitlendirilmesine ve karbonsuzlaşmasına yönelik girişimlere destek verilmektedir.	2022 yılı sonunda kurulan Tupras Ventures, Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında odaklandığı sürdürülebilir rafinaj, biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve yeşil hidrojen başta olmak üzere karbon yönetimi, akıllı bilişim teknolojileri, Endüstri 4.0, enerji verimliliği, çevre, geri dönüşüm ve atık yönetimi alanlarında yurt içi ve yurt dışı teknoloji girişimlerine yatırım gerçekleştirmektedir. Yatırım kriterleri; alan kullanımı, su ve elektrik tüketimlerinin ve emisyon oluşumunun azlığı ve sürdürülebilir malzemeler oluşturulmasıdır. Şirket içi girişimciler de desteklenmektedir.	Orta	Muhtemel	Orta
	Devletin iklimle bağlantılı risklerin yönetimine yönelik uyum çalışmalarının artması ve potansiyel teşvikler	Düşük emisyonlu enerji üretimine verilen teşvikler sayesinde maliyet avantajı sağlanabilir.	İklim değişikliği ile uyum konusunda kamu kurumları ve STK'lar ile aktif iletişim ve işbirliği yürütülmektedir. Enerji verimliliği ve karbonsuzlaşma projelerine sağlanacak teşvikler uyum sürecini hızlandıracaktır.	Orta	Mümkün	Orta
Dayanıklılık	Yenilenebilir enerji programlarına katılım ve enerji verimliliği tedbirlerinin benimsenmesi	Mevcut iş gücünün yeteneklerinin artırılması ve çağın isterlerine uygun hâle getirilmesi sağlanmaktadır.	İnsan kaynağının sürdürülebilirlik yetkinlerinin arttırılması için bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Sürdürülebilirlik açısından kritik olan kadın istihdamına önem verilmektedir.	Orta	Muhtemel	Kısa
	Sürdürülebilir finansa erişim	Finansal piyasaların ve enstrümanların iklimle bağlantılı güncel trendler ve etkiler nedeniyle çeşitlenmesi (Yeşil bonolar, sürdürülebilirlik ile ilgili tahviller ya da sigorta ürünleri)	Ulusal ve uluslararası bankalar ile sürdürülebilir finansmana yönelik görüşmeler yapılmakta ve kalkınma projelerine destek veren kurumların proje ve destek çağrıları sürekli takip edilmektedir.	Orta	Mümkün	Orta
	Kaynak ikameleri ve çeşitlendirme	Sürdürülebilir kaynaklarla üretilen enerji ile hammadde ihtiyacında azalma sağlanabilir.	Yenilenebilir enerji yatırımları mevcut enerji ihtiyacının sürdürülebilir kaynaklarla karşılanmasına olanak sağlar. Hammadde tedariğinin farklı bölgelerden yapılabilmesi için tedarik ağı altyapısı güçlendirilmiştir.	Orta	Muhtemel	Orta

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Solo
Konsolide

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Emisyon Yönetimi							
🔵	**Sera Gazı Çeşidine Göre Kapsam 1 Emisyonları**	ton CO_2e	**6.058.423**	**6.253.351**	**6.718.506**	**6.491.512**	**6.172.417**	✅
🔵	*CH_4 Emisyonları*	ton	**-**	**-**	128	294	183	✅
🔵	*CH_4 Emisyonları*	ton CO_2e	**-**	**-**	3.575	8.235	5.110	✅
🔵	*N_2O Emisyonları*	ton	**-**	**-**	18	17	16	✅
🔵	*N_2O Emisyonları*	ton CO_2e	**-**	**-**	4.988	4.648	4.471	✅
🔵	*CO_2 Emisyonları*	ton	**-**	**-**	6.709.942	6.478.630	6.162.836	✅
🔵	**Kaynağına Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları**	ton CO_2e	**6.058.423**	**6.253.351**	**6.718.506**	**6.491.512**	**6.172.417**	✅
🔵	*Sabit Yanma Kaynaklı Emisyonlar*	ton CO_2e	-	-	-	5.986.353	5.579.401	✅
🔵	*Proses Kaynaklı Emisyonlar*	ton CO_2e	-	-	-	187.823	168.745	✅
🔵	*Flare Kaynaklı Emisyonlar*	ton CO_2e	-	-	-	135.259	215.271	✅
🔵	*Kimyasal Kaynaklı Emisyonlar*	ton CO_2e	-	-	-	7.503	11.416	✅
🔵	*Kayıp Kaçak Kaynaklı Emisyonlar*	ton CO_2e	-	-	-	5.067	5.251	✅
🔵	*Hareketli Yanma (Araç) Kaynaklı Emisyonlar*	ton CO_2e	-	-	-	169.506	192.333	✅
🔵	**Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (Konum-Bazlı)**	ton CO_2e	25.247	49.447	66.917	76.339	81.710	✅
🔵	**Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları**	ton CO_2e	**6.083.670**	**6.302.797**	**6.785.423**	**6.567.851**	**6.254.127**	✅
🔵	**İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu**	ton CO_2e/ton işlenen ham petrol	0,25	0,24	0,26	0,27	0,23	✅
🔵	**İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu**	ton CO_2e/ton şarj	0,23	0,22	0,23	0,24	0,21	✅
🔵	**Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu**	ton CO_2e/ton üretim	0,25	0,24	0,25	0,25	0,22	✅
🔵	**Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu**	ton CO_2e/toplam milyon TL hasılat	-	-	-	9,06	7,29	✅
🔵	**Enerji Üretimi Başına Sera Gazı Yoğunluğu**	ton CO_2e/MWh	0,08	0,13	0,11	0,11	0,09	✅
🔴	**Kapsam 3 Sera Gazı Emisyonları**	ton CO_2e	**88.810.773**	**99.022.171**	**108.085.734**	**104.978.969**	**106.161.770**	✅
🔵	*Kategori 1: Satın Alınan Ürün ve Hizmetler*	ton CO_2e	11.672.851	13.214.229	13.709.293	13.552.417	12.480.215	✅
🔵	*Kategori 2: Sermaye Malları*	ton CO_2e	96.918	42.014	50.451	81.278	34.630	✅
🔵	*Kategori 3: Yakıt ve Enerji Kaynaklı Aktiviteler*	ton CO_2e	306.069	416.356	308.676	327.439	356.193	✅
🔵	*Kategori 4: Upstream Taşımacılık ve Dağıtım*	ton CO_2e	667.865	810.642	962.013	1.075.935	992.899	✅
🔵	*Kategori 5: Üretim Sonucu Üretilen Atıklar*	ton CO_2e	2.456	2.944	2.117	1.837	701	✅
🔵	*Kategori 6: Çalışanların İş Seyahatleri*	ton CO_2e	476	126	643	1.454	1.788	✅
🔵	*Kategori 7: Çalışanların Ulaşımları*	ton CO_2e	1.765	2.270	2.378	2.308	2.292	✅
🔵	*Kategori 8: Kiralanan Varlıklar*	ton CO_2e	902	1.248	375	3.088	773	✅
🔵	*Kategori 9: Downstream Taşımacılık ve Dağıtım*	ton CO_2e	923.209	911.559	1.247.903	1.018.920	1.037.952	✅
🔵	*Kategori 10: Satılan Ürünlerin İşlenmesi*	ton CO_2e	604.023	536.193	478.726	170.838	236.656	✅
🔵	*Kategori 11: Satılan Ürünlerin Kullanımı*	ton CO_2e	67.267.535	76.446.350	83.805.576	81.672.253	84.337.378	✅
🔵	*Kategori 12: Satılan Ürünlerin Kullanım Ömrü Sonrası Bertarafı*	ton CO_2e	173.080	226.992	191.774	225.215	217.246	✅
🔵	*Kategori 13: Kiraya Verilen Varlıklar*	ton CO_2e	138	0	71	142	126	✅
🔵	*Kategori 14: Franchises / Acenteler / Bayilikler*	ton CO_2e	0	0	0	0	0	✅
🔵	*Kategori 15: Yatırımlar*	ton CO_2e	7.093.485	6.411.249	7.325.737	6.845.844	6.462.920	✅
	Enerji Yönetimi							
🔵	**Doğrudan Enerji Tüketimi**	TJ	**89.172**	**91.343**	**94.676**	**90.445**	**90.368**	✅
🔵	*Doğalgaz*	TJ	46.400	50.142	36.954	40.505	44.028	✅
🔵	*Fuel Oil*	TJ	3.433	1.705	7.590	2.313	1.960	✅
🔵	*Fuel Gaz*	TJ	37.808	38.282	47.695	45.527	41.228	✅
🔵	*Kok*	TJ	1.530	1.206	2.423	2.079	1.928	✅
🔵	*Motorin*	TJ	2	3	2	0	1.138	✅
🔵	*İç Tüketimde Kullanılan Sıfır Karbonlu Elektrik*	TJ	0	6	12	22	86	✅

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
🔵	**Doğrudan Enerji Tüketimi**	MWh	**24.770.105**	**25.373.074**	**26.298.795**	**25.123.692**	**25.102.335**	✅
🔵	*Doğalgaz*	MWh	12.888.799	13.928.238	10.264.931	11.251.303	12.229.938	✅
🔵	*Fuel Oil*	MWh	953.598	473.537	2.108.296	642.520	544.541	✅
🔵	*Fuel Gaz*	MWh	10.502.085	10.633.956	13.248.679	12.646.328	11.452.337	✅
🔵	*Kok*	MWh	425.031	334.891	673.013	577.449	535.686	✅
🔵	*Motorin*	MWh	592	720	493	42	316.018	✅
🔵	*İç Tüketimde Kullanılan Sıfır Karbonlu Elektrik*	MWh	0	1.731	3.383	6.049	23.815	✅
🔵	**Dolaylı Enerji Tüketimi**	TJ	**186**	**396**	**563**	**779**	**710**	✅
🔵	*Satın Alınan Elektrik*	TJ	186	396	563	533	639	✅
🔵	*Satın Alınan Isı*	TJ	0	0	0	0	0	✅
🔵	*Satın Alınan Buhar*	TJ	0	0	0	246	72	✅
🔵	*Satın Alınan Soğutma*	TJ	0	0	0	0	0	✅
🔵	**Dolaylı Enerji Tüketimi**	MWh	**51.797**	**110.078**	**156.373**	**216.515**	**197.338**	✅
🔵	*Satın Alınan Elektrik*	MWh	51.797	110.078	156.373	148.050	177.425	✅
🔵	*Satın Alınan Isı*	MWh	0	0	0	0	0	✅
🔵	*Satın Alınan Buhar*	MWh	0	0	0	68.466	19.913	✅
🔵	*Satın Alınan Soğutma*	MWh	0	0	0	0	0	✅
🔵	**Toplam Enerji Tüketimi**	TJ	**89.359**	**91.739**	**95.239**	**91.225**	**91.079**	✅
🔵	**Toplam Enerji Tüketimi**	MWh	**24.821.901**	**25.483.151**	**26.455.146**	**25.340.188**	**25.299.654**	✅
🔵	**Dolaylı Enerji Üretimi**	TJ	**5.580**	**5.599**	**5.804**	**5.520**	**5.777**	
🔵	*Elektrik*	TJ	4.920	4.836	5.229	4.838	5.318	
🔵	*Isı*	TJ	0	0	0	0	0	
🔵	*Buhar*	TJ	660	763	575	682	459	
🔵	*Soğutma*	TJ	0	0	0	0	0	
🔵	**Dolaylı Enerji Üretimi**	MWh	**1.550.052**	**1.555.260**	**1.612.211**	**1.533.401**	**1.532.417**	
🔵	*Elektrik*	MWh	1.366.707	1.343.330	1.452.475	1.343.950	1.477.090	
🔵	*Isı*	MWh	0	0	0	0	0	
🔵	*Buhar*	MWh	183.345	211.930	159.736	189.451	55.327	
🔵	*Soğutma*	MWh	0	0	0	0	0	
🔵	**Dışarıya Satılan Enerji**	TJ	**3.024**	**3.786**	**3.300**	**3.006**	**5.635**	✅
🔵	*Doğalgaz Çevrim Santralinde Üretilip Satılan Elektrik*	TJ	1.143	1.867	1.442	1.518	1.310	✅
🔵	*Satılan Buhar*	TJ	660	763	575	682	575	✅
🔵	*Satın Alınıp Satılan Elektrik*	TJ	1.221	1.156	1.284	806	3.751	✅
🔵	**Dışarıya Satılan Enerji**	MWh	**839.956**	**1.051.584**	**916.722**	**834.988**	**1.461.457**	✅
🔵	*Doğalgaz Çevrim Santralinde Üretilip Satılan Elektrik*	MWh	317.407	518.533	400.455	421.537	363.760	✅
🔵	*Satılan Buhar*	MWh	183.345	211.930	159.736	189.451	55.833	✅
🔵	*Satın Alınıp Satılan Elektrik*	MWh	339.204	321.121	356.531	224.000	1.041.864	✅
🔵	**Sıfır Karbonlu Elektrik Üretimi**	MWh	**1.149.405**	**955.061**	**1.165.302**	**1.065.824**	**1.295.050**	✅
🔵	*Üretilen Elektriğin İç Tüketimde Kullanımı*	MWh	0	1.731	3.383	16.221	23.815	✅
🔵	*Üretilen Elektriğin Satışı*	MWh	1.149.405	953.330	1.161.919	1.049.603	1.271.235	✅
🔵	**Yenilenebilir Kaynaklardan Satın Alınan Enerji**	TJ	**0**	**0**	**2.062**	**0**	**0**	
🔵	*Satın Alınan Yenilenebilir Enerji*	TJ	0	0	0	0	0	
🔵	*Satın Alınan Yenilenebilir Enerji*	MWh	0	0	0	0	0	
🔵	*Yeşil Enerji Tedariği (I-REC, YEK G, vb.)*	MWh	0	0	2.062	2.473	3.477	
🔵	Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu	ton CO_2e	0	762	1.488	5.694	23.777	✅
🔵	Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi	MW	264,2	326,2	332,2	416,6	416,6	✅
🔵	Enerji Tüketimindeki Değişim	%	-10,1	2,7	3,8	-4,2	-0,2	✅
🔵	Enerji Yoğunluk Endeks Değeri	Puan	99,1	93,5	94,9	92,4	92,3	
🔵	**İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu**	GJ/ton işlenen ham petrol	**3,84**	**3,58**	**3,65**	**3,78**	**3,36**	✅
🔵	**İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu**	GJ/ton işlenen şarj	**3,54**	**3,33**	**3,34**	**3,34**	**3,09**	✅
🔵	**Üretim Başına Enerji Yoğunluğu**	GJ/ton üretim	**3,71**	**3,49**	**3,52**	**3,52**	**3,21**	✅
🔵	**Üretilen Elektrik Başına Enerji Yoğunluğu**	GJ/MWh	**1,10**	**2,47**	**2,39**	**2,20**	**1,87**	✅

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Enerji Verimliliği							
	Enerji Verimliliği Proje Sayısı	#	38	74	59	75	80	✅
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Enerji Tasarrufu Potansiyeli	TJ	1.168	2.693	1.961	2.085	1.821	✅
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Gerçekleşmiş Finansal Tasarruf	milyon ABD Doları	5	13	35	29	19	✅
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Emisyon Azaltım Potansiyeli	ton CO_2e	65.986	149.696	108.461	115.140	141.581	✅
	Su ve Atık Su Yönetimi							
	Ham Su Çekimi	milyon m^3	**18,55**	**15,63**	**18,13**	**16,00**	**18,31**	✅
	Toplam Su Çekimi	milyon m^3	**24,09**	**27,05**	**27,72**	**22,66**	**25,24**	✅
	Yüzey Kaynağı	milyon m^3	17,80	14,91	17,45	15,33	17,93	✅
	Şebeke	milyon m^3	0,75	0,72	0,68	0,68	0,38	✅
	Körfez Belediyesi'nden Alınan Arıtılmış Atık Su	milyon m^3	5,54	11,42	9,60	6,66	6,93	✅
	İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi	m^3/ton işlenen ham petrol	**0,82**	**0,64**	**0,72**	**0,69**	**0,72**	✅
	Üretim Başına Ham Su Çekimi	m^3/ton üretim	**0,79**	**0,62**	**0,69**	**0,64**	**0,68**	✅
	Su Stresi Yaşanan Bölgeden Ham Su Çekimi	milyon m^3	18,65	15,63	18,13	16,00	18,31	✅
	Geri Kazanılan Su	milyon m^3	15,44	17,42	16,28	17,30	18,49	✅
	Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı	%	64,10	64,41	58,74	76,34	73,25	✅
	Atık Su Deşarjı	milyon m^3	**11,17**	**11,52**	**12,94**	**16,45**	**14,99**	✅
	Yüzey suyu (nehir, göl vb. kaynaklar)	milyon m^3	-	-	-	4,17	3,93	✅
	Deniz suyu	milyon m^3	-	-	-	12,05	10,96	✅
	Yeraltı	milyon m^3	0,15	0,22	0,22	0,23	0,00	✅
	3. taraf deşarj noktası	milyon m^3	0,00	0,00	0,01	0,00	0,10	✅
	Toplam Su Tüketimi	milyon m^3	**12,92**	**15,53**	**14,79**	**6,21**	**10,25**	✅
	Atık Su Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ)	ton	759	896	1.075	998	1.234	✅
	Atık Su Askıda Katı Madde Miktarı (AKM)	ton	-	-	-	402	430	✅
	Atık Su Ortalama Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) Konsantrasyonu	mg/litre	69	79	85	62	83	✅
	Atık Su Ortalama Askıda Katı Madde (AKM) Konsantrasyonu	mg/litre	-	-	-	25	29	✅
	Atık Su Ortalama pH Değeri	#	-	-	-	7	8	✅
	Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi							
	Toplam Atık Miktarı	ton	**35.844**	**37.740**	**38.944**	**43.230**	**38.562**	✅
	Tehlikeli Atık Miktarı	ton	32.507	25.079	29.423	32.237	25.621	✅
	Tehlikesiz Atık Miktarı	ton	3.331	12.660	9.521	10.993	12.941	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Toplam Atık Miktarı	ton	**35.844**	**37.740**	**38.944**	**43.222**	**38.562**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	12.052	22.295	19.794	22.234	36.937	✅
	Bertaraf	ton	23.792	15.445	19.150	20.988	1.625	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı	ton	**-**	**-**	**-**	**10.991**	**12.942**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	-	-	7.952	11.777	✅
	Bertaraf	ton	-	-	-	3.040	1.165	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı	ton	**-**	**-**	**-**	**32.237**	**25.621**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	-	-	14.289	25.161	✅
	Bertaraf	ton	-	-	-	17.949	460	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı	ton	**-**	**-**	**767**	**10.991**	**12.942**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	-	0	6.415	9.034	✅
	Yeniden Kullanım	ton	-	-	0	4	0	✅
	Düzenli Depolama	ton	-	-	0	3.040	1.165	✅
	Enerji Geri Kazanımsız Yakma	ton	-	-	0	0	0	✅
	Enerji Geri Kazanımlı Yakma	ton	-	-	767	1.533	2.743	✅

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı	ton	**-**	**430**	**16.060**	**32.237**	**25.621**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	430	64	4.782	11.662	✅
	Yeniden Kullanım	ton	-	0	0	2	0	✅
	Düzenli Depolama	ton	-	0	15.995	17.480	81	✅
	Enerji Geri Kazanımsız Yakma	ton	-	0	0	468	16	✅
	Enerji Geri Kazanımlı Yakma	ton	-	0	0	9.504	13.862	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Katı Atık Miktarı	ton	**-**	**-**	**-**	**10.591**	**12.942**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	-	-	6.415	9.034	✅
	Yeniden Kullanım	ton	-	-	-	4	0	✅
	Düzenli Depolama	ton	-	-	-	2.639	1.165	✅
	Enerji Geri Kazanımsız Yakma	ton	-	-	-	0	0	✅
	Enerji Geri Kazanımlı Yakma	ton	-	-	-	1.533	2.743	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Katı Atık Miktarı	ton	**-**	**430**	**13**	**31.777**	**18.671**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	430	13	4.492	4.813	✅
	Yeniden Kullanım	ton	-	0	0	2	0	✅
	Düzenli Depolama	ton	-	0	0	17.457	81	✅
	Enerji Geri Kazanımsız Yakma	ton	-	0	0	468	1	✅
	Enerji Geri Kazanımlı Yakma	ton	-	0	0	9.357	13.776	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Sıvı Atık Miktarı	ton	**-**	**-**	**-**	**400**	**0**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	-	-	0	0	✅
	Yeniden Kullanım	ton	-	-	-	0	0	✅
	Düzenli Depolama	ton	-	-	-	400	0	✅
	Enerji Geri Kazanımsız Yakma	ton	-	-	-	0	0	✅
	Enerji Geri Kazanımlı Yakma	ton	-	-	-	0	0	✅
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Sıvı Atık Miktarı	ton	**-**	**-**	**-**	**460**	**6.950**	✅
	Geri Dönüşüm	ton	-	-	-	290	6.849	✅
	Yeniden Kullanım	ton	-	-	-	0	0	✅
	Düzenli Depolama	ton	-	-	-	23	0	✅
	Enerji Geri Kazanımsız Yakma	ton	-	-	-	0	15	✅
	Enerji Geri Kazanımlı Yakma	ton	-	-	-	147	86	✅
	Elektronik Atık Miktarı	ton	-	1	1	5.922	73	✅
	Atık Geri Kazanım Oranı	%	**34**	**59**	**51**	**51**	**97**	✅
	Atık Geri Kazanımı ve Endüstriyel Simbiyozlarla Sağlanan Kazanç	milyon TL	**-**	27	50	85	115	
	Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan Sayısı	#	46	1.105	1.265	355	926	✅
	Döküntü Yönetimi							
	Toplam Döküntü Sayısı (>1 varil)	#	-	-	5	4	7	✅
	Su Ortamına Ulaşan Döküntü Sayısı	#	-	-	4	2	0	
	Toprağa Ulaşan Döküntü Sayısı	#	-	-	1	1	7	
	Döküntü Miktarı (>1 varil)	varil	-	-	56	435	126	✅
	Ham Petrol Döküntüsü	varil	-	-	-	0	0	
	Kimyasal Döküntüsü	varil	-	-	-	0	31	
	Hidrokarbon Döküntüsü	varil	-	-	-	435	94	
	Döküntü Miktarı (>1 varil)	m^3	-	-	9	69	20	✅
	Ham Petrol Döküntüsü	m^3	-	-	-	0	0	
	Kimyasal Döküntüsü	m^3	-	-	-	0	5	
	Hidrokarbon Döküntüsü	m^3	-	-	-	69	15	
	Dökküntüden Geri Kazanım	m^3	-	-	3	3	2	✅

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Çalışanlar							
🔵	**Toplam Çalışan Sayısı**	#	6.989	6.806	7.100	6.213	6.062	✅
🔵	*Kadın*	#	597	593	683	720	749	✅
🔵	*Erkek*	#	6.392	6.213	6.417	5.493	5.313	✅
🔵	**Toplam Çalışan Oranı**							
🔵	*Kadın*	%	9	9	10	12	12	
🔵	*Erkek*	%	91	91	90	88	88	
🔵	**Yıllık Ortalama Çalışan Sayısı**							
🔵	*Kadın*	#	-	-	-	483	538	
🔵	*Erkek*	#	-	-	-	3.705	3.579	
🔵	**Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı**	#	933	894	958	733	870	✅
🔵	*Kadın*	#	224	191	202	186	264	✅
🔵	*Erkek*	#	709	703	756	547	606	✅
🔵	**İstihdam Türüne Göre Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	733	870	✅
🔵	*Yarı Zamanlı*	#	-	-	-	9	10	✅
🔵	*Tam Zamanlı*	#	-	-	-	724	860	✅
🔵	**Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı**	#	6.989	6.806	7.100	6.213	6.062	✅
🔵	**Belirli Süreli İş Akdi ile Çalışan Sayısı**	#	2	0	11	17	72	✅
🔵	*Kadın*	#	1	0	5	2	5	✅
🔵	*Erkek*	#	1	0	6	15	67	✅
🔵	**Belirsiz Süreli İş Akdi ile Çalışan Sayısı**	#	6.987	6.806	7.089	6.196	5.990	✅
🔵	*Kadın*	#	596	593	678	718	744	✅
🔵	*Erkek*	#	6.391	6.213	6.411	5.478	5.246	✅
🔵	**Ücret Kategorisine Göre Çalışan Sayısı**	#	6.989	6.806	7.100	6.213	6.062	✅
🔵	**Aylık Ücretli**	#	1.910	1.942	2.337	2.564	2.106	✅
🔵	*Kadın*	#	455	463	561	589	614	✅
🔵	*Erkek*	#	1.455	1.479	1.776	1.975	1.492	✅
🔵	**Aylık Ücretli Çalışanlar İçerisinde İşçi Sendikasına Bağlı Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	2.564	2.100	
🔵	*Kapsam İçi*	#	-	-	-	528	0	
🔵	*Kapsam Dışı*	#	-	-	-	2.036	2.100	
🔵	**Saat Ücretli**	#	5.079	4.864	4.763	3.649	3.956	✅
🔵	*Kadın*	#	142	130	122	131	135	✅
🔵	*Erkek*	#	4.937	4.734	4.641	3.518	3.821	✅
🔵	**Saat Ücretli Çalışanlar İçerisinde İşçi Sendikasına Bağlı Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	3.649	3.956	
🔵	*Kapsam İçi*	#	-	-	-	3.649	3.956	
🔵	*Kapsam Dışı*	#	-	-	-	0	0	
🔵	**İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı**	#	6.989	6.806	7.100	6.213	6.062	✅
🔵	**Tam Zamanlı**	#	6.988	6.806	7.096	6.212	6.054	✅
🔵	*Kadın*	#	597	593	682	719	747	✅
🔵	*Erkek*	#	6.391	6.213	6.414	5.493	5.307	✅
🔵	**Tam Zamanlı Çalışanlar İçerisinde İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	6.212	6.055	
🔵	*Aylık Ücretli*	#	-	-	-	2.563	2.099	
🔵	*Saat Ücretli*	#	-	-	-	3.649	3.956	
🔵	**Yarı Zamanlı**	#	1	0	4	1	8	✅
🔵	*Kadın*	#	0	0	1	1	2	✅
🔵	*Erkek*	#	1	0	3	0	6	✅
🔵	**Yarı Zamanlı Çalışanlar İçerisinde İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	1	9	
🔵	*Aylık Ücretli*	#	-	-	-	1	9	
🔵	*Saat Ücretli*	#	-	-	-	0	0	

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
🔵	**Yaşa Göre Çalışan Sayısı**	#	6.988	6.806	7.100	6.213	6.062	✅
🔵	*30 yaş altı*	#	1.602	879	909	823	858	✅
🔵	*30-50 yaş arası*	#	4.858	5.435	5.646	4.992	4.958	✅
🔵	*50 yaş üstü*	#	528	492	545	398	246	✅
🔵	**Yaşa Göre Kadın Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	720	748	
🔵	*30 yaş altı*	#	-	-	-	235	241	
🔵	*30-50 yaş arası*	#	-	-	-	458	485	
🔵	*50 yaş üstü*	#	-	-	-	27	22	
🔵	**Yaşa Göre Erkek Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	5.493	5.308	
🔵	*30 yaş altı*	#	-	-	-	588	611	
🔵	*30-50 yaş arası*	#	-	-	-	4.534	4.438	
🔵	*50 yaş üstü*	#	-	-	-	371	259	
🔵	**Yaşa Göre Çalışan Oranı**							
🔵	*30 yaş altı*	%	-	-	-	13	14	
🔵	*30-50 yaş arası*	%	-	-	-	80	82	
🔵	*50 yaş üstü*	%	-	-	-	6	4	
🔵	**Yönetim Kurulu'ndaki Üye Sayısı**	#	-	-	-	33	32	
🔵	*Kadın*	#	-	-	-	3	3	
🔵	*Erkek*	#	-	-	-	30	29	
🔵	**Yönetim Kurulu'ndaki Üye Oranı**							
🔵	*Kadın*	%	-	-	-	9	9	
🔵	*Erkek*	%	-	-	-	91	91	
🔵	**Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	1.064	987	✅
🔵	**Üst Düzey Yönetici Sayısı**	#	44	44	49	39	38	✅
🔵	*Kadın*	#	1	2	4	4	4	✅
🔵	*Erkek*	#	43	42	45	35	34	✅
🔵	**Orta Kademe Yönetici Sayısı**	#	276	272	307	329	338	✅
🔵	*Kadın*	#	51	50	64	75	89	✅
🔵	*Erkek*	#	225	222	243	254	249	✅
🔵	**İlk Kademe Yönetici Sayısı**	#	-	-	-	696	611	✅
🔵	*Kadın*	#	-	-	-	210	208	✅
🔵	*Erkek*	#	-	-	-	486	403	✅
🔵	**Kadın Yönetici Oranı**	%	-	-	-	27	30	✅
🔵	*Üst Düzey*	%	2	5	8	10	11	✅
🔵	*Orta Kademe*	%	18	18	21	23	26	✅
🔵	*İlk Kademe*	%	-	-	-	30	34	✅
🔵	**İşe Alınan Çalışan Sayısı**	#	217	201	445	756	812	✅
🔵	*Kadın*	#	42	48	151	202	128	✅
🔵	*Erkek*	#	177	159	303	554	684	✅
🔵	**İşe Alınan Çalışan Oranı**							
🔵	*Kadın*	%	19	24	34	27	16	
🔵	*Erkek*	%	82	79	68	73	84	
🔵	**Ücret Kategorisine Göre İşe Alınan Kadın Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	202	130	
🔵	*Aylık Ücretli*	#	-	-	-	171	115	
🔵	*Saat Ücretli*	#	-	-	-	31	15	
🔵	**Ücret Kategorisine Göre İşe Alınan Erkek Çalışan Sayısı**	#	-	-	-	554	682	
🔵	*Aylık Ücretli*	#	-	-	-	429	310	
🔵	*Saat Ücretli*	#	-	-	-	125	372	
🔵	**Yaşa Göre İşe Alınan Çalışan Sayısı**	#	215	191	435	756	812	
🔵	*30 yaş altı*	#	101	45	211	415	351	
🔵	*30-50 yaş arası*	#	111	114	212	327	420	
🔵	*50 yaş üstü*	#	3	32	12	14	41	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Yaşa Göre İşe Alınan Kadın Çalışan Sayısı	#	-	-	-	202	130	
	30 yaş altı	#	-	-	-	136	80	
	30-50 yaş arası	#	-	-	-	65	49	
	50 yaş üstü	#	-	-	-	1	1	
	Yaşa Göre İşe Alınan Erkek Çalışan Sayısı	#	-	-	-	556	682	
	30 yaş altı	#	-	-	-	281	271	
	30-50 yaş arası	#	-	-	-	262	371	
	50 yaş üstü	#	-	-	-	13	40	
	Yaşa Göre İşe Alınan Çalışan Oranı							
	30 yaş altı	%	47	24	49	55	43	
	30-50 yaş arası	%	52	60	49	43	52	
	50 yaş üstü	%	1	17	3	2	5	
	Yönetici Seviyesine Göre İşe Alınan Çalışan Sayısı	#	61	63	109	137	60	
	Üst Düzey	#	5	2	3	3	2	
	Orta Kademe	#	17	13	19	19	17	
	İlk Kademe	#	39	48	87	115	41	
	İşten Ayrılan Çalışan Sayısı	#	428	340	509	700	1.007	✅
	Kadın	#	41	41	103	82	118	✅
	Erkek	#	387	299	406	618	889	✅
	İlk Yılı İçerisinde İşten Ayrılan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	85	80	
	Kadın	#	-	-	-	14	6	
	Erkek	#	-	-	-	71	74	
	Gönüllü (Kendi İsteğiyle) İşten Ayrılma Oranı	%	-	-	-	8	10	
	Kadın	%	-	-	-	10	12	
	Erkek	%	-	-	-	7	9	
	Gönülsüz (Kendi İsteği Dışında) İşten Ayrılma Oranı	%	-	-	-	4	7	
	Gönüllü (Kendi İsteğiyle) İşten Ayrılan Sayısı	#	-	-	-	463	595	
	Kadın	#	-	-	-	61	85	
	Erkek	#	-	-	-	402	510	
	Çalışan Devir Oranı	%	-	-	-	12	16	✅
	Kadın	%	-	-	-	13	16	✅
	Erkek	%	-	-	-	11	16	✅
	Yaşa Göre Çalışan Devir Oranı							
	30 yaş altı	%	-	-	10	8	2	
	30-50 yaş arası	%	-	-	5	13	6	
	50 yaş üstü	%	-	-	16	31	6	
	Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Devir Oranı							
	Üst Düzey	%	-	-	3	12	0	
	Orta Kademe	%	-	-	10	14	1	
	İlk Kademe	%	-	-	14	24	2	
	İstihdam Türüne Göre Çalışan Devir Oranı							
	Tam Zamanlı	%	-	-	-	10	12	
	Yarı Zamanlı	%	-	-	-	0	0	
	Tüm Açık Pozisyonların Sayısı	#	-	-	-	274	331	
	İç Adaylar ile Doldurulan Pozisyon Sayısı	#	-	-	-	525	122	
	Kadın	#	-	-	-	177	41	
	Erkek	#	-	-	-	349	81	
	Terfi Eden Çalışan Sayısı	#	-	-	-	540	368	
	Kadın	#	-	-	-	113	135	
	Erkek	#	-	-	-	427	233	

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	İlk Defa Üst Düzey Yönetici Olarak Terfi Eden Çalışan Sayısı	#	-	-	-	5	5	
	Kadın	#	-	-	-	2	1	
	Erkek	#	-	-	-	3	4	
	İşe Alım Ortalama Maliyeti/FTE	Tam Zaman Eşdeğerliği - TL	-	-	-	67.883	84.643	
	Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı							
	Aylık Ücretli	-	3,0	2,8	3,3	2,5	3,0	✅
	Saat Ücretli	-	1,9	1,9	2,3	2,2	2,2	✅
	Cinsiyete Göre Ücret Farkı							
	Aylık Ücretli	%	-	-	-	86	73	
	Saat Ücretli	%	-	-	-	91	93	
	İşçi Sendikalarında Görev Almış Çalışan Sayısı	#	-	-	-	32	50	
	İşveren Sendikalarında Görev Almış Çalışan Sayısı	#	-	-	-	0	0	
	İSG Komitesi veya Muadili bir Yapı (sendika temsilciliği, çalışma ilişkileri kurulu, vb.) Bulunmayan İşyerlerindeki Çalışan Sayısı	#	-	-	-	0	0	
	Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan Sayısı	#	5.079	4.864	4.763	4.177	3.956	✅
	Doğum / Ebeveynlik İznine Ayrılan Çalışan Sayısı	#	400	381	392	292	343	✅
	Kadın	#	33	33	37	25	87	✅
	Erkek	#	367	348	355	267	256	✅
	Doğum / Ebeveynlik İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı	#	-	-	-	286	328	✅
	Kadın	#	22	29	29	22	74	✅
	Erkek	#	-	-	-	264	254	✅
	Yasal İznin Ötesine Geçen Ücretli Ebeveynlik İzninden Yararlanan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	0	3	
	Kadın	#	-	-	-	0	3	
	Erkek	#	-	-	-	0	0	
	Kreş Hizmetinden Faydalanan / Maddi Destek Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	67	87	
	Kadın	#	-	-	-	75	87	
	Erkek	#	-	-	-	0	0	
	Etnik Azınlık Çalışan Sayısı	#	-	-	-	0	0	
	Engelli Çalışan Sayısı	#	158	157	162	143	136	✅
	Kadın	#	25	25	22	24	26	✅
	Erkek	#	133	132	140	119	110	✅
	Cinsiyete Göre Ortalama Kıdem							
	Kadın	yıl	4,8	5,1	4,8	6,3	5,8	✅
	Erkek	yıl	6,1	6,6	7,4	9,8	8,8	✅
	Ücret Kategorisine Göre Ortalama Kıdem							
	Aylık Ücretli	yıl	-	-	-	7,1	6,6	
	Saat Ücretli	yıl	-	-	-	10,9	8,7	
	Ortalama Hizmet Süresine Göre Toplam Çalışan Sayısı	#	-	-	-	6.213	5.332	
	0-5 yıl	#	-	-	-	1.584	1.860	
	5-10 yıl	#	-	-	-	1.902	1.851	
	10 yıl üstü	#	-	-	-	2.727	2.347	
	Ortalama Hizmet Süresine Göre Kadın Çalışan Sayısı	#	-	-	-	720	748	
	0-5 yıl	#	-	-	-	393	447	
	5-10 yıl	#	-	-	-	138	141	
	10 yıl üstü	#	-	-	-	189	160	

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Ortalama Hizmet Süresine Göre Erkek Çalışan Sayısı	#	-	-	-	5.493	5.308	
	0-5 yıl	#	-	-	-	1.191	1.413	
	5-10 yıl	#	-	-	-	1.764	1.708	
	10 yıl üstü	#	-	-	-	2.538	2.187	
	Çalışanların Toplam Çalışma Saati	saat	-	-	-	14.014.100	14.344.275	
	Çalışanların Toplam Çalışma Günü	gün	-	-	-	1.842.532	1.874.511	
	Yüklenici (Taşeron) Çalışanların Toplam Çalışma Saati	saat	-	-	-	1.747.060	1.827.233	
	Yüklenici (Taşeron) Çalışanların Toplam Çalışma Günü	gün	-	-	-	229.720	235.291	
	STEM Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı	#	81	79	77	508	501	✅
	Kadın	#	40	40	39	133	136	✅
	Erkek	#	41	39	38	375	365	✅
	Gelir Getiren Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı	#	-	3.149	3.310	3.437	3.074	✅
	Kadın	#	-	300	333	420	413	✅
	Erkek	#	-	2.849	2.977	3.029	2.661	✅
	Gelir Getiren Pozisyonlardaki Yönetici Sayısı	#	-	-	-	686	632	
	Kadın	#	-	-	-	190	181	
	Erkek	#	-	-	-	496	451	
	Uzun Dönemli Stajyer Sayısı	#	500	219	215	150	79	✅
	Kapsayıcılık Programlarıyla Ulaşılan Kitle Sayısı	#	-	-	1.626	15.000	118.736	✅
	Kapsayıcılık Programları Harcamaları	TL	-	-	300.000	1.113.643	481.836.043	✅
	Eğitimler ve Gelişim Programları							
	Toplam Eğitim	saat	101.226	154.538	228.776	315.122	356.854	✅
	Kadın	saat	20.907	24.467	32.804	60.811	80.948	✅
	Erkek	saat	80.319	130.071	195.972	254.311	275.906	✅
	Ücret Kategorisine Göre Toplam Eğitim	saat	101.226	154.537	228.736	315.122	356.854	✅
	Aylık Ücretli	saat	61.381	82.149	97.041	153.323	209.461	✅
	Saat Ücretli	saat	39.845	72.388	131.695	161.799	147.393	✅
	Aylık Ücretli Çalışanlar İçerisinde Toplam Eğitim	saat	-	-	-	153.323	210.005	
	Kadın	saat	-	-	-	53.052	75.534	
	Erkek	saat	-	-	-	100.271	134.471	
	Saat Ücretli Çalışanlar İçerisinde Toplam Eğitim	saat	-	-	-	161.799	146.849	
	Kadın	saat	-	-	-	7.760	5.414	
	Erkek	saat	-	-	-	154.039	141.435	
	Yaşa Göre Toplam Eğitim	saat	94.996	145.503	220.792	315.122	356.854	✅
	30 yaş altı	saat	29.808	32.961	39.543	86.372	73.729	✅
	30-50 yaş arası	saat	61.234	107.080	169.247	217.022	275.012	✅
	50 yaş üstü	saat	3.954	5.462	12.002	11.728	8.114	✅
	Yönetici Seviyesine Göre Toplam Eğitim	saat	46.355	34.194	91.067	144.825	143.500	✅
	Üst Düzey	saat	631	759	1.695	1.834	5.643	✅
	Orta Kademe	saat	11.554	5.380	11.733	28.947	35.512	✅
	İlk Kademe	saat	34.170	28.055	77.639	114.044	102.346	✅
	Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim	saat	20	33	51	51	59	✅
	Kadın	saat	114	162	187	84	108	✅
	Erkek	saat	54	86	84	46	52	✅
	Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim							
	Aylık Ücretli	saat	37	50	57	60	100	✅
	Saat Ücretli	saat	9	17	32	44	35	✅

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	Eğitim Türüne Göre Toplam Eğitim							
	Etik İlkeler ve Davranış Kuralları Eğitimi	saat	-	1.224	6.120	3.450	5.133	✅
	Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi	saat	-	-	1.321	1.064	1.990	✅
	Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	1.135	1.256	
	Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi Alan Üst Düzey Yönetici Sayısı	#	-	-	-	4	18	
	İnsan Hakları Eğitimi	saat	-	-	-	384	110	✅
	Sürdürülebilirlik Eğitimi	saat	-	-	93.250	781	1.170	✅
	Çevre Eğitimi - Çalışanlar	saat	-	10.572	2.433	4.882	5.732	✅
	Çevre Eğitimi - Yüklenici (Taşeron)	saat	-	3.053	5.215	7.297	22.500	
	Çevre Eğitimi - Toplum	saat	-	250	58	0	470	
	Mesleki Eğitim	saat	-	-	-	265.731	278.897	
	Kişisel Gelişim Eğitimleri	saat	-	-	-	46.144	74.894	
	Eğitim Harcamaları	TL	1.689.970	12.149.227	17.411.513	75.645.935	113.407.782	✅
	Eğitim Harcamaları	ABD doları	241.235	1.375.748	1.052.933	3.192.714	3.304.080	✅
	Çalışan Başına Eğitim Harcaması	TL	242	1.785	2.452	12.175	18.708	
	Çalışan Başına Eğitim Harcaması	ABD doları	35	202	148	514	545	
	Liderlik Eğitimi Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	573	989	
	Kadın	#	-	-	-	172	303	
	Erkek	#	-	-	-	401	686	
	Mentorluk Alan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	74	56	
	Kadın	#	-	-	-	24	23	
	Erkek	#	-	-	-	50	33	
	Koçluk Programlarından Faydalanan Çalışan Sayısı	#	-	-	-	5	34	
	Kadın	#	-	-	-	1	5	
	Erkek	#	-	-	-	4	29	
	Düzenli Performans ve Kariyer Gelişimi Değerlendirmesine Tabi Çalışan Sayısı	#	-	-	-	1.818	1.874	
	Aylık Ücretli	#	-	-	-	1.818	1.874	
	Saat Ücretli	#	-	-	-	0	0	
	Düzenli Performans ve Kariyer Gelişimi Değerlendirmesine Tabi Çalışan Oranı	%	-	-	-	29	31	
	Çok Boyutlu (360 derece) Performans Değerlendirmesinden Geçen Çalışan Sayısı	#	-	-	-	0	0	
	Çok Boyutlu (360 derece) Performans Değerlendirmesinden Geçen Çalışan Oranı	%	-	-	-	0	0	
	Belirli Çalışan Kategorilerinde Karşılaştırmalı Değerlendirilen Çalışan Sayısı	#	-	-	-	0	0	
	Belirli Çalışan Kategorilerinde Karşılaştırmalı Değerlendirilen Çalışan Oranı	%	-	-	-	0	0	
	Müşteri Memnuniyeti	%	87	86	86	88	88	✅
	Çalışan Bağlılığı							
	Çalışan Bağlılığı Anket Sonuçları	%	61	35	47	44	51	✅
	Cinsiyete Göre							
	Kadın	%	68	46	74	68	71	✅
	Erkek	%	71	51	44	40	47	✅
	Yönetişim							
	Etik Hatta Bildirilen İhbar Sayısı	#	-	-	-	95	119	✅
	Sonuca Ulaştırılan İhbar Sayısı	#	-	-	-	85	104	✅

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

		Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
	İş Sağlığı ve Güvenliği							
🔴	**LTI Sayısı - OSHA**	#	9	9	6	5	5	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	#	5	2	3	2	3	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	#	4	7	3	3	2	✅
🔴	**LTI Frekansı - OSHA (1M)**	frekans	0,46	0,41	0,26	0,18	0,16	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,60	0,23	0,32	0,21	0,30	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,36	0,54	0,22	0,17	0,10	✅
🔴	**LTI Şiddet - OSHA (1M)**	frekans	18,90	18,20	17,65	11,82	5,06	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	21,50	10,10	15,06	21,41	13,56	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	17,00	23,60	19,45	6,53	0,96	✅
🔴	**Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı**	#	72	75	75	66	68	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	#	40	37	37	23	29	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	#	32	38	38	43	39	✅
🔴	**Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M)**	frekans	3,71	3,41	3,25	2,42	2,19	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	4,79	4,17	3,92	2,37	2,87	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	2,90	2,90	2,79	2,44	1,87	✅
🔴	**Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı - OSHA (1M)**	frekans	0,88	1,18	1,13	0,88	0,77	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	1,32	2,02	1,94	1,24	1,39	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,54	0,61	0,59	0,68	0,48	✅
🔴	**Meslek Hastalığı Frekansı (1M)**	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	**İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı**	#	1	0	0	0	1	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	#	1	0	0	0	0	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	#	0	0	0	0	1	✅
🔴	**Ölüm Oranı Frekansı (1M)**	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	✅
🔴	**Trafik Kazası Frekansı (1M km)**	frekans	-	2,58	2,48	2,20	0,87	✅
🔴	**Toplam İSG Eğitim Saati**	saat	194.671	292.712	312.860	399.455	495.489	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	saat	125.855	108.672	119.689	116.297	105.514	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	saat	68.816	184.040	193.171	283.158	389.975	✅
🔴	**Dış Denetim Sayısı**	#	-	15	3	8	3	✅
🔴	**Proses Emniyeti Kaza Frekansı**	frekans	0,59	0,42	0,27	0,34	0,37	✅
🔴	*Tier 1 Sayısı*	#	5	3	2	1	5	
🔴	*Tier 1 Frekansı*	frekans	0,27	0,14	0,26	0,04	0,17	✅
🔴	*Tier 2 Sayısı*	#	6	6	4	8	6	
🔴	*Tier 2 Frekansı*	frekans	0,32	0,28	0,18	0,30	0,20	✅
	Operasyonel Performans							
🔵	İşlenen Ham Petrol	bin ton	22.583	24.418	25.126	23.226	25.500	✅
🔵	**İşlenen Ham Petrol**	bin varil				167.344	182.040	✅
🔵	İşlenen Toplam Şarj	bin ton	24.527	26.298	27.494	26.239	27.777	✅
🔵	**İşlenen Toplam Şarj**	bin varil				190.758	200.026	✅
🔵	Üretim	bin ton	23.389	25.086	26.048	24.940	26.748	✅
🔵	**Toplam Satış**	bin ton	24.503	27.586	29.475	30.109	30.435	✅
🔵	*Yurt İçi Satış*		19.831	21.707	23.457	23.813	23.845	✅
🔵	*Uluslararası Satış*		4.356	5.250	5.732	6.123	6.456	✅
🔵	*Transit Satış*		316	629	287	173	134	✅
🔵	Ürün Dış Alımı	bin ton	2.927	2.792	5.013	6.281	4.988	
🔵	Üretimde Beyaz Ürün Oranı	%	82	81	79	80	78	
🔵	Ham Petrol Kapasite Kullanım Oranı	%	75	81	84	77	85	
🔵	Yarı Mamul Dâhil Kapasite Kullanım Oranı	%	82	88	92	87	93	

	Birim	2020	2021	2022	2023	2024	
Ar-Ge Yatırım ve Harcamaları							
Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	43,4	47,5	73,3	146,4	229,3	✅
Çevresel Ürün ve Hizmetlerin Geliştirilmesi için Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	1,0	0,4	4,6	2,8	64,9	
Kirlilik, Atık veya Kaynak Kullanımı için Ar-Ge Harcamaları	milyon TL	16,5	17,3	59,6	121,0	81,1	
Çevre Yatırım ve Harcamaları							
Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları	milyon TL	293	393	1.196	3.798	6.493	
Çevre Yatırım Harcamaları	milyon TL	207	286	902	3.094	4.914	
İşletme Harcamaları	milyon TL	86	107	293	704	1.580	
Su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar	milyon TL	13	80	245	1.156	2.508	
Yatırım Harcamaları	milyon TL	13	42	114	862	1.578	
İşletme Harcamaları	milyon TL	-	37	131	295	930	
Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamalar	milyon TL	139	255	780	2.290	3.848	
Yatırım Harcamaları	milyon TL	139	247	764	2.212	3.205	
İşletme Harcamaları	milyon TL	0	8	15	78	642	
Cezalar							
Çevre Cezaları*	TL	176.998 / 132.748	193.035 / 144.776	263.032 / 197.274	6.761.568 / 5.071.176	5.354.125 / 4.015.594	✅
Su Cezaları*	TL	88.499 / 66.324	0	263.032 / 197.274	0	5.354.125 / 4.015.594	✅
Tedarik Performansı							
Endirekt Ürün ve Hizmet Alımları							
Tedarik Operasyonları	milyon TL	3.313	3.805	15.283	25.512	35.270	
Yurt içi	milyon TL	3.058	3.195	13.254	21.499	30.842	
Özel İmalat	milyon TL	10	22	46	127	85	
Yurt dışı	milyon TL	246	588	1.983	3.886	4.343	
Yerel Alım Oranı	%	93	85	87	85	88	✅
Endirekt Ürün ve Hizmet Tedarikçi Sayısı	#	2.732	2.486	2.815	2.781	2.861	
Yerel Tedarikçi Sayısı	#	2.562	3.628	3.976	4.118	4.345	✅
Direkt Ham Madde ve Ürün Alımları							
Direkt (Tier1) Tedarikçi Sayısı	#	128	173	197	180	134	✅
Kritik Tedarikçi Sayısı	#	130	178	203	62	124	✅
Kritik ve Direkt (Tier 1) Tedarikçi Sayısı	#	116	163	189	124	144	
Kritik ve Direkt (Tier 1) Tedarikçilere Yapılan Ödeme Miktarı	milyar TL	58	124	349	537	574	
Kritik ve Dolaylı (Tier 1 Dışı) Tedarikçi Sayısı	#	1	2	0	54	51	
Kilit Tedarikçi Sayısı	#	-	-	-	-	57	
Tedarikçi Değerlendirme							
Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı	#	865	714	730	701	971	✅
Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Oranı	%	32	29	26	25	34	✅
Çevresel Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı	#	46	80	56	70	100	✅
Sosyal Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı	#	-	-	-	610	831	
Tedarikçi Memnuniyeti	%	85	83	85	84	85	✅
Yüklenici Memnuniyeti	%	84	76	79	82	88	✅

* 10.000 ABD dolarının üzerinde olan çevre ve su cezaları raporlanmıştır (Alınan Ceza / Ödenen Ceza).

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

		Birim	Entek*					Ditaş*					Körfez Ulaştırma A.Ş.*					
	İş Sağlığı ve Güvenliği		2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	
🔴	**LTI Sayısı - OSHA**	#	2	3	4	2	1	4	7	5	7	4	1	0	0	0	1	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	#	0	1	0	1	0	4	7	5	7	4	1	0	0	0	0	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	#	2	2	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	✅
🔴	**LTI Frekansı - OSHA (1M)**	frekans	2,60	4,30	3,80	2,40	0,94	1,04	1,93	1,55	1,91	1,02	3,74	0,00	0,00	0,00	1,34	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	2,88	0,00	2,11	0,00	1,04	1,95	1,56	1,93	1,03	3,74	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	5,07	5,79	7,93	2,88	1,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,95	✅
🔴	**LTI Şiddet - OSHA (1M)**	frekans	232,50	64,90	19,10	62,17	14,09	23,96	115,50	24,72	124,60	47,93	56,17	0,00	0,00	0,00	5,42	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	95,06	0,00	33,80	0,00	24,00	116,10	24,93	125,75	47,97	56,17	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	456,38	23,16	39,63	100,86	28,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,80	✅
🔴	**Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı**	#	3	3	3	4	2	10	11	8	12	9	-	-	-	-	-	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	#	0	1	0	1	0	10	11	8	12	9	-	-	-	-	-	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	#	3	2	4	3	2	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	✅
🔴	**Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M)**	frekans	3,87	4,30	5,10	4,88	1,88	2,60	3,22	2,47	3,28	2,31	-	-	-	-	-	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	2,88	0,00	2,11	0,00	2,61	3,24	2,49	3,31	2,32	-	-	-	-	-	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	7,61	5,79	10,57	8,64	3,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-	✅
🔴	**Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı - OSHA (1M)**	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	**Meslek Hastalığı Frekansı (1M)**	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	**İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı**	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	✅
🔴	**Ölüm Oranı Frekansı (1M)**	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✅
🔴	**Trafik Kazası Frekansı (1M km)**	frekans	0,00	0,90	0,00	0,00	0,43	0,00	2,70	0,00	0,00	6,29	0,00	3,53	1,73	0,00	0,00	✅
🔴	**Toplam İSG Eğitim Saati**	saat	2.072	2.838	9.148	4.153	5.698	4.918	9.108	7.830	10.727	11.223	1.522	10.172	9.435	7.096	8.043	✅
🔴	*Şirket Çalışanları*	saat	1.414	1.926	7.759	3.863	5.433	4.852	9.102	7.814	10.715	10.251	1.522	10.172	9.435	7.096	8.043	✅
🔴	*İş Ortağı Çalışanları*	saat	658	912	1.389	290	265	66	6	16	12	972	-	-	-	-	-	✅
🔴	**Dış Denetim Sayısı**	#	7	11	9	7	6	65	76	91	140	152	0	0	0	0	2	✅
🔴	**Proses Emniyeti Kaza Frekansı**	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,51	0,00	✅
🔴	*Tier 1 Sayısı*	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
🔴	*Tier 1 Frekansı*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,51	0,00	✅
🔴	*Tier 2 Sayısı*	#	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
🔴	*Tier 2 Frekansı*	frekans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,74	0,00	0,00	0,00	0,00	✅

*Entek, Ditaş ve Körfez Ulaştırma A.Ş. iştiraklerimizin ve bağlı ortaklıklarımızın seçili İş Sağlığı ve Güvenliği performans göstergeleri denetimden geçmiştir.

RAPORLAMA KILAVUZU

Raporlama Kılavuzu

Ek-1: Tüpraş 2024 Entegre Faaliyet Raporu – Raporlama Kılavuzu

Genel Raporlama İlkeleri

Bu raporlama kılavuzu (“Kılavuz”), Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve Grup Şirketleri’nin (“Tüpraş” veya “Grup”) Tüpraş 2024 Entegre Faaliyet Raporu’nda yer alan sınırlı güvence denetimi kapsamındaki performans göstergelerine ait verilerin hazırlanma, hesaplama ve raporlanma metodolojilerine dair bilgi vermektedir.

Bu göstergeler; çevresel, sosyal ve ekonomik göstergeleri kapsamaktadır. Aşağıda belirtilen bu göstergeleri, her türlü maddi açıdan, Kılavuz doğrultusunda hazırlamak için uygun prosedürlerin uygulandığından emin olmak, Grup yönetiminin sorumluluğundadır.

Bu kılavuzda yer alan bilgiler 2024 mali yılını (1 Ocak - 31 Aralık 2024) ve “Temel Tanımlamalar ve Raporlama Kapsamı” bölümünde ayrıntılandırıldığı gibi Tüpraş’ın sorumluluğunda olan, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.’nin sorumluluğunda olan Türkiye’de mukim İzmit Rafineri Müdürlüğü (“İzmit Rafineri”), İzmir Rafineri Müdürlüğü (“İzmir Rafineri”), Kırıkkale Rafineri Müdürlüğü (“Kırıkkale Rafineri”) ve Batman Rafineri Müdürlüğü (“Batman Rafineri”) olmak üzere toplamda 4 Rafineriyi, Genel Müdürlük (“Genel Müdürlük”) lokasyonunu ve aşağıda listelenen bağlı ortaklıklarını kapsamaktadır.

- Tupras Trading Ltd (Tupras Trading)
- Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. (Ditaş)
- Körfez Ulaştırma A.Ş. (Körfez)
- Entek Elektrik Üretimi A.Ş. (Entek)

Genel Raporlama İlkeleri

Bu rehber dokümanın hazırlanmasında aşağıdaki prensiplere dikkat edilmiştir:

- Bilgilerin hazırlanmasında; bilginin kullanıcılarına bilginin uygunluk ve güvenilirliğinin temel ilkelerini vurgulamak
- Bilgilerin raporlanmasında; bilgilerin önceki yıl dâhil diğer verilerle karşılaştırılabilirlik / tutarlılık ilkelerini ve kullanıcılara netlik sağlayan anlaşılabilirlik / şeffaflık ilkelerini vurgulamak

Temel Tanımlamalar ve Raporlama Kapsamı

Bu raporun amacı doğrultusunda Grup aşağıdaki tanımlamaları yapmaktadır:

	Çalışan Demografisi	
Sosyal Göstergeler	Toplam Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Sosyal Güvenlik Kurumu’na İşe Giriş Bildirgesi yapılan, kadın ve erkek kırılımında takip edilen, toplam çalışan sayısını ifade etmektedir. Toplam çalışan sayısına stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Sözleşme Türüne Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, 4857 sayılı İş Kanunu’nda tanımlanan, Şirket’te Belirli Süreli İş Akdi ve Belirsiz Süreli İş Akdi tanımına göre sınıflandırılmış kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Sözleşme türüne göre çalışan sayısına stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Ücret Kategorisine Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, 4857 sayılı İş Kanunu’nda tanımlanan, Şirket’te Aylık Ücretli ve Saat Ücretli tanımına göre sınıflandırılmış kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Aylık Ücretli ve Saat Ücretli çalışan sayısına stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, 4857 sayılı İş Kanunu’nda tanımlanan, Şirket’te Tam Zamanlı ve Yarı Zamanlı tanımına göre sınıflandırılmış, kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Tam Zamanlı ve Yarı Zamanlı çalışan sayısına stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Yaşa Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Sosyal Güvenlik Kurumu’na İşe Giriş Bildirgesi yapılan Şirket çalışanlarının, 30 yaş altı, 30-50 yaş arası ve 50 yaş üstü yaş gruplarına göre kırılımlarını içermektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Sosyal Güvenlik Kurumu’na İşe Giriş Bildirgesi yapılan Şirket çalışanlarının orta kademe ve üst düzey yönetici olarak tanımlanan seviyelerinde bulunan kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Şirket’in, orta kademe yöneticileri “Manager, Head, Technical Leader, Senior Technical Leader, Director” ve üst düzey yöneticileri “Assistant General Manager (AGM), Executive Director” unvanına sahip kişilerden oluşmaktadır.
	Kadın Yönetici Oranı (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları yönetici seviyelerinde, ilk kademe yöneticiler “Lead Engineer/Technical Leader/Manager”, orta kademe yöneticiler “Manager, Head, Technical Leader, Senior Technical Leader, Director” ve üst düzey yöneticiler “Assistant General Manager (AGM), Executive Director” unvanına sahip kişilerden oluşan kadın çalışan sayısının, ilgili kademedeki toplam çalışan sayısına oranını ifade etmektedir.
	Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları Alt İşveren Firma Çalışan listesi ile takip edilen, hizmet alınan kurumun Sosyal Güvenlik Kurumu’na İşe Giriş Bildirgesi ile eşleştirilen, iş gücü (kreş görevlisi, bahçıvan, yükleme boşaltma elemanı, yelken takımı antrenörü, fitness antrenörü, çaycılık hizmeti, garson, elektrik teknisyeni sıhhi tesisat teknisyeni, haberleşme posta dağıtıcısı, araba yıkama vb.), temizlik, yemek, güvenlik gibi pozisyonlarda istihdam edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir.
	İstihdam Türüne Göre Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İnsan Kaynakları Alt İşveren Firma Çalışan listesi ile takip edilen, hizmet alınan kurumun Sosyal Güvenlik Kurumu’na İşe Giriş Bildirgesi ile eşleştirilen, iş gücü (kreş görevlisi, bahçıvan, yükleme boşaltma elemanı, yelken takımı antrenörü, fitness antrenörü, çaycılık hizmeti, garson, elektrik teknisyeni sıhhi tesisat teknisyeni, haberleşme posta dağıtıcısı, araba yıkama vb.), temizlik, yemek, güvenlik gibi pozisyonlarda istihdam edilen tam zamanlı ve yarı zamanlı çalışan sayısını ifade etmektedir.
	İşe Alınan Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının işe alım yaptığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na raporlama yılı içerisinde İşe Giriş Bildirgesi ile beyan edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	İşten Ayrılan Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu’na raporlama yılı içerisinde İşten Ayrılış Bildirgesi ile beyan edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. İşten ayrılan çalışan sayısına stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Cinsiyete Göre Çalışan Devir Oranı (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu’na raporlama yılı içerisinde İşten Ayrılış Bildirgesi ile beyan ettiği İşten Ayrılan Çalışanların Sayısının, Yıllık Çalışan Sayısına oranını ifade etmektedir. Cinsiyet kırılımında takip edilmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının üst yönetim tarafından onaylanan minimum başlangıç ücretinin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurumu’nun belirlediği resmî asgari ücrete oranını Aylık Ücretli ve Saat Ücretli kırılımında ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir. Tupras Trading Ltd bu kapsama dâhil edilmemiştir.
	Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, 4688 sayılı Toplu Sözleşme Kanunu’na göre toplu sözleşme yapılan ve Maliye Bakanlığı’na sözleşmeli olduğu bildirilen kişi sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Doğum / Ebeveynlik İznine Ayrılan Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları Analık İzni veya Ücretsiz İzin Sonrası Yapılacak Kısmi Süreli Çalışmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında, yönetmelikte belirlenen süreler dâhilinde Şirket’in doğum iznine ayrılan kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir.
	Doğum / Ebeveynlik İznin den Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları Analık İzni veya Ücretsiz İzin Sonrası Yapılacak Kısmi Süreli Çalışmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında, yönetmelikte belirlenen süreler dâhilinde Şirket’in doğum iznine ayrıldıktan sonra işe dönen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir.
	Engelli Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’unda engelli tanımına giren ve Raporlama döneminde, Şirket’in işe alım yaptığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na raporlama yılı içerisinde İşe Giriş Bildirgesi ile beyan edilen kadın ve erkek çalışan sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Cinsiyete Göre Ortalama Kıdem (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının işe alım yaptığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’na raporlama yılı içerisinde İşe Giriş Bildirgesi ile beyan edilen tarih üzerinden kıdem yılı hesaplanmış kadın ve erkek çalışanların, ortalama kıdemlerini cinsiyet kırılımında ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	STEM Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Şirket’in STEM (Ar-Ge, Ürün veya Hizmet Tasarımı, Bilgi Teknolojileri (Analitik), Bilgi Teknolojileri (Teknik ve Operasyon, Bilgi Teknolojileri (Yazılım ve Geliştirme), Mühendislik, Stratejik Planlama) pozisyonları olarak tanımladığı çalışan kadın ve erkek sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.
	Gelir Getiren Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait İnsan Kaynakları veri platformu ile takip edilen, Şirket’in gelir getirici pozisyon olarak tanımladığı “Üretim / Operasyon, Mühendislik, Proje Yönetimi, Finansal Operasyonlar, Genel Yönetim, Operasyonel Planlama, Satın Alma, Stratejik Planlama, Satış, Ar-Ge, Ürün veya Hizmet Tasarımı, Pazarlama, Hazine” fonksiyonlarında çalışan kadın ve erkek sayısını ifade etmektedir. Stajyer çalışanlar dâhil edilmemiştir.

Sosyal Göstergeler	Uzun Dönemli Stajyer Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği'nde bulunan "stajyer" tanımı kapsamında, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarında isteğe bağlı ya da zorunlu stajlarını tamamlamak üzere istihdam sağladığı toplam uzun dönem stajyer sayısını ifade etmektedir.
	Kapsayıcılık Programlarıyla Ulaşılan Kitle Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Tüpraş arasında imzalanan proje kapsamından faydalanan toplam kişi sayısını ifade etmektedir.
	Kapsayıcılık Programları Harcamaları (TL)	Raporlama döneminde, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Tüpraş arasında imzalanan proje kapsamından harcanan tutarı ifade etmektedir.
	Eğitim ve Gelişim Programları	
	Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini kadın ve erkek kırılımında ifade etmektedir.
	Ücret Kategorisine Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini ifade etmektedir. Ücret kategorisinde Aylık Ücretli ve Saat Ücretli kırılımında takip edilmektedir.
	Yaşa Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini 30 yaş altı, 30-50 yaş arası ve 50 yaş üstü yaş gruplarına göre kırılımlarını ifade etmektedir.
	Yönetici Seviyesine Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatini yönetici seviyesine göre (ilk kademe yöneticiler "Lead Engineer/Technical Leader/ Manager", orta kademe yöneticiler "Manager, Head, Technical Leader, Senior Technical Leader, Director" ve üst düzey yöneticiler "Assistant General Manager (AGM), Executive Director" unvanına sahip kişilerdir) ifade etmektedir.
	Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatinin, Toplam Çalışan Sayısına oranını ifade etmektedir. Kadın ve erkek kırılımında takip edilmektedir.
	Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı toplam eğitim saatinin, toplam çalışan sayısına oranını ifade etmektedir. Ücret Kategorisine Göre (Aylık Ücretli ve Saat Ücretli) Çalışanlar kırılımında takip edilmektedir.
	Eğitim Türüne Göre Toplam Eğitim (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının katılım sağladığı İnsan Hakları Eğitimi toplam eğitim, Etik İlkeler ve Davranış Kuralları Eğitimi, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi, Sürdürülebilirlik Eğitimi ve çalışanlar için Çevre Eğitimi toplam saatini ifade etmektedir.
	Eğitim Harcamaları (TL)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait 31.12.2024 tarihi itibarıyla finansal raporlama sistemlerinde eğitimlerle ilişkilendirilebilen konsolide eğitim harcamalarının toplam tutarını TL cinsinden belirtmektedir.
	Eğitim Harcamaları (ABD doları)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait 31.12.2024 tarihi itibarıyla finansal raporlama sistemlerinde eğitimlerle ilişkilendirilebilen konsolide eğitim harcamalarının toplam tutarını ABD doları cinsinden belirtmektedir. 30.12.2024 yıl sonu TCMB ABD doları kuru kullanılmaktadır.
	Çalışan Bağlılığı	
	Çalışan Bağlılığı Anket Sonuçları (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları çalışanlarına yönelik, üçüncü taraf hizmet kuruluşları tarafından süreçleri yürütülen ve İnsan Kaynakları departmanı tarafından takip edilen, çalışan bağlılığı anketi ağırlıklı ortalaması sonuçlarını, toplam çalışan, kadın ve erkek cinsiyeti kırılımında ifade etmektedir.
	Müşteri Memnuniyeti	
	Müşteri Memnuniyeti (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş müşterilerine gönderilen, üçüncü taraf şirketler tarafından yapılan ve sonuçları paylaşılan, Müşteri Deneyimi Müdürlüğü tarafından takip edilen, müşteri memnuniyeti skorunu ifade etmektedir. Bağlı ortaklıklara ait veriler dâhil edilmemiştir.

Sosyal Göstergeler	**İş Sağlığı ve Güvenliği**	
	Toplam İSG Eğitim Saati (saat)	Raporlama döneminde, İnsan Kaynaklarının Tüpraş'a ait olan eğitim takip platformundan takip edilen, Şirket çalışanlarının ve İş Ortağı çalışanlarının katılım sağladığı, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında tehlike sınıfına göre verdiği, zorunlu veya zorunlu olmayan toplam İş Sağlığı ve Güvenliği toplam eğitim saatini ifade etmektedir. İSG temel eğitimi, ilk yardım eğitimi, yüksekte çalışma eğitimi, kapalı alan eğitimi, enerji izolasyon eğitimi, vb. eğitimler dâhil edilmiştir.
	LTI Sayısı - OSHA (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen yaralanma olay sayısını ifade etmektedir.
	LTI Frekansı - OSHA (1M) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen yaralanma olay sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	LTI Şiddet - OSHA (1M) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen yaralanma sebebiyle oluşan kayıp gün sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen, çalışanların ölüm, kayıp zamanlı yaralanma, kısıtlı iş göremezlik ve medikal tedavi uygulamalarını kapsayan toplam olay sayısını ifade etmektedir.
	Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M) - OSHA (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile alakalı bir aktivite sırasında başına gelen ve ertesi vardiya veya iş günü iş yerine gelmesini engelleyen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen, çalışanların ölüm, kayıp zamanlı yaralanma, kısıtlı iş göremezlik ve medikal tedavi uygulamalarını kapsayan toplam olay sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranıdır.
	Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı - OSHA (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, iş ile ilgili bir aktivitede başına gelen yaralanmanın, çalışanın kendi işini daha az süreli yapmaya veya daha basit bir işe yönlendirilmesine sebep olan, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen, olay sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Meslek Hastalığı Frekansı (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki "meslek hastalığı" tanımına giren, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen meslek hastalığı bulunan kişi sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki "ölümlü iş kazası" tanımına giren, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen ölen kişi sayısını ifade etmektedir.
	Ölüm Oranı Frekansı (1M) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki "ölümlü iş kazası" tanımına giren, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen ölen kişi sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Trafik Kazası Frekansı (1M km) (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 3. maddesinde "Araçlar" olarak tanımlanan, çalışanlar veya iş ortağı çalışanların kullanımı sırasında meydana gelen, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen kaza sayısı toplamının, 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi gerçekleşen toplam KM miktarına olan oranını ifade etmektedir.
	Proses Emniyeti Kaza Tier 1 Frekansı (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki "Proses Emniyeti Kazası - Tier 1" tanımına dâhil olan, iş kazası sonucunda insan hayatı veya sağlık riski barındıran, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen proses Tier 1 kaza sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Proses Emniyeti Kaza Tier 2 Frekansı (frekans)	Raporlama döneminde, Tüpraş Şirket ve İş Ortağı çalışanlarının, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki "Proses Emniyeti Kazası - Tier 2" tanımına dâhil olan, çevre veya mal riski barındıran, Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan bildirimler ile takip edilen proses Tier 2 kaza sayısının 1.000.000 katsayısı ile çarpımının, raporlama dönemi toplam çalışma saatine oranını ifade etmektedir.
	Dış Denetim Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş'ın, Koç Holding dâhil, resmî, yerli veya uluslararası 3. taraf akredite firmalar tarafından yapılan, dış denetim formları ile takip edilen, İSG, Proses Emniyeti, Acil Durum ve Yol Güvenliği konulu denetimlerin sayısını ifade etmektedir.

Ekonomik Göstergeler	**Tedarik Performansı**	
	Yerel Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, Şirket'in toplam tedarikçileri içeresinde yer alan yerel tedarikçi sayısını ifade etmektedir.
	Yerel Alım Oranı (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, Şirket'in toplam tedarikçileri içeresinde yer alan yerel tedarikçi sayısının toplam tedarikçi sayısına oranını ifade etmektedir.
	Direkt (Tier 1) Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, şirket sistemlerinde tedarikçi olarak tanımlanmış, doğrudan hammadde veya üretim parçası satın alınan, şirketlerin operasyonlarının devamlılığına etkisi olan, tedarikçilerin sayısını ifade etmektedir.
	Kritik Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, raporlama döneminde gerçekleşen alımların toplam tutarının yüzde seksenlik kısmını karşılayan tedarikçilerin sayısını ifade etmektedir.
	Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları toplam tedarikçileri içerisinde yer alan tedarikçilerinin, Şirketlerin değerlendirme portalı üzerinden değerlendirilme sayısını ifade etmektedir.
	Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Yüzdesi (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları toplam tedarikçileri içeresinde yer alan tedarikçilerinin, Tüpraş Tedarikçi Değerlendirme portalı üzerinden değerlendirilme sayısının toplam tedarikçi sayısına oranını ifade etmektedir.
	Çevresel Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş toplam tedarikçileri içeresinde yer alan tedarikçilerinin, Tüpraş Tedarikçi Değerlendirme portalı üzerinden çevresel kriterlere göre değerlendirilme sayısını ifade etmektedir.
	Tedarikçi Memnuniyeti (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş tedarikçilerine gönderilen, üçüncü taraf şirketler tarafından yapılan ve sonuçları paylaşılan, Ana Veri ve Lojistik Müdürlüğü tarafından takip edilen, tedarikçi memnuniyeti skorunu ifade etmektedir. Bağlı Ortaklıklara ait veriler dâhil edilmemiştir.
	Yüklenici Memnuniyeti (%)	Raporlama döneminde, Tüpraş yüklenicilerine gönderilen, üçüncü taraf şirketler tarafından yapılan ve sonuçları paylaşılan, Ana Veri ve Lojistik Müdürlüğü tarafından takip edilen, yüklenici memnuniyeti skorunu ifade etmektedir. Bağlı Ortaklıklara ait veriler dâhil edilmemiştir.
	Ekonomik ve İdari Performans	
	Ar-Ge Harcamaları (milyon TL)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan Ar-Ge harcamalarını milyon TL cinsinden ifade etmektedir.
	Çevre Cezaları (TL)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait, finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından firmaya iletilen, Teknik Emniyet Müdürlüğü tarafından takip edilen, 10.000 ABD doları ve üzeri çevre cezalarına ait toplam alınan ceza tutarını ve toplam ödenen ceza tutarını TL cinsinden ifade etmektedir.
	Su Cezaları (TL)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıklarına ait, finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılabilen, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından firmaya iletilen, Teknik Emniyet Müdürlüğü tarafından takip edilen, 10.000 ABD doları ve üzeri su cezalarına ait toplam alınan ceza tutarını ve toplam ödenen ceza tutarını TL cinsinden ifade etmektedir.
	Yönetişim	
	Etik Hatta Bildirilen İhbar Sayısı (#)	Raporlama döneminde, Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İç Denetim Departmanı ve Uyum Departmanı tarafından takip edilen, çalışanlar, iş ortakları ve şirketler dışındaki diğer tüm taraflar tarafından telefon, e-posta, yazılı kanallar üzerinden yapılan bildirimlerin ve üçüncü taraf bağımsız hizmet sağlayıcılar tarafından takip edilip şirketlere raporlanan, etik davranışlara ilişkin konuları kapsayan bildirimlerin sayısını ifade etmektedir. Ayrımcılık, taciz, çıkar çatışması, rüşvet, yolsuzluk ve kolaylaştırma ödemesi, sahtekarlık, hırsızlık, varlıkların kötüye kullanılması ve zimmete para geçirme, tedarikçi/iş ortağının suistimal/etik olmayan davranışı ve diğer kırılımında takip edilmektedir.
	Sonuca Ulaştırılan İhbar Sayısı (#)	Raporlama döneminde Tüpraş ve bağlı ortaklıkları İç Denetim Departmanı ve Uyum Departmanı tarafından takip edilen, çalışanlar, iş ortakları ve şirketler dışındaki diğer tüm taraflar tarafından telefon, e-posta, yazılı kanallar üzerinden yapılan bildirimlerin ve üçüncü taraf bağımsız hizmet sağlayıcılar tarafından takip edilip şirketlere raporlanan ve aksiyon planları ile sonuca ulaştırılan ihbar sayısını ifade etmektedir. Ayrımcılık, taciz, çıkar çatışması, rüşvet, yolsuzluk ve kolaylaştırma ödemesi, sahtekarlık, hırsızlık, varlıkların kötüye kullanılması ve zimmete para geçirme, tedarikçi/ iş ortağının suistimal/etik olmayan davranışı ve diğer kırılımında takip edilmektedir.
	Operasyonel Performans	
	İşlenen Ham Petrol (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen ham petrol miktarını bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	İşlenen Ham Petrol (bin varil)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen ham petrol miktarını bin varil cinsinden ifade etmektedir.
Ekonomik Göstergeler	İşlenen Toplam Şarj (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen şarj miktarını bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	İşlenen Toplam Şarj (bin varil)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a ait gözetleme, kontrol ve veri toplama panelleri ile takip edilen işlenen şarj miktarını bin varil cinsinden ifade etmektedir.
	Üretim (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a için takip edilen üretim miktarını bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	Toplam Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a için takip edilen toplam net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	Yurt İçi Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a için takip edilen toplam Yurt İçi net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	Uluslararası Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a için takip edilen Uluslararası net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
	Transit Satış (bin ton)	Raporlama döneminde, Şirket'in 31.12.2024 tarihli finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan, Tüpraş'a için takip edilen Transit net satışları bin ton cinsinden ifade etmektedir.
AB Taksonomisi	**AB Taksonomisi**	
	Taksonomiye uygun, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) olmayan aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya uygun olan aktiviteler için yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam yatırım harcamalarını temsil etmektedir.
	Taksonomiye uygun, çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya elverişli aktiviteler için ilgili "önemli düzeyde katkı" ve "önemli zarar vermeme" teknik kriterleri ile uyumlu faaliyetlere, yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam yatırım harcamalarını temsil etmektedir.
	Taksonomiye uygun, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) olmayan aktivitelere yapılan operasyonel harcamalar (ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'da belirtildiği üzere, araştırma-geliştirme, kısa süreli kiralama, bakım ve onarım, diğer doğrudan işletme giderlerinden oluşan, yıl içerisindeki toplam operasyonel harcamalarını temsil etmektedir.
	Taksonomiye uygun, çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) aktivitelere yapılan operasyonel harcamaları (ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya uygun aktiviteler için ilgili "önemli düzeyde katkı" ve "önemli zarar vermeme" teknik kriterleri ile uyumlu aktivitelere yönelik yapılan yatırımlar ya da gelir getirici faaliyetler için, raporlama yılı içerisinde gerçekleştirilen bakım, onarım, araştırma-geliştirme ve diğer işletme harcamalarının toplamını temsil etmektedir.
	Taksonomiye uygun, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) olmayan aktivitelerden sağlanan ciro (ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkların, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen faaliyetlere göre, raporlamaya uygun olan aktivitelerden raporlama yılı içerisinde elde edilen toplam ciro miktarını temsil etmektedir.
	Taksonomiye uygun, çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) aktivitelerden sağlanan ciro (ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkların, Avrupa Birliği'nin yayımladığı Ekonomik Faaliyetler için Yetkilendirilmiş Yasa'nın İklim Değişikliği Azalımı, İklim Değişikliği Adaptasyonu ve Döngüsel Ekonomiye Geçiş objektiflerinde listelenen olan faaliyetlere göre, raporlamaya uygun aktiviteleri için ilgili "önemli düzeyde katkı" ve "önemli zarar vermeme" teknik kriterleri ile uyumlu faaliyetlerden raporlama yılı içerisinde elde edilen toplam ciro miktarını temsil etmektedir.

Çevresel Göstergeler	**Emisyon Yönetimi**	
	Sera Gazı Çeşidine Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, doğrudan enerji tüketiminden kaynaklanan, sabit yanma (doğal gaz, fuel oil, fuel gaz, tail gaz, motorin, LPG, propan), proses (kok üniteleri, kükürt üniteleri, CCR üniteleri), flare, hareketli yanma (LPG, motorin, benzin, gemi yakıtları, lokomotif yakıtları), kimyasal kullanımları (soğutucu gazlar, yangın söndürücüler, asetilen ve propan gibi hidrokarbonlar vb.) ve ekipman kayıp kaçaklarından (pompa, kompresör, vana, flanş) kaynaklanan ve "TS EN ISO 14064- 1:2018" standardına göre hesaplanan metan, azot oksit ve karbon dioksit emisyonları toplamının karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kaynağına Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, doğrudan enerji tüketiminden kaynaklanan, sabit yanma (doğal gaz, fuel oil, fuel gaz, tail gaz, motorin, LPG, propan), proses (kok üniteleri, kükürt üniteleri, CCR üniteleri), flare, hareketli yanma (LPG, motorin, benzin, gemi yakıtları, lokomotif yakıtları), kimyasal kullanımları (soğutucu gazlar, yangın söndürücüler, asetilen ve propan gibi hidrokarbonlar vb.) ve ekipman kayıp kaçaklarından (pompa, kompresör, vana, flanş) kaynaklanan ve "TS EN ISO 14064- 1:2018" standardına göre hesaplanan metan, azot oksit ve karbon dioksit emisyonları toplamının karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, dolaylı enerji tüketiminden (dışarıdan satın alınan elektrik ve dışarıdan satın alınan buhar) kaynaklanan ve "TS EN ISO 14064 - 1:2018" standardına göre hesaplanan sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları toplamının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Kapsam 3 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)	Yalnızca Tüpraş için raporlama döneminde Satın Alınan Ürün & Hizmetler, Sermaye Malları, Yakıt ve Enerji Kaynaklı Aktiviteler, Upstream Taşımacılık ve Dağıtım (İthalat & Rafineriler arası), Üretim Sonucu Üretilen Atıklar, Çalışanların İş Seyahatleri, Çalışanların Ulaşımları, Kiralanan Varlıklar, Downstream Taşımacılık ve Dağıtım (Yurt içi & İhracat), Satılan Ürünlerin İşlenmesi, Satılan Ürünlerin Kullanımı, Satılan Ürünlerin Kullanım Ömrü Sonrası Bertarafı, Kiraya Verilen Varlıklar, Franchises / Acenteler / Bayilikler, Yatırımlar kategorilerine ait emisyon toplamının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/ton işlenen ham petrol)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen ham petrolün birim tonu başına, salımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/ton şarj)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen şarjın birim tonu başına, salımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/ton üretim)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde üretilen ürünlerin birim tonu başına, salımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/TL hasılat)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen Türk lirası cinsinden toplam hasılatın birim miktarı başına, salımı gerçekleştirilen Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının ağırlıkça ton biriminden karbon dioksit eşdeğerini temsil etmektedir.
	Enerji Yönetimi	
	Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde enerji üretimi amacıyla tüketilen doğal gaz, fuel oil, fuel gaz, kok, motorin ve iç tüketimde kullanılan sıfır karbonlu elektrik miktarı toplamının doğrudan enerji karşılığını ifade etmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Dolaylı Enerji Tüketimi (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde dışarıdan satın alınan elektrik ve dışarıdan satın alınan buhar toplamının dolaylı enerji karşılığını ifade etmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Toplam Enerji Tüketimi (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde doğrudan ve dolaylı enerji tüketiminin toplamını ifade etmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Dışarıya Satılan Enerji (TJ, MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde tüm enerji kaynaklarından üretilen ve satılan enerji miktarını ifade etmektedir. Elektrik üretim santrallerinin gözetleme kontrol ve veri toplama panelleri (SCADA) ve finansal raporlama sistemleri üzerinden takip edilmektedir. Raporlama TJ ve MWh enerji birimleri cinsinden yapılmaktadır.
	Sıfır Karbonlu Elektrik Üretimi (MWh)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde sahip olunan yenilenebilir enerji santrallerinin üretilen elektrik enerjisi miktarını ifade etmektedir. Yenilenebilir enerji santrallerinin gözetleme kontrol ve veri toplama panelleri (SCADA) ve iç kayıtlar üzerinden KWh biriminde takip edilmektedir. Raporlama MWh enerji birimi cinsinden yapılmaktadır.
Çevresel Göstergeler	Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (ton CO_2e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde sahip olunan yenilenebilir enerji santrallerinden üretilen sıfır karbonlu elektriğin sağlamış olduğu, ülke geneli elektrik üretim kaynak portföyünden elde edilen elektriğe kıyasla üretim sırasında salımı engellenen sera gazı emisyonu miktarının karbondioksit eşdeğerinin ağırlıkça ton biriminden değerini temsil etmektedir.
	Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi (MW)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde sahip olunan yenilenebilir enerji santrallerinin (rüzgâr, güneş, hidroelektrik) toplam kurulu gücünü ifade etmektedir. Raporlama MW güç birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Enerji Tüketimindeki Değişim (%)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen toplam enerji tüketimi miktarı ile bir önceki raporlama döneminde gerçekleştirilen toplam enerji tüketimi arasındaki yüzde değişim oranını ifade etmektedir.
	İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen ham petrol)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen ham petrolün tonu başına raporlama dönemi içerisinde tüketilen toplam doğrudan ve dolaylı enerji miktarının GJ biriminde değerini ifade etmektedir.
	İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen şarj)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen şarjın tonu başına raporlama dönemi içerisinde tüketilen toplam doğrudan ve dolaylı enerji miktarının GJ biriminde değerini ifade etmektedir.
	Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton üretim)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde üretilen ürün tonu başına raporlama dönemi içerisinde tüketilen toplam doğrudan ve dolaylı enerji miktarının GJ biriminde değerini ifade etmektedir.
	Üretilen Elektrik Başına Enerji Yoğunluğu (ton CO_2e/MWh)	Entek tarafından raporlama döneminde sahip olunan tüm enerji santralleri tarafından üretilen elektrik enerjisi başına, elektrik üretim operasyonlarının neden olduğu emisyon salımlarının karbondioksit eşdeğerinin ağırlıkça ton biriminden değerini temsil etmektedir.
	Enerji Verimliliği Proje Sayısı (#)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanarak enerji verimliliğine etkisi gözlemlenen proje sayısını ifade etmektedir. Projeler; fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden takip edilmektedir.
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Enerji Tasarrufu Potansiyeli (TJ)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanan enerji verimliliği projelerinin sağladığı seviyelendirilmiş yıllık enerji tasarrufu potansiyelini ifade etmektedir. Projelerin fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden kazanımı sağlanan kaynağın biriminde takip edilmektedir. Raporlama TJ ve MWh cinsinden enerji birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Finansal Tasarruf (milyon ABD doları)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanan enerji verimliliği projelerinin sağladığı finansal tasarrufu ifade etmektedir. Projelerin fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden kazanımı sağlanan kaynağın biriminde takip edilmektedir. Raporlama milyon ABD dolar birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Emisyon Azaltım Potansiyeli (ton CO_2e)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan ve dolaylı enerji tüketimleri azaltımının amaçlanarak uygulanan ve raporlama döneminde saha çalışmaları tamamlanan enerji verimliliği projelerinin sağladığı seviyelendirilmiş yıllık sera gazı emisyonu azaltım potansiyelinin karbondioksit eşdeğerinin ağırlıkça ton biriminden değerini ifade etmektedir. Projelerin fizibilite raporları, iç kayıtlar ve uygulama sonrası okuma kayıtları üzerinden kazanımı sağlanan kaynağın biriminde takip edilmektedir. Raporlama ton CO_2 eşdeğeri birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Su ve Atık Su Yönetimi	
	Ham Su Çekimi (milyon m^3)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde doğadan çekilen, şebeke ve yüzey sularının toplam miktarını temsil etmektedir. Su çekimleri, tesis girişi, tesis içi ve çıkıştaki sayaç okuma kayıtları ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanan aylık faaliyet raporları üzerinden m^3 birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m^3 birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Toplam Su Çekimi (milyon m^3)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde doğadan çekilen, şebeke, yüzey suları ve Körfez Belediyesi'nden alınan arıtılmış atık suyun toplam miktarını temsil etmektedir. Su çekimleri, tesis girişi, tesis içi ve çıkıştaki sayaç okuma kayıtları ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanan aylık faaliyet raporları üzerinden m^3 birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m^3 birimi cinsinden yapılmaktadır.
	İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi (m^3/ton işlenen ham petrol)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde işlenen ham petrolün birim tonu başına doğadan çekilen m^3 biriminde ham su miktarını temsil etmektedir.
	Üretim Başına Ham Su Çekimi (m^3/ton üretim)	Tüpraş tarafından raporlama döneminde üretilen ürün birim tonu başına doğadan çekilen m^3 biriminde ham su miktarını temsil etmektedir.

Çevresel Göstergeler	Toplam Su Tüketimi (milyon m^3)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon ve üretim sırasında tüketilen, toplam su çekiminden atık su deşarj miktarının çıkarılarak hesaplanan su tüketimini temsil etmektedir. Raporlama milyon m^3 birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Geri Kazanılan Su (milyon m^3)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde endüstriyel atık su arıtma tesislerinde suların arıtılması ile elde edilen ürün suyu miktarının ve Körfez Belediyesi'nden alınan atık suyun arıtılması ile elde edilen ürün suyu miktarlarının toplamını ifade etmektedir. Geri kazanılan sular, Körfez Belediyesi'nden alınan atık su için satın alma faturaları üzerinden, endüstriyel ve evsel su kazanımları için ise su geri kazanım ünitesi sayaçları üzerinden m^3 birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m^3 birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (%)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde geri kazanmış olduğu su miktarının yıl içerisinde gerçekleştirilen toplam su çekimine olan oranını temsil etmektedir.
	Atık Su Deşarjı (milyon m^3)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde yüzey suyuna (nehir, göl vb.), deniz suyuna, yer altı suyuna ve 3. taraf deşarj noktalarına yapılan atık su deşarjlarının toplamını temsil etmektedir. Atık sular, aylık faaliyet raporları, tesis içi ve tesis çıkışı sayaçların okuma kayıtları üzerinden m^3 birimi cinsinden takip edilmektedir. Raporlama milyon m^3 birimi cinsinden yapılmaktadır.
	Atık Su Ortalama Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) Konsantrasyonu (mg KOİ/lt)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun içerisindeki yıllık ortalama kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonunu temsil etmektedir. Kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonu, mg KOİ/lt birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
	Atık Su Ortalama Askıda Katı Madde (AKM) Konsantrasyonu (mg AKM/lt)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun içerisindeki yıllık ortalama askıda katı madde konsantrasyonunu temsil etmektedir. Askıda katı madde konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su askıda katı madde konsantrasyonu mg AKM/lt birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
	Atık Su Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun kimyasal oksijen ihtiyacı yükünü temsil etmektedir. Kimyasal oksijen ihtiyacı konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su kimyasal oksijen ihtiyacı, ton KOİ birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
	Atık Su Askıda Katı Madde (AKM) Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun askıda katı madde yükünü temsil etmektedir. Askıda katı madde konsantrasyonu, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından günlük olarak analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır. Atık su askıda katı madde konsantrasyonu ton AKM birimi cinsinden izlenmekte ve raporlanmaktadır.
	Atık Su Ortalama pH Değeri (pH)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyonlar sonucu oluşan ve doğaya deşarj edilen atık suyun içerisindeki ortalama hidrojen iyonu konsantrasyonunu (pH) temsil etmektedir. pH, tesis içi laboratuvarlar ve 3. taraf bağımsız analiz laboratuvarları tarafından analiz edilmekte ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na aylık olarak raporlanmaktadır.
	Atık ve Döküntü Yönetimi	
	Toplam Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda oluşan tehlikeli ve tehlikesiz atıkların toplam miktarını ifade etmektedir. Atıklar, tehlikelilik özelliklerine göre Atık Yönetimi Yönetmeliği'ne uygun olarak sınıflandırılmakta olup, aylık faaliyet raporları, atık bertaraf faturaları, MOTAT beyanları ve atık beyan formları ile Ditaş'ta ise MARPOL beyanları üzerinden takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Toplam Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları ve irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.

Çevresel Göstergeler	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikeli atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikesiz atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Katı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikesiz katı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Katı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikeli katı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Sıvı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikesiz sıvı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Sıvı Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayınlanan Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi'ne göre "Geri Kazanım" (R kodları) ve "Bertaraf" (D kodları) bertaraf yöntemine tabi tutulan toplam tehlikeli sıvı atık miktarını ifade etmektedir. Bakanlığın online platformu üzerinden, lisanslı atık bertaraf/taşıma firması faturaları/irsaliyeleri ve aylık faaliyet raporları ile takip edilmektedir, izleme ve raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Elektronik Atık Miktarı (ton)	Tüpraş ve bağlı ortakların raporlama döneminde gerçekleştirdiği operasyonlar sonucunda üretilen toplam elektronik atık miktarını ifade etmektedir. T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının online KDS platformundan, lisanslı atık bertaraf firmalarından alınan faturalar/ irsaliyeler ve aylık faaliyet raporları üzerinden takip edilmektedir, raporlama ton biriminde yapılmaktadır.
	Atık Geri Kazanım Oranı (%)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından, raporlama dönemi içerisinde geri kazanılan atıkların, aynı dönem içerisinde üretilen toplam atık miktarına olan oranını ifade etmektedir.
	Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan Sayısı (#)	Tüpraş tarafından raporlama dönemi içerisinde doğaya dikilen ağaç fidanı sayısını ifade etmektedir. Dikilen fidan sayısı, satın alma faturaları üzerinden takip edilmekte ve adet olarak raporlanmaktadır.
	Toplam Döküntü Sayısı (>1 varil)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon, üretim ve taşımacılık faaliyetleri sırasında meydana gelen ve hacimce bir varilden daha büyük olan, ham petrol, kimyasal ve hidrokarbon döküntülerine yönelik vaka sayısını ifade etmektedir. Döküntü miktarı, vaka sırasında doldurulan tutanaklar üzerinden takip edilmektedir.
	Döküntü Miktarı (>1 varil) (m^3) (varil)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon, üretim ve taşımacılık faaliyetleri sırasında meydana gelen ve hacimce bir varilden daha büyük olan, ham petrol, kimyasal ve hidrokarbon döküntülerinin hacimce miktarını ifade etmektedir. Döküntü miktarı, vaka sırasında doldurulan tutanaklar üzerinden takip edilmekte olup, hacimce varil ve metreküp birimi cinsinden raporlanmaktadır.
	Döküntüden Geri Kazanım (>1 varil) (m^3)	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları tarafından raporlama döneminde operasyon, üretim ve taşımacılık faaliyetleri sırasında meydana gelen ve hacimce bir varilden daha büyük olan, ham petrol, kimyasal ve hidrokarbon döküntülerinin hacimce miktarından geri kazanılan miktarı ifade etmektedir. İlgili vaka sonrası ekipler tarafından tutulan tutanaklar üzerinden takip edilmekte olup, metreküp birimi cinsinden raporlanmaktadır.

RAPORLAMA KILAVUZU

Tüpraş Çifte Önemlilik - Hazırlanma Esasları

Tüpraş 2024 yılı Entegre Faaliyet Raporu'nda Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS) kapsamında Çifte Önemlilik yaklaşımı benimsenmiştir. Bu çalışma, sırasıyla 3 adımdan oluşmaktadır.

1. Küresel trendler ve dış çevre analizi

2. Paydaş analizi ve önceliklendirme

3. Öncelikli konularının etkilerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi

Küresel Trendler ve Dış Çevre Analizi

Şirket'in öncelikli konularının belirlenmesi sürecinde öncelikle Sürdürülebilirlik Muhasebesi Kurulu Standartları (SASB), Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum - WEF), S&P ve MSCI gibi kuruluşların küresel ve sektör özelinde ortaya koydukları değerlendirmeler incelenmiş olup, küresel trendler, sektör gelişmeleri, rakip analizi ve olası regülasyonların yönü odağında gerçekleştirilen kapsamlı literatür taraması da dikkate alınarak öncelikli konu listesi oluşturulmuştur.

Yukarıda anlatılan çalışmalar sonucunda Tüpraş öncelikli konularını aşağıdaki kapsamda belirleyerek ESRS kapsamında yer alan tanımlamalar doğrultusunda Çifte Önemlilik yaklaşımı ile ele almıştır.

- Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri
- İnsan Hakları
- Sürdürülebilir Tedarik Zinciri
- Enerji Yönetimi
- Hava Kalitesi
- Ar-Ge ve İnovasyon
- Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık
- Kurumsal Yönetim
- Biyoçeşitlilik
- Döngüsel Ekonomi
- Müşteri Deneyimi
- Proses Emniyeti
- Paydaş Yönetimi
- Risk Yönetimi
- Dijitalleşme
- Yetenek Yönetimi
- İklim Değişikliğiyle Mücadele
- Su Yönetimi
- İş Etiği ve Uyum
- Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik
- Operasyonel Mükemmellik
- Enerji Dönüşümü

Paydaş Analizi ve Önceliklendirme

Paydaş analizi kapsamında iç ve dış paydaşlar çalışma kapsamında güncellenmiş olup çalışanlar, pay sahipleri ve yatırımcılar, müşteriler, sivil toplum kuruluşları, medya, kamu kurum ve kuruluşları, iş ortakları, tedarikçiler, finansal kuruluşlar, sendikalar, eğitim kurumları, üniversiteler ve araştırma kuruluşları, ulusal ve uluslararası inisiyatifler, iştirakler ve bağlı ortaklıklar olmak üzere toplam 13 adet paydaş grubunu tanımlanmış olup paydaşları Tüpraş'ın stratejisini sürdürme ve varlığına etkisi bakımından değerlendirerek ağırlıklandırmıştır. Bu doğrultuda müşteriler, tedarikçiler, çalışanlar, pay sahipleri ve yatırımcılar en yüksek ağırlığa sahip paydaşlar olarak değerlendirilmiştir.

Öncelikli Konularının Etkilerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Belirlenen öncelikli konuların çevre ve insan üzerindeki pozitif ve negatif etkileri, gerçekleşme potansiyelleri ve insan haklarına yönelik olası etkileri Şirketin Kurumsal Risk Yönetimi yaklaşımı kapsamında ele alınarak değerlendirilmiştir. Yapılan çalışma doğrultusunda her bir öncelikli konu kapsamında Şirketin ilgili konuda etkilediği çevresel ve sosyal boyutlar ve Şirketi etkileyen finansal boyutlar Şirket içerisindeki ilgili birimlerin katılımlarıyla değerlendirilmiştir.

Her bir etki, çevresel ve sosyal açıdan ölçek, kapsam, telafi edilemez nitelik, şiddet ve olasılık ölçütleri kapsamında derecelendirilerek ele alınmıştır.

- **Ölçek:** Belirlenen etkilerin insan veya çevre açısından ne kadar faydalı ya da ciddi olduğu "minimal, düşük, orta, yüksek ve mutlak" kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda minimal olarak değerlendirilen etkiler (Örneğin, yaşam sağlık veya temel yaşam ihtiyaçlarına erişimi ihlal etmeyen ya da çevresel etkisi düşük etkiler) 1 puan, mutlak olarak değerlendirilen etkiler ise (Örneğin yaşam kalitesinde önemli etkiye sahip veya olumsuz sağlık etkilerine neden olacak ya da yüksek çevresel etkiye sahip habitat veya biyoçeşitliliğin kalıcı kaybına neden olabilecek etkiler) 5 puan olarak analiz sürecine dâhil edilmiştir.
- **Kapsam:** Belirlenen etkinin ne kadar yaygın olduğu "sınırlı, konsantre, orta, yaygın ve küresel" kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında tanımlanmıştır. Bu doğrultuda sınırlı olarak değerlendirilen etkiler (Örneğin, etkilenen hak sahibi sayısının düşük olduğu etkiler veya sınırlı coğrafi kapsamı olan etkiler) 1 puan, küresel olarak değerlendirilen etkiler ise (Örneğin, etkilenen hak sahiplerinin yüksek olduğu veya küresel coğrafi kapsamı olan etkiler) 5 puan olarak analiz sürecine dâhil edilmiştir.
- **Telafi edilemez nitelik:** Belirlenen olumsuz etkilerin telafi edilip edilmeyeceği ve ne ölçüde telafi edilebileceği "kısa vadede düzeltilmesi nispeten kolay, zaman ve maliyet ile düzeltilebilir, düzeltilmesi zor veya orta vadeli, düzeltilmesi çok zor veya uzun vadeli ve geri döndürülemez" kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında tanımlanmıştır. Bu doğrultuda kısa vadede düzeltilmesi nispeten kolay olarak değerlendirilen etkiler 1 puan, geri döndürülemez olarak değerlendirilen etkiler ise 5 puan olarak analiz sürecine dâhil edilmiştir.
- **Olasılık:** Belirlenen etkilerin olasılığı "olası değil, olası, muhtemel, neredeyse kesin ve kesin" kategorilerinde 1 ile 5 puan arasında tanımlanmıştır. Bu doğrultuda olası değil olarak değerlendirilen etkiler (Örneğin, diğer sektörlerde meydana gelen ve önümüzdeki 5-10 yıl içerisinde meydana gelebilecek etkiler) 1 puan, kesin olarak değerlendirilen etkiler ise (Örneğin, gerçekleşen etkiler) 5 puan olarak analiz sürecine dâhil edilmiştir.
- **Şiddet:** Etkinin şiddeti aşağıdaki formül ile belirlenmiştir.
  - Formül: (Ölçek + Kapsam + Telafi Edilemez Nitelik) / 3

Şirket belirlediği etkileri risk ve fırsat boyutuyla değerlendirerek ilişkili risk kategorilerini raporun "Çifte Önemlilik" bölümünde yer vermiştir.

Finansal açıdan önemlilik değerlendirmesi kapsamında finans ekibinin katılımıyla öncelikli konuların risk ve fırsatları ve belirlenen etkilerin Şirket için kısa, orta ve uzun vadeli olarak finansal açıdan önemi, nakit akışı, performansı, sermaye maliyeti veya sermayeye erişimi ve geliştirme boyutları göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. ESRS, "raporlama için önemliliğin belirlenmesinin (i) gerçekleşme olasılığı ve (ii) belirlenen finansal etkilerin potansiyel büyüklüğünün bir kombinasyonuna dayanması gerektiğini" belirtmektedir. Bu kapsamda Tüpraş'ın finansallarına etkisi olabilecek etkilere ilişkin 1 ile 5 puan arasında öngörülerde bulunulmuştur.

Matris Oluşturma

Çalışmanın sonucunda hazırlanan matrisin düşey ekseninde konuların çevresel ve sosyal etkilerinin önemliliğine yer verilirken yatay eksende Tüpraş'ın operasyonlarına ve finansallarına etkileri değerlendirilmiştir.

Verilerin Hazırlanması

1. Sosyal Göstergeler

Cinsiyete Göre Çalışan Devir Oranı (%)

Formül:

- İşten ayrılan çalışan sayısı / Yıllık çalışan sayısı
- İşten ayrılan kadın çalışan sayısı / Yıllık çalışan sayısı
- İşten ayrılan erkek çalışan sayısı / Yıllık çalışan sayısı

Kadın Yönetici Oranı (%)

Formül:

- (İlk Kademe + Orta Kademe + Üst Düzey kadın çalışan sayısı) / Toplam yönetici sayısı
- İlk Kademe kadın çalışan sayısı / İlk Kademe yönetici sayısı
- Orta Kademe kadın çalışan sayısı / Orta Kademe yönetici sayısı
- Üst Kademe kadın çalışan sayısı / Üst Kademe yönetici sayısı

Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)

Formül:

- Toplam eğitim saati (saat) / Toplam çalışan sayısı (kişi)
- Kadın çalışanlar eğitim saati (saat) / Toplam kadın çalışan sayısı (kişi)
- Erkek çalışanlar eğitim saati (saat)/ Toplam erkek çalışan sayısı (kişi)

Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)

Formül: ·

- Aylık Ücretli Çalışanlar Eğitim Saati (saat) / Toplam aylık ücretli çalışan sayısı (kişi)
- Saat Ücretli Çalışanlar Eğitim Saati (saat) / Toplam saat ücretli çalışan sayısı (kişi)

LTI Frekansı - OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) LTI olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları LTI olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları LTI olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati

LTI Şiddet - OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) LTI kayıp iş günü x 1.000.000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları LTI kayıp iş günü x 1.000.000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları LTI kayıp iş günü x 1.000.000/çalışma saati

Trafik Kazası Frekansı (frekans)

Formül:

- Trafik Kazası Sayısı (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) x 1.000.000/Sürüş yapılan km

Toplam Kayıtlı Yaralanma - OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati

Kısıtlı İş Göremezlik - OSHA (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Olay sayısı x 1.000.000/çalışma saati

Meslek Hastalığı Frekansı (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Meslek hastalığı sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- Şirket Çalışanları Meslek hastalığı sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Meslek hastalığı sayısı x 1.000.000/çalışma saati

Ölüm Oranı Frekansı (frekans)

Formül:

- Toplam (Şirket Çalışanları + İş Ortağı Çalışanları) Ölüm sayısı x 1.000.000/çalışma saati)
- Şirket Çalışanları Ölüm sayısı x 1.000.000/çalışma saati
- İş Ortağı Çalışanları Ölüm sayısı x 1.000.000/çalışma saati

Proses Emniyeti Kaza Frekansı (frekans)

Formül:

- Proses Emniyeti Kaza Sayısı (Tier 1) x 1.000.000/çalışma saati
- Proses Emniyeti Kaza Sayısı (Tier 2) x 1.000.000/çalışma saati

2. Çevresel Göstergeler

Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları

Kapsam 1 Sera gazı emisyonları; sabit yanma, proses kaynaklı, flare kaynaklı, hareketli yanma, kimyasal kaynaklı emisyonlar ve ekipman kayıp kaçak emisyonlarının toplamını ifade etmektedir. Toplam kapsam 1 sera gazı emisyonları, tüm kapsam 1 emisyonları alt kırılımlarının toplamı ile hesaplanmaktadır. Hesaplamada, aşağıdaki formül kullanılmaktadır;

Sabit Yanma Emisyonları: Tüpraş ve bağlı ortaklarının enerji elde etme amacıyla yanma tepkimesinde kullandığı doğal gaz, fuel oil, fuel gaz, kok, tail gaz, motorin ve LPG miktarını temsil etmektedir. Sabit yanma emisyonları; CO_2, CH_4, N_2O ve CO_2e cinsinden hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar, aşağıdaki formülasyonlar kullanılarak gerçekleştirilmektedir;

$$Toplam\ Kapsam\ 1\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ (tonCO2e.) = Sabit\ Yanma\ Emisyonları\ (tonCO2e.) + Proses\ Emisyonları\ (tonCO2e.) + Hareketli\ Yanma\ Emisyonları\ (tonCO2e.) + Kimyasal\ Kaynaklı\ Emisyonlar\ (tonCO2e.) + Kayıp\ Kaçak\ Emisyonları\ (tonCO2e.)$$

Sabit Yanma Emisyonları: Tüpraş ve bağlı ortaklarının enerji elde etme amacıyla yanma tepkimesinde kullandığı doğal gaz, fuel oil, fuel gaz, kok, tail gaz, motorin ve LPG miktarını temsil etmektedir. Sabit yanma emisyonları; CO_2, CH_4, N_2O ve CO_2e cinsinden hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar, aşağıdaki formülasyonlar kullanılarak gerçekleştirilmektedir;

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CO_2) = Faaliyet\ Verisi * Emisyon\ Faktörü_{CO2} * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{CO2}$$

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CH_4) = Faaliyet\ Verisi * Emisyon\ Faktörü_{CH4} * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{CH4}$$

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton N_2O) = Faaliyet\ Verisi * Emisyon\ Faktörü_{N2O} * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{N2O}$$

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CO_2e.) = Emisyon\ Miktarı\ (ton CO_2) + Emisyon\ Miktarı\ (ton CH_4) * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{CH4} + Emisyon\ Miktarı\ (ton N_2O) * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{N2O}$$

Buradaki faaliyet verilerinin, emisyon faktörü birimleri ile uyumlu olması gerekmektedir. Uyum sağlanamadığı takdirde, ilgili kalorifik değer kullanılarak, yakıtın birimi hedeflenen emisyon faktörü birimine dönüştürülmüş olur. Bu hesaplama aşağıdaki formül kullanılarak yapılmaktadır.

$$Faaliyet\ Verisi\ (TJ) = Faaliyet\ Verisi\ (ton) * Net\ Kalorifik\ Değer\ \left(\frac{TJ}{ton}\right)$$

Proses Emisyonları: Tüpraş ve bağlı ortaklarının prosesleri sonucunda açığa çıkan emisyonları ifade eder. Hesaplamalar, tonCO_2e biriminde yapılmaktadır. Bu emisyonlar, aşağıdaki formülasyon kullanılarak hesaplanmaktadır;

FCC KOK Üniteleri için;

$$Emisyon\ Miktarı\ (tonCO2) = Faaliyet\ Verisi\ (ton) * Alt\ Isıl\ Değer\ \left(\frac{kcal}{kg}\right) * 4184\ \frac{Joule}{kcal} * \frac{1\ TJ}{1000000000\ joule} * \frac{44\ g\ Karbondioksit}{12\ g\ Karbon}$$

CCR Üniteleri için;

$$Emisyon\ Miktarı\ (tonCO2) = Toplam\ Vent\ Gaz\ Akımı\ \left(\frac{m3}{saat}\right) * \frac{11.7\ m3\ Karbondioksit}{100\ m3\ Vent\ Gaz} * 24\ \frac{saat}{gün} * 365\ \frac{gün}{yıl} * 1.80\ \frac{kg}{m3} * \frac{1\ ton}{1000\ kg}$$

Flare emisyonları: Tüpraş'ın rafinerilerinde bulunan flare bacalarının alevlenmesinde kullanılan yakıtların sebep olduğu emisyonları temsil eder. Emisyon miktarı, tonCO_2 olarak hesaplanmaktadır ve aşağıdaki formülasyona göre yürütülmektedir;

$$Emisyon\ Miktarı\ (tonCO2) = Faaliyet\ Verisi\ (ton) * Net\ Kalorifik\ Değer\ \left(\frac{TJ}{ton}\right) * Emisyon\ Faktörü\ \left(\frac{ton\ C}{TJ}\right) * Karbon\ oksidasyonu$$

Hareketli Yanma Emisyonları: Hareketli yanma emisyonları, Tüpraş ve bağlı ortaklarının on-road ve off-road tüm şirket araçlarının, lokomotiflerinin ve deniz yolu taşımacılığı araçlarının; motorin, benzin, LPG ve gemi yakıtı tüketimlerinden kaynaklanan emisyonları temsil eder. Bu emisyonlar CO_2, CH_4, N_2O ve CO_2e. Cinsinden hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalar aşağıdaki formülasyonlara göre yürütülmektedir;

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CO_2) = Faaliyet\ Verisi\ *\ Emisyon\ Faktörü_{CO2} * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{CO2}$$

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CH_4) = Faaliyet\ Verisi\ *\ Emisyon\ Faktörü_{CH4} * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{CH4}$$

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton N_2O) = Faaliyet\ Verisi\ *\ Emisyon\ Faktörü_{N2O} * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{N2O}$$

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CO_2e.) = Emisyon\ Miktarı\ (ton CO_2) + Emisyon\ Miktarı\ (ton CH_4) * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{CH4} + Emisyon\ Miktarı\ (ton N_2O) * Küresel\ Isınma\ Potansiyeli_{N2O}$$

Ekipman Kayıp Kaçak Kaynaklı Emisyonlar: Kayıp kaçak kaynaklı emisyonlar, Tüpraş'ın tesis içi pompa, kompresör, flanş ve vanalarındaki kaçaklardan kaynaklanan emisyonları temsil eder. Bu emisyonlar, Amerikan Petrol Enstitüsü (American Petroleum Institute, API 2009) 2009 Compendium of Greenhouse Gas Emissions Methodologies for the Oil and Gas Industry, Appendix C. Additional Fugitive Calculation Information, Table C-11, Equation C-4'te yayınlanan ekipman kayıp kaçak emisyonlarının hesaplanması için kullanılan denklem ile hesaplanmaktadır. Bu denklem;

$$E_{CH_4} = F_{AVOC} * \frac{WF_{CH_4}}{WF_{TOC} - WF_{CH_4}} * N$$

Burada;

E_{CH_4}: Akımdaki tüm bileşenlerden gelen CH4 emisyon oranı

F_{AVOC}: Ortalama emisyon faktörü (VOC cinsinden)
WF_{TOC}: Akımdaki Ortalama TOC Ağırlık oranı
WF_{CH_4}: CH4'ün TOC içerisindeki kütle fraksiyonu
N: Verilen akımdaki bileşen sayısı
VOC: Uçucu organik bileşikler
TOC: Toplam Organik Karbon
$VOC = TOC - CH_4$

Emisyon Faktörleri:

Doğal gaz için emisyon faktörleri, her rafinerinin bulunduğu yerel doğal gaz sağlayıcı firmasından elde edilir (İzmit Rafinerisi: İzgaz, İzmir Rafinerisi: İzmir Gaz, Kırıkkale Rafinerisi KırGaz, Batman Rafinerisi: Sibadaş)

Fuel oil, fuel gaz ve tail gaz için emisyon faktörleri, gaz kromatografisi (GC cihazları) ile yapılan kütlesel fraksiyon analizleri ile elde edilen komponent yüzdeleri kullanılarak hesaplanmaktadır.

$$Emission\ Factor\ for\ CO_2 (kg\ C\ per\ m3\ gas) = \frac{V_{CO2}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{44\ kg}{kmol} * \frac{12\ kg\ C}{44\ kg\ CO_2}$$

$$Emission\ Factor\ for\ CH_4 (kg\ C\ per\ m3\ gas) = \frac{V_{CH4}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{16\ kg}{kmol} * \frac{12\ kg\ C}{16\ kg\ CH_4}$$

$$Emission\ Factor\ for\ CO_2 (kg\ CO_2\ per\ m3\ gas) = \frac{V_{CO2}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{44\ kg}{kmol}$$

$$Emission\ Factor\ for\ CH_4 (kg\ CH_4\ per\ m3\ gas) = \frac{V_{CH4}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{16\ kg}{kmol}$$

$$Emission\ Factor\ for\ N_2O\ (kg\ N_2O\ per\ m3\ gas) = \frac{V_{N2O}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{42\ kg}{kmol}$$

$$Emission\ Factor\ for\ CO_2\ eq.\ (kg\ CO_2\ per\ m3\ gas) = \frac{V_{CO2}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{44\ kg}{kmol} + \left(\frac{V_{CH4}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{16\ kg}{kmol} * GWP_{CH4}\right) + \left(\frac{V_{N2O}}{V_{Gas}} * \frac{1\ kmol}{22.4\ m^3} * \frac{42\ kg}{kmol} * GWP_{N2O}\right)$$

Net Kalorifik Değer:

Net kalorifik değerler, şirket bünyesinde gaz kromatografisi (GC cihazları) ile yapılan kütlesel fraksiyon analizleri ve kalorimetrik analizler ile hesaplanmaktadır. Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları:

Kapsam 2 sera gazı emisyonları, Tüpraş ve bağlı ortaklarının elektrik, buhar, ısı ve soğutmaların tüketimlerinden kaynaklanan tüm sera gazlarını içerir. Hesaplamalar, tonCO_2 eşleniği olarak hesaplanmaktadır. Bu hesaplamalarda, aşağıdaki formülasyon kullanılmaktadır.

$$Emisyon\ Miktarı\ (ton CO2e) = Faaliyet\ Verisi * Emisyon\ Faktörü$$

Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları: Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları değeri, "Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (tonCO_2e.)" ve "Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (tonCO_2 e.)" göstergelerinde doğrulanan emisyon değerlerinin toplamını ifade etmektedir ve aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$Kapsam\ 1\ ve\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ (ton CO2e) = Kapsam\ 1\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ (ton CO2e.) + Kapsam\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ (ton CO2e.)$$

İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO_2e/ton işlenen ham petrol): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değerin, işlenen ham petrol (ton) miktarına oranını ifade etmektedir. İşlenen ham petrol miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$İşlenen\ Ham\ Petrol\ Başına\ Sera\ Gazı\ Yoğunluğu\ \left(\frac{ton CO2e}{ton\ işlenen\ ham\ petrol}\right) = \frac{Kapsam\ 1\ ve\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ \left(\frac{ton CO2e}{yıl}\right)}{işlenen\ ham\ petrol\ miktarı\ \left(\frac{ton}{yıl}\right)}$$

İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO_2e/ton şarj): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değerin, toplam şarj (ton) miktarına oranını ifade etmektedir. Toplam şarj miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$İşlenen\ Şarj\ Başına\ Sera\ Gazı\ Yoğunluğu\ \left(\frac{ton CO2e}{ton\ şarj}\right) = \frac{Kapsam\ 1\ ve\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ \left(\frac{ton CO2e}{yıl}\right)}{toplam\ şarj\ miktarı\ \left(\frac{ton}{yıl}\right)}$$

Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO_2e/ton üretim): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değerin, toplam üretilen petrol ürünleri (ton) miktarına oranını ifade etmektedir. Toplam üretilen petrol ürünleri, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$Üretim\ Başına\ Sera\ Gazı\ Yoğunluğu\ \left(\frac{ton CO2e}{ton\ üretm}\right) = \frac{Kapsam\ 1\ ve\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ \left(\frac{ton CO2e}{yıl}\right)}{toplam\ üretilen\ petrol\ ürünleri\ miktarı\ \left(\frac{ton}{yıl}\right)}$$

Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO_2e/toplam hasılat): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Tüpraş'ın toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değerin, toplam elde edilen hasılat (TL) tutarına oranını ifade etmektedir. Toplam elde edilen hasılat (TL) değeri, Şirket'in finansal raporlama sistemleri üzerinden kontrol edilir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$Hasılat\ Başına\ Sera\ Gazı\ Yoğunluğu\ \left(\frac{ton CO2e}{TL\ Hasılat}\right) = \frac{Kapsam\ 1\ ve\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ \left(\frac{ton CO2e}{yıl}\right)}{toplam\ elde\ edilen\ hasılat\ \left(\frac{TL}{yıl}\right)}$$

Enerji Üretimi Başına Sera Gazı Yoğunluğu (tonCO_2e/MWh): Sera Gazı Yoğunluğu değeri, Entek'in toplam Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları ile doğrulanan değerin, toplam üretilen enerji (MWh) (buhar ve elektrik) tutarına oranını ifade etmektedir. Sera gazı yoğunluğu, aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$Enerji\ Üretimi\ Başına\ Sera\ Gazı\ Yoğunluğu\ \left(\frac{tonCO2e}{MWh}\right) = \frac{Kapsam\ 1\ ve\ 2\ Sera\ Gazı\ Emisyonları\ \left(\frac{tonCO2e}{yıl}\right))}{toplam\ dolaylı\ enerji\ üretimi\ \left(\frac{MWh}{yıl}\right)}$$

Doğrudan Enerji Tüketimleri (TJ ve MWh):

Doğrudan enerji tüketimleri kapsamında; doğal gaz, fuel oil, fuel gaz (içeriğindeki tail gaz dâhil), kok, motorin ve iç tüketimde kullanılan yenilenebilir elektrik raporlanmaktadır. Raporlama, enerji birimi üzerinden, tüm yakıtlar için hem TJ hem de MWh birimlerinde raporlanmaktadır. TJ biriminden MWh birimine olan dönüşüm aşağıdaki dönüşüm faktörü ile gerçekleştirilir.

$$Doğrudan\ Enerji\ Tüketimleri\ (TJ, MWh) = Doğalgaz\ Tüketimi\ (TJ, MWh) + Fuel\ Oil\ Tüketimi\ (TJ, MWh) + Fuel\ Gaz\ Tüketimi\ (TJ, MWh) + Kok\ Kömürü\ Tüketimi\ (TJ, MWh) + Motorin\ Tüketimi\ (TJ, MWh) + İç\ Tüketimde\ Kullanılan\ Sıfır\ Karbonlu\ Elektrik\ (TJ, MWh)$$

1 TJ = 277.778 MWh

Doğal gaz: Yakıt amaçlı ve elektrik üretiminde kullanılan doğal gaz raporlanmakta olup, proseslerde reaktant olarak kullanılan doğal gaz dâhil edilmemektedir. Servis sağlayıcılardan alınan faturalar ile ve iç sayaç ölçümleri ile hacim ve kütle birimlerinde takip edilmekte olup, kalorifik analizler ile elde edilen kalorifik değerler kullanılarak enerji birimine dönüştürülmektedir.

Fuel oil: Enerji üretimi amaçlı yanma işlemleri için kullanılan, üretilen ve satın alınan toplam fuel oil miktarını temsil eder. Ton ağırlık birimince, satın alım faturaları ve şirket içi stok denge raporları ile takip edilmektedir. Tüketilen fuel oil miktarları, vardiya raporları ile raporlanmakta ve gün bazlı kayıt altında tutulmaktadır.

Kok: Enerji üretimi amaçlı, yanma işlemleri için kullanılan, üretilen ve satın alınan toplam kok miktarını temsil eder. Ton ağırlık birimince, satın alım faturaları ve şirket içi stok denge raporları ile takip edilmektedir. Tüketilen kok miktarları, vardiya raporları tutanakları ile raporlanmakta ve gün bazlı kayıt altında tutulmaktadır.

Fuel Gaz: Rafinerilerdeki prosesler sürecinde yan ürün olarak üretilen fuel gaz ve içeriğindeki tail gaz miktarını temsil eder. Flare bacalarının yanması için kullanılan fuel gaz miktarları dâhil değildir. Giriş ve çıkış akımlarındaki sayaçlar ile ölçülmekte, aynı zamanda akımların bileşenlerinin yüzdeleri ile hesaplanmaktadır.

Motorin: Yanma işlemleri ile enerji üretiminde kullanılan motorin miktarını temsil eder. Şirket araçları (hareketli yanma) amaçlı kullanılan motorin miktarı bu göstergeye dâhil değildir. Dolaylı Enerji Tüketimleri (TJ, MWh)

Satın Alınan Elektrik (TJ, MWh): Tüpraş ve bağlı ortakları tarafından, servis sağlayıcılardan alınan elektrik miktarının enerji birimi (TJ ve MWh) cinsinden değerini ifade eder. Bu gösterge, TJ ve MWh birimlerinde raporlanmaktadır ve bu birimler arasındaki dönüşüm, aşağıdaki birim dönüştürme kullanılarak yapılmaktadır;

1 TJ = 277.778 MWh

Satın Alınan Buhar (TJ, MWh): Tüpraş ve bağlı ortakları tarafından, servis sağlayıcılardan alınan su buharının enerji eşleniğini temsil eder. Satın alınan buhar, ton ağırlık biriminde takip edilmektedir ve enerji birimine dönüşümü sağlanarak raporlanmaktadır. Bu dönüşüm, aşağıdaki formül kullanılarak yapılmaktadır.

$$Satın\ Alınan\ Buhar\ (TJ) = Satın\ Alınan\ Buhar\ (ton) * 2706.54 \frac{kJ}{kg} * \frac{1000\ kg}{1\ ton} * \frac{1\ TJ}{1\ 000\ 000\ 000\ kJ}$$

Burada, buharın satürasyon ısısı için (2706.54 kJ/kg), 1 bar ve 100 °C'deki doygun buhar baz alınmıştır.

Dışarıya Satılan Enerji (TJ, MWh)

Satılan Buhar (TJ, MWh): Entek tarafından, müşterilere satılan buhar miktarını ifade eder. Buhar, Entek tarafından ton olarak takip edilmektedir. TJ ve MWh birimlerinde raporlanmaktadır. TJ ve MWh dönüşümleri için aşağıdaki çevrim faktörü kullanılmaktadır.

1 TJ = 277.778 MWh

Satılan buharın ton kütle biriminden enerji birimine dönüşümü için Entek'in buharın ton miktarını ölçtüğü sayaç noktasındaki buhar kondisyonu olan 24 bar ve 238 °C'deki kızgın buharın entalpisi olan 2851.62 kJ/kg değeri kullanılarak enerji birimine çevrimi gerçekleştirilmiştir.

İşlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen ham petrol):

Enerji yoğunluğu değeri, Toplam Enerji Tüketimi (TJ) ile doğrulanan değeri ifade etmektedir. İşlenen Ham Petrol (ton) miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan işlenen ham petrol miktarını ifade etmektedir.

$$İşlenen\ Ham\ Petrol\ (ton) = İşlenen\ Varil\ Petrol\ Varil\ Sayısı * 0.1387 \frac{kg}{varil} * \frac{1}{1000} ton/kg$$

Formül:

$$İşlenen\ Ham\ Petrol\ Başına\ Enerji\ Yoğunluğu\ \left(\frac{GJ}{ton\ işlenen\ ham\ petrol}\right) = \frac{Toplam\ Enerji\ Tüketimi\ (Doğrudan\ ve\ Dolaylı)}{Toplam\ işlenen\ ham\ petrol\ miktarı\ (ton)}$$

İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen şarj):

Enerji yoğunluğu değeri, Toplam Enerji Tüketimi (TJ) ile doğrulanan değeri ifade etmektedir. İşlenen şarj (ton) miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan işlenen şarj miktarını ifade etmektedir.

Formül:

$$İşlenen\ Ham\ Petrol\ Başına\ Enerji\ Yoğunluğu\ \left(\frac{GJ}{ton\ işlenen\ şarj}\right) = \frac{Toplam\ Enerji\ Tüketimi\ (Doğrudan\ ve\ Dola}{Toplam\ işlenen\ şarj\ miktarı\ (ton)}$$

Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton üretim):

Enerji Yoğunluğu değeri, Toplam Enerji Tüketimi (TJ) ile doğrulanan değeri ifade etmektedir. Üretilen ürün (ton) miktarı, Şirket'in finansal raporlama sistemleri ile haritalandırılan üretilen ürün miktarını ifade etmektedir.

Formül:

$$Üretim\ Başına\ Enerji\ Yoğunluğu\ \left(\frac{GJ}{ton\ üretim}\right) = \frac{Toplam\ Enerji\ Tüketimi\ (Doğrudan\ ve\ Dolaylı)}{Toplam\ üretim\ miktarı\ (ton)}$$

Enerji Tüketimindeki Değişim (%):

Enerji tüketimindeki değişim, Tüpraş'ın 2024 raporlama yılındaki enerji tüketiminin, bir önceki raporlama yılına (2024)'e göre değişimini ifade etmektedir. Enerji tüketimindeki değişim, aşağıda belirtilen formül kullanılarak hesaplanmaktadır.

Formül:

$$Sıfır\ Karbonlu\ Elektrik\ Üretiminden\ Kaynaklanan\ Sera\ Gazı\ Emisyonu\ Tasarrufu\ (tonCO2e.) = Toplam\ Yenilenebilir\ Elektrik\ Üretimi\ (MWh) * EF_{Elektrik}\left(\frac{tonCO2e.}{MWH}\right)$$

Enerji Tüketimindeki Değişim (%):

$$= \frac{(2024\ Yılı\ Toplam\ Enerji\ Tüketimi - 2023\ Yılı\ Toplam\ Enerji\ Tüketimi}{2023\ Yılı\ Toplam\ Enerji\ Tüketimi} * 100$$

Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (tonCO_2e.):

Formül:

$$Sıfır\ Karbonlu\ Elektrik\ Üretiminden\ Kaynaklanan\ Sera\ Gazı\ Emisyonu\ Tasarrufu\ (tonCO2e.) = Toplam\ Yenilenebilir\ Elektrik\ Üretimi\ (MWh) * EF_{Elektrik}\left(\frac{tonCO2e.}{MWH}\right)$$

Atık Yönetimi

Atık Geri Kazanım Oranı:

$$Atık\ Geri\ Kazanım\ Oranı\ (\%) = \frac{Geri\ Dönüşüme\ Gönderilen\ Toplam\ Atık\ Miktarı\ (ton)}{Toplam\ Atık\ Miktarı\ (ton)}$$

Ham Su Çekimi (milyon m^3):

$$Ham\ Su\ Çekimi\ (milyon\ m^3) = Yüzey\ Kaynağından\ Su\ Çekimi\ (milyon\ m^3) + Şebeke\ Suyu\ Çekimi\ (milyon\ m$$

Toplam Su Çekimi (milyon m^3):

Formül:

$$\begin{aligned}&Toplam\ Su\ Çekimi\ (milyon\ m^3)\\&= Yüzey\ Kaynağından\ Su\ Çekimi\ (milyon\ m^3) + Şebeke\ Suyu\ Çekimi\ (milyon\ m^3\\&+ Körfez\ Belediyesinden\ Alınan\ Atık\ Su\ (milyon\ m^3)\end{aligned}$$

Toplam Su Tüketimi (milyon m^3):

Formül:

$$Toplam\ Su\ Tüketimi\ (milyon\ m3) = Toplam\ Su\ Çekişi\ (milyon\ m3) - Toplam\ Atık\ Su\ Deşarjı\ (milyon\ m3)$$

Atık Su Deşarjı (milyon m^3):

Formül:

$$\begin{aligned}&Atık\ Su\ Deşarjı\ (milyon\ m^3)\\&= Yüzey\ Suyuna\ Su\ Deşarjı\ (milyon\ m^3) + Deniz\ Suyuna\ Su\ Deşarjı\ (milyon\ m^3)\end{aligned}$$

Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (%):

Formül:

$$Geri\ Kazanılan\ Suyun\ Toplam\ Su\ Çekimine\ Oranı\ (\%) = \frac{Geri\ kazanılan\ su\ (milyon\ m3)}{Toplam\ Su\ Çekimi\ (milyon\ m3)}$$

İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi (m3/ton işlenen ham petrol):

Formül:

$$İşlenen\ Ham\ Petrol\ Başına\ Ham\ Su\ Çekimi\ \left(\frac{m3}{ton\ işlenen\ ham\ petrol}\right) = \frac{Toplam\ ham\ su\ çekimi\ (m3)}{toplam\ işlenen\ ham\ petrol\ miktarı\ (ton)}$$

Üretim Başına Ham Su Çekimi (m^3/ton üretim):

Formül:

$$Üretim\ Başına\ Ham\ Su\ Çekimi\ \left(\frac{m3}{ton\ üretim}\right) = \frac{Toplam\ ham\ su\ çekişi\ (m3)}{toplam\ üretilen\ ürün\ miktarı\ (ton)}$$

Yeniden Görüş Beyanı

Doğrulanan verilerinin ölçülmesi ve raporlanması kaçınılmaz olarak bir dereceye kadar tahmin içerir. Grup seviyesinde veriler üzerinde %5'ten fazla bir değişiklik olduğu durumda, yeniden görüş beyanı düşünülebilir.

BAĞIMSIZ GÜVENCE RAPORU

Shape the future with confidence

Bağımsız Güvence Raporu
Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi Genel Kurulu'na, İstanbul, Türkiye

Bu bağımsız güvence raporu ('Rapor') Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi yönetiminin 1 Ocak 2024 tarihinde başlayan ve 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren yıl itibariyle hazırlamış olduğu 2024 Entegre Faaliyet Raporu'nda ('2024 Entegre Faaliyet Raporu') yer alan aşağıda listelenmiş Seçilmiş Sürdürülebilirlik Bilgilerinin ('Seçilmiş Bilgilerin') raporlanmasına yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Konuya İlişkin Bilgiler ve Geçerli Kriterler
Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin talebi doğrultusunda sorumluluğumuz, 2024 Entegre Faaliyet Raporu'nun 390-408 sayfaları arasında yer alan Ek-1: Tüpraş 2024 Entegre Faaliyet Raporu Raporlama Kılavuzu'na ("Raporlama Kılavuzu") uygun olarak hazırlanan aşağıda listelenmiş Seçilmiş Bilgiler için sınırlı güvence sunmaktır.

Sınırlı Güvence Hizmetimizin Kapsamı
Sınırlı güvence hizmetimizin kapsamı aşağıdaki listede yer alan; 2024 Entegre Faaliyet Raporu'nun 376-389 sayfalarında bulunan ve √ ile işaretlenmiş finansal ve operasyonel göstergeler, sosyal göstergeler ve çevresel göstergelere ait Seçilmiş Bilgileri incelemekle sınırlıdır.

Sosyal Göstergeler

1. **Çalışan Demografisi**
   - o Toplam Çalışan Sayısı (#)
   - o Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı (#)
   - o Sözleşme Türüne Göre Çalışanlar (#)
   - o Ücret Kategorisine Göre Çalışanlar (#)
   - o İstihdam Türüne Göre Çalışan Sayısı (#)
   - o İstihdam Türüne Göre Yüklenici (Taşeron) Çalışan Sayısı (#)
   - o Yaşa Göre Çalışan Sayısı (#)
   - o Yönetici Seviyesine Göre Çalışan Sayısı (#)
   - o Kadın Yönetici Oranları (%)
   - o İşe Alınan Çalışanların Sayısı (#)
   - o İşten Ayrılan Çalışanların Sayısı (#)
   - o Cinsiyete Göre Çalışan Devir Oranı (#)
   - o Minimum Başlangıç Ücretinin Asgari Ücrete Oranı (%)
   - o Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan Sayısı (#)
   - o Doğum / Ebeveynlik İznine Ayrılan Çalışan Sayısı (#)
   - o Doğum / Ebeveynlik İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı (#)
   - o Engelli Çalışan Sayısı (#)
   - o Cinsiyete Göre Ortalama Kıdem (#)
   - o STEM Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)
   - o Gelir Getiren Pozisyonlardaki Çalışan Sayısı (#)
   - o Uzun Dönemli Stajyer Sayısı (#)
   - o Kapsayıcılık Programlarıyla Ulaşılan Kitle Sayısı (TL)
   - o Kapsayıcılık Programları Harcamaları (TL)
2. **Eğitimler ve Gelişim Programları**
   - o Toplam Eğitim (saat)
   - o Ücret Kategorisine Göre Toplam Eğitim (saat)
   - o Yaşa Göre Toplam Eğitim (saat)
   - o Yönetici Seviyesine Göre Toplam Eğitim (saat)
   - o Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)
   - o Ücret Kategorisine Göre Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim (saat)
   - o İnsan Hakları Eğitimi (saat)
   - o Etik İlkeler ve Davranış Kuralları Eğitim Saati (saat)
   - o Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimi (saat)
   - o Sürdürülebilirlik Eğitimi (saat)
   - o Çevre Eğitimi- Çalışanlar (saat)
   - o Eğitim Harcamaları (TL)
   - o Eğitim Harcamaları (USD)
3. **Çalışan Bağlılığı**
   - o Çalışan Bağlılığı Anket Sonuçları (%)
4. **Müşteri Memnuniyeti (%)**
5. **İş Sağlığı ve Güvenliği Verileri**
   - o Toplam İSG Eğitim Saati (saat)
   - o İSG Eğitim Saati- Şirket Çalışanları (saat)
   - o İSG Eğitim Saati- İş Ortağı Çalışanları (saat)
   - o LTI Sayısı (#)
   - o LTI Frekansı- OSHA (1M) (frekans)
   - o LTI Şiddet- OSHA (1M) (frekans)
   - o Toplam Kayıtlı Yaralanma Sayısı (#)
   - o Toplam Kayıtlı Yaralanma Frekansı (1M) - OSHA (frekans)
   - o Kısıtlı İş Göremezlik Frekansı- OSHA (frekans)
   - o Meslek Hastalığı Frekansı (frekans)
   - o Ölüm Oranı Frekansı (1M) (frekans)
   - o İş Kazası Nedeni ile Ölüm Sayısı (#)
   - o Trafik Kazası Frekansı (1M km) (Frekans)
   - o Dış Denetim Sayısı (#)
   - o Proses Emniyeti Kaza Frekansı- Tier 1
   - o Proses Emniyeti Kaza Frekansı- Tier 2

Ekonomik Göstergeler

6. **Tedarik Performansı**
   - o Yerel Tedarikçi Sayısı (#)
   - o Yerel Alım Oranı (%)
   - o Direkt (Tier 1) Tedarikçi Sayısı (#)
   - o Kritik Tedarikçi Sayısı (#)
   - o Değerlendirilen toplam tedarikçi sayısı (#)
   - o Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Yüzdesi (%)
   - o Çevresel Kriterlere Göre Değerlendirilen Tedarikçi Sayısı (#)
   - o Tedarikçi Memnuniyeti (%)
   - o Yüklenici Memnuniyeti (%)
7. **Ekonomik ve İdari Performans Göstergeleri**
   - o AR-GE Harcamaları (Milyon TL)
   - o Çevre Cezaları (TL)
   - o Su Cezaları (TL)
8. **Yönetişim**
   - o Etik Hatta Bildirilen İhbar Sayısı (#)
   - o Sonuca Ulaştırılan İhbar Sayısı (#)
9. **Operasyonel**
   - o İşlenen Ham Petrol (bin ton)
   - o İşlenen Ham Petrol (bin varil)
   - o İşlenen Toplam Şarj (bin ton)
   - o İşlenen Toplam Şarj (bin varil)
   - o Üretim (bin ton)
   - o Toplam Satış (bin ton)
   - o Yurt İçi Satış (bin ton)
   - o Uluslararası Satış (bin ton)
   - o Transit Satış (bin ton)

10. AB Taksonomisi
- o Taksonomiye uygun, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) olmayan aktivitelere yapılan yatırım harcamaları (ABD Doları)
- o Taksonomiye uygun, çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) aktivitelere yapıla yatırım harcamaları (ABD Doları)
- o Taksonomiye uygun, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) olmayan aktivitelere yapılan operasyonel harcamalar (ABD doları)
- o Taksonomiye uygun, çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) aktivitelere yapılan operasyonel harcamaları(ABD doları)
- o Taksonomiye uygun, ancak çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) olmayan aktivitelerden sağlanan ciro (ABD doları)
- o Taksonomiye uygun, çevresel açıdan sürdürülebilir (uyumlu) aktivitelerden sağlanan ciro (ABD doları)

Çifte Önemlilik

Çevresel Göstergeler

11. Emisyon Yönetimi
- o Sera Gazı Çeşidine Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)
- o Kaynağına Göre Kapsam 1 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)
- o Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları / Konum-Bazlı (ton CO_2e)
- o Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)
- o Kapsam 3 Sera Gazı Emisyonları (ton CO_2e)
- o İşlenen Ham Petrol Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/ton işlenen ham petrol)
- o İşlenen Şarj Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/ton şarj)
- o Üretim Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/ton üretim)
- o Hasılat Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/TL hasılat)
- o o Enerji Üretimi Başına Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO_2e/MWh)

12. Enerji Yönetimi
- o Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ, MWh)
- o Dolaylı Enerji Tüketimi (TJ, MWh)
- o Toplam Enerji Tüketimi (TJ, MWh)
- o Dışarıya Satılan Enerji (TJ, MWh)
- o Sıfır Karbonlu Elektrik Üretimi (MWh)
- o Sıfır Karbonlu Elektrik Üretiminden Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Tasarrufu (ton CO_2e)
- o Sıfır Karbonlu Elektrik Kurulu Güç Kapasitesi (MW)
- o Enerji Tüketimindeki Değişim (%)
- o şlenen Ham Petrol Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen ham petrol)
- o İşlenen Şarj Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton işlenen şarj)
- o Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/ton üretim)
- o Üretim Başına Enerji Yoğunluğu (MWh/ton üretim)
- o Üretilen Elektrik Başına Enerji Yoğunluğu (GJ/MWh)
- o Enerji Verimliliği Proje Sayısı (#)
- o Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Enerji Tasarrufu Potansiyeli (TJ)
- o ABD doları)
- o Enerji Verimliliğinden Sağlanan Seviyelendirilmiş Yıllık Emisyon Azaltım Potansiyeli (tonCO_2 eq)

13. Su Yönetimi
- o Ham Su Çekimi (milyon m^3)
- o Toplam Su Çekimi (milyon m^3)
- o İşlenen Ham Petrol Başına Ham Su Çekimi (m^3/ton işlenen ham petrol)
- o Üretim Başına Ham Su Çekimi (m^3/ton üretim)
- o Su stresi yaşanan bölgeden Ham su çekimi (milyon m^3)
- o Toplam Su Tüketimi (milyon m^3)
- o Geri Kazanılan Su (milyon m^3)
- o Geri Kazanılan Suyun Toplam Su Çekimine Oranı (%)
- o Atık Su Deşarjı (milyon m^3)
- o Atık Su Ortalama Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) Konsantrasyonu (mg KOİ/lt)
- o Atık Su Ortalama Askıda Katı Madde (AKM) Konsantrasyonu (mg AKM/lt)
- o Atık Su Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) (ton)
- o Atık Su Askıda Katı Madde (AKM) Miktarı (ton)
- o Atık Su Ortalama pH Değeri (ph)

14. Atık ve Döküntü Yönetimi
- o Toplam Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Toplam Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Katı Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Katı Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikesiz Sıvı Atık Miktarı (ton)
- o Bertaraf Metoduna Göre Tehlikeli Sıvı Atık Miktarı (ton)
- o Elektronik Atık Miktarı (ton)
- o Atık Geri Kazanım Oranı (%)
- o Ağaçlandırma Çalışmalarında Dikilen Fidan Sayısı (#)
- o Döküntü Sayısı (>1 varil) (#)
- o Döküntü Miktarı (>1 varil) (m^3) (varil)
- o Döküntüden Geri Kazanım (>1 varil) (m^3)

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin Sorumlulukları

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi yönetimi Seçilen Bilgilerin GRI Standartları'na uygun hazırlanmasından, toplanmasından ve sunulmasından sorumludur. Ek olarak, Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi yönetimi denetçiye sunulan dokümantasyonun tamlığı ve doğruluğundan sorumludur. Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi yönetimi ayrıca ilgili belgelerin hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermediğini makul ölçüde garanti eden iç kontrol sisteminin sürdürülmesinden de sorumludur.

Sorumluluğumuz

Güvence çalışmamız Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Güvence Denetimi Standardı (GDS) 3000 Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Güvence Denetimleri'ne ve GDS 3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri'ne uygun olarak yürütülmüştür. Bu düzenlemeler etik standartlara uygunluk sağlamamızı ve güvence çalışmalarımızı Seçilmiş Bilgiler üzerinde sınırlı güvence elde edebilmek amacıyla planlayarak yürütmemizi gerektirmektedir.

Dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yetkinlik ve gerekli özen gösterilmesi, gizlilik ve profesyonel davranış temel ilkelerini belirleyen Muhasebeciler İçin Uluslararası Etik Standartları Kurulu (IESBA) tarafından yayımlanan Profesyonel Muhasebeciler için Uluslararası Etik Kurallarının (Uluslararası Bağımsızlık Standartları dâhil) bağımsızlık ve diğer etik gerekliliklerine uyum göstermekteyiz.

Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu'nun Uluslararası Kalite Kontrol Standartları'nı (ISQC 1) hükümlerini uygulamakta ve bu doğrultuda etik hükümler, mesleki standartlar ve geçerli mevzuat hükümlerine uygunluk konusunda yazılı politika ve prosedürler de dâhil olmak üzere kapsamlı bir kalite kontrol sistemi sürdürmekteyiz.

Gerçekleştirilen güvence çalışması sınırlı güvence denetimini temsil etmektedir. Uygulanan prosedürlerin niteliği, zamanlaması ve kapsamı, makul güvence denetimlerinde gereken seviye ile karşılaştırıldığında daha sınırlıdır. Bu sebeple, sınırlı güvence denetimlerinde elde edilen güvence daha düşüktür. Prosedürlerimiz vardığımız sonuca dayandıracağımız sınırlı bir güvence düzeyi elde etmek için tasarlanmıştır ve makul bir güvence düzeyi sağlamak için gerekli olan tüm kanıtları sağlamamaktadır.

Seçilmiş olan prosedürler denetçinin muhakemesine tabidir. Prosedürler, özellikle Seçilmiş Bilgiler'in toplanması ve raporlanmasından sorumlu kişilerin sorgulanması, analitik prosedürler ve Seçilmiş Bilgiler'e dair kanıt elde etmeyi amaçlayan ek prosedürlerdir.

Uygulanan Prosedürler

Yukarıda bahsi geçen Seçilmiş Bilgiler'e dair uyguladığımız prosedürler şunları içermektedir:
1. Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin anahtar konumdaki kıdemli personeli ile raporlama dönemine ait Seçilmiş Bilgiler'in elde edilmesi için hâlihazırda uygulamada olan süreçleri anlamak için yüz yüze görüşülmesi;
2. Seçilmiş Bilgiler'i Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin Türkiye ve yurt dışı lokasyonlarındaki personeller ile çevrim içi görüşmeler ve diğer lokasyonlar için örneklem bazında kanıtlara karşı gözden geçirilmesi;
3. Seçilmiş Bilgiler üzerinde örneklem bazında doğruluk testlerinin uygulanması;
4. Seçilmiş Bilgiler'i değerlendirmek ve incelemek için Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin iç dokümantasyonunun kullanılması;
5. Temel süreçlerin ve Seçilmiş Bilgiler üzerindeki kontrollerin tasarımını ve uygulanmasının değerlendirilmesi;
6. Örneklem bazında raporlama dönemi için Seçilmiş Bilgiler'i hazırlamak için kullanılan hesaplamaları yeniden gerçekleştirilmesi;
7. Seçilmiş Bilgiler'in 2024 Entegre Faaliyet Raporundaki açıklamasını ve sunumunun değerlendirilmesi.

Sonucumuz

Gerçekleştirdiğimiz prosedürlerimizin ve elde ettiğimiz kanıtların sonucunda Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren yıl için gözden geçirilen Seçilmiş Bilgiler'in, tüm önemli hususlar açısından GRI Standartları'nın ilgili gerekliliklerine göre hazırlanmadığı konusunda herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

Kullanım Kısıtlamaları

Bu raporun Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi yönetiminin Seçilmiş Bilgiler ile bağlantılı olarak bağımsız güvence raporu alarak yönetişim sorumluluklarını yerine getirdiklerini göstermesini sağlamak için bu raporun Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi'nin 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren yıl için hazırlanan 2024 Entegre Faaliyet Raporu içinde yer almasına müsaade ediyoruz. Çalışmamız veya bu beyan için Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi dışında herhangi bir tarafa karşı sorumluluk kabul etmiyoruz ve şartların aramızda yazılı olarak açıkça belirlendiği durumlar dışındaki yükümlülüğü reddediyoruz.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Zeynep Okuyan Özdemir, SMMM
Sorumlu Ortak

5 Mart 2025
İstanbul, Türkiye

TSRS KAPSAMINDA SINIRLI GÜVENCE RAPORU

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI'NIN TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMA STANDARTLARI KAPSAMINDA SUNULAN BİLGİLERİ HAKKINDA BAĞIMSIZ DENETÇİNİN SINIRLI GÜVENCE RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi Genel Kurulu'na,

Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi ve bağlı ortaklarının (hepsi birlikte "Grup" olarak adlandırılacaktır) 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren yıla ait Entegre Faaliyet Raporu'nun "Ekler" bölümünde "TSRS Endeksi" alt bölümünde yer alan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları 1 "Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler" ve Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları 2 "İklimle İlgili Açıklamalar"a uygun olarak sunulan bilgiler ("Sürdürülebilirlik Bilgileri") hakkında sınırlı güvence denetimini üstlenmiş bulunmaktayız.

Güvence denetimimiz, önceki dönemlere ilişkin bilgileri, 2024 Yılı Entegre Faaliyet Raporu'nda yer alan diğer bilgileri ve Sürdürülebilirlik Bilgileri veya 2024 Yılı Entegre Faaliyet Raporu ile ilişkilendirilen diğer bilgileri (herhangi bir resim, ses dosyası veya yerleştirilen videolar dâhil) kapsamamaktadır.

Sınırlı Güvence Sonucu

"Güvence Sonucuna Dayanak Olarak Yürütülen Çalışmanın Özeti" başlığı altında açıklanan şekilde gerçekleştirdiğimiz prosedürlere ve elde ettiğimiz kanıtlara dayanarak, Grup'un 31 Aralık 2024 tarihinde sona eren yıla ait Entegre Faaliyet Raporu'nun "Ekler" bölümünde "TSRS Endeksi" alt bölümünde yer alan Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin, tüm önemli yönleriyle Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından 29 Aralık 2023 tarihli ve 32414(M) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları ("TSRS")'na göre hazırlanmadığı kanaatine varmamıza sebep olan herhangi bir husus dikkatimizi çekmemiştir. Önceki dönemlere ilişkin bilgiler, 2024 Yılı Entegre Faaliyet Raporunda yer alan diğer bilgiler ve Sürdürülebilirlik Bilgileri ya da 2024 Yılı Entegre Faaliyet Raporu ile ilişkilendirilmiş diğer herhangi bir bilgi (herhangi bir resim, ses dosyası veya yerleştirilen videolar dâhil) hakkında bir güvence sonucu açıklamamaktayız.

Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin Hazırlanmasında Yapısal Kısıtlamalar

Sürdürülebilirlik Bilgileri, bilimsel ve ekonomik bilgi eksikliklerinden kaynaklanan yapısal belirsizliklere maruz kalmaktadır. Sera gazı emisyonlarının hesaplanmasında bilimsel bilginin yetersizliği belirsizliğe yol açmaktadır. Ayrıca, gelecekteki muhtemel fiziksel ve geçiş dönemi iklim risklerinin olasılığı, zamanlaması ve etkilerine ilişkin veri eksikliği nedeniyle, Sürdürülebilirlik Bilgileri iklimle ilgili senaryolara dayalı belirsizlikler içermektedir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Sürdürülebilirlik Bilgileri'ne İlişkin Sorumlulukları

Grup Yönetimi aşağıdakilerden sorumludur:

- Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları esaslarına uygun olarak hazırlanması;
- Hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlıklar içermeyen Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin hazırlanmasıyla ilgili iç kontrolün tasarlanması, uygulanması ve sürdürülmesi;
- İlaveten Grup Yönetimi uygun sürdürülebilirlik raporlama yöntemlerinin seçimi ve uygulanması ile koşullara uygun makul varsayımlar ve tahminler yapılmasından da sorumludur.

Üst Yönetimden Sorumlu olanlar, Grup'un sürdürülebilirlik raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin Sınırlı Güvence Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Aşağıdaki hususlardan sorumluyuz:

- Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlıklar içerip içermediği hakkında sınırlı bir güvence elde etmek için güvence çalışmasını planlamak ve yürütmek;
- Elde ettiğimiz kanıtlara ve uyguladığımız prosedürlere dayanarak bağımsız bir sonuca ulaşmak ve
- Grup yönetimine ulaştığımız sonucu bildirmek.

Yönetim tarafından hazırlanan Sürdürülebilirlik Bilgileri hakkında bağımsız bir sonuç bildirmekle sorumlu olduğumuz için, bağımsızlığımızın tehlikeye girmemesi adına Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin hazırlanma sürecine dâhil olmamıza izin verilmemektedir.

Mesleki Standartların Uygulanması

KGK tarafından yayımlanan Güvence Denetimi Standardı 3000 "Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimleri" ve Sürdürülebilirlik Bilgilerinde yer alan sera gazı emisyonlarına ilişkin olarak Güvence Denetimi Standardı "3410 Sera Gazı Beyanlarına İlişkin Güvence Denetimleri"ne uygun olarak sınırlı güvence denetimini gerçekleştirdik.

Bağımsızlık ve Kalite Kontrol

KGK tarafından yayımlanan ve dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlik ve özen, sır saklama ve mesleğe uygun davranış temel ilkeleri üzerine bina edilmiş olan Bağımsız Denetçiler İçin Etik Kurallar'daki (Bağımsızlık Standartları Dâhil) (Etik Kurallar) bağımsızlık hükümlerine ve diğer etik hükümlere uygun davranmış bulunmaktayız. Şirketimiz, Kalite Yönetim Standardı 1 hükümlerini uygulamakta ve bu doğrultuda etik hükümler, mesleki standartlar ve geçerli mevzuat hükümlerine uygunluk konusunda yazılı politika ve prosedürler dâhil, kapsamlı bir kalite kontrol sistemi sürdürmektedir. Çalışmalarımız, denetçiler ve sürdürülebilirlik ve risk uzmanlarından oluşan bağımsız ve çok disiplinli bir ekip tarafından yürütülmüştür. Grup'un iklim ve sürdürülebilirlikle ilişkili risk ve fırsatlarına yönelik bilgilerin ve varsayımların makuliyetini değerlendirmeye yardımcı olmak için uzman ekibimizin çalışmalarını kullanmış bulunmaktayız. Verdiğimiz güvence sonucundan tek başımıza sorumluyuz.

Güvence Sonucuna Dayanak Olarak Yürütülen Çalışmanın Özeti

Sürdürülebilirlik Bilgileri'nde önemli yanlışlıkların ortaya çıkma olasılığının yüksek olduğunu belirlediğimiz alanları ele almak için çalışmalarımızı planlamamız ve yerine getirmemiz gerekmektedir. Uyguladığımız prosedürler mesleki muhakememize dayanır. Sürdürülebilirlik Bilgileri'ne ilişkin sınırlı güvence denetimini yürütürken:

- Grup'un anahtar konumdaki kıdemli personeli ile raporlama dönemine ait Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin elde edilmesi için uygulamada olan süreçleri anlamak için yüz yüze ve çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır.
- Grup'un en büyük üretim kapasitesine sahip tesisinde saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Ziyaret edilen her sahada, uygun hallerde, destekleyici kayıtlara giden veya kayıtlardan alınan sınırlı sayıda Sürdürülebilirlik Bilgileri incelenmiştir.
- Sürdürülebilirlik ile ilgili bilgileri değerlendirmek ve incelemek için Grup'un iç dokümantasyonu kullanılmıştır.
- Sürdürülebilirlik ile ilgili bilgilerin açıklanmasının ve sunumunun değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir.
- Sorgulamalar yoluyla, Sürdürülebilirlik Bilgileri'nin hazırlanmasıyla ilgili Grup'un kontrol çevresi ve bilgi sistemleri konusunda kanaat edinilmiştir. Ancak, belirli kontrol faaliyetlerinin tasarımı değerlendirilmemiş, bunların uygulanmasıyla ilgili kanıt elde edilmemiş ve işleyiş etkinlikleri test edilmemiştir.
- Grup'un tahmin geliştirme yöntemlerinin uygun olup olmadığı ve tutarlı bir şekilde uygulanıp uygulanmadığı değerlendirilmiştir. Ancak prosedürlerimiz, tahminlerin dayandığı verilerin test edilmesini veya Grup'un tahminlerini değerlendirmek için kendi tahminlerimizin geliştirilmesini içermemektedir.

Sınırlı güvence denetiminde uygulanan prosedürler, nitelik ve zamanlama açısından makul güvence denetiminden farklıdır ve kapsamı daha dardır. Sonuç olarak, sınırlı güvence denetimi sonucunda sağlanan güvence seviyesi, makul güvence denetimi yürütülmüş olsaydı elde edilecek güvence seviyesinden önemli ölçüde daha düşüktür.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Didem Tuşel Özdoğan, SMMM
Sorumlu Denetçi

5 Mart 2025
İstanbul, Türkiye

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE İLGİLİ RİSK VE FIRSATLAR

Vade: Kısa Vade: 0-2 yıl Orta Vade: 3-9 yıl Uzun Vade: ≥10 yıl

Etki: Düşük Orta Yüksek Kritik

Olasılık: Uzak İhtimal / Pek Olası Değil / Olası Değil / Muhtemel / Mümkün / Yüksek İhtimal / Nerdeyse Kesin

Öncelikli Konu	Risk Kategorisi	Sürdürülebilirlikle İlgili Riskler	Tanım ve Özellikler	Tüpraş'ın Yaklaşımı / Aksiyonlar / Bağımlılıklar	Etki	Olasılık	Vade
Operasyonel Mükemmellik Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri Proses Emniyeti	Operasyonel Risk Teknik Emniyet ve Çevre Riski Finansal Risk İtibar Riski	Emre amadelik puanının azalması	Rafinerilerin önemli operasyonel performans göstergelerinden biri olan ve rafinerilerin faaliyet dışı kaldığı süreleri baz alan emre amadelik puanının azalması	Emre amadelik puanı hem Tüpraş genelinde hem de rafineriler özelinde takip edilmektedir. Anzi duruşlar detaylı olarak analiz edilmekte ve olay araştırma çalışmaları yürütülmektedir. Ekipman bazında güvenilirlik gözden geçirme çalışmaları yapılmaktadır. Dizayn kapasitelerin yükseltilmesi ya da şarj değişiminin ekipmanlar üzerindeki etkileri hakkında çalışmalar yapılmakta ve aksiyonlar belirlenmektedir. Planlı duruş sürelerinin azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Planlı duruşlarda yüklenici stratejisinin belirlenmesi çalışmaları yürütülmektedir.	Yüksek	Mümkün	Kısa
Operasyonel Mükemmellik Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri Proses Emniyeti	Operasyonel Risk Teknik Emniyet ve Çevre Riski Finansal Risk İtibar Riski	Deprem kaynaklı yapı envanterinde oluşacak hasar	Rafineriler ülke ekonomisine değer katan ve önde gelen endüstriyel tesislerdir. Bu tesislerdeki üretim, depolama ve yükleme gibi alanlar deprem gibi bir doğal afet durumunda zarar görebilir. Deprem, endüstriyel tesislerde sadece bina ve ekipman hasarına ya da yapılarda göçüklere neden olmaz, aynı zamanda çevre ve sağlık sorunlarına da sebep olabilir. Deprem sırasında gaz kaçağı, yangın, patlama gibi tehlikeli durumlar meydana gelebilir.	Riskli yapıların olası deprem anındaki performansları belirlenmekte, aksiyon planları çıkarılmakta, sigorta risk mühendisliği denetimleri kapsamında olası hasar seviyeleri belirlenmekte ve gelişim alanları tespit edilmektedir, güçlendirme onarım ve yenileme kararları alınmakta ve güçlendirme proje çalışmaları devam etmektedir. Tankların emniyetli dolum seviyeleri belirlenmektedir. Güçlendirme gereksinimi çıkan yapılarda saha uygulamasına geçilmektedir, yıkım çıkanların yenilenmesi için süreç başlatılmaktadır. Riskli yapılar için deprem dayanımı ve güçlendirme proje çalışması yürütülmektedir. İzmit ve İzmir rafinerileri için iskele-liman onarım ve güçlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Korozyona uğrayan ekipmanlar için güçlendirme projeleri hazırlanmaktadır.	Yüksek	Mümkün	Orta
Veri Güvenliği & Siber Güvenlik Dijitalleşme Operasyonel Mükemmellik	Operasyonel Risk Finansal Risk İtibar Riski	Endüstriyel Kontrol Sistemleri iş sürekliliği	Endüstriyel kontrol sistemleri endüstriyel operasyonları ve prosesleri yönetmek, cihaz ve ekipmanları otomatik olarak izlemek ve kontrol etmek amacıyla kullanılan kritik öneme sahip teknolojilerdir. Dijitalleşme çağında, şirketlerin dijital teknolojilere ve veriye dayalı sistemlere yatırım yapmaları, üretim süreçlerinin dijitalleştirilmesi ve rafineri sistemlerine entegre edilerek maliyet düşürme, verimlilik artırma, hızlanma ve müşteriler ile daha etkin etkileşime geçme açısından büyük avantajlar sağlamaktadır. Bu sistemlerin dijitalleşmesi ve internetle bağlantı kurabilme yeteneği, siber tehditlerin artmasına neden olmuştur. Siber saldırılar hem finansal kayıplara hem de operasyonel aksaklıklara neden olabilmektedir.	Belirli periyotlarla OEM (Orijinal ürün üreticisi) ürün-yaşam planı güncellenmektedir. EOS (Ürün destek süresi) sona ermeden güncelleme projeleri gerçekleştirilmektedir. OEM tarafından geliştirilen yamaların zamanında sistemlere uygulanması sağlanmaktadır. Endüstriyel kontrol sistemlerinde güvenlik altyapıları güçlendirme yatırımları yapılmaktadır.	Yüksek	Mümkün	Orta

TÜPRAŞ'IN ÜYELİKLERİ VE DESTEK VERDİĞİ PLATFORMLAR

A.SPIRE SUSTAINABLE PROCESS INDUSTRIES
ALİAĞA TİCARET ODASI
BATMAN TİCARET VE SANAYİ ODASI
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KURESEL İLKELER SOZLEŞMESİ
DENİZ TİCARET ODASI / ALİAĞA ŞUBESİ
DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK)
DÜNYA ENERJİ KONSEYİ TURK MİLLİ KOMİTESİ (DEKTMK)
EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI (EBSO)
ENERJİ VERİMLİLİĞİ DERNEĞİ (ENVERDER)
ENTEGRE RAPORLAMA TÜRKİYE AĞI (ERTA)
ETİK VE İTİBAR DERNEĞİ (TEİD)
GİRİŞİMCİ KURUMLAR PLATFORMU
HYDROGEN EUROPE
İZMİR SANAYİ ODASI
KIRIKKALE TİCARET VE SANAYİ ODASI
KOCAELİ SANAYİ ODASI (KSO)
KURUMSAL İLETİŞİMCİLER DERNEĞİ (KİD)
SPRINT ROBOTICS
TEDARİK ZİNCİRİ YÖNETİMİ DERNEĞİ (TEDAR)
TEKNOLOJİ BİLİŞİM YONETİM VE DENETİM ENSTİTUSU DERNEĞİ (ISACA-İSTANBUL CHAPTER)
THE PROCESSES4PLANET (P4PLANET) ORTAKLIĞI
TİM AKDENİZ İHRACATCI BİRLİKLERİ (AİB)
TSE CEN/TC/ 019/WG 21, 24
TSE, MTC 1: PETROL URUNLERİ, GAZ VE SIVI YAKITLAR, YAĞLAR VE İLGİLİ URUNLER AYNA KOMİTESİ
TURKISH BRITISH CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY (TBCCI)
TUM AKU İTHALATCILARI VE URETİCİLERİ DERNEĞİ
TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ (TUSİAD) / YATIRIM VE TEŞVİKLER / ENERJİ / VERGİ / REKABET HUKUKU
TÜRKİYE AFET RİSKLERİNİN AZALTILMASI PLATFORMU
TÜRKİYE DIŞ TİCARET DERNEĞİ (TURKTRADE)
TÜRKİYE KALİTE DERNEĞİ (KALDER)
TÜRKİYE KOJENERASYON DERNEĞİ (KOJENTURK)
TÜRKİYE KOJENERASYON VE TEMİZ ENERJİ TEKNOLOJİLERİ DERNEĞİ (TURKOTED)
TÜRKİYE KURUMSAL YONETİM DERNEĞİ (TKYD)
TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB) / LPG MECLİSİ MEVZUAT KOMİTESİ / LPG MECLİSİ OTOGAZ KOMİTESİ / PETROL MECLİSİ AHU KOMİTE / DOĞAL GAZ MECLİSİ
TÜRKİYE YATIRIMCI İLİŞKİLERİ DERNEĞİ (TUYİD)
WATER EUROPE

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
TEMEL İÇERİK			
Yönetişim			
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden sorumlu yönetişim organlarını veya kişileri açıklamaktadır.	**27a**	Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden sorumlu yönetişim organlarını net bir şekilde tanımlamaktadır. Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden stratejik düzeyde karar alma süreçlerini yürüten Yönetim Kurulu, aylık toplantılarda konuları takip eden Yürütme Komitesi, Kurumsal Yönetim Komitesi, Risk Yönetim Komitesi, Genel Müdür başkanlığında 13 üyeden oluşan Sürdürülebilirlik Komitesi ve bu komiteye bağlı olarak faaliyet gösteren Alt Çalışma Grupları ve Kurumsal Risk Direktörlüğü sorumludur. İklim Değişikliği, ESG Excellence, İnsan ve Toplum gibi farklı alanlarda çalışan bu gruplara ek olarak, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü bünyesinde yer alan İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü de süreci koordine etmektedir. Bu yapı sayesinde sürdürülebilirlik hedefleri, performans izleme, raporlama ve risk-fırsat değerlendirmesi entegre bir yönetişim yapısı içinde yürütülmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili riskler ve fırsatlara ilişkin sorumlulukların görev tanımına, yetkilere, iş tanımlarına ve ilgili organlar veya kişiler için geçerli olan diğer politikalara nasıl yansıtıldığını açıklamaktadır.	**27a-i**	Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsat sorumlulukları yönetim yapısına entegre ederek, bu konuların görev tanımları, yetkiler ve rol dağılımları çerçevesinde etkin şekilde yönetilmesini sağlamaktadır. İlgili komitelerin görev ve sorumluluklarına, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen çalışma esaslarında, departman görev tanımları standartlarında ve politikalarda sürdürülebilirlikle ile ilgili risk ve fırsatlara yer verilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları / Kurumsal Risk Yönetim Süreci **Tüpraş Politikalar ve Yönetim Sistemleri** **Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası** **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risklere ve fırsatlara karşılık vermek üzere tasarlanmış stratejileri denetlemek için organların veya kişilerin uygun beceri ve yeterliliklerinin mevcut olup olmadığını veya bunların geliştirilip geliştirilmeyeceğine nasıl karar verdiğini açıklamaktadır.	**27a-ii**	Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi toplantılarına komite üyeleri dışında davet edilen İç Denetim Müdürü dâhil kilit departman yöneticileri açıklanmıştır. Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatları yönetme konusundaki kişi ve organların beceri ve yetkinliklerinin uygunluğunu değerlendirme konusundaki kriterlerini açıklamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
Tüpraş, yönetişim organlarını veya kişileri sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar hakkında nasıl ve ne sıklıkta bilgilendirdiğini açıklamaktadır.	**27a-iii**	Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili riskler ve fırsatlar hakkında yönetişim organlarını ve sorumlu kişileri düzenli ve sistematik bir şekilde bilgilendirmektedir. Komitelerin ilgili faaliyet yılı içerisindeki toplanma sıklığı ve toplantı gündemleri açıklanmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, stratejisini, büyük çaplı işlemlere ilişkin kararlarını, risk yönetim süreçlerini ve ilgili politikaları denetlerken sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları ne şekilde dikkate aldığını ve bu risk ve fırsatlara ilişkin ödünleşimleri değerlendirme hususunu dikkate aldığını açıklamaktadır.	**27a-iv**	Tüpraş'ta sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların denetimi, üst yönetim organları olan Yönetim Kurulu ve Yürütme Komitesi ile Sürdürülebilirlik Komitesi ve Kurumsal Yönetim Komitesi gibi odak komitelerin koordinasyonunda yürütülmektedir. Bu süreç, "Enerjimiz Geleceğe" stratejisi başta olmak üzere şirketin genel iş stratejileriyle uyumlu şekilde yönetilmektedir. Kurumsal risk envanteri, entegre raporlama ve ilgili komite raporlarıyla sürekli beslenen bu yapı, stratejik karar alma mekanizmalarına entegre edilmektedir. Koç Topluluğu Çevre Denetimi süreçleri ve bağımsız kuruluşların denetimleri ile belirlenen riskler doğrultusunda düzeltici ve iyileştirici aksiyonlar alınmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
Tüpraş, ilgili performans metriklerinin ücretlendirme politikasına dâhil edilme durumunu ve nasıl dâhil edildiği de dâhil olmak üzere sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin hedeflerin belirlenmesini nasıl denetledikleri ve bu hedeflere yönelik ilerlemeyi nasıl izlediklerini açıklamaktadır.	**27a-v**	Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası kapsamında ücret ve yan haklar yönetimi; adil, objektif, yüksek performansı takdir eden, rekabetçi, ödüllendirici ve motive edici olarak düzenlenmekte ve uygulanmaktadır. Sürdürülebilirlik performansı Objective Key Result'lar (OKR) kapsamında takip edilmektedir. Üst yönetim, performanslarının değerlendirildiği OKR'larını her yılın başında tüm çalışanlarla paylaşarak yön göstermekte ve yıl sonunda bu OKR'lar üzerinden değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, Üst Yönetim tarafından belirlenen OKR'ların tamamı Stratejik Dönüşüm Planına adreslenerek sürdürülebilirlik temelli olarak belirlenmiştir. Şirketin stratejik hedefleri doğrultusunda belirlenen OKR'ların Koç Diyalog üzerinden tüm aylık ücretli çalışanlara yayılması sağlanmaktadır. Şirket'in ölçülebilir sonuçlarla birlikte takım içerisindeki ortak hedefleri tanımlamasına, bireysel hedeflerin belirlenmesi ile başlayan süreç, yöneticiler ve çalışanlar arasında yılda 5 kez düzenlenen periyodik diyalog buluşmaları tüm yıla yayılmıştır. Yönetici-Çalışan buluşmalarında hedeflere yönelik ilerleme görüşülerek ilave aksiyonlar alınmaktadır. Dönemin sonunda iş sonuçları ve iş sonuçlarına nasıl ulaşıldığına dair performans değerlendirmeleri Koç Diyalog üzerinden yapılmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Performans Gelişimi **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları izlemek, yönetmek ve denetlemek için kullanılan yönetişim süreçlerinde, kontrollerde ve prosedürlerde yönetimin görevini ve görevin yönetim seviyesindeki belirli bir pozisyona ve komiteye devredilme hususunu ve bu pozisyon veya komite üzerinde gözetimin nasıl yapıldığını açıklamaktadır.	**27b-i**	Tüpraş'ın faaliyetlerinin denetim ve gözetimde yer alan komitelerin hepsi Yönetim Kurulu'na bağlı olup, komitelerin yapısı ve etkinliği Yönetim Kurulu tarafından yılda bir kez değerlendirilmektedir. Ayrıca bağımsız denetim şirketi tarafından TTK, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan "Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporuna İlişkin Esaslara" ve etik kurallara uygun olarak yürütülen denetim sonucunda; Şirket'in riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Komite ve Politikalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, yönetimin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetimini desteklemek için kontroller ve prosedürler kullanma hususunu ve kullanması hâlinde, bu kontrol ve prosedürlerin diğer iç fonksiyonlarla nasıl bütünleştirildiğini açıklamaktadır.	**27b-ii**	Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili riskleri ve fırsatları izlemek, yönetmek ve denetlemek için kapsamlı ve çok kanallı bir yönetişim yapısına sahiptir. Yönetişim kapsamına giren tüm komiteler, alt çalışma grupları, departmanlar, kanallar, takip ve raporlama sistematiği ve prosedürler detaylı olarak verilmektedir. Tüpraş, yönetimin sürdürülebilirlikle ilgili risklerin gözetimini desteklemek için kullandığı kontrolleri, kurumsal yönetişim mekanizmaları ve operasyonel süreçlerle entegre ederek yönetmektedir. Risk Yönetim Komitesi, Risk Takip Komitesi, Yürütme Komitesi, Kurumsal Yönetim Komitesi ve Sürdürülebilirlik Komitesi, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerinin izlenmesi, yönetimi ve raporlanmasında merkezi bir rol üstlenirken, bu süreçler şirketin diğer iç fonksiyonlarıyla bütünleşik bir yapıda yürütülmektedir. Şirket, yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları için fonksiyonlar arası oluşturduğu Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin AB Taksonomi Tüzüğü ve Türkiye Yeşil Taksonomi Yönetmeliği kapsamında çevresel ve sosyal açıdan uyumluluk değerlendirilmesini zorunlu hâle getirmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları / Kurumsal Risk Yönetim Süreci
Strateji			
Tüpraş, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatları açıklamaktadır.	**29a**	Tüpraş Risk Envanteri'nde 8 kategoride yer alan 160 adet risk, sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetişimsel boyutları açısından incelenmiş olup, iklim değişikliğiyle mücadele, çevre, teknik emniyet, tedarik zinciri, müşteri deneyimi, iş sürekliliği, operasyonel mükemmellik, strateji, veri güvenliği ve siber güvenlik, insan hakları, iş etiği ve uyum, çalışan bağlılığı, eğitim ve yetenek gelişimi gibi konulara dair 61 adet risk sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Bu riskler içerisinden finansal duruma, finansal performansa ve nakit akışına etkisi olabilecek 31 adet risk belirlenmiştir. Bu riskler içerisinden de 2024 yılı finansal tablolarda belirtilen eşik değer dikkate alınarak önemli finansal etkisi olabilecek 3 adet risk TSRS kapsamında ele alınabilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk olarak belirlenmiştir. Ayrıca Tüpraş Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan 160 adet risk içerisinden 14 adet risk önceliklendirilerek en üst seviyede önem arz eden risk (ilk riskler) olarak seçilmiştir. Bu risklerin %50'si sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmekle birlikte arasında iklim ile ilgili riskler de bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / Kurumsal Risk Envanteri Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası**
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların iş modeli ve değer zinciri üzerindeki mevcut ve öngörülen etkilerini açıklamaktadır.	**29b**	Operasyonel Mükemmellik, İklim Değişikliyle Mücadele, Enerji Dönüşümü gibi iklim ile ilgili öncelikli konularına ilave olarak Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Proses Emniyeti, Yetenek Yönetimi, Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, Kurumsal Yönetim, Paydaş Yönetimi, Müşteri Deneyimi, İnsan Hakları, Dijitalleşme ve Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik gibi sürdürülebilirliğin her boyutuna İş Modeli ve Değer Üretme tablosunda yer vermektedir. Entegre yaklaşımdaki 6 sermaye öğesinde de sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların etkileri açıkça görülmektedir. 2050 Karbon Nötr yolculuğu ve Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki sürdürülebilirlik ile ilgili hedefler çalışanların performans değerlendirmelerine ve üst yönetim hedef kartlarına entegre edilmiştir. Tüpraş ayrıca sürdürülebilirlik önceliklerinden kaynaklanan risk ve fırsatları Çifte Önemlilik ilkesi doğrultusunda analiz etmekte ve sürdürülebilirlik ile ilgili riskleri birer fırsat olarak da değerlendirmektedir. Şirket, her bir etki konusunu, örneğin negatif etkileri birer risk, pozitif etkileri de birer fırsat gibi değerlendirerek ve Şirket'in risk yönetim yaklaşımı ile ele alarak, değer zincirinin hangi noktasında Şirket'i etkilediğine ilişkin içgörülerde bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Değer Zinciri Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik **Tüpraş Paydaş Yönetimi**

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların strateji ve karar alma mekanizması üzerindeki etkilerini açıklamaktadır.	**29c**	"Enerjimiz Geleceğe" vizyonu ile stratejik dönüşüm çalışmaları kapsamında, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerin ve fırsatların yönetimi stratejiye ve kurumsal risk yönetimine entegre edilmiştir. Tüpraş içerisinde 2024 yılında gerçekleştirilen yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları ile Çevre, Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, İnsan Hakları, İş Etiği ve Uyum ekiplerinden oluşturulan Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin oluşturulmasından başlayarak olgunlaştırma süreçlerindeki değerlendirme aşamalarında iklim ve çevre hedefleri ile uyumluluğun yanı sıra sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar kapsamında sosyal ve sürdürülebilirlik açısından da değerlendirilecek şekilde taksonomi görüşü verilmesi zorunlu hâle getirilmiştir. Strateji ve karar alma süreçlerinde her bir stratejik odak alan Energy Trilemması kavramı üzerinden çevresel sürdürülebilirlik açısından ayrıca incelenmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların finansal planlamaya nasıl dâhil edildiğini ve bu risk ve fırsatların finansal durum, finansal performans ve nakit akışları üzerindeki kısa, orta ve uzun vadede öngörülen etkilerini açıklamaktadır.	**29d**	Tüpraş'ın belirlediği sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar, rafineri tesis güvenliği, endüstriyel kazalar, operasyonel mükemmelliği ilgilendiren konular, siber tehditler, endüstriyel kontrol sistemlerinin güvenliği ve veri güvenliği dâhil finansal sonuçları etkileyen geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Tüpraş, düzenli olarak takip etmekte olduğu bu risk ve fırsatları yalnızca operasyonel boyutlarıyla değil, aynı zamanda finansal etkileriyle de Kurumsal Risk Envanteri'nde finansal etki derecesi yüksek derecede birer risk olarak görerek detaylı biçimde analiz etmekte; böylece nakit akışı veya kârlılık gibi alanlarda gerçekleşebilecek potansiyel değişimleri ve her bir riskin finansal değerini öngörmeye ve raporlamaya özen göstermektedir. Envanterde yer alan her bir riskin finansal boyutu ilgili birim tarafından Kurumsal Risk Direktörlüğü ile yapılan çalıştaylarda gözden geçirilmekte olup, eşik değer ilgili yılın finansal tablolarına göre hesaplanmaktadır. Riskler özelinde vade tanımlamalarından ziyade her bir riskin bir sonraki raporlama döneminde geçerliliği ve devam etme durumu değerlendirilmektedir. Tüpraş ayrıca sürdürülebilirlik önceliklerinden kaynaklanan risk ve fırsatları Çifte Önemlilik ilkesi doğrultusunda analiz etmekte ve sürdürülebilirlik ile ilgili riskleri birer fırsat olarak da değerlendirmektedir. Şirket, her bir etki konusunu, örneğin negatif etkileri birer risk, pozitif etkileri de birer fırsat gibi değerlendirerek ve Şirket'in risk yönetim yaklaşımı ile ele alarak, değer zincirinin hangi noktasında Şirket'i etkilediğine ilişkin içgörülerde bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, stratejisi ve iş modelinin sürdürülebilirlik ile ilgili risklere karşı dirençliliğini ortaya koymaktadır.	**29e**	Tüpraş ortaya koyduğu entegre ve etkin risk yönetim yaklaşımı ile sürdürülebilirlik ile ilgili riskler kapsamındaki belirsizliklere karşı dirençliliğini ortaya koymaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Sürdürülebilirlik ile ilgili Riskler ve Fırsatlar			
Tüpraş, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatları tanımlamaktadır.	**30a**	Tüpraş Risk Envanteri'nde 8 kategoride yer alan 160 adet risk, sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetişimsel boyutları açısından incelenmiş olup, iklim değişikliğiyle mücadele, çevre, teknik emniyet, tedarik zinciri, müşteri deneyimi, iş sürekliliği, operasyonel mükemmellik, strateji, veri güvenliği ve siber güvenlik, insan hakları, iş etiği ve uyum, çalışan bağlılığı, eğitim ve yetenek gelişimi gibi konulara dair 61 adet risk sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Bu riskler içerisinden finansal duruma, finansal performansa ve nakit akışına etkisi olabilecek 31 adet risk belirlenmiştir. Bu riskler içerisinden de 2024 yılı finansal tablolarda belirtilen eşik değer dikkate alınarak önemli finansal etkisi olabilecek 3 adet risk TSRS kapsamında ele alınabilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk olarak belirlenmiştir. Tüpraş'ın belirlediği sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar, rafineri tesis güvenliği, endüstriyel kazalar, operasyonel mükemmelliği ilgilendiren konular, siber tehditler, endüstriyel kontrol sistemlerinin güvenliği ve veri güvenliği dâhil finansal sonuçları etkileyen geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, her bir sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatın etkilerinin gerçekleşmesinin makul ölçüde beklenebileceği zaman dilimlerini kısa, orta veya uzun vade olarak belirtmektedir.	**30b**	Sürdürülebilirlik riskleri özelinde vade tanımlamalarından ziyade her bir riskin bir sonraki raporlama döneminde geçerliliği ve devam etme durumu değerlendirilmektedir. Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar bağlamındaki zaman dilimlerini kısa vade, orta vade ve uzun vade olarak belirtmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, kısa, orta ve uzun vadeli dönemleri nasıl tanımladığını ve bu tanımların stratejik karar almada kullanılan planlama dönemleriyle bağlantısını açıklamaktadır.	**30c**	Sürdürülebilirlik riskleri özelinde vade tanımlamalarından ziyade her bir riskin bir sonraki raporlama döneminde geçerliliği ve devam etme durumu değerlendirilmektedir. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamındaki zaman dilimlerini kısa vade, orta vade ve uzun vade olarak belirtmiştir. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamında kısa vadeyi 0-2 yıl, orta vadeyi 3-9 yıl ve uzun vadeyi ise ≥10 yıl olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlar, stratejik karar alma süreçlerinde kullanılan kısa, orta ve uzun vade planlama dönemleriyle bağlantılıdır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
İş Modeli ve Değer Zinciri			
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların iş modeli ve değer zinciri üzerindeki mevcut ve öngörülen etkilerini tanımlamaktadır.	**32a**	Operasyonel Mükemmellik, İklim Değişikliyle Mücadele, Enerji Dönüşümü gibi iklim ile ilgili öncelikli konularına ilave olarak Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Proses Emniyeti, Yetenek Yönetimi, Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, Kurumsal Yönetim, Paydaş Yönetimi, Müşteri Deneyimi, İnsan Hakları, Dijitalleşme ve Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik gibi sürdürülebilirliğin her boyutuna İş Modeli ve Değer Üretme tablosunda yer vermektedir. Entegre yaklaşımdaki 6 sermaye öğesinde de sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların etkileri açıkça görülmektedir. 2050 Karbon Nötr yolculuğu ve Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki sürdürülebilirlik ile ilgili hedefler çalışanların performans değerlendirmelerine ve üst yönetim hedef kartlarına entegre edilmiştir. Tüpraş, kurumsal dayanıklılığını artırmak adına değer zinciri boyunca paydaşlarıyla iş birliği içinde hareket etmektedir. Şirket, tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla Çevre Sosyal Yönetişim (ÇSY) Ön Değerlendirme Anketi uygulamaktadır. Anket kapsamında mevcut ve yeni tedarikçiler, çevre (emisyon, atık, su yönetimi, enerji verimliliği), insan hakları ve çalışma koşulları, etik ve uyum, yönetişim, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık gibi sürdürülebilirlikle ilgili konularda değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Değer Zinciri **Tüpraş Paydaş Yönetimi**
Tüpraş, iş modeli ve değer zincirinde sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların nerelerde yoğunlaştığını (örneğin; coğrafi alanlar, tesisler ve varlık türleri) tanımlamaktadır.	**32b**	Sürdürülebilirlik ile ilgili riskler çoğunlukla operasyonel risk, teknik emniyet ve çevre riski, uyum ve yasal risk, stratejik risk ve iklimle bağlantılı riskler tarafında yoğunlaştığından bütün rafineri ve tesisleri kapsamaktadır. İklim ile ilgili fiziksel riskler tarafında özellikle tesis özelinde yoğunlaşma bilgisi paylaşılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Değer Zinciri EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Strateji ve Karar Alma			
Tüpraş, stratejisinde ve karar alma mekanizmasında sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara nasıl karşılık verdiğini ve nasıl karşılık vermeyi planladığını açıklamaktadır.	**33a**	"Enerjimiz Geleceğe" vizyonu ile stratejik dönüşüm çalışmaları kapsamında, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerin ve fırsatların yönetimi stratejiye ve kurumsal risk yönetimine entegre edilmiştir. Tüpraş içerisinde 2024 yılında gerçekleştirilen yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları ile Çevre, Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, İnsan Hakları, İş Etiği ve Uyum ekiplerinden oluşturulan Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin oluşturulmasından başlayarak olgunlaştırma süreçlerindeki değerlendirme aşamalarında iklim ve çevre hedefleri ile uyumluluğun yanı sıra sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar kapsamında sosyal ve sürdürülebilirlik açısından da değerlendirilecek şekilde taksonomi görüşü verilmesi zorunlu hâle getirilmiştir. Strateji ve karar alma süreçlerinde her bir stratejik odak alan Energy Trilemması kavramı üzerinden çevresel sürdürülebilirlik açısından ayrıca incelenmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar
Tüpraş, önceki raporlama dönemlerinde açıklanan planlara yönelik gerçekleşen ilerlemeye dair nicel ve nitel bilgileri açıklamaktadır.	**33b**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu İklim Değişikliğiyle Mücadele, Enerji Dönüşümü, Enerji Yönetimi ve Operasyonel Mükemmellik öncelikli konuları ile ilişkili iklim hedeflerine, ve Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, Yetenek Yönetimi, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Proses Emniyeti, Ar-Ge ve İnovasyon öncelikli konuları ile ilişkili sürdürülebilirlik hedeflerine, bu hedefler kapsamında kullandığı metriklere, hedefte ilerleme durumuna ve ilerleme kapsamındaki nicel ve nitel bilgilere raporda yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar arasında hangi ödünleşimleri dikkate aldığını açıklamaktadır.	**33c**	Tüpraş ve Entek düşük karbonlu / sıfır karbonlu teknolojilere yönelik yer seçimine ilişkin bir karar alırken ÇED süreçleri ile birlikte bu operasyonların çevresel etkilerini göz önünde bulundurmaktadır. Sürdürülebilir Rafinaj alanında çalışmaları daha etkin şekilde yönetmek amacıyla Genel Müdürlük ve Rafinerilerin ilgili ekipleri ile "Üretim Strateji Planı" devreye alındı. Verimliliği artırmayı, maliyetleri düşürmeyi ve üretim süreçlerini stratejik hedeflerle uyumlu hâle getirmeyi amaçlayan Üretim Strateji Planı ile rafinerilerde çevik dönüşüm süreci başlatılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Finansal Durum, Finansal Performans ve Nakit Akışları			
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların mevcut raporlama dönemi için finansal duruma, performansa ve nakit akışlarına olan mevcut finansal etkilerini açıklamaktadır.	**34a**	Tüpraş'ın belirlediği sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar, rafineri tesis güvenliği, endüstriyel kazalar, operasyonel mükemmelliği ilgilendiren konular, siber tehditler, endüstriyel kontrol sistemlerinin güvenliği ve veri güvenliği dâhil finansal sonuçları etkileyen geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Tüpraş, düzenli olarak takip etmekte olduğu bu risk ve fırsatları yalnızca operasyonel boyutlarıyla değil, aynı zamanda finansal etkileriyle de Kurumsal Risk Envanteri'nde finansal etki derecesi yüksek derecede birer risk olarak görerek detaylı biçimde analiz etmekte; böylece nakit akışı veya kârlılık gibi alanlarda gerçekleşebilecek potansiyel değişimleri ve her bir riskin finansal değerini öngörmeye ve raporlamaya özen göstermektedir. Envanterde yer alan her bir riskin finansal boyutu ilgili birim tarafından Kurumsal Risk Direktörlüğü ile yapılan çalıştaylarda gözden geçirilmekte olup, eşik değer ilgili yılın finansal tablolarına göre hesaplanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Geleceğe Değer / Dijital Yetkinlik Geliştirme Programları Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların kısa, orta ve uzun vadede finansal duruma, performansa ve nakit akışlarına öngörülen etkilerini açıklamaktadır.	**34b**	Sürdürülebilirlik riskleri özelinde vade tanımlamalarından ziyade her bir riskin bir sonraki raporlama döneminde geçerliliği ve devam etme durumu değerlendirilmektedir. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamındaki zaman dilimlerini kısa vade, orta vade ve uzun vade olarak belirtmiştir. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamında kısa vadeyi 0-2 yıl, orta vadeyi 3-9 yıl ve uzun vadeyi ise ≥10 yıl olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlar, stratejik karar alma süreçlerinde kullanılan kısa, orta ve uzun vade planlama dönemleriyle bağlantılıdır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların raporlama dönemindeki finansal durum üzerindeki etkilerini nicel ve nitel bilgilerle açıklamaktadır.	**35a**	Rafinerilerde güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulumuna yönelik çalışmalar kapsamında 36,3 MW kurulu güce sahip GES tesisleri devreye alınmıştır. 92,4 MW'lık kurulu güce sahip projeler devam etmekte olup, Tekirdağ'daki 41,2 MW'lık GES projesi ÇED süreci aşamasındadır. Eylül 2024'te Batman 5 MW lisanslı santralin kabul süreçleri tamamlanmış ve şebekeye elektrik satışına başlanmıştır, nakit akışına etkisi bulunmaktadır. Tupras Ventures; 3 yeşil hidrojen, 1 robotik ve 1 termal enerji depolama alanında olmak üzere 5 teknoloji girişimine doğrudan yatırım yapmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji Stratejik Dönüşüm Planı / Sıfır Karbonlu Elektrik Tupras Ventures
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatları yönetme stratejisi doğrultusunda yatırım ve elden çıkarma planlarını ve stratejisini uygulamak için planladığı finansman kaynaklarını açıklamaktadır.	**35c-i, 35c-ii**	Türkiye'de enerji sektörünün dönüşümüne liderlik ederek, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile emisyonlarını kademeli olarak azaltmak ve 2050 yılında karbon nötr enerji şirketi olmak üzere çalışmaktadır. Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmelliği güçlendirirken, bu sayede elde edilecek kaynakları geleceğin stratejik öncelikli dönüşüm alanlarına aktarmak için yatırımlarına devam etmektedir. Planın ilk döneminde enerji yatırımlarının ağırlıklı kısmı sıfır karbonlu elektrik tesislerine, bitkisel ve hayvansal atık hammaddelerden sürdürülebilir havacılık yakıtı ve yeşil hidrojen üretimiyle entegre bir iş modeli kurmak için ihtiyaç duyulan yatırımlara ayrılmıştır. Tüpraş sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planında kısa, orta ve uzun vadede mevcut faaliyet alanı ve yeni alanlara yönelik yatırım paylarını, FAVÖK paylarını, ortalama FAVÖK, ortalama yatırım harcaması, ortalama kullanılan sermaye getirisi ve net borç/FAVÖK ve ortalama temettü dağıtım oranı gibi finansal rasyolarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / Tüpraş İştiraklerinin Finansal Performansı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatları yönetme stratejisi göz önüne alındığında, kısa, orta veya uzun vadede finansal performansının ve nakit akışlarının ne şekilde değişmesi beklediğini açıklamaktadır.	**35d**	Operasyonel etkinliğin sağlanması ile Stratejik Dönüşüm Planı'nın gerçekleştirilmesi ve operasyonların sorunsuz yönetimini bir fırsat olarak gören Tüpraş iklim ve sürdürülebilirlik ile ilgili bu fırsatın finansal etkisini nakit akışlarında görmeye başlamıştır. Operasyonel Mükemmellik altında operasyonların kesintisiz enerji arzıyla emre amade olarak gerçekleşmesini, operasyonel risklerin etkin yönetimini ve rekabet edebilecek düzeyde uzun vadede stratejik odak alanlara yönelik teknolojilerini çeşitlendirmesini birer fırsat olarak gören Tüpraş, iklim ve sürdürülebilirlik ile ilgili bu fırsatların finansal etkilerini finansal performansında görmeyi beklemektedir. Şeffaf ve etkin bir kurumsal yönetim yaklaşımı sağlanamaması durumunda düzenleyici otoritelerden alınacak cezai yaptırımlar nakit akışına; yapay zekâ ve deepfake teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilebilecek siber saldırılar ise finansal performansa kısa vadede etki edebilecektir. Yeni teknolojilere ve altyapıya yapılan yatırımların yüksek maliyetler yaratması ve su stresi yüksek coğrafyada faaliyet gösterilmesi nedeniyle operasyonel devamlılığın sekteye uğraması finansal performansa sırasıyla orta ve uzun vadede etki edebilecektir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatların mevcut ve öngörülen finansal etkilerine ilişkin nicel bilgi sağlamaması durumunda, bu kararın gerekçelerini ve nitel bilgileri açıklamaktadır.	**40a, 40b**	Tüpraş, Türkiye'de ve globalde mevcut durumda iklim ve karbon senaryoları haricinde SASB metriklerini içeren sürdürülebilirlik üzerine kapsayıcı bir senaryo olmayışını ve sürdürülebilirlik tarafında senaryolara ulaşmanın zorluğunu dikkate alarak kendi oluşturduğu belirli metodolojileri ve kurumsal hafızayı çalıştırmakta, ancak belirsizlik aralığının çok yüksek olmasından dolayı sayısallaştırıp nicel bir finansal çıktı oluşturamamaktadır. Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risklerden önemli olanları göz önüne almakta, operasyonlarının da etkilenme olasılığının farkında olarak nitel bir değerlendirme doğrultusunda yürütmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Dirençlilik			
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerinden kaynaklanan belirsizliklere uyum sağlama kapasitesini, sürdürülebilirlikle ilgili risklere yönelik strateji ve iş modelinin dirençliliğine dair nitel ve uygulanabilmesi durumunda nicel bir değerlendirme ve dirençlilik değerlendirmesini nasıl yaptığını ve değerlendirme zaman dilimini açıklamaktadır.	**41**	Tüpraş, Türkiye'de ve globalde mevcut durumda iklim ve karbon senaryoları haricinde SASB metriklerini içeren sürdürülebilirlik üzerine kapsayıcı bir senaryo olmayışını ve sürdürülebilirlik tarafında senaryolara ulaşmanın zorluğunu dikkate alarak kendi oluşturduğu belirli metodolojileri ve kurumsal hafızayı çalıştırmakta, ancak belirsizlik aralığının çok yüksek olmasından dolayı sayısallaştırıp nicel bir finansal çıktı oluşturamamaktadır. Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risklerden önemli olanları göz önüne almakta, operasyonlarının da etkilenme olasılığının farkında olarak nitel bir değerlendirme doğrultusunda yürütmektedir. Tüpraş ortaya koyduğu entegre ve etkin risk yönetim yaklaşımı ile sürdürülebilirlik ile ilgili riskler kapsamındaki belirsizliklere karşı dirençliliğini ortaya koymaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Risk Yönetimi			
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerini ve fırsatlarını belirleme, değerlendirme, önceliklendirme ve izleme süreçlerinin genel risk yönetimi sürecine nasıl entegre edildiğini açıklamaktadır.	**43a**	Tüpraş Risk Envanteri'nde 8 kategoride yer alan 160 adet risk, sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetişimsel boyutları açısından incelenmiş olup, iklim değişikliğiyle mücadele, çevre, teknik emniyet, tedarik zinciri, müşteri deneyimi, iş sürekliliği, operasyonel mükemmellik, strateji, veri güvenliği ve siber güvenlik, insan hakları, iş etiği ve uyum, çalışan bağlılığı, eğitim ve yetenek gelişimi gibi konulara dair 61 adet risk sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Bu riskler içerisinden finansal duruma, finansal performansa ve nakit akışına etkisi olabilecek 31 adet risk belirlenmiştir. Bu riskler içerisinden de 2024 yılı finansal tablolarda belirtilen eşik değer dikkate alınarak önemli finansal etkisi olabilecek 3 adet risk TSRS kapsamında ele alınabilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk olarak belirlenmiştir. Ayrıca Tüpraş Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan 160 adet risk içerisinden 14 adet risk önceliklendirilerek en üst seviyede önem arz eden risk (ilk riskler) olarak seçilmiştir. Bu risklerin %50'si sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmekle birlikte arasında iklim ile ilgili riskler de bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerini belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçleri ve ilgili politikaları açıkça belirtmektedir.	**44a**	Tüpraş Risk Envanteri'nde 8 kategoride yer alan 160 adet risk, sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetişimsel boyutları açısından incelenmiş olup, iklim değişikliğiyle mücadele, çevre, teknik emniyet, tedarik zinciri, müşteri deneyimi, iş sürekliliği, operasyonel mükemmellik, strateji, veri güvenliği ve siber güvenlik, insan hakları, iş etiği ve uyum, çalışan bağlılığı, eğitim ve yetenek gelişimi gibi konulara dair 61 adet risk sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Bu riskler içerisinden finansal duruma, finansal performansa ve nakit akışına etkisi olabilecek 31 adet risk belirlenmiştir. Bu riskler içerisinden de 2024 yılı finansal tablolarda belirtilen eşik değer dikkate alınarak önemli finansal etkisi olabilecek 3 adet risk TSRS kapsamında ele alınabilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk olarak belirlenmiştir. Ayrıca Tüpraş Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan 160 adet risk içerisinden 14 adet risk önceliklendirilerek en üst seviyede önem arz eden risk (ilk riskler) olarak seçilmiştir. Bu risklerin %50'si sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmekle birlikte arasında iklim ile ilgili riskler de bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerini belirlemek için kullandığı girdileri ve parametreleri açıklamaktadır.	**44a-i**	Tüpraş'ın belirlediği sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlar, rafineri tesis güvenliği, endüstriyel kazalar, operasyonel mükemmelliği ilgilendiren konular, siber tehditler, endüstriyel kontrol sistemlerinin güvenliği ve veri güvenliği dâhil finansal sonuçları etkileyen geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Tüpraş, düzenli olarak takip etmekte olduğu bu risk ve fırsatları yalnızca operasyonel boyutlarıyla değil, aynı zamanda finansal etkileriyle de Kurumsal Risk Envanteri'nde finansal etki derecesi yüksek derecede birer risk olarak görerek detaylı biçimde analiz etmekte; böylece nakit akışı veya kârlılık gibi alanlarda gerçekleşebilecek potansiyel değişimleri ve her bir riskin finansal değerini öngörmeye ve raporlamaya özen göstermektedir. Envanterde yer alan her bir riskin finansal boyutu ilgili birim tarafından Kurumsal Risk Direktörlüğü ile yapılan çalıştaylarda gözden geçirilmekte olup, eşik değer ilgili yılın finansal tablolarına göre hesaplanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili riskleri belirlemek için senaryo analizi kullanıp kullanmadığını ve nasıl kullandığını açıklamaktadır.	**44a-ii**	Tüpraş, Türkiye'de ve globalde mevcut durumda iklim ve karbon senaryoları haricinde SASB metriklerini içeren sürdürülebilirlik üzerine kapsayıcı bir senaryo olmayışını ve sürdürülebilirlik tarafında senaryolara ulaşmanın zorluğunu dikkate alarak kendi oluşturduğu belirli metodolojileri ve kurumsal hafızayı çalıştırmakta, ancak belirsizlik aralığının çok yüksek olmasından dolayı sayısallaştırıp nicel bir finansal çıktı oluşturamamaktadır. Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risklerden önemli olanları göz önüne almakta, operasyonlarının da etkilenme olasılığının farkında olarak nitel bir değerlendirme doğrultusunda yürütmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerin etkilerinin nitelik, olasılık ve büyüklük açısından nasıl değerlendirdiğini açıklamaktadır.	**44a-iii**	Tüpraş sürdürülebilirlik ile ilgili risklerinin etki derecelerini yüksek, meydana gelme olasılığını mümkün ya da muhtemel ve risk derecelerini yüksek olarak değerlendirmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risklerini diğer risk türlerine göre önceliklendirme durumunu ve nasıl önceliklendirdiğini açıklamaktadır.	**44a-iv**	Tüpraş Risk Envanteri'nde 8 kategoride yer alan 160 adet risk, sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetişimsel boyutları açısından incelenmiş olup, iklim değişikliğiyle mücadele, çevre, teknik emniyet, tedarik zinciri, müşteri deneyimi, iş sürekliliği, operasyonel mükemmellik, strateji, veri güvenliği ve siber güvenlik, insan hakları, iş etiği ve uyum, çalışan bağlılığı, eğitim ve yetenek gelişimi gibi konulara dair 61 adet risk sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir. Bu riskler içerisinden finansal duruma, finansal performansa ve nakit akışına etkisi olabilecek 31 adet risk belirlenmiştir. Bu riskler içerisinden de 2024 yılı finansal tablolarda belirtilen eşik değer dikkate alınarak önemli finansal etkisi olabilecek 3 adet risk TSRS kapsamında ele alınabilecek sürdürülebilirlik ile ilgili risk olarak belirlenmiştir. Ayrıca Tüpraş Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan 160 adet risk içerisinden 14 adet risk önceliklendirilerek en üst seviyede önem arz eden risk (ilk riskler) olarak seçilmiştir. Bu risklerin %50'si sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmekle birlikte arasında iklim ile ilgili riskler de bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili riskleri nasıl izlediğini açıklamaktadır.	**44a-v**	Şirketin varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Kurumsal Risk Direktörlüğü, Risk Takip Komitesi'nin sekretarya görevini üstlenmekte olup, komite tarafından alınan kararların ilgili departmanlara dağılımını ve takibini yürütmektedir. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Risk Yönetimi ve İç Kontrol Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Takip Komitesi **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası**
Tüpraş, önceki raporlama dönemiyle karşılaştırıldığında kullanılan süreçleri değiştirip değiştirmediğini ve nasıl değiştirdiğini açıklamaktadır.	**44a-vi**	Tüpraş önceki raporlama dönemine kıyasla ilk defa sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatları belirlemiş ve Kurumsal Risk Envanteri'nde bu risklere yer vermiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Sürdürülebilirlik ile İlgili Risk ve Fırsatlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Tüpraş'ta Çifte Önemlilik EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / Sürdürülebilirlik ile ilgili Risk ve Fırsatlar
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili fırsatları belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçleri tanımlamaktadır.	**44b**	Şirketin varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Kurumsal Risk Direktörlüğü, Risk Takip Komitesi'nin sekretarya görevini üstlenmekte olup, komite tarafından alınan kararların ilgili departmanlara dağılımını ve takibini yürütmektedir. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Risk Yönetimi ve İç Kontrol Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Takip Komitesi **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası**

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risklerin ve fırsatların belirlenmesine, değerlendirilmesine, önceliklendirilmesine ve izlenmesine yönelik süreçlerin işletmenin genel risk yönetimi sürecine ne ölçüde ve nasıl entegre edildiğini ve bu süreci nasıl bilgilendirdiğini açıklamaktadır.	**44c**	Şirketin varlığını ve sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek tüm risklere ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, kurumsal risk yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekli politikaların ve uygulamaların geliştirilmesi, risklere ait aksiyon planları ile risk trendlerinin anahtar risk göstergeleri vasıtasıyla periyodik olarak takip edilmesi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarından oluşan Risk Takip Komitesi'nin sorumluluğundadır. Kurumsal Risk Direktörlüğü, Risk Takip Komitesi'nin sekretarya görevini üstlenmekte olup, komite tarafından alınan kararların ilgili departmanlara dağılımını ve takibini yürütmektedir. Bunun yanı sıra, bilgi güvenliğinin sağlanabilmesi ve bilgi güvenliğinin sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi amacıyla Bilgi Güvenliği Komitesi bulunmaktadır. Temelde siber güvenlik risklerinin yönetilmesi, teknolojik altyapının iyileştirilmesi amacıyla da Operasyonel Teknolojiler Siber Güvenlik Komitesi kurulmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı / Risk Yönetimi ve İç Kontrol Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Takip Komitesi **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası**
Metrikler ve Hedefler			
Tüpraş, sürdürülebilirlik ile ilgili risk ve fırsatlara dair TSRS tarafından zorunlu kılınan metrikleri açıklamaktadır.	**46a**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir. Tüpraş Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu›nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik sürdürülebilirlik metrikleri kapsamında ayrı bir raporlama yapmaktadır ve EKLER kısmında SASB endeksi altında TSRS kapsamında istenen metrikleri raporlamaktadır. Ditaş için Deniz Taşımacılığı rehberi baz alınarak Sera gazı emisyonları altında Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları, Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı ve toplam enerji tüketimi raporlamaktadır. Faaliyet metriklerinden gemi çalışan sayısı, katedilen yol, ölü ağırlık tonajı, toplam nakliye filosundaki gemi sayısı gibi metrikler ayrıca takip edilip raporlanmaktadır. Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı rehberi baz alınarak Sera gazı emisyonları altında Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları, Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı ve hedefler raporlanmaktadır. Faaliyet metriklerinden taşınan vagon yük sayısı, taşınan intermodal birim sayısı, ray kilometresi, ton-kilometre hasılat ve çalışan sayısı gibi metrikler ayrıca takip edilip raporlanmaktadır. Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri rehberi baz alınarak Sera gazı emisyonları altında Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları ve Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı raporlamaktadır. Su Yönetimi altında çekilen toplam su, tüketilen toplam su ve yüksek veya aşırı yüksek temel su stresi olan bölgelerde her birinin yüzdesi raporlanmaktadır. Faaliyet metriklerinden teslim edilen toplam elektrik, üretilen toplam elektrik, satın alınan toplam toptan elektrik ayrıca takip edilip raporlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları ölçmek ve izlemek için kullandığı metrikleri açıklamaktadır.	**46b-i**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir. Tüpraş Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik sürdürülebilirlik metrikleri kapsamında ayrı bir raporlama yapmaktadır ve EKLER kısmında SASB endeksi altında TSRS kapsamında istenen metrikleri raporlamaktadır. Ditaş için Deniz Taşımacılığı rehberi baz alınarak Sera gazı emisyonları altında Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları, Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı ve toplam enerji tüketimi raporlamaktadır. Faaliyet metriklerinden gemi çalışan sayısı, katedilen yol, ölü ağırlık tonajı, toplam nakliye filosundaki gemi sayısı gibi metrikler ayrıca takip edilip raporlanmaktadır. Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı rehberi baz alınarak Sera gazı emisyonları altında Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları, Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı ve hedefler raporlanmaktadır. Faaliyet metriklerinden taşınan vagon yük sayısı, taşınan intermodal birim sayısı, ray kilometresi, ton-kilometre hasılat ve çalışan sayısı gibi metrikler ayrıca takip edilip raporlanmaktadır. Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri rehberi baz alınarak Sera gazı emisyonları altında Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları ve Stratejik Dönüşüm Planı'na Katkısı raporlamaktadır. Su Yönetimi altında çekilen toplam su, tüketilen toplam su ve yüksek veya aşırı yüksek temel su stresi olan bölgelerde her birinin yüzdesi raporlanmaktadır. Faaliyet metriklerinden teslim edilen toplam elektrik, üretilen toplam elektrik, satın alınan toplam toptan elektrik ayrıca takip edilip raporlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
Tüpraş, belirlediği hedeflere ve mevzuat uyarınca ulaşması gereken hedeflere yönelik ilerleme dâhil, sürdürülebilirlikle ilgili risk veya fırsata ilişkin performansını açıklamaktadır.	**46b-ii**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu İklim Değişikliğiyle Mücadele, Enerji Dönüşümü, Enerji Yönetimi ve Operasyonel Mükemmellik öncelikli konuları ile ilişkili iklim hedeflerine, ve Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, Yetenek Yönetimi, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Proses Emniyeti, Ar-Ge ve İnovasyon öncelikli konuları ile ilişkili sürdürülebilirlik hedeflerine, bu hedefler kapsamında kullandığı metriklere, hedefte ilerleme durumuna ve ilerleme kapsamındaki nicel ve nitel bilgilere raporda yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, TSRS dışındaki bir kaynaktan alınan metrikleri, kaynaklarını ve üçüncü bir tarafça doğrulanma durumunu açıklamaktadır.	**49, 50**	Tüpraş, TSRS ve SASB raporlamasındaki metriklere ilave olarak sürdürülebilirlik endeks kuruluşlarının beklentileri doğrultusunda gap analizi sonrasında oluşan metrikler ve GRI raporlaması kapsamında da raporlama yapmaktadır. Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planına paralel olarak çevresel, sosyal ve yönetsel konulara yönelik çalışmaları Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik 25 Endeksi başta olmak üzere, FTSE4Good, MSCI ESG Rating, Sustainalytics, Moody's ve Bloomberg GEI gibi endekslerde değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Endeksleri ve Derecelendirmeleri

TSRS ENDEKSİ

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 1 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, stratejik amaçlarına ulaşma konusunda belirlediği hedeflere yönelik ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikleri açıklamaktadır.	**51a**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu İklim Değişikliğiyle Mücadele, Enerji Dönüşümü, Enerji Yönetimi ve Operasyonel Mükemmellik öncelikli konuları ile ilişkili iklim hedeflerine, ve Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık, Yetenek Yönetimi, Sağlıklı ve Güvenli İş Yeri, Proses Emniyeti, Ar-Ge ve İnovasyon öncelikli konuları ile ilişkili sürdürülebilirlik hedeflerine, bu hedefler kapsamında kullandığı metriklere, hedefte ilerleme durumuna ve ilerleme kapsamındaki nicel ve nitel bilgilere raporda yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, belirlediği veya mevzuat uyarınca ulaşması gereken belirli nicel veya nitel hedefleri açıklamaktadır.	**51b**	Tüpraş, Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı başlığında, nicel ve nitel sürdürülebilirlik ile ilgili hedefleri açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, hedeflerinin geçerli olduğu dönemi açıklamaktadır.	**51c**	Tüpraş, Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı başlığında, hedeflerin geçerli olduğu dönemi açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, ilerlemenin ölçümünde baz alınan dönemi açıklamaktadır.	**51d**	Tüpraş, Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı başlığında, ilerlemenin ölçümünde baz alınan dönemi açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, dönüm noktalarını ve ara hedefleri açıklamaktadır.	**51e**	Tüpraş, Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı başlığında, dönüm noktalarını ve ara hedefleri açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, her hedefe ilişkin performans ve performanstaki trendlerin veya değişikliklerin analizini açıklamaktadır.	**51f**	Tüpraş, Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı başlığında, her hedef için kullanılan ölçütleri, izlenen performans eğilimlerini ve dönüm noktalarını detaylandırmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, hedefteki herhangi bir değişiklik ve bu değişikliğe ilişkin bir açıklamayı belirtmektedir.	**51g**	2024 raporlama döneminde sürdürülebilirlik hedeflerinde herhangi bir değişiklik gerçekleştirilmemiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
TEMEL İÇERİK **Yönetişim**			
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden sorumlu yönetişim organlarını veya kişileri tanımlamaktadır.	**6a**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden sorumlu yönetişim organlarını net bir şekilde tanımlamaktadır. Risk Yönetim Komitesi, Sürdürülebilirlik Komitesi, Sürdürülebilirlik Komitesi bünyesindeki İklim Değişikliği Alt Çalışma Grubu, Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü, Kurumsal Risk Direktörlüğü, Teknik Servisler Direktörlüğü ve Çevre Müdürlüğü şeklinde fonksiyonlar arası ve bütüncül bir yaklaşım ile iklim ile ilgili risk ve fırsatlar takip edilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / Kurumsal Risk Yönetim Süreci Tüpraş'ta Çevreye Değer / Çevre Yönetimi / İklim Değişikliğiyle Mücadele
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin sorumlulukların, görev tanımlarına, yetkilere, iş tanımlarına ve politikalarına nasıl yansıtıldığını açıklamaktadır.	**6a-i**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsat sorumluluklarını yönetim yapısına entegre ederek, bu konuların görev tanımları, yetkiler ve rol dağılımları çerçevesinde etkin şekilde yönetilmesini sağlamaktadır. İlgili komitelerin görev ve sorumluluklarına, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen çalışma esaslarında, departman görev tanımları standartlarında ve Çevre Yönetimi Politikası'nda iklim ile ilgili risk ve fırsatlara yer verilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / Kurumsal Risk Yönetim Süreci **Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası**
Tüpraş, iklimle ilgili risklere ve fırsatlara karşılık vermek üzere tasarlanmış stratejileri denetlemek için uygun beceri ve yeterliliklerinin mevcut olup olmadığına veya bunların geliştirilip geliştirilmeyeceğine nasıl karar verdiğini açıklamaktadır.	**6a-ii**	Tüpraş Sürdürülebilirlik Komitesi toplantılarına komite üyeleri dışında davet edilen İç Denetim Müdürü dâhil kilit departman yöneticileri açıklanmıştır. Tüpraş, iklim ile ilgili risk ve fırsatları yönetme konusundaki kişi ve organların beceri ve yetkinliklerinin uygunluğunu değerlendirme konusundaki kriterlerini açıklamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
Tüpraş, iklimle ilgili riskler ve fırsatlar hakkında yönetişim organlarını veya sorumlu kişileri nasıl ve ne sıklıkta bilgilendirdiğini açıklamaktadır.	**6a-iii**	Tüpraş, iklimle ilgili riskler ve fırsatlar hakkında yönetişim organlarını ve sorumlu kişileri düzenli ve sistematik bir şekilde bilgilendirmektedir. Komitelerin ilgili faaliyet yılı içerisindeki toplanma sıklığı ve toplantı gündemleri açıklanmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri
Tüpraş, stratejisini, büyük çaplı işlemlere ilişkin kararlarını, risk yönetim süreçlerini ve ilgili politikaları denetlerken iklimle ilgili riskleri ve fırsatları ne şekilde dikkate aldığını ve bu risk ve fırsatlara ilişkin ödünleşimleri değerlendirme hususunu dikkate aldığını açıklamaktadır.	**6a-iv**	Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde, 2050 karbon nötr hedefi doğrultusunda düşük karbonlu yakıt üretimi, temiz enerji, enerji verimliliği, yeşil hidrojen ve sıfır karbonlu elektrik yatırımları önceliklendirilmektedir. İklim riskleri ile bağlantılı olarak, Tüpraş operasyonel süreçlerinde enerji verimliliği, emisyon yönetimi ve döngüsel ekonomi uygulamalarını entegre etmekte; su tüketiminin azaltılması, alternatif su kaynaklarının değerlendirilmesi ve atık yönetimi gibi sürdürülebilirlik yaklaşımlarını risk yönetimi stratejilerine dâhil etmektedir. Koç Topluluğu Çevre Denetimi süreçleri ve bağımsız kuruluşların denetimleri ile belirlenen riskler doğrultusunda düzeltici ve iyileştirici aksiyonlar alınmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / Kurumsal Risk Yönetim Süreci Tüpraş'ta Çevreye Değer / Çevre Yönetimi / İklim Değişikliğiyle Mücadele Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim **Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası**

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, ilgili performans metriklerinin ücretlendirme politikasına dâhil edilme durumunu ve nasıl dâhil edildiği de dâhil olmak üzere iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin hedeflerin belirlenmesini nasıl denetledikleri ve bu hedeflere yönelik ilerlemeyi nasıl izlediklerini açıklamaktadır.	**6a-v**	Tüpraş Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler İçin Ücret Politikası kapsamında ücret ve yan haklar yönetimi; adil, objektif, yüksek performansı takdir eden, rekabetçi, ödüllendirici ve motive edici olarak düzenlenmekte ve uygulanmaktadır. Sürdürülebilirlik performansı Objective Key Result'lar (OKR) kapsamında takip edilmektedir. Üst yönetim, performanslarının değerlendirildiği OKR'larını her yılın başında tüm çalışanlarla paylaşarak yön göstermekte ve yıl sonunda bu OKR'lar üzerinden değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, Üst Yönetim tarafından belirlenen OKR'ların tamamı Stratejik Dönüşüm Planına adreslenerek sürdürülebilirlik temelli olarak belirlenmiştir. Şirketin stratejik hedefleri doğrultusunda belirlenen OKR'ların Koç Diyalog üzerinden tüm aylık ücretli çalışanlara yayılması sağlanmaktadır. Şirket'in ölçülebilir sonuçlarla birlikte takım içerisindeki ortak hedefleri tanımlamasına, bireysel hedeflerin belirlenmesi ile başlayan süreç, yöneticiler ve çalışanlar arasında yılda 5 kez düzenlenen periyodik diyalog buluşmaları tüm yıla yayılmıştır. Yönetici-Çalışan buluşmalarında hedeflere yönelik ilerleme görüşülerek ilave aksiyonlar alınmaktadır. Dönemin sonunda iş sonuçları ve iş sonuçlarına nasıl ulaşıldığına dair performans değerlendirmeleri Koç Diyalog üzerinden yapılmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Performans Gelişimi **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatları izlemek, yönetmek ve denetlemek için kullanılan yönetişim süreçlerinde, kontrollerde ve prosedürlerde yönetimin görevini ve görevin yönetim seviyesindeki belirli bir pozisyona ve komiteye devredilme hususunu ve bu pozisyon veya komite üzerinde gözetimin nasıl yapıldığını açıklamaktadır.	**6b-i**	Tüpraş'ın faaliyetlerinin denetim ve gözetimde yer alan komitelerinden biri olan Risk Yönetim Komitesi, Yönetim Kurulu'na bağlı olup, komitenin yapısı ve etkinliği Yönetim Kurulu tarafından yılda bir kez değerlendirilmektedir. Ayrıca bağımsız denetim şirketi tarafından TTK, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan "Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporuna İlişkin Esaslara" ve etik kurallara uygun olarak yürütülen denetim sonucunda; Şirket'in riskin erken saptanması sistemi ve komitesinin, tüm önemli yönleriyle, TTK'nın 378'inci maddesi çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Kurumsal Yönetim / Komite ve Politikalar
Tüpraş, yönetimin iklimle ilgili risk ve fırsatların gözetimini desteklemek için kontroller ve prosedürler kullanma hususunu ve kullanması hâlinde, bu kontrol ve prosedürlerin diğer iç fonksiyonlarla nasıl bütünleştirildiğini açıklamaktadır.	**6b-ii**	Tüpraş, iklimle ilgili riskleri ve fırsatları izlemek, yönetmek ve denetlemek için kapsamlı ve çok kanallı bir yönetişim yapısına sahiptir. Yönetişim kapsamına giren tüm komiteler, alt çalışma grupları, departmanlar, kanallar, takip ve raporlama sistematiği ve prosedürler detaylı olarak verilmektedir. Tüpraş, yönetimin iklimle ilgili risklerin gözetimini desteklemek için kullandığı kontrolleri, kurumsal yönetişim mekanizmaları ve operasyonel süreçlerle entegre ederek yönetmektedir. Risk Yönetim Komitesi, Risk Takip Komitesi ve Sürdürülebilirlik Komitesi, iklim risklerinin izlenmesi, yönetimi ve raporlanmasında merkezi bir rol üstlenirken, bu süreçler şirketin diğer iç fonksiyonlarıyla bütünleşik bir yapıda yürütülmektedir. Şirket, yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları için fonksiyonlar arası oluşturduğu Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin AB Taksonomi Tüzüğü ve Türkiye Yeşil Taksonomi Yönetmeliği kapsamında iklim, çevre ve sosyal açıdan uyumluluk değerlendirilmesini zorunlu hâle getirmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / Kurumsal Risk Yönetim Süreci Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer / Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri / Risk Yönetim Komitesi

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Strateji			
Tüpraş, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili riskleri ve fırsatları açıklamaktadır.	**9a**	Tüpraş, gelecekte faaliyetlerini ve finansal yeterliliğini etkilemesi beklenen iklimle ilgili riskleri ve fırsatları kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda, 2050 karbon nötr hedefi benimsenmiş olup, bu kapsamda düşük / sıfır karbonlu yakıt üretimi, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımları önceliklendirilmektedir. Tüpraş karşı karşıya olduğu iklimle ilgili riskler, geçiş riskleri ve fiziksel riskler olarak iki ana grupta ele almaktadır, fırsatlara da değinerek geniş tanım ve açıklamalarına yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların iş modeli ve değer zinciri üzerindeki mevcut ve öngörülen etkilerini açıklamaktadır.	**9b**	Tüpraş, iklim değişikliğiyle mücadele ve enerji dönüşümü gibi öncelikli konularına ve iklimle bağlantılı risklerine iş modeli ve değer üretme tablosunda yer vermektedir. Entegre yaklaşımdaki sermaye öğeleri arasında Finansal Sermaye, Üretilmiş Sermaye, Fikri Sermaye ve Doğal Sermaye altında bu etkiler açıkça görülmektedir. Değer zincirinde ise sıfır karbonlu elektrik üretimi, deniz ve demiryolu taşımacılığında mevcut durumdaki iklimle ilgili fırsatlar konumlandırılmıştır. 2050 Karbon Nötr yolculuğu ve Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki iklim değişikliğiyle mücadele ve enerji dönüşümüne yönelik hedefler çalışanların performans değerlendirmelerine ve üst yönetim hedef kartlarına entegre edilmiştir. Tüpraş'ın iklim değişikliğiyle mücadele stratejisi, 2050 yılına kadar karbon nötr olmayı hedeflemekte ve bu doğrultuda düşük karbonlu enerjiye geçiş planlanmaktadır. Şirket, iklim değişikliği nedeniyle artan su stresi, rafineri operasyonlarına yönelik fiziksel riskler ve düzenleyici gereklilikler gibi faktörleri göz önünde bulundurarak, su yönetimi ve döngüsel ekonomi alanlarında proaktif adımlar atmaktadır. Tüpraş, kurumsal dayanıklılığını artırmak adına değer zinciri boyunca paydaşlarıyla iş birliği içinde hareket etmektedir. Şirket, tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla Çevre Sosyal Yönetişim (ÇSY) Ön Değerlendirme Anketi uygulamaktadır. Anket kapsamında mevcut ve yeni tedarikçiler, çevre (emisyon, atık, su yönetimi, enerji verimliliği), insan hakları ve çalışma koşulları, etik ve uyum, yönetişim, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık gibi sürdürülebilirlikle ilgili konularda değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer / Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Değer Zinciri EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların geçiş planı dâhil olmak üzere stratejisi ve karar alma mekanizması üzerindeki etkilerini açıklamaktadır.	**9c**	"Enerjimiz Geleceğe" vizyonu ile stratejik dönüşüm çalışmaları kapsamında, iklim değişikliği kaynaklı geçiş ve fiziksel riskler analiz edilmiş, risklerin ve fırsatların yönetimi stratejiye entegre edilmiştir. Tüpraş, düşük karbon ekonomisine geçiş stratejisini hayata geçirirken, yatırım karar alma süreçlerinde içsel karbon fiyatlandırması kullanmaktadır. Gölge karbon fiyatı yaklaşımı, tüm yatırım projelerinin fizibilite ve değerlendirme aşamalarında dikkate alınmakta olup, bu uygulama düşük karbonlu yatırımları teşvik etmek ve iklimle bağlantılı finansal riskleri azaltmak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Tüpraş içerisinde 2024 yılında gerçekleştirilen yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları ile Çevre, Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, İnsan Hakları, İş Etiği ve Uyum ekiplerinden oluşturulan Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin oluşturulmasından başlayarak olgunlaştırma süreçlerindeki değerlendirme aşamalarında iklim hedefleri ile uyumluluğun iklim ile ilgili risk ve fırsatlar kapsamında da değerlendirilecek şekilde taksonomi görüşü verilmesi zorunlu hâle getirilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların finansal planlamaya nasıl dâhil edildiğini ve bu risk ve fırsatların finansal durum, finansal performans ve nakit akışları üzerindeki kısa, orta ve uzun vadede öngörülen etkilerini açıklamaktadır.	**9d**	Tüpraş 2050 karbon nötr yolculuğunda 2030 yılını kısa vade, 2035 yılını orta vade ve 2050 yılını da uzun vade olarak konumlandırmaktadır. 2030 yılı global literatürde ve global hedeflerde de kritik bir ara dönem yılı olarak konumlandırılmıştır. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planında kısa, orta ve uzun vadede mevcut faaliyet alanı ve yeni alanlara yönelik yatırım paylarını, FAVÖK paylarını, ortalama FAVÖK, ortalama yatırım harcaması, ortalama kullanılan sermaye getirisi ve net borç/FAVÖK ve ortalama temettü dağıtım oranı gibi finansal rasyolarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, belirlenmiş iklimle ilgili risk ve fırsatları dikkate alarak stratejisinin ve iş modelinin iklim ile ilgili değişikliklere, gelişmelere ve belirsizliklere karşı iklim dirençliliğini açıklamaktadır.	**9e**	Tüpraş, stratejisinin ve iş modelinin iklim ile ilgili değişiklikler, gelişmeler ve belirsizlikler karşısındaki dirençliliğini artırmak amacıyla hem stratejik hem de operasyonel tarafta hazırlanmaktadır. Stratejik dirençlilik sağlamak amacıyla 2050 karbon nötr hedefi doğrultusunda düşük karbonlu iş modeline geçiş yapmakta ve çeşitli senaryo analizleri üzerinden modeller ve görünümler oluşturmaktadır. Operasyonel dirençlilik sağlamak adına tüm üretim süreçlerini operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek yürütmektedir. Şirket aynı zamanda operasyonel Emre Amadelik puanının dünya rafinerileri arasında ilk çeyrekte yer alması için operasyonel, güvenilirlik, bütünlük, bakım ve planlı duruş faaliyetlerini risk tabanlı değerlendirmeler doğrultusunda yönetmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Üretime Değer / Operasyonel Mükemmellik
İklimle ilgili Riskler ve Fırsatlar			
Tüpraş, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili riskleri ve fırsatları tanımlamaktadır.	**10a**	Tüpraş, gelecekte faaliyetlerini ve finansal yeterliliğini etkilemesi beklenen iklimle ilgili riskleri ve fırsatları kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda, 2050 karbon nötr hedefi benimsenmiş olup, bu kapsamda düşük / sıfır karbonlu yakıt üretimi, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımları önceliklendirilmektedir. Tüpraş karşı karşıya olduğu iklimle ilgili riskler, geçiş riskleri ve fiziksel riskler olarak iki ana grupta ele almaktadır, fırsatlara da değinerek geniş tanım ve açıklamalarına yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, belirlediği iklimle ilgili her bir riski fiziksel risk mi yoksa geçiş riski mi olarak değerlendirdiğini açıklamaktadır.	**10b**	Tüpraş, belirlediği iklimle ilgili her bir riski Geçiş Riski veya Fiziksel Risk kapsamında değerlendirmektedir. Geçiş Riskleri arasında Politika ve Uyum başlığında karbon fiyatlandırma, gelişmiş emisyon raporlama yükümlülükleri, mevcut ürün ve hizmetlere ilişkin talimatlar ve düzenlemeler, Piyasa başlığında, hammadde maliyetinin artması, müşteri davranışında değişiklik, piyasa sinyallerinde belirsizlik, İtibar başlığında, artan paydaş kaygısı, olumsuz paydaş geri bildirimi, sektörün damgalanması, Teknoloji başlığında, yeni teknolojilere yapılan yatırımların düşük getiri / kayıp performansı, daha düşük emisyon teknolojisine geçişin maliyetleri, mevcut ürün ve hizmetlerin daha düşük emisyonlu ürün seçenekleriyle yer değiştirmesi yer almaktadır. Fiziksel Riskler arasında Kronik başlığında, yağış düzenlerindeki değişiklikler, kuraklık ve hava düzenlerindeki aşırı değişkenlik, artan su stresi, küresel ölçekte ortalama hava sıcaklıklarının artması, yükselen deniz seviyeleri, Akut başlığında ise aşırı hava olaylarının şiddetinin artması yer almaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, her bir iklimle ilgili risk ve fırsatın etkilerinin gerçekleşmesinin makul ölçüde beklenebileceği zaman dilimlerini kısa, orta veya uzun vade olarak belirtmektedir.	**10c**	Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamındaki zaman dilimlerini kısa vade, orta vade ve uzun vade olarak belirtmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, kısa, orta ve uzun vadeli dönemleri nasıl tanımladığını ve bu tanımların stratejik karar almada kullanılan planlama dönemleriyle bağlantısını açıklamaktadır.	**10d**	Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar bağlamında kısa vadeyi 0-2 yıl, orta vadeyi 3-9 yıl ve uzun vadeyi ise ≥10 yıl olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlar, stratejik karar alma süreçlerinde kullanılan kısa, orta ve uzun vade planlama dönemleriyle bağlantılıdır. Kısa vade, operasyonel süreçlerde hızlı aksiyon alınması gereken ve mevcut piyasa koşullarına bağlı olarak dinamik bir şekilde yönetilen risk ve fırsatları içermektedir. Orta vade, teknoloji dönüşümü, karbon piyasalarına entegrasyon ve enerji verimliliği projeleri ile planlı emisyon azaltımına yönelik uygulamaları kapsayan süreçleri içermektedir. Uzun vade ise düşük karbonlu iş modellerine geçiş, sürdürülebilir enerji yatırımları ve yeni alanlar dolayısıyla sera gazı emisyonlarının azaltımı gibi geniş kapsamlı dönüşüm planlarını içermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken geçmiş olaylara, mevcut koşullara ve gelecekteki koşullara ilişkin tahminler gibi tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmaktadır.	**11**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken geçmiş olayları, mevcut koşulları ve gelecekteki tahminleri içeren tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmaktadır. Geçmiş olaylar kapsamında, karbon düzenlemeleri ve emisyon ticaret sistemlerinin geçmiş etkileri incelenerek, gelecekteki olası düzenlemeler için stratejik planlamalar yapılmaktadır. Mevcut koşullar doğrultusunda, piyasa dinamikleri, müşteri taleplerindeki değişimler ve düşük karbonlu ürünlere yönelik eğilimler analiz edilmekte, buna bağlı olarak geçiş ve fiziksel riskler değerlendirilmektedir. Gelecekteki tahminler için ise Tüpraş, içsel karbon fiyatlandırmasını kullanarak karbon fiyatlarının uzun vadeli etkilerini projeksiyonlarla hesaplamakta ve yatırım kararlarını bu doğrultuda şekillendirmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken TSRS 2 Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'de tanımlanan sektör bazlı açıklama konularına atıfta bulunup açıklama konularının uygulanabilirliğini değerlendirmektedir.	**12**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
İş Modeli ve Değer Zinciri			
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların iş modeli ve değer zinciri üzerindeki mevcut ve öngörülen etkilerini tanımlamaktadır.	**13a**	Tüpraş, iklim değişikliğiyle mücadele ve enerji dönüşümü gibi öncelikli konularına ve iklimle bağlantılı risklerine iş modeli ve değer üretme tablosunda yer vermektedir. Entegre yaklaşımdaki sermaye öğeleri arasında Finansal Sermaye, Üretilmiş Sermaye, Fikri Sermaye ve Doğal Sermaye altında bu etkiler açıkça görülmektedir. Değer zincirinde ise sıfır karbonlu elektrik üretimi, deniz ve demiryolu taşımacılığında mevcut durumdaki iklimle ilgili fırsatlar konumlandırılmıştır. 2050 Karbon Nötr yolculuğu ve Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki iklim değişikliğiyle mücadele ve enerji dönüşümüne yönelik hedefler çalışanların performans değerlendirmelerine ve üst yönetim hedef kartlarına entegre edilmiştir. Tüpraş'ın iklim değişikliğiyle mücadele stratejisi, 2050 yılına kadar karbon nötr olmayı hedeflemekte ve bu doğrultuda düşük karbonlu enerjiye geçiş planlanmaktadır. Şirket, iklim değişikliği nedeniyle artan su stresi, rafineri operasyonlarına yönelik fiziksel riskler ve düzenleyici gereklilikler gibi faktörleri göz önünde bulundurarak, su yönetimi ve döngüsel ekonomi alanlarında proaktif adımlar atmaktadır. Tüpraş, kurumsal dayanıklılığını artırmak adına değer zinciri boyunca paydaşlarıyla iş birliği içinde hareket etmektedir. Şirket, tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla Çevre Sosyal Yönetişim (ÇSY) Ön Değerlendirme Anketi uygulamaktadır. Anket kapsamında mevcut ve yeni tedarikçiler, çevre (emisyon, atık, su yönetimi, enerji verimliliği), insan hakları ve çalışma koşulları, etik ve uyum, yönetişim, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık gibi sürdürülebilirlikle ilgili konularda değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer / Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Değer Zinciri EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iş modeli ve değer zincirinde iklimle ilgili risk ve fırsatların nerelerde yoğunlaştığını (örneğin; coğrafi alanlar, tesisler ve varlık türleri) tanımlamaktadır.	**13b**	Tüpraş, iştirakleri dâhil bir şekilde iş modeli ve değer zincirinde iklimle ilgili risk ve fırsatların nerede yoğunlaştığını belirlerken coğrafi alanlar, tesisler ve varlık türleri açısından kapsamlı analizler gerçekleştirmektedir. Geçiş riskleri, karbon fiyatlandırma mekanizmalarının etkisi, etkilenebilecek rafineriler / tesisler, sürdürülebilir yakıt kullanımına geçiş zorunlulukları ve değişen piyasa talepleri nedeniyle rafineri operasyonlarının bulunduğu bölgelerde özellikle yoğunlaşmaktadır. Fiziksel riskler açısından, aşırı hava olaylarının yaşandığı bölgelerdeki operasyonlar su stresine ve sıcaklık artışına bağlı üretim süreçlerinde değişiklik gerekliliğine maruz kalmaktadır. Tüpraş, İzmit, İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerilerinde ve Entek tesislerinde iklim risklerini ve fırsatlarını analiz etmekte, bu alanlardaki su stresi ve biyoçeşitlilik üzerindeki etkileri de değerlendirmektedir. Öte yandan, iklimle ilgili fırsatlar kapsamında, yenilenebilir enerjiye dayalı dönüşüm projeleri ve enerji verimliliği çalışmaları, stratejik konumlandırılan rafineri ve denizyolu ve demiryolu lojistik operasyonlarında uygulanmaktadır. Kaynak verimliliği ve döngüsel ekonomi uygulamalarının özellikle su kıtlığı riski yüksek bölgelerde önceliklendirildiği belirtilmektedir. Ayrıca, yeşil hidrojen ve biyoyakıt yatırımları ile karbon piyasasına entegrasyon süreçleri, değer zinciri boyunca sürdürülebilir büyümeyi desteklemektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer / Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / Değer Zinciri EKLER / EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Strateji ve Karar Alma			
Tüpraş, iklimle ilgili belirlediği hedeflere ve mevzuat uyarınca ulaşılması gereken hedeflere nasıl ulaşmayı planladığını, stratejisinde ve karar alma mekanizmasında iklimle ilgili risk ve fırsatlara nasıl karşılık verdiğini ve nasıl karşılık vermeyi planladığını açıklamaktadır.	**14a**	Türkiye'de enerji sektörünün dönüşümüne liderlik ederek, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile emisyonlarını kademeli olarak azaltmak ve 2050 yılında karbon nötr enerji şirketi olmak üzere çalışmaktadır. Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmelliği güçlendirirken, bu sayede elde edilecek kaynakları geleceğin stratejik öncelikli dönüşüm alanlarına aktarmak için yatırımlarına devam etmektedir. Planın ilk döneminde enerji yatırımlarının ağırlıklı kısmı sıfır karbonlu elektrik tesislerine, bitkisel ve hayvansal atık hammaddelerden sürdürülebilir havacılık yakıtı ve yeşil hidrojen üretimiyle entegre bir iş modeli kurmak için ihtiyaç duyulan yatırımlara ayrılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme EKLER / EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri ve fırsatları ele almak için kaynak tahsisi dâhil olmak üzere, iş modelindeki mevcut ve öngörülen değişiklikler (örneğin; karbon-yoğun, enerji-yoğun veya su-yoğun operasyonları yönetme veya sonlandırma planları, talep veya tedarik zinciri değişikliklerinden kaynaklanan kaynak tahsisleri, sermaye harcaması veya araştırma ve geliştirme için ek harcamalar yoluyla iş geliştirmeden kaynaklanan kaynak tahsisleri ve satın alma ve elden çıkarmalar) açıklamaktadır.	**14a-i**	Tüpraş, tüm üretim süreçlerini operasyonel mükemmellik bakış açısıyla sürekli geliştirerek yürütmektedir. Sürdürülebilir rafinaj altında enerji verimliliği, modernizasyon, karbonsuzlaştırma ve katma değerli ürün geliştirme projeleri yürütmektedir. Yenilenebilir enerji alanında faaliyet gösteren Koç Topluluğu şirketlerinden Entek'in 2022 yılında Tüpraş bünyesine katılması ile sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji kaynaklardaki büyüme stratejisinin önemli bir hamlesi gerçekleştirilmiştir. Tüpraş içerisinde 2024 yılında gerçekleştirilen yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları ile Çevre, Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, İnsan Hakları, İş Etiği ve Uyum ekiplerinden oluşturulan Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin oluşturulmasından başlayarak olgunlaştırma süreçlerindeki değerlendirme aşamalarında iklim hedefleri ile uyumluluğun iklim ile ilgili risk ve fırsatlar kapsamında da değerlendirilecek şekilde taksonomi görüşü verilmesi zorunlu hâle getirilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Üretime Değer / Operasyonel Mükemmellik Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme EKLER / EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar
Tüpraş, mevcut ve öngörülen doğrudan azaltım ve adaptasyon çabalarını (örneğin, üretim süreçlerindeki veya ekipmanındaki değişiklikler, tesislerin yeniden konumlandırılması, iş gücü düzenlemesi ve ürün özelliklerindeki değişiklikler) açıklamaktadır.	**14a-ii**	Tüpraş'ın, mevcut ve beklenen doğrudan azaltım ve adaptasyon çabaları kapsamında gerçekleştirdiği en büyük adımlardan biri rafineri sahalarına sıfır karbonlu elektrik entegrasyonudur. Yenilenebilir enerji teknolojileri enerji geçişinin ve karbonsuzlaşmanın temelini oluşturmaktadır. Hem gelecekteki enerji ihtiyacının doğrudan ve çok daha verimli bir şekilde karşılanmasında hem de yeşil hidrojen üretiminde ana girdi olarak enerji sektöründe ciddi rol oynayan elektrik Tüpraş tarafından önemli bir entegratör ve destekleyici olarak konumlandırılmaktadır. Tüpraş rafinerilerinde GES ve RES tesislerinin kurulumuna yönelik çalışmalar devam etmektedir. Tüpraş, yol haritası kapsamında dönüşüm için gereken kaynağı mevcut varlıklarından elde ederken, enerji verimliliği, verimlilik artışı ve katma değerli ürün yatırımları ile rafinaj operasyonlarını daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak için çalışmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, mevcut ve öngörülen dolaylı azaltım ve adaptasyon çabalarını (örneğin, müşteriler ve tedarik zinciri ile birlikte çalışma) açıklamaktadır.	**14a-iii**	Tüpraş, kurumsal dayanıklılığını artırmak adına değer zinciri boyunca paydaşlarıyla iş birliği içinde hareket etmektedir. Şirket, tedarikçi ekosistemindeki sürdürülebilirlik risklerinin ve potansiyel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla Çevre Sosyal Yönetişim (ÇSY) Ön Değerlendirme Anketi uygulamaktadır. Anket kapsamında mevcut ve yeni tedarikçiler, çevre (emisyon, atık, su yönetimi, enerji verimliliği), insan hakları ve çalışma koşulları, etik ve uyum, yönetişim, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ve çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık gibi sürdürülebilirlikle ilgili konularda değerlendirilmektedir. Müşteri tarafında, sürdürülebilir rafinaj alanında daha katma değerli ürünlerin geliştirilmesi ve piyasaya sunulması önceliklendirilmekte, yenilikçi teknolojilere yönelik saha uygulamaları teşvik edilmektedir. Bu kapsamda, sıfır karbonlu elektrik ve sürdürülebilir havacılık yakıtı gibi yenilenebilir enerji çözümleri ön plana çıkmaktadır. Tüpraş iştiraki Körfez Ulaştırma A.Ş. hibrit lokomotifleri ile müşteri tarafında karbon emisyonlarımızın azaltılmasına katkı sağlamaktadır. Körfez Ulaştırma A.Ş. karayolundaki tanker ve konteyner trafiğini hafifleterek hem karbon salımını azaltmakta hem de trafik güvenliğine katkıda bulunmaktadır. Entek'in yenilenebilir enerji portföyünde üretim yapan Kumköy, Damlapınar ve Kepezkaya hidroelektrik santralleri ile Kınık Rüzgâr Enerji Santrali, VCS sistemine kayıtlı olarak karbon kredileri üretmektedir. Gold Standard sistemine kayıtlı olan Süloğlu Elektrik Üretimi A.Ş. karbon denkleştirme yapabilecek sertifika üretebilmektedir. I-REC sistemine kayıtlı olan Azmak ve Menzelet Kılavuzlu hidroelektrik santralleri ise yenilenebilir enerji sertifikaları kapsamında yıllık üretimlerinin tamamını I-REC sertifikasına dönüştürebilmektedir. Bu sertifikalar Eltek tarafından nihai tüketicilere Kapsam 2 emisyonlarının denkleştirilmesi amacıyla sunulmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer / Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Körfez Ulaştırma A.Ş. Tüpraş'ta Üretime Değer / Entek Entek Sürdürülebilirlik Raporu

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, geçiş planının geliştirilmesinde kullanılan kilit varsayımları, geçiş planının dayanağı olan bağımlılıklara ilişkin bilgileri ve iklimle ilgili geçiş planını açıklamaktadır.	**14a-iv**	Tüpraş küresel, sektörel ve Türkiye'deki gelişmeler ışığında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planı'na, 2050 Karbon nötr yolculuğuna, iklim hedeflerine ve iştiraklerin faaliyet gösterdiği sektörlerdeki kilit varsayımlar ve bağımlılıklar dâhil raporda geniş yer vermektedir. Kilit varsayımlar kapsamında, karbon fiyatlandırma mekanizmalarının gelecekteki maliyet etkileri analiz edilmekte ve düşük karbonlu enerjiye geçişin rekabet avantajı sağlayacağı öngörülmektedir. Tüpraş mevcut durumda kısa vadede 2025-2030 dönemi için 25 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı uygulamaktadır. Bu değeri orta vadede 2030-2035 dönemi için 33 ABD doları / ton CO_2e takip etmektedir. 2035 yılı ve sonrasındaki uzun vadeli dönem için 2035-2040 döneminde 38 ABD doları / ton CO_2e, 2040-2045 dönemi için de 43 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı kullanılmaktadır. Bu değerler karbon fiyatlandırma aracı kapsamında incelenen kaynak ve rehber dokümanlara ilave olarak Türkiye'nin makroekonomik görünümü ve gelişmişlik düzeyi göz önüne alınarak oluşturulmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Küresel ve Sektörel Gelişmeler Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma
Tüpraş, iklimle ilgili hedeflerine ulaşma planını (sera gazı emisyonu hedefleri dâhil) açıklamaktadır.	**14a-v**	Stratejik Dönüşüm Planı'nın bir parçası olarak; 2017 yılı baz alınmak suretiyle üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının 2030 yılında %27 oranında, 2035 yılında %35 oranında, 2040 yılında %49 oranında azaltılması, 2050 yılı itibarıyla ise karbon nötr olarak faaliyetlere devam edilmesi hedeflenmektedir. Sıfır karbonlu elektrik yolculuğunda 2030'da yaklaşık 1 GW, 2035'te ise 2,5 GW kurulu güce ulaşarak sıfır karbonlu elektrik alanında lider şirketlerden biri olunması hedeflenmektedir. Sürdürülebilir Rafinaj alanında enerji verimliliği projeleri ile enerji yoğunluğu endeks değerinin 88,7'ye düşürülmesi hedeflenmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, TSRS 2 14(a) paragrafında belirtilen faaliyetler için nasıl kaynak sağladığını ve nasıl kaynak sağlamayı planladığını açıklamaktadır.	**14b**	Tüpraş, TSRS 2 14(a) paragrafında belirtilen faaliyetler için kaynaklarını sağlamayı ve yönetmeyi Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda yürütmektedir. Yeşil Hidrojen, Sürdürülebilir Rafinaj, Sıfır Karbonlu Elektrik ve Biyoyakıt gibi düşük karbonlu iş modellerine yatırım yaparak karbon yoğun sektörlerde dönüşümü sağlamayı hedeflemektedir. Finansal kaynakların yönlendirilmesinde karbon piyasalarına entegrasyon, içsel karbon fiyatlandırması ve yeşil finansman modelleri gibi mekanizmalar değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, enerji verimliliği yatırımları artırılarak sürdürülebilir üretim süreçlerine geçiş sağlanmaktadır. Yenilenebilir enerji portföyü genişletilmiş ve bu kapsamda Entek Elektrik bünyeye katılmıştır. Rafineri tesislerinde sıfır karbonlu elektrik sistemleri kurulmakta, enerji dönüşüm süreçleri desteklenmekte ve karbon emisyonlarını azaltmaya yönelik teknolojik çözümler uygulanmaktadır. İzmir Rafinerisi'nde kurulacak tesiste yılda 400 bin ton bitkisel ve hayvansal bazlı atık hammaddenin SAF, yenilenebilir dizel ve diğer ürünlere dönüştürülmesi planlanmaktadır. 2035 sonrası dönemde ise Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı üretim kapasitesinin 3 katına çıkarılması hedeflenmektedir. Yeşil hidrojen üretimi için kademeli olarak 2030'da 400 MW, 2035'te de 1 GW elektrolizör kapasitesine ulaşılması hedeflenmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, önceki raporlama dönemlerinde açıklanan planlara yönelik ilerlemeye dair nicel ve nitel bilgileri açıklamaktadır.	**14c**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu İklim Değişikliğiyle Mücadele, Enerji Dönüşümü, Enerji Yönetimi ve Operasyonel Mükemmellik öncelikli konuları ile ilişkili iklim hedeflerine, bu hedefler kapsamında kullandığı metriklere, hedefte ilerleme durumuna ve ilerleme kapsamındaki nicel ve nitel bilgilere raporda yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Finansal Durum, Finansal Performans ve Nakit Akışları			
Tüpraş, iklimle ilgili risklerin ve fırsatların raporlama dönemi için finansal durum, finansal performans ve nakit akışları üzerindeki etkileri (mevcut finansal etkiler) açıklamaktadır.	**15a**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlara yönelik olarak sermaye harcamaları, finansman ve yatırım stratejilerini düşük karbonlu dönüşüm hedefleri doğrultusunda şekillendirmektedir. Bu çerçevede, yeşil hidrojen, biyoyakıt, sürdürülebilir rafinaj ve sıfır karbonlu elektrik üretimi gibi alanlara yatırım yapılarak enerji dönüşümü hızlandırılmaktadır. Sürdürülebilir rafinaj alanında 2022-2030 döneminde her yıl ortalama 190 milyon ABD doları yatırım harcaması planlanmaktadır. Tüpraş ayrıca her yıl Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları'na ilave olarak Su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar ve Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamaları ayrı ayrı raporlamaktadır. 2023 yılı itibarıyla da AB Taksonomi kapsamında İklim Değişiklini Azaltma ve İklim Değişikliğine Uyum kapsamında sermaye harcamalarını ve sıfır karbonlu elektrikten ciro değerini ayrıca raporlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, iklimle ilgili risklerin ve fırsatların kısa, orta ve uzun vadede finansal durum, finansal performans ve nakit akışları üzerindeki öngörülen etkilerini açıklamaktadır.	**15b**	Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planında kısa, orta ve uzun vadede mevcut faaliyet alanı ve yeni alanlara yönelik yatırım paylarını, FAVÖK paylarını, ortalama FAVÖK, ortalama yatırım harcaması, ortalama kullanılan sermaye getirisi ve net borç/FAVÖK ve ortalama temettü dağıtım oranı gibi finansal rasyolarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların raporlama dönemi için finansal durum, finansal performans ve nakit akışları üzerindeki etkilerini nicel ve nitel bilgilerle açıklamaktadır.	**16a**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların raporlama dönemi için finansal durum, finansal performans ve nakit akışları üzerindeki etkilerini nicel ve nitel bilgilerle açıklamaktadır. Geçiş ve fiziksel riskler için olası finansal etkiler, Riskler ve Fırsatlar tablolarında detaylandırılmış olup, orta, yüksek ve düşük gibi nitel değerlendirme terimleri ile açıklanmıştır. Nicel bilgiler kapsamında; Tüpraş ayrıca her yıl Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları'na ilave olarak Su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar ve Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamaları ayrı ayrı raporlamaktadır. 2023 yılı itibarıyla da AB Taksonomi kapsamında İklim Değişiklini Azaltma ve İklim Değişikliğine Uyum kapsamında sermaye harcamalarını ve sıfır karbonlu elektrikten ciro değerini ayrıca raporlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, bir sonraki raporlama döneminde finansal tablolarda raporlanan varlık ve yükümlülüklerin defter değerlerinde önemli bir düzeltme yapılmasını gerektirebilecek ciddi bir riski bulunan iklimle ilgili riskleri ve fırsatları açıklamaktadır.	**16b**	Tüpraş, ilerleyen raporlama döneminde finansal tablolarda varlık ve yükümlülüklerde önemli düzeltme yapma riski taşıyan iklimle ilgili riskleri ve fırsatları kapsamlı şekilde analiz etmektedir. Geçiş riskleri kapsamında, karbon fiyatlandırma mekanizmalarının operasyonel maliyetlere doğrudan yansıması, emisyon ticaret sistemlerine uyum gerekliliği ve sürdürülebilir finansman süreçlerindeki değişiklikler, finansal varlık ve yükümlülüklerde değer kaybı veya yeniden yapılandırma ihtiyacı yaratabilecek unsurlar arasında yer almaktadır. Tüpraş mevcut durumda kısa vadede 2025-2030 dönemi için 25 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı uygulamaktadır. Bu değeri orta vadede 2030-2035 dönemi için 33 ABD doları / ton CO_2e takip etmektedir. 2035 yılı ve sonrasındaki uzun vadeli dönem için 2035-2040 döneminde 38 ABD doları / ton CO_2e, 2040-2045 dönemi için de 43 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı kullanılmaktadır. Karbon Fiyatlandırma Aracı yıl içerisindeki senaryo / model bünyesindeki fiyat ve parametrelerdeki olası değişiklikler ile ulusal mevzuat süreçlerindeki gelişmelere göre esneklik sağlayacak şekilde tasarlanıp geliştirilmiştir. Bu doğrultuda sürekli canlı tutularak ihtiyaçlara anlık cevap verebilecek nitelikte karbonun finansal etkisini değerlendirme yaklaşımı konumundadır. Gölge karbon fiyatı yıllık olarak gözden geçirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, kısa, orta ve uzun vadede finansal durumunun yatırım ve elden çıkarma planları (örneğin sermaye harcamalarına, büyük satın almalara ve elden çıkarmalara, iş ortaklıklarına, iş dönüşümüne, yeniliklere, yeni iş alanlarına ve varlığın kullanım dışı bırakılmasına ilişkin planlar) ile stratejisini uygulamak için kullandığı finansman kaynaklarını dikkate alarak ne şekilde değişmesini beklediğini açıklamaktadır.	**16c-i, 16c-ii**	Türkiye'de enerji sektörünün dönüşümüne liderlik ederek, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile emisyonlarını kademeli olarak azaltmak ve 2050 yılında karbon nötr enerji şirketi olmak üzere çalışmaktadır. Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmelliği güçlendirirken, bu sayede elde edilecek kaynakları geleceğin stratejik öncelikli dönüşüm alanlarına aktarmak için yatırımlarına devam etmektedir. Planın ilk döneminde enerji yatırımlarının ağırlıklı kısmı sıfır karbonlu elektrik tesislerine, bitkisel ve hayvansal atık hammaddelerden sürdürülebilir havacılık yakıtı ve yeşil hidrojen üretimiyle entegre bir iş modeli kurmak için ihtiyaç duyulan yatırımlara ayrılmıştır. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planında kısa, orta ve uzun vadede mevcut faaliyet alanı ve yeni alanlara yönelik yatırım paylarını, FAVÖK paylarını, ortalama FAVÖK, ortalama yatırım harcaması, ortalama kullanılan sermaye getirisi ve net borç/FAVÖK ve ortalama temettü dağıtım oranı gibi finansal rasyolarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, kısa, orta ve uzun vadede finansal performansı ve nakit akışlarının iklimle ilgili risk ve fırsatlara göre ne şekilde değişmesini beklediğini (örneğin, düşük karbonlu bir ekonomiye uyumlu hâle getirilmiş ürün ve hizmetlerden elde edilen hasılattaki artış, iklim olaylarından kaynaklı olarak varlıklarda meydana gelen hasarlardan doğan maliyetler ve iklime adaptasyonla veya azaltımla ilgili harcamalar) açıklamaktadır.	**16d**	Türkiye'de enerji sektörünün dönüşümüne liderlik ederek, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile emisyonlarını kademeli olarak azaltmak ve 2050 yılında karbon nötr enerji şirketi olmak üzere çalışmaktadır. Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmelliği güçlendirirken, bu sayede elde edilecek kaynakları geleceğin stratejik öncelikli dönüşüm alanlarına aktarmak için yatırımlarına devam etmektedir. Planın ilk döneminde enerji yatırımlarının ağırlıklı kısmı sıfır karbonlu elektrik tesislerine, bitkisel ve hayvansal atık hammaddelerden sürdürülebilir havacılık yakıtı ve yeşil hidrojen üretimiyle entegre bir iş modeli kurmak için ihtiyaç duyulan yatırımlara ayrılmıştır. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planında kısa, orta ve uzun vadede mevcut faaliyet alanı ve yeni alanlara yönelik yatırım paylarını, FAVÖK paylarını, ortalama FAVÖK, ortalama yatırım harcaması, ortalama kullanılan sermaye getirisi ve net borç/FAVÖK ve ortalama temettü dağıtım oranı gibi finansal rasyolarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların finansal etkilerini açıklamak için raporlama tarihinde elde edilebilen tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmaktadır.	**18a**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların finansal etkilerini açıklamak için raporlama tarihinde elindeki tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmaktadır. Karbon fiyatlandırma stratejileri, piyasa dinamikleri, teknoloji yatırımları ve mevzuat değişikliklerine yönelik senaryoları içeren analizler, risklerin ve fırsatların finansal etkilerini değerlendirmek için kullanılmaktadır. Geçiş riskleri ve fiziksel riskler, finansal durum üzerindeki etkileri açısından detaylı olarak sınıflandırılmış olup, düşük, orta, yüksek ve kritik gibi nitel terimlerle belirtilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili risk veya fırsatların finansal etkilerini açıklarken beceri, yetenek ve kaynaklarla orantılı bir yaklaşım kullanmaktadır.	**18b**	Tüpraş, iklimle ilgili risk veya fırsatların finansal etkilerini açıklarken, becerileri, yetenekleri ve kaynaklarıyla orantılı bir yaklaşım benimsemektedir. Karbon fiyatlandırma mekanizmaları, yeşil finansman kaynaklarına erişim ve düşük karbonlu yatırımlar, finansal sürdürülebilirliği sağlamak adına stratejik olarak değerlendirilmekte olup, bu doğrultuda yatırım projeleri içsel karbon fiyatlandırması kapsamında fizibilite çalışmalarıyla analiz edilmektedir. Tüpraş, yatırım kapasitesi ve finansman erişimine uygun olarak düşük karbonlu iş modellerine geçişi kademeli olarak planlamaktadır. Teknolojik geçiş riskleri, Ar-Ge projeleri ve iş gücünün yetkinliklerinin artırılması yoluyla yönetilmekte olup, sürdürülebilir enerji projeleri ve Endüstri 4.0 uygulamaları için özel finansman modelleri geliştirilmektedir. Tüpraş gerçekleştirdiği senaryo analizlerinde ve model hesaplamalarında kurumsal hafızasını da dikkate almaktadır. İşgücü konumlandırmasının iş hedefleri ve ihtiyaçlarıyla daha uyumlu hâle getirilmesi, böylelikle doğru sayıda insan kaynağının doğru yere tahsis edilmesini sağlamak amacıyla şirket genelinde stratejik işgücü planlama çalışması yürütülmüştür.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Stratejik İş Gücü Planlaması
Tüpraş, iklimle ilgili bir risk veya fırsatın mevcut veya öngörülen finansal etkilerine ilişkin etkilerin ayrı ayrı belirlenememesi veya tahmin etmede yer alan ölçüm belirsizliği düzeyinin çok yüksek olması sebebiyle elde edilebilecek nicel bilginin faydalı olmayacağı neticesinde nicel bilgi sağlamamayı tercih etme hakkı bulundurmaktadır.	**19a, 19b**	Tüpraş, düşük karbonlu yatırımları teşvik etme, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltma, düşük karbonlu fırsatları yakalama ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecek dönem iklim politikalarını şekillendirme amacıyla içsel karbon fiyatlandırması kullanmaktadır. Tüpraş mevcut durumda kullandığı gölge karbon fiyatı projeksiyonlarını ve dayanaklarını detaylıca paylaşmaktadır. Tüpraş geliştirdiği Karbon Fiyatlandırma Aracı ile mevcut emisyon projeksiyonu, mevcut karbon fiyatı projeksiyonu ve olası bir tahsisat dağılımlarını dikkate alarak karbon fiyat riskini önemli olarak görmekte ve hesaplayıp finansallaştırabilmektedir. Ancak Türkiye'de mevcut durumda bir karbon fiyatlandırma mekanizmasının olmaması, ulusal tahsisat planının yayınlanmamış olması, ulusal bir karbon fiyatının oluşmaması gibi belirsizliğin ayrı ayrı çok yüksek olması sebebiyle nicel bir çıktı oluşturamamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlar hakkında nicel bilgi sağlamaması durumunda, bu kararın gerekçelerini ve nitel bilgileri açıklamaktadır.	**21a, 21b, 21c**	Tüpraş, düşük karbonlu yatırımları teşvik etme, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltma, düşük karbonlu fırsatları yakalama ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecek dönem iklim politikalarını şekillendirme amacıyla içsel karbon fiyatlandırması kullanmaktadır. Tüpraş mevcut durumda kullandığı gölge karbon fiyatı projeksiyonlarını ve dayanaklarını detaylıca paylaşmaktadır. Tüpraş geliştirdiği Karbon Fiyatlandırma Aracı ile mevcut emisyon projeksiyonu, mevcut karbon fiyatı projeksiyonu ve olası bir tahsisat dağılımlarını dikkate alarak karbon fiyat riskini önemli olarak görmekte ve hesaplayıp finansallaştırabilmektedir. Ancak Türkiye'de mevcut durumda bir karbon fiyatlandırma mekanizmasının olmaması, ulusal tahsisat planının yayınlanmamış olması, ulusal bir karbon fiyatının oluşmaması gibi belirsizliğin ayrı ayrı çok yüksek olması sebebiyle nicel bir çıktı oluşturamamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, stratejisinin ve iş modelinin iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı dirençliliğini açıklamaktadır.	**22**	Tüpraş tarafından sera gazı emisyonlarının finansal boyuttaki etkisinin değerlendirilmesine yönelik Stratejik Dönüşüm Planı çalışmalarında ve yatırımların finansal değerlendirmelerinde kullanılan bir Karbon Fiyatlandırma Aracı geliştirilmiştir. İlgili aracın oluşturulmasında Finansal Sistemi Yeşilleştirme Ağı (NGFS), Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), WoodMac, Bloomberg, S&P Global, Dünya Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Uluslararası Karbon Hareketi Ortaklığı (ICAP) kaynaklarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmalarından yararlanılmıştır. Uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri de dikkate alınarak İklim Değişikliği Bakanlığı ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile 2023 yılında hazırlanan "Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye Ekonomisine Potansiyel Etkileri" raporundaki Türkiye için öngörülen karbon fiyatları da kapsamda değerlendirilmiştir. IPCC AR6 veri kapsamında Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun da sıklıkla kullandığı GEM_E3 modelinden ve NGFS tarafında ise daha kapsamlı olan GCAM modelinden yararlanılmıştır. Ulusal ve uluslararası geçerliliği olan ve kullanılan senaryo analizlerinin temeli iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı dirençliliği artırmaktır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde belirlenen etkilere nasıl karşılık vermesi gerektiği dâhil olmak üzere değerlendirmesinin varsa stratejisi ve iş modeli üzerindeki etkilerini açıklamaktadır.	**22a-i**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı çalışmasına Türkiye'nin 2050 yılına kadarki ulaşım amaçlı enerji talebinin nasıl değişeceğini öngören bir senaryo analiz / görünüm ile başlayarak bu analizin çıktıları ile yeni yatırım alanlarının neler olabileceğini değerlendirerek başlamıştır. Karbon Fiyatlandırma Aracı; karbon fiyatı senaryoları üzerinden yıl bazlı emisyon projeksiyonları ve potansiyel Ulusal Tahsisat Planı kapsamındaki tasarım parametreleri de entegre edilerek 1,5 °C, 2,0 °C ve 2,4 °C sıcaklık senaryolarına göre yıllık karbon maliyeti bazında karbonun finansal etkisi sonuçlarını ortaya koyabilecek şekilde geliştirilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, iklim dirençliliğine ilişkin değerlendirmesinde dikkate alınan önemli belirsizlik alanlarını açıklamaktadır.	**22a-ii**	Tüpraş, iklim esnekliği değerlendirmesinde dikkate aldığı önemli belirsizlik alanlarını geçiş riskleri ve fiziksel riskler çerçevesinde ele almaktadır. Geçiş riskleri kapsamında, karbon fiyatlandırma mekanizmalarının geleceği, ulusal ve uluslararası düzenleyici çerçevenin nasıl şekilleneceği, düşük karbonlu teknolojilerin benimsenme hızı, müşteri taleplerindeki değişimler, finansal desteklerin yönü ve piyasa koşulları gibi faktörler belirsizlik oluşturmaktadır. Fiziksel riskler açısından ise aşırı hava olaylarının rafineri operasyonlarına etkisi, su kaynaklarının azalmasıyla su yönetiminde ortaya çıkabilecek kısıtlamalar ve deniz seviyesinin yükselmesi gibi uzun vadeli tehditler öne çıkmaktadır. Tüpraş, bu belirsizlikleri göz önünde bulundurarak iklim risk ve fırsatlarını stratejik planlamasına entegre etmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, kısa, orta ve uzun vadede stratejisini ve iş modelini iklim değişikliğine uyarlama veya adapte etme kapasitesini açıklamaktadır.	**22a-iii**	Tüpraş, strateji ve iş modelinin iklim değişikliğine uyum sağlama kapasitesini kısa, orta ve uzun vadede değerlendirmek için Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda kapsamlı bir yaklaşım benimsemektedir. 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefi doğrultusunda, enerji verimliliği artırıcı yatırımlar yapmakta, düşük karbonlu yakıt üretimini teşvik etmekte ve yeşil hidrojen, sürdürülebilir havacılık yakıtı ve sıfır karbonlu elektrik gibi iş alanlarına yönelmektedir. Kısa vadede operasyonel süreçlerde enerji verimliliğini artırmaya ve yenilenebilir enerji yatırımlarını hızlandırmaya odaklanırken, orta vadede rafineri operasyonlarını düşük emisyonlu üretim teknolojileriyle dönüştürmek ve döngüsel ekonomi uygulamalarını yaygınlaştırmak için çalışmalar yürütmektedir. Uzun vadede ise düşük karbonlu üretime tam entegrasyon sağlamayı, fosil yakıt işleme kapasitesini artırmadan, alternatif enerji kaynaklarına yönelmeyi ve karbon yönetimi stratejilerini güçlendirmeyi planlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde belirlenen etkilere karşılık vermek amacıyla mevcut finansal kaynaklarının bulunabilirliği ve esnekliğini açıklamaktadır.	**22a-iii-1**	Türkiye'de enerji sektörünün dönüşümüne liderlik ederek, kârlı, dengeli ve çeşitlendirilmiş temiz enerji portföyü ile emisyonlarını kademeli olarak azaltmak ve 2050 yılında karbon nötr enerji şirketi olmak üzere çalışmaktadır. Sürdürülebilir rafinaj alanında operasyonel mükemmelliği güçlendirirken, bu sayede elde edilecek kaynakları geleceğin stratejik öncelikli dönüşüm alanlarına aktarmak için yatırımlarına devam etmektedir. Planın ilk döneminde enerji yatırımlarının ağırlıklı kısmı sıfır karbonlu elektrik tesislerine, bitkisel ve hayvansal atık hammaddelerden sürdürülebilir havacılık yakıtı ve yeşil hidrojen üretimiyle entegre bir iş modeli kurmak için ihtiyaç duyulan yatırımlara ayrılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer / İş Modeli ile Değer Üretme EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, mevcut varlıklarını yeniden konuşlandırma, başka bir amaca uygun hâle getirme, bir üst modele geçme veya hizmet dışı bırakma yeteneğini açıklamaktadır.	**22a-iii-2**	Rafinerilerde düşük karbonlu üretim süreçlerine geçiş, rafinerilere sıfır karbonlu elektrik entegrasyonları, proses verimliliği artırıcı teknolojiler ve enerji verimliliği ve modernizasyon kapsamında emisyon azaltımına yönelik projeler uygulanmaktadır. Özellikle yeşil hidrojen üretimi, sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) üretimi ve sıfır karbonlu elektrik sistemleri gibi alanlara yatırım yapılarak mevcut varlıkların dönüşümü sağlanmaktadır. Ayrıca, rafineri atıksu arıtma sistemlerinin modernizasyonu, buhar tüketiminde tasarruf sağlayan teknolojilerin entegrasyonu ve karbon yönetimi stratejileri ile operasyonel süreçlerin iklim değişikliğine uyumlu hâle getirilmesi hedeflenmektedir. Tüpraş, 2030 yılına kadar yatırımlarının %60'ını mevcut varlıklarını daha rekabetçi ve sürdürülebilir bir yapıya dönüştürmeye ayırmayı planlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, iklimle ilgili azaltım, adaptasyon ve iklim dirençliliği fırsatlarına yönelik mevcut ve planlanan yatırımlarının etkisini açıklamaktadır.	**22a-iii-3**	Tüpraş 2050 karbon nötr yolculuğunda 2030 yılını kısa vade, 2035 yılını orta vade ve 2050 yılını da uzun vade olarak konumlandırmaktadır. 2030 yılı global literatürde ve global hedeflerde de kritik bir ara dönem yılı olarak konumlandırılmıştır. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatlar kapsamında oluşturduğu Stratejik Dönüşüm Planında kısa, orta ve uzun vadede mevcut faaliyet alanı ve yeni alanlara yönelik yatırım paylarını, FAVÖK paylarını, ortalama FAVÖK, ortalama yatırım harcaması, ortalama kullanılan sermaye getirisi ve net borç/FAVÖK ve ortalama temettü dağıtım oranı gibi finansal rasyolarını açıklamaktadır. Tüpraş ayrıca her yıl Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları'na ilave olarak Su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar ve Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamaları ayrı ayrı raporlamaktadır. 2023 yılı itibarıyla da AB Taksonomi kapsamında İklim Değişiklini Azaltma ve İklim Değişikliğine Uyum kapsamında sermaye harcamalarını ayrıca raporlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinin nasıl ve ne zaman gerçekleştirildiğini açıklamaktadır.	**22b**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki senaryo analizleri 2021 yılında gerçekleştirilmiş olup her yıl Strateji Gözden Geçirme süreçlerinde tekrar değerlendirilmektedir. Karbon Fiyatlandırma Aracı yıl içerisindeki senaryo/model bünyesindeki fiyat ve parametrelerdeki olası değişiklikler ile ulusal mevzuat süreçlerindeki gelişmelere göre esneklik sağlayacak şekilde tasarlanıp geliştirilmiştir. Bu doğrultuda sürekli canlı tutularak ihtiyaçlara anlık cevap verebilecek nitelikte karbonun finansal etkisini değerlendirme yaklaşımı konumundadır. Gölge karbon fiyatı yıllık olarak gözden geçirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizi için kullandığı iklimle ilgili senaryolar ve bu senaryoların kaynaklarını açıklamaktadır.	**22b-i-1**	Tüpraş tarafından sera gazı emisyonlarının finansal boyuttaki etkisinin değerlendirilmesine yönelik Stratejik Dönüşüm Planı çalışmalarında ve yatırımların finansal değerlendirmelerinde kullanılan bir Karbon Fiyatlandırma Aracı geliştirilmiştir. İlgili aracın oluşturulmasında Finansal Sistemi Yeşilleştirme Ağı (NGFS), Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), WoodMac, Bloomberg, S&P Global, Dünya Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Uluslararası Karbon Hareketi Ortaklığı (ICAP) kaynaklarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmalarından yararlanılmıştır. Uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri de dikkate alınarak İklim Değişikliği Bakanlığı ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile 2023 yılında hazırlanan "Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye Ekonomisine Potansiyel Etkileri" raporundaki Türkiye için öngörülen karbon fiyatları da kapsamda değerlendirilmiştir. IPCC AR6 veri kapsamında Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun da sıklıkla kullandığı GEM_E3 modelinden ve NGFS tarafında ise daha kapsamlı olan GCAM modelinden yararlanılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinin çok çeşitli senaryoları içerip içermediğini açıklamaktadır.	**22b-i-2**	Tüpraş tarafından sera gazı emisyonlarının finansal boyuttaki etkisinin değerlendirilmesine yönelik Stratejik Dönüşüm Planı çalışmalarında ve yatırımların finansal değerlendirmelerinde kullanılan bir Karbon Fiyatlandırma Aracı geliştirilmiştir. İlgili aracın oluşturulmasında Finansal Sistemi Yeşilleştirme Ağı (NGFS), Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), WoodMac, Bloomberg, S&P Global, Dünya Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Uluslararası Karbon Hareketi Ortaklığı (ICAP) kaynaklarının karbon fiyatına yönelik öngörü projeksiyon çalışmalarından yararlanılmıştır. Uluslararası karbon piyasası fiyatları ve ülke beklentileri de dikkate alınarak İklim Değişikliği Bakanlığı ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile 2023 yılında hazırlanan "Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye Ekonomisine Potansiyel Etkileri" raporundaki Türkiye için öngörülen karbon fiyatları da kapsamda değerlendirilmiştir. IPCC AR6 veri kapsamında Avrupa Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun da sıklıkla kullandığı GEM_E3 modelinden ve NGFS tarafında ise daha kapsamlı olan GCAM modelinden yararlanılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde kullanılan iklimle ilgili senaryoların iklimle ilgili geçiş riskleriyle veya iklimle ilgili fiziksel risklerle ilişkili olup olmadığını açıklamaktadır.	**22b-i-3**	Karbon fiyatına yönelik olan senaryo ve projeksiyon çalışmaları geçiş risklerinden politika ve uyum riski ile ilgili olup kullanılan sıcaklık senaryoları hem geçiş risklerinden politika ve uyum riskini hem de fiziksel risklerden kronik risk ve akut riskleri etkilemektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde iklim değişikliyle ilgili en güncel uluslararası anlaşmayla uyumlu hâle getirilmiş iklimle ilgili bir senaryo kullanma durumunu açıklamaktadır.	**22b-i-4**	Türkiye'nin 2021 yılında Paris Anlaşması'nı onaylaması ve 2053 yılına kadar Net Sıfır Emisyon hedefini benimsemesi doğrultusunda, Tüpraş da düşük karbonlu ekonomiye geçiş sürecini hızlandırmıştır. Paris Anlaşması ile ön plana çıkan sürdürülebilirlik odağı, son 2-3 yılda yerini enerji güvenliğine bırakmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili seçtiği senaryoların iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere veya belirsizliklere karşı dirençliliğini değerlendirmekle ilgili olduğuna karar verme sebebini açıklamaktadır.	**22b-i-5**	Ulusal ve uluslararası geçerliliği olan ve kullanılan çeşitli ve çok kaynaklı senaryo analizlerinin temeli iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı dirençliliği artırmaktır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde kullanılan zaman dilimlerini açıklamaktadır.	**22b-i-6**	Tüpraş 2050 karbon nötr yolculuğunda 2030 yılını kısa vade, 2035 yılını orta vade ve 2050 yılını da uzun vade olarak konumlandırmaktadır. 2030 yılı global literatürde ve global hedeflerde de kritik bir ara dönem yılı olarak konumlandırılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde kapsanan operasyonların kapsamını (örneğin, analizde kullanılan operasyon yerleri ve iş birimleri) açıklamaktadır.	**22b-i-7**	Tüpraş içsel karbon fiyatlandırma mekanizmalarından Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını da içerisine dâhil ettiği gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin tamamında fizibilite hesaplamaları için bir parametre olarak dikkate almakta ve yatırım karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde faaliyet gösterdiği ülkelerdeki iklim politikalarını açıklamaktadır.	**22b-ii-1**	Türkiye, Ekim 2021'de Paris Anlaşması'nı onaylayarak 2053 yılına kadar Net Sıfır Emisyona ulaşma hedefi ile Güncellenmiş Birinci Ulusal Katkı Beyanı'nı Nisan 2023'te UNFCC Sekretaryası'na sunmuştur. Güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanı'na göre, 2030 için Olağan Senaryoya (BAU) kıyasla %41 oranında bir azaltıma ulaşılması hedeflenmiş olmakla birlikte Türkiye'nin mutlak sera gazı emisyonlarının önümüzdeki dönemde ulaşım sektörü dâhil düzenli olarak artacağı, 2038 yılında tepe noktasına ulaşacağı beklenmektedir. Ülkemizde mevzuat çalışmaları başlatılmış olup ilk önemli adım olan İklim Kanunu taslağına yönelik hazırlıklar ulusal düzeyde devam etmektedir. İklim Kanunu'nun kabul edilmesini takiben Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) pilot döneminin 2025 yılında başlaması ve 2028 yılı itibarıyla bütünüyle işlevsel hâle gelerek ilk faza geçilmesi planlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde makroekonomik trendleri açıklamaktadır.	**22b-ii-2**	Karbon fiyatlandırma aracı kapsamında incelenen kaynak ve rehber dokümanlara ilave olarak Türkiye'nin makroekonomik görünümü ve gelişmişlik düzeyi göz önüne alınarak oluşturulmuştur. Makroekonomik trendleri ve sosyal parametreleri dikkate alan Finansal Sistemi Yeşilleştirme Ağı (NGFS) veritabanından ve GCAM modelinden yararlanılmıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde ulusal ve bölgesel düzeydeki değişkenleri (örneğin, yerel hava olayları, demografi, arazi kullanımı, altyapı ve doğal kaynakların mevcudiyeti) açıklamaktadır.	**22b-ii-3**	Tüpraş EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar bölümünde Fiziksel ve Akut Riskler kısmında olası değişkenlere yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde enerji kullanımı ve çeşitliliğine dair kullanılan varsayımları açıklamaktadır.	**22b-ii-4**	Tüpraş'ta Strateji / Küresel ve Sektörel Gelişmeler bölümünde varsayımlar ve öngörüler detaylıca verilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Küresel ve Sektörel Gelişmeler Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinde teknolojik gelişmelere dair kullanılan varsayımları açıklamaktadır.	**22b-ii-5**	Tüpraş'ta Strateji / Küresel ve Sektörel Gelişmeler bölümünde varsayımlar ve öngörüler detaylıca verilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Küresel ve Sektörel Gelişmeler Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, iklimle ilgili senaryo analizinin yapıldığı raporlama dönemini açıklamaktadır.	**22b-iii**	İklimle ilgili senaryo analizleri 2024 yılında gerçekleştirilmiş olup her yıl gözden geçirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, sektörler arası metrik kategorilerine ve TSRS 2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'de tanımlanan sektör bazlı metriklere atıfta bulunarak bunların uygulanabilirliğini değerlendirmektedir.	**23**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
Risk Yönetimi			
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçleri ve politikaları açıklamaktadır.	**25a**	Risk Yönetim Komitesi ve Sürdürülebilirlik Komitesi aracılığıyla iklim ile ilgili riskler bağlamında Yönetim Kurulu'na bilgilendirmeler yapılmakta, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü riskleri belirlemekte ve SK Alt Çalışma Grupları iklimle bağlantılı konuların takibini gerçekleştirmektedir. Tüpraş, kurumsal risk yönetimi yaklaşımı ile iklimle bağlantılı risk ve fırsatları entegre bir şekilde Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında Kurumsal Risk Envanteri'nde takip etmektedir. Tüpraş iklimle bağlantılı risk ve fırsatları kısa, orta ve uzun vadeli olarak tanımlamakta olup, bu risk ve fırsatları etki ve olasılıklarıyla birlikte Şirketin faaliyetlerine, stratejisine ve finansal yapısına olan etkilerini analiz etmektedir. Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan en üst seviyede önem arz eden riskler (ilk (top) riskler) arasında iklimle bağlantılı riskler de önceliklendirilerek yer almaktadır. Karbon fiyatlandırma mekanizmaları, düzenleyici/regülasyonel değişiklikler, sektör özelindeki piyasa dalgalanmaları, fiziksel iklim olayları ve düşük karbonlu teknolojilere geçiş gibi faktörler kapsamlı bir şekilde analiz edilmekte, bu risklere yönelik azaltım stratejileri geliştirilmektedir. Karbon emisyonlarının azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması, döngüsel ekonomi uygulamalarının benimsenmesi ve sürdürülebilir ürün teknolojilerine yatırım yapılması gibi pozitif etkiler sunacak aksiyonlar, Tüpraş'ın iklim stratejisinin temel unsurlarını oluşturmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Tüpraş Yönetim Kurulu Komiteleri Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası** **Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası**

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri belirlemek için hangi girdileri ve parametreleri kullandığını açıklamaktadır.	**25a-i**	Tüpraş, iklimle ilgili riskleri belirlemek için düzenleyici çerçeve, yasal mevzuatlar, karbon fiyatlandırma mekanizmaları, sektör özelindeki piyasa koşulları, teknolojik dönüşüm, fiziksel iklim olayları ve finansal etkiler gibi çeşitli girdileri ve parametreleri kullanmaktadır. Ulusal ve uluslararası emisyon düzenlemeleri, karbon vergileri, emisyon ticaret sistemleri ve sektör bazlı iklim politikaları düzenleyici risklerin belirlenmesinde temel kaynaklardır. Ham madde ve ürün fiyat dalgalanmaları, müşteri taleplerindeki değişimler, düşük karbonlu ürünlere yönelim ve finansal teşvikler, piyasa risklerini değerlendirmek için kullanılan parametreler arasındadır. Aşırı hava olayları, deniz seviyesindeki değişimler ve su kıtlığı gibi fiziksel riskler, operasyonların uzun vadeli dayanıklılığını belirlemeye yönelik analizlerde dikkate alınmaktadır. Tüpraş iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden ve Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik metrikler başta olmak üzere Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltlerindeki metriklerden yararlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri belirlemek için iklimle ilgili senaryo analizini kullanıp kullanmadığını ve nasıl kullandığını açıklamaktadır.	**25a-ii**	Tüpraş, iklimle ilgili riskleri tanımlamak için iklim senaryo analizlerini kullanmakta olup, bu analizler aracılığıyla farklı karbon düzenlemeleri, piyasa koşulları ve fiziksel iklim olaylarına karşı dayanıklılığını değerlendirmektedir. Karbon fiyat senaryolarında 1,5 °C, 2 °C ve 2,4 °C sıcaklık senaryoları kullanılmakta, IPCC ve NGFS veritabanlarından çeşitli senaryo ve modeller baz alınmaktadır. Sera gazı emisyonları, karbon fiyatlandırma mekanizmaları, enerji geçişi, su kıtlığı, su stresi ve aşırı hava olayları gibi faktörler iklim senaryoları kapsamında analiz edilmekte ve Tüpraş'ın operasyonları üzerindeki potansiyel etkileri belirlenmektedir. İklim senaryo analizi sonuçları, karbon nötr hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir rafinaj, biyoyakıtlar, yeşil hidrojen ve sıfır karbonlu elektrik yatırımlarına yön verirken, Tüpraş'ın risk yönetim stratejilerini şekillendirmede önemli bir girdi sağlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, iklimle ilgili risklerin etkilerinin niteliğini, olasılığını ve büyüklüğünü nasıl değerlendirdiğini açıklamaktadır.	**25a-iii**	Tüpraş, iklim ile ilgili her riskini etki derecesi (düşük / orta / yüksek / kritik), meydana gelme olasılığı (uzak ihtimal / muhtemel / mümkün / neredeyse kesin) ve risk derecesi (düşük / orta / yüksek) açısından bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmektedir. Risklerin olasılığı ve büyüklüğü hesaplanarak kısa, orta ve uzun vadeli etkileri belirlenmekte, yüksek öncelikli riskler için azaltım ve uyum stratejileri geliştirilmektedir. Risklerin bütünlüğü ve göreceli konumları entegre bir şekilde değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Matris Etki ve Sınıflandırma** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası**
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri diğer risk türlerine göre önceliklendirip önceliklendirmediğini ve nasıl önceliklendirdiğini açıklamaktadır.	**25a-iv**	Tüpraş Kurumsal Risk Envanteri'nde yer alan 160 adet risk içerisinden risk derecesi yüksek olan riskler arasından 14 adet risk önceliklendirilerek en üst seviyede önem arz eden risk (ilk (top) riskler) olarak seçilmiştir. Bu riskler arasında iklim ile bağlantılı riskler de bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Matris Etki ve Sınıflandırma** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası**
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri nasıl izlediğini açıklamaktadır.	**25a-v**	Risk Yönetim Komitesi, Risk Takip Komitesi ve Sürdürülebilirlik Komitesi, iklim risklerinin izlenmesi, yönetimi ve raporlanmasında merkezi bir rol üstlenirken, bu süreçler şirketin diğer iç fonksiyonlarıyla bütünleşik bir yapıda yürütülmektedir. İklim değişikliği ile ilgili risk ve fırsatların sahipliği, sorumluluğu, takibi ve tanımlanan aksiyon planının sorumluluğu Strateji ve Sürdürülebilirlik Direktörlüğü bünyesindeki İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü'nde olup, iklim ve sürdürülebilirlik ile bağlantılı risklerin Şirket içerisindeki en üst düzey sorumlusu Genel Müdür olarak konumlandırılmıştır. Sürdürülebilirlik Komitesi bünyesindeki İklim Değişikliği Alt Çalışma Grubu da süreçte etkin görev almakta, iklimle bağlantılı risk ve fırsatları değişen ulusal ve küresel koşullara göz önüne alıp düzenli olarak gözden geçirerek güncellemekte ve gerekli durumlarda alınması gereken aksiyonlar için planlama yapmaktadır. İklim ile ilgili risk ve fırsatların yürütülen tüm faaliyetlerde göz önünde bulundurulması gerekliliği Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası'nda da açık şekilde yer almaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Takip Komitesi **Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi** **Tüpraş Kurumsal Risk Politikası** **Tüpraş Çevre Yönetimi Politikası**
Tüpraş, önceki raporlama dönemiyle karşılaştırıldığında kullanılan süreçleri değiştirip değiştirmediğini ve nasıl değiştirdiğini açıklamaktadır.	**25a-vi**	Tüpraş, önceki raporlama dönemine kıyasla iklimle ilgili risk yönetim süreçlerini güçlendirerek güncellenen düzenlemelere, piyasa koşullarına ve teknolojik gelişmelere daha etkin uyum sağlamak amacıyla çeşitli iyileştirmeler gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda, Sürdürülebilirlik Komitesi'nin rolü genişletilmiş, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Müdürlüğü kurulmuştur. Sürdürülebilirlik Komitesi Alt Çalışma Grupları yeniden yapılandırılarak İklim Değişikliği Alt Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Tüpraş içsel karbon fiyatlandırma ve sıcaklık senaryo analizlerini detaylandırıp kamuoyu ile paylaşmıştır. Tüpraş içerisinde 2024 yılında gerçekleştirilen yatırım sistemi entegrasyon çalışmaları ile Çevre, Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik, İnsan Hakları, İş Etiği ve Uyum ekiplerinden oluşturulan Taksonomi Grubu ile tüm yatırım projelerinin oluşturulmasından başlayarak olgunlaştırma süreçlerindeki değerlendirme aşamalarında iklim hedefleri ile uyumluluğun iklim ile ilgili risk ve fırsatlar kapsamında **da** değerlendirilecek şekilde taksonomi görüşü verilmesi zorunlu hâle getirilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili fırsatların belirlenmesinde iklim senaryo analizini kullanıp kullanmadığını ve nasıl kullandığına ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere iklimle ilgili fırsatları belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçleri açıklamaktadır.	**25b**	Tüpraş, iklimle ilgili fırsatları belirlemek için iklim senaryo analizlerini kullanmakta olup, bu analizler aracılığıyla düşük karbonlu ürünler, yeşil hidrojen, biyoyakıtlar, enerji dönüşümü ve enerji verimliliği yatırımları gibi stratejik fırsatları değerlendirmektedir. Senaryo analizleri kapsamında, düzenleyici çerçevenin ve regülatif koşulların gelecekte nasıl şekilleneceği, karbon fiyatlandırma mekanizmalarının etkileri, yenilenebilir enerji teknolojilerinin gelişimi ve piyasa taleplerindeki değişimler dikkate alınarak farklı senaryolar üzerinden fırsatlar analiz edilmektedir. Bu analizler, sürdürülebilir rafinaj, karbon yönetimi ve döngüsel ekonomi alanlarındaki yatırımların önceliklendirilmesine yardımcı olmakta, Tüpraş'ın uzun vadeli stratejik dönüşüm planına yön vermektedir. Önceliklendirme aşamasında fırsatlar; finansal getirisi, düzenleyici risklere uyumu ve sürdürülebilirlik stratejisine katkısına göre sınıflandırılmakta, en yüksek katma değer sağlayan projelere yatırım yapılmaktadır. İzleme sürecinde ise, bu fırsatlar yıllık olarak ilgili sorumlu birimler de sürece dâhil edilerek gözden geçirilmekte ve Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından üst yönetime raporlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesine, değerlendirilmesine, önceliklendirilmesine ve izlenmesine yönelik süreçlerin; genel risk yönetimi sürecine ne ölçüde ve nasıl entegre edildiğini ve genel risk yönetim sürecini ne ölçüde ve nasıl bilgilendirdiğini açıklamaktadır.	**25c**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesi, değerlendirilmesi, önceliklendirilmesi ve izlenmesi süreçlerini kurumsal risk yönetimi sürecine entegre ederek, stratejik planlama ve yatırım kararlarını bu doğrultuda şekillendirmektedir. Risk Takip Komitesi ve Sürdürülebilirlik Komitesi, iklim risk ve fırsatlarını düzenli olarak analiz ederek, Tüpraş'ın finansal, operasyonel ve düzenleyici uyum stratejilerine dâhil etmektedir. Karbon fiyatlandırma mekanizmaları, piyasa talepleri, teknolojik gelişmeler ve düzenleyici değişimler gibi unsurlar genel risk yönetimi süreçleriyle birlikte değerlendirilmekte, düşük karbonlu iş modelleri ve sürdürülebilir enerji yatırımları önceliklendirilerek stratejik dönüşüm planına entegre edilmektedir. İzleme sürecinde, iklim risk ve fırsatları düzenli olarak gözden geçirilerek, alınan aksiyonların etkinliği değerlendirilmekte ve üst yönetime raporlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Takip Komitesi Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi Tüpraş Kurumsal Risk Politikası
Tüpraş, gereksiz tekrarlardan kaçınmak için sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların yönetişim açıklamalarını entegre şekilde sunmaktadır.	**26**	Tüpraş, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları entegre bir yönetişim yaklaşımıyla sunarak gereksiz tekrarlardan kaçınmakta ve iklim risk yönetimi süreçlerini bütüncül bir yapıya oturtmaktadır. İklim ile ilgili risk ve fırsatlar, sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu bir şekilde yönetilmekte ve düzenli olarak üst yönetime raporlanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Kurumsal Risk Yönetim Yaklaşımı Kurumsal Risk Envanteri / İklim ile Bağlantılı Riskler EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Sürdürülebilirlik Yönetişimi / Sürdürülebilirlik Komitesi Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları Kurumsal Risk Yönetim Süreci / Risk Takip Komitesi Tüpraş Kurumsal Risk Rehberi Tüpraş Kurumsal Risk Politikası

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Metrikler ve Hedefler			
Tüpraş, sektörler arası metrik kategorileriyle ilgili bilgileri açıklamaktadır.	**28a**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
Tüpraş, belirli iş modelleri, faaliyetleri veya bir sektörde katılımı karakterize eden diğer ortak özelliklerle ilişkili metrikleri açıklamaktadır.	**28b**	Tüpraş Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik metrikler kapsamında ayrı bir raporlama yapmaktadır. Bağlı şirketlerin kendi sürdürülebilirlik raporlarına da dâhil ettiği SASB kapsamındaki önemli metrikleri, Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde konsolide olarak yer almaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
Tüpraş, iklimle ilgili riskleri azaltmak, bunlara uyum sağlamak veya iklimle ilgili fırsatlarından yararlanmak için belirlediği hedefleri ve mevzuat uyarınca ulaşılması gereken hedefleri yönetişim organı veya yönetim tarafından bu hedeflere yönelik ilerlemeleri ölçmek için kullanılan metrikler dâhil olmak üzere açıklamaktadır.	**28c**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu İklim Değişikliğiyle Mücadele, Enerji Dönüşümü, Enerji Yönetimi ve Operasyonel Mükemmellik öncelikli konuları ile ilişkili iklim hedeflerine, bu hedefler kapsamında kullandığı metriklere ve hedefe ilerleme durumuna raporda yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
İklimle ilgili Metrikler			
Tüpraş, raporlama dönemi boyunca üretilen Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 mutlak brüt sera gazı emisyonlarını ($metrik\ ton\ CO_2$ eşdeğeri) açıklamaktadır.	**29a-i**	Tüpraş solo Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklamaktadır (2017-2024). Konsolide olarak da tüm bağlı ortaklıklar dâhil mutlak brüt Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklamaktadır (2017-2024). Tüm sera gazı emisyonları Tüpraş ve bağlı ortaklıklar dâhil bağımsız üçüncü taraf doğrulama süreçlerinden ve sınırlı güvence denetimlerinden geçmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sera gazı emisyonlarını Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardına uygun olarak ölçer.	**29a-ii**	Tüpraş, sera gazı emisyonlarını ölçmek için Sera Gazı Protokolü'nü ve ISO 14064-1 standardını kullanmakta olup, bu yöntemler sayesinde emisyon hesaplamalarında uluslararası standartlara uygunluk sağlanmaktadır. Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları, Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında düzenli olarak takip edilmekte, üçüncü taraf bağımsız denetim kuruluşlarına doğrulatılmakta ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanmaktadır. Kapsam 3 emisyonları da Sera Gazı Protokolü çerçevesinde belirlenen 15 kategori altında hesaplanıp raporlanmaktadır. Kapsam 3 emisyonları ayrıca ISO14064 kapsamında doğrulanmaktadır. Tüpraş ve iştirakler dâhil Kapsam 1, Kapsam 2 ve kapsam 3 sera gazı emisyonlarına sınırlı güvence denetimi alınmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı ölçüm yaklaşımını, girdileri, varsayımları ve bu varsayımlarını seçme nedenlerini ve raporlama döneminde bu konularda bir değişiklik olması durumunda değişikliğin nedenlerini açıklamaktadır.	**29a-iii-1, 29a-iii-2, 29a-iii-3**	Tüpraş Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonları hesabındaki metodolojilere ve her bir sera gazı emisyonu için kullanılan emisyon faktörleri veri tabanları rapor içerisinde detaylı bir şekilde verilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını konsolide edilen grup ve diğer yatırım yapılanlar arasında ayrıştırmaktadır.	**29a-iv**	Tüpraş Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını hem solo hem de tüm bağlı ortaklıkları dâhil konsolide olarak açıklamaktadır. Bağlı ortaklıkların Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları da tek tek ayrıca verilmektedir. Kapsama dâhil edilmeyen bağlı ortaklık bulunmamaktadır. Tüm Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları Tüpraş ve bağlı ortaklıklar dâhil bağımsız üçüncü taraf doğrulama süreçlerinden ve sınırlı güvence denetimlerinden geçmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, Kapsam 2 sera gazı emisyonları için lokasyona dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklamaktadır ve kullanıcıların anlamalarını sağlamak için gerekli olan sözleşmeye dayalı araçlar hakkında bilgi sağlamaktadır.	**29a-v**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmadığından Kapsam 2 emisyonlarını lokasyona dayalı olarak açıklamakta ve raporlamada şeffaflığı sağlamak için gerekli sözleşme araçlarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı'nda (2011) tanımlanan Kapsam 3 kategorilerine uygun olarak Kapsam 3 sera gazı emisyon ölçümüne dâhil edilen kategorileri ve Kategori 15 sera gazı emisyonları veya yatırımlarıyla ilişkili olanlar (finanse edilen emisyonlar) hakkında ilave bilgileri açıklamaktadır.	**29a-vi**	Tüpraş, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standard kapsamında hesaplanan ve 2017-2024 yıllarına ait toplam 15 kategori altında değerlendirilen Kapsam 3 emisyonlarını kategori bazlı ve toplam değer olarak kamuoyu ile paylaşmaktadır. Kategori 15: Yatırımlar kapsamında OPET yatırımları dâhil edilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, iklimle ilgili geçiş risklerine karşı kırılgan varlıkların veya faaliyetlerin miktarını ve yüzdesini açıklamaktadır.	**29b**	Ulusal ETS sistemine ilk aşamada dâhil olacak tesisler T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Tüpraş'ın üç rafinerisi (İzmit, İzmir ve Kırıkkale) yıllık emisyonu 500.000 ton CO_2e değerinden yüksek tesisler olduğu için hâlihazırda C kategorisindedir. Bu tesislerin ETS sistemine katılımı zorunlu kılınmıştır. Batman Rafinerisi ETS kapsamına girmemektedir. Üç tesis birlikte değerlendirildiğinde, Tüpraş faaliyetlerinin %90-95 arası bir karbon fiyatlandırma mekanizmasından doğrudan etkilenecektir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, iklimle ilgili fiziksel risklere karşı dayanıksız varlıkların veya faaliyetlerin miktarını ve yüzdesini açıklamaktadır.	**29c**	Aşırı hava olayları (fırtına, sel, sıcaklık artışı) ve su kaynaklarındaki kıtlık, rafineri operasyonlarını olumsuz etkileyebilecek ana fiziksel riskler arasında yer almakta olup, Tüpraş rafinerilerinin ve Entek tesislerinin aşırı hava olaylarına karşı açık bölgelerde bulunması operasyonel kırılganlığı artırmaktadır. Özellikle kıyı rafinerilerinde (İzmit ve İzmir Rafinerileri), Tüpraş faaliyetlerinin %50-65 arasını doğrudan etkileyebilecek bu durum ile deniz seviyelerinin yükselmesi, tesislerin altyapısına zarar verebilir, su baskınlarına yol açabilir ve ekipmanlarda korozyon riskini artırarak bakım-onarım maliyetlerini yükseltebilir. Ayrıca, rafineri faaliyetlerinin tamamı (%100) su stresi yüksek bölgelerde yer almakta olup, kuraklık ve aşırı sıcaklar nedeniyle operasyonların olumsuz etkilenme ihtimali bulunmaktadır. Entek'in de tesislerinin kurulu güç açısından %80-85'i su stresinin yüksek olarak yaşandığı bölgelerde yer aldığından kuraklık riski göz önüne alınmaktadır. Entek'in kıyı şeridine yakın olan tesisleri (Süloğlu RES - Kınık RES; Azmak HES - Kumköy HES; Kocaeli DGÇS) kaynaklı toplam kurulu güç açısından %50-60'ını etkileyebilecek nitelikte deniz seviyesi yükselmesinin tesisler ve ekipmanlar üzerinde oluşturacağı risk bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Su Yönetimi EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Fiziksel Riskler / Kronik Risk Entek Sürdürülebilirlik Raporu

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili fırsatlarla uyumlu hâle getirilmiş varlıkların veya faaliyetlerin miktarını ve yüzdesini açıklamaktadır.	**29d**	Tüpraş, iklimle ilgili fırsatlarla uyumlu varlık ve faaliyetlerini Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında değerlendirerek Sürdürülebilir Rafinaj, Sıfır Karbonlu Elektrik, Yeşil Hidrojen ve Biyoyakıt iş alanlarına yatırım yapmaktadır. Yenilenebilir elektrik üretimi için Entek Elektrik'i bünyesine katan Şirket, rafineri tesislerinde sıfır karbonlu elektrik sistemlerini devreye alarak düşük karbonlu enerji geçişini hızlandırmaktadır. Ayrıca, Endüstri 4.0, enerji verimliliği, geri dönüşüm ve atık yönetimi alanlarında teknoloji girişimlerine yatırım yaparak düşük emisyonlu üretim süreçlerine odaklanmaktadır. Bu yatırımlar, Tüpraş'ın tüm rafineri faaliyetlerinin (%100) iklim değişikliği fırsatlarıyla daha uyumlu hâle gelmesini sağlamaktadır. Entek tarafında da Kocaeli DGÇS haricindeki RES ve HES operasyonlarını içeren yenilenebilir enerji tesisleri vasıtasıyla kurulu güç açısından %75-80'i iklim değişikliği fırsatlarıyla uyumlu hâle getirmiştir. Ditaş'ın karbon emisyonu düşük iki adet çevreye duyarlı eco-gemi yapım sürecini başlatması ile Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin fosil kaynağa alternatif elektrikle de çalışabilen hibrit lokomotifleri bünyesine katması operasyonlarını iklim değişikliğine karşı uyumunu kolaylaştıran gelişmeler olarak göze çarpmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Entek Sürdürülebilirlik Raporu Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlara yönelik dağıtılan sermaye harcaması, finansman veya yatırım miktarını açıklamaktadır.	**29e**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlara yönelik olarak sermaye harcamaları, finansman ve yatırım stratejilerini düşük karbonlu dönüşüm hedefleri doğrultusunda şekillendirmektedir. Bu çerçevede, yeşil hidrojen, biyoyakıt, sürdürülebilir rafinaj ve sıfır karbonlu elektrik üretimi gibi alanlara yatırım yapılarak enerji dönüşümü hızlandırılmaktadır. Tüpraş, 2035 yılına kadar sürdürülebilir rafinaj alanında enerji verimliliği, modernizasyon, karbonsuzlaştırma ve katma değerli ürün üretimi projeleri için yaklaşık 2,3 milyar ABD doları yatırım harcaması yapmayı ve yeni stratejik odak alanlar dâhil toplamda 5 milyar ABD doları yatırım gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Tüpraş ayrıca her yıl Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları'na ilave olarak Su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar ve Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamaları ayrı ayrı raporlamaktadır. 2023 yılı itibarıyla da AB Taksonomi kapsamında İklim Değişiklini Azaltma ve İklim Değişikliğine Uyum kapsamında sermaye harcamalarını ayrıca raporlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, karar alma sürecinde bir karbon fiyatı uygulayıp uygulamadığını ve ne şekilde uyguladığını açıklamaktadır.	**29f-i**	Tüpraş, düşük karbonlu yatırımları teşvik etme, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltma, düşük karbonlu fırsatları yakalama ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecek dönem iklim politikalarını Tüpraş içsel karbon fiyatlandırma mekanizmalarından Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını da içerisine dâhil ettiği gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin tamamında fizibilite hesaplamaları için bir parametre olarak dikkate almakta ve yatırım karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. Tüpraş tarafından sera gazı emisyonlarının finansal boyuttaki etkisinin değerlendirilmesine yönelik Stratejik Dönüşüm Planı çalışmalarında ve yatırımların finansal değerlendirmelerinde kullanılan bir Karbon Fiyatlandırma Aracı geliştirilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sera gazı emisyonlarının maliyetlerini değerlemek için kullandığı her bir metrik ton sera gazı emisyonunun fiyatını açıklamaktadır.	**29f-ii**	Tüpraş mevcut durumda kısa vadede 2025-2030 dönemi için 25 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı uygulamaktadır. Bu değeri orta vadede 2030-2035 dönemi için 33 ABD doları / ton CO_2e takip etmektedir. 2035 yılı ve sonrasındaki uzun vadeli dönem için 2035-2040 döneminde 38 ABD doları / ton CO_2e, 2040-2045 dönemi için de 43 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı kullanılmaktadır. Bu değerler karbon fiyatlandırma aracı kapsamında incelenen kaynak ve rehber dokümanlara ilave olarak Türkiye'nin makroekonomik görünümü ve gelişmişlik düzeyi göz önüne alınarak oluşturulmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, iklimle ilgili hususların yönetici ücretlerin dâhil edilip edilmediğini ve nasıl dâhil edildiğini açıklamaktadır.	**29g-i**	Tüpraş, iklimle ilgili hususları yönetici maaşlarına dâhil etmekte olup, bu doğrultuda belirlenen performans kriterleri çerçevesinde yönetim kurulu ve üst yönetim seviyesinde sürdürülebilirlik hedefleri gözetilmektedir. Karbon emisyonlarının azaltılması, enerji verimliliği projelerinin uygulanması ve sürdürülebilir finansman mekanizmalarına erişim gibi hedefler, yöneticilerin performans değerlendirmesinde dikkate alınmaktadır. Bu çerçevede, yönetim kurulu ve icra kurulunun belirli üyeleri için sürdürülebilirlik ve çevresel performansa dayalı ölçütler, toplam ücret paketinin değişken bileşenlerine entegre edilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Performans Gelişimi **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, iklimle ilgili hususlarla bağlantılı olarak cari dönemde finansal tablolara alınan üst düzey yönetici ücretlerinin yüzdesini açıklamaktadır.	**29g-ii**	Tüpraş, iklimle ilgili hususları yönetici ücretlendirme politikalarına entegre etmekte olup, üst düzey yöneticilere sağlanan mali hakların belirlenmesinde çevresel, sosyal ve yönetişim (ÇSY) performans kriterleri dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik ve iklimle ilgili hedefler, yönetim kurulu ve üst yönetim seviyesinde performans değerlendirme süreçlerine dâhil edilerek, yöneticilerin değişken ücret bileşenlerine etki etmektedir. Finansal tablolarda, yönetici ücretlendirme politikası ve performans kriterleriyle ilgili detaylar Kurumsal Yönetim Açıklamaları başlığı altında yer almakta olup, belirlenen kriterlerin toplam ücret içerisindeki yüzdesi açıklanmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Performans Gelişimi **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, 29(b)-(d) paragrafında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek üzere açıklamaları hazırlarken, aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın raporlama tarihinde elde edilebilen tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmaktadır.	**30**	Tüpraş, iklimle ilgili geçiş ve fiziksel riskler ile fırsatlara dair bilgileri aşırı maliyet veya çaba gerektirmeden açıklamak için mevcut makul ve desteklenebilir verileri kullanmaktadır. "Enerjimiz Geleceğe" stratejik dönüşüm programı kapsamında, iklim riskleri ve fırsatları proaktif bir şekilde değerlendirilmiş, düşük karbonlu iş modellerine geçiş süreci analiz edilerek yönetim stratejisine entegre edilmiştir. Tüpraş, CDP raporlamasında "Su Güvenliği" ve "İklim Değişikliği" alanlarında ve sürdürülebilirlik endeks kuruluşlarının anketlerinde bu makul ve desteklenebilir bilgileri şeffaf bir şekilde paylaşmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, 29(b)-(g) paragrafında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek üzere açıklamaları hazırlarken B64–B65 paragraflarına atıfta bulunmaktadır.	**31**	Tüpraş, 29(b)-(g) paragraflarındaki hükümleri karşılamak için hazırladığı açıklamalarda, TSRS 2'de yer alan B64–B65 paragraflarına atıfta bulunarak iklimle ilgili risklerin ve fırsatların finansal durumu, performansı ve nakit akışları üzerindeki etkilerini dikkate almaktadır. Tüpraş, değer zincirinde iklimle ilgili risklerin yoğunlaştığı alanları belirlemekte, coğrafi konumlar, tesisler ve varlık türleri üzerinden değerlendirme yaparak iş modeline entegrasyon sağlayarak dikkate almaktadır. Tüpraş ayrıca iklim ile ilgili risk ve fırsatların etkilerinin gerçekleşmesinin makul ölçüde beklenebileceği zaman dilimlerini dikkate almaktadır. Ayrıca, TSRS 1'in 21(b)(ii) paragrafı doğrultusunda, açıklanan bilgiler ile finansal tablolardaki veriler arasındaki bağlantıları değerlendirmekte ve sektörel ölçütler çerçevesinde raporlamalarını şekillendirmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, bir sektörde belirli iş modelleri, faaliyetleri veya katılımı karakterize eden diğer ortak özellikler ile ilişkili sektör bazlı metrikleri açıklamaktadır.	**32**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir. Tüpraş ve bağlı ortaklıkların operasyonları ve stratejik karar alma süreçleri bu çerçevede şekillendirilmekte, sürdürülebilirlik performans kriterleri ve finansal risk yönetimi yaklaşımları bu standartlarla uyumlu hâle getirilmektedir. Tüpraş Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik metrikler kapsamında ayrı bir raporlama yapmaktadır. İştirak şirketlerinin SASB kapsamındaki önemli metriklerine de Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde konsolide bir şekilde yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
İklimle ilgili Metrikler			
Tüpraş, raporlama dönemi boyunca üretilen Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 mutlak brüt sera gazı emisyonlarını (metrik ton CO_2 eşdeğeri) açıklamaktadır.	**29a-i**	Tüpraş Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklamaktadır (2017-2024). Bağlı ortaklıklar dâhil mutlak brüt Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları konsolide olarak açıklanmaktadır (2017-2024). Metan (CH_4) ve Nitröz oksit (N_2O) sera gaz emisyonlarının da karbon dioksit (CO_2) ile beraber hesaplamalara dâhil olduğu tüm sera gazı emisyonları Tüpraş ve bağlı ortaklıklar dâhil bağımsız üçüncü taraf doğrulama süreçlerinden ve sınırlı güvence denetimlerinden geçmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar
Tüpraş, sera gazı emisyonlarını Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardına uygun olarak ölçer.	**29a-ii**	Tüpraş, sera gazı emisyonlarını ölçmek için Sera Gazı Protokolü'nü ve ISO 14064-1 standardını kullanmakta olup, bu yöntemler sayesinde emisyon hesaplamalarında uluslararası standartlara uygunluk sağlanmaktadır. Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları, Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında düzenli olarak takip edilmekte, üçüncü taraf bağımsız denetim kuruluşlarına doğrulatılmakta ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanmaktadır. Kapsam 3 emisyonları da Sera Gazı Protokolü çerçevesinde belirlenen 15 kategori altında hesaplanıp raporlanmaktadır. Kapsam 3 emisyonları ayrıca ISO14064 kapsamında da doğrulanmaktadır. Tüpraş, iştirak ve bağlı ortaklıklar dâhil Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları Tüpraş solo olacak şekilde Kapsam 3 sera gazı emisyonlarına sınırlı güvence denetimi alınmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullandığı ölçüm yaklaşımını, girdileri, varsayımları ve bu varsayımlarını seçme nedenlerini ve raporlama döneminde bu konularda bir değişiklik olması durumunda değişikliğin nedenlerini açıklamaktadır.	**29a-iii-1, 29a-iii-2, 29a-iii-3**	Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonları hesabındaki metodolojilere ve her bir sera gazı emisyonu için kullanılan emisyon faktörleri veri tabanları rapor içerisinde detaylı bir şekilde verilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını konsolide edilen grup ve diğer yatırım yapılanlar arasında ayrıştırmaktadır.	**29a-iv**	Tüpraş, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını hem solo hem de bağlı ortaklıkları dâhil konsolide olarak açıklamaktadır. Ayrıca, bağlı ortaklıkların Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları da şirket bazında ayrıca verilmektedir. Kapsama dâhil edilmeyen bağlı ortaklık bulunmamaktadır. Tüm Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları Tüpraş ve bağlı ortaklıklar dâhil bağımsız üçüncü taraf doğrulama süreçlerinden ve sınırlı güvence denetimlerinden geçmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, Kapsam 2 sera gazı emisyonları için lokasyona dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklamaktadır ve kullanıcıların anlamalarını sağlamak için gerekli olan sözleşmeye dayalı araçlar hakkında bilgi sağlamaktadır.	**29a-v**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde dışarıdan herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmadığından Kapsam 2 emisyonlarını lokasyona dayalı olarak açıklamakta ve raporlamada şeffaflığı sağlamak için gerekli sözleşme araçlarını açıklamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standardı'nda (2011) tanımlanan Kapsam 3 kategorilerine uygun olarak Kapsam 3 sera gazı emisyon ölçümüne dâhil edilen kategorileri ve Kategori 15 sera gazı emisyonları veya yatırımlarıyla ilişkili olanlar (finanse edilen emisyonlar) hakkında ilave bilgileri açıklamaktadır.	**29a-vi**	Tüpraş, Sera Gazı Protokolü Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Muhasebe ve Raporlama Standard kapsamında hesaplanan ve 2017-2024 yıllarına ait toplam 15 kategori altında değerlendirilen Kapsam 3 emisyonlarını kategori bazlı ve toplam değer olarak kamuoyu ile paylaşmaktadır. Kategori 15: Yatırımlar kapsamında OPET yatırımları ilgili kategoride hesaplamalara dâhil edilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili geçiş risklerine karşı kırılgan varlıkların veya faaliyetlerin miktarını ve yüzdesini açıklamaktadır.	**29b**	Ulusal ETS sistemine ilk aşamada dâhil olacak tesisler T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Tüpraş'ın üç rafinerisi (İzmit, İzmir ve Kırıkkale) yıllık emisyonu 500.000 ton CO_2e değerinden yüksek tesisler olduğu için hâlihazırda C kategorisindedir. Bu tesislerin ETS sistemine katılımı zorunlu kılınmıştır. Batman Rafinerisi ETS kapsamına girmemektedir. Üç tesis birlikte değerlendirildiğinde, Tüpraş faaliyetlerinin %90-95 arası karbon fiyatlandırma mekanizmasından doğrudan etkilenecektir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, iklimle ilgili fiziksel risklere karşı dayanıksız varlıkların veya faaliyetlerin miktarını ve yüzdesini açıklamaktadır.	**29c**	Aşırı hava olayları (fırtına, sel, sıcaklık artışı) ve su kaynaklarındaki kıtlık, rafineri operasyonlarını olumsuz etkileyebilecek ana fiziksel riskler arasında yer almakta olup, rafinerilerin aşırı hava olaylarına karşı açık bölgelerde bulunması operasyonel kırılganlığı artırmaktadır. Özellikle kıyı rafinerilerinde (İzmit ve İzmir Rafinerileri), Tüpraş faaliyetlerinin %50-65 arasını ve Entek'in tesislerinin kıyı şeridinde yer alan %50-60 aralığını doğrudan etkileyebilecek bu durum ile deniz seviyelerinin yükselmesi, tesislerin altyapısına zarar verebilir, su baskınlarına yol açabilir ve ekipmanlarda korozyon riskini artırarak bakım-onarım maliyetlerini yükseltebilir. Ayrıca, rafineri faaliyetlerinin tamamı (%100) ve Entek tesislerinin %80-85 arası su stresi yüksek bölgelerde yer almakta olup, kuraklık ve aşırı sıcaklar nedeniyle operasyonların olumsuz etkilenme ihtimali bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Su Yönetimi EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Fiziksel Riskler / Kronik Risk
Tüpraş, iklimle ilgili fırsatlarla uyumlu hâle getirilmiş varlıkların veya faaliyetlerin miktarını ve yüzdesini açıklamaktadır.	**29d**	Tüpraş, iklimle ilgili fırsatlarla uyumlu varlık ve faaliyetlerini Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında değerlendirerek Sürdürülebilir Rafinaj, Sıfır Karbonlu Elektrik, Yeşil Hidrojen ve Biyoyakıt iş alanlarına yatırım yapmaktadır. Yenilenebilir elektrik üretimi için Entek Elektrik'i bünyesine katan Şirket, rafineri tesislerinde sıfır karbonlu elektrik sistemlerini devreye alarak düşük karbonlu enerji geçişini hızlandırmaktadır. Ayrıca, Endüstri 4.0, enerji verimliliği, geri dönüşüm ve atık yönetimi alanlarında teknoloji girişimlerine yatırım yaparak düşük emisyonlu üretim süreçlerine odaklanmaktadır. Bu yatırımlar, Tüpraş'ın tüm rafineri faaliyetlerinin (%100) ve Entek'in tesislerinin %75-80 arasının iklim değişikliği fırsatlarıyla daha uyumlu hâle gelmesini sağlamaktadır. Ditaş'ın karbon emisyonu düşük iki adet çevreye duyarlı eco-gemi yapım sürecini başlatması ile Körfez Ulaştırma A.Ş.'nin fosil kaynağa alternatif elektrikle de çalışabilen hibrit lokomotifleri bünyesine katması operasyonlarını iklim değişikliğine karşı uyumunu kolaylaştıran gelişmeler olarak göze çarpmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlara yönelik dağıtılan sermaye harcaması, finansman veya yatırım miktarını açıklamaktadır.	**29e**	Tüpraş, iklimle ilgili risk ve fırsatlara yönelik olarak sermaye harcamaları, finansman ve yatırım stratejilerini düşük karbonlu dönüşüm hedefleri doğrultusunda şekillendirmektedir. Bu çerçevede, sürdürülebilir rafinaj, sıfır karbonlu elektrik üretimi, biyoyakıt ve yeşil hidrojen gibi alanlara yatırım yapılarak enerji dönüşümü hızlandırılmaktadır. Tüpraş, 2035'e kadar enerji verimliliği, modernizasyon, karbonsuzlaştırma ve katma değerli ürün üretimi projeleri için sürdürülebilir rafinaja yaklaşık 2,3 milyar ABD doları yatırım harcaması yapmayı ve toplamda 5 milyar ABD doları yatırım gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Tüpraş ayrıca her yıl Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde Çevre Yatırım ve İşletme Harcamaları ile Çevresel Ürün ve Hizmetlerin Geliştirilmesi için Ar-Ge Harcamalarına ilave olarak su ile ilgili Operasyonel İyileştirmeler için Yatırım ve Harcamalar ve Emisyon Azaltımı ile ilgili Yatırım ve Harcamaları ayrı ayrı raporlamaktadır. 2023 yılı itibariyle de AB Taksonomi kapsamında İklim Değişikliğini Azaltma ve İklim Değişikliğine Uyum kapsamında sermaye harcamalarını ilgili spesifik aktivite bazında ayrıca raporlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Finansal Değer / AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, karar alma sürecinde bir karbon fiyatı uygulayıp uygulamadığını ve ne şekilde uyguladığını açıklamaktadır.	**29f-i**	Tüpraş, düşük karbonlu yatırımları teşvik etme, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltma, düşük karbonlu fırsatları yakalama ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecek dönem iklim politikalarını Tüpraş içsel karbon fiyatlandırma mekanizmalarından Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını da içerisine dâhil ettiği gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin tamamında fizibilite hesaplamaları için bir parametre olarak dikkate almakta ve yatırım karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. Tüpraş tarafından sera gazı emisyonlarının finansal boyuttaki etkisinin değerlendirilmesine yönelik Stratejik Dönüşüm Planı çalışmalarında ve yatırımların finansal değerlendirmelerinde kullanılan bir Karbon Fiyatlandırma Aracı geliştirilmiştir. Karbon Fiyatlandırma Aracı yıl içerisindeki senaryo/model bünyesindeki fiyat ve parametrelerdeki olası değişiklikler ile ulusal mevzuat süreçlerindeki gelişmelere göre esneklik sağlayacak şekilde tasarlanıp geliştirilmiştir. Bu doğrultuda sürekli canlı tutularak ihtiyaçlara anlık cevap verebilecek nitelikte karbonun finansal etkisini değerlendirme yaklaşımı konumundadır. Gölge karbon fiyatı yıllık olarak gözden geçirilmektedir. Karbon fiyatlandırma araçlarına ilişkin çalışmalar sürdürülebilirlik, strateji, risk, yatırım ve finans gibi fonksiyonlar arası birimlerin koordinasyonu ile yürütülmekte ve Sürdürülebilirlik Komitesi'nin çalışma konularından biri olarak gündemde yer almaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları
Tüpraş, sera gazı emisyonlarının maliyetlerini değerlemek için kullandığı her bir metrik ton sera gazı emisyonunun fiyatını açıklamaktadır.	**29f-ii**	Tüpraş mevcut durumda kısa vadede 2025-2030 dönemi için 25 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı uygulamaktadır. Bu değeri orta vadede 2030-2035 dönemi için 33 ABD doları / ton CO_2e takip etmektedir. 2035 yılı ve sonrasındaki uzun vadeli dönem için 2035-2040 döneminde 38 ABD doları / ton CO_2e, 2040-2045 dönemi için de 43 ABD doları / ton CO_2e gölge karbon fiyatı kullanılmaktadır. Bu değerler karbon fiyatlandırma aracı kapsamında incelenen kaynak ve rehber dokümanlara ilave olarak Türkiye'nin makroekonomik görünümü ve gelişmişlik düzeyi göz önüne alınarak oluşturulmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele / İçsel Karbon Fiyatlandırma EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Geçiş Riskleri / Karbon fiyatlandırma mekanizmaları

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, iklimle ilgili hususların yönetici ücretlerin dâhil edilip edilmediğini ve nasıl dâhil edildiğini açıklamaktadır.	**29g-i**	Tüpraş, iklimle ilgili hususları yönetici maaşlarına dâhil etmekte olup, bu doğrultuda belirlenen performans kriterleri çerçevesinde yönetim kurulu ve üst yönetim seviyesinde sürdürülebilirlik hedefleri gözetilmektedir. Karbon emisyonlarının azaltılması, enerji verimliliği projelerinin uygulanması ve sürdürülebilir finansman mekanizmalarına erişim gibi hedefler, yöneticilerin performans değerlendirmesinde dikkate alınmaktadır. Bu çerçevede, yönetim kurulu ve icra kurulunun belirli üyeleri için sürdürülebilirlik ve çevresel performansa dayalı ölçütler, toplam ücret paketinin değişken bileşenlerine entegre edilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Performans Gelişimi **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, iklimle ilgili hususlarla bağlantılı olarak cari dönemde finansal tablolara alınan üst düzey yönetici ücretlerinin yüzdesini açıklamaktadır.	**29g-ii**	Tüpraş, iklimle ilgili hususları yönetici ücretlendirme politikalarına entegre etmekte olup, üst düzey yöneticilere sağlanan mali hakların belirlenmesinde çevresel, sosyal ve yönetişim (ÇSY) performans kriterleri dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik ve iklimle ilgili hedefler, yönetim kurulu ve üst yönetim seviyesinde performans değerlendirme süreçlerine dâhil edilerek, yöneticilerin değişken ücret bileşenlerine etki etmektedir. Finansal tablolarda, yönetici ücretlendirme politikası ve performans kriterleriyle ilgili detaylar Kurumsal Yönetim Açıklamaları başlığı altında yer almakta olup, belirlenen kriterlerin toplam ücret içerisindeki yüzdesi açıklanmamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çalışanlara Değer / Performans Gelişimi **Üst Düzey Yöneticiler ve Yönetim Kurulu Üyeleri İçin Ücret Politikası**
Tüpraş, 29(b)-(d) paragrafında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek üzere açıklamaları hazırlarken, aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın raporlama tarihinde elde edilebilen tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanmaktadır.	**30**	Tüpraş, iklimle ilgili geçiş ve fiziksel riskler ile fırsatlara dair bilgileri aşırı maliyet veya çaba gerektirmeden açıklamak için mevcut makul ve desteklenebilir verileri kullanmaktadır. "Enerjimiz Geleceğe" stratejik dönüşüm programı kapsamında, iklim riskleri ve fırsatları proaktif bir şekilde değerlendirilmiş, düşük karbonlu iş modellerine geçiş süreci analiz edilerek yönetim stratejisine entegre edilmiştir. Tüpraş, CDP raporlamasında "Su Güvenliği" ve "İklim Değişikliği" alanlarında ve sürdürülebilirlik endeks kuruluşlarının anketlerinde yer alan iklim değişikliği ve çevre başlıklarındaki soru setlerine yönelik bu makul ve desteklenebilir bilgileri şeffaf bir şekilde paylaşmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, 29(b)-(g) paragrafında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek üzere açıklamaları hazırlarken B64–B65 paragraflarına atıfta bulunmaktadır.	**31**	Tüpraş, 29(b)-(g) paragraflarındaki hükümleri karşılamak için hazırladığı açıklamalarda, TSRS 2'de yer alan B64–B65 paragraflarına atıfta bulunarak iklimle ilgili risklerin ve fırsatların finansal durumu, performansı ve nakit akışları üzerindeki etkilerini dikkate almaktadır. Tüpraş, değer zincirinde iklimle ilgili risklerin yoğunlaştığı alanları belirlemekte, coğrafi konumlar, tesisler ve varlık türleri üzerinden değerlendirme yaparak iş modeline entegrasyon sağlanmasını dikkate almaktadır. Tüpraş, ayrıca iklim ile ilgili risk ve fırsatların etkilerinin gerçekleşmesinin makul ölçüde beklenebileceği zaman dilimlerini dikkate almaktadır. Ayrıca, TSRS 1'in 21(b)(ii) paragrafı doğrultusunda, açıklanan bilgiler ile finansal tablolardaki veriler arasındaki bağlantıları değerlendirmekte ve sektörel ölçütler çerçevesinde raporlamalarını şekillendirmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar
Tüpraş, bir sektörde belirli iş modelleri, faaliyetleri veya katılımı karakterize eden diğer ortak özellikler ile ilişkili sektör bazlı metrikleri açıklamaktadır.	**32**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir. Tüpraş ve bağlı ortaklıkların operasyonları ve stratejik karar alma süreçleri bu çerçevede şekillendirilmekte, sürdürülebilirlik performans kriterleri ve finansal risk yönetimi yaklaşımları bu standartlarla uyumlu hâle getirilmektedir. Tüpraş Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik metrikler kapsamında ayrı bir raporlama yapmaktadır. Şirket, bağlı şirketlerinin SASB kapsamındaki önemli metriklerine de Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde konsolide bir şekilde yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu
İklimle ilgili Hedefler			
Tüpraş, sera gazı emisyonu hedefleri de dâhil olmak üzere stratejik amaçlarında ulaşma konusunda ilerlemeyi izlemek üzere belirlediği iklimle ilgili nicel ve nitel hedefler ile mevzuat uyarınca gereken tüm hedefleri açıklamaktadır.	**33**	Tüpraş Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu İklim Değişikliğiyle Mücadele, Enerji Dönüşümü, Enerji Yönetimi ve Operasyonel Mükemmellik öncelikli konuları ile ilişkili iklim hedeflerine, bu hedefler kapsamında kullandığı metriklere, hedefe ilerleme durumuna raporda yer vermektedir. Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının azaltılarak 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm, sıfır karbonlu elektrik üretiminde kurulu gücün artırılması, enerji verimliliği projeleri ile enerji yoğunluğu endeks değerinin düşürülmesi ve operasyonel emre amadeliğin Solomon bazında birinci çeyrek benchmark değerine ulaşılması şeklinde 4 adet iklim hedefi bulunmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi
Tüpraş, her bir hedefin amacını açıklamaktadır.	**33b**	Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Yolculuğu kapsamındaki 2050 karbon nötr olma stratejisi, Paris İklim Anlaşması'na, AB Taksonomisi'ne ve yasal regülasyonlarına uyum ve uluslararası sürdürülebilirlik endekslerinde yer alma sebebiyle iklim hedeflerine ulaşmayı amaçlamaktadır. Emisyon azaltım hedefleri kapsamında, rafineri operasyonlarında karbon salımını düşürmeye yönelik enerji verimliliği projeleri uygulanmakta, düşük karbonlu ürünlere ve yenilenebilir enerjiye geçiş stratejileri geliştirilmektedir. Uyum hedefleri doğrultusunda, operasyonel süreçlerin iklim değişikliğine dayanıklılığını artırmak amacıyla altyapı yatırımları yapılmakta ve su yönetimi ile iklim riskleri yönetilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, her bir hedefin geçerli olduğu işletme bölümünü açıklamaktadır. (örneğin, hedefin işletmenin tamamı için mi yoksa belirli bir iş birimi veya belirli bir coğrafi bölge gibi işletmenin yalnızca bir kısmı için mi geçerli olduğu)	**33c**	Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde belirlediği her hedefini ilgili fonksiyonlara adreslemekte olup; rafineri operasyonları, enerji yatırımları, operasyonel mükemmellik, lojistik, stratejik planlama ve iş geliştirme gibi farklı iş kollarının liderliğinde iklim hedefleri geliştirmektedir. Örneğin, emisyon azaltımı tüm rafineriler kapsamında hedeflenirken; yenilenebilir enerji yatırımları Entek Elektrik ve rafineriler bazında, sürdürülebilir enerjiye geçiş, düşük karbonlu ve katma değer yaratma potansiyeline sahip projeler rafineri bazlı değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele
Tüpraş, her bir hedefin geçerli olduğu dönemi açıklamaktadır.	**33d**	Tüpraş, hedeflerin geçerli olduğu dönemleri Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde belirleyerek, kısa, orta ve uzun vadeli zaman dilimlerine yayılmış ve 2050 yılında karbon nötrlüğü hedefleyen bir yol haritası oluşturmuştur.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, her bir hedef için ilerlemenin ölçüldüğü baz dönemi açıklamaktadır.	**33e**	Tüpraş, Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu iklimle ilgili hedeflerde ilerlemenin ölçüldüğü baz dönemi 2017 yılı olarak belirlemiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, her bir hedef için dönüm noktaları ve ara hedefleri açıklamaktadır.	**33f**	Tüpraş, iklimle ilgili hedeflerde dönüm noktalarını ve ara hedefleri 2050 karbon nötr hedefi doğrultusunda tanımlamaktadır. Her bir iklim hedefi kapsamında 2030, 2035 ve 2040 dönüm noktaları ve ara hedefleri verilmiştir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, her bir hedef için hedefin nicel olması durumunda, mutlak bir hedef mi yoksa yoğunluk hedefi mi olduğunu açıklamaktadır.	**33g**	Tüpraş'ın, Stratejik Dönüşüm Planı doğrultusunda oluşturduğu Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyon azaltımı ve sıfır karbonlu elektrik kurulu güç kapasitesi ile ilgili hedefi mutlak hedefler olup, enerji yoğunluk endeks değeri üzerine verdiği hedef bir yoğunluk hedefidir. İklim ile ilgili hedeflere ilave olarak Tüpraş emisyon yönetimi ve enerji yönetimi doğrultusunda mutlak ve yoğunluk göstergelerine yönelik kapsamlı bir raporlama yapmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, her bir hedef için iklim değişikliğiyle ilgili en güncel uluslararası anlaşmanın, bu anlaşmadan kaynaklanan ülke taahhütleri de dâhil olmak üzere, hedefi nasıl şekillendirdiğini açıklamaktadır.	**33h**	Tüpraş, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında en son uluslararası anlaşmaların belirlediği hedefleri dikkate alarak stratejisini şekillendirmektedir. Türkiye'nin 2021 yılında Paris İklim Anlaşması'nı onaylaması ve 2053 yılına kadar Net Sıfır Emisyon hedefini benimsemesi doğrultusunda, Tüpraş da düşük karbonlu ekonomiye geçiş sürecini hızlandırmıştır. Bu kapsamda, karbon emisyonlarını azaltmaya yönelik süreçlerini uluslararası trendlerle uyumlu hâle getirmekte, düşük emisyonlu üretim teknolojileri ve enerji verimliliği yatırımlarıyla operasyonlarını sürdürülebilir şekilde dönüştürmektedir. Ayrıca, Türkiye'nin 2030 yılına kadar olağan senaryoya kıyasla %41 oranında emisyon azaltım hedefi belirlemesi ve 2025 yılında pilot bir dönem ile başlayacak Emisyon Ticaret Sistemi'nin 3 yıllık geçiş süreci sonrasında tamamen uygulanmaya başlanması öngörüsü doğrultusunda Tüpraş, karbon yönetimi stratejilerini bu değişikliklere entegre etmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, her bir hedefin belirlenmesine ve gözden geçirilmesine ilişkin yaklaşımını ve her bir hedefe yönelik ilerlemeyi nasıl izlediğini açıklamaktadır.	**34**	Tüpraş, iklim hedeflerini belirleme ve gözden geçirme süreçlerini uluslararası gelişmeleri ve trendleri dikkate alarak yürütmektedir. Çevresel hedefler, düzenli olarak gözden geçirilerek iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmekte ve temel çevre performans göstergeleri kapsamında emisyonlar, atık yönetimi, atıksu deşarj limitleri, su tüketim verileri ve çevre olayları aylık olarak takip edilerek raporlanmaktadır. Ayrıca, enerji dönüşümü ve emisyon yönetimi politikaları çerçevesinde yürütülen enerji projeleriyle oluşan karbon salım miktarları aylık olarak gözden geçirilerek ilgili Teknik Genel Müdür Yardımcısı'na, emisyon yönetimi politikaları çerçevesinde karbon salım miktarları aylık olarak gözden geçirilerek Sürdürülebilirlik Komitesi'ne ve Genel Müdüre raporlanmakta, hedefler tüm çalışanların performans kartlarında yer almaktadır. Yıllık Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında çevre performans sonuçları Üst Yönetim'e sunulmakta ve gelecek dönem hedefleri belirlenmektedir. Küresel sektörel gelişmeler sürekli olarak takip edilmekte ve Stratejik Dönüşüm Planının sektörel gelişmeler ile uyumu yakından izlenmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki her bir iklim hedefine yönelik ilerleme, Tüpraş Üst Yönetimi'ne, Koç Holding'e ve Yönetim Kurulu üyesi olan Enerji Grubu Başkanı'na yılda bir kez gerçekleştirilen Strateji Gözden Geçirme toplantısında raporlanmaktadır. Bu toplantıda, mevcut hedeflerdeki ilerlemelerin izlenmesine fırsat yaratılırken, aynı zamanda küresel piyasalardaki hedeflerdeki değişimler veya hedefler doğrultusunda ilave yükümlülüklerin ortaya çıkma durumu da değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele
Tüpraş, her bir hedefin ve hedefi belirleme metodolojisinin üçüncü bir tarafça doğrulanma durumunu açıklamaktadır.	**34a**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları 2017 baz yılından bu yana tüm Kapsam 1 ile Kapsam 2 emisyonlarını ve Kapsam 3 sera gazı emisyonunu ISO 14064-1 Sera Gazı Emisyonlarının Doğrulanması ve Raporlanması Standardı çerçevesinde 3. taraf bağımsız bir denetim kuruluşuna doğrulatmaktadır. Sera gazı emisyonlarının tamamı dâhil olacak şekilde iklim hedefleri ile ilişkili seçili çevresel ve iklim göstergelerine de 3. taraf bağımsız bir denetim kuruluşundan sınırlı güvence alınmaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, her bir hedefi gözden geçirme süreçlerini açıklamaktadır.	**34b**	Tüpraş, iklim hedeflerini belirleme ve gözden geçirme süreçlerini uluslararası gelişmeleri ve trendleri dikkate alarak yürütmektedir. Çevresel hedefler, düzenli olarak gözden geçirilerek iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmekte ve temel çevre performans göstergeleri kapsamında emisyonlar, atık yönetimi, atıksu deşarj limitleri, su tüketim verileri ve çevre olayları aylık olarak takip edilerek raporlanmaktadır. Ayrıca, enerji dönüşümü ve emisyon yönetimi politikaları çerçevesinde yürütülen enerji projeleriyle oluşan karbon salım miktarları aylık olarak gözden geçirilerek ilgili Teknik Genel Müdür Yardımcısı'na, emisyon yönetimi politikaları çerçevesinde karbon salım miktarları aylık olarak gözden geçirilerek Sürdürülebilirlik Komitesi'ne ve Genel Müdüre raporlanmakta, hedefler tüm çalışanların performans kartlarında yer almaktadır. Yıllık Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında çevre performans sonuçları Üst Yönetim'e sunulmakta ve gelecek dönem hedefleri belirlenmektedir. Küresel sektörel gelişmeler sürekli olarak takip edilmekte ve Stratejik Dönüşüm Planının sektörel gelişmeler ile uyumu yakından izlenmektedir. Stratejik Dönüşüm Planı kapsamındaki her bir iklim hedefine yönelik ilerleme, Tüpraş Üst Yönetimi'ne, Koç Holding'e ve Yönetim Kurulu üyesi olan Enerji Grubu Başkanı'na yılda bir kez gerçekleştirilen Strateji Gözden Geçirme toplantısında raporlanmaktadır. Bu toplantıda, mevcut hedeflerdeki ilerlemelerin izlenmesine fırsat yaratılırken, aynı zamanda küresel piyasalardaki hedeflerdeki değişimler veya hedefler doğrultusunda ilave yükümlülüklerin ortaya çıkma durumu da değerlendirilmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / İklim Değişikliğiyle Mücadele
Tüpraş, her bir hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikleri açıklamaktadır.	**34c**	Tüpraş, iklimle ilgili hedeflere ulaşmaya yönelik ilerlemeyi izlemek için çeşitli ölçütler kullanmaktadır. Temel çevre performans göstergeleri arasında emisyonların limit değerlere uyumu, enerji performans değerleri, tehlikeli ve tehlikesiz atık yönetimi, atıksu deşarj limitlerine uyum, su tüketim verileri, çevre eğitimi, ağaçlandırma çalışmaları, çevre olaylarının ve dökümtülerin takibi, çevresel tatbikatlar ve çevre uyarı-ceza sayılarının düzenli olarak izlenmesi yer almaktadır. Bu veriler kayıt altına alınarak aylık olarak üst yönetime raporlanmakta ve yıllık Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında değerlendirilerek gelecek dönem hedefleri belirlenmektedir. Ayrıca, enerji dönüşümü ve emisyon yönetimi politikaları çerçevesinde yürütülen enerji projeleriyle oluşan karbon salım miktarları aylık olarak gözden geçirilerek ilgili Teknik Genel Müdür Yardımcısı'na, Sürdürülebilirlik Komitesi Üyeleri ve Genel Müdüre raporlanmakta, emisyon azaltım hedefleri tüm çalışanların performans kartlarında yer almaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, her bir hedefte herhangi bir değişiklik olması durumunda değişiklik nedenlerini açıklamaktadır.	**34d**	İklimle ilgili mevcut hedeflerde raporlama döneminde herhangi bir değişiklik olmamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, iklimle ilgili her bir hedefe ilişkin performansına dair bilgileri ve performansındaki trendlerin veya değişikliklerin bir analizini açıklamaktadır.	**35**	Tüpraş, iklimle ilgili her bir hedefe yönelik performansını ve bu performansta oluşan eğilim veya değişiklikleri düzenli olarak analiz ederek açıklamaktadır. Emisyon yönetimi kapsamında, CO_2, CH_4 ve N_2O dâhil edilerek elde edilen sera gazı yoğunluğu işlenen ham petrol, işlenen şarj, üretim ve hasılat başına ölçülmekte, bu kapsamda belirlenen hedeflere ulaşma süreci izlenmektedir. Karbon emisyonlarını düşürme stratejisi doğrultusunda, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında düşük/sıfır emisyonlu alanlara yatırımlar artırılmaktadır. Ayrıca, Kapsam 3 emisyonlarına ilişkin veriler ilk kez 2023 yılında kamuoyuyla paylaşılmış ve 2024 yılı itibarıyla tüm alt kategoriler raporlanmaya başlanmıştır. Çevresel performans göstergeleri düzenli olarak kayıt altına alınarak aylık olarak üst yönetime raporlanmakta, yıllık Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında değerlendirilmekte ve geleceğe yönelik hedefler belirlenmektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, her bir sera gazı emisyon hedefi için hangi sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olduğunu açıklamaktadır.	**36a**	Tüpraş'ın İklim Değişikliğiyle Mücadele kapsamında Stratejik Dönüşüm Planı içerisinde yer alan Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının azaltılarak 2050 yılında karbon nötr bir enerji şirketine dönüşüm hedefi CO_2, CH_4 ve N_2O sera gazı çeşitlerini kapsamakta olup, iklim hedefi CO_2e değeri cinsindendir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, her bir sera gazı emisyon hedefi için Kapsam 1, Kapsam 2 veya Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olup olmadığını açıklamaktadır.	**36b**	Tüpraş'ın İklim Değişikliğiyle Mücadele kapsamında Stratejik Dönüşüm Planı içerisinde yer alan emisyon azaltımına yönelik iklim hedefi CO_2, CH_4 ve N_2O sera gazlarından kaynaklı Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını kapsamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri
Tüpraş, her bir sera gazı emisyon hedefi için hedefin brüt sera gazı emisyon hedefi mi yoksa net sera gazı emisyon hedefi mi olduğunu açıklamaktadır.	**36c**	Tüpraş, sera gazı emisyon hedeflerini brüt emisyonlar üzerinden belirlemekte ve azaltım hedeflerini doğrudan emisyon miktarları üzerinden raporlamaktadır. Tüpraş ve bağlı ortaklıklarında mevcut durumda herhangi bir karbon yakalama, kullanma ve depolama (KYKD) projesi gerçekleştirilmediğinden ve karbon kredisi satın alınıp kullanılmadığından brüt ve net sera gazı emisyon hedefleri aynıdır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri

TSRS ENDEKSİ

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar

Tüpraş'ın Beyanları	İlgili TSRS 2 Hükümleri	Tüpraş'ın Açıklaması	İlgili Kaynak / Bölüm / Bağlantı
Tüpraş, her bir sera gazı emisyon hedefi için sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı kullanılarak türetilip türetilmediğini açıklamaktadır.	**36d**	Tüpraş, sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı benimsemekte olup, Stratejik Dönüşüm Planı çerçevesinde küresel yaklaşımlarla uyumlu şekilde düşük/sıfır emisyonlu ürünler, yenilenebilir enerji ve karbon yönetimi odaklı yatırımlar gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda, sürdürülebilir rafinaj, yeşil hidrojen üretimi, sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) ve sıfır karbonlu elektrik gibi alanlara yönelerek fosil ürün türevlerine olan fosil yakıt bağımlılığını azaltmayı ve operasyonlarını karbonsuzlaştırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, karbon piyasalarına katılım sürecinde yer alarak karbon fiyatlandırma mekanizmalarına uyum sağlamayı planlamaktadır. Tüpraş, yenilikçi teknolojiler ve düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında enerji verimliliğini artıran çözümler geliştirerek sektör içinde rekabetçi ve sürdürülebilir bir dönüşüm gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş Hakkında / Tüpraş'ta Strateji / Stratejik Dönüşüm Planı
Tüpraş, herhangi bir net sera gazı hedefine ulaşmak için sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere planlanan karbon kredisi kullanımını açıklamaktadır.	**36e**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmanın nasıl ve ne ölçüde karbon kredilerinin kullanımına dayandığını veya bağlı olduğunu açıklamaktadır.	**36e-i**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, karbon kredilerinin hangi üçüncü taraf programınca doğrulanacağı veya sertifikalandırılacağını açıklamaktadır.	**36e-ii**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, karbon kredisinin türünü açıklamaktadır. (esas denkleştirmenin doğaya mı yoksa teknolojik karbon uzaklaştırmasına mı dayalı olacağı ve esas denkleştirmenin karbon azaltımı veya uzaklaştırması yoluyla elde edilip edilmediği de dâhildir)	**36e-iii**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, karbon kredilerinin güvenilirliği ve bütünlüğü hakkında diğer tüm faktörleri açıklamaktadır. (örneğin, karbon denkleştirmenin kalıcılığına ilişkin varsayımlar)	**36e-iv**	Tüpraş ve bağlı ortaklıkları raporlama döneminde herhangi bir karbon kredisi satın alıp kullanmamıştır.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Tüpraş'ta Çevreye Değer / Emisyon Yönetimi
Tüpraş, iklimle ilgili hedeflerine ulaşmaya yönelik ilerlemeyi belirlemek ve izlemek için kullanılan metrikleri belirlerken ve açıklarken sektörler arası metriklere ve sektör bazlı metriklere atıfta bulunmaktadır ve bunların uygulanabilirliğini değerlendirmektedir.	**37**	TSRS'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehberden; Tüpraş ve Tupraş Trading Ltd için Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama, Ditaş için Deniz Taşımacılığı, Körfez Ulaştırma A.Ş. için Demiryolu Taşımacılığı, Entek için Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri ve Tüpraş Enerji Girişimleri A.Ş. için Mühendislik ve İnşaat Hizmetleri ciltleri rehber olarak seçilmiştir. Tüpraş ve bağlı ortaklıkların operasyonları ve stratejik karar alma süreçleri bu çerçevede şekillendirilmekte, sürdürülebilirlik performans kriterleri ve finansal risk yönetimi yaklaşımları bu standartlarla uyumlu hâle getirilmektedir. Tüpraş Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama standardına yönelik metrikler kapsamında ayrı bir raporlama yapmaktadır. Bağlı şirketlerinin SASB kapsamındaki önemli metriklerine de Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri'nde konsolide bir şekilde yer vermektedir.	**Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu** Rapor Hakkında ve Sunuş Tüpraş'ta Üretime Değer / Bağlı Ortaklıklar EKLER / Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri EKLER / SASB Endeksi Ditaş Sürdürülebilirlik Raporu Entek Sürdürülebilirlik Raporu

SASB ENDEKSİ

TSRS SEKTÖR BAZLI UYGULANMASINA İLİŞKİN REHBER

TSRS Cilt-13. Petrol ve Gaz - Rafineri ve Pazarlama (Tüpraş)

Tablo 1. Sürdürülebilirlik Açıklama Konuları ve Muhasebe Metrikleri

KONU	HESAPLAMA METRİĞİ	KATEGORİ	ÖLÇÜM BİRİMİ	KOD	
Sera Gazı Emisyonları	Brüt küresel Kapsam 1 emisyonları, emisyon sınırlayıcı düzenlemeler dâhilinde kapsanan yüzde	Nicel	Metrik ton (t) CO_2-e, Yüzde (%)	EM-RM-110 a.1	**Sürdürülebilirlik Performans Göstergeleri** (Sayfa: 376) Emisyon sınırlayıcı düzenlemeler dâhilinde kapsanan emisyonların yüzdesi raporlanmamaktadır.
	Kapsam 1 emisyonlarını, emisyon azaltma hedeflerini yönetmek için uzun vadeli ve kısa vadeli strateji veya planın tartışılması ve bu hedeflere göre performans analizi	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-110 a.2	**Stratejik Dönüşüm Planı** (Sayfa: 30-35) **Tüpraş'ta Çevreye Değer** (Sayfa: 237-238)
Hava Kalitesi	Aşağıdaki kirleticilerin hava emisyonları: (1) NO_x (N_2O hariç), (2) SO_x, (3) partikül madde (PM_{10}), (4) H_2S ve (5) uçucu organik bileşikler (VOC'ler)	Nicel	Metrik ton (t)	EM-RM-120 a.1	**Tüpraş'ta Çevreye Değer** (Sayfa: 239) Rafinerilerde SO_x, partikül madde ve uçucu organik bileşik emisyon azaltımına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Tüpraş VOC emisyonlarına yönelik raporlamayı T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na yapmaktadır.
	Nüfusun yoğun olduğu bölgelerdeki veya yakınındaki rafineri sayısı	Nicel	Sayı	EM-RM-120 a.2	**Bir Bakışta Tüpraş** (Sayfa: 26-27)
Su Yönetimi	(1) Çekilen toplam tatlı su, (2) geri dönüştürülen yüzde, (3) Yüksek veya Aşırı Yüksek Temel Su Stresi olan bölgelerde yüzde	Nicel	Bin metreküp (m^3), Yüzde (%)	EM-RM-140 a.1	**Tüpraş'ta Çevreye Değer** (Sayfa: 240-242) **Performans Göstergeleri** (Sayfa: 378) Tüpraş, su risklerinin belirlenmesi bağlamında rafinerilerinin bulunduğu havzalar için uluslararası boyutta kabul görmüş WRI Aqueduct metodu ile risk bazlı değerlendirme yapmaktadır. **TSRS 1:** 29C (Sayfa 457)
	Su kalitesi izinleri, standartları ve yönetmelikleri ile ilgili uyumsuzluk olaylarının sayısı	Nicel	Sayı	EM-RM-140 a.2	**Performans Göstergeleri** (Sayfa: 378) Olay sayısı raporlaması yapılmamaktadır. Su cezaları para birimi olarak raporlanmaktadır.
Tehlikeli Madde Yönetimi	Oluşan tehlikeli atık miktarı, geri dönüştürülmüş atığın yüzdesi	Nicel	Metrik ton (t), Yüzde (%)	EM-RM-150 a.1	**Performans Göstergeleri** (Sayfa: 378-379)
	(1) Yeraltı depolama tanklarının sayısı, (2) temizlik gerektiren yeraltı depolama tankı tahliyelerinin sayısı ve (3) yeraltı depolama tankı mali güvence fonlarına sahip eyaletlerde yüzde	Nicel	Sayı, Yüzde (%)	EM-RM-150 a.2	Tüpraş'ın yeraltı tehlikeli madde depolama tankı bulunmamaktadır.
İşgücü Sağlık ve Güvenlik	(1) Toplam kaydedilebilir olay oranı (TRIR), (2) ölüm oranı ve (3) ramak kala frekans oranı (NMFR) (a) tam zamanlı çalışanlar ve (b) sözleşmeli çalışanlar	Nicel	Oran	EM-RM-320 a.1	**Performans Göstergeleri** (Sayfa: 386-389)
	Güvenlik kültürünü entegre etmek için kullanılan yönetim sistemlerinin tartışılması	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-320 a.2	**Tüpraş'ta Çalışanlara Değer** (Sayfa: 131-137)
Ürün Özellikleri ve Temiz Yakıt Karışımları	Karşılanan Yenilenebilir Hacim Yükümlülüğünün Yüzdesi: (1) yenilenebilir yakıtların üretimi, (2) Yenilenebilir Kimlik Numarası (Renewable Identification Number – RIN)	Nicel	Yüzde (%)	EM-RM-410 a.1	**Stratejik Dönüşüm Planı** (Sayfa: 30-35) **İklim değişikliği kaynaklı riskler ve mücadelenin getireceği fırsatlar** (sayfa 373) Tüpraş, Honeywell UOP ile yaptığı lisans anlaşması kapsamında, Ecofining™ teknolojisini kullanarak biyoyakıt üretimine yönelik çalışmalarına başlamıştır.
	Gelişmiş biyoyakıtlar ve ilgili altyapı için toplam pazar ve pazar payı	Nicel	Raporlama para birimi, Yüzde (%)	EM-RM-410 a.2	**Stratejik Dönüşüm Planı** (Sayfa: 33) **İklim değişikliği kaynaklı riskler ve mücadelenin getireceği fırsatlar** (sayfa 373) Tüpraş, Honeywell UOP ile yaptığı lisans anlaşması kapsamında, Ecofining™ teknolojisini kullanarak biyoyakıt üretimine yönelik çalışmalarına devam etmektedir..
Fiyatlandırma Dürüstlüğü ve Şeffaflığı	Fiyat sabitleme veya fiyat manipülasyonu ile ilgili yasal işlemler sonucunda meydana gelen toplam parasal kayıp tutarı	Nicel	Raporlama para birimi	EM-RM-520 a.1	Raporlama döneminde söz konusu kategoride herhangi bir yasal işlem ve parasal kayıp kayda geçmemiştir.
Yasal ve Düzenleyici Ortamın Yönetimi	Sektörü etkileyen çevresel ve sosyal faktörleri ele alan hükümet düzenlemeleri ve/veya politika teklifleriyle ilgili kurumsal pozisyonların tartışılması	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-530 a.1	Tüpraş'ın bu yönde bir faaliyeti yoktur.
Kritik Olay Risk Yönetimi	Önemli sonuçlara (Tier 1) ve az önemli sonuçlara (Tier 2) sahip Birincil Koruma Kaybı (LOPC) için Proses Güvenliği Olayı (PSE) oranları	Nicel	Oran	EM-RM-540 a.1	**Performans Göstergeleri** (Sayfa: 386-389)
	Güvenlik Sistemleri Gösterge Oranına Yönelik Zorluklar (Tier 3)	Nicel	Oran	EM-RM-540 a.2	Tier 3 ve Tier 4 hesaplanmakta, kaydedilmekte ancak raporda paylaşılmamıştır.
	Çalışma Disiplini ve Yönetim Sisteminin ölçülmesinin tartışılması (Tier 4)	Tartışma ve Analiz	yok	EM-RM-540 a.3	Tier 3 ve Tier 4 hesaplanmakta, kaydedilmekte ancak raporda paylaşılmamıştır.

Tablo 2. Faaliyet Metrikleri

FAALİYET METRİĞİ	KATEGORİ	ÖLÇÜM BİRİMİ	KOD	
Ham petrol ve diğer hammaddelerin rafine edilmesi	Nicel	Varil petrol eşdeğeri (BOE)	EM-RM-000.A	**Tüpraş'ta Üretime Değer** (Sayfa: 140-147) **Performans Göstergeleri** (Sayfa: 386) Tüpraş ton ve varil bazında raporlama yapmaktadır.
Rafinaj kapasitesi	Nicel	Gün başına milyon varil (MBPD)	EM-RM-000.B	**Tüpraş'ta Üretime Değer** (Sayfa: 140-147) **Performans Göstergeleri** (Sayfa: 386) Tüpraş ton ve varil bazında raporlama yapmaktadır.

TSRS Cilt-67. Demiryolu Taşımacılığı (Körfez Ulaştırma A.Ş.)

Tablo 1. Sürdürülebilirlik Açıklama Konuları ve Muhasebe Metrikleri

Konu	Hesaplama Metriği	Kategori	Ölçüm Birimi	Kod	2024 Değeri / Analizi
Sera Gazı Emisyonları	Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları	Nicel	Metrik ton (t) CO_2e	TR-RA-110a.1	14.768 Lokomotif, manevra araçları ve şirket araçlarının tüketmiş olduğu Kapsam 1'e dâhil yakıt verilerinden hesaplanmıştır.
	Kapsam 1 emisyonlarını yönetmeye yönelik uzun ve kısa vadeli strateji ve planın, emisyon azaltma hedeflerinin ve bu hedeflere yönelik performans analizinin tartışılması	Tartışma ve Analiz	Yok	TR-RA-110a.2	Dizel yakıt kullanan lokomotiflerin filo içindeki oranları yeni yapılan yatırımlar ile azaltılmaya başlanmıştır. 2017 yılında %100 dizel yakıt tüketen lokomotiflerden kurulu filo 2022 yılında elektrik-dizel modda kullanılabilen lokomotif yatırımı ile %42 dizel %58 elektrik-dizel modda kullanılabilen lokomotif oranına ulaşmıştır. 2024 yılı sonunda filoya katılan yeni lokomotifler ile bu oran %36 dizel ve %64 elektrik-dizel lokomotifler olarak gerçekleşmiştir. Orta vadede demiryolu altyapısında elektrikli hatların oranının arttırılmasına yönelik çalışmalar TCDD'nin iklim değişikliği eylem planında yer verilmiştir.
	Tüketilen toplam yakıt, yenilenebilir yüzde	Nicel	Gigajoule (GJ), Yüzde (%)	TR-RA-110a.3	197.409 Dizel yakıt kullanımında yenilenebilir enerjinin kullanım oranı %0'dır.

Tablo 2. Faaliyet Metrikleri

Faaliyet Metriği	Kategori	Ölçüm Birimi	Kod	2024 Değeri / Analizi
Taşınan vagon yük sayısı	Nicel	Sayı	TR-RA-000.A	36.592
Taşınan intermodal birim sayısı	Nicel	Sayı	TR-RA-000.B	46
Ray kilometresi	Nicel	Kilometre (km)	TR-RA-000.C	9.235
Ton-kilometre hasılat (RTK)	Nicel	RTK	TR-RA-000.D	2.495.518.725
Çalışan sayısı	Nicel	Sayı	TR-RA-000.E	217

TSRS Cilt-66. Deniz Taşımacılığı (Ditaş)

Tablo 1. Sürdürülebilirlik Açıklama Konuları ve Muhasebe Metrikleri

Konu	Hesaplama Metriği	Kategori	Ölçüm Birimi	Kod	2024 Değeri / Analizi
Sera Gazı Emisyonları	Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları	Nicel	Metrik ton (t) CO_2-e	TR-MT-110a.1	175.421
	Kapsam 1 emisyonlarını yönetmeye yönelik uzun ve kısa vadeli strateji ve planın, emisyon azaltma hedeflerinin ve bu hedeflere yönelik performans analizinin tartışılması	Tartışma ve Analiz	Yok	TR-MT-110a.2	Kapsam 1 emisyonlarını yönetmek için kısa vadede operasyonel verimlilik artırımı (hız ve rota optimizasyonu, liman süreçlerinde iyileştirme) ve bakım programlarına (silikon boya, gelişmiş pervane sistemleri) odaklanılmaktadır. Uzun vadede ise enerji verimliliği yüksek gemi tasarımları ile sıfır/düşük karbonlu yakıtlara geçiş hedeflenmektedir: 2 adet metanol-ready tankerin inşası tersanede sürmektedir. Her yıl ton-mil başına emisyonlar ve yakıt tüketimi ölçülmektedir ve azaltım sürdürülmektedir; IMO'nun hedeflerine paralel şekilde, 2030'a kadar karbon emisyonlarını %20+ azaltma, 2050'ye kadar net sıfıra ulaşma hedeflenmektedir.
	(1) Tüketilen toplam enerji, (2) ağır yakıt yüzdesi ve (3) yenilenebilir enerji yüzdesi	Nicel	Gigajoule (GJ), Yüzde (%)	TR-MT-110a.3	2.318.000 (%51,3 ağır yakıt) (%0 yenilenebilir enerji)
	Yeni gemiler için Ortalama Enerji Verimliliği Tasarım Endeksi (EEDI)	Nicel	Ton-deniz mili başına CO_2 gramı	TR-MT-110a.4	0,32

Tablo 2. Faaliyet Metrikleri

Faaliyet Metriği	Kategori	Ölçüm Birimi	Kod	2024 Değeri / Analizi
Gemi çalışanı sayısı	Nicel	Sayı	TR-MT-000.A	367
Gemilerin kat ettiği toplam mesafe	Nicel	Deniz mili (nm)	TR-MT-000.B	521.664
Faaliyet günleri	Nicel	Gün	TR-MT-000.C	365
Ölü ağırlık tonajı	Nicel	Bin ölü ağırlık ton	TR-MT-000.D	661.787
Toplam nakliye filosundaki gemi sayısı	Nicel	Sayı	TR-MT-000.E	16
Gemi liman ziyaretlerinin sayısı	Nicel	Sayı	TR-MT-000.F	1.094
Yirmi fit eşdeğer birim (TEU) kapasitesi	Nicel	TEU	TR-MT-000.G	N/A

TSRS Cilt-32. Elektrik Tesisleri ve Güç Jeneratörleri (Entek)

Tablo 1. Sürdürülebilirlik Açıklama Konuları ve Muhasebe Metrikleri

Konu	Hesaplama Metriği	Kategori	Ölçüm Birimi	Kod	2024 Değeri / Analizi
Sera Gazı Emisyonları ve Enerji Kaynağı Planlaması	(1) Brüt toplam Kapsam 1 emisyonları, (2) emisyon sınırlayıcı düzenlemeler ve (3) emisyon raporlama düzenlemeleri kapsamındaki yüzde	Nicel	Metrik ton (t) CO_2-e, Yüzde (%)	IF-EU-110a.1	(1) 141.468 (2) ve (3) Emisyon sınırlayıcı düzenlemeler dâhilinde kapsanan emisyonların yüzdesi raporlanmamaktadır.
	Güç dağıtımlarıyla ilişkili sera gazı (GHG) emisyonları	Nicel	Metrik ton (t) CO_2-e	IF-EU-110a.2	Güç dağıtımlarıyla ilişkili sera gazı (GHG) emisyonları raporlanmamaktadır.
	Kapsam 1 emisyonlarını, emisyon azaltma hedeflerini yönetmeye yönelik uzun ve kısa vadeli stratejinin veya planın tartışılması ve bu hedeflere yönelik performansın analizi	Tartışma ve Analiz	Yok	IF-EU-110a.3	Entek'in yenilenebilir enerji portföyünde üretim yapan Kumköy, Damlapınar ve Kepezkaya hidroelektrik santralleri ile Kınık Rüzgâr Enerji Santrali, VCS sistemine kayıtlı olarak karbon kredileri üretmektedir. İlk kredi dönemini tamamlayan projelerin önümüzdeki 10 yıl boyunca ikinci kredi döneminde de karbon sertifikası üretmeye devam etmesi planlanmaktadır. 4 projenin yıllık ortalama karbon offsetlemesi yaklaşık olarak 210.000 tCO_2e seviyesindedir. Gold Standard sistemine kayıtlı olan Süloğlu Elektrik Üretimi A.Ş. yaklaşık 140.000 tCO_2e seviyesinde karbon offsetleme yapabilecek sertifika üretebilmektedir. I-REC sistemine kayıtlı olan Azmak ve Menzelet Kılavuzlu hidroelektrik santralleri ise yenilenebilir enerji sertifikaları kapsamında yıllık üretimlerinin tamamını IREC sertifikasına dönüştürebilmektedir. Bu sertifikalar Eltek tarafından nihai tüketicilere Kapsam 2 emisyonlarının offsetlenmesi amacıyla sunulmaktadır.
Su Yönetimi	(1) Çekilen toplam su, (2) tüketilen toplam su; Yüksek veya Aşırı Yüksek Temel Su Stresi olan bölgelerde her birinin yüzdesi	Nicel	Bin metreküp (m^3), Yüzde (%)	IF-EU-140a.1	(1) 520.500 (2) 419.900 %99,91 (çekilen ve tüketilen toplam su için de geçerlidir)
	Su kalitesi izinleri, standartları ve düzenlemeleri ile ilgili uyumsuzluk olaylarının sayısı	Nicel	Sayı	IF-EU-140a.2	0
	Su yönetimi risklerinin tanımı ve bu riskleri azaltmaya yönelik strateji ve uygulamaların tartışılması	Tartışma ve Analiz	Yok	IF-EU-140a.3	Entek, su stresini tetikleyen iklim değişikliğiyle mücadele etmek amacıyla su çekim miktarını sürekli olarak azaltmak, geri dönüştürülmüş su kaynaklarının su çekimi içindeki payını artırmak ve daha fazla suyun yeniden kullanımını sağlamak temel hedefleri çerçevesinde çalışmalarını yürütmektedir. Bu doğrultuda Şirket, su tüketimini minimum düzeyde tutabilmek için sistemlerinde sürekli iyileştirmeler yapmakta, aynı zamanda suyun kullanımında farkındalık oluşturarak su tasarrufunu teşvik etmektedir. Tüm Entek tesislerinde ISO 14046 standardı kapsamında su ayak izi değerlendirme raporları hazırlanmaya başlanmıştır. Entek'in hidroelektrik ve rüzgâr enerji santrallerinde süreç gereği belirgin bir su tüketimi gerçekleşmemektedir. Üretimde suyun kaynak olarak kullanıldığı tek lokasyon olan Kocaeli Doğal Gaz Çevrim Santrali'nde enerji üretimine paralel olarak su tüketim miktarı da değişmektedir. Ancak, Şirket'in yürüttüğü genel verimlilik çalışmaları kapsamında kaçak ve kayıpların önlenmesi için alınan tedbirlerle tüketim düzeyi sürekli olarak azaltılmaktadır. Şirket, 2018 yılında Environmental and Social Action Plan (ESAP) kapsamında, Menzelet ve Kılavuzlu Hidroelektrik Santrallerinin akış aşağısında yer alan geçim kaynakları üzerindeki etkilerin önlenmesi amacıyla Akış Aşağısı Etki Değerlendirmesi ve Yönetim Planı'nı oluşturmuştur. Yüksek su riskli bölgede bulunan Kocaeli DGÇS de proses su kullanımında çekilen toplam suyun arızai ve zorunlu durumlar harici minimum %96'sı atık suyun geri kazanımı ile sağlanmaktadır (gri su).
Kullanım Sonu Verimliliği ve Talep	Akıllı şebeke teknolojisi tarafından sunulan elektrik yükünün yüzdesi	Nicel	Yüzde (%) bazında megavat saat (MWh)	IF-EU-420a.2	Akıllı şebeke teknolojisi tarafından sunulan elektrik yükü raporlanmamaktadır.
	Pazara göre verimlilik önlemlerinden elde edilen müşteri elektrik tasarrufu	Nicel	Megavat saat (MWh)	IF-EU-420a.3	Pazara göre verimlilik önlemlerinden elde edilen müşteri elektrik tasarrufu raporlanmamaktadır.
Nükleer Güvenlik ve Acil Durum Yönetimi	En son bağımsız güvenlik incelemesinin sonuçlarına göre ayrılan toplam nükleer güç ünitesi sayısı	Nicel	Sayı	IF-EU-540a.1	Entek, faaliyet gösterdiği alan itibariyle nükleer güç ile ilişkili değildir ve bu kapsamda ünitesi bulunmamaktadır.
	Nükleer güvenlik ve acil durum hazırlığını yönetme çabalarının tanımı	Tartışma ve Analiz	Yok	IF-EU-540a.2	Entek, faaliyet gösterdiği alan itibariyle nükleer güç ile ilişkili değildir, bu yüzden de bu kapsamda bir acil durum hazırlığı bulunmamaktadır.
Şebeke Dayanıklılığı	Fiziksel veya siber güvenlik standartlarına veya düzenlemelerine uyumsuzluk olaylarının sayısı	Nicel	Sayı	IF-EU-550a.1	Fiziksel veya siber güvenlik standartlanna veya düzenlemelerine uyumsuzluk olayları raporlanmamaktadır.
	Önemli olay günleri dâhil (1) Sistem Ortalama Kesinti Süresi İndeksi (SAIDI), (2) Sistem Ortalama Kesinti Sıklığı İndeksi (SAIFI) ve (3) Müşteri Ortalama Kesinti Süresi İndeksi (CAIDI)	Nicel	Dakika, Sayı	IF-EU-550a.2	Önemli olay günleri dâhil (1) Sistem Ortalama Kesinti Süresi İndeksi (SAIDI), (2) Sistem Ortalama Kesinti Sıklığı İndeksi (SAIFI) ve (3) Müşteri Ortalama Kesinti Süresi İndeksi (CAIDI) takip edilen indeksler olmayıp, herhangi bir raporlama yapılmamaktadır.

Tablo 2. Faaliyet Metrikleri

Faaliyet Metriği	Kategori	Ölçüm Birimi	Kod	2024 Değeri / Analizi
Hizmet verilen (1) konut, (2) ticari ve (3) endüstriyel müşteri sayısı	Nicel	Sayı	IF-EU-000.A	Raporlanan herhangi bir değer bulunmamaktadır.
(1) konut, (2) ticari, (3) endüstriyel, (4) diğer tüm perakende müşteriler ve (5) toptan satış müşterilerine teslim edilen toplam elektrik	Nicel	Megavat saat (MWh)	IF-EU-000.B	Raporlanan herhangi bir değer bulunmamaktadır.
İletim ve dağıtım hatlarının uzunluğu	Nicel	Kilometre (km)	IF-EU-000.C	Raporlanan herhangi bir değer bulunmamaktadır.
Üretilen toplam elektrik, ana enerji kaynağına göre yüzde, düzenlenmiş piyasalardaki yüzde	Nicel	Megavat saat (MWh), Yüzde (%)	IF-EU-000.D	1.532.417
Satın alınan toplam elektrik	Nicel	Megavat saat (MWh)	IF-EU-000.E	3.477

GRI İÇERİK ENDEKSİ

İçerik Endeksi - Temel Hizmeti (Content Index -Essentials) bağlamında GRI Services, GRI içerik endeksinin GRI Standartlarına uygun raporlama gerekliliklerıyle tutarlı olduğunu ve endeksteki bilgilerin raporda net ve erişilebilir bir şekilde paydaşlara sunulduğunu gözden geçirmiştir. Bu hizmet raporun Türkçe versiyonu için verilmiştir.

KULLANIM BEYANI	Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. 01.01.2024-31.12.2024 dönemi için GRI Standartlarına uygun olarak (in accordance with) raporlama yapmıştır.
KULLANILAN GRI 1	GRI 1: Temel Esaslar 2021
GRI SEKTÖR STANDARDI	GRI 11: Petrol ve Gaz Sektörü 2021

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GENEL AÇIKLAMALAR				
GRI 2: GENEL AÇIKLAMALAR 2021	2-1 Organizasyonel detaylar	· Bir Bakışta Tüpraş		
	2-2 Şirketin sürdürülebilirlik raporlamasına dâhil edilen kurumlar	· Rapor Hakkında ve Sunuş		
	2-3 Raporlama dönemi, sıklığı ve irtibat kişisi	· Rapor Hakkında ve Sunuş · İletişim		
	2-4 Beyanların yeniden ifadesi	Yoktur.	Raporlama döneminde beyanların yeniden ifadesi yapılmamıştır.	
	2-5 Dış denetim	· Rapor Hakkında ve Sunuş · Sınırlı Güvence Raporu		
	2-6 Şirketin faaliyetleri, markaları, ürün ve hizmetleri	· Bir Bakışta Tüpraş https://www.tupras.com.tr/tr/hakkimizda		
	2-7 Çalışanlar	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/İnsan Kaynakları Göstergeleri · Performans Göstergeleri/Çalışan Demografisi		
	2-8 Şirket çalışanı olmayan işçiler	· Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi · Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti https://tprstaticfilessa.blob.core.windows.net/assets/uploads/tprspolitika/tr/Tupras_Tedarik_Zinciri_Politikasi.pdf		
	2-9 Kurumsal yönetim yapılanması ve kompozisyonu	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Yönetim Kurulu · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Üst Yönetim · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Komite ve Politikalar · Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar/ Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu		
	2-10 En üst yönetim organının seçimi ve atanması	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar/ Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu		
	2-11 En üst yönetim organının başkanı	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu		
	2-12 En üst yönetim organının kuruluşun etkilerinin yönetimindeki rolü	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar/ Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu		
	2-13 Etkilerin yönetilmesi konusunda sorumluluk devri	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar/ Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu		
	2-14 En üst yönetim organının sürdürülebilirlik raporlanmasındaki rolü	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi		
	2-15 Çıkar çatışmaları	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim		
	2-16 Kritik konuların iletişimi	· Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Paydaşlarla Etkileşim https://www.tupras.com.tr/assets/uploads/politika/tupras-etik-ilkeler.pdf https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/Tupras_Bilgilendirme_Politikasi.pdf		
	2-17 En üst yönetim organının kollektif bilgisi	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu		
	2-18 En üst yönetim organının performansının değerlendirilmesi	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu		
	2-19 Ücretlendirme politikaları	https://www.tupras.com.tr/assets/uploads/politika/ucret-politikasi.pdf		
	2-20 Ücretlendirmenin belirlenmesine ilişkin süreç	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/İnsan Kaynaklarında Yaşam · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Çalışanlara Destek Uygulamaları		

GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GRI 2: GENEL AÇIKLAMALAR 2021	2-21 Yıllık toplam ücretlendirme rasyosu	· Uygulanmamaktadır.	Belirtilen oranları hesaplamak üzere tüm veriler işlenmekte olup, bir sonraki yıla ait yıllık raporda ilgili rasyoların yayınlanması planlanmaktadır.	
	2-22 Sürdürülebilir kalkınma stratejisi	· Tüpraş'ta Strateji · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/İş Modeli ile Değer Üretme · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı		
	2-23 Politika taahhütleri	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Komite ve Politikalar https://www.tupras.com.tr/tr/yatirim-kurumsal-yonetim https://www.tupras.com.tr/tr/politikalar-ve-yonetim-sistemleri		
	2-24 Politika taahhütlerinin içselleştirilmesi	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Komite ve Politikalar		
	2-25 Olumsuz etkilerin iyileştirilmesi süreci	· Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Paydaşlarla Etkileşim		
	2-26 Danışma ve şikâyet mekanizmaları	· Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Paydaşlarla Etkileşim · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum		
	2-27 Yasalara ve mevzuata uyum	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar/ Kurumsal Yönetim Uyum Raporu ve Bilgi Formu		
	2-28 Üye olunan birlik ve dernekler	· Rapor Hakkında ve Sunuş · Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar		
	2-29 Paydaş katılımına yaklaşım	· Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Paydaşlarla Etkileşim		
	2-30 Toplu iş sözleşmeleri	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Toplu İş Sözleşmesi ve Sendikal Haklar		
ÖNCELİKLİ KONULAR				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-1 Öncelikli konuların belirlenme süreci	· Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik		
	3-2 Öncelikli konuların listesi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik		

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/İklim Değişikliğiyle Mücadele		11.1.1
GRI 201: EKONOMİK PERFORMANS 2016	201-2 İklim değişikliğinin kuruluşun faaliyetine finansal etkileri ve iklim değişikliği kaynaklı diğer risk ve fırsatlar	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/İklim Değişikliğiyle Mücadele · İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar		11.2.2
GRI 305: EMİSYONLAR 2016	305-1 Doğrudan sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 1)	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Emisyon Yönetimi, Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.5
	305-2 Dolaylı enerji sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 2)	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Emisyon Yönetimi, Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.6
	305-3 Diğer dolaylı sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 3)	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Emisyon Yönetimi, Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.7
	305-4 Sera gazı (GHG) emisyon yoğunluğu	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Emisyon Yönetimi, Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.8
	305-5 Sera gazı (GHG) emisyonlarının azaltılması	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Emisyon Yönetimi, Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		

GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
ENERJİ YÖNETİMİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi		11.1.1
GRI 302: ENERJİ 2016	302-1 Kuruluş içindeki enerji tüketimi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Verimliliği · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.2
	302-2 Kuruluş dışındaki enerji tüketimi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Verimliliği · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.3
	302-3 Enerji yoğunluğu	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Enerji Verimliliği · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.1.4
HAVA KALİTESİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Hava Kalitesi		11.3.1
GRI 305: EMİSYONLAR 2016	305-7 NO_x, SO_x ve diğer belirgin hava emisyonları	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Hava Kalitesi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.3.2
GRI 416: MÜŞTERİ SAĞLIK VE GÜVENLİĞİ 2016	416-1 Sağlık ve güvenlik etkilerinin iyileştirme amacıyla değerlendirildiği ürün ve hizmet kategorileri	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Hava Kalitesi	Tüpraş'ın ürünleri doğrudan nihai müşteriyi hedeflemediğinden sağlık ve güvenlik etkilerinin iyileştirme amacıyla değerlendirildiği ürün ve hizmet kategorisi bulunmamaktadır.	11.3.3

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
SU YÖNETİMİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Su Yönetimi		11.6.1
GRI 303: SU VE ATIK SULAR 2018	303-1 Paylaşılan su kaynaklarına ilişkin etkileşimler	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Su Yönetimi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.6.2
	303-2 Su tahliyesiyle ilgili etkilerin yönetimi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Su Yönetimi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.6.3
	303-3 Su çekimi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Su Yönetimi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.6.4
	303-4 Su tahliyesi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Su Yönetimi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.6.5
	303-5 Su tüketimi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Su Yönetimi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.6.6
İŞ ETİĞİ VE UYUM				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum		11.20.1
GRI 205: YOLSUZLUKLA MÜCADELE 2016	205-1 Yolsuzlukla ilgili riskler bakımından değerlendirilen faaliyetler	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum		11.20.2
	205-2 Yolsuzlukla mücadele politika ve prosedürleri ile ilgili iletişim ve eğitim	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum · Performans Göstergeleri/Sosyal Performans		11.20.3
	205-3 Teyit edilmiş yolsuzluk vakaları ve alınan önlemler	Raporlama döneminde teyit edilmiş yolsuzluk vakası bulunmamaktadır.		11.20.4

GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
YETENEK YÖNETİMİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Yetenek Yönetimi		11.10.1
GRI 401: İSTİHDAM 2016	401-1 İşe yeni alınan çalışanlar ve çalışan devri	· Performans Göstergeleri/Çalışan Demografisi		11.10.2
	401-2 Geçici veya yarı zamanlı çalışanlara sağlanmayan ve tam zamanlı çalışanlara sağlanan yan haklar	Tüpraş'ta geçici veya yarı zamanlı çalışanlara sağlanmayan ve tam zamanlı çalışanlara sağlanan yan haklar bulunmamaktadır.		11.10.3
	401-3 Doğum izni	· Performans Göstergeleri/Sosyal Performans · Performans Göstergeleri/Çalışan Demografisi		11.10.4 11.11.3
GRI 402: İŞGÜCÜ/ YÖNETİM İLİŞKİLERİ 2016	402-1 Faaliyet değişikliklerıyle ilgili asgari ihbar süreleri	Tüpraş, faaliyet değişikliklerıyle ilgili olarak kanun ve yönetmeliklerle belirlenen asgari ihbar sürelerine uymaktadır.		11.10.5
GRI 404: EĞİTİM VE ÖĞRETİM 2016	404-1 Çalışan başına yıllık ortalama eğitim saati	· Performans Göstergeleri/Sosyal Performans		11.10.6 11.11.4
	404-2 Çalışan becerilerini geliştirmeye yönelik programlar ve geçiş yardım programları	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/İnsan Kaynaklarında Gelişim		11.7.3 11.10.7
BİYOÇEŞİTLİLİK				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Biyoçeşitlilik		11.4.1
GRI 304: BİYOÇEŞİTLİLİK 2016	304-1 Koruma altındaki bölgelerde ve koruma altındaki bölgeler dışında biyolojik çeşitlilik değeri yüksek olan alanlarda sahip olunan, kiralanan, yönetilen veya bu bölgelere komşu olan faaliyet sahaları	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Biyoçeşitlilik · Performans Göstergeleri/Biyoçeşitlilik Değerlendirmesi		11.4.2
	304-2 Faaliyetlerin, ürünlerin ve hizmetlerin biyoçeşitlilik üzerindeki önemli etkileri	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Biyoçeşitlilik · Performans Göstergeleri/Biyoçeşitlilik Değerlendirmesi		11.4.3
	304-3 Koruma altındaki veya eski hâline getirilen habitatlar	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Biyoçeşitlilik · Performans Göstergeleri/Biyoçeşitlilik Değerlendirmesi		11.4.4
	304-4 Faaliyetlerden etkilenen habitatlardaki IUCN kırmızı liste türleri ve ulusal koruma listesi türleri	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Biyoçeşitlilik · Performans Göstergeleri/Biyoçeşitlilik Değerlendirmesi		11.4.5
DÖNGÜSEL EKONOMİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çevreye Değer/Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi		11.5.1
GRI 306: ATIKLAR 2020	306-1 Atık oluşumu ve atıkla ilgili önemli etkiler	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.5.2
	306-2 Atıkla ilgili önemli etkilerin yönetimi	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.5.3
	306-3 Üretilen atık	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.5.4
	306-4 Bertaraftan yönlendirilen atıklar	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.5.5
	306-5 Bertarafa yönlendirilen atıklar	· Tüpraş'ta Çevreye Değer/Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi · Performans Göstergeleri/Çevresel Performans		11.5.6

GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
SAĞLIKLI VE GÜVENLİ İŞ YERİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		11.9.1
GRI 403: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ 2018	403-1 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		11.9.2
	403-2 Tehlike belirleme, risk değerlendirmesi ve olay incelemesi	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		11.9.3
	403-3 İş sağlığı hizmetleri	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		11.9.4
	403-4 İş sağlığı ve güvenliği konusunda işçi katılımı, danışma ve iletişim	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları · Performans Göstergeleri/Sağlık ve Emniyet Performansı		11.9.5
	403-5 İş sağlığı ve güvenliği konusunda işçi eğitimi	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları · Performans Göstergeleri/Sağlık ve Emniyet Performansı		11.9.6
	403-6 İşçi sağlığının teşviki	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		11.9.7
	403-7 İş ilişkileriyle doğrudan bağlantılı iş sağlığı ve güvenliği etkilerinin önlenmesi ve hafifletilmesi	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		11.9.8
	403-8 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi kapsamındaki işçiler	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları · Performans Göstergeleri/Sağlık ve Emniyet Performansı		11.9.9
	403-9 İş sebepli yaralanma	· Performans Göstergeleri/Sağlık ve Emniyet Performansı		11.9.10
	403-10 İş sebepli hastalık	· Performans Göstergeleri/Sağlık ve Emniyet Performansı		11.9.11

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
ÇEŞİTLİLİK, EŞİTLİK VE KAPSAYICILIK				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık		11.11.1
GRI 405: ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ 2016	405-1 Yönetişim organlarının ve çalışanlarının çeşitliliği	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Kurumsal Yönetim/Bir Bakışta Yönetim Kurulu · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık · Performans Göstergeleri/Çalışan Demografisi		11.11.5
	405-2 Kadınların temel maaş ve ücretlerinin erkeklere oranı	Tüpraş'ta ücretlendirme performansa dayalı olarak yapılmakta, ücretlendirmede cinsiyete dayalı bir ayrım bulunmamaktadır.		11.11.6
GRI 406: AYRIMCILIK YAPMAMA 2016	406-1 Ayrımcılık vakaları ve alınan düzeltici önlemler	Raporlama döneminde herhangi bir ayrımcılık vakası yaşanmamıştır.		11.11.7
İNSAN HAKLARI				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/İnsan ve Çalışan Hakları · Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		11.18.1
GRI 407: TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HAKKI 2016	407-1 Örgütlenme ve toplu sözleşme hakkının risk altında olabileceği belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Toplu İş Sözleşmesi ve Sendikal Haklar		

GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GRI 408: ÇOCUK İŞÇİLİĞİ 2016	408-1 Çocuk işçiler bakımından belirgin risk taşıdığı belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	Tüpraş çocuk işçi çalıştırmamaktadır.		
GRI 409: ZORLA/ ZORUNLU ÇALIŞTIRMA 2016	409-1 Zorla veya zorunlu çalıştırma vakaları bakımından belirgin risk teşkil ettiği belirlenen faaliyetler ve tedarikçiler	Raporlama döneminde zorla veya zorunlu çalıştırma vakası yaşanmamıştır.		
GRI 410: GÜVENLİK UYGULAMALARI 2016	410-1 İnsan hakları politikaları veya prosedürleri konusunda eğitim görmüş güvenlik personeli	· Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/İnsan ve Çalışan Hakları · Performans Göstergeleri/Sosyal Performans		11.18.2
GRI 411: YERLİ HALKLARIN HAKLARI 2016	411-1 Yerli halkların haklarıyla ilgili ihlal vakaları	Raporlama döneminde yerli halkların haklarıyla ilgili ihlal vakası bulunmamaktadır.		11.17.2
SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		
GRI 204: SATINALMA UYGULAMALARI 2016	204-1 Yerel tedarikçilere yapılan harcamaların oranı	· Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		
GRI 308: TEDARİKÇİLERİN ÇEVRESEL BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 2016	308-1 Çevresel kriterlerin kullanılmasıyla taranan yeni tedarikçiler	· Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		
	308-2 Tedarik zincirindeki olumsuz çevresel etkiler ve alınan önlemler	· Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		
GRI 414: TEDARİKÇİLERİN SOSYAL BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 2016	414-1 İnsan hakları kriterlerinin kullanılmasıyla taranan yeni tedarikçiler	· Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		
	414-2 Tedarik zincirindeki olumsuz etkileri ve alınan önlemler	· Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi		

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
KURUMSAL YÖNETİM				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Vergi Yaklaşımı		
GRI 206: REKABETE AYKIRI DAVRANIŞ 2016	206-1 Rekabete aykırı davranışlara, tröstleşme ve tekelcilik faaliyetlerine yönelik yasal işlemler	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum		
GRI 207: VERGİ 2019	207-1 Vergi yaklaşımı	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Vergi Yaklaşımı		11.21.4
	207-2 Vergi yönetişimi, kontrolü ve risk yönetimi	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Vergi Yaklaşımı		11.21.5
	207-3 Paydaş katılımı ve vergi ile ilgili endişelerin yönetimi	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Vergi Yaklaşımı		11.21.6
	207-4 Ülke bazında raporlama	· Finansal Bilgiler		11.21.7
GRI 415: KAMU POLİTİKALARI 2016	415-1 Siyasi destekler	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/İş Etiği ve Uyum		
RİSK YÖNETİMİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/ Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim		

GRI İÇERİK ENDEKSİ

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
GRI 201: EKONOMİK PERFORMANS 2016	201-1 Üretilen ve dağıtılan doğrudan ekonomik değer	· Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Risk Yönetimi, İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim · Tüpraş'ta Finansal Değer/Finansal Performans · Tüpraş'ta Finansal Değer/Yaratılan ve Dağıtılan Değer		
	201-2 İklim değişikliğinin kuruluşun faaliyetine finansal etkileri ve iklim değişikliği kaynaklı diğer risk ve fırsatlar	· İklim Değişikliği Kaynaklı Riskler ve Mücadelenin Getireceği Fırsatlar		
	201-3 Kuruluşun belirlenmiş tazminat planı yükümlülüklerinin kapsamı	· Finansal Bilgiler		
	201-4 Devletten alınan mali yardım	· Finansal Bilgiler		
GRI 202: PİYASA VARLIĞI 2016	202-2 Üst yönetimin yerel toplumdan istihdam edilme oranı	Uygulanmamaktadır.	Üst yönetim kadrosunun tamamı yerel toplumdan istihdam edildiğinden bu oran mevcut değildir.	
GRI 203: DOLAYLI EKONOMİK ETKİLER 2016	203-1 Desteklenen altyapı yatırımları ve hizmetleri	· Tüpraş'ta Finansal Değer/Finansal Performans · AB Taksonomisi ve Sürdürülebilir Yatırımlar		
	203-2 Önemli dolaylı ekonomik etkiler	· Tüpraş'ta Finansal Değer/Finansal Performans · Tüpraş'ta Finansal Değer/Yaratılan ve Dağıtılan Değer		
OPERASYONEL MÜKEMMELLİK				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik		
DİJİTALLEŞME				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Geleceğe Değer/Dijital Dönüşüm		

GRI STANDARDI	AÇIKLAMALAR	BİLDİRİM YERİ	VERİLMEYEN BİLGİNİN AÇIKLAMASI	SEKTÖR STANDARDI REFERANS NUMARASI
AR-GE VE İNOVASYON				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Geleceğe Değer/Ar-Ge, İnovasyon ve Girişimcilik		
VERİ GÜVENLİĞİ VE SİBER GÜVENLİK				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Geleceğe Değer/Veri Güvenliği ve Siber Güvenlik		
MÜŞTERİ DENEYİMİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/Müşteri Deneyimi ve Memnuniyeti		
PAYDAŞLARLA ETKİLEŞİM				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Paydaşlarla Etkileşim		
PROSES EMNİYETİ				
GRI 3: ÖNCELİKLİ KONULAR 2021	3-3 Öncelikli konuların yönetimi	· Tüpraş'ta Strateji/Stratejik Dönüşüm Planı · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik Yaklaşımı · Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi · Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Tüpraş'ta Çifte Önemlilik · Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Sağlık ve Emniyet Uygulamaları		

AB TAKSONOMİSİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIMLAR

AB Konsolide Yatırım Harcamaları (CapEx) Raporlaması*

			Önemli Ölçüde Katkı Sağlama Kriteri							DNSH Kriteri ("Önemli Zarar Vermeme")							
Ekonomik Aktiviteler (1)	Net CapEx (3)	CapEx'in Oranı (4)	İklim Değişikliğini Azaltma (5)*	İklim Değişikliğine Uyum (6)		Su (7)	Kirlilik (8)	Döngüsel Ekonomi (9)	Biyoçeşitlilik ve ekosistemler (10)	İklim Değişikliğini Azaltma (11)	İklim Değişikliğine Uyum (12)	Su (13)	Kirlilik (14)	Döngüsel Ekonomi (15)	Biyoçeşitlilik (16)	Asgari Önlemler (17)	Toplam konsolide yatırım harcamasındaki (CapEx) taksonomiye uyumluluk oranı, yıl N (18)**
	ABD doları	%	%	%		%	%	%	%	E/H	E/H	E/H	E/H	E/H	E/H	E/H	%
A. TAKSONOMİYE UYGUN AKTİVİTELER		%62,45	%52,53	%1,47		%0,00	%0,00	%8,45	%0,00								
A.1. Çevresel olarak sürdürülebilir aktiviteler (Taksonomiye uyumlu)																	
4.1. Güneş Fotovoltaik Teknolojisi Kullanılarak Elektrik Üretimi	8.838.860	%2,35	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%2,35
4.1. BT/OT Veri Odaklı Çözümlerin Sağlanması	1.268.987	%0,34	-	-		-	-	%100	-	E	E	E	E		E	E	%0,34
4.5. Hidroelektrik Enerjiden Elektrik Üretimi	2.386.797	%0,63	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,63
4.25. Atık Isı Kullanarak Isı/Soğutma Üretimi	46.627	%0,01	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,01
5.4. Atık Su Toplama ve Arıtmanın Yenilenmesi	325.187	%0,09	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,09
5.8. Biyo-Atıkların Kompostlanması	27.500	%0,01	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,01
5.9. Tehlikeli Olmayan Atıklardan Malzeme Geri Kazanımı	99.635	%0,03	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,03
7.3. Enerji Verimliliği Ekipmanlarının Kurulumu, Bakımı ve Onarımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	3.246.148	%0,86	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,86
7.5. Binaların Enerji Performansını Ölçmek, Düzenlemek ve Kontrol Etmek İçin Kullanılan Alet ve Cihazların Kurulumu, Bakımı ve Onarımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	2.921	%0,00	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,00
7.6. Yenilenebilir Enerji Teknolojilerinin Kurulumu, Bakımı ve Onarımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	6.439.096	%1,71	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%1,71
9.2. Pazar Araştırması, Geliştirme ve İnovasyona Yakın (Kolaylaştırıcı Aktivite)	607.157	%0,16	-	%100		-	-	-	-	E		E	E	E	E	E	%0,16
Çevresel olarak sürdürülebilir aktivitelerin yatırım harcaması (CapEx) (Taksonomiye uyumlu) (A.1)	**23.288.915**	**%6,19**	**%0,00**	**%0,16**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,34**	**%0,00**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**%6,19**
A.2 Taksonomiye uygun ancak çevresel olarak sürdürülebilir olmayan aktiviteler (Taksonomiye uyumlu olmayan aktiviteler)																	
3.10. Hidrojen İmalatı	115.429	%0,03	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.14. Organik Temel Kimyasalların İmalatı (Geçiş Faaliyeti)	44.167.511	%11,75	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1. BT/OT Veri Odaklı Çözümlerin Sağlanması	30.484.591	%8,11	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.29. Fosil Gaz Yakıtlardan Elektrik Üretimi (Geçiş Faaliyeti)	5.630.339	%1,50	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1. Su Toplama, Arıtma ve Tedarik Sistemlerinin İnşası, Genişletilmesi ve İşletilmesi	2.883.262	%0,77	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Su Toplama, Arıtma ve Tedarik Sistemlerinin Yenilenmesi	7.073.151	%1,88	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.3. Atık Su Toplama ve Arıtma Tesislerinin İnşası, Genişletilmesi ve İşletilmesi	25.051.638	%6,66	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.4. Atık Su Toplama ve Arıtmanın Yenilenmesi	1.766.757	%0,47	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Demiryolu Yük Taşımacılığı (Geçiş Aktivitesi)	15.517.638	%4,13	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.10. Deniz ve Kıyı Yük Taşımacılığı, Liman Operasyonları ve Yardımcı Faaliyetlerde Kullanılan Gemiler (Geçiş Aktivitesi)	35.381.067	%9,41	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.12. Deniz ve Kıyılarda Yük ve Yolcu Taşımacılığı Araçlarının Güçlendirilmesi (Geçiş Aktivitesi)	307.107	%0,08	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.14. Demiryolu Taşımacılığı Altyapısı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	73.811	%0,02	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3. Enerji Verimliliği Ekipmanlarının Kurulumu, Bakımı ve Onarımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	38.035.893	%10,12	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.5. Binaların Enerji Performansını Ölçmek, Düzenlemek ve Kontrol Etmek İçin Kullanılan Alet ve Cihazların Kurulumu, Bakımı ve Onarımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	64.784	%0,02	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.2. Pazar Araştırması, Geliştirme ve İnovasyona Yakın (Kolaylaştırıcı Aktivite)	4.916.535	%1,31	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taksonomiye uygun ancak çevresel olarak sürdürülebilir olmayan aktivitelerin yatırım harcaması (CapEx) (Taksonomiye uyumlu olmayan aktiviteler) (A.2)	**211.469.513**	**%56,25**	**%46,84**	**%1,31**		**%0,00**	**%0,00**	**%8,11**	**%0,00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
Toplam (A.1+A.2)	**234.758.427**	**%62,45**	**%0,00**	**%0,00**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**								
B. TAKSONOMİYE UYGUN OLMAYAN AKTİVİTELER																	
Taksonomiye uygun olmayan aktivitelerin yatırım harcaması (CapEx)	**141.174.762**	**%37,55**															

* Taksonomi çalışmalarındaki yatırım harcaması (CapEx) enflasyon muhasebesi uygulanmadan "Nominal" olarak dikkate alınmıştır.

AB TAKSONOMİSİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIMLAR

AB Konsolide Operasyonel Harcamaları (OpEx) Raporlaması*

			Önemli Ölçüde Katkı Sağlama Kriteri							DNSH Kriteri ('Önemli Zarar Vermeme")							
Ekonomik Aktiviteler (1)	Net OpEx (3)	OpEx'in Oranı (4)	İklim Değişikliğini Azaltma (5)*	İklim Değişikliğine Uyum (6)		Su (7)	Kirlilik (8)	Döngüsel Ekonomi (9)	Biyoçeşitlilik ve ekosistemler (10)	İklim Değişikliğini Azaltma (11)	İklim Değişikliğine Uyum (12)	Su (13)	Kirlilik (14)	Döngüsel Ekonomi (15)	Biyoçeşitlilik (16)	Asgari Önlemler (17)	Toplam konsolide operasyonel harcamadaki (OpEx) taksonomiye uyumluluk oranı, yıl N (18)**
	ABD doları	%	%	%		%	%	%	%	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	%
A. TAKSONOMİYE UYGUN AKTİVİTELER		**%49,94**	**%48,89**	**%0,00**		**%0,00**	**%0,00**	**%1,05**	**%0,00**								
A.1. Çevresel olarak sürdürülebilir aktiviteler (Taksonomiye uyumlu)																	
4.1. BT/OT Veri Odaklı Çözümlerin Sağlanması	1.545	%0,00	-	-		-	-	%100	-	E	E	E	E		E	E	%0,00
4.1. Güneş Fotovoltaik Teknolojisi Kullanılarak Elektrik Üretimi	3.053	%0,00	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,00
4.3. Rüzgâr Enerjisinden Elektrik Üretimi	3.827.765	%0,79	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,79
4.5. Hidroelektrik Enerjiden Elektrik Üretimi	4.694.749	%0,97	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,97
5.4. Atık Su Toplama ve Arıtmanın Yenilenmesi	5.905.079	%1,22	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%1,22
6.18. Uçak Kiralama (Geçiş Aktivitesi)	930.960	%0,19	%100	-		-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,19
Çevresel olarak sürdürülebilir aktivitelerin operasyonel harcaması (OpEx) (Taksonomiye uyumlu) (A.1)	**15.363.152**	**%3,17**	**%2,38**	**%0,00**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,79**	**%0,00**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**%3,17**
A.2 Taksonomiye uygun ancak çevresel olarak sürdürülebilir olmayan aktiviteler (Taksonomiye uyumlu olmayan aktiviteler)																	
3.10. Hidrojen İmalatı	24.692.858	%5,09	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1. BT/OT Veri Odaklı Çözümlerin Sağlanması	1.267.924	%0,26	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.25. Atık Isı Kullanarak Isı/Soğutma Üretimi	6.454.526	%1,33	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.29. Fosil Gaz Yakıtlardan Elektrik Üretimi (Geçiş Faaliyeti)	14.996.841	%3,09	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1. Su Toplama, Arıtma ve Tedarik Sistemlerinin İnşası, Genişletilmesi ve İşletilmesi	3.031.585	%0,62	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Demiryolu Yük Taşımacılığı (Geçiş Aktivitesi)	15.233.083	%3,14	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.8. İç Sularda Yük Taşımacılığı (Geçiş Aktivitesi)	161.374.461	%33,25	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taksonomiye uygun ancak çevresel olarak sürdürülebilir olmayan aktivitelerin operasyonel harcaması (OpEx) (Taksonomiye uyumlu olmayan aktiviteler) (A.2)	**227.051.279**	**%46,78**	**%46,52**	**%0,00**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,26**	**%0,00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Toplam (A.1+A.2)	**242.414.430**	**%49,94**	**%0,00**	**%0,00**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**								
B. TAKSONOMİYE UYGUN OLMAYAN AKTİVİTELER																	
Taksonomiye uygun olmayan aktivitelerin operasyonel harcaması (OpEx)	**242.975.645**	**%50,06**															

* Taksonomi çalışmalarındaki operasyonel harcamalar (OpEx) enflasyon muhasebesi uygulanmadan "Nominal" olarak dikkate alınmıştır.

AB TAKSONOMİSİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIMLAR

AB Konsolide Ciro Raporlaması*

			Önemli Ölçüde Katkı Sağlama Kriteri							DNSH Kriteri ("Önemli Zarar Vermeme")							
Ekonomik Aktiviteler (1)	**Net Ciro(3)**	**Cironun Oranı (4)**	**İklim Değişikliğini Azaltma (5)***		**İklim Değişikliğine Uyum (6)**	**Su (7)**	**Kirlilik (8)**	**Döngüsel Ekonomi (9)**	**Biyoçeşitlilik ve ekosistemler (10)**	**İklim Değişikliğini Azaltma (11)**	**İklim Değişikliğine Uyum (12)**	**Su (13)**	**Kirlilik (14)**	**Döngüsel Ekonomi (15)**	**Biyoçeşitlilik (16)**	**Asgari Önlemler (17)**	**Toplam konsolide cirodaki taksonomiye uyumluluk oranı, yıl N (18)****
	ABD doları	*%*	*%*		*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*E/H*	*%*
A. TAKSONOMİYE UYGUN AKTİVİTELER		**%1,52**	**%1,52**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**								
A.1. Çevresel olarak sürdürülebilir aktiviteler (Taksonomiye uyumlu)																	
4.1. Güneş Fotovoltaik Teknolojisi Kullanılarak Elektrik Üretimi	1.103.624	%0,00	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,00
4.3. Rüzgâr Enerjisinden Elektrik Üretimi	35.806.763	%0,16	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,16
4.5. Hidroelektrik Enerjiden Elektrik Üretimi	72.826.535	%0,32	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,32
4.9. Elektrik İletimi ve Dağıtımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	56.925.112	%0,25	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,25
5.9. Tehlikeli Olmayan Atıklardan Malzeme Geri Kazanımı	72.177	%0,00	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,00
6.2. Demiryolu Yük Taşımacılığı (Geçiş Aktivitesi)	977.004	%0,00	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,00
6.18. Uçak Kiralama (Geçiş Aktivitesi)	433.504	%0,00	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,00
7.6. Yenilenebilir Enerji Teknolojilerinin Kurulumu, Bakımı ve Onarımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	51.924.528	%0,23	%100		-	-	-	-	-		E	E	E	E	E	E	%0,23
Çevresel olarak sürdürülebilir aktivitelerin cirosu (Taksonomiye uyumlu) (A.1)	**220.069.246**	**%0,96**	**%0,96**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**E**	**%0,96**
A.2 Taksonomiye uygun ancak çevresel olarak sürdürülebilir olmayan aktiviteler (Taksonomiye uyumlu olmayan aktiviteler)																	
4.9. Elektrik İletimi ve Dağıtımı (Kolaylaştırıcı Aktivite)	25.027.515	%0,11	%100		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.29. Fosil Gaz Yakıtlardan Elektrik Üretimi (Geçiş Faaliyeti)	61.891.757	%0,27	%100		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2. Demiryolu Yük Taşımacılığı (Geçiş Aktivitesi)	533.683	%0,00	%100		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.8. İç Sularda Yük Taşımacılığı (Geçiş Aktivitesi)	784.668	%0,00	%100		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.10. Deniz ve Kıyı Yük Taşımacılığı, Liman Operasyonları ve Yardımcı Faaliyetlerde Kullanılan Gemiler (Geçiş Aktivitesi)	41.402.192	%0,18	%100		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taksonomiye uygun ancak çevresel olarak sürdürülebilir olmayan aktivitelerin cirosu (Taksonomiye uyumlu olmayan aktiviteler) (A.2)	**129.639.814**	**%0,56**	**%0,56**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-
Toplam (A.1+A.2)	**349.709.060**	**%1,52**	**%1,52**		**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**	**%0,00**								
B. TAKSONOMİYE UYGUN OLMAYAN AKTİVİTELER																	
Taksonomiye uygun olmayan aktivitelerin cirosu	**22.657.379.657**	**%98,48**															

* Taksonomi çalışmalarındaki ciro değerleri enflasyon muhasebesi uygulanmadan "Nominal" olarak dikkate alınmıştır.

2024 YILINA AİT 27 MART 2025 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME NOTU

1. 27/03/2025 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA DAVET

Şirketimiz 2024 yılı çalışmalarını incelemek ve aşağıda yazılı gündemi görüşüp karara bağlamak üzere Olağan Genel Kurul Toplantısını 27 Mart 2025 Perşembe günü saat 10:00'da, "Güney Mahallesi Petrol Caddesi No.25 Körfez/Kocaeli (Tel: +90 262 316 30 00, Faks: +90 262 316 30 10-11)" adresinde yapacaktır.

2024 Faaliyet Yılına ait Finansal Tablolar, Bağımsız Denetleme Kuruluşu Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin bağımsız denetim raporu, yönetim kurulunun kâr dağıtımına ilişkin teklifi ile Kurumsal Yönetim İlkelerine ve Sürdürülebilirlik İlkeleri'ne uyum ile ilgili açıklamaları ve esas sözleşme tadilini de içeren yönetim kurulu faaliyet raporu ve aşağıdaki gündem maddeleri ile Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyum için gerekli açıklamaları içeren ayrıntılı bilgilendirme notu ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantıdan en az üç hafta önce kanuni süresi içinde Şirket merkezinde, www.tupras.com.tr adresindeki Şirket kurumsal internet sitesinde ve Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Kamuyu Aydınlatma Platformu ve Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde pay sahiplerinin incelemelerine hazır bulundurulacaktır.

Toplantıya bizzat iştirak edemeyecek ortaklarımızın, Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden elektronik yöntemle katılacak pay sahiplerinin hak ve yükümlülükleri saklı olmak kaydıyla, vekâletnamelerini mevzuata uygun olarak düzenlemeleri veya vekâletname formu örneğini Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (Yapı Kredi Plaza / Levent-İstanbul) ile Şirket birimlerimizden veya www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimizin kurumsal internet sitesinden temin etmeleri ve bu doğrultuda 24.12.2013 tarih ve 28861 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren II-30.1 sayılı "Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği"nde öngörülen hususları da yerine getirerek, imzası noterce onaylanmış vekâletnamelerini Şirkete ibraz etmeleri gerekmektedir. Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden elektronik yöntemle atanmış olan vekilin bir vekâlet belgesi ibrazı gerekli değildir. Söz konusu **Tebliğ'de zorunlu tutulan ve genel kurul davet ilanı ekinde yer alan vekaletname örneğine uygun olmayan vekaletnameler, hukuki sorumluluğumuz nedeniyle kesinlikle kabul edilmeyecektir**.

Elektronik Genel Kurul Sistemi ile oy kullanacak pay sahiplerimizin, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik ve Tebliğ hükümlerine uygun olarak uygulama yapabilmeleri için Merkezi Kayıt Kuruluşu'ndan, Şirketimizin www.tupras.com.tr adresindeki kurumsal internet sitesinden veya Şirket Merkezimizden (Tel:+90 212 878 99 32-212 878 99 34) bilgi edinmeleri rica olunur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 415'inci maddesinin 4'üncü fıkrası ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun 30 uncu maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca, genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı, pay senetlerinin depo edilmesi şartına bağlı değildir. Bu çerçevede, pay sahiplerimizin genel kurul toplantısına katılmak istemeleri durumunda, paylarını bloke ettirmelerine gerek bulunmamaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca, kişisel verilerinizin Şirketimiz tarafından işlenmesine ilişkin detaylı bilgilere www.tupras.com.tr internet adresinden kamuoyu ile paylaşılmış olan Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Kişisel Verilerin Korunması ve Çerçeve Politikasından ulaşabilirsiniz.

Olağan Genel Kurul Toplantısında gündem maddelerinin oylanmasına ilişkin elektronik yöntemle oy kullanma hükümleri saklı olmak kaydıyla, el kaldırma usulü ile açık oylama yöntemi kullanılacaktır.

Genel Kurul toplantımıza tüm hak ve menfaat sahipleri ile basın-yayın organları davetlidir.

Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca nama yazılı olup borsada işlem gören paylar için Pay Sahiplerine ayrıca taahhütlü mektupla bildirim yapılmayacaktır.

Sayın Pay Sahiplerinin bilgilerine arz olunur.

TÜPRAŞ, TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

YÖNETİM KURULU

Şirket Adresi: Tüpraş Genel Müdürlüğü Gülbahar Mah. Büyükdere Cad. No. 101/A 34394 Şişli/İstanbul

Ticaret Sicili ve Numarası: İstanbul 305678-5

Mersis No: 0875-0014-2670-0011

2. SPK DÜZENLEMELERİ KAPSAMINDA EK AÇIKLAMALARIMIZ

Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") II-17.1 "Kurumsal Yönetim Tebliği" uyarınca yapılması gereken ek açıklamalardan gündem maddeleri ile ilgili olanlar aşağıda ilgili gündem maddesinde yapılmış olup, diğer zorunlu genel açıklamalar ise bu bölümde bilginize sunulmaktadır:

2.1. Ortaklık Yapısı ve Oy Hakları

İşbu Bilgilendirme Dokümanının ilan edildiği tarih itibarıyla ortaklığın ortaklık yapısını yansıtan toplam pay sayısı ve oy hakkı, ortaklık sermayesinde imtiyazlı pay bulunuyorsa her bir imtiyazlı pay grubunu temsil eden pay sayısı ve oy hakkı ile imtiyazların niteliği hakkında bilgi aşağıda sunulmaktadır:

Şirketin çıkarılmış sermayesi tamamen ödenmiş olup 1.926.795.598,00 TL'dir. Çıkarılmış sermaye her biri 1 Kuruş (Bir Kuruş) itibari değerde 192.679.559.800 adet paya bölünmüştür.

Şirketimiz Payları (A) ve (C) olmak üzere iki gruba ayrılmış olup nama yazılı olarak düzenlenmiştir.

Esas Sözleşmemizin 10. maddesinde belirtildiği üzere; C grubu payın Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte birleşme, bölünme ya da Şirketin tasfiyesine ilişkin kararlarda veto hakkı bulunmaktadır.

Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. İmtiyazlı paylar dikkate alınarak pay sahiplerimizin oy hakları aşağıdaki tabloda bilgilerinize sunulmaktadır:

Hissedar	Pay Tutarı (TL)	Sermaye Oranı (%)	Oy Hakkı	Oy Hakkı Oranı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş. (A Grubu)	893.996.545,48	%46,40	89.399.654.548	%46,40
Koç Holding Anonim Şirketi (A Grubu)	122.297.870,88	%6,35	12.229.787.088	%6,35
Diğer (A Grubu)	910.501.181,63	%47,25	91.050.118.163	%47,25
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı. (C Grubu)	0,01	%0,0	1	%0,0
Toplam	**1.926.795.598,00**	**%100,0**	**192.679.559.800**	**%100,0**

Şirket, ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve Koç Ailesi tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

2.2. Şirketimiz ve Bağlı Ortaklıklarımızın Şirket Faaliyetlerini Önemli Ölçüde Etkileyecek Yönetim ve Faaliyet Değişiklikleri:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. olarak Şirketimizin ve bağlı ortaklıklarının geçmiş hesap döneminde gerçekleşen veya gelecek hesap dönemlerinde planladığı Şirketimiz faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyecek yönetim ve faaliyet değişikliği bulunmamaktadır. Şirketimiz tarafından ilgili mevzuat kapsamında yapılan özel durum açıklamalarına ise http://www.kap.gov.tr ve https://www.tupras.com.tr/tr/duyuru-ve-yayinlar adresinden ulaşılabilir.

2.3. Pay Sahiplerinin Gündeme Madde Konulmasına İlişkin Talepleri Hakkında Bilgi:

2024 yılı faaliyetlerinin görüşüleceği Olağan Genel Kurul toplantısı için böyle bir talep iletilmemiştir.

3. 27 MART 2025 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI GÜNDEM MADDELERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ

1. Açılış ve Toplantı Başkanı'nın seçilmesi,

"6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu" (TTK), "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri hakkında Yönetmelik" ("Yönetmelik" veya "Genel Kurul Yönetmeliği") ve Genel Kurul İç Yönergesinin 7. Maddesinin hükümleri çerçevesinde Genel Kurul toplantısını yönetecek Toplantı Başkanı seçimi yapılır. Toplantı Başkanı tarafından Genel Kurul İç yönergesine uygun olarak en az bir Tutanak Yazmanı görevlendirilir. Toplantı Başkanı yeterli sayıda oy toplama memuru da seçebilir.

2. Şirket Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 2024 Yılı Faaliyet Raporunun okunması, müzakeresi ve onaylanması,

TTK, Yönetmelik ve Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili düzenlemeler çerçevesinde, Genel Kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz Merkezi'nde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve MKK'nın Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde ve www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimiz kurumsal internet sitesinde ortaklarımızın incelemesine sunulan 2024 Yılı Entegre Faaliyet Raporu hakkında bilgi verilerek, Entegre Faaliyet Raporu ortaklarımızın görüşüne ve onayına sunulacaktır.

3. 2024 Yılı hesap dönemine ilişkin Bağımsız Denetim Rapor Özeti'nin okunması,

Genel Kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz Merkezi'nde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve MKK'nın Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde ve www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimiz kurumsal internet sitesinde ortaklarımızın incelemesine sunulan TTK ile Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca hazırlanan Bağımsız Denetim Raporu hakkında Genel Kurul'a bilgi verilecektir.

4. 2024 Yılı hesap dönemine ilişkin Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve onaylanması,

TTK, Yönetmelik ve Sermaye Piyasası Kanunu ile ilgili düzenlemeler çerçevesinde, Genel Kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz Merkezi'nde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve MKK'nın Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde ve www.tupras.com.tr adresindeki Şirketimiz kurumsal internet sitesinde ortaklarımızın incelemesine sunulan finansal tablolarımız ve Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanan mali tablolarımız hakkında bilgi verilerek ortaklarımızın görüşüne ve onayına sunulacaktır.

5. Yönetim Kurulu üyelerinin Şirketin 2024 yılı faaliyetlerinden dolayı ibra edilmesi,

TTK ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Yönetim Kurulu üyelerimizin 2024 yılı faaliyet, işlem ve hesaplarından ötürü ibra edilmeleri Genel Kurul'un onayına sunulacaktır.

2024 YILINA AİT 27 MART 2025 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME NOTU

6. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince, Şirket Kâr Dağıtım Politikası'nda 2025 yılı ve izleyen yıllara ilişkin olarak yapılacak değişikliğin onaylanması,

Şirketimizin **EK/1**'de yer alan kâr dağıtım politikasında yapılacak değişiklik genel kurulun onayına sunulacak olup, ayrıca genel kurul toplantısından önceki üç hafta süreyle Şirketimiz merkezinde, MKK'nın Kamuyu Aydınlatma Platformunda, MKK'nın Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde ve www.tupras.com.tr adresindeki kurumsal internet sitesinde yatırımcı ilişkileri bölümünde ilan edilmiştir. Kâr dağıtım politikasına ilişkin değişiklik önerisi ve değişiklik gerekçesi, yönetim kurulunun 17 Şubat 2025 tarih ve 2025/07 sayılı toplantısında kabul edilmiş ve aynı tarihte KAP aracılığıyla kamuya açıklanmıştır.

7. Şirketin kâr dağıtım politikası çerçevesinde hazırlanan, 2024 yılı kârının dağıtılması ve kâr dağıtım tarihi konusundaki Yönetim Kurulu'nun önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddi;

Şirketimiz tarafından Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uyumlu olarak hazırlanan ve Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş tarafından denetlenen 01.01.2024 - 31.12.2024 hesap dönemine ait finansal tablolarımıza göre 18.315.157.000,00 TL ana ortaklığa ait "Konsolide Net Dönem Kârı" elde edilmiş olup, Kâr Dağıtım Politikamız, piyasa beklentileri, Şirketimizin uzun vadeli stratejileri, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak, II-19.1 sayılı Kâr Payı Tebliği ve bu tebliğ uyarınca ilan edilen Kâr Payı Rehberi'nde yer alan Kâr Dağıtım Tablosu formatına uygun hazırlanan kâr dağıtım önerimize ilişkin tablo **EK/2**'de yer almaktadır.

8. Yönetim Kurulu'nun kayıtlı sermaye tavanının artırılması ve geçerlilik süresinin uzatılması amacıyla Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Sermaye" başlıklı 6. maddesinin tadili hakkındaki önerisinin kabulü, değiştirilerek kabulü veya reddedilmesi;

Şirketimizin 13.01.2025 tarih ve 2025/02 sayılı yönetim kurulu kararı doğrultusunda kayıtlı sermaye tavanı tutarının 10.000.000.000 TL'ye yükseltilmesini ve kayıtlı sermaye tavanının geçerlilik süresinin 2025-2029 yıllarını kapsayacak şekilde uzatılmasını teminen, ilgili yönetim kurulu kararı ile birlikte **EK/3**'te yer alan esas sözleşme değişiklik önerileri genel kurulun onayına sunulacaktır. Söz konusu esas sözleşme değişikliği önerileri için SPK'dan 03.02.2025 tarihli, Ticaret Bakanlığı'ndan 07.02.2025 tarihli, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan 14.01.2025 ve 28.01.2025 tarihli onaylar alınmıştır.

9. Yönetim Kurulu Üye sayısının ve görev sürelerinin belirlenmesi, belirlenen üye sayısına göre seçim yapılması, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin seçilmesi;

SPK düzenlemeleri, TTK ve Yönetmelik gereğince esas sözleşmemizde yer alan yönetim kurulu üye seçimine ilişkin esaslar dikkate alınarak süresi dolan yönetim kurulu üyeleri yerine yenileri seçilecektir. Ayrıca SPK'nın II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum amacıyla bağımsız üye seçimi gerçekleştirilecektir.

Esas sözleşmemizin 10. maddesine göre Şirketimiz, genel kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu hükümleri kapsamında, 1 yıl için seçilecek en az 5 üyeli bir yönetim kurulu tarafından idare edilir. Genel kurul, süresi sona ermiş olmasa dahi yönetim kurulunun yenilenmesine karar verebilir.

2025 yılında Şirketimiz Yönetim Kurulu'nun esas sözleşmemizin 10'uncu maddesine uygun olarak 12 kişiden oluşması öngörülmektedir. Biri Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 6'ncı maddesinin 2'inci fıkrası kapsamında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak değerlendirilen ÖİB temsilcisi olmak üzere seçilecek Yönetim Kurulu üyelerinden dördü SPK'nın Kurumsal Yönetim İlkelerinde tanımlanan bağımsızlık kriterlerini taşımak zorundadır.

Kendisine iletilen adayları değerlendiren Kurumsal Yönetim Komitemizin önerisi üzerine Yönetim Kurulumuz tarafından alınan karar ile Sn. Şadan Kaptanoğlu Dikici, Sn. Mine Yıldız Günay ve Sn. Mehmet Cem Kozlu bağımsız yönetim kurulu üye adayı olarak belirlenmiş olup, SPK tarafından aksi görüş iletilmeyen Bağımsız Yönetim Kurulu üye adayları genel kurulun onayına sunulacaktır.

Esas sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca, yönetim kurulu üyelerinin seçiminde bir üyenin Şirketimizin C Grubu payının sahibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın göstereceği aday olarak seçilmesi gerekmektedir. Mevcut durumda bu kapsamda Sn. Zekeriya Kaya bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmakta olup, Şirketimize Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 2025 yılı için bağımsız yönetim kurulu üye adaylığı konusunda henüz bir bildirim yapılmamıştır.

Genel kurul toplantısına sunulmak üzere belirlenen yönetim kurulu üye adaylarımızın özgeçmişleri ve bağımsız üye adaylarının bağımsızlık beyanları **EK/4**'te sunulmaktadır.

10. Kurumsal Yönetim İlkeleri gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticiler için "Ücret Politikası" ve politika kapsamında yapılan ödemeler hakkında Pay Sahiplerine bilgi verilmesi ve onaylanması;

SPK'nın 4.6.2. numaralı zorunlu Kurumsal Yönetim İlkesi uyarınca yönetim kurulu üyelerinin ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hâle getirilmeli ve genel kurul toplantısında ayrı bir madde olarak ortakların bilgisine sunularak pay sahiplerine bu konuda görüş bildirme imkânı tanınmalıdır. Bu amaçla hazırlanan ücret politikası **EK/5'te** yer almaktadır. 2024 faaliyet yılına ilişkin finansal raporlarımızın 29 numaralı dipnotunda ise 2024 yılı içinde Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. tarafından yönetim kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan menfaatler hakkında bilgi verilmiştir.

11. Yönetim Kurulu üyelerinin yıllık brüt ücretlerinin belirlenmesi;

10 numaralı gündem maddesi ile ortakların onayına sunulan Ücret Politikamız kapsamında 2025 faaliyet yılında yönetim kurulu üyelerinin yıllık brüt ücret tutarı ortaklarımız tarafından belirlenecektir.

12. Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kurulu ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu düzenlemeleri gereğince yönetim kurulu tarafından yapılan bağımsız denetim kuruluşu seçiminin onaylanması;

Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kurulu ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu düzenlemelerine uygun olarak, yönetim kurulumuzun 13 Şubat 2025 tarihli kararı ile Denetimden Sorumlu Komite'nin görüşü alınarak, Şirketimizin 2025 yılı hesap dönemindeki finansal raporlarının denetimi ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından sürdürülebilirlik alanında bağımsız denetim faaliyeti göstermek üzere yetkilendirilmesi şartı ile KGK tarafından yayımlanan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanacak açıklamaların zorunlu sürdürülebilirlik güvence denetimi dâhil ancak bununla sınırlı olmamak üzere ilgili düzenlemeler kapsamındaki diğer faaliyetleri yürütmek üzere Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin seçilmesine karar verilmiş olup, bu seçim genel kurulun onayına sunulacaktır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KGK'nın 18.02.2025 tarihli kararı ile sürdürülebilirlik alanında bağımsız denetim faaliyeti göstermek üzere yetkilendirilmiştir.

13. Şirket'in Bağış ve Sponsorluk Politikası kapsamında 2024 yılı içerisinde yaptığı bağışları hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi ve 2025 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır belirlenmesi;

Şirketimiz Yönetim Kurulu tarafından 4 Mart 2021 tarihinde kabul edilerek kamuya açıklanan Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Bağış ve Sponsorluk Politikası, 1.3.10 numaralı Kurumsal Yönetim İlkesindeki "Bağış ve yardımlara ilişkin politika oluşturularak genel kurul onayına sunulur." hükmü çerçevesinde 31 Mart 2021 tarihli genel kurulda pay sahiplerimiz tarafından onaylanmıştır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-19.1 sayılı Kâr Payı Tebliği'nin 6'ncı maddesi gereğince, yapılacak bağışın sınırı, esas sözleşmede belirtilmeyen durumlarda genel kurulca belirlenmeli ve yapılan bağış ve ödemeler olağan genel kurulda ortakların bilgisine sunulmalıdır. Bu çerçevede, Şirketimiz Bağış ve Sponsorluk Politikası doğrultusunda, 2024 yılı içinde yapılan toplam bağış tutarı nominal tutarlar esas alındığında 481.836.043,02 TL'dir (31 Aralık 2024 tarihindeki alım gücüne göre hesaplanan toplam tutar 578.801.000,00 TL). 481.836.043,02 TL tutarın 323.133.600,00 TL'si Vehbi Koç Vakfı'na, 43.530.000,00 TL'si Rahmi Koç Müzesine, 94.711.553,00 TL'si Eğitim Kurumlarına, 9.946.965,00 TL'si Deprem yardımları olup; bakiye tutar ise her biri 4 milyon TL'nin altındaki muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve yatırımcılar açısından önemli bilgi niteliğinde bulunmayan muhtelif bağışlardan oluşmaktadır.

Ayrıca 2025 yılında yapılacak bağışlar için üst sınır genel kurul tarafından belirlenecektir.

14. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri gereğince, Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının 2024 yılında üçüncü kişiler lehine verdiği teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,

Sermaye Piyasası Kurulu'nun II-17.1. sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 12'nci maddesi uyarınca Şirketimiz ve bağlı ortaklıkları tarafından üçüncü kişiler lehine verilen teminat, rehin, ipotek ve kefaletler ile elde edilen gelir veya menfaatlere olağan genel kurul toplantısı gündeminde ayrı bir madde olarak yer verilmesi gerekmekte olup, 31.12.2024 tarihli finansal tablolarımızın 19 numaralı dipnot maddesinde bu hususa yer verilmiştir.

	31 Aralık 2024	31 Aralık 2023
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	37.392.245	53.895.606
B. Tam konsolidasyon kapsamına dâhil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	4.090.774	5.455.951
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına Girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	41.483.019	59.351.557

Verilen teminatlar akreditifler ile kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. Tam konsolidasyon kapsamına dâhil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2024 tarihi itibariyle 62.550 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2023 – 79.430 bin TL).

2024 YILINA AİT 27 MART 2025 TARİHLİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME NOTU

15. Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerine, Yönetim Kurulu Üyelerine, üst düzey yöneticilere ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî yakınlarına; Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri çerçevesinde izin verilmesi ve Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim Tebliği doğrultusunda 2024 yılı içerisinde bu kapsamda gerçekleştirilen işlemler hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,

Yönetim Kurulu üyelerimizin TTK'nun "Şirketle İşlem Yapma, Şirkete Borçlanma yasağı" başlıklı 395 inci maddesinin birinci fıkrası ve "Rekabet Yasağı" başlıklı 396'ncı maddeleri çerçevesinde işlem yapabilmeleri ancak Genel Kurul'un onayı ile mümkündür.

SPK'nın 1.3.6. nolu zorunlu Kurumsal Yönetim İlkesi uyarınca, yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının, ortaklık veya bağlı ortaklıkları ile çıkar çatışmasına neden olabilecek önemli bir işlem yapması ve/veya ortaklığın veya bağlı ortaklıklarının işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması ya da aynı tür ticari işlerle uğraşan bir başka ortaklığa sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi durumunda; söz konusu işlemler, genel kurulda konuya ilişkin ayrıntılı bilgi verilmek üzere ayrı bir gündem maddesi olarak genel kurul gündemine alınır ve genel kurul tutanağına işlenir.

Bu düzenlemelerin gereğini yerine getirebilmek amacıyla, söz konusu iznin verilmesi Genel Kurul'da ortaklarımızın onayına sunulacaktır. Ayrıca yıl içinde bu nitelikte gerçekleştirilen işlemler hakkında ortaklarımız bilgilendirilecek olup, yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, yönetim kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarının bir kısmı, Şirketimiz ile benzer faaliyet konusu olanlar dâhil diğer bazı Koç Topluluğu şirketlerinde yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadırlar. 2024 yılı içerisinde, Kurumsal Yönetim Tebliği'nin 1.3.6 numaralı ilkesi kapsamında bilgilendirme gerektiren önemli bir işlem olmamıştır.

16. Şirketin düşük karbon ekonomisine geçiş için açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı ve Plan kapsamında 2024 yılında yapılan çalışmalar hakkında pay sahiplerine bilgi verilmesi,

Tüpraş, 2021 yılında açıkladığı Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında sürdürülebilirlik anlayışını destekleyen yeni alanlara yatırım yaparak, ülkemizde enerji sektörünün dönüşümüne liderlik etmek için mevcut varlıklarını sürdürülebilir kârlı büyüme yaklaşımıyla yönetmeyi, aynı zamanda üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve 2 emisyonlarını azaltarak 2050 yılı itibarıyla karbon nötr bir enerji şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda 2024 yılında yapılan çalışmalar hakkında Genel Kurul'a bilgi verilecektir.

17. Dilek ve Görüşler.

EKLER:

EK-1: Kâr Dağıtım Politikasına İlişkin Değişiklik Önerisi (bkz. sayfa 503)

EK-2: Yönetim Kurulu'nun 2024 Yılı Kârının Dağıtımına İlişkin Teklifi (bkz. sayfa 14) ve Önerilen Kâr Dağıtım Tablosu (bkz. sayfa 15)

EK-3: Esas Sözleşme Değişiklik Önerisi ile İlgili Yönetim Kurulu Kararı (bkz. sayfa 504-505)

EK-4: Yönetim Kurulu Üye Adaylarının Özgeçmişleri (bkz. sayfa 256-260, 506) ve Bağımsız Üye Adaylarının Bağımsızlık Beyanları (bkz. sayfa 507-509)

EK-5: Yönetim Kurulu ve Üst Düzey Yöneticiler için Ücret Politikası (bkz. sayfa 17)

KÂR DAĞITIM POLİTİKASINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ

Şirketimiz Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmemizin kâr dağıtımı ile ilgili hükümleri çerçevesinde kâr dağıtımı yapmaktadır.

Kâr dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahipleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlke olarak, ilgili düzenlemeler, yatırım ihtiyaçları ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan Şirket'in net dağıtılabilir dönem kârının **%80'i**, yasal kayıtlarımızda mevcut kaynaklardan karşılanabildiği sürece **Olağan Genel Kurul veya gerektiğinde yıl içinde yapılacak Olağanüstü Genel Kurul kararıyla** nakit olarak dağıtılır. Genel Kurul veya yetki verilmesi hâlinde Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kâr payının taksitli dağıtımına karar verebilir.

Kâr payı dağıtımında imtiyaz bulunmamaktadır. Kâr payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

Kâr dağıtımının, Genel Kurul toplantısını takiben en geç bir ay içerisinde yapılması amaçlanmakta olup, kâr dağıtım tarihine Genel Kurul karar vermektedir. Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Düzenlemelerine uymak kaydı ile kâr payı avansı dağıtabilir. Kâr dağıtım politikası ve yıllık kâr dağıtım önerisi Faaliyet Raporu'nda yer almakta, Genel Kurul'da ortakların onayına sunulmaktadır.

ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİ VE İLGİLİ YÖNETİM KURULU KARARI

Yönetim Kurulumuzun 13 Ocak 2025 tarihli toplantısında; Şirketimiz kayıtlı sermaye tavanının geçerlilik süresinin 2025 yılında sona eriyor olması dolayısıyla sürenin uzatılması ve Nisan 2023 yılında yapılan bedelsiz sermaye artışı ile kayıtlı sermaye tavan limiti aşıldığından kayıtlı sermaye tavan limitinin yükseltilmesi amacı ile esas sözleşmenin "Sermaye" başlıklı 6.'ıncı maddesinin değiştirilmesi için Sermaye Piyasası Kurulu ve Ticaret Bakanlığı nezdinde gerekli izinlerin alınmasına ve izinlerin alınmasını takiben değişikliklerin, yapılacak ilk Genel Kurul Toplantısında pay sahiplerinin onayına sunulmasına karar verilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 3 Şubat 2025 tarihinde, Ticaret Bakanlığı tarafından 7 Şubat 2025 tarihinde uygun görülen ve Genel Kurul Gündeminin 8'inci maddesinde ortaklarımızın onayına sunulacak olan esas sözleşme değişiklik tasarısı aşağıda yer almaktadır.

ESKİ METİN	YENİ METİN
Madde 6: SERMAYE	**Madde 6: SERMAYE**
Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 22.11.1990 tarih ve 886 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.	Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 22.11.1990 tarih ve 886 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.
a. Kayıtlı Sermaye:	**a. Kayıtlı Sermaye:**
Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000.000 (beşyüzmilyon Türk Lirası) TL olup, her biri 1 (bir) Kuruş itibari değerde nama yazılı 50.000.000.000 (elli milyar) adet paya bölünmüştür.	Şirketin kayıtlı sermaye tavanı **10.000.000.000 (onmilyar Türk Lirası)** TL olup, her biri 1 (bir) Kuruş itibari değerde nama yazılı **1.000.000.000.000 (bir trilyon)** adet paya bölünmüştür.
Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni, 2021-2025 yılları (beş yıl) için geçerlidir. 2025 yılı sonunda izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılamamış olsa dahi, 2025 yılından sonra yönetim kurulunun sermaye artırım kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle genel kuruldan 5 yılı geçmemek üzere yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu Kararıyla sermaye artırımı yapılamaz.	Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni, **2025-2029** yılları (beş yıl) için geçerlidir. **2029** yılı sonunda izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılamamış olsa dahi, **2029** yılından sonra yönetim kurulunun sermaye artırım kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle genel kuruldan 5 yılı geçmemek üzere yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu Kararıyla sermaye artırımı yapılamaz.
b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar:	**b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar:**
Şirketin çıkarılmış sermayesi 1.926.795.598,00 TL (bir milyar dokuz yüz yirmi altı milyon yedi yüz doksan beş bin beş yüz doksan sekiz Türk Lirası) olup, her biri 1 Kr itibari değerde ve tamamı nama yazılı toplam 192.679.559.799 adedi A Grubu; 1 adedi C Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiş ve karşılanmıştır. Son olarak Şirketin 275.256.514-TL'lik sermayesi tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle 1.651.539.084 -TL artırılarak 1.926.795.598 TL›ye çıkarılmıştır.	Şirketin çıkarılmış sermayesi 1.926.795.598,00 TL (bir milyar dokuz yüz yirmi altı milyon yedi yüz doksan beş bin beş yüz doksan sekiz Türk Lirası) olup, her biri 1 Kr itibari değerde ve tamamı nama yazılı toplam 192.679.559.799 adedi A Grubu; 1 adedi C Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Söz konusu çıkarılmış sermayesi muvazaadan ari şekilde ödenmiş ve karşılanmıştır. Son olarak Şirketin 275.256.514-TL'lik sermayesi tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle 1.651.539.084 -TL artırılarak 1.926.795.598 TL›ye çıkarılmıştır.
Aşağıda gösterildiği şekilde paylar (A) ve (C) Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır. Şirket borsada işlem görmek üzere ihraç edilecekler hariç, hamiline yazılı pay senedi çıkaramaz	Aşağıda gösterildiği şekilde paylar (A) ve (C) Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır. Şirket borsada işlem görmek üzere ihraç edilecekler hariç, hamiline yazılı pay senedi çıkaramaz.
GRUP / **SERMAYE TUTARI (TL)** / **TÜRÜ** / **HİSSE ADEDİ**	**GRUP** / **SERMAYE TUTARI (TL)** / **TÜRÜ** / **HİSSE ADEDİ**
A / 1.926.795.597,99 / Nama / 192.679.559.799	A / 1.926.795.597,99 / Nama / 192.679.559.799
C / 0,01 / Nama / 1	C / 0,01 / Nama / 1
Toplam / 1.926.795.598,00 / / 192.679.559.800	**Toplam** / 1.926.795.598,00 / / 192.679.559.800
C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi halinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.	C grubu pay, bu paya tanınan hakların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı (veya o tarihteki yetkili merci kararı) ile sona erdirilinceye kadar varlığını sürdürecektir. C Grubu paya tanınan hakların sona erdirilmesine karar verilmesi halinde, bu pay A Grubu paya dönüşecektir.
Sermayeyi temsil eden paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde kayden izlenir.	Sermayeyi temsil eden paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde kayden izlenir.
Şirket'in sermayesi, gerektiğinde Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatı hükümleri çerçevesinde artırılabilir veya azaltılabilir.	Şirket'in sermayesi, gerektiğinde Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatı hükümleri çerçevesinde artırılabilir veya azaltılabilir.
Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi arttırmaya, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının kısıtlanması ve pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılması ile primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz.	Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine uygun olarak gerekli gördüğü zamanlarda kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi arttırmaya, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının kısıtlanması ve pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılması ile primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz.
Her halükârda Yönetim Kurulu, sermaye artışı esnasında A Grubu pay sahiplerinin Şirket'te sahip oldukları payların oranı nispetinde yeni A Grubu pay çıkartacaktır. Sermaye artırımlarına ortaklar, sahip oldukları paylarla aynı grupta ihraç edilecek payları alarak iştirak ederler. Ancak, C Grubu pay sahipleri bu artışlara katılmayacak ve C Grubu paylar varlığını 1 adet pay olarak sürdürecektir.	Her halükârda Yönetim Kurulu, sermaye artışı esnasında A Grubu pay sahiplerinin Şirket'te sahip oldukları payların oranı nispetinde yeni A Grubu pay çıkartacaktır. Sermaye artırımlarına ortaklar, sahip oldukları paylarla aynı grupta ihraç edilecek payları alarak iştirak ederler. Ancak, C Grubu pay sahipleri bu artışlara katılmayacak ve C Grubu paylar varlığını 1 adet pay olarak sürdürecektir.
Kullanılan ve kullanılmayan rüçhan hakları için Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine ve işbu Esas Sözleşmedeki hükümlere uyulur.	Kullanılan ve kullanılmayan rüçhan hakları için Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine ve işbu Esas Sözleşmedeki hükümlere uyulur.

YÖNETİM KURULU ÜYE ADAYLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ

A. Ümit Taftalı

Yönetim Kurulu Üyesi Adayı

A. Ümit Taftalı, lisans eğitimini Finans dalında Ball State Universitesi (Indiana), yüksek lisans eğitimini University of South Carolina'da tamamlamıştır. Ayrıca, Harvard Üniversitesi'nde senior executive programlarına katılmıştır. Yaklaşık 40 yıldır uluslararası yatırım bankacılığı ve varlık yönetimi yapmaktadır. Atlanta, New York ve Londra'da, Merrill Lynch & Company, Bankers Trust Company ve Goldman Sachs International'da üst düzey görevler almıştır. Taftalı, 2001-2020 yılları arasında Suna (Koç) Kıraç'ın vekil-danışmanı ve Nisan 2021'e kadar da Koç Holding Yönetim Komitesi Üyesi olarak görev yapmıştır. Hâlen Koç ailesinin özel yatırım ofisini yönetmektedir. Ayrıca Kare Portföy Yönetim Kurulu Başkanı'dır. Suna-İnan Kıraç Vakfı, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV), Türk Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (TÜSİAD), Saint Joseph Eğitim Vakfı, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV), Galatasaray Spor Kulübü, Amerikan Finans Derneği (ABD), Finansal Yönetim Derneği (ABD), Amerika Finansal Tarihi Müzesi (ABD), Ball State Üniversitesi Vakfı (ABD), Türkiye Bankalar Birliği (İngiltere), South Carolina Üniversitesi Vakfı (ABD) gibi birçok vakıf ve dernekte Üye, Mütevelli Heyeti Üyesi, Yönetim Kurulu Üyesi veya Kurucu olarak yer almış veya almaktadır. Taftalı, Nisan 2016 tarihinden bu yana Yapı Kredi ve Koç Finansal Hizmetler'de Yönetim Kurulu Üyesidir.

Not: Diğer Yönetim Kurulu Üye Adaylarının özgeçmişleri için bkz. sayfa256-260

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Aslı İmzalanmıştır.

Dr. Şadan Kaptanoğlu Dikici

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Aslı İmzalanmıştır.

M. Yıldız Günay

BAĞIMSIZLIK BEYANLARI

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş (Şirket) Yönetim Kurulu'nda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin ilişkili taraflarından biri veya şirket sermayesinde doğrudan ve dolaylı olarak %5 veya daha fazla paya sahip hissedarların yönetim ve sermaye bakımından ilişkili olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımlarım arasında; son beş yıl içinde doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya önemli nitelikte ticari ilişki kurulmadığını,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimi, (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetimde dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışmadığımı veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Mevzuata uygun olarak üniversite öğretim üyeliği hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmayacağımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşik sayıldığımı,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabileceğimi,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almıyor olduğumu,

h) Yönetim kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu,

beyan ederim.

Aslı İmzalanmıştır.

Dr. Mehmet Cem Kozlu

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
1.1. PAY SAHİPLİĞİ HAKLARININ KULLANIMININ KOLAYLAŞTIRILMASI						
1.1.2 - Pay sahipliği haklarının kullanımını etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak ortaklığın kurumsal internet sitesinde yatırımcıların kullanımına sunulmaktadır.	X					
1.2. BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI						
1.2.1 - Şirket yönetimi özel denetim yapılmasını zorlaştırıcı işlem yapmaktan kaçınmıştır.	X					
1.3. GENEL KURUL						
1.3.2- Şirket, Genel Kurul gündeminin açık şekilde ifade edilmesini ve her teklifin ayrı bir başlık altında verilmiş olmasını temin etmiştir.	X					
1.3.7-İmtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı olan kimseler, kendileri adına ortaklığın faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlemler hakkında genel kurulda bilgi verilmesini teminen gündeme eklenmek üzere yönetim kurulunu bilgilendirmiştir.					X	Bu şekilde bir işlem bildirimi söz konusu olmamıştır.
1.3.8 - Gündemde özellik arz eden konularla ilgili yönetim kurulu üyeleri, ilgili diğer kişiler, finansal tabloların hazırlanmasında sorumluluğu bulunan yetkililer ve denetçiler, genel kurul toplantısında hazır bulunmuştur.	X					
1.3.10-Genel kurul gündeminde, tüm bağışların ve yardımların tutarları ve bunlardan yararlananlara ayrı bir maddede yer verilmiştir.		X				Yapılan bağışlar için genel kurul gündeminde ayrı bir gündem maddesine yer verilmiş, genel kurul bilgilendirme dokümanında en yüksek tutarlı bağışların detayı açıklanmıştır. Bilgilendirme dokümanında detaylandırılmayan bakiye tutar ise muhtelif kurum ve kuruluşlara yapılan ve her biri 4 milyon TL'nin altındaki, yatırımcılar açısından önemli bilgi niteliğinde bulunmayan muhtelif bağışlardan oluşmaktadır. Bu tutarın altındaki bağışlar yatırımcılarımız tarafından takip edilmemekte olup, izleyen yıllarda da günün koşullarına göre belirlenecek önemlilik sınırı ile açıklama yapılmasına devam edilmesi planlanmaktadır.
1.3.11- Genel kurula katılan menfaat sahipleri hakkında bilgi	X					Genel Kurul, söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılmıştır.
1.4. OY HAKKI						
1.4.1-Pay sahiplerinin oy haklarını kullanmalarını zorlaştırıcı herhangi bir kısıtlama ve uygulama bulunmamaktadır.	X					
1.4.2 Şirketin imtiyazlı oy hakkına sahip payı bulunmamaktadır.			X			Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen imtiyaza ilişkin hususlarda Yönetim Kurulu ve Genel Kurulda karar alınabilmesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu payın olumlu oy kullanmasına bağlıdır.

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
1.4.3-Şirket, beraberinde hâkimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi içerisinde bulunduğu herhangi bir ortaklığın Genel Kurulu'nda oy haklarını kullanmamıştır.					X	Tüpraş'ın beraberinde hâkimiyet ilişkisini de getiren karşılıklı iştirak ilişkisi bulunmamaktadır.
1.5. AZLIK HAKLARI						
1.5.1 Şirket azlık haklarının kullandırılmasına azami özen göstermiştir.	X					
1.5.2-Azlık hakları esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara da tanınmış ve azlık haklarının kapsamı esas sözleşmede düzenlenerek genişletilmiştir.			X			Azınlık hakları, esas sözleşme ile sermayenin yirmide birinden daha düşük bir orana sahip olanlara tanınmamış olup, genel uygulamalara paralel olarak azınlığa düzenlemelerdeki genel hükümler çerçevesinde haklar sağlanmıştır. Yatırımcılardan da bu konuda herhangi bir talep gelmemiş olup, yakın zamanda bu konuda bir değişikliğe gidilmesi ise öngörülmemektedir.
1.6. KÂR PAYI HAKKI						
1.6.1 Genel kurul tarafından onaylanan kâr dağıtım politikası ortaklığın kurumsal internet sitesinde kamuya açıklanmıştır.	X					
1.6.2-Kâr dağıtım politikası, pay sahiplerinin ortaklığın gelecek dönemlerde elde edeceği kârın dağıtım usul ve esaslarını öngörebilmesine imkân verecek açıklıkta asgari bilgileri içermektedir.	X					
1.6.3- Kâr dağıtmama nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şekli ilgili gündem maddesinde belirtilmiştir.					X	Kâr dağıtımı yapılmıştır.
1.6.4 - Yönetim kurulu, kâr dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile ortaklık menfaati arasında denge sağlanıp sağlanmadığını gözden geçirmiştir.	X					
1.7. PAYLARIN DEVRİ						
1.7.1 Payların devredilmesini zorlaştırıcı herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.		X				Esas Sözleşmemizin 7'nci maddesinde payların devir esasları düzenlenmiş olup, Borsada İşlem Gören payların devrinde herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. C grubu pay, 4046 sayılı Kanunun Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verdiği yetkilerle esas itibarıyla aynı yetkileri haiz bir başka Türk kamu kuruluşuna devredilebilir.
2.1. KURUMSAL İNTERNET SİTESİ						
2.1.1.-Şirketin kurumsal internet sitesi, 2.1.1 numaralı kurumsal yönetim ilkesinde yer alan tüm öğeleri içermektedir.	X					
2.1.2-Pay sahipliği yapısı (çıkarılmış sermayenin %5'inden fazlasına sahip gerçek kişi pay sahiplerinin adları, imtiyazları, pay adedi ve oranı) kurumsal internet sitesinde en az 6 ayda bir güncellenmektedir.	X					

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
2.1.4-Şirketin kurumsal internet sitesindeki bilgiler Türkçe ile tamamen aynı içerikte olacak şekilde ihtiyaca göre seçilen yabancı dillerde de hazırlanmıştır.	X					
2.2. FAALİYET RAPORU						
2.2.1-Yönetim Kurulu, yıllık faaliyet raporunun şirket faaliyetlerini tam ve doğru şekilde yansıtmasını temin etmektedir.	X					
2.2.2 Yıllık faaliyet raporu, 2.2.2 numaralı ilkede yer alan tüm unsurları içermektedir.	X					
3.1. MENFAAT SAHİPLERİNE İLİŞKİN ŞİRKET POLİTİKASI						
3.1.1- Menfaat sahiplerinin hakları ilgili düzenlemeler, sözleşmeler ve iyi niyet kuralları çerçevesinde korunmaktadır.	X					
3.1.3-Menfaat sahiplerinin haklarıyla ilgili politika ve prosedürler şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlanmaktadır.	X					
3.1.4 - Menfaat sahiplerinin, mevzuata aykırı ve etik açıdan uygun olmayan işlemleri bildirmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulmuştur.	X					
3.1.5-Şirket, menfaat sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarını dengeli bir şekilde ele almaktadır.	X					
3.2. MENFAAT SAHİPLERİNİN ŞİRKET YÖNETİMİNE KATILIMININ DESTEKLENMESİ						
3.2.1- Çalışanların yönetime katılımı, esas sözleşme veya şirket içi yönetmeliklerle düzenlenmiştir.	X					
3.2.2-Menfaat sahipleri bakımından sonuç doğuran önemli kararlarda menfaat sahiplerinin görüşlerini almak üzere anket / konsültasyon gibi yöntemler uygulanmıştır.	X					
3.3. ŞİRKETİN İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI						
3.3.1-Şirket fırsat eşitliği sağlayan bir istihdam politikası ve tüm kilit yönetici pozisyonları için bir halefiyet planlaması benimsemiştir.	X					
3.3.2 Personel alımına ilişkin ölçütler yazılı olarak belirlenmiştir.	X					
3.3.3-Şirketin bir İnsan Kaynakları Gelişim Politikası bulunmaktadır ve bu kapsamda çalışanlar için eğitimler düzenlemektedir.	X					
3.3.4-Şirketin finansal durumu, ücretlendirme, kariyer planlaması, eğitim ve sağlık gibi konularda çalışanların bilgilendirilmesine yönelik toplantılar düzenlenmiştir.	X					
3.3.5 - Çalışanları etkileyebilecek kararlar kendilerine ve çalışan temsilcilerine bildirilmiştir. Bu konularda ilgili sendikaların da görüşü alınmıştır.	X					
3.3.6 - Görev tanımları ve performans kriterleri tüm çalışanlar için ayrıntılı olarak hazırlanarak çalışanlara duyurulmuş ve ücretlendirme kararlarında kullanılmıştır.	X					
3.3.7 - Çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmasını önlemek ve çalışanları şirket içi fiziksel, ruhsal ve duygusal açıdan kötü muamelelere karşı korumaya yönelik prosedürler, eğitimler, farkındalığı artırma, hedefler, izleme, şikâyet mekanizmaları gibi önlemler alınmıştır.	X					
3.3.8-Şirket, dernek kurma özgürlüğünü ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin bir biçimde tanınmasını desteklemektedir.	X					
3.3.9 Çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlanmaktadır.	X					

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
3.4. MÜŞTERİLER VE TEDARİKÇİLERLE İLİŞKİLER						
3.4.1-Şirket, müşteri memnuniyetini ölçmüştür ve koşulsuz müşteri memnuniyeti anlayışıyla faaliyet göstermiştir.	X					
3.4.2- Müşterinin satın aldığı mal ve hizmete ilişkin taleplerinin işleme konulmasında gecikme olduğunda bu durum müşterilere bildirilmektedir.	X					
3.4.3 Şirket mal ve hizmetlerle ilgili kalite standartlarına bağlıdır.	X					
3.4.4-Şirket, müşteri ve tedarikçilerin ticari sır kapsamındaki hassas bilgilerinin gizliliğini korumaya yönelik kontrollere sahiptir.	X					
3.5. ETİK KURALLAR VE SOSYAL SORUMLULUK						
3.5.1-Yönetim Kurulu Etik Davranış Kuralları'nı belirleyerek şirketin kurumsal internet sitesinde yayımlamıştır.	X					
3.5.2- Ortaklık, sosyal sorumluluk konusunda duyarlıdır. Yolsuzluk ve rüşvetin önlenmesine yönelik tedbirler almıştır.	X					
4.1. YÖNETİM KURULUNUN İŞLEVİ						
4.1.1-Yönetim Kurulu, strateji ve risklerin şirketin uzun vadeli çıkarlarını tehdit etmemesini ve etkin bir risk yönetimi uygulanmasını sağlamaktadır.	X					
4.1.2-Toplantı gündem ve tutanakları, yönetim kurulunun şirketin stratejik hedeflerini tartışarak onayladığını, ihtiyaç duyulan kaynakları belirlediğini ve yönetimin performansının denetlendiğini ortaya koymaktadır.	X					
4.2. YÖNETİM KURULUNUN FAALİYET ESASLARI						
4.2.1-Yönetim Kurulu faaliyetlerini belgelendirmiş ve pay sahiplerinin bilgisine sunmuştur.	X					
4.2.2-Yönetim Kurulu üyelerinin görev ve yetkileri yıllık faaliyet raporunda açıklanmıştır.	X					
4.2.3-Yönetim Kurulu, şirketin ölçeğine ve faaliyetlerinin karmaşıklığına uygun bir iç kontrol sistemi oluşturmuştur.	X					
4.2.4-İç kontrol sisteminin işleyişi ve etkinliğine dair bilgiler yıllık faaliyet raporunda verilmiştir.	X					
4.2.5-Yönetim Kurulu Başkanı ve icra başkanı (genel müdür) görevleri biriminden ayrılmış ve tanımlanmıştır.	X					
4.2.7-Yönetim Kurulu, yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesinin etkili bir şekilde çalışmasını sağlamakta ve şirket ile pay sahipleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesinde ve pay sahipleriyle iletişimde yatırımcı ilişkileri bölümü ve kurumsal yönetim komitesiyle yakın işbirliği içinde çalışmıştır.	X					
4.2.8- Yönetim Kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zarara ilişkin olarak Şirket, sermayenin %25'ini aşan bir bedelle yönetici sorumluluk sigortası yaptırmıştır.	X					
4.3. YÖNETİM KURULUNUN YAPISI						
4.3.9- Şirket yönetim kurulunda, kadın üye oranı için asgari %25'lik bir hedef belirleyerek bu amaca ulaşmak için politika oluşturmuştur. Yönetim kurulu yapısı yıllık olarak gözden geçirilmekte ve aday belirleme süreci bu politikaya uygun şekilde gerçekleştirilmektedir.	X					
4.3.10-Denetimden sorumlu komitenin üyelerinden en az birinin denetim/muhasebe ve finans konusunda 5 yıllık tecrübesi vardır.	X					

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
4.4. YÖNETİM KURULU TOPLANTILARININ ŞEKLİ						
4.4.1-Bütün yönetim kurulu üyeleri, yönetim kurulu toplantılarının çoğuna fiziksel veya elektronik katılım sağlamıştır.	X					
4.4.2-Yönetim kurulu, gündemde yer alan konularla ilgili bilgi ve belgelerin toplantıdan önce tüm üyelere gönderilmesi için asgari bir süre tanımlamıştır.	X					
4.4.3-Toplantıya katılamayan ancak görüşlerini yazılı olarak yönetim kuruluna bildiren üyenin görüşleri diğer üyelerin bilgisine sunulmuştur.					X	Görüş bildirim imkânı bulunmakla birlikte toplantıya katılamayan yönetim kurulu üyelerimizden bu yönde bir bildirim yapılmamıştır.
4.4.4-Yönetim kurulunda her üyenin bir oy hakkı vardır.	X					"Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen aşağıdaki konularda Yönetim Kurulu kararı alınabilmesi C grubundan seçilen üyenin olumlu oy kullanmasına bağlıdır. a) Şirket esas sözleşmesinde, Yönetim Kurulu toplantı ve karar nisabı ve "İmtiyazlı Hisse" ye ait hakları etkileyecek değişiklikler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının öncelikle karşılanmasına yönelik yükümlülüğü ve bu yükümlülüğe ilişkin İmtiyazlı Hisseye tanınan hakları doğrudan veya dolaylı yoldan etkileyecek her türlü Esas Sözleşme değişikliği yapılmasına, b) Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının bu tür akaryakıtların üretim kabiliyetinin ve nakil ile ilgili sistemlerinin sağlanması, korunması da dâhil öncelikli olarak istenilen kalitede, zamanda ve miktarda emsallerine uygun piyasa fiyatlarında karşılanması esas olup, söz konusu akaryakıtların istenilen kalitenin, zamanın ve miktarın dışında ve/veya emsallerine uygun piyasa fiyatlarının üstünde karşılanmasına, c) Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını kısıtlayacak ve/veya karşılanmasına engel olacak nitelikte, i)Şirketin sahip olduğu rafinerilerden herhangi birinin kapatılması, satılması, herhangi bir takyidat ile sınırlandırılması veya kapasitesinin %10'dan fazla azaltılmasına, ya da ii)Şirketin bölünmesi veya başka bir şirket ile birleşmesine, d) Şirketin tasfiyesine ilişkin kararlar."
4.4.5-Yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağı şirket içi düzenlemeler ile yazılı hâle getirilmiştir.	X					
4.4.6 Yönetim kurulu toplantı zaptı gündemdeki tüm maddelerin görüşüldüğünü ortaya koymakta ve karar zaptı muhalif görüşleri de içerecek şekilde hazırlanmaktadır.	X					

	Evet	Kısmen	Hayır	Muaf	İlgisiz	Açıklama
4.4.7-Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmıştır. Yönetim kurulu üyelerinin şirket dışında aldığı görevler genel kurul toplantısında pay sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.		X				Yönetim kurulu üyelerinin iş deneyimleri ve sektörel tecrübelerinin Yönetim Kurulu'na önemli katkısı dolayısıyla şirket dışında başka görevler alması sınırlandırılmamıştır. Faaliyet raporumuzda yönetim kurulu üyelerimizin özgeçmişlerine yer verilmiştir. Yönetim kurulunun etkin çalışmaları dikkate alınarak, kurumsal yönetim açısından herhangi bir olumsuz durum oluşturmadığı değerlendirilen mevcut uygulamada kısa vadede bir değişiklik öngörülmemektedir.
4.5. YÖNETİM KURULU BÜNYESİNDE OLUŞTURULAN KOMİTELER						
4.5.5-Her bir yönetim kurulu üyesi sadece bir komitede görev almaktadır.			X			Komiteler yönetim kurulu üyelerimizin bilgi birikimi ve tecrübeleri dikkate alınarak, ilgili düzenlemelere uygun olarak oluşturulmakta, bazı yönetim kurulu üyelerimiz birden çok komitede görevlendirilmektedir. Birden fazla komitede görev alan üyeler, ilişkili konularda görev yapan komiteler arası iletişimi sağlamakta ve iş birliği imkânlarını artırmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin bilgi birikimi ve tecrübelerinin de katkısıyla verimli çalışmaları dikkate alınarak, mevcut komite yapısının etkin çalışmaya imkân sağladığı görülmekte olup; yakın zamanda bir değişiklik ihtiyacı öngörülmemektedir.
4.5.6-Komiteler, görüşlerini almak için gerekli gördüğü kişileri toplantılara davet etmiştir ve görüşlerini almıştır.	X					
4.5.7-Komitenin danışmanlık hizmeti aldığı kişi/kuruluşun bağımsızlığı hakkında bilgiye yıllık faaliyet raporunda yer verilmiştir.					X	Bu yönde alınmış bir danışmanlık hizmeti bulunmamaktadır.
4.5.8-Komite toplantılarının sonuçları hakkında rapor düzenlenerek yönetim kurulu üyelerine sunulmuştur.	X					
4.6. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE VE İDARİ SORUMLULUĞU BULUNAN YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR						
4.6.1 - Yönetim kurulu, sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmek üzere yönetim kurulu performans değerlendirmesi gerçekleştirmiştir.	X					
4.6.4-Şirket, yönetim kurulu üyelerinden herhangi birisine veya idari sorumluluğu bulunan yöneticilerine kredi kullandırmamış, borç vermemiş veya ödünç verilen borcun süresini uzatmamış, şartları iyileştirmemiş, üçüncü şahıslar aracılığıyla kişisel bir kredi başlığı altında kredi kullandırmamış veya bunlar lehine kefalet gibi teminatlar vermemiştir.	X					
4.6.5-Yönetim kurulu üyeleri ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler yıllık faaliyet raporunda kişi bazında açıklanmıştır.			X			Olağan Genel Kurulda ve finansal tablo dipnotlarımızda Yönetim Kurulu Üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere yapılan ödemeler genel uygulamalara paralel şekilde toplu olarak kamuya açıklanmaktadır. Kişisel bilgilerin gizliliği açısından önemli görülen konu hakkında piyasa uygulamaları yakından izlenmekte olup, yaygın uygulamaya paralel hareket edilmesi öngörülmektedir.

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

1. PAY SAHİPLERİ	
1.1. Pay Sahipliği Haklarının Kullanımının Kolaylaştırılması	
Yıl boyunca şirketin düzenlediği yatırımcı konferans ve toplantılarının sayısı	9 adet konferans ve 1 adet roadshow'a katılım sağlandı, fon yöneticileri ve analistlerle 300'e yakın bire bir görüşme gerçekleştirildi.
1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	
Özel denetçi talebi sayısı	-
Genel kurul toplantısında kabul edilen özel denetçi talebi sayısı	-
1.3. Genel Kurul	
İlke 1.3.1 (a-d) kapsamında talep edilen bilgilerin duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1255928
Genel kurul toplantısıyla ilgili belgelerin Türkçe ile eş anlı olarak İngilizce olarak da sunulup sunulmadığı	Evet, sunulmuştur.
İlke 1.3.9 kapsamında, bağımsız üyelerin çoğunluğunun onayı veya katılanların oybirliği bulunmayan işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Bu nitelikte bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 9 kapsamında gerçekleştirilen ilişkili taraf işlemleriyle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	Bu nitelikte bir işlem bulunmamaktadır.
Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) madde 10 kapsamında gerçekleştirilen yaygın ve süreklilik arz eden işlemlerle ilgili KAP duyurularının bağlantıları	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1255898
Şirketin kurumsal internet sitesinde, bağış ve yardımlara ilişkin politikanın yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Bağış ve yardımlara ilişkin politikanın kabul edildiği genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/922381
Esas sözleşmede menfaat sahiplerinin genel kurula katılımını düzenleyen madde numarası	Madde 14-a
Genel kurula katılan menfaat sahipleri hakkında bilgi	Genel Kurul, söz hakkı olmaksızın menfaat sahipleri ve medya dâhil kamuya açık olarak yapılmıştır.
1.4. Oy Hakları	
Oy hakkında imtiyaz bulunup bulunmadığı	Evet
Oyda imtiyaz bulunuyorsa, imtiyazlı pay sahipleri ve oy oranları	Tüpraş'ın payları A ve C grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul toplantılarında hazır bulunan pay sahipleri oy haklarını toplam paylarının nominal değeri ile orantılı olarak kullanırlar. Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde 1 üyenin Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu pay sahibinin gösterdiği adaydan seçilmesi zorunludur. Esas Sözleşmenin 10. Maddesinde belirtilen imtiyaza ilişkin hususlarda Yönetim Kurulu ve Genel Kurulda karar alınabilmesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait C grubu payın olumlu oy kullanmasına bağlıdır. Güncel ortaklık yapısına faaliyet raporunda yer verilmektedir.
En büyük pay sahibinin ortaklık oranı	%46,4
1.5. Azlık Hakları	
Azlık haklarının, şirketin esas sözleşmesinde (içerik veya oran bakımından) genişletilip genişletilmediği	Hayır
Azlık hakları içerik ve oran bakımından genişletildi ise ilgili esas sözleşme maddesinin numarasını belirtiniz.	-
1.6. Kâr Payı Hakkı	
Kurumsal internet sitesinde kâr dağıtım politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Yönetim kurulunun genel kurula kârın dağıtılmamasını teklif etmesi hâlinde bunun nedenleri ve dağıtılmayan kârın kullanım şeklini belirten genel kurul gündem maddesine ilişkin tutanak metni	-
Yönetim kurulunun genel kurula kârın dağıtılmamasını teklif etmesi hâlinde ilgili genel kurul tutanağının yer aldığı KAP duyurusunun bağlantısı	-
Genel Kurul Toplantıları	
Genel Kurul Tarihi	1 Nisan 2024
Genel kurul gündemiyle ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı	-
Pay sahiplerinin genel kurula katılım oranı	%68,13
Doğrudan temsil edilen payların oranı	%0,01
Vekaleten temsil edilen payların oranı	%68,11
Şirket'in kurumsal internet sitesinde her gündem maddesiyle ilgili olumlu ve olumsuz oyları da gösterir şekilde genel kurul toplantı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Genel Kurul/Toplantı Tutanakları
Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yöneltilen tüm soru ve bunlara sağlanan yanıtların yer aldığı bölümün adı	1.3.5. numaralı Kurumsal Yönetim İlkesi kapsamında herhangi bir soru iletilmemiştir.
Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili taraflarla ilgili madde veya paragraf numarası	-
Yönetim kuruluna bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı bulunan kişi sayısı (İçeriden öğrenenler listesi)	0
KAP'ta yayınlanan genel kurul bildiriminin bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1265252
Genel Kurul Toplantıları	
Genel Kurul Tarihi	24 Eylül 2024
Genel kurul gündemiyle ilgili olarak şirkete iletilen ek açıklama talebi sayısı	-
Pay sahiplerinin genel kurula katılım oranı	%63,94
Doğrudan temsil edilen payların oranı	%0,00
Vekaleten temsil edilen payların oranı	%63,94
Şirket'in kurumsal internet sitesinde her gündem maddesiyle ilgili olumlu ve olumsuz oyları da gösterir şekilde genel kurul toplantı tutanaklarının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Genel Kurul/Toplantı Tutanakları
Kurumsal internet sitesinde genel kurul toplantısında yöneltilen tüm soru ve bunlara sağlanan yanıtların yer aldığı bölümün adı	1.3.5. numaralı Kurumsal Yönetim İlkesi kapsamında herhangi bir soru iletilmemiştir.
Genel kurul toplantı tutanağının ilişkili taraflarla ilgili madde veya paragraf numarası	-
Yönetim kuruluna bildirimde bulunan imtiyazlı bir şekilde ortaklık bilgilerine ulaşma imkânı bulunan kişi sayısı (İçeriden öğrenenler listesi)	0
KAP'ta yayınlanan genel kurul bildiriminin bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1337359
2. KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK	
2.1. Kurumsal İnternet Sitesi	
Kurumsal internet sitesinde 2.1.1. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde talep edilen bilgilerin yer aldığı bölümlerin adları	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Ticaret Sicil Belgesi, Ortaklık Yapısı, Esas Sözleşme, Esas Sözleşme Değişiklikleri, Politikalar, Genel Kurul Toplantı Dokümanları Yatırımcı İlişkileri/Duyurular ve Yayınlar/Özel Durum Açıklamaları Yatırımcı İlişkileri/Finansallar Bilgiler Yatırımcı İlişkileri/Telekonferans ve Yatırımcı Sunumları
Kurumsal internet sitesinde doğrudan veya dolaylı bir şekilde payların %5'inden fazlasına sahip olan gerçek kişi pay sahiplerinin listesinin yer aldığı bölüm	Yatırımcı İlişkileri / Ortaklık Yapısı
Kurumsal internet sitesinin hazırlandığı diller	Türkçe / İngilizce
2.2. Faaliyet Raporu	
2.2.2. numaralı kurumsal yönetim ilkesinde belirtilen bilgilerin faaliyet raporunda yer aldığı Sayfa numaraları veya bölüm adları	
a) Yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin şirket dışında yürüttükleri görevler ve üyelerin bağımsızlık beyanlarının yer aldığı Sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Yönetim ile İlgili Açıklamalar bölümü ve Ekler / Bağımsızlık Beyanları
b) Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelere ilişkin bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Yönetim
c) Yönetim kurulunun yıl içerisindeki toplantı sayısı ve üyelerin toplantılara katılım durumu bilgisinin Sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Uyum Raporu /Yönetim Kurulu Çalışmaları
ç) Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri hakkında bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
d) Şirket aleyhine açılan önemli davalar ve olası sonuçları hakkında bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
e) Şirketin yatırım danışmanlığı ve derecelendirme gibi hizmet aldığı kurumlarla arasındaki çıkar çatışmaları ve bunları önlemek için alınan tedbirlere ilişkin bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü
f) Sermayeye doğrudan katılım oranının %5'i aştığı karşılıklı iştiraklere ilişkin bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Hukuki Açıklamalar Bölümü

g) Çalışanların sosyal hakları, mesleki eğitimi ile diğer toplumsal ve çevresel sonuç doğuran şirket faaliyetlerine ilişkin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri hakkında bilginin Sayfa numarası veya bölüm adı	Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri
3. MENFAAT SAHİPLERİ	
3.1. Menfaat Sahiplerine İlişkin Şirket Politikası	
Kurumsal internet sitesinde tazminat politikasının yer aldığı bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/ Kurumsal Yönetim/Politikalar
Çalışan haklarının ihlali nedeniyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararlarının sayısı	97
İhbar mekanizmasıyla ilgili yetkilinin unvanı	Tüpraş kurumsal internet sitesinden ulaşılabilen Tüpraş İhbar Politikası uyarınca; çalışanlar ve şirket aleyhine eylemler ile iş ortakları kaynaklı ihlaller Tüpraş İç Denetim Müdürlüğü tarafından soruşturulur. Tüpraş Baş Hukuk ve Uyum Müşavirliği ise özel kanun ihlallerinin soruşturulmasından sorumludur. Koç Holding Denetim Grubu Başkanlığı ile Koç Holding Hukuk ve Uyum Müşavirliği, Koç Topluluğu genelinde yürütülen soruşturmaların verimliliğini izlemek ve çıktıların kalitesini yükseltmek amacıyla danışma fonksiyonu görevini yerine getirmektedirler.
Şirketin ihbar mekanizmasına erişim bilgileri	https://www.koc.com.tr/ihbar-bildirim linki üzerinden online ya da 0850-577-1926 ve 0850-220-3845 (ETIK) numaraları üzerinden telefon aracılığıyla erişim sağlanabilir.
3.2. Menfaat Sahiplerinin Şirket Yönetimine Katılımının Desteklenmesi	
Kurumsal internet sitesinde, çalışanların yönetim organlarına katılımına ilişkin olan iç düzenlemelerin yer aldığı bölümün adı	İç düzenlemelerin kamuya açık bağlantısı bulunmamaktadır.
Çalışanların temsil edildiği yönetim organları	Çalışanların işletme değer ve hedeflerini destekleyici davranış ve çabalarını ödüllendirmek amacıyla "Tüpraş Takdir Tanıma ve Ödüllendirme" sistemi "Rafineri Öneri Sistemi (RAFÖ)" uygulanmaktadır. Çalışanlar tarafından geliştirilen RAFÖ (Rafineri Öneri Sistemi), tüm çalışanların iyileştirme ve geliştirmeye yönelik fikirlerini kolayca iletmelerini sağlayan, çalışanların iyi fikirlerini ortaya çıkartarak değerlendiren ve uygulayan, sürekli gelişimi teşvik eden ve çalışanların kendilerini "değerli" hissetmesini sağlamayı amaçlayan bir öneri sistemidir. Bununla beraber, çevik ekip çalışmalarını ve çalışan deneyimi iyileştirme çalışmalarını desteklemek, yaygınlaşmasını sağlamak ve ödüllendirmek için "Tüpraş Çalışan Deneyimini İyileştirme Ödülleri" platformu diğer bir takdir ve ödüllendirme aracıdır. Şirkette, çalışanların dâhiliyeti ve yönetimin sahipliği ile oluşturulan geniş katılımlı Çalışan Deneyimi İyileştirme takımları bulunmaktadır. Bu takımların amacı Tüpraş'ı en çok çalışılmak istenilen şirket yapma yolunda çalışma hayatı deneyimlerini iyileştirebilmek ve sürdürülebilir kılmaktır. Bununla beraber, Çalışan Bağlılığı Araştırması ve Çalışan Deneyimini iyileştirme anketleri ile çalışanların deneyimleri öğrenilmekte, önerileri alınmakta, bağlılık ve memnuniyetleri ölçülmektedir. Anketlerden gelen geri bildirimler, şirket faaliyetlerinde ve çalışan deneyimi çalışmalarında göz önünde bulundurularak sürekli iyileştirmelere devam edilmektedir. İyileştirmelere yönelik hedefler şirket üst yönetiminin ve ilgili çalışan deneyimi iyileştirme takımlarının performans kartlarında da (OKR) yer almaktadır. Tüpraş'ta "görünür liderlik" uygulaması kapsamında, Tüpraş yöneticilerinin katıldığı davranış odaklı emniyet turları yapılmaktadır. Çalışanların kararlara katılımına yönelik bir başka uygulama ise saat ücretli çalışanlara yönelik disiplin kurulu kararlarında toplu iş sözleşmesi gereği sendikadan iki temsilcinin söz hakkı olmasıdır.

3.3. Şirketin İnsan Kaynakları Politikası	
Kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı geliştirilmesinde yönetim kurulunun rolü	Tüm kilit yönetici pozisyonları için halefiyet planı oluşturulur. Bu halefiyet planı, CEO onayının ardından Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayına sunularak nihai hâline getirilir.
Kurumsal internet sitesinde fırsat eşitliği ve personel alımı ölçütlerini içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	https://www.tupras.com.tr/assets/uploads/politika/tupras-etik-ilkeler.pdf https://www.tupras.com.tr/assets/uploads/politika/tupras-insan-haklari-politikasi.pdf https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/cek_politika.pdf
Pay edindirme planı bulunup bulunmadığı	Pay edindirme planı bulunmuyor.
Kurumsal internet sitesinde ayrımcılık ve kötü muameleyi önlemeye yönelik önlemleri içeren insan kaynakları politikasının yer aldığı bölümün adı veya politikanın ilgili maddelerinin özeti	https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
İş kazalarıyla ilgili sorumluluk sebebiyle şirket aleyhine kesinleşen yargı kararı sayısı	1
3.5. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk	
Kurumsal internet sitesinde etik kurallar politikasının yer aldığı bölümün adı	Sürdürülebilirlik/Politikalar ve Yönetim Sistemleri/Politikalar
Kurumsal internet sitesinde kurumsal sosyal sorumluluk raporunun yer aldığı bölümün adı. Kurumsal sosyal sorumluluk raporu yoksa, çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında alınan önlemler	Sürdürülebilirlik/Raporlar/Sürdürülebilirlik Raporlarımız
İrtikap ve rüşvet de dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele için alınan önlemler	Konuyla ilgili esaslar Tüpraş Etik İlkeleri ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasında yer almaktadır.
4. YÖNETİM KURULU-I	
Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları	
En son yönetim kurulu performans değerlendirmesinin tarihi	26.12.2024
Yönetim kurulu performans değerlendirmesinde bağımsız uzmanlardan yararlanılıp yararlanılmadığı	Hayır
Bütün yönetim kurulu üyelerinin ibra edilip edilmediği	Evet
Görev dağılımı ile kendisine yetki devredilen yönetim kurulu üyelerinin adları ve söz konusu yetkilerin içeriği	Yönetim kurulu üyeleri arasında yetki devri yapılmamıştır.
İç kontrol birimi tarafından denetim kuruluna veya diğer ilgili komitelere sunulan rapor sayısı	İç denetim birimi tarafından yıl içinde yapılan faaliyetler hakkında her yıl toplu olarak denetim kuruluna sunum yapılmaktadır.
Faaliyet raporunda iç kontrol sisteminin etkinliğine ilişkin değerlendirmenin yer aldığı bölümün adı veya Sayfa numarası	Risk Yönetimi ve Risk Yönetim Komitesi Çalışmaları / İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim
Yönetim kurulu başkanının adı	Ömer M. Koç
İcra başkanı / genel müdürün adı	İbrahim Yelmenoğlu
Yönetim kurulu başkanı ve icra başkanı/genel müdürün aynı kişi olmasına ilişkin gerekçenin belirtildiği KAP duyurusunun bağlantısı	-
Yönetim kurulu üyelerinin görevleri esnasındaki kusurları ile şirkette sebep olacakları zararın, şirket sermayesinin %25'ini aşan bir bedelle sigorta edildiğine ilişkin KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1335910
Kurumsal internet sitesinde kadın yönetim kurulu üyelerinin oranını artırmaya yönelik çeşitlilik politikası hakkında bilgi verilen bölümün adı	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim/Politikalar/Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası
Kadın üyelerin sayısı ve oranı	3 (%27,3)

KURUMSAL YÖNETİM UYUM RAPORU VE BİLGİ FORMU

Yönetim Kurulunun Yapısı

Yönetim Kurulu Üyesinin Adı/ Soyadı	İcrada Görevli Olup Olmadığı	Bağımsız Üye Olup Olmadığı	Yönetim Kuruluna İlk Seçilme Tarihi	Bağımsızlık Beyanının yer aldığı KAP duyurusunun Bağlantısı	Bağımsız Üyenin Aday Gösterme Komitesi Tarafından Değerlendirilip Değerlendirilmediği	Bağımsızlığını Kaybeden Üye Olup Olmadığı	Denetim, Muhasebe ve/veya Finans Alanında En Az 5 Yıllık Deneyime Sahip Olup Olmadığı
Ömer M. Koç	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	26/01/2006	-	-	İlgisiz	-
Ali Y. Koç	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	27/03/2009	-	-	İlgisiz	-
Rahmi M. Koç	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	04/06/2008	-	-	İlgisiz	-
Semahat S. Arsel	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	27/03/2009	-	-	İlgisiz	-
Levent Çakıroğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	30/03/2015	-	-	İlgisiz	-
Erol Memioğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	26/01/2006	-	-	İlgisiz	-
Yağız Eyüboğlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye Değil	04/04/2016	-	-	İlgisiz	-
Zekeriya Kaya	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	01/09/2023	-	Değerlendirildi	Hayır	-
Şadan Kaptanoğlu Dikici	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	1.04.2024	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1255928	Değerlendirildi	Hayır	-
Mine Yıldız Günay	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	1.04.2024		Değerlendirildi	Hayır	Evet
Mehmet Cem Kozlu	İcrada Görevli Değil	Bağımsız Üye	1.04.2024		Değerlendirildi	Hayır	Evet

4. YÖNETİM KURULU – II	
4.4. Yönetim Kurulu Toplantılarının Şekli	
Raporlama döneminde fiziki olarak toplanmak suretiyle yapılan yönetim kurulu toplantılarının sayısı	8
Yönetim kurulu toplantılarına ortalama katılım oranı	%93
Yönetim kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak için elektronik bir portal kullanılıp kullanılmadığı	Hayır
Yönetim kurulu çalışma esasları uyarınca, bilgi ve belgelerin toplantıdan kaç gün önce üyelere sunulduğu	1 hafta içerisinde sunulmaktadır.
Kurumsal internet sitesinde yönetim kurulu toplantılarının ne şekilde yapılacağının belirlendiği şirket içi düzenlemeler hakkında bilginin yer aldığı bölümün adı	Tüpraş Yönetim Kurulu Çalışma Esasları bulunmakla birlikte kamuya açık bir doküman değildir.
Üyelerin şirket dışında başka görevler almasını sınırlandıran politikada belirlenen üst sınır	Bu yönde bir belirleme bulunmamaktadır.
4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler	
Faaliyet raporunda yönetim kurulu komitelerine ilişkin bilgilerin yer aldığı Sayfa numarası veya ilgili bölümün adı	Kurumsal Yönetim Açıklamaları
Komite çalışma esaslarının duyurulduğu KAP duyurusunun bağlantısı	https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/1023181

Yönetim Kurulu Komiteleri - I

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	Komite Üyelerinin Adı Soyadı	Komite Başkanı Olup Olmadığı	Yönetim Kurulu Üyesi Olup Olmadığı
Denetim Komitesi	-	Mehmet Cem Kozlu	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Denetim Komitesi	-	Mine Yıldız Günay	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Şadan Kaptanoğlu Dikici	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Yağız Eyüboğlu	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	Doğan Korkmaz	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi Değil
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	Mine Yıldız Günay	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	Erol Memioğlu	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Ömer M. Koç	Başkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Ali Y. Koç	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Rahmi M. Koç	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Semahat S. Arsel	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi
Diğer	Yürütme Komitesi	Caroline Nicole Koç	Üye	Yönetim Kurulu Üyesi Değil

4. YÖNETİM KURULU- III	
4.5. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler II	
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, denetim komitesinin, faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, kurumsal yönetim komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, aday gösterme komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, riskin erken saptanması komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim
Faaliyet raporu veya kurumsal internet sitesinin, ücret komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi verilen bölümünü belirtiniz (Sayfa numarası veya bölümün adı)	Kurumsal Yönetim
4.6. Yönetim Kurulu Üyelerine ve İdari Sorumluluğu Bulunan Yöneticilere Sağlanan Mali Haklar	
Faaliyet raporunun, operasyonel ve finansal performans hedeflerine ve bunlara ulaşılıp ulaşılmadığına ilişkin bilginin verildiği Sayfa numarası veya bölüm adı	Yönetim Kurulu Başkan Mesajı
Kurumsal internet sitesinin, icrada görevli ve icrada görevli olmayan üyelere ilişkin ücretlendirme politikasının yer aldığı bölümünün adı.	Yatırımcı İlişkileri/Kurumsal Yönetim /Politikalar / Ücretlendirme Politikası
Faaliyet raporunun, yönetim kurulu üyelerine ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilere verilen ücretler ile sağlanan diğer tüm menfaatlerin belirtildiği Sayfa numarası veya bölüm adı	Finansal Rapor dip not 29

Yönetim Kurulu Komiteleri - II

Yönetim Kurulu Komitelerinin Adları	Birinci Sütunda "Diğer" Olarak Belirtilen Komitenin Adı	İcrada Görevli Olmayan Yöneticilerin Oranı	Komitede Bağımsız Üyelerin Oranı	Komitenin Gerçekleştirdiği Fiziki Toplantı Sayısı	Komitenin Faaliyetleri Hakkında Yönetim Kuruluna Sunduğu Rapor Sayısı
Denetim Komitesi	-	%100	%100	6	6
Kurumsal Yönetim Komitesi	-	%67	%33	7	7
Riskin Erken Saptanması Komitesi	-	%100	%50	6	6
Diğer	Yürütme Komitesi	%100	%0	12	12

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
A. GENEL İLKELER						
A1. Strateji, Politika ve Hedefler						
A1.1. Ortaklık yönetim kurulu tarafından öncelikli çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ÇSY) konuları, riskleri ve fırsatları belirlenmiştir.	X				Tüpraş, sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarını, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve kamuya açıklanan "Stratejik Dönüşüm Planı" çerçevesinde yönetmektedir. İç ve dış paydaşlarının görüşlerini dikkate alarak önceliklendirme çalışmaları yapılmakta olup, bu doğrultuda belirlenen öncelikli konulara ilişkin risk ve fırsatları yıl boyunca izlemektedir.	https://www.tupras.com.tr/tr/enerjimiz-gelecege
A1.1. Ortaklık yönetim kurulu tarafından ÇSY politikaları (Örn: Çevre Politikası, Enerji Politikası, İnsan Hakları ve Çalışan Politikası vb.) oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, ÇSY (Çevre, Sosyal ve Yönetişim) alanlarında sürdürülebilirlik politikalarını belirler ve bu politikaların uygulanmasını sağlar. Yönetim Kurulu onayının ardından, ilgili politikalar şirketin internet sitesinde yayınlanır.	https://www.tupras.com.tr/tr/politikalar-ve-yonetim-sistemleri
A1.2. ÇSY politikaları kapsamında belirlenen kısa ve uzun vadeli hedefler kamuya açıklanmıştır.	X				Dönüşüm planının bir parçası olarak; 2017 yılı baz alınmak suretiyle üretim faaliyetlerinden kaynaklanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının 2030 yılında %27 oranında, 2035 yılında %35 oranında, 2040 yılında %49 oranında azaltılması, 2050 itibarıyla ise karbon nötr olarak faaliyetlere devam edilmesi hedeflenmektedir. Mart 2021'de kabul edilen Yönetim Kurulu Çeşitlilik Politikası uyarınca, Tüpraş Yönetim Kurulu'nda 5 yıl içinde %25 kadın üye oranına ulaşılması hedefi 2024 yılında sağlanmış olup, yılsonu itibarıyla yönetim kurulu kadın üye sayı oranı %27'dir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş Hakkında/ Tüpraş'ta Strateji
A2. Uygulama/İzleme						
A2.1. ÇSY politikalarının yürütülmesinden sorumlu komiteler ve/veya birimler ile ÇSY konularıyla ilgili ortaklıktaki en üst düzey sorumlular ve görevleri belirlenerek kamuya açıklanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik çalışmalarını en üst düzeyde yönetmeye odaklanan Tüpraş, bu alandaki çalışmalarını Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum raporlaması kapsamında Kurumsal Yönetim Komitesi aracılığıyla Yönetim Kurulu'na raporlamaktadır. İklimle bağlantılı risk ve fırsatlar ise, Stratejik Dönüşüm Planı kapsamında takip edilmekte ve yönetilmekte, Yönetim Kurulu bünyesinde bulunan Risk Komitesi'ne iklimle bağlantılı risk ve fırsatlar kapsamında düzenli olarak bilgilendirme yapılmaktadır. Tüpraş'ta sürdürülebilirlik ve ÇSY alanlarında üretilen değerin artırılması, sürdürülebilirlik stratejisi kapsamındaki politika, hedef ve uygulamaların yürütülmesi, izlenmesi, denetlenmesi, gözden geçirilmesi, iyileştirilmesi ve geliştirilmesi Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından yürütülmektedir. Stratejinin ve sürdürülebilirlik konularında Tüpraş içerisinde farklı birimlerle koordinasyonun sağlanması Genel Müdür'e bağlı Strateji ve Sürdürülebilirlik Grup Direktörlüğü tarafından yürütülmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
A2.1. Sorumlu komite ve/veya birim tarafından, politikalar kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler yıl içinde en az bir kez yönetim kuruluna raporlanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik İlkelerine Uyum çalışmaları hakkında Yönetim Kurulu, bünyesinde yer alan Kurumsal Yönetim Komitesi ve Risk Komitesi vasıtasıyla bilgilendirilmektedir. Ayrıca Sürdürülebilirlik Komitesi 2024 yılı içerisinde 4 defa toplanmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi
A2.2. ÇSY hedefleri doğrultusunda uygulama ve eylem planları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, iklim krizi ile mücadele konusunun paydaşlar nezdinde önem kazanması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı ile 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefini ortaya koymuştur. Bu hedefe ulaşmak için gereken düşük karbon ekonomisine geçiş yol haritası ve eylem planlarını oluşturmak amacıyla Karbon Dönüşüm Programı açıklanmıştır. Bu yoldaki uygulama ve eylem planlarını düzenli olarak Entegre Faaliyet Raporları aracılığıyla kamu ile paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş Hakkında/ Tüpraş'ta Strateji
A2.3. ÇSY Kilit Performans Göstergeleri (KPG) ile söz konusu göstergelere yıllar bazında ulaşma düzeyi kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş olarak 10 yılı aşkın süredir ÇSY kilit performans göstergeleri izlenmekte olup, yurt içi ve yurt dışı en iyi uygulamalar araştırılarak yaygın eğilimler doğrultusunda gösterge seti her yıl gözden geçirilmektedir. Bu kapsamda, kamuoyu ile paylaşılan göstergelerde son beş yıllık değişime yer verilmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
A2.4. İş süreçlerine veya ürün ve hizmetlere yönelik sürdürülebilirlik performansını iyileştirici faaliyetler kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş her yıl Entegre Faaliyet Raporları yayınlayarak sürdürülebilirlik alanındaki uygulama ve performansını kamuya açıklamaktadır. Ayrıca inovasyon ve ar-ge çalışmaları detaylı olarak Şirket'in Entegre Faaliyet Raporunda ve Şirket'in web sitesinde verilmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Geleceğe Değer/Ar-Ge-İnovasyon ve Girişimcilik
A3. Raporlama						
A3.1. Faaliyet raporlarında ortaklığın sürdürülebilirlik performansına, hedeflerine ve eylemlerine ilişkin bilgi anlaşılabilir, doğru ve yeterli bir şekilde verilmiştir.	X				Tüpraş Faaliyet Raporlarında sürdürülebilirlik performansına, hedeflerine ve eylemlerine dair anlaşılır, doğru ve yeterli bilgi paylaşmaktadır. Her yıl birçok global sürdürülebilirlik endeksi Entegre Faaliyet Raporlarındaki ve kurumsal internet sitemizdeki bilgileri baz alarak Tüpraş'ın performansını değerlendirmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/ Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı
A3.2. Ortaklık tarafından, faaliyetlerinin Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından hangileri ile ilişkili olduğuna ilişkin bilgi kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş sürdürülebilirlik vizyonu ve hedefleri ile Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı desteklemektedir. Şirket, öncelikli hedeflerini ve uygulamalarını her yıl Entegre Faaliyet Raporlarında küresel amaçlara olan katkılarıyla birlikte kamuoyuyla paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
A3.3. ÇSY konularında aleyhte açılan ve/veya sonuçlanan, ÇSY politikaları açısından önemli nitelikteki ve/veya faaliyetleri önemli ölçüde etkileyecek davalar kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş Entegre Faaliyet Raporunda çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında aleyhinde açılan ve/veya sonuçlanan davalara ilişkin her yıl açıklama yapmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Kurumsal Yönetim Açıklamaları/ Hukuki Açıklamalar

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
A4. Doğrulama						
A4.1. Ortaklığın ÇSY Kilit Performans ölçümleri bağımsız üçüncü tarafça doğrulanmış ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş tarafından kamuya açıklanan verilerin güvenilirliğini artırmak amacıyla seçili kilit performans göstergelerine bağımsız üçüncü taraf kuruluşça sınırlı güvence ve doğrulama çalışması yürütülmüştür. Entegre Faaliyet Raporu Performans Göstergelerinde, bağlı şirketler dâhil konsolide doğrulatılmış veriler belirtilerek kamuya açıklanmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B. ÇEVRESEL İLKELER						
B1. Ortaklık, çevre yönetimi alanındaki politika ve uygulamalarını, eylem planlarını, çevresel yönetim sistemlerini (ISO 14001 standardı ile bilinmektedir) ve programlarını kamuya açıklamıştır.	X				Çevre Yönetim Politikası kamuya açıklanmıştır. Şirket'in tüm organizasyon birimlerinde Entegre Yönetim Sistemi ISO 14001 belgesi mevcuttur.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer
B2. Çevre yönetimine ilişkin bilgilerin verilmesinde hazırlanan çevresel raporlara ilişkin olarak raporun kapsamı, raporlama dönemi, raporlama tarihi, raporlama koşulları ile ilgili kısıtlar kamuya açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Rapor Hakkında ve Sunuş
B4. Menfaat sahipleri (Yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve çalışanlar gibi) bazında performans teşvik sistemleri kapsamında ödüllendirme kriterlerine dâhil edilen çevresel hedefler kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş performans yönetim sistemi olan Koç Diyalog'da çalışanların şirket hedef ve stratejilerine uygun olarak amaç ve kilit sonuçlar belirlediği, yıl boyunca değişen önceliklere göre hedeflerin dinamik bir yapıda uyum sağladığı OKR (Objectives and Key Results - Amaç ve Kilit Sonuçlar) yöntemi kullanılmaktadır. Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Planı ve uzun vadeli ÇSY hedeflerinin etkin şekilde takibi ve uygulanabilmesi adına, üst düzey yöneticilere atanan OKR'lar yıllık performans değerlendirme kartlarında yer almaktadır. Tüpraş Genel Müdürü, CFO, Strateji ve Sürdürülebilirlik Birimi, Çevre Birimi Yöneticileri ve çalışanlarının OKR'ları arasında iklimle bağlantılı hedefler ve çevresel hedefler bulunmaktadır. OKR'ların gerçekleştirilmesi ile yıllık ücret ve prim ödemeleri bağlantılıdır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer/Sürdürülebilirlik Yönetişimi Tüpraş'ta Çevreye Değer/Çevre Yönetimi
B5. Öncelikli olarak belirlenen çevresel sorunların iş hedeflerine ve stratejilerine nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş sürdürülebilirlik alanında hazırladığı önceliklendirme analizi doğrultusunda hedef ve stratejisi, öncelik alanları ile ilişkilendirilmekte ve düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
B7. Operasyon süreci dâhil ortaklık değer zinciri boyunca tedarikçi ve müşterileri de kapsayacak şekilde çevresel konuların nasıl yönetildiği, iş hedeflerine ve stratejilere nasıl entegre edildiği kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş tüm değer zincirinde sürdürülebilirlik dönüşümünü gerçekleştirmek için hedef belirlemekte ve yürüttüğü faaliyetlerini her yıl Entegre Faaliyet Raporlarında paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
B8. Çevre konusunda ilgili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının politika oluşturma süreçlerine dâhil olunup olunmadığı ve bu kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birlikleri kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş entegre faaliyet raporlarında çevre konusunda üyesi olduğu dernekler, ilgili kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile yaptığı iş birliklerini ve varsa aldığı görevleri ve desteklediği faaliyetleri açıklar.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/İklim Değişikliğiyle Mücadele
B9. Çevresel göstergeler (Sera gazı emisyonları (Kapsam-1 (Doğrudan), Kapsam-2 (Enerji dolaylı), Kapsam-3 (Diğer dolaylı), hava kalitesi, enerji yönetimi, su ve atık su yönetimi, atık yönetimi, biyoçeşitlilik etkileri)) ışığında çevresel etkileri ile ilgili bilgileri dönemsel olarak karşılaştırılabilir bir şekilde kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, sera gazı emisyonlarını ölçmek için Sera Gazı Protokolü'nü ve ISO 14064-1 standardını kullanmakta olup, bu yöntemler sayesinde emisyon hesaplamalarında uluslararası standartlara uygunluk sağlanmaktadır. Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonları, Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) Tebliği kapsamında düzenli olarak takip edilmekte, üçüncü taraf bağımsız denetim kuruluşlarına doğrulatılmakta ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na raporlanmaktadır. Kapsam 3 emisyonları da Sera Gazı Protokolü çerçevesinde belirlenen 15 kategori altında hesaplanıp raporlanmaktadır. Kapsam 3 emisyonları ayrıca ISO14064 kapsamında doğrulanmaktadır. Tüpraş, iştirak ve bağlı ortaklıklar dâhil Kapsam 1, Kapsam 2 ve kapsam 3 sera gazı emisyonlarına sınırlı güvence denetimi alınmakta ve kamuoyuna açıklanmaktadır. Benzer şekilde enerji tüketimi verileri ISO 50001 kapsamında bağımsız üçüncü taraflar ve bağımsız denetim şirketi tarafından doğrulanmakta ve kamuoyuna açıklanmaktadır. Su, atıksu ve atık gibi çevresel göstergeler de düzenli olarak takip edilmekte ve bağımsız üçüncü tarafa sınırlı güvence kapsamında doğrulatılarak raporlanmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B10. Verileri toplamak ve hesaplamak için kullanılan standart, protokol, metodoloji ve baz yıl ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş verilerini toplamak ve hesaplamak için kullandığı standart, protokol, metodoloji ve baz yıl ayrıntılarını açıklar.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Tüpraş 2024 Raporlama Kılavuzu/ Sınırlı Güvence Raporu
B11. Önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak rapor yılı için çevresel göstergelerinin artış veya azalışı kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş çevresel göstergelerini önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak (artış veya azalma) mevcut durumunu ayrıntılı olarak raporlar.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B12. Çevresel etkilerini azaltmak için kısa ve uzun vadeli hedefler belirlenmiş, bu hedefler ve geçmiş yıllarda belirlenen hedeflere göre ilerleme durumu kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş çevresel etkisini azaltmak için 2030 ve 2050 yılı için sürdürülebilirlik hedefleri belirlemiştir ve bunlara yönelik ilerlemesini, Entegre Faaliyet raporunda paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer/Sürdürülebilirlik Hedefleri ve SKA'lara Katkı

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ UYUM ÇERÇEVESİ

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
B13. İklim krizi ile mücadele stratejisi oluşturulmuş ve planlanan eylemler kamuya açıklanmıştır.	X				İklim krizi ile mücadele stratejisi oluşturulmuş ve planlanan eylemler ve dönüşüm yolculuğu kamuya açıklanmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş Hakkında/ Tüpraş'ta Strateji
B14. Ürünler ve/veya hizmetlerin çevreye potansiyel olumsuz etkisini önlemek veya bu etkileri minimuma indirmek amacıyla program ya da prosedürler oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.		X			Tüpraş bünyesinde üretim bazında yaşam döngüsü analizleri yapılmakta olup, çıkan sonuçlara göre iyileştirmeye yönelik aksiyonlar alınmaktadır. Şirketin tüm tesislerinde sahip olduğu ISO 14001 gerekliliği olan Çevre Boyut Tabloları ile tüm üretimler izlenmektedir. Ayrıca yeni yatırımlar için Çevresel Etki Değerlendirmeleri de yapılmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer
B14. Üçüncü tarafların (örn. tedarikçi, alt yüklenici, bayi vb.) sera gazı emisyon miktarlarında azaltım sağlamaya yönelik aksiyonlar alınmış ve bu aksiyonlar kamuya açıklanmıştır.	X				Üçüncü tarafların sera gazı emisyonları hesaplanmakta ve rapor içinde kamuya açıklanmıştır. Önümüzdeki yıllarda azaltımına yönelik stratejiler geliştirilmesi planlanmaktadır. Şirket cirosunun %80'ini oluşturan endirekt tedarikçiler sıralamasında yer alan ilk 50 şirkette üçüncü taraf bağımsız bir şirket aracılığıyla ÇSY denetimi gerçekleştirilmiştir. Tedarikçilerin sürdürülebilirlik konularıyla ilişkili riskleri değerlendirilerek tedarik zincirinde oluşabilecek aksaklıklar ve olumsuz senaryoların önüne geçilmesi ve tedarikçilerin sürdürülebilirlik gelişimlerine katkı sağlanması hedefi amacıyla Sürdürülebilir Tedarik Zinciri projesi başlatılmıştır. Ayrıca 2024 yılında tedarik zincirinde sürdürülebilirlik standartlarını yükseltmek amacıyla Koç Holding Tedarik Zinciri Sürdürülebilirlik Rehberi yayınlanmış ve Tüpraş'ın tedarikçilerin ÇSY performanslarını iyileştirmeleri için gerekli kriterler ve en iyi uygulamalar söz konusu rehberde belirlenmiş ve uygulamaya alınmıştır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer/Sürdürülebilir Tedarik Zinciri
B15. Çevresel etkileri azaltmaya yönelik girişim ve projelerin sağladığı çevresel fayda/kazanç ve maliyet tasarrufları kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş sürdürülebilirlik çalışmaları ile sağladığı verimlilik ve tasarruf miktarlarını entegre faaliyet raporunda paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Çevreye Değer
B16. Enerji tüketimi (doğal gaz, motorin, benzin, LPG, kömür, elektrik, ısıtma, soğutma vb.) verileri Kapsam-1 ve Kapsam-2 olarak kamuya açıklanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik çalışmaları kapsamında çevresel göstergelerden sera gazı emisyonları, İzleme Raporlama ve Doğrulama (İRD) tebliği kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilendirdiği doğrulayıcı kuruluşlar, doğrudan, dolaylı ve diğer dolaylı kırılımlı sera gazı emisyonları ise ISO 14064-1 kapsamındaki bağımsız üçüncü taraflar ve bağımsız denetim şirketi tarafından doğrulanmakta ve kamuoyuna açıklanmaktadır. Benzer şekilde enerji tüketimi verileri de yıllık olarak hesaplanmakta ve kırılımlı olarak kamuya açıklanmaktadır. Rafinerilerin enerji yoğunluk endeksleri raporlanmakta ve her ay düzenli olarak üst yönetimle paylaşılmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
B17. Raporlama yılında üretilen elektrik, ısı, buhar ve soğutma hakkında kamuya açıklama yapılmıştır.		X			Rafinerilerimizde tüketilen enerji doğrudan (doğalgaz, fuel oil, fuel gaz, kok, motorin, sıfır karbonlu elektrik, vb.) ve dolaylı (elektrik, buhar, vb.) olarak kırılım bazında raporlanmakta, ancak enerjinin kullanımı sonrası dağılımları ısı ve soğutma özelinde proses spesifik metrikler olup, ayrıca dolaylı enerji üretimi olarak kırılımlı şekilde raporlanmamaktadır. Nitekim, rafinerilerin oldukça kompleks ve entegre bir yapıya sahip olması özelinde ısıtma ve soğutmaya giden akış, kalorifik değer ölçümleri de sağlıklı olmamakta ve/veya ayrıştırılması kolay olmamaktadır. Bu sebeple, enerji tüketimleri en güvenilir ölçüme dayalı doğrudan ve dolaylı olarak ana kaynak bazında raporlanmaktadır. Elektrik üretim miktarları ise Lisansa tabii faaliyet olması sebebi ile EPDK/TEİAŞ gibi kurumlara sistem üzerinden bildirilmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B18. Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, sıfır veya düşük karbonlu elektriğe geçiş konusunda çalışmalar yapılmış ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş yenilenebilir enerji alanındaki hedeflerini, yatırımlarını ve gerçekleştirdiği projeleri her yıl entegre faaliyet raporunda kamuoyu ile paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/Düşük Karbonlu Ekonomiye Geçiş
B19. Yenilenebilir enerji üretim ve kullanım verileri kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş yenilenebilir enerji üretim ve kullanım verilerini açıklar.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B20. Enerji verimliliği projeleri yapılmış ve enerji verimliliği projeleri sayesinde elde edilen enerji tüketim ve emisyon azaltım miktarı kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş ve bağlı ortaklıkları yürüttüğü enerji verimliliği projeleri sayesinde elde ettiği tüketim ve emisyon azaltım miktarlarını kurumsal raporlarında kamuoyu ile paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/ Enerji Yönetimi Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
B21. Su tüketimi, varsa yer altından veya yer üstünden çekilen, geri dönüştürülen ve deşarj edilen su miktarları, kaynakları ve prosedürleri kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş su yönetimi alanındaki çalışmalarını, hedeflerini, yıllık performansa dayalı verilerini kurumsal raporlarında kamuoyu ile paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
B22. Operasyonlar veya faaliyetlerinin herhangi bir karbon fiyatlandırma sistemine (Emisyon Ticaret Sistemi, Cap & Trade veya Karbon Vergisi) dâhil olup olmadığı kamuya açıklanmıştır.				X	Ülkemizde karbon fiyatlandırma sistemine ilişkin yasal düzenleme süreçleri henüz tamamlanmadığından Şirket'in ve üretim tesislerinin dâhil olduğu bir karbon fiyatlandırma sistemi bulunmamaktadır. Düşük karbon ekonomisine geçiş için karbon fiyatlandırma süreçlerinde ön hazırlığa yönelik Koç Topluluğu düzeyinde yaygınlaştırılacak farklı araçlar değerlendirilmekte olup, uygun görülenler geliştirilen strateji kapsamında uygulamaya alınabilecektir. Düşük karbon ekonomisine geçişin Tüpraş'ın operasyonları üzerindeki olası etkileri politika, piyasa, itibar ve teknoloji riskleri açısından incelenmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Kurumsal Yönetim Açıklamaları/ Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı
B23. Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bilgisi kamuya açıklanmıştır.				X	Raporlama döneminde biriken veya satın alınan karbon kredisi bulunmamaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Kurumsal Yönetim Açıklamaları/ Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Beyanı
B24. Ortaklık içerisinde karbon fiyatlandırması uygulanıyor ise ayrıntıları kamuya açıklanmıştır.	x				Tüpraş, düşük karbonlu yatırımları teşvik etme, iklimle bağlantılı finansal risklerini azaltma, düşük karbonlu fırsatları yakalama ve yatırımların iklim üzerindeki etkilerini daha iyi anlayarak gelecek dönem iklim politikalarını şekillendirme amacıyla içsel karbon fiyatlandırması kullanmaktadır. Tüpraş içsel karbon fiyatlandırma mekanizmalarından Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını da içerisine dâhil ettiği gölge fiyat yaklaşımını yatırım projelerinin tamamında fizibilite hesaplamaları için bir parametre olarak dikkate almakta ve yatırım karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çevreye Değer/İklim Değişikliğiyle Mücadele/ İçsel Karbon Fiyatlaması
B25. Ortaklığın çevresel bilgilerini açıkladığı platformlar kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş entegre faaliyet raporlarında çevresel verilerini paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Çevreye Değer

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
C. SOSYAL İLKELER						
C1. İnsan Hakları ve Çalışan Hakları						
C1.1. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Türkiye'nin onayladığı ILO Sözleşmeleri ve diğer ilgili mevzuatı kapsayacak şekilde Kurumsal İnsan Hakları ve Çalışan Hakları Politikası oluşturulmuş, politikanın uygulanmasıyla ilgili sorumlular belirlenmiş ve politika ile sorumlular kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, tüm iş ve işlemlerinde yasalara, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne uymayı, doğruluk, dürüstlük, sorumluluk, güven ve saygıyı öncelikli değerleri olarak benimsemeyi kabul etmektedir. 2021 yılı başında Yönetim Kurulu tarafından onaylanan İnsan Hakları Politikası düzenli olarak gözden geçirilmekte ve uygulanmaktadır.	Tüpraş İnsan Hakları Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
C1.2. Tedarik ve değer zinciri etkileri de gözetilerek adil iş gücü, çalışma standartlarının iyileştirilmesi, kadın istihdamı ve kapsayıcılık konularına (cinsiyet, ırk, din, dil, medeni durum, etnik kimlik, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ailevi sorumluluklar, sendikal faaliyetler, siyasi görüş, engellilik, sosyal ve kültürel farklılıklar vb. konularda ayrım yapılmaması gibi) çalışan haklarına ilişkin politikasında yer verilmiştir.	X				Tüpraş'ın İnsan Hakları konusundaki yaklaşımını belirlemek ve standartlarını yansıtan bir rehber oluşturmak amacıyla Tüpraş İnsan Hakları politikası oluşturulmuş ve kamuoyuna açık olarak paylaşılmıştır. Tüpraş tüm çalışanları ve yöneticileri, Tüpraş İnsan Hakları Politikası'na uygun hareket etmekle yükümlüdür.	Tüpraş İnsan Hakları Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
C1.3. Belirli ekonomik, çevresel, toplumsal faktörlere duyarlı kesimlerin (düşük gelirli kesimler, kadınlar vb.) veya azınlık haklarının/fırsat eşitliğinin gözetilmesi konusunda değer zinciri boyunca alınan önlemler kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, Etik İlkeleri çerçevesinde oluşturduğu Uyum Politikaları ile Şirket'in tüm çalışanları ve değer zincirindeki iş ortaklarının ilgili politikaları çerçevesinde insan haklarını gözetmektedir.	Tüpraş Uyum Politikaları https://www.tupras.com.tr/tr/etik-ilkeler-ve-uyum-politikalari Tüpraş İnsan Hakları Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çalışanlara Değer/Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık - Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
C1.4. Ayrımcılığı, eşitsizliği, insan hakları ihlallerini, zorla çalıştırmayı ve çocuk işçi çalıştırılmasını önleyici ve düzeltici uygulamalara ilişkin gelişmeler kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, ayrımcılığı, eşitsizliği, insan hakları ihlallerini, zorla çalıştırmayı ve çocuk işçi çalıştırılmasının önleyici ve düzeltici uygulamalara ilişkin gelişmeleri raporlar. Tüpraş ve İş Ortakları'nın (tedarikçi, müşteri, yüklenici ile şirket nam ve hesabına hareket eden her türlü temsilci taşeron ve danışmaları ile Tüpraş'ın iş yaptığı diğer üçüncü taraflar) tümünde zorla çalıştırma, çocuk işçiliği, her türlü ayrımcılık ve tacize kesinlikle tolerans gösterilmemektedir.	Tüpraş İnsan Hakları Politikası "Sendikal Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme"; "Çalışma Saatleri"; "Kişisel Gelişim" Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Çalışanlara Değer

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
C1.5. Çalışanlara yapılan yatırım (eğitim, gelişim politikaları), tazminat, tanınan yan haklar, sendikalaşma hakkı, iş/hayat dengesi çözümleri ve yetenek yönetim konularına çalışan haklarına ilişkin politikasında yer verilmiştir.	X				Tüpraş Etik İlkeler çerçevesinde Tüpraş ve bütün bağlı ortaklıklarının/ iştiraklerinin tüm çalışanları ve değer zincirindeki iş ortaklarının ilgili politikaları çerçevesinde insan haklarını gözetmektedir.	Tüpraş İnsan Hakları Politikası "Sendikal Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Sözleşme"; "Çalışma Saatleri"; "Kişisel Gelişim" https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_insan_haklari_politikasi.pdf
C1.5. Çalışan şikâyetleri ve anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin mekanizmalar oluşturularak uyuşmazlık çözüm süreçleri belirlenmiştir.	X				Tüpraş Etik İlkeler çerçevesinde uyumlu olmayan eylemler hakkında bildirimler internet sitesi tabanlı Etik Hat yoluyla www.ethicsline. net internet sitesi üzerinden veya buna ilave olarak belirli ülkeler için Etik Telefon Hattı üzerinden alınmaktadır.	Tüpraş İhbar Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_ihbar_politikasi.pdf
C1.5. Çalışan memnuniyetinin sağlanmasına yönelik olarak raporlanan dönem içinde yapılan faaliyetler kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, anket çalışmaları ile çalışan bağlılığı olgunluk seviyesini ölçümü ve yeni yol haritası çalışmaları yürütmektedir. Şirket sosyal ve spor kulüpleri gibi birçok program ile çalışan memnuniyetine artırmaya yönelik faaliyetlerini Entegre Faaliyet Raporunda paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Çalışan Bağlılığı ve Çalışan Deneyimi
C1.6. İş sağlığı ve güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) Politikası oluşturulmuş ve kurumsal internet sitesinde yayınlanmıştır.	Tüpraş İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_sec_politikasi.pdf
C1.6. İş kazalarını önleme ve sağlığın korunması amacıyla alınan önlemler ve kaza istatistikleri kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş, ISO 45001 İş Güvenliği ve Sağlığı sertifikası kapsamında İSG risklerini tanımlayıp, takip etmekte ve düzeltici önlem almaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
C1.7. Kişisel verilerin korunması ve veri güvenliği politikaları oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş kişisel verilerin korunması ve çerçeve politikasını oluşturmuş ve şirket kurumsal internet sitesinde yayınlamıştır.	KVKK Politikası https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_kvkk_cevre_politikasi.pdf
C1.8. Etik politikası oluşturulmuş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş Etik İlkeler ve Uyum Politikalarını oluşturmuş ve şirket kurumsal internet sitesinde yayınlamıştır.	Tüpraş Etik İlkeler https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/tupras_etik_ilkeleri.pdf
C1.9. Toplumsal yatırım, sosyal sorumluluk, finansal kapsayıcılık ve finansmana erişim kapsamındaki çalışmalar açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum İçin Değer/ Toplumsal Sorumluluk
C1.10. Çalışanlara ÇSY politikaları ve uygulamaları konusunda bilgilendirme toplantıları ve eğitim programları düzenlenmiştir.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Performans Göstergeleri
C2. Paydaşlar, Uluslararası Standartlar ve İnisiyatifler						
C2.1. Müşteri şikâyetlerinin yönetimi ve çözümüne ilişkin müşteri memnuniyeti politikası düzenlenmiş ve kamuya açıklanmıştır.	X				Tüpraş'ta müşteri deneyimi ve memnuniyeti, ilgili birimi tarafından ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi gereklilikleri ve Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası doğrultusunda yönetilmektedir. Şirket, müşteri taleplerini ve beklentilerini en iyi ve hızlı şekilde karşılamak için şeffaf, çevik ve yenilikçi bir iş yapış anlayışı benimser.	Tüpraş Müşteri İlişkileri Politikası https://www.tupras.com.tr/tr/politikalar-ve-yonetim-sistemleri

	Uyum Durumu				Açıklama	Kamuya Açıklanan Bilgilere İlişkin Rapor Bilgisi
	Evet	Kısmen	Hayır	İlgisiz		
C2.2. Paydaşlarla yürütülen iletişim (hangi paydaş, konu ve sıklık) hakkında bilgiler kamuya açıklanmıştır.	X				Paydaş İlişkisi kapsamında şeffaflık ve hesap verebilirlik temelli ilişkiler ve paydaşları ile sürdürülebilir bir diyalog içinde olmaya önem veren Tüpraş, bu iletişimden elde ettiği geri bildirimleri, önerileri ve talepleri, kurumsal stratejilerin geliştirilmesi, öncelikli alanların, risklerin ve fırsatların belirlenmesi ve yönetimi, politikaların oluşturulması ve güncellenmesi, toplumsal yatırım programlarının geliştirilmesi gibi ekonomik, sosyal ve çevresel olmak üzere Şirket'in değer yaratma kabiliyetini etkileyecek pek çok alanda, yol gösterici birer girdi olarak değerlendirmektedir. Tüpraş'ın etkileşimde bulunduğu 13 adet paydaş grubu bulunmaktadır.	https://www.tupras.com.tr/assets/all-pdfs/paydas-yonetimi.pdf
C2.3. Raporlamalarda benimsenen uluslararası raporlama standartları açıklanmıştır.	X					Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Rapor Hakkında ve Sunuş
C2.4. Sürdürülebilirlik ile ilgili benimsenen prensipler, imzacı veya üye olunan uluslararası kuruluş, komite ve ilkeler kamuya açıklanmıştır.	X				Sürdürülebilirlik ile ilgili benimsenen prensipler, imzacı veya üye olunan uluslararası kuruluş, komite ve ilkeler Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu'nda paylaşılmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Ekler/Tüpraş'ın Üyelikleri ve Destek Verdiği Platformlar
C2.5. Borsa İstanbul'un ve/ veya uluslararası endeks sağlayıcıların sürdürülebilirlik endekslerinde yer almak için geliştirmelerde bulunulmuş, çalışmalar yürütülmüştür.	X				Tüpraş Borsa İstanbul dâhil olmak üzere ülkemizde veya uluslararası ölçekte önde gelen sürdürülebilirlik endekslerinde yer almak veya buradaki performansını yürütmek üzere çalışmalar yürütmekte, hangi endekslerde yer aldığını kamuoyu ile paylaşmaktadır.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Yönetişim ile Değer
D. KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİ						
D1. Sürdürülebilirlik alanındaki tedbirler ve stratejilerin belirlenmesinde menfaat sahiplerinin görüşlerine başvurulmuştur.	X				Tüpraş, paydaşları üzerinde en önemli etkiye sahip unsurları belirlemeyi, önceliklendirmeyi, değerlendirmeyi ve raporlamayı önemsemektedir. Şirket, Çifte Önemlilik (Double Materiality) yöntemini benimsemiş ve yıl içerisinde değişen küresel sürdürülebilirlik gündemine uygun olarak öncelikli konularını gözden geçirmiştir. Bu çalışma kapsamında, şirket faaliyetlerinin çevre ve insan üzerindeki etkileri 'çevresel ve sosyal açıdan önemlilik', çevresel ve sosyal konuların şirket faaliyetleri üzerindeki etkileri ise 'finansal açıdan önemlilik' bakımından değerlendirilmiştir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Sürdürülebilirlik ile Değer
D2. Sosyal sorumluluk projeleri, farkındalık etkinlikleri ve eğitimler ile sürdürülebilirlik konusu ve bunun önemi hakkında farkındalığın artırılması konusunda çalışmalar yapılmıştır.	X				Tüpraş yatırımcılar, çalışanlar, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere tüm paydaş gruplarıyla sosyal sorumluluk projeleri, farkındalık etkinlikleri ve eğitimler ile sürdürülebilirlik konusu ve bunun önemi hakkında farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir.	Tüpraş Entegre Faaliyet Raporu Tüpraş'ta Paydaşlar ve Toplum için Değer/ Toplumsal Sorumluluk - Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri

KİMLİK

Ticaret Unvanı	Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Tüpraş)
Adresi	Gülbahar Mah. Büyükdere Cad. No: 101/A 34394 Şişli/ İstanbul
Ticaret Sicil ve Numarası	İstanbul Ticaret Odası/305678-5
Mersis Numarası	0875-0014-2670-0011
İnternet Sitesi Adresi	www.tupras.com.tr
Kayıtlı Sermayesi	500.000.000 TL
Ödenmiş Sermayesi	1.926.795.598 TL
BIST Kodu	TUPRS
Reuters Kodu	TUPRS.IS
Bloomberg Kodu	TUPRS.TI
Halka Arz Tarihi	1991

Tüpraş İletişim

Telefon: (0212) 878 90 00

Faks: (0212) 211 30 81-82

E-posta: info@tupras.com.tr

Yatırımcı İlişkileri ve Kurumsal Yönetim

Levent Bayar, Kurumsal Risk Grup Direktörü

E-posta: levent.bayar@tupras.com.tr

Telefon: (0212) 878 99 50

Strateji ve Sürdürülebilirlik

Çağatay Ölken, Strateji ve Sürdürülebilirlik Grup Direktörü

E-posta: cagatay.olken@tupras.com.tr

Telefon: (0212) 878 99 99

Finansal Planlama ve Raporlama

Merve Savaşlıoğlu Kan, Finansal Planlama ve Raporlama Grup Direktörü

E-posta: merve.savaslioglu@tupras.com.tr

Telefon: (0212) 878 99 11

Kurumsal İletişim

Çiler Teber, Kurumsal İletişim Direktörü

E-posta: ciler.teber@tupras.com.tr

Telefon: (0212) 878 91 99

Yasal Uyarı

Bu Faaliyet Raporu (“Rapor”) içerisinde yer alan 2024 yılı faaliyet ve hesapları hakkında Yönetim Kurulu Raporu, Denetçi Raporu, Konsolide Mali Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu 27 Mart 2025 Perşembe günü saat 10:00’da, “Güney Mahallesi Petrol Caddesi No: 25 Körfez/Kocaeli adresinde yapılacak Ortaklar Olağan Genel Kurulu’na sunulmak üzere, yasal mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır. 28.12.2023 tarihli ve 2023/81 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu Bülteni ile Sermaye Piyasası Kurulu’nun finansal raporlama düzenlemelerine tabi ihraççılar ve sermaye piyasası kurumlarının, 31.12.2024 tarihinde veya sonrasında sona eren hesap dönemlerine ait yıllık finansal raporlarından başlamak üzere TMS 29 hükümlerini uygulamak suretiyle enflasyon muhasebesi uygulamasına karar verildiği kamuya duyurulmuştur. 2024 yılı finansal sonuçlarına ilişkin olarak hazırlanan verilerde, Sermaye Piyasası Kurulu’nun 28/12/2023 tarihli Kararı’na uygun olarak Türkiye Muhasebe/ Finansal Raporlama Standartlarını uygulayan Şirketimizin TMS 29 hükümlerine göre enflasyon muhasebesi uygulanmış ve bağımsız denetimden geçmiş finansal verileri esas alınmıştır.

Rapor, ortakları bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz.

Rapor’da yer alan ileriye dönük görüş ve tahmini rakamlar, Şirket yönetiminin gelecekteki duruma ilişkin görüşlerini yansıtmakta olup; gerçekleşmeleri, ileriye dönük tahmini rakamları oluşturan değişkenlere ve varsayımlara bağımlı olarak farklılık gösterebilir. Buna uygun olarak, Tüpraş veya Yönetim Kurulu üyeleri, danışmanları, çalışanı veya herhangi diğer bir kişi bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor’da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zararından sorumlu değildir.

Bu Rapor’un hazırlanma zamanı itibarıyla, yer alan tüm bilgilerin doğru olduğuna inanılmakta olup, yazım ve basım aşamalarında oluşabilecek yanlışlıklar nedeniyle Tüpraş hiçbir sorumluluk kabul etmemektedir.

Tüpraş'ın faaliyet raporlarına ulaşmak için aşağıdaki kare kodu okutunuz:

Entegre raporlama danışmanlığı, TSRS danışmanlığı, içerik geliştirme, Türkçe ve İngilizce editörlük, tasarım

TAYBURN®

T: +90 212 227 0436
www.tayburnkurumsal.com
Brands & Reputations.

www.tupras.com.tr